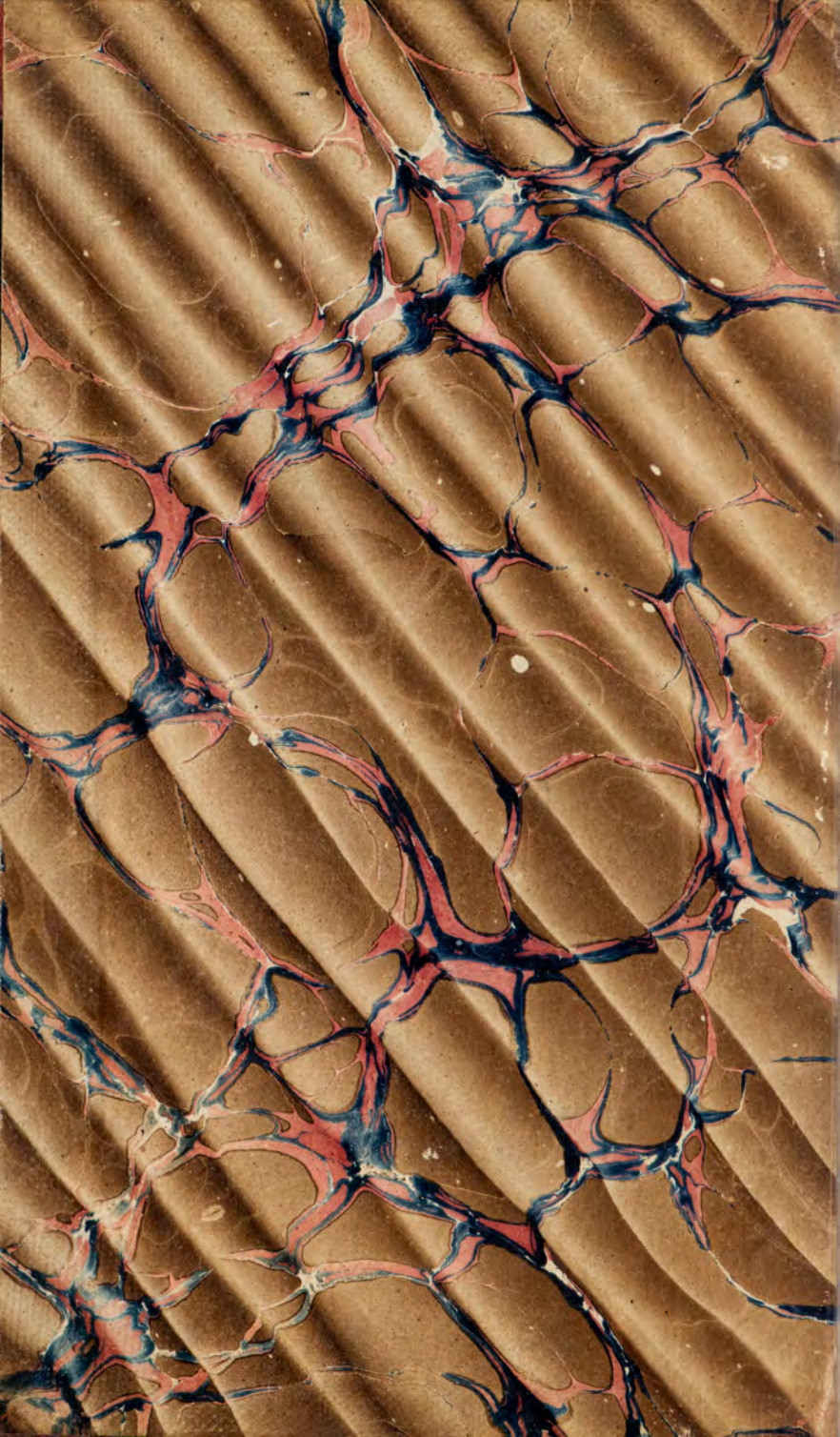
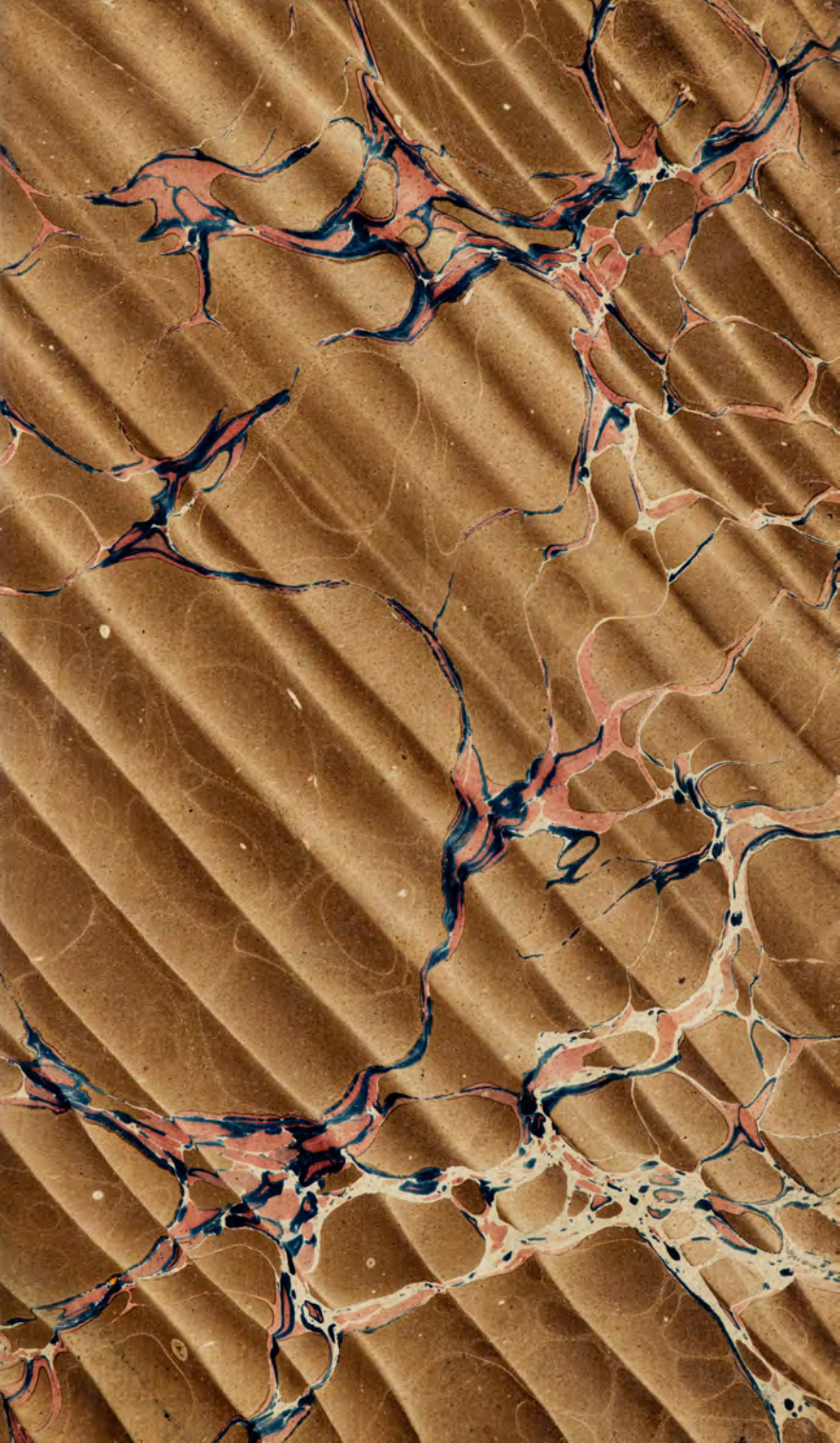

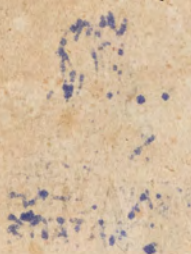

48/

ATAKTA.

ATKIN

LIBRARY
OF THE
M. DAATATTE

533

ΑΤΑΚΤΑ,
ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ,

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ,

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,
ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Κ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ,
RUE DU FOIN S.-JACQUES, N° 12.
1835.

ATKIN

JOHN HENNING

1800

ATKIN

ATKIN

JOHN HENNING

1800

ATKIN

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

Τὸ Ἀλφάβητον τοῦ πέμπτου τόμου τῶν Ἀτάκτων ἦτο σχεδιασμένον καὶ τὸ ἀπ' ἐμὲ ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπιδιωρθωμένον ἕως εἰς τὸ Ο' σοιχεῖον, ὅταν ἡ ὥρα τοῦ Θανάτου (τὴν 5 Ἀπριλίου 1833) ἔφθασε καὶ ἀνέπαυσε, μετὰ εἰκοσαήμερον Στωϊκὴν ὑπομονήν, τοὺς μεγάλους κόπους καὶ πόνους τοῦ αἰοιδίμου Κοραῆ. Τὸ ἰδιόγραφόν του φέρει ἐπὶ κεφαλῆς Ἄτακτα Τόμ. ε', 15 Μαΐου 1832· ὁ δὲ φιλόμουσος ὁ ἀναγνώστης ἐκ ταύτης τῆς σημειώσεως συμπεραίνει, ὅτι εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, μ' ὅλον τὸ βάρος τῆς ἡλικίας καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀσχολειῶν του, διέτριψε μόνον δέκα μῆνας διὰ τὰ συγγράφη, καὶ ὁ νέος τρόπος τῆς συνθέσεως του τὸν δίδει γὰ καταλάβει ὅτι τὰ συγγραμμένα δὲν ἦσαν ὡς εἶπεν ἄλλοῦ (1) ἀπὸ τὰ σκορπισμένα τετράδια ἢ ἀπλᾶ χαρτίου φύλλα εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, ἀλλὰ νέον σχέδιον φιλολογικοῦ καὶ φιλοσοφικοῦ Λεξικοῦ τὸ ὁποῖον ἐκυφόρει καὶ ἔμελλε νὰ ἀναθρέψῃ εἰς ἄνδρα τέλειον. Ἀπὸ τὰ φύλλα ταῦτα ἐσώθη ἡ ὕλη τοῦ Δευτέρου τόμου τῶν Ἀτάκτων· λέγω ἐσώθη, διότι ἀφοῦ ἐτυπώνετο ὁποιοδήποτε σύγγραμμα παρέδιδεν εὐθὺς εἰς τὰς φλόγας τὸ χειρόγραφόν του.

Τὸ δὲ ἰδιόγραφον καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ πέμπτου τούτου

(1) Ἄτακτ. Τόμ. Α', Προλεγόμ. α.

τόμου ἐσιχώθη εἰς ἓνα, διὰ νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ μακαρίτου. Μόλις εἶχε περάσειεν ἐνῆμισυ μῆνας ἀποῦ ἤρχισεν τὸ Ἀλφάθητον τοῦτο, καὶ αἰσθανόμενος τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν εἰς τὸ γένος μας, μ' ἔλεγεν· ἂν κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὶν τὸ τελειώσω νὰ ἐκδοιθῇ ὅπως εὐρεθῇ καὶ νὰ δείχνωνται τὰ τελευταῖα τυπογραφικὰ δοκίμια εἰς τὸν φίλον Θυρότον. Ἀλλ' ὁ ἐνάρετος καὶ σοφὸς Θυρότος ἐπρόλαβε καὶ ἐσημείωσεν εἰς τὸ πολυάνθριον, κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1832), τὸν τόπον ὅπου ἔμελλεν ἡ ἱερά των κόνις νὰ μιχθῇ, ἐνταφιαζόμενος ὁ Καραῆς κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1833 ἔτους, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὅπου ὁ Θυρότος εἶχεν εὐταφιασθῇ πρὸς καιρὸν ἕως νὰ κτισθῇ ὁ πλησίον τάφος τὸν ὁποῖον ἡ φιλόσοργος σύζυγος, Ψυγάτηρ καὶ γαμβρὸς τὸν καθιώρωσαν. Ἐμείνα λοιπὸν ὀρφανισμένοι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο διδασκάλους μου, καὶ τὸ ἔθνος μας ὑστερημένον ἀπὸ τὰ ἐλπιζόμενα φῶτα διαφόρων κυοφορούμενων συγγραμμάτων.

Ἄλλος φίλος ἐπισήθιος τοῦ Μακαρίτου (ὁ χρηστὸς καὶ καλὸς Ἰάκωβος Ρώτας) νομίζει, ὅτι εἶμαι ἱκανὸς μόνος νὰ δώσω εἰς φῶς τὰ πολλὰ μέιναντα ἀκόμη εἰς φύλλα καὶ τετράδια εἴτε σημαιώσεις εἴτε συγγράμματα τέλεια ἢ ἀτελῆ τοῦ Κοραῆ. Οἱ λόγοι του μ' ἐκατάπεισαν τόσον ὥστε μ' ἔκαμε τὸν πιεεύσω ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ πατρίς ἀπὸ τὴν θέλῃσίν μου. Ὅθεν ἄφῃσα τὰς πατρικὰς ἀγκάλας τοῦ εἰς Μολδαυίαν κοινοῦντος φιλοστοργωτάτου θείου μου Σταματίου Φουρναράκη, διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τοὺς Παρισίους καὶ ν' ἀρχίσω τὸ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου ἔργον τοῦτο. Ἄν δὲν ἀπατηθῇ εἰς τὰς ἐλπίδας

του, ὁ φίλος Ῥώτας, τὸ ἐξ αὐτῶν προσδοκόμενον ὄφελος πρέπει ν' ἀποδωθῇ εἰς τὸν καλὸν κ' ἀγαθὸν φίλον μου τοῦτον καὶ εἰς τὸν ποθεινότατον Θεῖόν μου, ἔτι δὲ καὶ εἰς φίλους του τινὰς οἵτινες τὸν κατέπεισαν νὰ μ' ἀφίσῃ νὰ ἐπιστρέψω πάλιν εἰς τοὺς Παρισίους, ὅπου κατ' ἔτος δὲν ἐξοδεύει ὀλίγα διὰ τὰ οἰκιακά μου ἔξοδα.

Παρακαλῶ τὸν Ἀναγνώστην νὰ μὲ συγχωρήσῃ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκδοσιν περὶ τῶν φίλων καὶ τῆς οἰκογενείας μου ἢ εὐγνωμοσύνη μ' ἀναγκάζει νὰ τοὺς προσφέρω τὴν μικρὰν ταύτην Δυσίαν μεταδίδων τὰ ὀνόματά των εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐσημείωσα ὡς ἐξομολόγησιν τῆς τολμῆς μου νὰ ἐπιχειρισθῶ τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Ἀλλ' ἡ ἐξομολόγησις ἢ πρέπει νὰ ᾔναι ὅλη εἰλικρινὴς ἢ νὰ λείπῃ διόλου. Διὰ τοῦτο προσθέτω ὅτι ἀκούων πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν φίλον Ῥώταν νὰ μ' ἀναγγεῖλῃ ὅτι ἡ γενναία τῶν Ζωσιμάδων ἀδελφότης θέλει ν' ἀναδεχθῇ τὴν δαπάνην τῶν χειρογράφων τοῦ μακαρίτου Κοραΐ, ἐκυριεύθην ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ σέβας πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ζωσιμάδας καὶ εἶπα καθ' ἑαυτὸν: ἂν παρακούσω τὸν φίλον Ῥώτα δικαιολογοῦμαι ὡς πρὸς αὐτὸν μὲ τὰ οἰκιακά χρέη μου πρὸς σύζυγον καὶ τέκνα, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ζωσιμάδας, οἵτινες ἐσύγχυσαν τὸν ὄνομά των μὲ τὸ τῆς πατρίδος, πῶς ἔχω νὰ δικαιολογηθῶ; Ἄρχιστα λοιπὸν τὸ ἔργον καὶ μετ' ὀλίγον ἐκδίδω καὶ τὴν ὁποίαν μᾶς ἄφισεν ὁ Κοραΐς μετάφρασιν τῶν πέντε βιβλίων τοῦ Ἡροδότου, καταγινόμενος ἐνταυτῷ καὶ εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τῶν λοιπῶν.

Ὁ πέμπτος τόμος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ εἰς τὸ τέλος, ὡς τὰ προ-

τόμου ἐσιχώθη εἰς ἓνα, διὰ νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ μακαρίτου. Μόλις εἶχε περάσει ἐνῆμισυ μῆνας ἀπὸ ἤρχισεν τὸ Ἀλφάθητον τοῦτο, καὶ αἰσθανόμενος τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν εἰς τὸ γένος μας, μ' ἔλεγεν· ἂν κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὶν τὸ τελειώσω νὰ ἐκδοιθῇ ὅπως εὐρεθῇ καὶ νὰ δείχνωνται τὰ τελευταῖα τυπογραφικὰ δοκίμια εἰς τὸν φίλον Θυρότον. Ἀλλ' ὁ ἐνάρετος καὶ σοφὸς Θυρότος ἐπρόλαβε καὶ ἐσημείωσεν εἰς τὸ πολυάνθριον, κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1832), τὸν τόπον ὅπου ἔμελλεν ἡ ἱερά των κόνις νὰ μιχθῇ, ἐνταφιαζόμενος ὁ Καραῆς κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1833 ἔτους, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὅπου ὁ Θυρότος εἶχεν εὐταφιασθῇ πρὸς καιρὸν ἕως νὰ κτισθῇ ὁ πλησίον τάφος τὸν ὁποῖον ἡ φιλόσοργος σύζυγος, Ψυγάτηρ καὶ γαμβρὸς τὸν καθιώρωσαν. Ἐμείνα λοιπὸν ὀρφανισμένοι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο διδασκάλους μου, καὶ τὸ ἔθνος μας ὑστερημένον ἀπὸ τὰ ἐλπιζόμενα φῶτα διαφόρων κυοφορουμένων συγγραμμάτων.

Ἄλλος φίλος ἐπισήθιος τοῦ Μακαρίτου (ὁ χρηστὸς καὶ καλὸς Ἰάκωβος Ρώτας) νομίζει, ὅτι εἶμαι ἱκανὸς μόνος νὰ δώσω εἰς φῶς τὰ πολλὰ μέιναντα ἀκόμη εἰς φύλλα καὶ τετράδια εἴτε σημαιώσεις εἴτε συγγράμματα τέλεια ἢ ἀτελῆ τοῦ Κοραῆ. Οἱ λόγοι τοῦ μ' ἐκατάπεισαν τόσον ὥστε μ' ἔκαμε τὸν πισεύσω ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ πατρίς ἀπὸ τὴν Σέλησίν μου. Ὅθεν ἄφησα τὰς πατρικὰς ἀγκάλας τοῦ εἰς Μολδαυίαν κοινοῦντος φιλοστοργωτάτου Θείου μου Σταματίου Φουρναράκη, διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τοὺς Παρισίους καὶ ν' ἀρχίσω τὸ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου ἔργον τοῦτο. Ἄν δὲν ἀπατηθῇ εἰς τὰς ἐλπίδας

του, ὁ φίλος Ῥώτας, τὸ ἐξ αὐτῶν προσδοκόμενον ὠφελος πρέπει ν' ἀποδωθῇ εἰς τὸν καλὸν κ' ἀγαθὸν φίλον μου τοῦτον καὶ εἰς τὸν ποθεινότατον θεῖόν μου, ἔτι δὲ καὶ εἰς φίλους του τινὰς οἵτινες τὸν κατέπεισαν νὰ μ' ἀφίσῃ νὰ ἐπιστρέψω πάλιν εἰς τοὺς Παρισίους, ὅπου κατ' ἔτος δὲν ἐξοδεύει ὀλίγα διὰ τὰ οἰκιακά μου ἔξοδα.

Παρακαλῶ τὸν Ἀναγνώστην νὰ μὲ συγχωρήσῃ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκδοσιν περὶ τῶν φίλων καὶ τῆς οἰκογενείας μου· ἡ εὐγνωμοσύνη μ' ἀναγκάζει νὰ τοὺς προσφέρω τὴν μικρὰν ταύτην θυσίαν μεταδίδων τὰ ὀνόματά των εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐσημείωσα ὡς ἐξομολόγησιν τῆς τολμῆς μου νὰ ἐπιχειρισθῶ τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Ἀλλ' ἡ ἐξομολόγησις ἢ πρέπει νὰ ᾔῃ ὅλη εἰλικρινὴς ἢ νὰ λείπῃ διόλου. Διὰ τοῦτο προσθέτω ὅτι ἀκούων πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν φίλον Ῥώταν νὰ μ' ἀναγγεῖλῃ ὅτι ἡ γενναία τῶν Ζωσιμάδων ἀδελφότης θέλει ν' ἀναδεχθῇ τὴν δαπάνην τῶν χειρογράφων τοῦ μακαρίτου Κοραῆ, ἐκυριεύθην ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ σέβας πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ζωσιμάδας καὶ εἶπα καθ' ἑαυτὸν· ἂν παρακούσω τὸν φίλον Ῥώτα δικαιολογοῦμαι ὡς πρὸς αὐτὸν μὲ τὰ οἰκιακά χρέη μου πρὸς σύζυγον καὶ τέκνα, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ζωσιμάδας, οἵτινες ἐσύγχυσαν τὸ νομὰ των μὲ τὸ τῆς πατρίδος, πῶς ἔχω νὰ δικαιολογηθῶ; Ἄρχιστα λοιπὸν τὸ ἔργον καὶ μετ' ὀλίγον ἐκδίδω καὶ τὴν ὁποῖαν μᾶς ἄφισεν ὁ Κοραῆς μετάφρασιν τῶν πέντε βιβλίων τοῦ Ἡροδότου, καταγινόμενος ἐνταυτῷ καὶ εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τῶν λοιπῶν.

Ὁ πέμπτος τόμος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ εἰς τὸ τέλος, ὡς τὰ προ-

λαβόντα Ἀλφάβητα, τὸν Ἑλληνικὸν καὶ Γαλλικὸν Πίνακα, ἀλλ' ἐσυλλογίσθη ὅτι καθὲν Ἀλφάβητον ἔχει προσθήκην ἄλλο καὶ ὅσας ζητεῖ μίαν λέξιν εἴτε Γραικικὴν εἴτ' Ἑλληνικὴν, εἴτε Γαλλικὴν πρέπει νὰ περιέλθῃ τοὺς πίνακους τοῦ πρώτου καὶ τρίτου τόμου κ' ἔπειτα τὰ Ἀλφάβητα διὰ νὰ εὕρῃ τὴν ζητουμένην λέξιν. Συνέταξα λοιπὸν, διὰ τὸ εὐκολόχρηστον, εἰς χωριστὸν τόμον, Γενικοὺς Πίνακας, Γραικικὸν, Γαλλικὸν Ἑλληνικὸν, Λατινικὸν, κ. τ. λ. καὶ ἐσύγχυσα μ' αὐτοὺς τοὺς ἀναλόγους τοῦ πέμπτου, συνενώνων, ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ τὰς συνωνύμους λέξεις αἰτινες συνοδεύουν καθεμίαν λέξιν.

Ἀπὸ τὸ ἐπιδιωρθωμένον, ὡς εἶπα ἀνωτέρω, ἀντίγραφόν μου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Μακαρίτης κατεχώρισε πολλὰς ἐπιδιορθώσεις, εἶχα ἤδη τυπωμένας 200 σχεδὸν σελίδας ὅτε ὑπωπτεύθην παραδρομὴν τινα, καὶ τῶνόν τι παρέδραμα, ὅταν τὸ ἀντέγραφα, δύο σίχους ὀλοκλήρους τοὺς μετὰ τὸν 16 τῆς 157 σελίδος. Αἱ ὑποψίαι μου αὐξήσαν τότε καὶ παρέβαλα τὰ δύο χειρόγραφα μὲ τὰ προτυπωμένα καὶ ἠκολούθησα τὸν τύπον παραβάλλων οὕτω καὶ τὰ δύο ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους. Ὅσας παραδρομὰς καὶ τυπογραφικὰ σφάλματα ἤϊρα τὰς κατατάσσω εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ τόμου, ἀμέσως τῶν προλεγομένων τούτων. Εἰς τὴν ἀτυχίαν καὶ παραδρομὴν μου ταύτην εὐρίσκω κάποιαν παρηγορίαν, ὅτι ἐκδίδεται τὸ χειρόγραφον ἀπαράλλακτον καὶ λυτρώνω τὸν Ἀναγνώστην ἀπὸ τὴν ὑποψίαν τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ συλλάβῃ ἀπαντῶν λέξεις ἀνεξηγήτους (τὰς ὁποίας ἐσημείωσα εἰς τὸν Πίνακα μὲ τὸ σημεῖον †) καὶ ἄλλας ἀτελεῖς ὡς τὴν λέξιν ΚΑΛΛΑΓΙΟΝ, ἢ ΚΑΛΛΑΪΟΝ, μήπως παρέδραμα τὴν ἐξηγήσιν.

ἄλλ' οὕτως ἔμειναν, κατὰ δυσυχίαν, καὶ εἰς τὸ πρωτόγραφον
κ' εἰς τὸ ἀντίγραφόν μου.

Προειδοποιῶ δὲ ἀκόμη τὸν ἀναγνώστην, ὅτι τὸ ἀπαντῶμενον
D ςοιχεῖον εἰς τὸν πέμπτον τοῦτον Τόμον σημαίνει τὸ ἐκδοθὲν
(1825) Γραικογαλλικὸν λεξικὸν τοῦ Δεχέκου (F. D. De-
hèque), τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ Κοραῆς εἰς τὰ Προλεγόμενα
τοῦ Δ', τόμου τῶν Ἀτάκτων σελ. έ (σημ. 2).

Ἐρῶσθε!

Ἐν Παρισίοις τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1835.

Φ. ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗΣ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ 9, Στίχῳ 28, γράφε Βαχλάνους. Σ. 10, ς. 1, γρ. Τῆς Φηγοῦ.
Σ. 15, ς. 29, γρ. Δι' αὐτῶν. Σ. 22, ς. 25, γρ. Ἀλλοῦ. Σ. 26, ς. 4, γρ.
« Γεννόμενος ». Σ. 29, ς. 26, γρ. Ἐβδομ. Σ. 31, ς. 10, γρ. Βορ-
δόλακοι. Σ. 32, ς. 10, γρ. Κρίτ. Σ. 34, ς. 26, γρ. lxxxvi. Σ. 38, ς.
7, γρ. Lactuca. Σ. 43, ς. 14, γρ. Αετούς. ς. 25, γρ. Ἀνδροπώγων.
Σ. 48, ς. 17, γρ. Κοσμικούς. Σ. 50, ς. 7, γρ. Calamintha. Σ. 54,
ς. 7, γρ. Δυσχυρίσαιο. Σ. 56, ς. 15, γρ. Ἐπειοικέναι. ς. 23, γρ.
Τὸ Ρωμαϊκόν. Σ. 59, ς. 19, γρ. ἀπὸ Γλ. ς. 24, γρ. Ἐξωστάριον. Σ.
64, ς. 11, γρ. Ἐλκηθρον. ς. 18, γρ. Forcellini. Σ. 65, ς. 28,
γρ. Φέρει. Σ. 66, ς. 26, γρ. Συμμεριζόμενος. Σ. 69, ς. 13, γρ.
Sextule. ς. 25, γρ. Εἶναι. Σ. 76, ς. 11, γρ. Comtes. ς. 12,
γρ. Μαρχίωνες. Σ. 80, ς. 1, γρ. Castrat. ς. 9, γρ. Εὐνουχισμός.
ς. 14, γρ. Εὐνούχους. ς. 24, γρ. Βαθυλωνίαν. Σ. 82, ς. 22, γρ.
Ἐφημερία. ς. 29, γρ. Σταφυλίου. Σ. 87, ς. 9, γρ. Προσκόπτοντας.
Σ. 88, ς. 3, γρ. 193-194. Σ. 99, ς. 15, γρ. Βέβαιον. Σ. 104, ς.

8, γρ. Ἐρθασι. Σ. 106, ζ. 7, γρ. Μή. Σ. 109, ζ. 13, γρ. Ἡράνεον. ζ. 19, γρ. Ἰσπανικῆς. Σ. 115, ζ. 2, γρ. Βούζ. Σ. 119, ζ. 5, γρ. Κεγχρίς. Σ. 120, ζ. 8, γρ. 146, ζ. 10, γρ. Pruse. ζ. 12, γρ. 65, Σ. 123, ζ. 27, γρ. Κλωστή. Σ. 124, ζ. 9, γρ. Αὐτή. Σ. 126, ζ. 16, γρ. Cubebes. Σ. 133, ζ. 10, γρ. Selenites. Σ. 134, ζ. 5, γρ. Στίβι. Σ. 139, ζ. 29, γρ. Ἐποχὴν. Σ. 144, ζ. 16, γρ. Παῖς. ὁ μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ πατρὸς γεννηθεῖς, ὁ... Σ. 174, ζ. 10, γρ. Elatior. Σ. 176, ζ. 19, γρ. 576. ζ. 28, γρ. Φέρον. Σ. 178, ζ. 18, γρ. Ἀπαγγεῖλη ἔπειτα. Σ. 200, ζ. 10, γρ. MEMNÍΑΣ. Σ. 203, ζ. 2, γρ. Ἐπακολουθεῖ. Σ. 205, ζ. 12, γρ. Ἐδαλον. Σ. 215, ζ. 28, γρ. Λευκογραφίς. Σ. 216, ζ. 30, γρ. Σημαίνη. Σ. 224, ζ. 8, γρ. Langoust. Σ. 240, ζ. 29, γρ. Γραικιόν. Σ. 248, ζ. 10, γρ. Μυροβάλανον. ζ. 11, γρ. Myrobolan. Σ. 251, ζ. 10, γρ. Ἐνθυμοῦμαι. Σ. 253, ζ. 16, γρ. Ὄνομα. Σ. 265, ζ. 19, γρ. Κουθεῖα. Σ. 266, ζ. 18, γρ. Περιβόλιον. Σ. 268, ζ. 2, γρ. 637. Σ. 270, ζ. 12, γρ. ΟΦΘΑΛΜΙΚΟΝ. Σ. 286, ζ. 14, γρ. Securidaca. Σ. 289, ζ. 26, γρ. Πατέρες. Σ. 301, ζ. 8, γρ. Μεμολιβδωμένον. ζ. 22, γρ. Πλυνοκώλους. Σ. 324, ζ. 5, γρ. Κατατικευάσας. Σ. 338, ζ. 16, γρ. καί. Σ. 340, ζ. 22, γρ. Βελόνιον. Σ. 344, ζ. 17, γρ. Σπόνδυλος. ζ. 24, γρ. Ἀπεργαζομένους. Σ. 347, ζ. 24, γρ. Δορικτήτορες. ζ. 29, γρ. Ἐδιδάχθησαν. Σ. 349, ζ. 13, γρ. 92. Σ. 351, ζ. 10, γρ. Εἰκόνας. Σ. 353, ζ. 9, γρ. Ἐρείκην. ζ. 11, γρ. Ἀνασπᾶται. ζ. 12, γρ. Ἐρείκης. Σ. 361, ζ. 9, γρ. Πόρνην.

ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

ΔΟΚΙΜΙΟΝ.

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΑΒΟΥ — ΑΓΝΑ.

ΑΒΟΥΡΝΙΑ. Ζ. Λιθύτση.

ΆΓΑΝΟΝ, ὁ ἄθῆρ τοῦ στάχυος. — 2) Άγανον, γένος ὀσπριδίων. Ζ. Ἀκονάχια.

ΆΓΑΪΑΝΟΝ. Ζ. Ἀκονάχια.

* ΑΓΓΙΔΕΣ θηλ. πληθ. Γλωχῖνες, Ἑλλ. (pointes), Δὲν ἀμέλησε τὴν λέξιν ὁ φερέπονος Δ. ἀλλὰ τὴν ἐξήγησεν ὡς παρ-
αγωγὸν καὶ συνών. τοῦ Ἄγγη (vases). Καὶ ἡ παρεξήγησις ἐλέγ-
χεται ἀπὸ τὴν ὁποίαν φέρει χρδ. μαρτυρίαν : « Ἦτις εἶναι
» χόρτον γεμάτο ἀγγίδες λεπταῖς ». Εἰς τοῦ Ὀππιανοῦ τὰ
Ἀλειυτικά (286) τὰς Γλωχῖνας ἐρμηνεύει ὁ σχολιαστὴς μὲ
λέξεις κοιν. « Ἀγγίδες, γλωσσαι, γωνῖαι » Ἀγκύδα διὰ τοῦ
υ̅ τὸ γράφει ὁ Σ.

ΑΓΓΟΥΡΙΖΑ. Ζ. Ἀγουσάγα.

* ΑΓΚΩΝΙΑ καὶ ΑΓΚΩΝΗ (coin, angle), συνών. τοῦ
Γωνία. Ἀπὸ τὸ Ἄγκων, Ἑλλ. (coude), τὸ ὁποῖον καὶ οἱ πα-
λαιοὶ εἰς σημασίαν τοῦ Γωνία ἐμεταχειρίσθησαν πολλάκις.
Ἴδε τὰ εἰς τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδῃ (π', 702) Βενετικά σχόλια.

ΑΓΛΑΔΑ. Ζ. Τρικόνκια.

ΑΓΝΑΙΑ (γρ. Ἀγνέα). Ζ. Ἐγνοια καὶ Λυγαρία.

ΑΓΟΡΑ. Ζ. Μέση.

ΑΓΟΥΣΑΓΑ (Agusaga) ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην τὰ ἄγρια ἀπίδια (poires sauvages), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observ. I, 18, pag. 45). ἔχουσι δὲ (προσθέτει) καὶ ἐν ἄλλῳ εἶδος μικρῶν ἀγρίων ἀπιδίων, ἀγνώστων εἰς τὴν Γαλλίαν, ὀνομαζομένων Ἀχλάδες. Τὸ Ἀγουσάδα, ἂν ᾗτον Ἀγουράδα, ἤθελ' εἶσθαι ἀδίσκτον. Οἱ περιηγηταὶ κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Pag. ΙΧΧΙV) ἤκουσαν ὀνομαζομένην Ἀγγουρίζα, εἶδος ἀπιδίας τῆς ὀνομαζομένης ἀπὸ τοὺς φυτολόγους Ἄπιος ἀκανθώδης *Pyrus spinosa*.

ΑΓΡΑΒΑΝΙΑ. Ὁ D. τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισί Alkekenge. Εἶναι γένος Στρώχνου, Ἑλλ. ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς νεωτέρους φυτολόγους *Physalis Alkekengi* (Coqueret Alkekenge). Ὁ Σ. (λέξ. Δένδρον σελ. 92) ἐξηγεῖ τὴν Ἀγραβανίαν *Albero della Giudea* (Arbre de Judée). Ἀλλὰ τῶν Γάλλων τὸ *Arbre de Judée* ἢ *Gainier* εἶναι ἢ *Cercis Siliquastrum* τῶν φυτολόγων, ἡ αὐτὴ, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. Herbar. tom. I, pag. 90), καὶ ἡ Κερκίς, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἱστορ. III, 14, § 2), περὶ τοῦ ὁποίου διαζῶ, ὡς ἐδίσταζε καὶ ὁ Σινεϊδέρος. Ὅπως ἂν ἔχη, δὲν ἔχω πῶς νὰ ἐτυμολογήσω τὴν λέξιν Ἀγραβανία.

ΑΓΡΙΟΒΑΒΟΥΛΙ. Ζ. Ἄρκος.

* ΑΓΡΙΟΜΑΡΑΘΡΟΝ, οὐδ. ὀνομάζουσι τινὲς γένος τὸ Δαύκου (Δαυκί Σ.). Εἶναι ἴσως τὸ Ἰππομάραθρον τοῦ Διοσκορίδου (III, 82) « Ἰππομάραθρον, μάραθρόν ἐστιν ἄγριον· φέρει » δὲ σπέρμα κάγχρυϊ ὅμοιον· ῥίζα δ' ὕπεστιν εὐώδης κ. τ. λ. » ἢ εἰς ἀπὸ τοὺς δαύκους, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς καθεξῆς (III, 83), « Δαῦκος, οἱ δὲ Δίρκαϊον καλοῦσιν· ὁ μὲν τίς ἐστὶ Κρητικὸς, » μαράθρω ἔχων τὰ φύλλα ὅμοια, μικρότερα δὲ καὶ λεπτότερα, » καυλὸν σπιθαμιαῖον, σκιάδιον ὅμοιον κοριάννῳ, κ. τ. λ. »

Ὅπως ἂν ἔχη, τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον Ἀγριομάραθρον εἶναι τοῦ γένους τῶν σκιαδοφόρων (ombellifères) καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Herbe aux cure-dents*, διότι ἀληθῶς τὰ ῥαβδία τοῦ σκιαδίου, ἀφοῦ ξηρανθῶσι, χρησιμεύουν εἰς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.

ἈΓΡΙΟΜΗΛΙΑ (Ἀγριομελέα, Δ.). Ὁ Βελώνιος (Observ. I, 17, pag. 41) τὴν ἴδε καὶ τὴν ἤκουσεν, εἰς τὴν Κρήτην, ὀνομαζομένην Ἀγριομηλίαν, διότι ὁ καρπὸς της ὁμοιάζει μικρὰ μῆλα, ἢ μᾶλλον ἀπίδια. Εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ἐγνώρισεν ὅμοιον φυτὸν, πλὴν περὶ τὴν πόλιν Φονσβλάδην (Fontainebleau).

ἈΓΡΙΟΠΕΤΕΙΝΟΣ. Ζ. Ἐποπας.

ἈΓΡΙΟ ΦΙΔΑ, ὄνομα, κατὰ τὸν Ἀγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Ssackhouse, pag. Ixxxi) Γραικικὸν φυτοῦ τοῦ ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους ὀνομαζομένου *Juniperus Oxycedrus* (Genévrier Oxycèdre) ἤγουν « Ἀρκευθος » ἢ μεγάλη » ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (I, 103). Ὄνομάζετο καὶ Κέδρος ὁμωνύμως, διὰ τὴν πρὸς τὴν Κέδρον ὁμοιότητα, κατὰ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἴσop. III, 12, § 3) « Ἐνιοί γε οὐ διαιροῦσι τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἄμφω καλοῦσι κέδρους πλὴν παρασήμεως, κέδρον, ὀξύκεδρον ». Ἡ αὐτὴ σύγχυσις ἐσυνέβη καὶ εἰς τὸν καρπὸν τῆς Ἀρκεύθου, Ἀρκευθίς (baie de genièvre), ἐπειδὴ ὁ Πλούταρχος ὀνομάζει Ἀρκευθίδα καὶ αὐτὸ τὸ δένδρον, τὴν Ἀρκευθον (ἴδε Β. α. STAPEL, σημ. εἰς τὸν Θεοφραστ. III, 12, σελ. 195). Ἐκ τούτων ὑποπτεύομαι ὅτι ἈΓΡΙΟ ΦΙΔΑ, εἶναι δεύτερος χυδαῖσμός ἄλλου χυδ. τοῦ ἈΡΚΕΦΘΙΔΑ (ἀπὸ τὸ Ἀρκευθίς) τὸν ὅποιον ἔκαμαν χυδαίεσaton οἱ ἀκούσαντες προφερόμενον ἀπὸ Γραικοῦ ζῶμα. Τοιαύτας ἀρκευθίδας τῆς Μεγάλης Ἀρκεύθου

ἐγνώρισεν ὁ Βελώνιος (Observat. II, 110, pag. 368) εἰς τὸν Ταῦρον, τὸ ὄρος, ἡδυτάτας (ὡς λέγει) τὴν γεῦσιν.

Τὰ Γλ. (BERNARD, *Reliq. medicocritiq.* pag. 9, 10) κοινὸν ὄνομα τῆς Ἀρκεύθου σημειοῦνουν τὸ Ῥάμνος.

Ὁ Σ. (λεξ. Δένδρον, σελ. 93) ἐρμηνεύει τὸν Ῥάμνον, ἀρσ.
« Ranno, Marucca, Spina Giudaica ».

ἈΔΕΛΦΟΪ. Τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως δὲν εἶναι ὅστις δὲν τὴν γνωρίζει. Γνωστὴ ἐκ μέρους εἶναι καὶ ἡ μεταφορικὴ κατὰ τὴν ὁποίαν Ἀδελφοί (confrères) συναλλήλως ὀνομάζονται τὰ μέλη ἑνὸς συστήματος ὁποιοῦδήποτε, καὶ τὸ σύστημα Ἀδελφοσύνη (confrérie), ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν, τὰ συστήματα ἢ αἱ ἐταιρίαι (corporations) τῶν τεχνῶν, τὰ πολλὰ καὶ διάφορα τάγματα τῶν Μοναχῶν τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας. Ἀδελφοὺς ὀνομάζουν ἀλλήλους καὶ οἱ λησταί, ὅταν ᾔναι πολλοὶ συνδεμένοι εἰς ἓν σύστημα, κυβερνῶμενον ἀπὸ Ἀρχιλησὴν, καθὼς τὰ μοναστήρια ἀπὸ Ἀρχιμανδρίτην ἢ Ἡγούμενον. Τοιοῦτον ἦτο τὸ περιβόητον σύστημα τῶν πειρατῶν, τοὺς ὁποίους ἐκατατρόπωσεν ὁ μέγας Πομπήϊος (Πλουτάρχ. Πομπ. § 24-28). Τοιοῦτον ἀκόμη εἰς τοὺς νέους χρόνους καὶ τὸ ὅχι ὀλιγώτερον περιβόητον σύστημα τῶν Ἀμερικανῶν πειρατῶν τῶν ὀνομασθέντων Φλιδουσιέρων (Flibustiers).

Ἄλλ' εἶναι ἓν ἄλλο εἶδος Ἀδελφῶν, καὶ μί' ἄλλη Ἀδελφοσύνη, τῆς ὁποίας ὀλίγοι γνωρίζουν, καὶ ὀλιγώτεροι ἔτι ἐρεύνησαν τὸ τυπικόν. Τῶν μονάρχων λέγω τῆς σημερινῆς Εὐρώπης, οἱ ὅποιοι γράφοντες πρὸς ἀλλήλους, προγράφουν τὸ Ἀδελφε (Mon frère). Τὸ ἔθος τοῦτο δὲν εἶναι νέον. Ἀδελφοὺς ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι Ἀυτοκράτορες ὅχι μόνον τοὺς βασιλεῖς ἢ ῥῆγας τῆς δύσεως, ἀλλὰ, τὸ παραδοξότερον, καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα τῆς Περσίας, ὡς καὶ οὗτος πάλιν γρά-

φῶν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τὸν ἔλεγεν Ἀδελφὸν (Ἰδ. Κωνστ. Πορφυρ. Ἑκθ. τῆς Βασιλ. τάξ. μὲ τὰς σημ. τοῦ Ρεῖσκίου σελ. 814, ἐκδ. 1830). Ὁ Ἱστοριογράφος Μένανδρος μᾶς ἐφύλαξε προγραφὴν ἐπιστολῆς τοῦ Πέρσου Χοσρόου πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν τὴν ἐξῆς: « Θεῖος, ἀγαθός, εἰρην-
 » νοπάτριος (ἴσ. εἰρηνοποιός) ἀρχαῖος Χοσρόης, βασιλεὺς
 » βασιλέων, εὐτυχῆς, εὐσεβῆς, ἀγαθοποιός, ὧτινι Θεοὶ με-
 » γάλην τύχην καὶ μεγάλην βασιλείαν δεδώκασι, γίγας γι-
 » γάντων, ὃς ἐκ Θεῶν χαρακτηρίζεται, Ἰουστινιανῶ Καί-
 » σαρι, ἈΔΕΛΦΩ ἩΜΕΤΕΡΩ » (Μένανδρ. σελ. 353, ἐκδ. 1829). Ὅτε ἤρχοντο πρέσβεις ἀπὸ Περσίας εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ ὑποδεχόμενος αὐτοὺς αὐτοκράτωρ ἐχρεώσκει νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ, κατὰ τὸν τύπον, « Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὑγιαίνει; » Ἄν ὁ πρέσβυς ἔφερε καὶ δῶρα, ἔλεγε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα: « Ὁ
 » ἀδελφός σου ἔπεμψέ σοι δῶρα, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι
 » αὐτά » (Κωνστ. Πορφυρ. Ἑκθ. τῆς βασιλ. τάξ. I, 89, σελ. 406).

Ἡ ἔρευνα τῆς βασιλικῆς ταύτης Ἀδελφοσύνης, μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀληθινὴν αὐτῆς αἰτίαν. Ἐπειδὴ οἱ βασιλεῖς οὗτοι ἐκκυβερνοῦσαν καὶ κυβερνοῦν τοὺς λαοὺς τῶν δεσποτικῶς ὡς κτήνη, καὶ ὄχι ὡς ἀδελφούς, οὐδ' ὡς υἱούς (ἂν καὶ κάποτε τινὲς ἐξ αὐτῶν ὑποκρινόμενοι ἐπεθύμησαν νὰ ὀνομαζῶνται πατέρες)· ἀκόλουθον ἦτο, διὰ νὰ φυλάττωνται ἀπὸ τὰ ἐνδεχόμενα δαγκώματα ἢ λακτίσματα τῶν κτηνῶν τούτων, νὰ περικυκλωθῶσιν ἀπὸ πολλοὺς δορυφόρους, σωματοφύλακας, αὐλικούς, ἀξιωματικούς, εἰς ἓνα λόγον, ἀπὸ πολλοὺς ὑποδεσπότας. Ἀλλ' ἡ πείρα τοὺς ἐδίδαξε τὸ μὲν, ὅτι καὶ οἱ ὑποδεσπόται, ἐπρόδωκαν πολλάκις τοὺς δεσπότας τὸ δὲ, ὅτι καὶ ἂν μείνωσι πισοί, δὲν ἐφάνησαν πάντοτε ἱκανοὶ νὰ τοὺς φυλάξωσιν ἀπὸ τῶν λαῶν τὴν ἀγανάκτησιν. Ἐπενόησαν λοιπὸν νὰ ἰσχυροποιήσωσι τὴν ἐσωτερικὴν ταύτην μὲ ἐξωτερικὴν ἄλλην

φυλακὴν, συνδεδεμένοι μὲ τοὺς ἄλλους βασιλεῖς ὡς ἀδελφοί, διὰ τὴν
τρέχῃ εἰς βοήθειαν ἑνὸς τοῦ ἄλλου, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, φωνά-
ζοντες πρὸς ἀλλήλους, ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Σολομών διὰ τοὺς ἀληθινούς
ἀδελφούς: « Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις
» ὀχυρὰ καὶ ὑψηλὴ, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασι-
» λειον ». Διὰ τὴν ἰσχυροποιήσωσιν ἐπιμᾶλλον καὶ τὰ Σεμέλια,
ἐπενόησαν καὶ τὴν συμπεθεριάζωσι μετὰ μόνων ἀλλήλων, δι-
δόντες υἱοὺς ἢ θυγατέρας, εἰς ἡγεμόνας, ἢ ἡγεμόνων τέκνα
ἀλλότρια· καὶ κρίνοντας τὴν μὲ τοὺς ὑπηκόους των συμπενθε-
ρίαν αἰσχρὰν παράδασιν τῆς βασιλικῆς ἀδελφοσύνης. Ὁ ὑψηλο-
φρονέστατος δεσπότης, Λοδοβίκος δέκατος τέταρτος, ἀναγκα-
σθεὶς εἰς τὸ γῆράς του τὴν νύμφευθῇ δι' ἐκκλησιαστικῆς εὐλογίας
παλλακὴν ἰδιωτικὴν, τὴν περιδόητον Μεντενώνα (Main-
tenon), τὴν ἐνυμφεύθη ὅμως μυσικώτατα, φοβούμενος τὸν ἀπὸ
τοὺς ἀδελφούς του λοιποὺς βασιλεῖς ἔλεγχον. Ὁ διάδοχός του
καὶ χοιρόβιος Λοδοβίκος δέκατος πέμπτος, ἂν καὶ ἐκυλίσθη εἰς
πολλῶν ἀχρείων παλλακίδων κοίτην, μαζροποὺς ἔχων αὐτοὺς
τοὺς αὐλικούς του, ἂν καὶ ἔφθειρε μὲ τὸ αἰσχρὸν αὐτοῦ παρά-
δειγμα, μέγα μέρος τοῦ ἔθνους, δὲν ἐτόλμησεν ὅμως τὴν νύμ-
φευθῇ διὰ θρησκευτικῆς ἱερουργίας καμμίαν ἀπὸ τὰς παλλακίδας
του. Ὁ δεσπότης τῆς Ῥωσίας, καὶ ἀρχηγὸς τῆς Ἀγίας συμμα-
χίας, Ἀλέξανδρος, ἐσέρησεν αὐτογνωμόνως τὴν νόμιμον δια-
δοχὴν Ῥωσικοῦ θρόνου τὸν Κωνσταντῖνον, διότι οὗτος εἶχε
νυμφευθῇ γυναῖκα Πολωνὴν ἐκ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ ἐνθρόνισε τὸν
Νικόλαον, τοῦ ὁποίου ἡ ξέψις ἐπροξένησεν αἵματοχυσίαν,
πρόδρομον τῆς μελλούσης ἔπειτα σφαγῆς πολλῶν μυριάδων
Πολωνῶν. Τόσον εἶναι πολύτιμον τῶν δεσποτῶν τὸ αἷμα, ἢ
μᾶλλον ὁ

Ἰχώρ, οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

Δὲν ἐξεύρω ἂν ἡ ἀλλόκοτος ἀδελφοσύνη τῶν δεσποτῶν τῆς

Εὐρώπης ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀλλογενεῖς δεσπότας· ἔάν, καθυπόθεσιν, γράφοντες πρὸς τὸν Σουλτάνον τοῦ Βυζαντίου, τὸν ὀνομάζωσιν Ἀδελφόν, ἢ ἔάν, χρείας καλούσης, ἦν' ἔτοιμοι καὶ νὰ συμπεθεριάσωσι μ' αὐτόν. Τὸ πρῶτον μὲ φαίνεται δυσκολώτατον· πῶς νὰ ὀνομάσωσιν ἀδελφόν, τὸν ὅστις τοὺς ὠνόμαζε χθές καὶ προχθές ἀκόμη, Σκύλους, Χοίρους, Κιαφήρους; Τὸ δεύτερον, ἐνδεχόμενον νὰπραχθῇ, ἔάν καταδεχθῇ ὁ Σουλτάνος νὰ στείλῃ πρεσβεῖαν ζητῶν καμμίαν βασιλοπούλαν Ἀουστριακὴν, Προυσιακὴν, ἢ Ῥωσικὴν, ὡς ἐστειλεν (ἔτ. 1346) ὁ Σουλτάνος Ὁρχάνης πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῶν Ῥωμαίων τὸν χριστιανικώτατον Ἰωάννην τὸν Καντακουζηνόν κ' ἔλαβε παρ' αὐτοῦ μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς του Συνατέρας, τὴν Θεοδώραν εἰς γυναῖκα (Ἰωάνν. Καντακουζ. Ἱστορ., III, 95, σελ. 585-589, νέας ἐκδ.)

ἈΔΙΑΝΩΡΙ, Σ.

ἈΕΤΙΤΗΣ, λίθος ὀνομαζόμενος ὡς καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς, Ἀετίτης, Ἑλλ. διότι τὸν εὗρισκαν εἰς τῶν αἰτῶν τὰς φωλεάς, ὡς λέγει ὁ Πλίνιος (XXX, 15, et XXXVI, 21). Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 23, pag. 215) ἵδεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου πλεονάζει ὁ Ἀετίτης, τοὺς καλογήρους νὰ τὸν μεταχειρίζονται μαγικῶς εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ ἀγνωστομένου κλέπτου. Ἡ πλάνη εἶναι παλαιά· « Ἔστι δὲ κλεπτέλεγχος, εἰ » ἐπιθείη τις εἰς τὸν προσφερόμενον ἄρτον· ὁ γὰρ κλέψας οὐκ » ἂν δυνηθείη καταπιεῖν τὰ μασσηθέντα... καὶ συνεψόμενος ὁ » Ἀετίτης τοῖς ἐδέσμασι, κλεπτέλεγχος γίνεται κ. τ. λ. » (Διοσκορίδ. V, 161).

ἈΖΑΤΟΣ, Δ. Ἐδανείσθη τὴν λέξιν ἀπὸ τὸν Μεῦρσιον, καὶ τὴν ἐνόησαν καὶ οἱ δύο εἰς σημασίαν τοῦ Ἐλεύθερος. Ἡ λέξις εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν γλῶσσαν, οἷον Τὸν ἔκαμα ἀζάτην, ἤγουν τὸν ἀπέλυσα, τὸν ἐλευθέρωσα· ἀλλὰ τὴν ἐνόμισα καὶ

τὴν νομίζω Τουρκικὴν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ Λατινοτουρκικὸν λεξικὸν τοῦ Κλοδίου « Liber... Azad »! Ἀλλὰ πῶς πάλιν εἰσεχώρησε Τουρκικὴ λέξις εἰς τὸν Ἡσύχιον; ἐπειδὴ φέρει: « Ἀζάτη, ἐλευθερία » τὸ ὁποῖον κατεχωρίσθη καὶ εἰς τὴν τελευταίαν Ἀγγλικὴν ἔκδοσιν τοῦ Ὑπασταυροῦ τοῦ Στεφάνου, μὲ κακὴν ἐτυμολογίαν. Ἄν ἀληθῶς ἐλληνίζει παράγεται ἀπὸ τὸ Δωρικὸν Ζάτα ἀντὶ τοῦ Ζήτη Ἑλλ. καὶ κοιν. μὲ τὸ ζερητικὸν α. Λέγομεν σήμερον Ζήτη καὶ Ζήτησις, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ Αὔξη καὶ Αὔξησις, Μάθη καὶ Μάθησις, Πάθη καὶ Πάθησις. Ἀζάτη δικαίως ἐλέγετο ἡ ἐλευθερία (affranchissement, émancipation), ἤγουν ἡ κατάστασις ἐκείνου, τὸν ὁποῖον κάνεις πλέον δὲν ἔχει δίκαιον νὰ ζητήσῃ.

ἈΖΥΜΙΤΗΣ. Ζ. Προζυμῖτης.

ἈΗΔΟΝΙΟΝ, Ἀηδώνι, Σ. Ἐπέρασαν ἤδη χίλια ἑπτακόσια σχεδὸν ἔτη ἀφοῦ οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἐμεταχειρίζοντο τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦτο εἰς σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου. Ἀηδών (rossignol), ἐπειδὴ ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς πρώτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατοντάετηρίδος ἀκμάσας Δίων ὁ Χρυσόστροφος Λόγ. Ικνί, σελ. 607) εἶπεν Ἀηδόνιον ἀντὶ τοῦ Ἀηδών.

ἈΘΛΛΗ. Ζ. Ἑρμυγγοβόος.

ἈΘΕΟΦΟΒΟΣ, Σ. (qui ne craint point Dieu, un scélérat, homme sans foi).

* ΑἱΜΟΒΟΡΟΣ· συνειθίζεται καὶ τοῦτο σήμερον εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Αἵματοπότης, Σ. καὶ Αἵματολόπτης (Ἄτακτ. II, σελ. 21).

ἈΚΑΚΙΑ, Δ. — 2) Τὰ ῥαβδιὰ τῶν Μοναχῶν τοῦ Σινᾶ (BELON, *Observat.* II, 66, σελ. 287. Διοσκοριδ. I, 133).

ἈΚΑΝΘΙΟΝ, ὑποκορ. τοῦ Ἄκανθα, Ἑλλ. (épine). Ὁ Βελώνιος (*Observat.* II, 88, page 325) ὀνομάζει ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ γένη τῶν Ἀκανθῶν *Spina sancta* (ἀγίαν ἄκανθαν),

διὰ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐσκευάσθη ὁ Ἀκάνθινος
 σέφανος τοῦ Χριστοῦ, πιθανὸν ὅτι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ὀνομαζομένη
 ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Epine du Christ*. Εἶναι καὶ ἄλλο γένος
 Ἀκάνθη ἀγρία τοῦ Διοσκορίδου (III, 20) τῶν νέων φυ-
 τολόγων ὁ *Acanthus spinosus* (*Acanthe épineuse*),
 ἡ ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας ὀνομαζομένη Μούτρινα,
 οὐδετ. πληθ. ὡς τὸ γράφει ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου
 (*Stackhouse*, pag. Ixxv), ἢ ἴσως Μουτρίνα, *Θηλ. ἐνικ.*

* **ἈΚΑΤΑΖΗΤΗΤΟΣ.** Λέξις ἐσχάτως χωρισθεῖσα εἰς τὸν
 Ὁσαυρὸν τοῦ Στεφάνου, καὶ κοινὴ σήμερον εἰς ἡμᾶς, εἰς ση-
 μασίαν μάλιστα νομικὴν διὰ τὰ συναλλάγματα, οἷον περὶ ἀν-
 θρώπου, ὅστις ἔδωκε λογαριασμὸν ἀκριβῆ τῶν ἐμπιστευθέντων
 εἰς αὐτὸν ὁποίωνδήποτε πραγμάτων, ὥστε νὰ μὴν ἔχη τις τι
 νὰ τοῦ ζητήσῃ πλέον, λέγομεν ὅτι *Μένει ἐλεύθερος καὶ*
ἀκαταζήτητος (*acquitté, libéré*).

ἈΚΑΤΑΣΤΑΤΟΣ. Ζ. Κατάστασις.

* **ἈΚΙΑΛΛΑΚΑΝ**, *Θηλ.* ὀνομάζουν εἰς τὴν Κρήτην, κατὰ
 τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 16, pag. 38*) γένος τι θρύος
 (*chêne*). Εἰς δὲ τὸ ἅγιον Ὄρος Ἀρίαν (*Ibid. 42, pag. 88*).
 Πιθανὸν ὅτι ἐκεῖνο τὸ γένος, τῆς ὁποίας τὸν καρ-
 πὸν ὀνομάζει Ἀκυλον ὁ Ποιητὴς (*Ὀδυσσ. κ', 242*),

Παρ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν, καρπὸν τε κρανείης.

Ἡ Ἀκυλος (λεγομένη καὶ Ἀκύλη), ἡ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον ὀνο-
 μαζομένη Ἀρία, εἶναι ἡ *Quercus ilex* (*l'Yeuse*) τῶν φυ-
 τολόγων· ἡ δὲ Βάλανος, ἡ *Quercus esculus* (*hêtre*) ἡ
 καὶ Φηγός, Ἑλλ. (*Fagus*, *Ῥωμ.*) λεγομένη. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ
 Θεοκρίτου (V, 94) ἐξηγεῖ τὰς ἀκύλους « *Τὰς τοῦ πρίνου βα-*
λάνας· Ἀκυλος γὰρ ὁ τοῦ πρίνου καρπός ». Ἄλλου δὲ, περὶ

τοῦ Φυγοῦ τοῦ αὐτοῦ Θεοκρίτου (IX, 20), « Φηγοί, οἱ
» βάλανοι... Εἰσὶ δὲ ὄρυές γένη πέντε, Φηγός, Κιμερίς,
» Ἐτυμόδρυς, Ἀλίφλοιος, Ἄκυλος ».

ἈΚΟΝΑΧΙΑ ἤκουσεν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Κρήτην ὁ
Βελώνιος (Observat. I, 18, pag. 43) τὸν Ἄκανον Ἑλλ. τῶν
παλαιῶν. Ἄλλοι περιηγηταὶ τὸ ἤκουσαν, εἰς τὴν Κρήτην καὶ
αὐτοί, προφερόμενον Ἀγαύαυον (Agauauno), ὡς τὸ
ἐσεμείωσεν ὁ Σνεϊδέρος εἰς τὸ Ἑλληνογερμανικόν του Λεξικόν
(λέξ. Ἄκανος), περὶ τῆς ὁποίας παραξένου διὰ δύο ἀλλεπαλλή-
λων διφθόγγων γραφῆς διςάζω. Εἰς μόνον τὸν Θεόφραστον
(Περὶ φ. ἱσop. I, 10, § 6, σελ. 32) εὐρίσκεται ἡ λέξις,
Ἄκανος. Τὸ σωζόμενον χυδαῖον Ἀκονάχια εἶναι ὑποκορ.
τοῦ Ἄκανος, Ἀκάνιον, Ἀκανάκιον (ὡς Παιδίον, Παιδάκιον)
καὶ χυδαίεςατα Ἀκονάχιον. Ὁ Δ. τὸ ἔγραψε διὰ τοῦ κ̄, καὶ ὡς
Θηλ. ἐνικ. Ἀκονακία. Οἱ φυτολόγοι ὠνόμασαν Onopordum
Acanthium (Onoporde Acanthin, ou Pet d'âne).
Ἄλλοι διςάζουν περὶ τούτου. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Θεόφραστον ση-
μειώσεις καὶ τὸν Πίνακα τοῦ Σνεϊδέρου.

Οἱ Ἑβδομήκοντα ἐκλιναν τὸν Ἄκανον περιττοσυλλάβως,
Ἄκαν, ακκνος « Ὁ Ἄκαν ὁ ἐν τῷ Λιδάνῳ... καὶ συνεπάτη-
» σαν τὸν ἄκανα » (Βασιλ. Δ', ιδ', 9) ἐρμηνεύοντες τὸ
Ἑβραϊκὸν קִנְיָ (Χοχά) τὸ ὁποῖον ἄλλοι ἐρμηνεύουν διὰ τοῦ
συνειθεσέρου συνων. Ἄκανθα· ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο (Ἄκανος
καὶ Ἀκανθα εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὀνόματα, σημαίνοντα γε-
νικῶς καθὲν ὁξύ, δυνατόν νά κεντᾷ (épine).

Σώζεται εἰς τὴν γλῶσσάν μας μία ἄλλη λέξις Ἀγανον,
οὐδέτ. τὸ ὁποῖον συγγενεῦει βέβαια μὲ τὸν Ἄκανον καὶ μὲ τὴν
Ἀκανθαν, ὡς τὸ ἐσημείωσα ἄλλοι (Πλουτάρχ. Β. Μέρ. 5,
σελ. 343). Ἀγανον ὀνομάζομεν τὸν Ἀθήρα τῶν ἀσαχύων
(barbe d'épi) διὰ τὸ ὅξυ δηλαδὴ τοῦ ἀθήρος καὶ ἀκανθῶδες.

Κατὰ τὸν Ζωναρᾶν, « Ἄγανον τὸ φρυγανῶδες ξύλον καὶ » ἔτοιμον κατεαγῆναι ». Περὶ τῆς ἐτυμολογίας μόνης ἀμφιβάλλω· πολὺ πιθανώτερον κρίνω, ὅτι Ἄγανα ὠνομάσθησαν τὰ φρυγανῶδη, διὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, ὡς ξηρὰ καὶ λεπτά, καὶ ἀκολούθως κεντητικὰ, ὡς ἄκανοι ἢ ἄκανθαι.

Ἄγανα ἤκουσεν ἔτι ὁ Βελώνιος (Observat. II, 68, pag. 291) ὀνομαζόμενα ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς τοῦ Σιναίου ὄρους γένος τί ὀσρειδίῳν ὑπερμεγάλων, τὰ ἀπὸ τὸν Πλίνιον ὀνομαζόμενα Τρίδακνα (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημ. μου, σελ. 144), ἴσως διὰ τὸ ἐξῶθεν τοῦ ὀσράκου ἀκανῶδες.

ἈΚΟΝΙΤΟΝ καὶ σήμερον ὀνομάζεται ὡς τὸ ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοί, Ἀκόνιτον, Ἑλλ. (Aconit), ἀπὸ τὰς Ἀκόνας, κώμην τῶν Μαρυανδηνῶν. Τῶν σημερινῶν, τὸ Aconitum Napellus (Ἰδε τὸν Θεόφραστου τοῦ Stackhouse, pag. Ixxv). Εἰς Γλ. χειρόγραφον τὸ εὐρίσκω ὀνομαζόμενον Γραικιεῖ καὶ Στρίγλοσότανον, ἴσως διότι οἱ στρίγλοι (sorciars) μεταχειρίζονται μάλιστα τὰ θανατηφόρα ταῦτα φάρμακα.

ἈΚΡΑΜΕΛΟΝ (engelure). Ἰδ. Σ. λέξ. Ξεπάγισμα.

ἈΚΡΙΒΟΠΛΕΡΟΝΩ.

ἈΔΑΔΑΝΟΣ, ἄρσ. Σ. Λάδανον, οὐθετ. Ἑλλ. καὶ Λήδανον, Ἑλλ. (Iadanium), Λιπασία ῥητινώδης προσκολλημένη εἰς τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τοῦ Λήδου, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸνομα (Λήδανον). Τὸ Λήδον, εἶδος Κίσου, κατὰ τὸν Διοσκορίδην, εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ Cistus Creticus ἢ Cistus Iadani-ferus (Ciste de Crète), διότι εἰς τὴν Κρήτην μάλιστα καὶ φύεται, καὶ συνάγεται πολὺ. Δύο τρόπους συναγωγῆς ἱσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 128). Ὁ πρῶτος, ἀπὸ τὰ γένεια τῶν αἰγιδίων, εἰς τὰ ὁποῖα προσκολλᾶται ὅτε βόσκονται τὸ Λήδον· ὁ δεύτερος ἀπὸ σχοινία συρόμενα καὶ προσριθόμενα εἰς τὸ φυτόν, « Ἐνιοὶ δὲ καὶ σχοινία ἐπισύρουσι τοῖς θάμνοις, καὶ τὸ προσ-

» πλασθέν αὐτοῖς λίπος ἀποξύσαντες ἀναπλάσσουνι ». Μόνου τὸν δεῦτερον τοῦτον τρόπον ἴσoreῖ ὁ Βελώνιος (Observat. I, 7, pag. 19) ἀντὶ τῶν σχοινίων, λέγων ΣΤΡΟΠΟΝ ΑΠΟ ΛΩΡΙΑ (lanières) ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Κρητικούς Ἐργασήριον (Ergastiri).

ἈΛΑΜΠΙΚΟΣ. Ζ. Λαμπίκον.

ἈΛΘΑΙΑ. Ζ. Βύσκος.

* ἈΛΙΕΥΩ. Ζ. Γριπίζω.

ἈΛΙΜΑΤΙΑ, Δ. Ἄλιμος, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, pag. 44), τὸ μὲν φυτὸν χρησιμεύει εἰς τοὺς φραγμοὺς (haies), οἱ δὲ ἄκροι του βλαστοὶ τρώγονται ἐψητοί, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Διοσκορίδης (I, 120) « Ἄλιμος, » θάμνος ἐςὶ φραγμίτης... φύεται ἐν παραθαλασσίαις καὶ » φραγμοῖς. Λαχανεύεται δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα, ἐψόμενα εἰς » βρώσιν, κ. τ. λ. ». Ὁ Θεόφραστος τὸ ὀνομάζει οὐδετέρως Τὸ Ἄλιμον. Οἱ νέοι φυτολόγοι, *Atriplex halimus* (*Arroche halime* ἢ *Pourpier de mer*).

* ἈΛΛΗΚΟΝΤΙΖΩ.

ἈΛΥΓΑΡΕΑ. Ζ. Λυγαρία.

ἈΛΥΓΙΣΤΟΣ. Ζ. Λυγαρία καὶ Λυγέα.

ἈΜΑΝΙΤΗΣ, Μύκης, Ἑλλ. (*champignon*). Πρῶτος ὁ Νίκανδρος, ποιητὴς ἀκμάσας 150 σχεδὸν ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ἐπρόφερε τὸνομα Ἀμανίτης, ὡς ἐπίθετον τοῦ Μύκης,

— Καί τε μύκητας ἀμανίτας τότε' ἀφεύσαις

(παρὰ τῷ Ἀθην. II, σελ. 61). Οἱ μεταγενέστεροι τὸ ἐμεταχειρίσθησαν, ὡς τὸ μεταχειριζόμεθα ἔτι καὶ σήμερον, εἰς τόπον τοῦ ἀπαρχαϊσμένου Μύκης.

ἈΜΒΥΞ. Ζ. Μασάριον.

* ἈΜΕΡΙΜΝΟΜΕΡΙΜΝΟΝ. οὐσ. οὐδέτ. ἐρμηνεύσα

(δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ) τὴν ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς μεταφερθεῖσαν εἰς τοὺς Γάλλους λέξιν *sinecure* (σύνθετον ἀπὸ τὸ *sine cura* Ῥωμ. Ἄνευ μερίμνης, Ἑλλ.) σημαίνουσιν ἐπάγγελμα ἐκκλησιαστικὸν ἢ πολιτικὸν, χρειαζόμενον (ὡς ὅλα τὰ ἐπάγγελα) φροντίδα καὶ μερίμναν, καὶ ὅμως χαριζόμενον εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι τὸ λαμβάνουν καὶ φέρουν μόνον τὸνομα διὰ μόνην τιμὴν, ἢ τὸ χειρότερον καὶ διὰ νὰ ἀπολαύωσι πραγματικῶς, τὸν ὠρισμένον εἰς τὸ ἐπάγγελμα μισθόν. Τοιαῦτα Ἀμεριμνομέριμνα τιμητικὰ ἔχουν οἱ πολλοὶ νομάδες Ἀρχιμανδρίται χωρὶς μάνδραν, ἐπιθυμηταὶ τῶν τίτλων. Ἐάν δὲ λαμβάνωσι καὶ μισθὸν ἢ δωρήματα δι' αὐτὰ, τότε γίνονται καὶ Σιμωνιακοί, ὡς λέγει ὁ Ἀγγλος ποιητής

No Simony nor *sinecure* were known,
Nor would the bee work honey for the drone.

ἤγουν Δὲν γνωρίζεται Σιμωνία οὐδ' ἀμεριμνομέριμνον, οὐδ' ἐργάζετ' ἡ μέλισσα τὸ μέλι της διὰ τοὺς κηφήνας (Ἰδ. S. JOHNSON, *Dictionn. of the engl. languag.* W. *Sinecure*).

Ἀμεριμνομέριμνον ἔτι ἐπάγγελμα, πολιτικὸν ἢ ἐκκλησιαστικόν, ἐνεργεῖ, καὶ ὅστις μεριμνᾷ μὲν ὅποσόν εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ πληρόνεται τὴν μερίμναν του πολλαπλασίῳνα παρ' ὅ,τι δικαίως ἀξίζει. Καὶ ἐπειδὴ τοιαῦται ἄσωτοι πληρωμαὶ δὲν γίνονται ἀπὸ τοὺς δεσπότας πλὴν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν ἀληθῶς μεριμνητὴν ἐργάτην λαόν, ἀκολούθως αἱ τοιοῦτοι ἀμεριμνομέριμνοι γίνονται κλέπται τῶν δημοσίων, ἢ κλεπταποδόχοι τοῦ κλέπτου δεσπότη.

ἌMI ἢ ἌMMI. Τὰ Γλ. φέρουν εἰς πτ. γενικ. « Ἄμεως, » ὃ λέγεται Λαγοκύμινος ». Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Ammi copticum* (*Ammi* ἴσως τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Ἀσπρο-

κέφαλος, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου « *Ammi* » *majus*, Ἀσπροκέφαλος » STACKHOUSE, Ixxv).

ἈΜΜΩΝΙΑΚΟΝ. Ζ. Λεοντόγαλα.

ἈΜΟΥΡΓΑ. Ζ. Βοῦρκα.

ἈΜΠΕΛΙΜΕΛΑΙΝΑΝ, Σηλ. ὀνομάζουν οἱ Γραικοὶ φυτὸν τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον *Taminier* ἢ *Racine vierge*, ἢ *Sceau de Notre-Dame*, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* III, 51, pag. 465). Ἀπὸ τὸ Ἄμπελος, διὰ τινὰ πρὸς τὴν Ἄμπελον (*vigne*) ὁμοιότητα, καὶ τὸ Μέλαινα διότι τὸ χρῶμα τῆς ῥίζης τοῦ φυτοῦ εἶναι τῶντονι μαῦρον.

Εἶναι ἡ ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην (Περὶ συρίγγων § 6, σελ. 686) ὀνομαζεμένη « Ἄμπελος ἀγρία, ἣν ἔνιοι καλοῦσι ψιλῶν » θριον » καὶ παραγγελλομένη ὡς κατάπλασμα εἰς τοῦ πάτου τὴν ἔκπτωσιν (*chute de l'anus*). Ἀγρίαν τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 20, § 3, σελ. 326, Schneider) « Δριμὺ καὶ τῆς ἀμπέλου τῆς ἀγρίας ἡ ῥίζα » διὸ καὶ εἰς ψιλῶθρον χρήσιμον, καὶ ἐφηλίδας ἀπάγειν τῷ » δὲ καρπῷ φιλοῦσι τὰ δέρματα ». Δὲν μένει λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι λαλοῦν περὶ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ καὶ οἱ δύο, τοῦ ὁποίου φυτολογικὸν ὄνομα θέτει ὁ Σπρέγγελος τὸ *Tamus communis* (*Taminier*) συμπεριλαμβάνων καὶ τὴν ὁμωνύμως λεγομένην ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 183) Ἄμπελον ἀγρίαν. Ἄλλ' ἡ ἀγρία Ἄμπελος τοῦ Διοσκορίδου δὲν ἔχει τι κοινὸν μὲ τὰς προλεγμένας πλὴν ὅτι « Ἐφηλίδας ἀποκαθαίρει » ὡς ἡ τοῦ Θεοφράστου. Τοὺς δὲ λοιποὺς χαρακτῆρας ἔχει ἄλλη Ἄμπελος λευκὴ λεγομένη ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 184) « Ἄμπελος λευκὴ, οἱ δὲ, Βρυωνίαν... ἢ Ψιλῶθρον... » καρπὸν δὲ ἔχει βοτριοειδῆ, πυρρὸν, ᾧ φιλοῦται τὰ δέρματα ». Ταύτης τὸ φυτικὸν ὄνομα, κατὰ τὸν Σπρέγγελον,

εἶναι *Bryonia dioeca* (*bryone dioïque*). Φέρει καὶ τρίτην ἄμπελον ὁ Διοσκορίδης (IV, 185) μαύρην, « Ἄμπελος μέλαινα, οἱ δὲ Βρυωνία μέλαινα..... καρπὸς Βοτρυώδης, χλωρὸς κατ' ἀρχὴν, πεπανθεὶς δὲ, μέλας γίνεται ῥίζα μέλαινα ἔξωθεν, ἔνδοθεν δὲ πυξοειδής ». Ταύτην οἱ φυτολόγοι ἐξεναντίας ὀνομάζουν *Bryonia alba* (*Bryone blanche, ou Couleuvrée*), μ' ὅλον ὅτι φαίνεται ἡ αὐτὴ καὶ μὲ τὴν πρώτην Γραικισί ὀνομασθεῖσαν Ἄμπελιμέλαιναν.

ἈΜΥΛΑ (Ἄτακτα, II, σελ. 42). Τὸ Γαλλισί *Crème*. λέγεται καὶ Ἀφρόγαλα ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, ἡ δὲ *Recuites* (τῶν Ἰταλῶν ἡ *Ricotta*) Μιζίτρα (ἡ Μυζήθρα) κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. III, 27, pag. 424*).

ἈΜΦΙΣΒΑΙΝΑ, γένος ὄφεως, Ἀμφίσβαινα, Ἑλλ. (*Amphisbène, Serpent à deux têtes, ἡ Serpent double marcheur*). Ἐφύλαξε τὸ παλαιὸν τῆς ὀνομα κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 31, pag. 70*).

ἈΝΑΒΑΙΝΩ, μεταφέρομαι εἰς τόπον ὑψηλότερον τοῦ ὁποίου πατῶ, Ἀναβαίνω, Ἑλλ. (*monter*). ὥς τὸ ἐναντίον ΚΑΤΑΒΑΙΝΩ, μεταφέρομαι εἰς τόπον χαμηλότερον τοῦ ὅπου πατῶ, Καταβαίνω, Ἑλλ. Αὕτη εἶναι ἡ κυρία σημασία τῶν ῥημάτων τούτων. Αἱ μεταφορικαὶ εἶναι πολυάριθμοι, οἷον περὶ ἔτι ῥιζωμένων εἰς τὴν γῆν, Τὰ σιτάρια ἀνέβησαν, ἤγουν αὔξησαν εἰς μέγεθος, ἡ πωλουμένων εἰς τὴν ἀγοράν, οἷον Τὸ σιτάριον, ἡ Ἡ τιμὴ τοῦ σιταρίου ἀνέβη ἤγουν πωλοῦνται ἀκριβώτερα.

Ἐκ τούτων μία ἔγινε, τρόπον τινά, παροιμιώδης, τὸ Ἀναβαίνω εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ Καταβαίνω εἰς τὸν ἅδην. Ωραία ἐφανέρωσε δι' αὐτοῦ τὴν πανταχοῦ παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. ρλγ', 7-10). « Ποῦ

» πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
 » ποῦ φύγω; Ἐάν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν, σὺ ἐκεῖ εἶ, ἐάν
 » καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει· ἐάν... κατασκηνώσω εἰς τὰ
 » ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου, κ. τ. λ. ».
 Πρὸ τοῦ Δαυὶδ εἶπε σχεδὸν τὰ αὐτὰ ὁ Μωϋσῆς (Δευτερονομ.
 λ', 12), καὶ τούτους ἐμιμήθη ἔπειτα ὁ Παῦλος (Πρὸς Ῥωμ.
 ι', 6). Μεταξὺ τούτων, μὲ τὰ αὐτὰ χρώματα εἰκόνισε καὶ ὁ
 Πλάτων (Περὶ νόμ. X, σελ. 905) τὴν πανταχοῦ παρουσίαν
 καὶ πάντων πρόνοιαν τοῦ Δημιουργοῦ « Οὐ γὰρ ἀμεληθήσῃ
 » ποτὲ ὑπ' αὐτῆς. Οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν δύσῃ κατὰ τὸ τῆς
 » γῆς βάθος, οὐδ' ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνα-
 » πτήσῃ. Τίσεις δὲ αὐτῶν τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν, εἴτ'
 » ἐνθάδε μένων, εἴτε καὶ ἐν ἄδου διαπορευθεὶς, εἴτε καὶ τού-
 » των εἰς ἀγριώτερον ἔτι διακομισθεὶς τόπον ».

ἈΝΑΒΟΛΑΡΙ. Ζ. Καταβολάρι.

ἈΝΑΓΚΗ, κατάσσις τοῦ στερημένου τὰ πρὸς ζωὴν
 ἀναγκαῖα, Ἐνδεια, Ἑλλ. (nécessité, indigence), οἷον
 Εὐρίσκεται εἰς ἀνάγκην ὁ δεῖνα. Εἶπαν οἱ Ἑβδο-
 μήκοντα (Βασιλ. Α', κβ', 2). « Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν
 » πᾶς ἐν ἀνάγκῃ, καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος
 » ψυχῇ ».

ἈΝΑΓΥΡΟΣ, ἄρσ. Δ. ὀνομάζεται Γραικιςι, κατὰ τὸν
 Βελώνιον (Observat. I, 17, pag. 41), ὁ ἀπὸ τοὺς πα-
 λαιοὺς (Διοσκορίδ. III, 167) Ἀνάγυρις καὶ Ἀνάγυρος,
 Ἑλλ. Anagyris foetida (Anagyre). Εἰς τὸν Νίκανδρον
 (Θηριακ. 71) γράφεται Ὀνόγυρος, κατὰ μὲν τὸν σχο-
 λιαστὴν του, ὁ αὐτὸς καὶ ὁ Ἀνάγυρος, κατ' ἄλλους ὁμοῦς
 διάφορος ἀπὸ τὸν Ἀνάγυρον.

ἈΝΑΘΕΜΑ. ἈΝΑΘΕΜΑΤΙΖΩ. Ζ. Χαράμι.

* ἈΝΑΛΕΪΧΙΣΜΑ, ἐνέργεια τοῦ γλύφοντος τί (Θεατρ.

πολιτικ. κεφ. 3, σελ. 42). Ρηματικὸν τοῦ ἀχρήστου Ἀναλεί-
χίζω, ἀπὸ τὸ χρηστὸν Ἀναλείχω Ἑλλ. (lécher).

ΑΝΑΛΟΓΕΪΟΝ. Ζ. Εἰκονοσάσιον.

ΑΝΑΜΑΣΣΩ. Ζ. Μαμουλίζω.

ΑΝΑΜΕΣΑ. Ζ. Ἀναμεταξύ.

ΑΝΑΜΕΤΑΞΥ, ἐπίρρ. τοπ. καὶ χρον. Μεταξύ, Ἑλλ.
(parmi, entre) οἶον Εἰς τὸ ἀναμεταξύ των ἐκάθ-
η το ὁ δεῖνα. Ὁ Θουκυδίδης (IV, 25) εἶπεν « Ἐν τούτῳ
» τῷ μεταξύ ». — 2) Ἀναμεταξύ (pendant, sur ces
entrefaites), οἶον Εἰς τοῦτο τὸ μεταξύ ἔφθασεν ἡ
εἰδησις ὅτι, κ. τ. λ. « Ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ » Ἑλλ.

Κατεχωρίσθη καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά τὸ Ἀναμετα-
ξύ, ἀδίκως ἀπὸ τὸν Συνεῖδερὸν ἐξορισθὲν εἰς τὰ διςαζόμενα.
Εἶναι συνών. τοῦ Ἀνάμεσα (parmi), Ἀναμέσον, Ἑλλ.

ΑΝΑΡΘΗΚΙ. Ζ. Ἄρτικα.

* ΑΝΑΣΟΝΩ, προσθέτω τὸ ἐλλεῖπον (compléter),
Ἀναπληρῶ, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ ἀχρηστον Ἀνασώω (συνών. τοῦ
Ἀνασώζω, Ἑλλ.) ὡς Χρυσόνω ἀπὸ τὸ Χρυσώω,

Καὶ ὅ,τι καὶ ἀνῆτονε γιὰ χριὰ, τὴν ὥραν τ' ἀνασώσαν

(Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.).

* ΑΝΑΣΠΡΙΑ, ἔλλειψις ἄσπρων (manque d'argent),
Ἀχρηματία, Ἑλλ. καὶ Ἀκερμία. Τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἐνο-
μίσθη κακῇ γραφῇ, ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐπρόβαλαν οἱ κριτικοὶ τὸ
Ἀκερματία· χωρὶς ἀνάγκην, νομίζω. Ὡς ἀπὸ τὸ Αἷμα
παράγεται τὸ σερητικὸν Ἀναιμία (manque de sang), Ἑλλ.
ἀναλόγως ἀπὸ τὸ Κέρμα, ἐσχηματίσθη τὸ Ἀκερμία. Ζ.
Μαῖθία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ Δίκωρος, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων. Ζ.
Ῥευματίζω.

* ΑΝΑΨΩ.

ΑΝΕΜΙΚΟΣ. Ζ. Άνεμος.

ΑΝΕΜΟΔΕΪΚΤΗΣ.

ΑΝΕΜΟΔΟΥΛΕΪΑ. Ζ. Άνεμος.

ΑΝΕΜΟΛΟΓΟΣ, με συνών. Άνάπνευμα, Δ. Πιθανόν
ὅτι νοεῖ τὸ soupirail τῶν Γάλλων. Ὁ Σ. τὸ ἐξηγεῖ Coc-
chiume (bondon).

ΑΝΕΜΟΜΑΧΙΑ. Ζ. Άνεμος.

ΑΝΕΜΟΣ. Τῶνομα ἔχει χώραν εἰς πολλὰς φράσεις μετα-
φορ. οἶον, Ἀπέκτησε πολλὰ, ἀλλ' ὑπῆγαν ὅλα εἰς
τὸν ἄνεμον ἢ « Ὑπῆγαν ἄνεμος τοῦ ἀνέμου » (Σ.
λέξ. Πάγω), ἢ Τὰ ἐπῆρεν ὅλα ὁ ἄνεμος, ὡς εἶπαν οἱ
Ἑβδαμ. « Τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήφεται, καὶ ἀποίσει
» καταιγίς » (Ἡσαΐ. νζ', 13), ἤγουν θέλει τοὺς διασκορ-
πίσειν ἢ ἀφανίσειν ἢ ὀργῇ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἄνεμος. — Άνεμικὰ
λόγια, Σ. τὰ μάταια, τὰ εἰς μηδὲν χρήσιμα λόγια. Εἰς ταύ-
την τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. δ', 837) « Ἄνε-
» μώλια βάζειν » καὶ οἱ Γάλλοι παροιμιωδῶς : Autant en
emporte le vent. — Άνεμοδουλεΐα, Σ. ἔργον μάταιον,
Πράξις ἀνωφελὴς (action frivole). — Άνεμομαχία (ou-
ragan), Δ. Ἐκαταχωρίσθη ἐσχάτως καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ
Λεξικά. Συνων. τοῦ Ἄνεμοζάλη, Δ. Ἄνεμοταραχὴ, Δ. ἢ
Ἄνεμοτάραξις, Σ. Δ. καὶ τοῦ Στροβίλου (Ἄτακτ. IV, σελ.
558). Ζ. καὶ Ἄνεμοῦρα.

ΑΝΕΜΟΫΡΑ, οὐσ. θηλ. Δ. Σ. Τὸ ἐξηγοῦν καὶ οἱ δύο ὡς
συνών. τοῦ Ἄνεμομαχία (Ζ. Ἄνεμος). Δὲν εἶναι λοιπὸν σύν-
θετον ἀπὸ τὸ Ἄνεμος καὶ Οὔρος, ἀλλ' ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ
εἰς οὐρα ἐπιτακτικά (Ἄτακτ. IV, σελ. 376), ἤγουν Σφοδρὸς
ἄνεμος. — 2) Ἄνεμοῦρα, Σ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ * Ἄνε-

μοδείκτης (girouette) Ἀνεμούριον, οὐσ. οὐδέτ. Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ὁ Συνεϊδέρος ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸ Ἄνεμος καὶ Οὖρος.

ἈΝΕΜΟΧΟΡΤΟΝ, ὠνομάσθη ἡ Ἐλξίνη, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 117). Τώρα ¹μανθάνω ὅτι τὸ αὐτὸ ὄνομα, Ἀνεμόχορτον, ὀνομάζεται ἔτι καὶ ἡ Phalaris Canariensis τῶν φυτολόγων, κατὰ τὸν Ἄγγλον Φορσκάλλ (Ἰδ. SPRENGEL, Histor. r. herbar. tom. I, pag. 217-218), καὶ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxxiiiij). Οὗτος προσθέτει καὶ συνών. ἄλλο ὄνομα Κούκολο.

Ἡ Φάλαρις, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (III, 159) εἶναι, κατὰ τινας, αὕτη ἡ Phalaris Canariensis τῶν νέων φυτολόγων, κατ' ἄλλους ὁμως, ἡ Phalaris aquatica.

ἈΝΕΜΠΟΡΟΣ, Δ. (χυδ. Ἀνήμπορος), συνών. τοῦ Ἄρρωστος, ἀσθενής (indisposé).

ἈΝΘΡΑΚΟΥΨΗ, « Ἀνθρακιά κούφη » ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (V, 85, σελ. 353).

ἈΝΙΣΤΟΡΟΥΜΑΙ.

ἈΝΤΩΝΙΟΣ ΜΟΥΣΑΣ. Ζ. Δυσπρίνιον.

ἈΝΥΠΟΦΕΡΤΟΣ, D. Z. Ἀνυπόφορος.

* ἈΝΥΠΟΦΟΡΟΣ, ὅστις δὲν ὑποφέρει (impatient). — 2) Ἀνυπόφορος, εἰς σημ. παθητ. ὅστις δὲν ὑποφέρεται, συνών. τοῦ Ἀνυπόφερτος, Ἀνυποφόρητος, Ἑλλ. (insupportable, impatientant).

ἈΝΩΝΙΔΑ, ὀνομάζεται σήμερον (Stackhouse, pag. Ixxxiii) ἡ κατὰ τὸν Θεόφραστον, διὰ τοῦ ὀ, Ὀνωνις, κατὰ δὲ τὸν Διοσκορίδην, διὰ τοῦ α, Ἀνωνις, Ἑλλ. Οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν ἐταρίχευαν ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (III, 21) « Ἄλ- » μεύεται δὲ πρὸ τοῦ ἀκανθοφυῆσαι, καὶ ἔστιν ἡδίστη ». Καί

τοῦτο ἴδε γινόμενον εἰς τὴν Κρήτην καὶ ὁ Βελώνιος (*Observat. I, 18, pag. 46*).

Τινὲς ἐνόμισαν, ὅτι καὶ ὁ Αἰγύπτου τοῦ Θεοκρίτου (*IV, 85*) εἶναι γένος τὴ τῆς Ὀνώνιδος (*Sprengel, Histor. r. herbar. tom. I, pag. 127*).

ἈΞΙΖΕΙ ΔΙΑ ΧΙΛΙΟΥΣ, Σ. « Μυρίων ἀντάξιος » Ἑλλ.

ἈΞΙΟΠΙΣΤΟΣ. Ζ. Πιστικός.

ἈΠΑΡΑΒΑΤΟΣ. Ζ. Ἀπαραίτητος.

ἈΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ, D. (*indispensable*), Ἀπαραίτητος, Ἑλλ. (*inexorable*). Ἐλεγαν καὶ Ἀπαράβατος, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον κατακρίνει ὁ Φρύνιχος (*σελ. 138*), ὡς ἀνάττικον. Σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ Ἀπαράβατος, Σ. οἶον Νόμος ἀπαράβατος (*loi inviolable*).

ἈΠΕΙΘΗΣ, D. ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ Ἀπειθής, Ἑλλ. « Ἀπειθής, » ἀνυπότακτος, κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ἈΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΣ (*désespéré*). — 2) Ἀπελπισμένος (*désespérant de*), συνταγμένον μὲ γενικὴν, οἶον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.)

Ἀπελπισμένος τῆς ζωῆς, ὡσάν ἀποθαμένος.

* ἈΠΕΡΙΠΟΙΗΤΟΣ, Ἀπεριποίητον λέγομεν, ὅτινα κάνεις δὲν περιποιεῖται (*négligé, délaissé*). Κατεχωρίσθη ἐσχάτως καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἔκδοσιν τοῦ Στεφάνου, ἡ λέξις.

* ἈΠΟΔΕΚΕΪ, ἐπὶ ῥῶ. (γρ. Ἀπωδεκεῖ) σύνθ. ἀπὸ τὴν Ἀπὸ πρόθ. καὶ δύο ἐπὶ ῥῶ. τοπ. Ὡδε (*ici*) καὶ Ἐκεῖ (*là*) Ἀπεντεῦθεν, Ἑλλ. οἶον (Ἀπολλών. ὁ ἐν Τύρ.).

Ἐμίσεψεν ἀποδεκεῖ περισσα πριχαμένος.

Ὁ αὐτὸς ποιητὴς φέρει καὶ Ἀποδευτοῦ ἀντὶ τοῦ Ἀπωδαυτοῦ (Ἀπὸ, Ὡδε, Αὐτοῦ) οἶον

Νά σηκωθῇς ἀποδευτοῦ, θέλω νά διορθώσω.

ΑΠΟΖΕΒΩ.

ΑΠΟΚΡΕΑ, Δ. Απόκρεως, Δ. Απόκριά, Σ. (Carnaval) ἡ πρὸ τῆς ἐβδομάδος τῆς λεγομένης Τυροφάγου ἡ Τυρινῆς ἐβδομάς. Οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ὀνόμαζαν ἔτι καὶ * Ἀποσφαγήν (Ἰδ. Μαλάλαν, Χρονογραφ. XII, σελ. 285, ἔκδ. 1831), ἤγουν παῦσιν ἀπὸ τὸν σφαγμὸν τῶν τετραπόδων καὶ τῶν πτηνῶν — 2) Ἀποκρέα καταχρηστικῶς ὀνομάζεται καὶ αὐτὴ ἡ Τυρινὴ ἐβδομάς. Ζ. Τυρινή.

ΑΠΟΛΥΜΑΤΑ, Σ. (ordures, excréments, crasse) Ἀπολύματα, Ἑλλ. Χωρὶς τὴν πρόθεσιν, Λύματα, ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ξ', 170)

————— Ἀπὸ χροὸς ἡμερόεντος
Λύματα πάντα κάθηρεν, —————

τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ ὁ Ἀπολλώνιος : « Λύματα, ποτὲ μὲν τὰ ῥυ-
» πάσματα τοῦ σώματος, ποτὲ δὲ τὰ περικαθάρματα ».

* ΑΠΟΜΕΡΟΣ, καὶ Παράμερος ἐπίθ. οἶον Εἰς τόπον ἀπόμερον ἢ παράμερον (en un lieu écarté). Καὶ Ἀπόμερα ἢ Παράμερα ἐπίρρ. (à l'écart), οἶον Μ' ἐπ-
ῆρεν ἀπόμερα.

ΑΠΟΠΑΠΑΣ, Δ. ὅστις ἔπαυσε νά ἦναι τοῦ κλήρου τῶν ἱερέων (ex-prêtre).

ΑΠΟΣΤΗΘΙΖΩ, Δ. καὶ ΕΚΣΤΗΘΙΖΩ, Δ. (apprendre par cœur).

ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΩ καὶ παθ. Ἀποστρατεύομαι. Ἡ μετοχὴ Ἀποστρατευμένος, Δ. (Vétéran), ὅστις ἔπαυσε νά στρατεύεται, ἐξαλείφθη ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν στρατιωτῶν, διὰ γῆρας, ἢ ἄλλην αἰτίαν τινά. Ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ὀνομάζετο καὶ Βετεράνος, Δ. ἀπὸ τὸ Ρωμ. Veteranus.

* ΑΠΟΣΦΑΓΗ. Ζ. Αποκρέα.

ΑΠΟΤΑΖΩ. Ζ. Δ. λεξ. Μπαράκα.

ΑΠΟΤΖΙΑΩ, Δ. ρῆμ. σύνθετον καὶ συνών. τοῦ Τζιλῶ (Ἄτακτ. II, σελ. 426). Ὁ Δ. τὸ γράφει κακὰ Ἀποτζύλον· τὸ ἐνόμισεν ὄν. οὐδέτ. καὶ τὸ ἀφῆκεν ἀνεξήγητον, διότι δὲν τὸ ἐκατάλαβε, ἀρκεσθεῖς εἰς τὴν ἀπὸ τὸ Ἰερακοσόφιον τοῦ Δημητρίου μαρτυρίαν « Ἀποτζύλα (γρ. Ἀποτσιλᾶ) διεσθαρμένα » καὶ δυσώδη » Ἀπὸ τὸ Ἀποτιλῶ, Ἑλλ. ἐσχάτως καταχωρισθὲν καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά.

ΑΠΟΤΥΡΩΣΙΣ. Ζ. Τυρινή.

ΑΠΟΦΑΓΑ, ἐπὶ ῥ. Δ. μετὰ τὸ φαγίον ἢ γεῦμα (après dîner).

* ΑΠΟΦΟΡΙΑ, οὐσ. οὐδέτ. πληθ. ὀνομάζομεν τὰ ἀφινόμενα διὰ παλαιότητα φορέματα (vieux habits usés, friperie).

ΑΡΑΔΑ. Ἐξηγήθη κατὰ πλάτος ἡ λέξις ἄλλου Ἄτακτ. I, σελ. 154-157). Σημαίνει προσέτι ὅ,τι ἐσήμαιναν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ Μέρος ἢ Περιτροπή, Ἑλλ. οἱ Ῥωμαῖοι μὲ τὸ Vicis (tour-à-tour) οἶον τοῦ Ἡροδότου (III, 69) καὶ τὰ δύο εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον: « Ἐπεὶ τε αὐτῇ μέρος ἐγένετο τῆς » ἀπίξις παρὰ τὸν Μάγον· ἐν περιτροπῇ γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες φοιτέουσι τοῖσι Πέρσῃσι » ἡγουν, ὅταν ἤλθεν ἡ ἀράδα τῆς νᾶ ὑπάγει [νᾶ κοιμηθῇ] μὲ τὸν Μάγον· διότι πᾶσα μία ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῶν Περσῶν μὲ τὴν ἀράδαν τῆς ὑπάγει εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀνδρός. Ἀλλὰ μεταχειρίζεται τὸ « Ἐν μέρει » καὶ τὸ « Ἐκ » Περιτροπῆς ».

Κατὰ σειράν ἡρμήνευσε τίς ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους τὸ « Ἐν μέρει ».

ΑΡΓΟΡΑ, Σ. Βραδύτης, Ἑλλ. (lenteur, retard). Ἴσως Ἀργώρα, σύνθ. ἀπὸ τὸ Ἀργή ὥρα. Πιθανώτερον

ὅμως ὅτι εἶναι ἀπλοῦν, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 376) σημειωθέντα ἑλληνικά ὀνόματα εἰς ὦρα.

ἈΡΔΑΚΤΙΛΑ (Ardactila). Οὕτω γράφεται εἰς τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, pag. 44), κατὰ ζοιχείων μετάθεσιν καὶ τροπήν, ἢ Ἀτρακτυλῖς, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 330, καὶ 724).

ἈΡΔΙΟΛΑ. Ζ. Λάκρα.

ἈΡΙΑ. Ζ. Ἀκιλάκα.

ἈΡΚΟΒΑΤΟΣ, Δ. Σμίλαξ τραχεῖα, Ἑλλ. περὶ τῆς ὁποίας ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 527.

* ἈΡΜΑΛΑ, φυτὸν Αἰγύπτιον. Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 21, pag. 209) τὸ προσομοιάζει μὲ τὸ Μῶλυ, καὶ τὸ ὀρίζει Εἶδος ἀγρίου πηγάνου (espèce de rue sauvage). Ἀλλὰ τὸ μαγικὸν Μῶλυ τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. κ', 305), τὸ καὶ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἰσορ. IX, 15, § 7 Schneider) μνημονευόμενον ὡς « Χρήσιμον πρὸς τε » τὰ ἀλεξιφάρμακα καὶ τὰς μαγείας » δὲν ὠρίσθη ἀκόμη ἀκριδῶς ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους. Καὶ οἱ παλαιοὶ, μὴν ἐξεύροντες μὴδ' αὐτοὶ τί ἦτο, ἠναγκάσθησαν νὰ τὸ ἀλληγορήσωσι, οἷον ὁ Ἀπολλώνιος : « Μῶλυ, φυτὸν ἀλεξιφάρμακον. » Οἱ μὲν γὰρ Γλωσσογράφοι, τὸ ἄκесμα, καὶ οἷον τὸ ἐλκυσμα » τῶν φαρμάκων. Κλεάνθης δὲ ὁ φιλόσοφος ἀλληγορικῶς φησι » δηλοῦσθαι τὸν λόγον δι' οὗ μωλύονται καὶ (γρ. αἱ) ὀρμαὶ » καὶ τὰ πάθη ».

Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 53) τὸ εἰς τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Ἀσιανὴν Γαλατίαν ὀνομαζόμενον Μῶλυ (διὰ τὴν πρὸς τὸ Μῶλυ προσομοιότητα) ὠνομάζετο ἀπὸ τινος Πήγανον ἄγριον, ἀπ' ἄλλους Βησαῖσα, καὶ ἀπ' ἄλλους Ἀρμαλα. Λέγει καὶ ὁ Γαληνὸς (Περὶ φαρμ. συνθ. παρὰ τῷ Sprengel. Dioscord. tom. II, pag. 516) « Βήσασα

» σπέρμα ἐστὶν ἐν Συρίᾳ γεννώμενον τοῦ ἀγρίου πηγάνου, ὃ
 » δὴ οἱ ἐντόπιοι Ἄρμαλα καλοῦσι ». Καὶ τοῦτο ἤθελε νὰ
 σημάνῃ καὶ ὁ Δ. μὲ τὴν κακογραφημένην ταύτην γλῶσσαν :
 « ἈΡΑΒΛΑ, Συρισί, τὸ σπέρμα τοῦ ἀγρίου πηγάνου » ἀντὶ
 τοῦ ἌΡΜΑΛΑ καὶ ἄλλην « Βήρασα τὸ μῶλυ » ἀντὶ τοῦ
 ΒΗΣΑΣΑ. Ὅπως ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ εὐρίσκεται εἰς
 δύο Ἑλληνας συγγραφεῖς τὸ Ἀραβικὸν ἢ Αἰγύπτιον ὄνομα,
 Ἄρμαλα, Ἀρμάλαν Σηλ. συγχωρεῖται καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ τὴν
 ὀνομάζωμεν, ὡς τὴν ὀνομάζουν, οἱ Γάλλοι Harmale.

Ὁ Βελώνιος (III, 50, pag. 460) ὀνομάζει ἐν ἄλλο
 φυτὸν Τάτουλα (Tatoula) χρήσιμον εἰς τοὺς Τούρκους, ὡς
 καὶ τὸ Ὀπιον, ἐπειδὴ ἔχει τὰς αὐτὰς δυνάμεις τοῦ ὀπίου. Ἡ
 Τάτουλα εἶναι (λέγει) τὸ *Solanum somniferum* τῶν Ἑλ-
 λήνων. Νοεῖ λοιπὸν τὸν « Στρύχνον ὑπνώδη » ἕνα ἀπὸ τὰ
 τρία γένη τοῦ Στρύχνου κατὰ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἱστορ.
 VII, 15, § 4), « Ὁ μὲν γὰρ ἐδώδιμος [στρύχνος], καὶ
 » ὥσπερ ἡμερος..... ἕτεροι δὲ δύο εἰσὶν, ὧν ὁ μὲν ὑπνόν,
 » ὁ δὲ μανίαν ἐμποιεῖν δύναται· πλείων δ' ἔτι δοθεὶς καὶ
 » κτείνει ». Ἄλλ' ἢ ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς σήμερον ὀνομαζομένη
 Τάτουλα ἢ Τατούλα, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεο-
 φράστου (Stackhouse, pag. lxxix), δὲν εἶναι οὔτ' ὁ Μα-
 νικὸς στρύχνος (*Solanum insanum*), οὔτ' ὁ ὑπνωτικὸς
 (*Physalis somnifera*), τῶν νέων φυτολόγων, ἀλλ' ἡ
Datura Stramonium (*Stramonium*)· διὰ τὴν ὁμοι-
 ότητα τῆς φαρμακερῆς τῶν φυτῶν τούτων δυνάμεως. Καὶ
 σημειώσιμον, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ λέξις *Stramonium* ἐξεχυδαί-
 σθη ἀπὸ σύνθετον Βάρβαρον Στρυχνομάνιον, Στρύχνον
 μανικόν, δηλαδὴ, ὡς τὸ *Datura* (ὅχι πολὺ διάφορον τοῦ
 Γραιικοῦ Τατούλα) ἀπὸ τὸ Δάτιρο λέξιν Τουρκικὴν,
 ἢ κατ' ἄλλους Ἰνδικὴν, σημαίνουσιν διάφορα φαρμακερὰ
 φυτά.

ΑΡΜΕΝΙΩΝ πατριάρχης. Ζ. Οίκουμενικός.

ΑΡΜΗ. Ζ. Λαχαναρυία.

ΑΡΜΙΔΙ. Ζ. Όρμίδι.

ΑΡΠΗΣ (Άτακτ. IV, pag. 710). Άρπη Ξηλ. ό Άριστοτέλης (Ίδ. Camus. pag. 410).

ΑΡΤΙΚΑ ήκουσεν ό Βελώνιος (Observat. 18, pag. 42) όνομαζόμενον τόν Νάρθηκα Έλλ. Άνάρθηκε γράφεται εις τόν Άγγλον έκδότην του Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxx) από τό Ναρθήκιον, ύποκορ. του Νάρθηξ, Έλλ. Είναι τών Ρωμαίων και τών φυτολόγων ή Ferula (férule). Κατά τόν Διοσκορίδην (III, 91) οί καυλοί του Νάρθηκος έτρώγοντο ταριχευμένοι εις άλμην. Ό δέ Πλίνιος XX, 23 § 98) προσθέτει, ότι και τούς άρτυναν με μέλι, ή με γλεῦκος, τούς δέ καρπούς της, ήγουν τά κοκκίδια, έτρωγαν ταριχευτά οί Ιταλοί Idem, XIX, 9, § 56.

ΑΡΧΟΣ συνών. και ταυτόσημον του Άρχων, οίον (Άπολλών. ό έν Τύρ.),

Όπῶτον 'σ όλους διαλεκτός, άρχος ξετελειωμένος.

(Ίδε και Άτακτ. II, σελ. 69).

ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ. Ζ. Μονοκράτωρ.

*ΑΣΚΑΛΕΥΤΟΣ (qui n'est point sarclé), Άσκαλος, Έλλ. ως τό εξηγεϊ ό σχολιαστής του Θεοκρίτου (X, 14)
« Άσκαλα, ασκάλευτα Σκαλεύω δέ τó χωράφιον, ότε
» σκάλισι καθαίρω αυτό. Σκαλίσ δέ σκαλίδος, εργαλείον
» γεωργικόν, τó κοινῶς λεγόμενον Σκαλιστήριον ».

ΑΣΚΟΜΑΔΟΥΡΑ, D. Ίδ. Δ. λέξ. Μονοχόρδιον και Πανδούρα.

ΑΣΠΑΛΑΔΑ. Νά ζητήσω τήν λέξ. Λαγωβολείον.

ΑΣΠΑΛΑΘΟΣ, ΓΓ. με μετάφρασιν Γερμανικήν Rho-

diserhotg. Ἀσπάλαθος καὶ Ἀσπάλατρος, Δ. με ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Ἀσπάλατρος, ὁ γενόμενος ἐκ Κρήτης » Δύο εἶδη Ἀσπαλάθου ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 19) τὸν ἀρωματικὸν Ἀσπάλαθον, περὶ τοῦ ὁποίου λέγει « Γεννώμενοι ἐν Ἰστρῳ » καὶ Νιούρῳ, καὶ Συρίᾳ καὶ Ῥόδῳ, ὧ χρῶνται οἱ μυρε- » φοὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. Ἔστι δὲ καλὸς ὁ βαρὺς » καί... εὐώδης. » Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 7). Ἀπὸ τὸ « Ἐν Ῥόδῳ » τοῦ Διοσκο- ρίδου, ἔλαβαν ἀφορμὴν οἱ Γερμανοὶ νὰ ὀνομάσωσι τὸν Ἀσπά- λαθον Rhodiserhotg, ἤγουν Ῥόδιον ξύλον (bois de Rodes) ὅποτε ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀδε- λούγγου Rosenhotg, ἤγουν Ῥοδόπνουν ξύλον (bois qui sent la rose).

Τὸν Ἀσπάλαθον τοῦτον ὁ Σπρέγγελος (σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. 359) νομίζει ὅτι εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ Spar- tium villosum (genêt d'Espagne). Μὲ τοῦτον συμ- φωνεῖ καὶ ὁ Ἄγγλος μεταφραστὴς τοῦ Θεοφράστου (pag. Ixxxvi), προσαρμόζων καὶ οὗτος τὸ αὐτὸ Γραικικὸν ὄνομα Ἀσπάλαθος εἰς τὸ Σπαρτίον τριχῶδες (Spartium villosum), ὡς τὸ ὀνομάζουν οἱ νέοι φυτολόγοι, προσεικάζων ἔτι (Idem, pag. Iviii), ὅτι ἴσως καὶ τὸ κατὰ τοὺς Αἰγυ- πτίους ὀνομαζόμενον Δαρσισαὰν (Darsisahan) φυτὸν εὐ- ῶδες, τὸν Ἀσπάλαθον τοῦτον σημαίνει. Παρόμοιον τί βάρβα- ρον ὄνομα NEPSISAN δίδει ὁ Δ. εἰς τὸν Ἀσπάλαθον.

Ἀσπάλαθος ἦτο καὶ ἡ ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην (Περὶ γυναικ. II, 69, σελ. 597, Lind.) παραγγελομένη εἰς γυναικεία νοσώδη καταμήνια Μέλαινα ρίζα, κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Γαληνοῦ: « Μέλαινα ρίζαν, τὴν τοῦ Ἀσπαλάθου τοῦ ἀρωμα- » τικοῦ καλουμένου ».

Τὸ δεύτερον εἶδος τοῦ Ἀσπαλάθου, κατὰ τὸν Διοσκορίδην

(αὐτόθ.), εἶναι « Ξυλῶδες, ἄνθοςμον, ὃ δὴ καὶ χεῖραν καθ-
» ἔστηκε » τῶν φυτολόγων τὸ *Spartium horridum*, ἤγουν
Σπαρτίον ἀκανθῶδες. Καὶ τοῦτο δηλοῖ ὁ Μοῖρις λέγων
« Ἀσπάλαθοι, Ἀττικῶς ἄκανθαι, Ἑλληνικῶς » καὶ ὁ Ἡσύ-
χιος : « Ἀσπάλαθος, φυτὸν ἀκανθῶδες ».

Μὲ τὸν Ἀσπάλαθον τοῦτον ἐκόλαζαν εἰς τὸν ἄδην οἱ θεοὶ
τοὺς τυράννους, ὡς λέγει ὁ Πλάτων (Περὶ Πολιτ. σελ. 616,
ἔκδ. F. Ast. σελ. 305), « Συμποδίσαντες χεῖράς τε καὶ πόδας
» καὶ κεφαλὴν, καταβαλόντες καὶ ἐκδεύραντες. . . ἐπ' ἀσπα-
» λάθων κνάμπτοντες ». Οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν κόσμον εἰν'
ἀβασάνιστοι ἀπὸ παντοδαποῦς ὀδυνηροῦς ἀσπαλάθους.

ἈΣΠΡΟΚΕΦΑΛΟΣ. Ζ. Ἄμι.

ἈΣΠΡΟΚΩΛΟΣ, γένος ὀρνέου (*Bouvreuil*, ἢ *Pi-
voine*). Ἰδ. *BELON* (*Oiseaux*), pag. 358-359, *édit. de
Paris* (1555), et *Observat.* I, 11.

ἈΣΠΡΟΛΟΥΔΟΥΔΟΝ. Ζ. Μαυροκούκιν.

ἈΣΠΡΟΜΟΛΟΧΗ. Ζ. Δενδρομολόχη.

*ἈΣΥΝΔΟΤΟΣ, χυδ. Ἀσύδοτος, Ἀτελής, Ἑλλ. ὁ ἐλεύ-
θερος ἀπὸ φόρους ἢ συνεισφορὰς (*exempt d'impôts*).
Ῥηματικὸν τοῦ Συνδίδωμι, Ἑλλ. συνών. τοῦ Συνεισφέρειν
(*contribuer*) κοιν. καὶ Ἑλλ.

ἈΤΡΙΒΟΛΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 613). Ἀτρίβολος ὁμο-
νύμως ἔτι λέγεται, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* I, 26,
σελ. 60), καὶ ἡ Ὀνοβρυχίς τοῦ Διοσκορίδου, τῶν φυτολόγων
τὸ *Hedysarum Onobrychis* (*Foin de Bourgogne*).

ΑἶΓΟΤΑΡΑΧΟΝ (*boutargue*) ἀπὸ λέξιν τοῦ παρακ-
μάζοντος Ἑλλ. Ὠοτάριχον, ἤγουν Ὠὸν ταριχευτόν. Σκευά-
ζεται ἀπὸ ὠὰ ὀψαρίου τοῦ ὀνομαζομένου Κεφάλου (*BELON*,
Observat. II, 25, σελ. 218).

ΑἶΤΙΟΝ οὐσ. οὐδετ. Ὠτίον, Ἑλλ. (*oreille*). Παλαιᾶς

διαλέκτου λείψανον, ὡς ἔλεγον κατὰ διάλεκτον καὶ Σαυτορία ἀντί τοῦ Σωτηρία (Ἡσύχ. λέξ. Σαυτορία).

***ΑΦΘΟΝΟΠΑΡΟΧΑ**, ἐπιρρ. (Θέατρ. πολιτικ. κεφ. 6) συνών. τοῦ Πλουσιοπάροχα (Ἄτακτ. IV, σελ. 440).

ΑΦΙΝΩ. Τὸν ἀφῆκα εἰς τὴν κακὴν τοῦ μοῦραν. Δὲν ἄφινεν ἡμέραν νὰ περάσῃ χωρὶς νὰ κ. τ. λ.

ΑΦΚΟΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 40). Ἄν ἦναι ἡ Lathyrus Aphaca τῶν φυτολόγων, ὡς νομίζει ὁ Σπρέγγελος (Histor. r. herb. tom. I, σελ. 98, καὶ 183), ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxii) τὴν ὀνομάζει Γραικιστὶ Ἄγρια Βάβουλι (γρ. Ἀγριοδαβούλι).

ΑΦΡΟΓΑΛΑ. Ζ. Ἀμύλα.

ΑΧΙΝΟΠΟΔΑ. Ζ. Γαῖδαρόποδα.

ΑΧΛΑΒΟΗ καὶ Ὀχλαβοή, Σ. Ἀχλαγωγὴ καὶ Ὀχλαγωγὴ, Δ. (rumeur). Σύνθ. τὸ πρῶτον, ἀπὸ τὸ Ὀχλος καὶ Βοή, τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Ὀχλος καὶ Γοή.

ΑΧΛΑΓΩΓΗ. Ζ. ἈΧΛΑΒΟΗ.

ΑΧΛΑΔΕΣ. Ζ. Ἀγουσάγα.

ΑΧΝΟΣ, D. Ἐπιθ. ἀρσ. Ὠχρὸς, Ἑλλ. (pâle, blême). Περὶ τοῦ Ἀχνὸς οὐσιαστικοῦ ἴδε τὰ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 712) σημειωθέντα. Ἀλλ' ἐδῶ τὸ Ἀχνὸς εἶναι ἐπίθετον, οἷον Ἀχνὸν πρόσωπον, τὸ ὠχρόν. Ἰσως ἀπὸ τὸ Ἀχρως, ἢ Ἀχροος Ἀχρους, Ἑλλ. Ἀχρόους ὀνομάζει ὁ Ἱπποκράτης (ἤγουν Κακοχρόους) τοὺς ὠχροὺς, καὶ Ἀχροίην τὴν ὠχρίαν (pâleur). Ἰδ. Φοεσ. Οἰκονομ. λέξ. Ἀχροος. Ἰσως δὲ καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ Ὠχρὸς κατὰ τροπὴν τοῦ ὦ εἰς ᾠ (κατὰ τὸ Λαδόνω ἀπὸ τὸ Λωδᾶω) καὶ τοῦ ῥ εἰς ῥ̄.

ΑΧΟΛΟΓΩ, ῥῆμ. οὐδέτ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Ἠχέω (Δωρικ. Ἀχέω) καὶ τὸ Λέγω. Ἀντιλαλῶ, Ἠχῶ, Ἑλλ. (retentir), οἷον Ὁ ἀὴρ ἠχολόγησεν ἀπὸ τὰ κινήματα τῶν ἀμαξίων.

— 2) Ἀχολογῶ, φωνάζω τόσον σφοδρᾶ, ὥστε νὰ ἀντηχῇ ἢ νὰ ἀντιλαλῇ ἡ φωνή, Ἀλαλάζω, Ἑλλ. οἶον Ὁ λαὸς ὅλος ἀχολόγησεν ἢ ἡχολόγησε.—3) Ἀχολογῶ μεταβ. Θρυλλῶ, Ἑλλ. ἢ Διαφημίζω, Ἑλλ. (divulguer), οἶον, Ὡς ἡχολόγησαν τὴν συμφορὰν εἰς τὴν πόλιν, καὶ παθ. Ὡς ἡχολογήθη τὸ πρᾶγμα εἰς ὅλους.

ἈΧΡΩΣΤΙΚΟΝ, οὐδ. οὐσ. Σ. εἰς τὸ δεύτερον μέρος (Ἰταλογραικικόν) τὸ γράφει καὶ τρισυλλάβως, Χρώστικον, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ Censo perpetuo (cens perpétuel). Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Χρεωστικόν, μὲ πλεονασμὸν τοῦ ᾱ.

B.

BABÀ, θηλ. Σ. (grand'mère). Ὁ μεταφραστὴς τῆς Βυζαντίδος τὸ γράφει Ἡ βάβος. Ἡ λέξις εἶναι ὀνοματοποιημένη.

BABÁΘY. Z. Μαγκοῦνα.

BABOYÁI. Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 42) πρόσθεσε τὴν ἐξήγησιν τοῦ Φήστου : « Valvuli, folliculi, » fabæ ».

ΒΑΛΑΝΙΔΙΑ, Σ. φυτὸν, Αἰγίλωψ, Ἑλλ. ἐν ἀπὸ τὰ πέντε εἶδη τῆς Δρυὸς τὰ καταριθμούμενα ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἰσop. III, 8, § 2), τῶν φυτολόγων ἢ Quercus Aegilops (chêne Vélani), καὶ ὁ καρπὸς Βαλανίδιον, Σ. (Vélanède). Ἰδε καὶ Βελώνιον (Observat. I, 30, 42. II, 90, pag. 69, 90 et 331).

ΒΑΛΛΩ ΧΕΡΙΟΝ ἢ Χερικόν, Σ. Ἐπιχειρῶ ἢ Ἐγχειρῶ, Ἑλλ. (entreprendre). Φράσις τοῦ παρακμ. Ἑλλ. οἶον τῶν Ἑδομ. (Δευτερονομ. ιε', 10) « Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις, καὶ ἐν » πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ». — 2) Βάλλω

ἐμπρός, Προβάλλομαι, Ἑλλ. ἤγουν ὀνειδιζῶ ἀποσρεφόμενος
τινά (repousser, rejeter), ὡς εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Σόλ.
§ 18, σελ. 160) « Προβάλλονται καὶ κολάζουσι τοὺς ἀδι-
» κοῦντας ». Ζ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 43.

ΒΑΛΣΑΜΟΝ, γίνωσκόν βαρύτιμον δάκρυον φυτοῦ γεννω-
μένου εἰς τὴν Παλαιστίνην, Ὀποδάλσαμον, Ἑλλ. (Baume
de Judée). — 2) Αὐτὸ τὸ φυτόν, Βάλσαμον, Ἑλλ.

Ὠνόμασαν δὲ συνθέτως Καρποβάλσαμον, Ἑλλ. τοῦ
φυτοῦ τὸν καρπὸν (Carpobalsame) καὶ Ξυλόβάλσαμον,
Ἑλλ. τὰ κλωνάρια (Xylobalsame). Ἴδε τὴν ἱστορίαν τοῦ φυ-
τοῦ εἰς τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 6), τὸν Διοσκο-
ρίδην (I, 18) καὶ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 39,
pag. 246).

ΒΑΡΛΑΑΜ. Ζ. Ὀμφαλόφυχος.

ΒΑΡΟΝΟΣ. Ζ. Εὐγενής.

ΒΑΡΥΔΙΟΝ, Δ. App. (plomb).

ΒΑΣΙΛΕΪΣ ΓΑΛΛΪΑΣ. Ζ. Χελώνια καὶ Χριστιανοί. —
Βασιλεῖς βασιλέων. Ζ. Δοῦκας.

BATÍNIA (Aîrelle). Ἰδ. Dictionn. d'Histoir. Natur.

BEZÍPHΣ. Ζ. Πρωτοσύμβουλος.

ΒΕΛΕΝΤΖΑ. Ζ. Λινοβέλεζον.

BÉNIA, Ξηλ. καὶ BÉNΙΑΣ, ἄρσ. Ζ. Παγάδι.

BETEPÁΝΟΣ. Ζ. Ἀποσρατεύω.

BETONIKH. Ζ. Δυσπρίνιον.

* ΒΙΑΣΜΟΣ. ἔχομεν τὸ ῥηματικὸν οὐδέτ. Βίασμα
(violence). Τὸ ἄρσ. Βιασμός, Ἑλλ. μάς χρησιμεύει νὰ ἐρ-
μηνεύωμεν τὴν ἱατρικὴν σημασίαν τοῦ Γαλλικοῦ effort. Ἡ
λέξις εὐρίσκεται εἰς τὸν Διοσκορίδην (III, 98, τόμ. I, σελ. 446,
ἐκδ. Sprengel).

ΒΙΣΕΚΤΟΣ. Ζ. Δίσεκτος.

ΒΙΣΚΟΣ. Ζ. Βύσκος.

ΒΟΓΌΜΙΛΟΙ. Ζ. Όμφαλόψυχοι.

ΒΟΡΒΌΛΛΑΚΑΣ (Άτακτ. II, σελ. 84). Άλλοι Βορ-
βούλακας καί Βρικόλακας, Σ. Τό τελευταῖον τοῦτο Βρι-
κόλακας, πιστοποιεῖ τήν ὁποίαν ἔλεγα παραγωγὴν ἀπὸ τὸ
Μορμολύκεια, ἐπειδὴ τούτου συνών. ἐσημειώθη ἀπὸ τὸν Εὐ-
στάθιον (Όδυσσ. α', σελ. 1395) τὸ Βρίκειοι (ὅθεν ὁ Βρικόλα-
κας) « Βρίκελα, διὰ διχρόνου, τὰ μορμολύκεια... προσωπεῖα
» βροτῶ ἴκελα κ. τ. λ. » ὁποῖοι πιστεύονται οἱ βορβόλακες ἢ
Βρικόλακοι, ὁμοιάζοντες ἀνθρώπους « Βροτῶ ἴκελοι » ἀλλ'
ὄχι καὶ ἀληθῶς ὄντες. Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος: « Βρίκειοι... τὰ
» τραγικά προσωπεῖα, παρὰ Κρατύνῳ, οἷον Βροτοῖκελα ἐν
» Σεριφίοις ».

ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΝ καὶ ΒΟΥΔΌΓΛΩΣΣΟΝ, Σ. καὶ χυδαι-
έσερον Βοῖδόγλωσσον (Voïdoglosson) κατὰ τὸν Σπόνιον
(voyag. de la Grèce, II, pag. 255). Φυτόν τῆς αὐτῆς
γενεᾶς καὶ ἡ ἄλλοῦ (Άτακτ. IV, σελ. 340) ὀνομασθεῖσα χυδ.
Μπουράντζα. Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Anchusa tinc-
toria (Buglose teignante, ou Orcanette), κατὰ τὸν
Σπρέγγελον (Σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 584). Tinctoria
(βαφικὴ) ὠνομάσθη διὰ τὸ κοκκινωπὸν τῆς ῥίζης, χρήσιμον εἰς
βαφάς, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (IV, 23) περὶ τῆς Ἀγχούσης
« Χρῶνται δὲ καὶ οἱ μυρεψοὶ τῇ ῥίζῃ πρὸς τὰς σύψεις τῶν
» μύρων ».

Ἀπὸ ταύτην καὶ αἱ Ἑλληνίδες ἐσκεύαζαν τὸ κοινῶς ὀνομα-
ζόμενον σήμερον Κοκκινάδιον, Δ. (le rouge). Ὁ Ἀριστο-
φάνης (Λυσιστρ. 47) ἀριθμῶν τὰ διάφορα τῶν γυναικῶν κοσμή-
ματα, προσθέτει,

Τὰ χροατιδία, καὶ τὰ μύρα, καὶ (γρ. χ' αἱ) περιβαρίδες,
 Χ' ἢ ᾠγχουσα, καὶ τὰ διαφανῆ χιτώνια,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει: « Τὸ πλήρες, Καὶ ἡ ᾠγχουσα.
 » Ἔστι δὲ εἶδος βοτάνης, ἧς ἡ ῥίζα ἐρυθρά, ἥ ἐρυθραίνουσι τὰ
 » πρόσωπα αἱ γυναικες ». Καὶ ἄλλου (Ἑκκλ. 929) ὁ αὐτὸς
 Κωμικός,

Ἡ ᾠγχουσα μᾶλλον, καὶ τὸ σὺν ψιμύθειον,

ΒΟΥΝΗΣΙΟΣ, Ὀρειος, Ἑλλ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ.
 IV, σελ. 59) πρόσθεσε τοῦ Πλάτωνος (tom. 10, εἰς τὸν
 Κιτ. σελ. 40) τὸ « Ὀρειον καὶ Ἀγράμματος ».

ΒΟΥΡΔΑΛΑ. Ζ. Λεοντοπέταλον.

ΒΟΥΡΚΑ, Σ. (fange, bourbe), λέγεται καὶ Βόρβορος,
 κοιν. ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς Βόρβορος, Ἑλλ. Τὸ Βοῦρκα
 εἶναι κατ' ἀφαίρεσιν καὶ τροπὴν σοιχείων ἀπὸ τὸ Ἀμούργα
 (ὡς Βυζάνω ἀπὸ τὸ Μυζάω, καὶ Κόγγρος ἀπὸ τὸ Γόγγρος),
 τὸ σημαῖνον τὴν ὑποσάθμην τοῦ ἐλαδίου (marc d'huile),
 Ἀμόργη, Ἑλλ.

ΒΟΥΡΝΙΑ. Ζ. Λιδύτση.

* ΒΟΧΑ, οὐσ. Θηλ. (vapeur, exhalaison), Ἀτμίς Ἑλλ.
 Σημαίνει μάλις τὴν δυσώδη Ἀτμίδα. Δὲν ἐξεύρω τὴν παρ-
 αγωγὴν τοῦ ὀνόματος· ἴσως ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Bouffée.

ΒΡÁΖΩ, Βράζω, Βράσσω καὶ Βράττω, Ἑλλ. (bouillir).
 Βράζει λέγομεν περὶ ὑγροῦ τινὸς, ὅτε ὑψόνεται εἰς φυσαλίδας,
 κινούμενον ἀπὸ φωτῖαν ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν· « Βράσσει, ζέει,
 » ἀναβάλλει » λέγει ὁ Ἡσύχιος. — 2) Βράζει τὸ αἷμα
 του, μεταφορ. περὶ νέου, ὑπερβολῇ ζωηροῦ, ἢ καὶ ἀτακτοῦ-
 ντος, διὰ τὸ νεαρὸν καὶ ἀκολούθως ἄπειρον τῆς ἡλικίας (le sang
 lui bout dans les veines). Οὕτως ἐξήγησαν τινὲς τοῦ
 Ὀμήρου (Ἰλιάδ. κ', 226) τὸ,

Ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτή δέ τε μῆτις,

ἡγουν Βράζει ὁ νοῦς του, ἐπειδὴ ὁ λέγων Διομήδης ἦτο νέος. Λέγει ὁ Ἡσύχιος φέρων ταύτην τοῦ Ποιητοῦ τὴν ῥῆσιν : « Βράσσων, ἐλάσσων· ἢ ἄτακτος, ἀπὸ τοῦ βρασμοῦ, ὁ οὐ »
 « σταθερός· Βράσσων τε νόος, οἷον ἀκαταστατῶν, ἀσθε- »
 « νέτερος ὢν ». — 3) Βράζει μέσα του, περὶ ἀνθρώπου κρύπτουτος τὴν ὀργὴν ἢ ἄλλο τι πάθος τῆς ψυχῆς του, οἷον Δὲν ἀποκρίνεται εἰς τὰς ὕβρεις· ἀλλὰ βράζει μέσα του. Καὶ εἰς τοῦτο ἀρμόζει τοῦ Ἡσυχίου τὸ : « Βρά- »
 « ζειν, τὸ ἡσυχῇ ὀδύρεσθαι » καὶ τὸ « Βράττειν... σενάζειν ».

BPAXIÓNION. Z. Μονοχέριον.

* BPE (Μπρέ, χυδ.) ἰσοδύναμον τοῦ Μωρὲ, Μέλεε, Ἑλλ. πρόσκλησις ἀνωτέρου πρὸς πολὺ κατώτερον, πολλάκις δι' οἰκειότητα, τὸ πλέον δὲ καταφρονητικῇ, ὡς συνειθίζουσιν οἱ ἐχθροὶ τῆς ἰσότητος νὰ προσκαλῶσιν ὑψηλοφρόνως τοὺς ἐνδεεῖς, οἷον : Βρὲ Δημήτριε (ἢ Μωρὲ), Βρὲ (ἢ Μωρὲ) Γεώργιε, ἔκαμες ὅ, τι σὲ εἶπα; Βρὲ (ἢ Μωρὲ), δὲν ἐξεύρεις ὅτι δύναμαι νὰ σὲ φυλακώσω;

Παράγεται ἴσως ἀπὸ τὸ Βρέφος (συνών. εἰς τὴν γλῶσσάν μας τοῦ Μωρὸν, enfant), κατ' ἀποκοπὴν Βρὲ, ὡς κατ' ὁμοίαν ἀποκοπὴν ἀπὸ τὸ Κύριος ἐπλάσαμεν τὸ Κῦρ, πρόσκλησιν ἐξεναντίας ἐντιμον, πρὸς ἴσους ἢ καὶ ἀνωτέρους, οἷον Κῦρ Δημήτριε, Κῦρ Γεώργιε. Ἡ μᾶλλον ἀμέσως ἀπ' αὐτὸ τὸ μωρὲ, κατὰ συγκοπὴν Μρὲ, Μπρὲ καὶ Βρὲ, οἷον τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 397) τὸ

Καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ, καὶ Κρονίων ὄζων, καὶ βεκυσεῖληνε.

Τὸ Βρὲ σπανίως λέγεται πρὸς γυναῖκα· τὸ δὲ Μωρὲ ἔχει καὶ θηλ. Μωρῇ, οἷον Μωρὴ Μαρία.

Συντάσσεται δὲ καὶ μὲ τὰ πληθ. οἶον, Ἀκούσετέ μου, βρὲ παιδιὰ.

Τὸ Βρὲ ἢ Μωρὲ συνωνυμεῖ μὲ τῶν παλαιῶν τὸ Μέλεε, καὶ κατ' ἀποκοπὴν Μέλε. Φέρει ὁ Τίμαιος (Λεξ. Πλατ.) « Ὡ μέλεε, ὦ μάταιε κ. τ. λ. » (ἡγουν Ὡ μωρὲ), ὁ δὲ Φωτίος, « Μέλεος, ἄθλιος, μάταιος, ταλαίπωρος, δυσυχής », οἶον ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 1338),

Ἐδιδάξαμην μέντοι σε, νῆ Δί', ὦ μέλε,
ἡγουν, Μωρὲ (ἢ Βρὲ) [δικαίως πάσχω τοιαῦτα ἀπὸ σέ, ἐπειδὴ] ἐγὼ σέ τὰ ἐδίδαξα. Καὶ εἰς τὸ Ξηλ. ὁ Εὐριπίδης (Βακχ. 1376),

Χαῖρ' ὦ μελέα, καὶ σύγε θύγατερ.

Φέρει καὶ ὁ Ησύχιος : « Μελέα, ματαία ».

ΒΡΟΜΟΒΌΤΑΝΟΝ, οὐσ. οὐδ. Δ. καὶ Βρωμοδότανον, Δ. Στρύχνος, Σ. Στρύχνος, Ἑλλ. Ὁ Δ. φέρει μαρτυρίαν, « Ἐπαρον σρύχνον, τὸν λέγουσι τινὲς Βρομοδότανον, ὅπου » ποιεῖ ὡσάν σαφύλια μικρὰ μαυρούτζικα ». Περὶ δὲ τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ Στρύχνου. Ζ. Ἄρμαλα.

Ἴσως ἀντὶ τοῦ Βρωμοβότανον, ἐγράφετο Μαυροβότανον, ὡς τὸ εὐρίσκω εἰς ἀνέκδοτον ἱατρικὸν Γλ. « Στρύχνος... μαυροδότανον ». Καὶ τοῦτο πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ Στρύχνος κηπαῖος τοῦ Διοσκορίου (IV, 71), ὅστις ἔχει « Καρπὸν περιφερῆ χλωρόν· μέλας δὲ ἡ κερρὸς γίνεται μετὰ » τὸ πεπανθῆναι » τῶν φυτολόγων τὸ Solanum nigrum (morelle noire) τὸ ὁποῖον ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxvi) ὀνομάζει μὲ ἄλλο Γραικικὸν ὄνομα, Σκυλοσάφυλο. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 560.

ΒΡΟΪΒΗ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς σχολιαστὰς τοῦ Ἀριστοφάνους. Λέγεται συνευθέστερον ὁμοεικῶς Βρούβα. Εἶναι τῶν

παλαιῶν ἡ Λαμφάνη, Ἑλλ. ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (II, 142), ἡ χωρὶς τοῦ μ , Λαψάνα, *Lapsana*, ὡς τὴν προσφέρει ὁ Πλίνιος (XIX, 8, § 41. XX, 9, § 37), καὶ ὡς τὴν ὀνομάζουν σήμερον οἱ Γραικοὶ Λαψάναν, πρὶν ἀνθήσῃ, καὶ Βρούβαν, μετὰ τὴν ἀνθήσιν, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* III, 51, pag. 465).

Οἱ νέοι φυτολόγοι δὲν συμφωνοῦν εἰς τὸν ὀρισμὸν τῆς Λαψάνης, διὰ τὰ διαφόρα τῆς γένῃ. Ὁ Σπρέγγελος (*Histor. r. herbar.* pag. 185) τὴν τάσσει εἰς τὴν *Lapsana communis*, ἥτις εἶναι ἡ *Herbe aux mamelles* τῶν Γάλλων, οὕτως ὀνομασθεῖσα, διότι καταπλάσσεται εἰς πάθη τινὰ τῶν Βυζίων τῆς γυναικός.

Εἶναι ἐν ἄλλῳ εἶδος Λαψάνης, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς φυτολόγους *Lapsana stellata*, ἀπὸ δὲ τοὺς σημερινοὺς Γραικοὺς Σφαλαγγόχορτον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. Ixxxix).

ΒΡΟΥΝΙΑ. Ζ. Λιδύτζη.

ΒΡΩΜΟΒΟΤΑΝΟΝ. Ζ. ΒΡΩΜΟΒΟΤΑΝΟΝ.

ΒΡΩΜΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Ἡλιόχορτον καὶ Μαγκούνα.

ΒΥΣΚΟΣ, Δ. με ἐξήγησιν, « Ἡ ἀγρία μολόχη ». Τὸ Βύσκος ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ *Viscum*, Ῥωμ. Ἰξός, Ἑλλ. (guī) Βύσκος (γρ. Βίσκος) ὠνομάσθη ἡ Ἀλθαία, ἡ Δενδρομαλάχη, διὰ τὸ ἰξῶδες τῆς ῥίζης, ὅθεν γίνεται καὶ ὁ ὁμωνύμως λεγόμενος Ἰξός, Σ. (glu). Καὶ ἐφυλάχθη ἡ σημαίνουσα τὸν Ἰξὸν λέξις καὶ εἰς τὸ σημαῖνον τὴν Ἀλθαίαν Γαλλικὸν *Guimauve*, σύνθετον ἀπὸ τοῦ *Guī* καὶ *Mauve* ὡς ἂν ὠνομάζαμεν Ἰξομαλάχην τὴν Δενδρομαλάχην.

Τὸ εἰς τὸν Διοσκορίδην δεύτερον ὄνομα τοῦ φυτοῦ Ἰβίσκος (Ἄτακτ. IV, σελ. 94) εἶναι τὸ Ῥωμαϊκὸν *Hibiscum* ἢ *Hibiscus*, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἑρωτιανός : « Ῥίζη Ἀλθαίης, τῆς

» ἀγρίας δηλονότι μαλάχης, ἣν Ῥωμαῖοι ἰβίσκον καλοῦσι » καὶ τὸ μαρτυρεῖ ὁ Πλίνιος (XX, 4, § 14) *Pastinacæ simile hibiscum, quod molochen agriam vocant*, ὅστις μᾶς ἐξηγεῖ καὶ διὰ τί ὠνομάσθη Ἄλθαία: *E silvestribus, cui grande folium et radices albæ, Althæa vocatur, ab excellentia effectus* (21, § 84), νοεῖ δηλαδὴ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως Ἄλθαία, οἷον ὑγιασικὴ, ἀπὸ Ἀλθέω ἢ Ἄλθω· « Ἄλθεσθαι, ὑγιάζεσθαι » λέγει ὁ Ἑρωτιανός· καὶ « Ἄλθεῖν, ὑγιάζειν ὁ Γαληνός· ὁ δὲ Ἡσύχιος καὶ « Ἄλθευς, ἱατρός ».

ΒΥΤΡΙΑΔΑ, Δ. με ἐξήγησιν « Τὸ ἀγριοκάρδαμον ».

Γ.

ΓΑΓΓΡΑΙΝΑ.

ΓΑΓΕΤΙΟΝ, με ἐξήγησιν *Oleum viride*, Δ. φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « ΜΕΝΕΦΡΑΔΟΝ ἔλαιον, τὸ πράσινον » καὶ καθαρὸν ἔλαιον, τὸ γαγέτιον » ἀντὶ τοῦ ΒΕΝΕΦΡΑΝΟΝ, κτητικὸν ἀπὸ πόλεως Ἰταλικῆς Οὐέναφρον, ἢ Βέναφρον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος (Γεωγρ. V, σελ. 238) « Οὐέναφρον, ὅθεν τὸ κάλλισον ἔλαιον » Ἰταλισὶ σήμερον *Venafro* (*Venafre*). Τὸ δὲ τελευταῖον ὄνομα *Γαγέτιον* ὑποπτεύομαι μὴν ἦναι ἀπὸ τὸ *Γαῖετα* ἢ *Γαγέτα* Ῥωμ. *Gajeta*, Ἰταλ. *Gaeta* (*Gaète*) ὄνομα πόλεως Ἰταλικῆς πλησίον τῆς Νεαπόλεως, ὡς καὶ τὸ Βέναφρον, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἔλαιον ἰσως ἐτιμᾶτο ἴσα μετὰ τὸ Βενεφρανόν.

* ΓΑΔΑΡΟΚΑΘΙΖΩ, καταδικάζω τινὰ εἰς τὴν ποινὴν κατὰ τὸν περιγυρίσωσι δημοσίᾳ καθήμενον εἰς γάδαρον.

ΓΑΔΑΡΟΣ.

ΓΑΪΔΑΡΑΓΚΑΘΑ (ἢ θηλ. ἐνικ. ἢ οὐδ. πληθ.) ὀνομάζεται σήμερον τὸ *Chardon benit* τῶν Γάλλων, κατὰ τὸν Βε-

λώνιον (Observat. I, 25, pag. 59). Ἄν νοῇ τὸ ὀνομαζόμενον Chardon bénit des Parisiens, εἶναι ὁ Carthamus lanatus (carthame laineux) τῶν φυτολόγων, ἡ Ἀτρακτυλὶς τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Διοσκορίδου (Ἰδ. Ἀτακτ. τόμ. IV, σελ. 330). Κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxvii) Γαῖδαράγκαθον ὀνομάζουσιν οἱ Γραικοὶ τὸ Carduus nutans (chardon à tête penchée) τῶν φυτολόγων.

ΓΑΪΔΑΡΟΠΟΔΑ καὶ ἈΧΙΝΟΠΟΔΑ, γένος ὀσριδιῶν, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 32, pag. 72, et II, 68, pag. 291), σκληρῶν καὶ δυσανοίκτων, οὕτως ὀνομασθέντων (λέγει), διότι ὁμοιάζουν γαδάρου πέταλον (un fer d'asne).

Τὸ Ἀχινόποδα μοῦ εἶναι ὑποπτον, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς ἄλλου (Observat. I, 26, pag. 60) Ἀχινόποδα καὶ Καχυνόποδα (Achinopoda et Cachynopoda) ὠνόμασε, γένος τι φυτοῦ ἀκανθώδους, γνωστὸν εἰς ὅλους, τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενον Ἐχινόπους, Ἑλλ.

ΓΑΪΔΑΡΟΨΑΡΟΝ. Ζ. Κλαρίας.

* ΓΑΛΛΕΪΝΑ ὀνομάζεται, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxiii), ἡ Periploca Græca (Périploque Grecque) τῶν φυτολόγων.

ΓΑΛΑΤΣΪΔΑ Θηλ. Δ. Ὁ Τιθύμαλος χαρακίας τοῦ Διοσκορίδου (IV, 165). Τὰ Γλ. (Boissonade, Anecd. tom. II, pag. 407) φέρουν: « Τιθύμαλος χαρακίας, εἶδος » καὶ Ὄξύπορον ἐστὶν ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης τῆς Γαλατζίδος κ. » τ. λ. ». Οἱ φυτολόγοι τὸν ὀνομάζουσιν Euphorbia Characias, πλὴν τοῦ Ἄγγλου ἐκδότου τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxix), ὅστις ὀνομάζει καὶ αὐτὸς τὴν Γαλατσίδα, καὶ δεύτερον ἄλλο ὄνομα Γραικικὸν Γαλόχορτον· ἀλλὰ τὰ διδῶν καὶ τὰ δύο, εἰς τὴν Euphorbia Peplus

(*Euphorbe des vignes*), ἥτις εἶναι ὁ Πέπλος τοῦ Διο-
ρίδου (IV, 168), εἶδος τιθυμάλου καὶ οὗτος.

Γαλατσίδα ἔτι ὀνομάζεται καὶ ὁ συνειθέσερον λεγόμενος
Ζόχος, Σ. Δ. Σόγχος καὶ Σόγκος, Ἑλλ. *Sonchus olera-*
ceus (*laiteron*).

Γαλατσίδα ἔτι κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου
(pag. Ixxxι), ἡ *Lactura sinuata* (ἴσ. *la laitue frisée*)
τῶν φυτολόγων.

Γαλατσίδα, κατὰ τὸν αὐτὸν (pag. Ixxxv), ἡ *Sca-*
biosa maritima.

ΓΑΛΗΝΟΤΗΣ (ἡ σὴ ‘(τίτλος διδόμενος εἰς τοὺς Γραι-
κορωμαίους αὐτοκράτορας ἀπὸ τοὺς λαλοῦντας ἢ γράφοντας
πρὸς αὐτοὺς. Τὸ ἰδιοποιοῦντο καὶ αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες « Ἡ
» ἡμετέρα Γαληνότης ». Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔλεγεν « Ἡ
» ἡμετέρα ἡμερότης ». Τί παράδοξον! ἐπειδὴ ἐτολμοῦσαν νὰ
λέγωσι καὶ « Ἡ ἡμετέρα Φειότης ! »

ΓΑΛΟΧΟΡΤΟΝ, συνών. τοῦ Γαλατσίδα (Ζ. Γαλατσίδα).
— 2) Γαλόχορτον, Δ. λέγεται καὶ ἡ Σκορσονέρα (Ἄτακτ. IV,
σελ. 516). Ὁ Δ. λαβὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν Σπόνιον, τὸ ἐξηγεῖ
Tithymalus spinosus.

ΓΑΜΩ, Σ. λέξις ἥτις ἀπὸ παλαιὰν σεμνὴν σημασίαν, τοῦ
λαμβάνω γυναῖκα, Γαμῶ, Ἑλλ. (ἐροῦσεν) εὐρισκομένην
συχνὰ καὶ εἰς τὴν νέαν Διαθήκην (Μάρκ. ε', 17), σημαίνει
σήμερον, Πορνεύω ἢ Μοιχεύω (*corrompre une femme*).
οὐδὲ προφέρεται πλὴν ἀπὸ ἀναισχύντων ἀνθρώπων ῥόματα.

Τῆς ἀσέμνου ταύτης σημασίας σώζεται παράδειγμα εἰς τὸ
αἰσχρὸν σύγγραμμα τοῦ Λουκιανοῦ, ἐπιγραφόμενον Λούκιος ἢ
Ὀνος (Λουκιαν. τόμ. VI, σελ. 170) « Τὴν δὲ γυναῖκα ἀνα-
» τρέψας εἰς τὴν ὁδὸν, γαμεῖν ἐβούλετο ». Τοιαύτην σημασίαν
ἔλαβε καὶ τὸ Ῥωμ. *Futuo* (ἀν καὶ σχηματισμένον ἀπὸ σεμνὴν

λέξιν τὸ Φυτεύω, Ἑλλ.), ὡς φέρουν τὰ Γλ. « *Futuo* ὀχεύω ».

ΓΑΡΔΟΥΜΙΟΝ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ « *Panis subcineri-*
» *cius* » (*pain cuit sous la cendre*), Ἐγκρυφίας, Ἑλλ.
Τὰ Γλ. φέρουν « *Κόλλιξ*, τὸ γαρδούμιον » ἢ κατὰ τὸν Ἡσύ-
χιον, Γαρδούμενον. — Ἄλλοι δὲ (Γαρδούμι, Σ.) τὸ ἐξηγοῦν
ὡς συνών. τοῦ Μασάριον (Ἄτακτ. I, σελ. 216).

ΓΑΡΟΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 77). Τοῦ Γάρου, ἡγουν τῆς
κατασκευασῆς ἀπ' ὀφαρίων ἐντόσθια ἄλμης, σώζεται ἀκόμη
καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ νόμα, καὶ πωλεῖται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ
κὼν ἐπωλεῖτο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Βελωνίου (*Observat. I,*
75, pag. 161).

GENEIA, πληθ. οὐδετ. (*barbe*). Ἀφίνω τὰ γένεια,
λέγει ὅστις παύη νὰ τὰ ξυρίζῃ (*laisser croître la barbe*).
Ὁμοίως καὶ εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμ. εἶπε Δίων ὁ Χρυ-
σόσομος (Λογ. XXXVI, σελ. 442) « Ἄπαντες ἦσαν τὸν
» ἀρχαῖον τρόπον, ὡς φησιν Ὀμηρος τοὺς Ἕλληνας, κομῶν-
» τες καὶ τὰ γένεια ἈΦΕΙΚΟΤΕΣ· εἰς δὲ ἐν αὐτοῖς μόνος ἐξ-
» υρημένος, καὶ τοῦτον ἐλοιδόρουν τε καὶ ἐμίσουν ἅπαντες.
» Ἐλέγετο δὲ οὐκ ἄλλως τοῦτο ἐπιτηδεύειν, ἀλλὰ κολακεύων
» Ῥωμαίους καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ἐπιδεικνύμενος ». Τὸ
ὁποῖον μὴ νοήσας ὁ Κασσιανός, διὰ τὴν ἀγνοίαν τῆς κοινῆς
γλώσσης, ἐπρόβαλε διόρθωσιν, ΚΑΘΕΙΚΟΤΕΣ. Ὁ ἀρχαῖος
τρόπος τῆς γενειοφορίας ἔπαυσε καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ εἰς
τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔμεινεν εἰς μόνὰ τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη, ἕως Ἀδρια-
νοῦ τοῦ Ῥωμαίων Αυτοκράτορος (ἔτ. ἀπὸ Χρ. 117-138).
Πρῶτος ἀφῆκε πάλιν τὰ γένεια ὁ Ἀδριανός, ὅχι διὰ σεμνό-
τητα, ἀλλὰ διὰ νὰ κρύπτῃ (ὡς λέγει ἡ ἱστορία) φυσικὰ τινὰ
ἐξανθήματα τοῦ προσώπου : *Promissa barba, ut vulne-*
ra, quæ in facie naturalia erant, tegeret (ÆL.
SPARTIAN. *Hadrian. § XXVI*).

Ὡς τὸ πάθος τοῦ προσώπου τοῦ Ἀθριανοῦ ἔγινεν ἀφορμὴν νὰ ἀνανεωθῇ ἡ γενειοφορία, παρόμοια ἄλλοι διάφοροι ζολισμοὶ σωματικοί, ἔλαβαν ἀφορμὴν ἀπὸ πάθη τοῦ σώματος. Ὁ πρῶτος φορέσας περούκαν, τὴν ἐφόρεσε διὰ νὰ κρύψῃ τὴν φαλακρότητα, ἢ τὴν κασσίδαν (*teigne*) τῆς κεφαλῆς. Ὁ πρῶτος ὑποδεθείς ὑποδήματα ὑψηλότερα τῆς χρείας ἠθέλησε νὰ θεραπεύσῃ τῆς κορμοσασίας του τὴν χαμηλότητα. Ὁ πρῶτος τυλίξας τὸν λαιμὸν μὲ σρόφιον (*cravate*) ἔπασχεν ὁ ταλαίπωρος ἀπὸ χελώνια. Τὸ ψιμύθιον δὲν εἶναι βέβαια γυναικὸς ὥραίας εὖρημα. Μὲ τοιαύτας ἐπινοίας ἐσπούδασαν οἱ ἄνθρωποι νὰ κρύψωσι τὰ σωματικά των ἀρρώγηματα· διὰ τὰς ψυχικὰς νόσους δὲν τοὺς ἔμενεν ἄλλη θεραπεία παρὰ τὴν ὑπόκρισιν. Ἡ ὑπόκρισις δύνатаι δικαίως νὰ ὀνομασθῇ Περούκα ψυχῆς ἀρρώγημένης.

ΓΕΝΙΚῇ πτῶσις ὀνομάτων (πότε ἤρχισεν ἡ) νὰ λαμβάνῃ τὸν τόπον τῆς παλαιᾶς δοτικῆς, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν. Ζ. τὴν σημ. λέξ. Οἰκουμενικός.

ΓΕΡΑΚΆΡΗΣ. ΓΙΕΡΑΚΆΡΗΣ. Ζ. Ἱερακάρης.

ΓΕΡΟΫΛΙ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΓΈΤΑΣ, ἀδελφὸς Καραλλάτου Ἀυτοκράτορος. Ζ. Περούκα.

Γῆ ΛΗΜΝΙΑ (*terre de Lemnos*), καὶ Γῆ ΣΦΡΑΓΙΤΙΣ (*terre sigillée*) ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς χῶμα τι, διότι ἐγεννᾶτο εἰς μόνην τὴν Λῆμνον, ἐπλάσσετο μὲ αἷμα αἰγιδίου εἰς βολάρια, σφραγισμένα, κατὰ μὲν τὸν Διοσκορίδην (V, 113) μὲ σημεῖον αἰγιδίου, « Ἡ δὲ Λημνία... ἐκλέγεται » καὶ μίγνυται αἵματι αἰγείῳ· ἦν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀναπλάσσοντες, καὶ σφραγίζοντες εἰκόνι αἰγὸς, σφραγίδα καλοῦσιν αἰγὸς ». Ὁ δὲ Γαληνὸς ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὸν Διοσκορίδην, ἐπεθύμησε νὰ βεβαιωθῇ μὲ τὴν αὐτοψίαν ταξειδεύσας εἰς τὴν νῆσον. Κατ' αὐτὸν λοιπὸν καὶ τὸ αἰγειον αἷμα καὶ ἡ σφραγίς

τῆς αἰγὸς ἦσαν παραμύθια, ἣ καὶ ἔπαυσαν νὰ γίνωνται πλέον εἰς τοὺς χρόνους του. Οὗτος ἰσορεῖ, ὅτι τὸ χῶμα ἐγεννᾶτο πλησίον τῆς Ἡφαιστιάδος πόλεως, εἰς ἓνα μόνον λόφον, γυμνὸν ἀπὸ δένδρα καὶ κατὰξηρον ὥς καυμένον, καὶ ὅτι εἰς μόνην τὴν ἰέριαν τῆς Ἀρτέμιδος ἦτο συγχωρημένη ἡ ἀνάσκαψις. Ἀφοῦ πρῶτον ἐπρόσφερε θυσίαν ἀπὸ καρπὸς τῆς γῆς, καὶ ἐνέργει ἄλλας τινὰς ἱεροπραξίας, ἀνέσκαπτε τὸ χῶμα, καὶ τὸ ἐμετάφερε δι' ἀμάξης εἰς τὴν πόλιν, ὅπου τὸ ἔπλυνε, τὸ ἐκαθάριζε, καὶ ἔπλασσε τὸν ἐξ αὐτοῦ λιπαρὸν πηλὸν εἰς πολλὰ βωλάρια καὶ τὰ ἐσφράγιζε μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀρτέμιδος (Γαλην. Περί τῆς τῶν ἀπλ. φαρμ. κρ. καὶ δυνάμ. IX, 2, σελ. 168-177). Δὲν ἀμφιβάλλεται ὅτι τὰ βωλάρια ταῦτα ἐπωλοῦντο εἰς κέρδος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῶν ὑπουργῶν της, ἐπειδὴ καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ ἐμπόριον τοῦτο δὲν ἔπαυσε καὶ τὸ πλέον παράδοξον, ὅτι καὶ προαγιάζεται μὲ ἱεροπραξίας, εἰς τοῦτο διαφόρους ἀπὸ τὰς παλαιάς, ὅτι οἱ ἱερουργοῦντες εἶναι ἱερεῖς χριστιανοὶ καὶ ἱερουργοῦν μίαν μόνην φορὰν κατέτος ἀθωροδοκίῃ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 22, σελ. 51, καὶ 29, σελ. 67), ἡ λειτουργία γίνεται τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως, κατὰ τὴν ἑκτην Αὐγούστου, εἰς τὸν πλησίον τοῦ λόφου ναὸν, τὸν ἐπονομαζόμενον τοῦ Σωτῆρος, μὲ ἄδειαν (ἴσως καὶ προσαγὴν) τοῦ Τούρκου κυβερνήτου τῆς νήσου, ὅστις παρασέκει μὲ τοὺς δορυφόρους του, καὶ πολλοὺς ἄλλους, Τούρκους καὶ χριστιανούς. Ἀπὸ τὰ πλασμένα ἐκ τοῦ χώματος βωλάρια, σφραγισμένα μὲ σφραγίδα τοῦ Σουλτάνου, μέρος πέμπεται εἰς αὐτόν, καὶ τὰ λοιπὰ πωλοῦνται. Ὁ Βελώνιος εἰκάζει, ὅτι τοῦτο γίνεται μίαν μόνην φορὰν κατέτος. Ἡ ἀνάσκαψις τοῦ χώματος ἐπέρασεν εἰς τὴν Λῆμνον ἀπὸ τοὺς Βενετοὺς, ὅτε ἐκυρίευσαν τὴν νῆσον. Πιστεύω μᾶλλον ὅτι μίαν φορὰν κατέτος ἐγένετο καὶ ἀπὸ τὴν ἰέριαν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ διέμεινε τὸ ἔθος καὶ μετὰ τὴν κατ-

ἀργησιν τῆς πολυθείας. Τοῦτο μόνον ἴσως ἐπροςέθη ἀπὸ τοῦς Χριστιανοῦς, ἢ Βενετοῦς, ἢ Ἀνατολικοῦς, νὰ γίνεται εἰς ἡμέραν δεσποτικῆς ἐορτῆς, διὰ νὰ πωλῶνται τιμιώτερον τὰ βωλάρια, ὡς ἁγιασμένα· καὶ τοῦτο ἐφύλαξαν καὶ οἱ Τοῦρκοι. Ὡς ἱερά τὰ ἐσέβοντο καὶ οἱ θεισιδαίμονες τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπειδὴ παρὰ τὴν ἱατρικὴν χρῆσιν τὰ ἐμεταχειρίζοντο καὶ εἰς ἱεροπραξίας τινάς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Διοσκορίδης « Χρῶνται δὲ τινες καὶ εἰς » τελετάς αὐτῇ ».

Οἱ παλαιοὶ ἱατροὶ εἶχαν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν τὴν Ἀημνίαν γῆν, ἐμπλάσσοντες ἔξωθεν τοῦ σώματος, ἢ ποτίζοντες ἔσωθεν, ὡς πολλῶν παθῶν ἱατρικόν, καὶ ἐξαιρέτως ὡς ἀλεξιφάρμακον. Σήμερον οἱ Ἀσιανοὶ μόνον τὴν θαυμάζουν ἀκόμη· εἰς τοὺς Εὐρωπαϊοὺς ἱατροὺς ἐγνωρίσθη ὡς Ἀργιλώδης λιπαρὰ γῆ, τοῦτο ἔχουσα ἴδιον, ὅτι δὲν εὐρέθη ἀκόμη εἰς κανέν ἄλλο μέρος παρὰ τὴν Ἀῆμνον.

ΓΛΑΝΙΟΣ μὲν ἢ ΓΛΑΝΟΣ, ὀνομάζεται Γραικισί, τῶν παλαιῶν ὁ Σιλουρος, Ἑλλ. ἰχθὺς, ἢ παρόμοιος τοῦ Σιλούρου, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 48, pag. 356). ΓΛΙΝΟΣ δὲ τῶν παλαιῶν ὁ Ἐξώκοιτος, Ἑλλ. κατὰ τὸν αὐτὸν (I, 74, pag. 158. Ἴδε τοῦ αὐτοῦ Βελωνίου καὶ τὸ De aquatilib. pag. 105, et 222, ἐκδ. 1553).

ΓΛΑΡΟΣ. Ζ. Λάρος.

* ΓΛΙΝΟΣ. Ζ. Γλάνιος.

ΓΛΙΣΤΡΩ. Εἰς τὰ διαμακροῦ ἐξηγηθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 294-295) πρόσθεσε, ὅτι τὸ Γλιςτρῶ (glisser) ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Γλίω, ἀναλόγως τοῦ Βωστρέω, Ἐλαστρέω, Καλιστρέω, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Βοῶ, Ἐλῶ, Καλῶ.

ΓΛΥΚΟΛΕΜΟΝΟΝ. Ζ. Λιμόνι.

ΓΛΥΚΟΝΕΡΑΝΤΖΟΝ. Ζ. Λιμόνι.

ΓΛΥΚΥΚΟΚΚΑ. Ζ. Μικροκόκκο.

ΓΛΥΚΎΜΗ ἡ Γλυκύρριζα παρὰ Γαληνὸν Ἑξηγ. λέξ.

ΓΟΓΓΎΔΙΑ. Ζ. Σαλαμαάριος.

ΓΟΝΙΚΑ, Σ. οὐδ. πληθ. τὰ ἀνήκοντα εἰς τοὺς γονέας
κτῆματα (patrimoniaux), οἶον (ΒΧ),

Αὐτὸς καὶ ἐξενώθηκεν ἀπὸ τὰ γονικά του,

καὶ ἄλλος (Ἰσορ. Ἀλεξάνδρ.),

Θεὸν ἀποθάνη τὸ παιδί ἐξω ἔκτὰ γονικά του,

ἤγουν ἐξω τῆς πατρικῆς οἰκίας.

ΓΟΎΒΑ, Σ.

ΓΟΎΒΙΣ, Σ.

ΓΟΥΜΠΡΙ, Σ.

ΓΡΑΥΓΊΖΩ, φωνάζω σάν τὸν Γερανιόν, Σ. Τὸ Κλαγ-
γάζω, Ἑλλ. ἐσήμαινε τὴν φωνὴν τῶν γεράνων, κατὰ τὸν
Πολυδεύκην : « Εἴποις δ' ἂν, Κλάζειν μὲν αὐτοὺς, Κλαγ-
» γάζειν δὲ γεράνους » ὀνοματοποιημένον, ὡς καὶ τὸ Γραυ-
γίζω, ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Κραυγίζω ταυτόσημον τοῦ Κραυγάζω
Ἑλλ.

ΓΡΗΛΆΡΙ. Οὕτως ὀνομάζει Γραικισί ὁ Ἄγγλος ἐκδότης
τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxv) τὸν « Σχοῖνον
» τῆς Συρίας » (Θεοφρασ. Περὶ φ. ἰσορ. IX, 7, σελ.
295-296, Schneider) προσθέτων καὶ τὸ κατὰ τοὺς νέους
φυτολόγους ὄνομα Andropogon Halepense), ἤγουν
Ἀνδροπώγων τοῦ Χαλεπίου, πόλεως Συριακῆς. Ὑπο-
πτεύομαι μὴ ἐσυγχύθη μὲ ἄλλο φυτὸν ὀνομαζόμενον Andro-
pogon Gryllus Ἀνδροπώγον Γρύλλος (Sprengel,
Histor. r. herbar. I, pag. 454).

ΓΡΙΒΆΔΙ. Ζ. Χαβιάρι.

ΓΡΙΠΊΖΩ, Δ. Λέγεται καὶ Ὁφαρεύω, καὶ Ἀλιεύω, κοιν.
Ἀλιεύω, Ἑλλ. Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 377.

ΓΡΙΠΟΣ, Δ. εἶδος δικτύου. Ζ. Χαβιάρι.

ΓΥΛΑΡΙ. Ζ. Κλαρίας.

ΓΥΛΛΑΡΙ, ὀψάριον λιμναῖον, ἴσως ὁ Γελλαρίας,
Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Ζ. Κλαρίας.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ (exercices). Κακὰ γράφεται εἰς τὸν Δ.
Γυπνάπια.

* ΓΥΝΑΙΚΑΡΕΣΚΕΙΑ, galanterie.

ΓΥΝΑΙΚΟΠΑΙΔΑ, Δ. οὐδετ. πληθ. Παιδιά μὲ γυναῖκας
συναθροισμένα.

ΓΥΡΙΖΩ, μεταβάλλω τι, παρατρέπω, ὥς εἰς τὴν φράσιν
ταύτην Ὅ,τι τὸν εἶπα μὲ τὰ σωσά μου, τὸ ἐγύρισεν
εἰς τὰ γέλια (tourner en raillerie). Οὕτως εἶπεν
ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ. 260),

————— Κᾶτ' εἰς γέλων
Τὸ πρᾶγμ' ἔτρεψας —————

ΓΥΡΙΝ (ἤγουν Γυρίον), Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ τὰ Γλ.
« Ἐξ ἀλεύρου καὶ ὕδατος ἔψημα, ἥτοι πασπάλῃ ». Γῦρις
καὶ Γυρία, Ἑλλ. Πάλῃ, Παιπάλῃ, καὶ Πασπάλῃ, Ἑλλ.
(Ἄτακτ. I, 244, καὶ IV, σελ. 383). Γυρίον, ὑποκορ. τοῦ
Γῦρις καὶ κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Γυρία, πάλῃ, κ. τ. λ. ».

ΓΥΡΙΣΤΟΣ ΧΟΡΟΣ, Σ. (λέξ. Χορός). Λέγεται καὶ
* Συρτός χορός, καὶ ἔλλειπτ. * Συρτός (danse en
rond), ἴσως ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζόμενος Γέρανος,
Ἑλλ. Καὶ ῥῆμα σύνθ. Γυρισοχορεύω, Σ. (danser en rond).

Δ.

ΔΛΔΙ, ΔΛΔΙΟΝ, σχίζα πεύκης, Δαιδίον καὶ Δαδίον,
Ἑλλ. (éclat du pin sauvage, qui servait de flam-
beau), ὑποκορ. τοῦ Δαίς ἢ Δᾶς, Ἑλλ. ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν

αἰτιατικὴν Δαῖδα ἐγεννήθη τὸ Ῥωμ. *Toeda*. Ἡ *Pinus picea* (pin sauvage) τῶν φυτολόγων, φυτὸν ῥητινωδές, ὅθεν συλλέγεται ἡ πίσσα (poix), καὶ ἡ Κεδρία (goudron), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 75 et II, 3).

Τὴν πίκυν καὶ Πεύκην ὁ Διοσκορίδης (I, 86) ὀρίζει τοῦ αὐτοῦ γένους φυτά. Περί τοῦ ἐξ αὐτῶν δαδίου λέγει « Τὸ δὲ » ἐξ αὐτῶν δαδίον, σχισθὲν εἰς λεπτά καὶ ἐψηθὲν σὺν ἄξει, » ὀδονταλγίας πρᾶννει ».

ΔΑΙΜΟΝΑΡΙΑ, Δ. Τρεῖς διαφορὰς ἢ τρία εἶδη Ὑοσκυάμου ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 69)· τοὺς δύο πρώτους ἐπονομάζει « Μανιώδεις καρωτικούς καὶ δυσχρήστους ». Διὰ τὸ μανιώδες τοῦτο, φανερὸν ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους Δαίμοναρία. Ὁ πρῶτος εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ *Hyoscyamus niger* (*Jusquiamme noire* ἢ *Jusquiamme commune*), ὁ δεύτερος ὁ *Hyoscyamus aureus* (*Jusquiamme dorée*), ὁ τρίτος, τὸν ὁποῖον ἐμεταχειρίζετο ὁ Ἱπποκράτης, *Hyoscyamus albus* (*Jusquiamme blanche*). Τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ἀγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxx) μὲ Γραικικὸν ὄνομα Γεροῦλι· καὶ ἄλλον μὲ φυτολογικὸν ὄνομα *Hyoscyamus annuus*, καὶ Γραικικὸν Μυλόχορτον. Ἄν ἐγράφετο Μηλόχορτον, ἴσως τὸν αὐτὸν καὶ τὸν δευτέρον, διότι ὁ δεύτερος, κατὰ τὸν Διοσκορίδην, ἔχει « Ἄνθη μη- » λοειδῇ ».

Τὸ δὲ Γεροῦλι εἶναι Ἱεροῦλι, διότι ἐπωνομάζετο ὁ Ὑοσκύαμος καὶ Ἱερὰ βοτάνη, Δ. Ἱερὰ, Θεῖα, Δαίμονια, ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ ὅλα τὰ σφοδρὰ καὶ μεγάλα, δυστυχῇ ἢ εὐτυχῇ, ἄριστα ἢ κάκιστα. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ἰσπανοὶ ὀνομάζουν τὸν Ὑοσκύαμον *Beneño*, ἡγοῦν Φαρμάκιον, κατ' ἐξοχὴν. Ὀνομάζεται ἔτι καὶ * Πυθώνιον, Ἑλλ. Δ. κατὰ

δὲ τοὺς Ῥωμ. *Apollinaris*, ὡς καθιερωμένος εἰς τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα, ἐπειδὴ κατὰ τὸν τοξοφόρον τοῦτον Ἀπόλλωνα, φονεὺς καὶ ὁ Ὑοσκύαμος. Ἰσως δὲ καὶ τὸ φυτὸν, ὀνομαζόμενον Τοξικὸν, δὲν ἦτο διάφορον ἀπὸ τὸν Ὑοσκύαμον. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Διοσκορίδης (Ἀλεξιφαρμ. 20) « Τὸ δὲ Τοξικὸν » δοκεῖ μὲν ὀνομάσθαι ἐκ τοῦ τὰ τόξα τῶν βαρβάρων ὑπ' αὐτοῦ χρίεσθαι. Παρακολουθεῖ δὲ τοῖς πεπτωκόσι χειλέων καὶ γλώττης φλεγμονή, μανία τε ἀκατάσχετος, κ. τ. λ. ». Τοξικά (*toxiques*) ὀνομάζουσι σήμερον οἱ ἱατροὶ γενικῶς ὅλα τὰ φαρμακερὰ φυτά.

ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΚΥΡᾶΣ, Δ. φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ βοτανικὰ Γλ. « Στιχάδος, ἥτοι ἄνθος πρασινοειδές, ὅπερ τινὲς » λέγουσι, τὰ Δάκρυα τῆς κυρᾶς ».

ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ. Ζ. Λαγοχιμιθία.

ΔΑΥΚΙΟΝ. Ζ. Σταφυλὸνα.

ΔΑΦΝΟΛΑΔΟΝ (*huile des baies de Laurier*), Δάφνιον ἔλαιον ἢ Δαφνέλαιον, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 49) ἔσμιγαν εἰς τὴν σκευασίαν τοῦ Δαφνελαίου, καὶ ἄλλα διάφορα εἶδη, εἰς τὰ ὅποια μόνος ὁ Πλίνιος (XV, 7) προσθέτει καὶ τὸ κοινὸν ἔλαιον : *Fit et lauro, admixto druparum oleo*. Δὲν ἐξεύρω πῶς τὸ σκευάζουσι σήμερον οἱ Μοναχοὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους, ὕπου, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 49, pag. 98*), καὶ σκευάζεται πολὺ, καὶ ὅθεν στέλλεται κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Βλαχίαν, Βουλγαρίαν, Σερβίαν καὶ ἄλλας χώρας.

ΔΑΦΝΩΝΑΣ. Ζ. Ἐλαιώνας.

ΔΕΗΣΙΣ, Ξηλ. Δ. καὶ ΔΕΗΤΗΡΙΟΝ, οὐδετ. Δ. ἔγγραφος αἰτήσις προσφερομένη εἰς ἄρχοντας ἢ βασιλεῖς (*pétition*).

ΔΕΙΠΝΟΠΙΘΗΚΟΣ ὁ γενόμενος γελοῖος ὡς ὁ πίθηκος διὰ τὰ δειπνᾶ εἰς ἀλλοτρίας τραπέζας (*écornifleur*). Ἡ

λέξεις εἰν' ἑλληνική « Δειπνοπίθηκος, ὁ δειπνου ἕνεκα πιθηκίζων » καὶ ὑποθωπεύων κόλακος τρόπον » (BEKKER, *Aned. Græc.* pag. 34). Ἐπειδὴ σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν καὶ τὸ Δοῦπνον καὶ τὸ Πίθηκος συμφέρει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ σύνθετον Δειπνοπίθηκος. Τώρα μάλισα μᾶς χρειάζονται αἱ τοιαῦται κωμικαὶ λέξεις, ὅποτε ἡ ταλαίπωρος, Ἑλλάς ὑποταγμένη εἰς μόναρχον, φοβερίζεται νὰ γεμισθῇ καὶ ἀπὸ Δειπνοπίθηκους. Εἰς τὰς μοναρχίας μάλισα γεννῶνται οἱ δειπνοπίθηκοι· αἱ ἰσόνομοι ἐλεύθεροι πολιτεῖαι βδελύσσονται καὶ τοὺς μονάρχους καὶ τοὺς πιθήκους των.

ΔΕΙΠΝΩ, Σ. Δειπνῶ (souper). Παροιμία: Ὁ ψεύ-
σης γευματίζεται, ἀλλὰ δὲν δειπνᾷ, ἤγουν ἀπατᾷ
μίαν φορὰν, ἀλλ' ἀφοῦ γνωρισθῇ δὲν δύναται νὰ ἀπατήσῃ
καὶ δεύτερον.

Δεῖπνον οὐσ. οὐδ. Σ. (le souper). Ἀπὸ τὸν παρακμ.
ἑλλην. λαβόντες λέγομεν καὶ Δεῖπνος, ἄρσ. μάλισα εἰς τὴν
Θρησκευτικὴν ταύτην φράσιν: Ὁ δεῖπνος ὁ μυσικὸς
(Cène ἢ Sainte Cène).

ΔΕΙΧΝΩ, Σ. Δείκτω, Σ. Ἀπευχόμενοι λέγομεν, πρὸς
τὸν λαλοῦντα περὶ μέλλοντος κακοῦ, Ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ
δείξῃ! Ὡσαύτως καὶ, Ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ! Εἶπεν ὁ
Σοφοκλῆς (Αἶαντ. 949).

Ἄλλ' ἀπείργοι Θεός.

ΔΕΚΑΤΙΑ, Σ. καὶ οὐδετ. Δέκατον, Σ. τὸ δέκατον μέρος
τῶν καρπῶν διδόμενον ὡς φόρος (dîme, ἢ décime), Δεκά-
τη, Ἑλλ.

Εὕρημα καὶ κέρδος τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἱερατείου, τῶν ὀνομαζο-
μένων Λευϊτῶν. Παρὰ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς ἐδεκάτευαν
ἀκόμη καὶ τὰ γεννώμενα πρόβατα, αἰγίδια, βώδια (Λευϊτ.

κζ', 30—33), ὅχι κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἀλλὰ καθὼς τὰ ἐξετιμοῦσαν οἱ Λευῖται « Ὡς ἂν τιμήσῃται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς » (αὐτόθ. 14). Ἡ ἀνυπόφορος αὕτη δεκάδευσις ἠνάγκασε τοὺς Ἰουδαίους νὰ ζητήσωσι Βασιλέα· ἀλλὰ, κατὰ τὴν παροιμίαν, φεύγοντες τὸν καπνὸν, ἔπесαν εἰς αὐτὴν τὴν φωτίαν. Καὶ τοῦτο φυσικὰ συμβαίνει, ὅσάκις σπουδάζομεν νὰ θεραπεύωμεν τὰ κακὰ μὲ ἄλλα τὸ φαινόμενον, ὅχι ἀληθινὰ καλὰ. Est-il surprenant (λέγει ὁ νέος μεταφραστὴς τῆς Γραφῆς) que le peuple ait cherché dans la royauté un refuge contre le sacerdoce, et contre les prétentions de la ville et de la dynastie sacerdotale (*la Bible, trad. nouvell. etc.* par S. CAHEN, tom. III, pag. 142).

Ἀπὸ τὸν Ἑδραϊκὸν κλῆρον ἐπέρασεν ὁ φόρος τῆς δεκάτης καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐξαιρέτως τὴν Δυτικὴν. Δὲν εἶναι γνωστὸν πότε ἤρχισαν οἱ ἱερεῖς νὰ δεκατεύωσι τοὺς κωσμικοὺς. Πιθανὸν ὅμως ὅτι ἡ δεκάτη συγχρονῇ μὲ τὰς λοιπὰς καταχρήσεις ὅσαι ἤρχισαν κατ' αὐτὸ τὸ τέλος τῆς τετάρτης, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος νὰ σκανδαλίζωσι τὴν ἐκκλησίαν. Καθόσον ἠῤῥξανεν ἡ τρυφὴ τῶν ἱερέων, φυσικὰ ἔπρεπε ν' αὐξήσωσιν ἀναλόγως καὶ τοὺς πόρους των. Οἱ Βασιλεῖς ἔπειτα ἐπεκύρωσαν τὸν νόμον τῶν ἱερατικῶν πόρων, καὶ διότι δὲν ἤθελαν οὐδ' ἐδύναντο νὰ τοὺς πορίζωσιν αὐτοὶ, καὶ διότι ἐκατάλαβαν σύνωρα ὅτι τὸ ἱερατεῖον τοὺς ἐχρησίμευε πολὺ εἰς στερέωσιν τῆς ἀπολύτου των ἐξουσίας. Πρῶτος νόμος ἐγγραφὸς προστάσων τὰς δεκάτας ἐξεδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὸν Μέγαν Κάρολον κατὰ τὸ 778 ἔτος. Μετ' ὀλίγον (περίπου τὸ 790 ἔτ.) ἐξεδόθη καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ δύο Βασιλεῖς τῆς Ἑπταρχίας (ἴδε BLACKSTON. *Comment. sur les lois Anglaises*, tom. II, pag. 337, de la trad. Franç.).

*ΔΕΚΟΚΤΟΥΡΑ.

ΔΕΜΑΡΤΙΑΙ, Demarties, ὡς τὸ γράφει ὁ Βελώνιος (Observat. I, 48, pag. 97). Οὕτως ἤκουσε τοὺς Καλογήρους τοῦ ἁγίου Ὄρους ὀνομάζοντας τὰς ἀλατισμένας μαύρας ἐλαίας (Olives mûres confites). Ἰσως κατὰ στοιχείων μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ Δρεματίαι, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Δρεπατίαι, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Δρυπετεῖς, Ἑλλ. ἢ Δρυπετεῖς, Ἑλλ. ἐπίθετον κυρίως τῶν ἐλαιῶν, ὅσαι ὠριμάζουσαι πίπτουν αὐτομάτως ἀπὸ τὸ δένδρον, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ σκευάζονται πραγματικῶς μὲ τὸ ἄλλας αἱ γνωσταὶ μαῦραί μας ἐλαῖαι, τῆς τεσσαρακοστινῆς τροφῆς τὸ μέγα στήριγμα, καὶ τῶντι ὁ Ἀκρογωνιαῖος λίθος, συνωδευμένοι μὲ τὰ Βρεκτοκούκκια « Δρυπετεῖς ἀπὸ δένδρου πεπτωκυίας, οὐκ ὠμάς » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ταύτας ἰδίως νοῶν τὰς μαυρισμένας ἀπὸ τὴν ὠρίμασιν ἐλαίας, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τὸ οὐσιαστικὸν (ἐλαίας) αὐτὰς ἐσήμαινεν ἡ λέξις, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (Δειπνοσοφ. II, σελ. 56) « Καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλάας, » αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐλέγοντο μόνον Δρυπετεῖς ».

ΔΕΜΑΤΙ. Ζ. Δρομί.

ΔΕΝΑΪΔΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ « Serpyllum, ἔρφυλλον » φέρων μάρτυρα τὸν Βελώνιον· εἰς τὸν ὁποῖον (Observat. I, 18, pag. 42) ὅμως δὲν εὐρίσκω πλὴν ὅτι εἰς τὴν Κρήτην ὀνομάζουν « Denaïda, le Polist » τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Pouliot, Γαλλιστί, τῶν παλαιῶν τὸ Γλήχων, Ἑλλ. τὸ Γληκοῦνι ἢ Γληχοῦνι, κοιν. Ὁ Σ. ἐρμηνεύει τὸ Δεναΐδα Ἰταλιστί Nepeta· ἄλλου δὲ (λέξ. Χορτάρι, σελ. 447) Serpillo. Εἰς νεώτερον Γραικογαλλικὸν Λεξικὸν εὐρίσκω « Δεναΐδα, ἢ Calamenthe » ἡγουν ἢ Καλαμίνθη, Ἑλλ. τῆς ὁποίας τρεῖς διαφορὰς ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (III, 43) « Ἡ » μὲν τις ὀρεινοτέρα ἐστίν. . ἢ δὲ τις γλήχωνι ἔοικε,

» μείζων δέ· ὅθεν τινὲς ἈΓΡΙΑΝ αὐτὴν ΓΛΗΧΩΝΑ
 » ἐκάλεσαν, διότι καὶ τῇ ὁσμῇ παρέοικε· ταύτην Ῥωμαῖοι Νε-
 » πέταν καλοῦσιν. Ἡ δὲ τρίτη ἔοικεν ἡδυόσμῳ ἀγρίῳ κ.τ.λ. ».
 Τὴν πρώτην ὠνόμασεν ὁ Λινναῖος *Melissa Cretica*
 (Μέλισσαν Κρητικὴν), ὡς λέγει ὁ Σπρέγγελος (Σημειώσ.
 εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 511). Ἡ δευτέρα νομίζεται ἡ *Me-*
lissa Nepeta, ἡ *Calamentha* (Calament). Τὴν τρίτην
 παρομοίαν τοῦ ἀγρίου ἡδυόσμου διατάζουν, ἂν ᾦναι ἡ ἀπὸ
 νέους τινὰς περιηγητὰς ὀνομασθεῖσα *Melissa altissima*.
 Κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse
 Ixxxii), Καλαμίνθρα σήμερον ὀνομάζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα
 ἡ *Mentha silvestris* (menthe sauvage) τῶν φυτολόγων.

Τὸ Δεναῖδα παράγεται ἀπὸ τὸ Δανάη. Δανάην ὠνόμαζαν
 συνων. κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 147) τὴν Ἀλεξανδρίνην
 δάφνην, τῶν φυτολόγων τὸ *Ruscus hypophyllum* (Lau-
 rier Alexandrin; Fragon à feuilles nues). Δὲν
 εἶναι παράδοξον, ἂν τὸ ὄνομα Δανάη ἐμεταφέρθῃ εἰς τὴν
 Καλαμίνθην. Πιθανὸν ὅτι οὕτως ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς, ὅσοι, μὴν
 ἔχοντες πρόχειρον Δάφνην Ἀλεξανδρίνην, ἐμεταχειρίζοντο τὴν
 Καλαμίνθην, ὡς ἰσοδύναμον, ἢ καὶ διότι οἱ πωληταὶ τῶν εἰδῶν
 (droguistes), ζητούμενοι Δανάην (ἤγουν Ἀλεξανδρίνην
 δάφνην) ὠνόμαζαν ψευδῶς κ' ἐπωλοῦσαν ὡς Δανάην τὴν
 Καλαμίνθην.

ΔΕΝΔΡΟΓΑΪΛΛΑ, Σηλ. γένος ὄφeos (BELON, *Obser-*
vat. III, 101, pag. 463), ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομασθεὶς
 Δρυΐνας ἄρσ. διότι ἀγαπᾷ νὰ κρύπτεται εἰς τὰς δρυῖς, ὡς λέγει
 περὶ αὐτοῦ ὁ Νίκανδρος (Θηριακ. 411).

Κῆρα δέ τοι δρυΐναο πιφάσκεο, τόν τε Χέλυδρον
 Ἐξέτεροι καλέουσι· ὁ δ' ἐν δρυσὶν οἰκίχ τεύξας,
 Ἦ ὄγε που φηγοῖσιν, ὀρεσσεύει περὶ βήσσας.

Μήπως ἐπλασεν ὁ παρακμάζων Ἑλληνισμὸς τὴν Δενδρο-
γαίλλαν ἀπὸ τὸ Ἀγάλλομαι, Δενδραγαλλίδα, τὴν ἀγαλλο-
μένην εἰς τὰ δένδρα; Ἴδε τὰς εἰς τὸν Νίκανδρον (Θηριακ. 432,
σελ. 240) σημειώσεις τοῦ Συνειδέρου.

ΔΕΝΔΡΟΜΑΛΛΑΧΗ. Ζ. Βύσκος.

ΔΕΝΔΡΟΜΟΔΟΧΗ (Ἄτακτ. IV, σελ. 94). Ὀνομάζετο
καὶ Ἀσπρομολόχη, Δ.

* ΔΕΡΒΙΣΗΣ ἡ Ντερβίσης (Dervis), τάγμα Μοναστῶν
κομποδιατῶν Τούρκων, τρεφομένων ἀπὸ ἐλεημοσύνας, ζητου-
μένας μὲ πολλὴν ὑπόκρισιν, καὶ διδομένας μὲ πλειοτέραν
μωρίαν, ἀπὸ τοὺς σεβαστάς των. Ἴδε Βελώνιον (Obser-
vat. III, 21, pag. 416). Οἱ Γραικορωμαῖοι τοὺς ὠνόμαζαν
Τουρκοκαλογήρους, Δ.

ΔΕΡΜΑΤΙΣΙ ΑΛΑΤΙΣΜΕΝΟ, ἄγουσι Δερματήσιον
ἀλατισμένον, ὀνομάζεται, κατὰ τὸν Βελώνιον (Obser-
vat. II, 108, pag. 364), τυρίον ἀλατισμένον καὶ στιβα-
σμένον εἰς ἀσκὸν (fromage conservé dans une outre).
Εὐλογώτερον νὰ ὀνομάζωμεν οὕτως, Δερματήσιον, ἢ καὶ
Δερμότυρον, παρὰ τὸ εἰς πολλοὺς σύνθετες βάρβαρον ὄνομα
Τουλουμοτύριον, σύνθ. ἀπὸ τὸ Τουρκικὸν Τουλούμ
(Ἄσκος) καὶ τὸ Τυρίον.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ συνών. τοῦ Κυρά, ἡ Οἰκοδέσποινα (la
maîtresse, madame). — 2) Δέσποινα ἰδίως ὀνομάζετο
ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ἡ γυνὴ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ μὲ ἐπίθετον
Θειοτάτη (très divine), ὡς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ Δεσπότης
καὶ Θειότατος, διότι ἐδέσποζαν ἀπολύτως τοὺς τालαιπώρους
ὑπηκόους.

ΔΗΛΟΪ, Σ. τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ῥήματος Δηλώω ω,
Ἑλλ. Τοῦτο μόνον σημειώνει, ὡς μόνον χρηστὸν εἰς τὴν γλῶσσαν
(Ἄτακτ. IV, σελ. 95). Ἐπεὶ δὲ ἔχομεν τὸ τρίτον, ἔτι δὲ καὶ

τὸ σύνθετον Δηλοποιῶ, πρέπει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὰ λοιπὰ, Δηλῶ (j'entends, je veux dire). Ἀπὸ τὸ ἐπίθ. Δῆλος (manifeste). Λέγομεν καὶ Δήλωσις καὶ ἐπίρρ. Δηλαδῆ, Σ.

ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ. Ζ. Μουνικίπιον.

ΔΗΜΟΓΕΡΩΝ. « Δημογέροντες, οἱ τοῦ δήμου ἐντιμό- » τατοι » λέγει ὁ Σουίδα. Δημογέροντας ὀνομάζομεν σήμερον (le maire avec son conseil) τοὺς ἐκλεγομένους ἀπὸ τὸ κοινὸν πόλεως ἢ κώμης, νὰ διοικῶσι (administrer) τὰ κοινά.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ. Ζ. Ἱστορία.

ΔΗΜΟΣΙΑΡΙΟΙ, Δ.

ΔΗΜΟΧΑΡΗΣ. Ζ. Ἱστορία.

ΔΙΑΒΑΤΙΚΟΝ. Ἐξηγήθη (Ἄτακτ. IV, σελ. 96) ἡ λέξις κατὰ τὰς δύο τῆς σημασίας. — 3) Ἄλλ' ἔχει καὶ τρίτην, Διαβατικόν, Σ. χρηστὴν μόνον ἐπὶ κατάρας. Διαβατικόν! λέγει τις ὀργιζόμενος πρὸς ἄλλον, ἤγουν Εὐχομαί σου Θάνατον! Σημείωσε δὲ καὶ ὅτι τὸ Διαβατικὸν εἶναι αὐτολεξεῖ τὸ trépas τῶν Γάλλων, τὸ σημαῖνον Θάνατον (mort), ὅθεν καὶ τὸ ῥῆμ. trépasser (ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατιν. τὸ transpassare, Διαβαίνειν) τὸ Ἀποθνήσκειν.

ΔΙΑΒΟΛΟΣ. Ζ. Μονοκράτωρ.

ΔΙΑΓΝΩΣΙΝ (ΚΑΤÀ). Ζ. Μονομερῶς.

ΔΙΑΖΟΜΑΙ. Ζ. Διασῆδη.

ΔΙΑΘΗΚΗ. Ζ. Μέμφις.

ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ, Δ. (possession). ΔΙΑΚΑΤΟΧΟΣ, Δ. (possesseur), Λέξ. νομ. τῶν Γραικορ. Ὅταν ἔχωμεν τοιαύτας λέξεις, δὲν ἀρμύζει νὰ πλάσωμεν νέας.

ΔΙΑΜΕΤΡΩ, Σ.

ΔΙΑΠΥΛΙΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Ῥωμ. portorium (douane, réage), Διαπύλιον, Ἑλλ. Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Διαπύλιον, » τέλος τι παρ' Ἀθηναίοις οὕτω καλούμενον » καὶ τὰ Γλ. » Διαπύλιον, portorium ».

ΔΙΑΡΗΜΑ, Δ. Λέμβος, Ἑλλ. ἤγουν πλοῖον μικρὸν, ἢ πλοῖον χρήσιμον εἰς μετακομιδὴν φορτίων ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα, Ὀλκας, Ἑλλ. Ἡ λέξις ἦτο τῶν Ἀλεξανδρέων, ὡς λέγει, φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Προκόπιον: « Εἰς λέμβους δὲ τὸν Αἰ- » γύπτιον σῖτον ἐκ τῆς Χαιρέου μεταδιδάσαντες, οὐσπερ » καλεῖν ΔΙΑΡΗΜΑΤΑ [ἢ Διαρρήματα] νενομίσασιν, ἔς τε » τὴν πόλιν δοκιμάζουσι κ. τ. λ. ». Ὁ Συνειδὲρος εἰς τὸ Λεξι- κόν του, φέρων τὴν αὐτὴν ῥῆσιν τοῦ Προκοπίου, ἐπρόβαλε διόρθωσιν ΔΙΑΡΜΑΤΑ. Ἰσως πιθανώτερον ὅτι ἦτο ΔΙΑΡΥ- ΜΑΤΑ ἢ ΔΙΑΡΡΥΜΑΤΑ, ἀπὸ τὸ Ῥύω, Ἑλλ. τὸ ἔλκω, ὅθεν καὶ τὸ « Ῥυτὸν... ἐλκυσὸν » καὶ « Ῥύτωρ... ὀλκεὺς » τοῦ Ἡσυχίου.

ΔΙΑΣΗΔΗ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ μαρτυρίαν « Ἐπαρε » ΔΙΑΣΗΔΗ τῆς ἀράχνης » (toile d'araignée), Δίασμα, Ἑλλ. Γράφε ΔΙΑΣΪΔΙ, οὐδετ. ἤγουν Διασίδιον, κοιν. ὑποκορ. ῥηματικοῦ ἀχρήστου τοῦ Διάσις, ἀπὸ τὸ Διάζομαι, Ἑλλ. καὶ κοιν. (ourdir). Ἡ λέξις εἶναι τοῦ παρακμ. ἑλλην. κατὰ τὸν Πολυδεύκην: « Στῆσαι τὸν σήμονα ἢ τὰ σημόνια, καὶ προ- » φορεῖσθαι· οὕτω γὰρ ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ τὸ νῦν Διάζομαι ».

ΔΙΑΣΪΔΙΟΝ. Ζ. Διασήδη.

* ΔΙΑΣΠΡΟΣ. Ζ. Κάτασπρος,

ΔΙΑΤΥΠΩΜΑΤΑ, Δ. οὐδετ. πληθ. λέξ. νομική. Οὕτως ἡρμήνευαν οἱ Γραικορωμ. τὸ Digesta τῶν Ῥωμ. (le Digeste), ἤγουν τὴν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν γενομένην συναγωγὴν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν νόμων. ὠνομάζετο καὶ Πανδέκτης, ἄρσ. ἐνικ. Δ. (Pandectes, pl.), καὶ Δίγεςα, Δ.

ΔΙΔΩ (Ἄτακτ. IV, σελ. 100). Πρόσθεσε, Δέν με δίδει χέριον, ἤγουν Δέν με συμφέρει, δέν μου εἶναι χρήσιμον, δέν με βοηθεῖ· (cela ne m'accorde point). Φράσις ἑλλειπτ. ἀντὶ τοῦ Δέν μου δίδει χεῖρα βοηθείας.

* **ΔΙΣΧΥΡΙΖΟΜΑΙ**, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, Δισχυρίζομαι, Ἑλλ. (s'efforcer de faire ou de prouver, soutenir), « Ἢ »
 » σὺ δισχυρίσαιο ἂν ὡς οἶόν σοι φαίνεται ἕκαστον χρῶμα, τοι-
 » οὔτον καὶ κυνὶ καὶ ὀτρωῶν ζῶω» (Πλάτ. Θεαιτ. pag. 154).

ΔΙΚΕΛΛΙΟΝ (Δικέλι, μὲ συνών. Σκαλίδα, Σ.). Γράφε διὰ δύο ἢ Δικέλλιον, Δίκελλα, Ἑλλ. Σμινύη, Ἑλλ. (hoyau, ἢ sarcloir), ὡς φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Σμινύη, σκαφίδιον, δίκηλ-
 » λον ». Ὁ δὲ Φώτιος : « Σμινύην, σκαφίον, ἢ δίκηλλαν, ἢ
 » ἀξίνην ».

* **ΔΙΠΛΟΣΧΟΛΟΝ**, οὐδετ. οὐσ. Διπλῇ σχολῇ, Ἑλλ. Διπλόσχολον (double fête) ὀνομάζεται ἡ σύμπτωσης ἑορτῆς τινὸς ἁγίου μὲ τὴν κυριακὴν.

ΔΙΣΕΚΤΟΣ, Σ. Δ. (bissexté) Δέν εἶναι χρεῖα νὰ γράφεται βαρβάρως Βίσεκτος.

ΔΙΣΚΕΛΙΟΝ, κακῶς γράφεται Δισκέλλιον, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὁμοῦς ὀρθὰ Bipes, Ῥωμ. ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ὁποίας φέρει μαρτυρίας ἀπὸ τὰ Τακτικὰ Λέοντος τοῦ Αὐτοκράτορος : « Ἐν »
 » τῇ συμμίξει τοῦ Δισκελλίου (γρ. Δισκελίου) ἐπιθεῖς τρισκέλ-
 » λιον (γρ. τρισκέλιον), ἐποίησεν ἰσάμενον ἰσχυρῶς διὰ τῆς
 » ὑπαλλήλων τῶν σκαλῶν (γρ. σκελῶν) συγκρατήσεως ». Δέν ἔχει τί κοινὸν μὲ τοῦ Ἡσύχιου τὸ « Δίσκελλα, σφυρίς »· ἀλλὰ παράγεται ἀπὸ τὸ Σκέλος· πᾶν σκεῦος ξύλινον ἢ μεταλλινον, σκηρῖζόμενον εἰς δύο σκέλη, ἢ σχιζόμενον ἄνωθεν εἰς δύο (Δί-
 » πουν, Ἑλλ.). Ζ. Δικέλλιον, καὶ Εἰκονοσάσιον.

ΔΙΣΤΕΓΟΣ. Ζ. Μονόστεγος.

* **ΔΙΨΑΔΙ**. Τρέχει εἰς τὴν μνήμην μου, ἀλλὰ δέν εἶμαι

βέβαιος, ὅτι ἤκουσα ποτὲ ὀνομαζόμενον Διψάδιον, γένος τι ὀφιδίου. Ἀπὸ τὸ Διψάς, Ξηλ. Ἑλλ. τῶν παλαιῶν « Διψάς, » ἔχισ, ὕδρα κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ἔχιν αὐτὴν ὀνομάζων, διότι ὁμοιάζει τὴν Ἐχιδναν, κατὰ τὸν Νίκανδρον (Θηριακ. 334)

Ναὶ μὴν διψάδος εἶδος ὁμώσεται αἰὲν ἐχιδνῇ.

ΔΟΚΑΝΟΝ, Δ. καὶ Δούκανον, Δ. οὐδὲτ. Τὰ ἐνόησεν ὡς συνών. τοῦ Δοκάριον, Δ. ὑποκορ. τοῦ Δοκός, Ἑλλ. (poutre). Κατωτέρω τὸ ἐξηγεῖ ὀρθότερα « Δώκανον (γρ. Δόκανον) de- » cipula » (piège).

ΔΟΝΤΟΚΑΡΑ. Ζ. Ὀδοντοκάρα.

ΔΟΥΚΑΝΗ, Ξηλ. Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ τὸν Φαβωρίνον : « Τυκάνη, ἀπὸ τοῦ Τύκω παράγωγον Τυκάνη, ἥ ἄλλοῳσι » τοὺς σάχους, ἦν κατὰ παραφοράν, οἱ κοινοὶ Δουκάνην » φασί ». Σήμερον ὀνομάζεται εἰς τὴν Χίον διὰ τοῦ Ἰ Λ ο υ - κ ά ν η. Τὰ Γλ. φέρουν « Τυκάνη, Tribula » καὶ « Τυκάνη, » [ἦ] τὰς βώλους ἀφανίζουσα, Traea » καὶ ἄλλου μὲ διάφορον γραφὴν : « Τρικάνη, ἥ τὸν σῖτον ἀλοῶσα, Tribula ». Ὁ Εὐστάθιος (σελ. 967) λέγει ὅτι καὶ οἱ κοινοὶ Τυκάνην τὴν ὠνόμαζαν. Δὲν ἐξεύρω, ἂν ποῦποτε σήμερον σώζωσι τὴν Δουκάνην ἢ Τυκάνην, οἱ Γραικοὶ εἰς σημασίαν Σκεύους κόπτοντος τοὺς βώλους (herse), ἢ ἀλωνίζοντος τὸν σῖτον.

Ὅπως ἂν ἔχῃ * Δοκάναν ἢ Δουκάναν ἢ Δόκανον οὐδὲτ. σήμερον ὀνομάζουν τὴν Παγίδα (piège), εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Δοκάνη, Ἑλλ. κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡσύχιου : « Δοκάναι, αἱ σάλικες, αἷς ἰσᾶσι τὰ λῖνα, » ἢ κάλαμοι ». Ζ. Δόκανον.

ΔΟΥΚΑΣ, Δ. Σ. καὶ ΔΟΥΞ, Δ. (Duc, Doge). Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικοὶ ἀξιωματικούς τινάς τῆς αὐλῆς, ἀπὸ τὸ

Ῥωμ. Dux, Ἀγήτωρ, Ἀγός, Ἡγεμὼν, Ἑλλ. (conducteur, chef). Ἡ *μανία* τῶν τίτλων εἰς τὴν Γραικορωμαϊκὴν αὐλὴν ἦτο τόση, ὥστε ὠνομάζετο (δὲν ἐξεύρω ποῖος) καὶ Δοὐξ δουκῶν, Δ. ὡς πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀσιανοὺς δεσπότας Βασιλεῖς βασιλέων. Ζ. καὶ Εὐγενής.

ΔΟΥΛΕΙΑΝΟΙ, Δ.

ΔΡΑΚΟΝΑΡΙΟΣ, μὲ ἐξήγησιν Δρακοντοφόρος, Δ. ἀπὸ τὸ Δράκος (Ἄτακτ. II, σελ. 111). Τάγμα στρατιωτῶν ἵππικόν οὕτως ὀνομασθέντων διὰ τὰς σημαίας των σχηματισμένας ἀπὸ ποικιλόχροα ῥάκη εἰς σχῆμα δράκοντος, τὰ ὅποια, ὡς λέγει ὁ Αἰλιανὸς (Τακτικ. παρὰ τῷ Δ. σελ. 330), « Ἄτρεμούντων » μὲν τῶν ἵππων, οὐδὲν πλέον ἢ ῥάκη ἂν ἴδοις πεποικιλμένα, » εἰς τὸ κάτω ἀποκρεμάμενα· ἐλαυνομένων δὲ, ἐμπνεόμενα » ἐξογκοῦνται τέως (γρ. ἐξογκοῦνται τε, ὡς) μάλισα τοῖς θηρίοις ἐπιοικέναι, καὶ τι ἐπιουρίζειν κ. τ. λ. ».

Ἐμποροῦμεν λοιπὸν νὰ ὀνομάζωμεν Δρακοναρίους τὸν λόχον τὸν ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον Dragons, διότι ἀπὸ παρομοίαν τινὰ ἀφορμὴν πιθανὸν ὅτι ἐδόθη καὶ εἰς τούτους τὸ ὄνομα.

ΔΡΟΓΓΕΜΑ, μὲ ἐξήγησιν « Pruina, σίβη, πάχνη, » πάγος » Δ. (givre, gelée blanche). Ἡ Πάχνη εἶναι « Δρόσος πεπηγυῖα » ὡς τὴν ὀρίζει ὁ γράψας τὸ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην ἀναφερόμενον Περὶ κόσμου σύνταγμα. Ῥωμαϊκὸν ὄνομα Pruina, παράγεται ὅχι ἀπὸ τὸ Peruro (διακαίω), ὡς τὸ ἐτυμολογεῖ ὁ Φῆσος, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸν Πρωῖνῃ, διότι τὸ Πρωῖ μάλισα φαίνεται ἢ πάχνη, διαλυομένη ἔπειτα καθόσον ὑψόνεται ὁ ἥλιος.

ΔΡΟΜΙ, μὲ συνών. Δεμάτι, Σ. ἀπὸ τὸ Δράγμα, Ἑλλ. (gerbe).

ΔΥΝΑΤΟΣ, ὅστις ἔχει σωματικὴν δύναμιν, ἰσχυρὸς, Ἑλλ.

(fort). — 2) Δυνατός ὅστις ἐμπορῇ νὰ ᾔναι ἢ νὰ πραχθῇ (possible), οἷον, οὐδετ. Δυνατὸν εἶναι ἢ Δὲν εἶναι δυνατὸν, ἔλλειπτ. τοῦ Ἔργον, οἷον Ἐκάμα ὅλα μου τὰ δυνατὰ (j'ai fait tout mon possible). — 3) Δυνατός ὅστις ἔχῃ ἐπιτηδειότητα, φρόνησιν ἢ ἐξουσίαν νὰ κατορθώσῃ τι, Δυνατός ἢ Δεινός, Ἑλλ. (capable), οἷον Δυνατός εἶναι νὰ σὲ ὤφελῃσῃ, καὶ νὰ σὲ βλάψῃ. Εἰς τοιαύτην σημασίαν λέγομεν παροιμιωδῶς Δυνατός ὁ Θεός, ἔλλειπτ. τοῦ Εἶναι, λαβόντες ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου τὸ ἀκούομεν συχνὰ ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης.

ΔΥΣΠΡΙΝΙΟΝ, Δ. ὀνομάζει τὴν Βετενικὴν (bétaine) λαβὼν ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον Μούσαν, ἀπελευθερον καὶ ἱατρὸν τοῦ Αὐγούσου.

ΔΥΣΠΥΡΓΙΩ, Δ. με ἐξήγησιν, Ægre ferre, Offendi, καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Ἀφορμίζει, ἢ μανίζει, ἢ ΔΥΣΠΥΡ- » ΓΙΑ ». Ἡ κακὰ γραμμένον, ἢ χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ ΔΥΣ- ΠΡΑΓΕΪ,

ΔΥΣΦΑΡΙΖΩ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὅχι ἀκριβῶς dividere, separare, Ῥωμ. (Διαιρῶ, χωρίζω), οὐδ' ἐκατάλαβε τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Γεωργιλλᾶν, Περί τοῦ Θανατικοῦ τῆς Ῥόδου:

Ἐμπένης μὲς ταῖς φαμηλίαις, τὰ σπῆτια δυσφάριζης.

Ὁ βάρβαρος ποιητὴς ἐπλασε τὴν λέξιν ἀπὸ τῶν Ἰταλῶν τὸ disfare (défaire, détruire).

ΔΩΚΑΝΟΝ. Ζ. Δόκανον.

E.

ΕΒΔΟΜΑΔΑΡΙΟΣ, Δ. ὁ ἐκ διαδοχῆς ἓνας μετ' ἄλλου ὠρισμένος νὰ πράσῃ τι (semainier).

ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ. Ανέφερα τόσον συχνά τὸνομα τῶν Ἑβδομήκοντα καὶ εἰς τὰς παρούσας καὶ εἰς ἄλλας ἀλλαχοῦ σημειώσεις, ὥς νομίζω χρήσιμον νὰ εἶπω τί περὶ αὐτῶν διὰ νὰ μάθῃ ὁ μὲν ἰδιώτης ἀναγνώστης τίνες καὶ ποῖοι ἦσαν οὗτοι οἱ Ἑβδομήκοντα, οἱ δὲ (ὅχι ἴσως ὀλίγοι) λόγοι, ὅτι οὐδ' ὑπῆρξαν ὅλως Ἑβδομήκοντα. Ἡ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν μετάφρασις τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, ὁποῖα σώζεται σήμερον, πιστεύεται κοινῶς, ὅτι ἐγενεν ἀπὸ Ἑβδομήκοντα Ἰουδαίους πρεσβυτέρους Ἱεροσολυμίτας, προσκαλεσθέντας ἐπιτούτῳ διὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖον τοῦ Λάγου. Τοῦτο ἰσορημένον ἀπὸ Ἰουδαίους (τὸν Ἀριστόβουλον, τὸν Ἀριεάν καὶ τὸν Ἰώσηπον) πρώτους, σκοπὸν ἔχοντας νὰ δοξολογήσωσι τὸ ἔθνος των, εἶναι ἀπίθανον, ἂν καὶ δυνατόν κατὰ κἂν μέρη τινά. Ἡ ἱστορία ὁμως δὲν ἠρκέσθη εἰς αὐτὸ, ἀλλ' ἐπρόσθεσε καὶ τὸ ἀδύνατον. Θέλουσα νὰ δείξῃ καὶ τὴν μετάφρασιν ὅχι ὀλιγώτερον τοῦ πρωτοτύπου Θεόπνευστον, ἐπλάσε τοὺς Ἑβδομήκοντα χωρισμένους ἀλλήλων, καὶ συντάξαντας μίαν καθ' ἕνα χωριστὰ μετάφρασιν (*Diatribes de Aristobulo Judaeo, philosopho peripatetico Alexandrino, 1806, in-4°*).

ΕΓΓΥΤΟΜΩ, Δ. συνών. τοῦ Πλησιάζω κατὰ τὸν τύπον τοῦ Ὄρθοτομῶ, Ἑλλ. Ὡς τοῦτο ἀναλύεται εἰς τὸ Τὴν ὀρθὴν ὁδὸν τέμνω, οὕτω τὸ Ἐγγυτομῶ σημαίνει Τὴν ἐγγὺς ὁδὸν τέμνω (*approcher*).

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚὴ Ζήτησις, Δ. λέξ. νομ. (*Action criminelle*). Καὶ **ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚὸν Δικαστήριον**, Δ. (*tribunal criminel*).

ΕΓΚΟΠΕΪΣΑ Δίκη, Δ. λέξ. νομ. (*Procès suspendu*).

ΕΓΝΟΙΑ, Σ. Δ. Ἐγνεΐα, Δ. ἀπὸ τὸ Ἐγνοια, Ἑλλ. τὸ σημερινὸν Λογισμὸς (*pensée*) (ὥς προφέρουν τινὲς χυδ. καὶ

Τυραγνῶ τὸ Τυραννῶ, Ἑλλ. καὶ κοιν.). Σημαίνει Φροντίς, Ἑλλ. καὶ κοιν. (soin). — 2) Φροντίς μετὰ λύπης, Μεριμνα, Ἑλλ. καὶ κοιν. (souci).

Τὸ Ἐγνεῖα τοῦ Δ. τὸν ἠπάτησεν, ὥς ἐνὰ φέρῃ μαρτυρίαν κακογραμμένην,

Καὶ με ταυτήν δένδρα ΕΓΝΕΑΣ με τὰ φύλλα,

ἀντὶ τοῦ ἈΓΝΕΑΣ. Ἀγνεαν (ἀπὸ τὸ Ἄγνος, Ἑλλ.) ὠνόμαζαν τὴν κοινότερον Λυγαρέαν. Ζ. Λυγαρία.

Ἀπὸ τὸ ἔννοια καὶ ῥῆμ. ἔννοιάζομαι (χυδ. ἔγνοιόζομαι) τὸ Φροντίζω (soigner). — 2) Τὸ Μεριμνῶ (se soucier).

ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙΟΝ, Δ. με ἐξήγησιν μακρὰν καὶ σκοτεινὴν. Εἰκονοστάσιον ὀνομάζομεν, σκεῦος τι προσόμοιον τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἀναλογείου (lutrín), εἰς τὸ ὅποιον ἐπιθέκονται αἱ εἰκόνες τῶν ἁγίων εἰς προσκύνησιν (porte-image). Τινὲς τὸ ὀνομάζουσι καὶ Δισκέλιον, διότι ἔχει δύο σκέλη συνεπτυγμένα, μὴδ' ἀνοιγόμενα πλὴν ὅταν ἔλθῃ χρεῖα νὰ τὸ σήσωσι, καὶ νὰ βάλωσιν ἐπάνω του τὴν εἰκόνα, ὅτε ὀνομάζεται καὶ Προσκύνημα, Δ. Ζ. Δισκέλιον.

ΕΚΒΙΒΑΣΤΗΣ, Δ. (exécuteur), λέξ. νομ. Φέρει ἀπὸ τὸν ὀρισμὸν « Ἐκβιβαστής, ὁ μετὰ τὴν ἀπόφασιν παρεχόμενος, » ἐπὶ τῷ ἐκβιδάσαι τὰ ἀποφανθέντα » Κλητῆρ, Ἑλλ.

ΕΚΘΕΤΗΣ, ἄρσ. Δ. τὸ καὶ ἔξώσεγον οὐδετ. λεγόμενον (Ἄτακτ. II, σελ. 130), καὶ ἔξώσης, ἄρσ. Δ. καὶ ἔξώστρα, Σηλ. Δ. καὶ ἔξωστάσιον, οὐδετ. Δ.

ΕΚΘΥΡΙΖΩ, Δ.

ΕΚΚΛΗΤΕΥΩ. ΕΚΚΛΗΤΗΣ. Ζ. Ἐκκλητος.

ἘΚΚΛΗΤΟΣ, Δ. λέξ. νομ. ἡ ζητουμένη ἀπὸ τὸν δικαζόμενον ἀναφορὰ τῆς δίκης εἰς ἄλλο δικαστήριον (appel), ὡς τὴν ὀρίζουσιν τὰ Γλ. « Ἐκκλητός ἐστὶν ἀπὸ δικαστηρίου οἰου-

» δήποτε ἐφ' ἕτερον μείζον δικαστήριον ἀγωγή ». Καί πάλιν :
 « Ἐκκλητός ἐστιν αἰτίσις καὶ μέμφις ἀποφάσεως ». Ὁ ζητῶν
 τὴν Ἐκκλητον ὠνομάζετο Ἐκκλητής, Δ. (appellant) καὶ τὸ
 ῥῆμ. Ἐκκλητεύω (appeler). Αἱ φερόμεναι μαρτυρίαι ἀπὸ τὸν
 Δ. μᾶς διδάσκουν καὶ τοῦτο, ὅτι ἀπὸ τὸ βασιλικὸν δικαστήριον
 (ἤγουν ὅπου αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔκρινε) δὲν ἐσυγχωρεῖτο εἰς τὸν
 κρινόμενον νὰ ἐκκλητεύσῃ : « Τὸ αὐτοκρατορικὸν καὶ βασιλικὸν
 » κριτήριον ἐκκλήτῳ οὐχ ὑπόκειται, οὐδὲ ἀναψηλαφᾶται ὑπὸ
 » ἐτέρου, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ ἀεὶ ἐπανακρίνεται· καθὰ καὶ ὁ
 » Θεόπτης Μωϋσῆς τὸ ἐπανακρίνειν τὰς κρίσεις νόμον ἔθετο ».
 Τοῦτο ἦτον ἀκόλουθον· ἐπειδὴ ὠνομάζετο Αὐτοκράτωρ, καὶ
 ἐπωνομάζετο καὶ ΘΕΙΟΤΑΤΟΣ, καὶ ΘΕΟΣΤΕΠΤΟΣ φυσικὰ
 καὶ αἱ κρίσεις του ἔπρεπε νὰ τιμῶνται ἴσα καὶ τοῦ Θεοῦ οἱ
 χρησμοί, ἴσα καὶ τοῦ Θεόπτου Μωϋσέως οἱ λόγοι. Τὸ ἀνακό-
 λουθον καὶ παράξενον εἶναι, ὅτι δὲν ἐκατάλαβαν ἢ δὲν ἠθέλησαν
 νὰ καταλάβωσιν οὔτε τὴν κυβέρνησιν οὔτε τοὺς λόγους τοῦ Μωϋ-
 σέως. Ὁ Μωϋσῆς δὲν ἦτο κριτὴς αὐτὸς, ἀλλὰ κατέστησε κριτὰς,
 καὶ τοῦτο μόνον τοὺς παραγγέλλει, ἐὰν κατὰ τύχην διζᾶσιν
 ποτὲ περὶ τοῦ δικαίου τῶν κρινομένων, νὰ τὸν συμβουλευν-
 ται : « Οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει... ὅτι ἡ κρίσις τοῦ
 » Θεοῦ ἐστίν. Καὶ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν σκληρὸν ἦ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε
 » αὐτὸ ἐπ' ἐμέ, καὶ ἀκούσομαι αὐτὸ » (Δευτερονομ. α', 17).
 Ἐδῶ δὲν εἶναι λόγος οὔτε περὶ ἐκκλήτου, οὔτε περὶ ἐκκλη-
 τεύοντος, ἀλλὰ περὶ κριτοῦ συμβουλευομένου μὲ ἀνώτερον καὶ
 πιστευόμενον ἄλλον σοφώτερον. Ἄλλ' οὕτω παρεξηγοῦσαν τὰς
 γραφὰς οἱ τότε δεσπόται. Οἱ σημερινοὶ εἶναι φρονιμώτεροι·
 οὔτε κρίνουν πλέον αὐτοὶ, οὔτε τοὺς κρινομένους συγχωροῦν
 νὰ ἐκκλητεύωσι πρὸς αὐτούς. Ἐπειδὴ ὁμως καταστένουν αὐτοὶ
 τοὺς κριτὰς, αὐτοὶ καὶ τοὺς πείθουν, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ,
 νὰ κρίνωσι κατὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν.

Φέρει ἀκόμη ὁ Δ. ὅτι οὐδὲ τὸ Πατριαρχικὸν δικαστήριον ὑπέκειτο εἰς ἔκκλητον. Τοῦτο ἦτο φυσικὸν ἐπακολούθημα τοῦ πρώτου. Δεσπότης κοσμικὸς ἀπόλυτος δὲν δύναται νὰ σταθῇ, ἀν δὲν χαρίσῃ μικρὰν τινα μερίδα τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας του καὶ εἰς τὸν κληρον. Ὁ ἡγούμενος τοῦ κλήρου τὸν ἔσσεφε, τὸν ἔχριε, τὸν ἐκήρυττε πρῶτος αὐτὸς Θεῖον καὶ Θεόσεπτον, καὶ ὡς εἰς τοιοῦτον ἐδίδασκε τὸν καταθλιμμένον λαὸν νὰ ὑποτάσσεται.

ΕΚΛΟΓΆΔΙΟΝ, καὶ **ΕΚΛΟΓΆΡΙΟΝ**, οὐδετ. Δ. (*ex-trait*) ὠνόμαζαν οἱ Γραικοί. (ἀπὸ τὸ Ἐκλογή, Ἑλλ.) τὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια συναγωγὴν τῶν ἀναγινωσκομένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν καθ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν περικοπῶν. Πιθανὸν ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ λεγόμενον Εὐαγγελιστάριον, Δ.

Ἡ λέξις δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς συνών. τοῦ συνήθως μεταφορ. λεγομένου Ἀπάνθισμα (*recueil*).

ΕΚΝΙΚΗΣΙΣ, Δ.

* **ΕΚΟΥΣΙΑΚΟΥΣΙΩΣ**, ἐπίρρ. (*CRUSIUS, Turcogræc. pag. 18*), ἡγουν θελόντως καὶ μὴ θελόντως. Καλὴ λέξις νὰ σωσθῇ, ἐπειδὴ ἐρμηνεύει καθαρά τὸ « Ἐκὼν ἀέκοντί » γε θυμῷ » τοῦ Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. δ', 43).

ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΩ, Δ. λέξ. νομ. παραδαινῶ τὴν ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν (*délai*).

ΕΚΣΤΆΣΙΟΝ, οὐδ. Δ. λέξ. νομ. Λέγεται καὶ **ΕΚΣΤΑΣΙΣ** **ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ**, Δ. (*cession de ses biens*).

ΕΚΣΤΗΘΙΖΩ. Ζ. Ἀποστηθίζω.

* **ΕΛΑΙΟΔΆΚΡΥΟΝ**. Ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. IV, 7 § 2), ἱστορῶν ἐλαίαν τῆς Ἀραβίας, γεννωμένην εἰς τὰ παραθαλάσσια, ἢ μᾶλλον εἰς αὐτὴν τὴν θάλασσαν, λέγει περὶ αὐτῆς « Καρπὸν δὲ ἔχει ἡ ἐλαία παραπλήσιον ταῖς ἐλαίαις » ἀφήσι δὲ καὶ δάκρυον, ἐξ οὗ οἱ ἰατροὶ φάρμακον ἔναιμον » συντιθέασιν, ὃ γίνεται σφόδρα ἀγαθόν ». Ὁ δὲ Διοσκορίδης,

ὀνομάζων αὐτὴν Αἰθιοπικὴν λέγει : « Τὸ δὲ δάκρυον τῆς
 » Αἰθιοπικῆς ἐλαίας, ἔοικέ πως σκαμμωνία, ἔγκιρρον, ἐκ
 » μικρῶν σταγόνων συγκείμενον, δηκτικόν· τὸ δὲ ὅμοιον κόμμι
 » καὶ ἀμμωνιακῷ, μελανίζον, καὶ οὐ δηκτικόν, ἀχρεῖον ».
 Προσθέτει δὲ ἀμέσως, ὅτι τὸ δάκρυον τοῦτο ῥέει καὶ ἀπὸ τᾶς
 ἐλαίας τῆς Ἑλλάδος : « Φέρει δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ ἡ παρ' ἡμῖν
 » Ἑλαία καὶ ἡ Ἀγριελαία » (Διοσκορίδ. I, 141), τὸ ὁποῖον
 ὁ Θεόφραστος ἡ δὲν ἐγνώρισεν, ἡ ἀμέλησε νὰ ἱστορήσῃ. Καί
 ὅμως σήμερον τὸ δάκρυον τῶν Ἑλαιῶν εἶναι γνωστὸν, με ὄνομα
 ἴδιον Ἑλαιοδάκρυον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου καὶ τὸ μεταχειρί-
 ζονται ὡς ἄρωμα εἰς θυμιάσιν, διὰ τὴν εὐωδίαν του. Σιωποῦν
 περὶ τῆς εὐωδίας, ὡσαύτως καὶ ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Διοσκο-
 ρίδης ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἱατρικὴν αὐτοῦ χρῆσιν, εἰς διάφορα
 νοσήματα, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν παῦσιν τῶν αἱμορραγιῶν, ὡς
 δηλοῖ τοῦ Θεοφράστου τὸ ἘΝΑΙΜΟΝ, τὸ ὁποῖον ἔδοκ' αἰτίαν
 εἰς τινὰς φυτολόγους νὰ εἰκάσωσι τὸ Ἀραβικὸν ἘΛΕΜΙ,
 δάκρυον καὶ τοῦτο φυτοῦ βαλσαμοφόρου τῆς Ταπροδάνης
 (Balsamier de Ceylan). Ὁ Σπρέγγελος (σημειωσ. εἰς τὸν
 Διοσκορίδ. σελ. 406) νομίζει ὅτι διὰ τῆς Αἰθιοπικῆς σημαίνε-
 ται γένος τί Ἑλαιάγνου, Ἑλλ. τὸ ἀπὸ τοὺς φυτολόγους ὀνομα-
 ζόμενον *Eleagnus orientales*.

Ὅπως ἂν ἔχῃ τὸ περὶ τούτου, ἡ χημικὴ ἀνάλυσις τοῦ
 δακρύου τῆς κοινῆς καὶ γνωστῆς εἰς ὅλους ἐλαίας, τὸ ἔδειξε
 σύνθετον ἀπὸ τρεῖς ὕλας, τὸ Ὄξυ ὀξικόν (*acide acétique*),
 ἰδιοφυῇ τιᾶ ὕλῃν, ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τὸν ἀναλύσαντα *Olivine*
 (Ἑλαΐνην), καὶ τρίτην τὸ Ὄξυ μεντζουβικόν (*acide benzoïque*),
 ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς συμπεραίνεται, ἐκέρδησε καὶ
 τὴν εὐωδίαν (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 320).

ΕΛΑΙΟΤΟΠΟΣ, Δ. Σ. Ἑλαιόφυτον οὖσ. οὐδετ. Σ. τόπος
 κατάφυτος ἀπὸ ἐλαίας, Ἑλαιῶν, Ἑλλ. (*bois d'oliviers*).

Λέγεται καὶ * Ἐλαιώνας (ὡς λέγουν καὶ Δαφνώνας, Σ. bois de lauriers).

ἘΛΛΙΟΦΥΤΟΝ. Ζ. Ἐλαιότοπος.

ἘΛΛΙΠΡΙΝΟΣ, Δ. Ζ. Φιλύκα.

* ἘΛΑΙΩΝΑΣ. Ζ. Ἐλαιότοπος.

ἘΛΆΤΤΩΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΆΣΕΩΣ, Δ. λεξ. νομ. (dégradation). Τὰ Γλ. τὴν ὀνόμαζον καὶ ἘΝΑΛΛΑΓῇ ΚΑΤΑΣΤΆΣΕΩΣ (Ζ. Ἐπαναληψίς. Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 229).

* ἘΛΕΓΊΑ, Elegia, ὡς τὸ γράφει ὁ Βελώνιος (Observat. I, 47, pag. 96, et II, 86, pag. 321), λέξιν κοινὴν, σημαίνουσαν, ὡς λέγει, τὸν γραφικὸν κάλαμον, τὸ κοινῶς λεγόμενον Καλάμιον ἢ Κουδύλιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 241). Ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IV, 11, § 13, σελ. 159), ἱστορῶν τὰ διάφορα γένη τοῦ καλάμου, λέγει: « Ἔστι δὲ ὁ » μὲν ἄρρην στερεός· [καλεῖται δὲ ὑπό τινων ΕἰΛΕΤΊΑΣ] ». Αἱ περικλεισμέναι [] πέντε λέξεις τοῦ κειμένου λείπουν ἀπ' ὅλας τὰς ἐκδόσεις τοῦ Θεοφράστου, ἀλλ' ὁ τελευταῖος ἐκδότης, ὁ μακαρίτης Συνειδὲρος, τὰς κατεχώρισεν εἰς τὰς σημειώσεις (Θεοφραστ. τόμ. V, σελ. 36), λαβὼν ἀπὸ ἀντίγραφου. Ἡ προσθήκη λοιπὸν πιστώνεται ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ διὰ τοῦ σ γραμμένον εἰς τὸν Ἡσύχιον: « ΕἰΛΕΣΊΑΣ, εἶδος καλάμου » ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ βαρβαρωμένον ἘΛΕΓΊΑ τῆς κοινῆς γλώσσης.

ἘΛΕΥΘΕΡΊΑ. Ἰδοὺ πῶς ὀρίζουν τὴν Ἐλευθερίαν τὰ βασιλικά Γλ. « Ἐλευθερία ἐστίν, εὐχέρεια φυσικὴ, ἐκάστω συγχωροῦσα πράττειν ἃ βούλεται, εἰ μὴ νόμος ἢ βία κωλύει ». Ὁρισμὸς γνήσιος, ἐὰν οἱ συγχωρήσαντες αὐτὸν βασιλεῖς ἐνκοῦσαν ΝΟΜΟΝ τὴν κοινὴν τῶν πολιτῶν θέλησιν, μὴδ' ἔβαλλαν συνήθως εἰς τόπον τοῦ νόμου τὴν ἰδίαν θέλησιν. Προσθέτουں ἔτι τὰ αὐτὰ Γλ. « Ἐλευθερία ἐστὶ πρᾶγμα ἀδιαιμήτον ».

* ἘΛΚΗΘΡΟΝ. Ζ. Ἐλκω.

ἘΛΚΩ. ἘΛΚΎΩ. ἘΛΚΥΣΙΣ. ἘΛΚΥΣΤΙΚΌΣ. D.

Ἐλκω, σύρω πρὸς ἑμαυτὸν (attirer), Οἶον ὁ Μαγνήτης ἔλκει τὸν σίδηρον. — 2) Ἐλκω μεταφορ. Οἰκειῶμαι τοὺς ἀνθρώπους, γίνομαι ἐράσμιος διὰ κάλλος, φιλικὴν διάθεσιν, ἢ ἄλλο τι προτέρημα, οἶον Ἐλκει τοὺς συναναστρεφόμενους μ' αὐτόν. Καὶ τὸ ἐπίθ. Ἐλκυστικός (attirant), οἶον Ἄνθρωπος ἐλκυστικός, Λόγοι ἢ Τρόποι ἐλκυστικοί, Λόγια ἐλκυστικά. Ὀμηλία ἐλκυστική.

Ἐπειδὴ ὅλα ταῦτα ἔγιναν συνήθη εἰς τὴν γλῶσσαν, ἀρμόζει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ Ἐλκυθρον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, εὗρισκόμενον εἰς μόνον ἴσως τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἱστορ. V, 7, σελ. 192 Schneider), ὅστις ὀνομάζει « Ἐλκηθρον » ἀρότρου » τὸ ὁποῖον ἐξήγησαν διστάζοντες, οἱ μὲν Λαθὴν ἀρότρου, Buris, Ῥωμ. (manche de la charrue), ἄλλοι δὲ Ἀγροικικὸν ὄχημα ἢ ἀμάξιον χωρὶς τροχοῦς, συρόμενον καταγῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἢ κτῆνος, καὶ τὸ νομίζουν συνών. τῆς Τυκάνης (Ζ. Δουκάνη). Ἰδε καὶ τὸ Λατ. λεξ. τοῦ Forcillini, λεξ. Traha), ὀνομάζοντες αὐτὸ Ῥωμ. Traha (Traîneau).

Νομίζω (διστάζων κ' ἐγὼ), ὅτι τὸ Ἐλκηθρον τοῦ Θεοφράστου ἐσήμαινε τὴν σανίδα, ὑποστρωμένην κάτωθεν με λιλάδια, χαλίκια, ἢ καὶ σιδηρὰ πλατέα καρφία ὅπου στέκει ἢ κάθεται, ὥς εἰς ἀμάξιον, ὁ ἄλωνίζων, ἐλαύνων τὸ σύρον κτῆνος, καὶ μετὰ τὴν ὁποίαν συντρίβουν τοὺς στάχτας διὰ νὰ καθαρίσωσι τὸ σιτάριον ἀπὸ τὰ ἄχυρα. Οὗτος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἄλωνίσεως τῶν Ἀσιανῶν (battre le grain dans l'aire), διάφορος τοῦ τρόπου εἰς τὰ πλείοτερα μέρη τῆς Εὐρώπης, ὅπου ἡ τοιαύτη καθάρισις γίνεται διὰ μαστιγώσεως εἰς αὐτὸ τὸ σιτοδόλιον (grange).

Ὅπως ἂν ἦναι μᾶς συγχωρεῖται νὰ μεταχειριζώμεθα κοιν.

τὸ Ἑλκήθρον, καὶ κυρ. εἰς σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Ἑλκήθρου (σωζομένην ἴσως πού τῃς σημερινῇς Ἑλλάδος)· καὶ μεταφορ. τοῦ Δύναμις τοῦ ἔλκειν ἡθικῶς (attrait), συνών. τοῦ Θέλγητρον Ἑλλ. (charme).

ἙΛΛΗΝΕΣ, Δ.

ἙΛΠΗΛΟΝ ζηγῆς (γρ. Ἑρπυλλον, ζυγίς) ἀγρία, Δ. ἡ κακογραφημένον ἢ χυδαῖσμένον τὸ ᾧ ἀντί τοῦ ρ (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 180).

ἙΜΒΑΘΜΟΣ δικαστής, Δ. λέξ. νομ. (juge ordinaire).

ἙΜΒΑΣΑΝΟΣ ΖΗΤΗΣΙΣ, Δ. λέξ. νομ. (la Question), ἡ μόλις πρὸ μικροῦ καταργηθεῖσα εἰς τὴν πολιτισμένην Εὐρώπην ἀπάνθρωπος διὰ βασάνων τοῦ κρινομένου ἐξέτασις τοῦ ἐγκλήματος. Ἰδε περὶ τούτου τὸν Βεκκαρίαν.

ἙΜΒΑΣΪΑ, Δ.

ἙΜΠΑΡΟΥΣΙΑΣΜΟΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Représentatio (représentation).

ἙΜΠΟΝΗΜΑΤΑ μὲ συνών. Καλλιεργίαι, Δ. λέξ. νομ. Τὰ Γλ. φέρουν καὶ ἄλλο συνών. Ἐπιβελτιώσεις, Δ. τὰ προστιθέμενα εἰς τὰ ὑποστατικά, δι' οἰκοδομῶν ἢ φυτεύσεων νέα ἔργα, χρήσιμα εἰς αὕξησιν τῆς ἀξίας των.

ἙΜΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ἡΜΕΡΑ, Δ. λέξ. νομ. ἡ ὠρισμένη εἰς πράξιν τινὰ ἡμέρα, Κυρία, Ἑλλ. (terme fatal).

ἙΜΠΡΟΛΑΛΟΣ, Δ. (avocat), Συνήγορος, Ἑλλ. Τὸ ἐτυμολογεῖ κακὰ ἀπὸ ἀρχαίαν Γαλλικὴν λέξιν Emparlier. Ἑμπρόλαλος εἶναι ὁ ἔμπροσθεν τινός (ἡγουν ὑπὲρ τινός) λαλῶν, ὡς τὸν ὠνόμαξε καὶ ὁ παρακμαῶν Λατινισμὸς praelocutor καὶ prolocutor.

ἙΜΠΡΟΣ, Δ. (devant). Φέοι παροιμίαν τῶν Γραικο-ρωμαίων « Ἀφεμπρὸς Τεσσαρακοστὴ, ὕπισθεν Πάσχα »

σικωπτικῶς λεχθεῖσαν περί γυναικός, ἥτις ἦτο ξηρά καὶ ἄμορφος τὰ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος καὶ παχυτέρα τὰ ὀπίσθεν. Δύνανται νὰ προσαρμοσθῇ εἰς ὅλα τὰ ἀηδῆ ἢ δυστυχῇ, ὅσα φέρουν τελευταῖον τύχην πλέον εὐφρόσυνον.

ΕΜΠΡΟΣΘΟΦΥΛΑΚΗ, ἡ *ΠΡΟΣΘΟΦΥΛΑΚΗ, (avant-garde).

ΕΜΠΤΥΣΜΑ, δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ κοιν. καὶ Ἑλλ. λεγόμενον Πτύσμα πλὴν ὅτι τοῦτο σημαίνει ἀπλὴν σαλίου ἢ φλέγματος ἐκβολὴν ἀπὸ τὸ στόμα, ἢ αὐτὸ τὸ ἐκβαλλόμενον φλέγμα ἢ σάλιον, τὸ δὲ Ἐμπτυσμα, Ἑλλ. τὴν βίαιον καὶ καταφρονητικὴν ἐκβολὴν κατὰ τινος· ὅθεν ἔλεγαν ἐπιθ. καὶ μεταфор. καὶ Κατάπτυστον, Ἑλλ. (conspué) τὸν ἄξιον ἐμπτυσμάτων διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ λέξις (Ἐμπτυσμα) δὲν ἤθελε καταχωρισθῇ ἐδῶ, ἂν δὲν ἐσύμφερε νὰ πολιτογραφηθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν διὰ τὰς κατεχούσας τὴν Ἑλλάδα περιστάσεις. Ἐμπτύσματα, μεταфор. συμφέρε νὰ ὀνομάζωμεν ὅσα παράσημα χαρίζουν οἱ δεσπότες εἰς τοὺς αὐλικούς, τοὺς φίλους ἢ τοὺς κόλακας των, ὡς ὀνομάζουν οἱ Γάλλοι ἀπλῶς crachat (Πτύσμα), μεταфор. καὶ αὐτοί, ἐν ἀπὸ τὰ παράσημα ταῦτα, οὕτως ὀριζόμενον ἀπὸ τὸν Γάλλον Λεξικογράφον (Boiste, Dictionn. univers. 5e édit. 1819): Crachat... large croix ou étoile brodée sur l'habit. Οἱ δεσπότες χαρίζουν τὰ τοιαῦτα ἐμπτύσματα δι' ἰδίαν ὠφέλειαν· νομίζει ὅτι ὠφελεῖται καὶ ὅστις σπουδάζει νὰ τὰ λάβῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἄλλως νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν εὐεργέτην δὲν ἔχει, πλὴν διδάσκων τὴν τυφλὴν ὑποταγὴν εἰς αὐτὸν καὶ μεριζόμενος τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατὰ κῶν ἰδίων συμπολιτῶν, γίνεται τῶντι *Κατάπτυστος.

ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ, Δ. Λέξ. νομ. Καὶ τὰ ΕΜΦΑΝΙΣΤΙΚΑ ἢ ΕΜΦΑΝΙΣΙΜΑ, Δ. τὰ ὅποια ἐξηγεῖ Γαλλιστί: Droit de bien-venue.

ΕΜΦΥΛΟΣ, Σ. τῆς αὐτῆς φυλῆς, ἡ τοῦ αὐτοῦ γένους, Ἐμφυλος, Ἐμφύλιος, Φυλέτης, Ὁμόφυλος, Σύμφυλος, Ἑλλ. Τὸ τετρασύλλαβον Ἐμφύλιος εἶναι γνωστότερον καὶ συνηθέστερον, ἀλλ' εἰς σημασίαν διάφορον, ὡς εἰς τὴν φράσιν Ἐμφύλιος πόλεμος (guerre civile). Τὸ Ἐμφυλος εἶναι τοῦ Ποιητοῦ (Ὁδυσσ. ὁ, 272)

Οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτάς
Ἐμφυλον—————

τὸ ὅποιον ὁ Εὐστάθιος ἐξηγεῖ « Φυλέτην, ὁμόφυλον ».

ΕΜΦΥΤΕΥΤΙΚΑΡΙΟΣ, Δ. λέξ. νομ. (emphytéote) ὁ κατέχων ἀγρὸν ἢ ἄλλο τι μὲ ἀίδιον, ἢ καὶ πολυχρόνιον μίσθωμα, τὸ λεγόμενον Ἐμφύτευσις, παρακμ. ἑλλ. (emphytéose).

ΕΜΦΩΤΟΝ, Δ. λέξ. Γραικορ. ὡς τὸ Ἐξάερον, Δ. συνών. τοῦ Ὑπαιθρον, Ἑλλ. (lieu découvert) « Ὑπαιθρίον, ὑπὸ τὸν αἶρα, καὶ Ὑπαιθρον, ὁμοίως » λέγει ὁ Φώτιος.

ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ. Ζ. Ἐλάττωσις καταστάσεως.

ΕΝΔΙΚΟΣ ὈΡΚΟΣ, Δ. λέξ. νομ. ὄρκος γινόμενος ἐπὶ δικαστηρίου, εἰς βεβαίωσιν δισταζομένου πράγματος, ἢ μαρτυρίας (serment fait dans les tribunaux). Συνήθως γίνεται ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἂν ὁ ὀρκιζόμενος ᾗναι χριστιανός, ἢ ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἂν Ἰουδαῖος.

ΕΝΔΟΜΑΤΙΚΑ, οὐδ. πληθ. Δ. λέξ. νομ. Δωροδοκήματα κρύφια εἰς τὸν συλλέγοντα τοὺς φόρους ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, διὰ τὰ τοῦ ἀλλαιώση τὸν καταγραμμένον φόρον. Ἀναλογεῖ πως ἡ λέξις μὲ τὸ Pot-de-vin τῶν Γάλλων, ὅταν τοῦτο γίνεται μὲ δόλον.

ἘΝΔΥΝΩ, Σ. με συνών. Ἀγοράζω· οἶον Ἐνδύσα τὰ χίλια μου γρόσια εἰς μετάξιον, βαμβάκιον, ἢ ἄλλο τι, ἥγουν Ἡγόρασα χιλίων γροσίων μετάξιον κ. τ. λ.

Ἰταλισμὸς Βάρβαρος, συνήθης ἀκόμη εἰς τινὰς πραγματευτὰς Γραικοὺς. Εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸ Investire παρὰ τὴν κυρίαν σημασίαν τοῦ Ἐνδύνω (habiller, vêtir), σημαίνει προσέτι καὶ τὸ μεταχειρίζομαι ἀργύριον εἰς ἀγορασίαν (faire une emplette).

ἘΝΖΥΜΟΣ, Σ. (fermenté), σύννηθες εἰς ταύτην μόνην τὴν φράσιν, Ἐνζυμος ἄρτος, σημαίνουσιν εἰς τοὺς Ἀνατολικούς χριστιανούς τὸν ζυμωμένον ἄρτον εἰς τὴν ἱεροπραξίαν τοῦ μυστικοῦ δεῖπνου, εἰς διάκρισιν τοῦ Ἀζύμου ἄρτου, μὲ τὸν ὁποῖον ἱεουργοῦν οἱ Δυτικοί.

Ἔως ἐδῶ ἡ διάκρισις ἦτον εὐλογος· ἀλλ' οἱ Γραικορωμαῖοι περὶ τὰ μέσα τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἐκατηγόρησαν τοὺς Δυτικούς ὡς μεταχειριζομένους εἰς τὴν αὐτὴν ἱεροπραξίαν Ἄρτον ἄζυμον, διὰ λόγον, ὅτι καὶ ὁ Χριστὸς ἄζυμα ἐμεταχειρίσθη εἰς τὸν τελευταῖον μὲ τοὺς μαθητάς του δεῖπνον. Οἱ Ἀνατολικοὶ ἐχρεωστοῦσαν ν' ἀφήσωσι τοὺς Δυτικούς, Ἰουδαίζοντας εἰς πολλὰ, νὰ ἰουδαίωσι καὶ κατὰ τοῦτο, μηδὲ νὰ τοὺς ἐπωνομάσωσιν Ἀζυμίτας, Δ. Δὲν ἐξεύρω, ἂν καὶ ἐκεῖνοι μᾶς ὀνομάζωσι Ζυμίτας ἢ Ἐνζυμίτας. Τοῦτο ἀδιστακτικῶς μ' ἐδίδαξεν ἡ ἱστορία, τὰ σκωπτικὰ ἐπίθετα, μὲ τὰ ὁποῖα ὅλαι αἱ χριστιανικαὶ αἱρέσεις ἐφιλοδώρησαν μία τὴν ἄλλην, ἐπροξένησαν διωγμούς, μίση, πολέμους, χύσεις αἱμάτων, εἰς ἓνα λόγον ἐτάραξαν παντοδαπῶς καὶ πολυτρόπως τὴν ὁποίαν παραγγέλλει εἰς τοὺς πιστοὺς εἰρήνην ὁ Χριστὸς, εἰρήνην, ἥτις δὲν ἀποκτᾶται πλὴν ἀπὸ μόνην τὴν παραγγελιομένην ἀπὸ τὸν αὐτὸν Χριστὸν ἰσότητά.

ἘΝΝΟΙΑ. Ζ. Ἐγνεΐα.

ΕΝΟΡΙΑ, Δ. Ἐνορίαν οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν τὴν περιεχομένην εἰς ὅρια τινὰ χώραν (territoire), κυβερνωμένην ἀπὸ κοσμικὸν ἡγεμόνα, ἢ ἀπὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐπίσκοπον. Ὁ Εὐστάθιος (Παρεκβολ. εἰς Διονύς. τὸν Περιηγητ. 251) παρομοιάζει τὰς Ἐνορίας μὲ τοὺς Νομοὺς, Ἑλλ. τῶν Αἰγυπτίων. — 2) Ἐνορίαν, Σ. σήμερον ὀνομάζομεν μέρος πόλεως ἢ κώμης (paroisse) ὅσον διοικεῖ πνευματικῶς ἓνας ἱερεὺς (curé)· καὶ Ἐνορίτας, Σ. (paroissiens) τοὺς κατοίκους τοῦ μέρους τούτου.

ΕΞΑΓΙΟΝ, Δ. καὶ ΕΞΑΤΖΑ, Θηλ. Δ. ἐτυμολογῶν ἀπὸ τοῦ παρακμ. λατιν. τὸ Exaga καὶ Exadsa. Ἐξάϊ καὶ Ἀξάϊ, καὶ τὸ ἐξηγεῖ « Τὸ ἕκτον μερικὸν τῆς ὀγγιάς » Σ. (sectura). Τὸ παρέβαλαν τινὲς μὲ τὸν Σίκλον τῶν Ἑβραίων.

*ΕΞΑΓΚΩΝΑ. Ζ. Ὀπισθάγκωνα.

ΕΞΑΕΡΟΝ. Ζ. Ἐμφωτον.

ΕΞΑΪΤΟΝ καὶ ἘΞΑΤΟΝ, Δ. οὐδετ. ὀνομάζει τῶν παλαιῶν τὴν Αἵθουσαν, Ἑλλ. (portique devant la maison). Λέξις τῶν Γραικορωμ. ἴσως ἀπὸ τὸ Ἐξώστων, Δ. ἴσως καὶ κατὰ χυδ. συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Ἐξώγατον.

ΕΞΑΜΗΝΟΝ. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 125.

ΕΞΑΣΠΡΟΣ. Ζ. Κάτασπρος.

ΕΞΕΡΝΩ. Ζ. Ξερνώ.

ΕΞΕΥΡΩ. Ζ. Ξεύρω.

ΕΞΕΦΑΝΤΟΝΩ, Δ. κακὰ τὸ ἐξηγεῖ ὡς ταυτόσημον τοῦ Τραγουδῶ (chanter). Εἶνα τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Ξεφαντόνω, Δ. ὀρθότερα ἐξηγημένον ἐδῶ (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 359).

ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ, Δ. Σ. ἐπίθ. τιμητικὸν, τὸ ὅποιον ἔδιδαν εἰς τοὺς ἐπάρχους, καὶ ἄλλους διαφόρους ἀξιωματικούς. Ἡμεῖς σήμερον τὸ ἐπεριωρίσαμεν εἰς τοὺς ἱατροὺς, Ἐξοχώ-

τατον (éminentissime) έπονομάζοντες, ὅχι μόνον τὸν γνήσιον ἱατρὸν, ἀλλὰ καὶ καθένα ἀγύρτην σφετεριζόμενον τὸνομα τοῦ ἱατροῦ. Ὁ γνήσιος ἱατρὸς, ἂν ἔχη ἀληθῶς καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Ἱπποκράτους, εἶναι καὶ Ἐξοχώτατος· ἀλλ' οὔτε θελεῖ οὔτε ζητεῖ νὰ ὀνομάζεται ἀπ' ἄλλους μὲ τοιοῦτον ἐπίθετον.

Οἱ Καρδινάλιοι τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας τιτλοφοροῦνται eminentissimi ἤγουν Ἐξοχώτατοι, μ' ὅλον ὅτι ὁ Πάπας των ὑπογράφεται ἢ προγράφεται « Δούλος τῶν δούλων τοῦ » Θεοῦ ». Μανθάνω ὅτι καὶ τινὲς ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους Ἀρχιμανδρίτας (χωρὶς μάνδραν) ἐλαύνονται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπονομάζωνται Ἐξοχώτατοι.

* ΕΞΩΛΑΜΠΡΑ.

* ΕΞΩΝΟΥ, ἐπίρρ. Σ.

ΕΞΩΠΑΣΧΑ, Δ. καὶ Ἀπόπασχα, Δ.

ΕΞΩΣΤΑΡΙΟΝ. ΕΞΩΣΤΕΓΟΝ. ΕΞΩΣΤΗΣ. ΕΞΩ-
ΣΤΡΑ. Ζ. Ἐκθέτης.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ, Δ.
(Réhabilitation) φράσ. νομ. σημαίνουσα τὴν ἀπόλυσιν τῆς ποινῆς τῆς ἐλαττώσεως. Ζ. Ἐλάττωσις καταστάσεως.

ΕΠΗΚΟΟΝ μὲ τὴν πρόθεσιν Εἰς ἐπήκοον, Ἐν ἐπηκόῳ καὶ Εἰς ἐπήκοον, Ἑλλ. οἷον Εἰπα ἢ Ἐλάλησα εἰς ἐπ-
ήκοον πάντων (parler de manière à être entendu de tous). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 131.

ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΟΣ ΔΩΡΕΑ, Δ. λέξ. νομ. (Donation à cause de mort).

ΕΠΙΘΕΤΑ μεταβαλλόμενα εἰς οὐσιαστικά. Ζ. Ξηρός.

ΕΠΙΔΟΧΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Δ. ἐορτὴ εἰς μνήμην τῆς λοχείας τῆς Θεοτόκου. Δὲν ἐξεύρω πόθεν μᾶς ἤλθεν ἡ τοι-

αὕτη ἑορτὴ ἐπειδὴ συνοδικῶς ὠνόμασεν ἡ Ἐκκλησία τὸν τόκον τῆς Θεομήτορος Ἀλόχευτον. Εἰς τοὺς Δυτικούς ἐν μόνον τάγμα Μοναχῶν οἱ ὀνομαζόμενοι Θεατῖνοι (Théatins) ἑορτάζουν τὴν ἑορτὴν ταύτην ὀνομαζούσας τὴν Les couches de Notre-Dame.

ΕΠΙΜΕΛΙΔΑ, θηλ. οὐσ. Δ. φέρει ἐξήγησιν ἀπὸ ἱατρικῆ Γλ: « Ἐπιμελίδα, λέγεται [τὸ] μέσπιλον ». Παράδαλέ το μετὰ ἄλλου (Ἄτακτ. III, σελ. 56-58) διαμακρῶν ἀπορηθέντα.

* ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ. Ζ. Ἐπισκεπτίτης.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΙΤΗΣ, Δ. Ἐπισκευτής, Σ. (λέξ. Visitatore) ὁ ὠρισμένος νὰ ἐπισκεφθῇ ἢ νὰ ἐρευνήσῃ τί (visiteur) ἀπὸ τὸ Ἐπισκέπτης, Ἑλλ. τὸ ὅποιον καὶ κοινῶς πρέπει νὰ προκριθῇ ἀπὸ τὰ προλεγμένα δύο βάρβαρα. Εἰς τοὺς παλαιούς ἦτον ἀρχῆς ὄνομα: « Ἐπισκέπται, ἄρχοντες ἐπισκεπτόμενοι τοὺς » ὑπηκόους καὶ τὰ τούτων πράγματα » (BEKKER, *Anecd. Græc.* pag. 254).

ΕΠΙΣΤΗΘΙΟΣ, ἐπίθ. Δ. (intime). Ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς ἐπέρασεν ἡ λέξις εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, εἶον Φίλος ἐπιστήθιος, ἡγουν πιστός, ἐγκάρδιος. Οὕτως ἐπωνόμασαν Ἰωάννην τὸν εὐαγγελιστὴν, ἀφορμὴν λαβόντες ἀπ' ὅ, τι λέγει αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ (Ἰωάνν. ιγ', 25) « Ἐπιπεσὼν » δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ σῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει, κ. τ. λ. ».

ΕΠΙΤΑΓΟΪ (χυδ. Πιταγοῦ). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Ἐπιταγοῦ (exprès) ἔλεξαν οἱ Γραικορωμαῖοι « Κατ' ἐπιταγὴν » (Γεωπονικ. X, 56, σελ. 724).

ΕΠΟΠΑΣ, Δ. καὶ Ἐπόπτος (γρ. Ἐποπος), Δ. Ἀγριοπέτεινο, οὐδετ. Σ. Ἀγριοπέτεινος, ἀρσ. D. Ἐποψ, Ἑλλ. (Huppe).

ΕΠΟΧΗ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ μετὰ τοῦ παρακμάζοντος Λατιν. τὸ Trana, καὶ τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισί, Retenues d'eaux, Δ. Τὸ αὐτὸ νομίζω καὶ ὁ Κατάβολος τοῦ παρακμ. Ἑλλ. Ἰδε τὰ ση-

μειωθέντα εἰς τὸν Ξενοκράτην (Περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρ. τροφ. σελ. 101 καὶ 144).

* ΕΠΤΑΚΟΙΛΟΝ. Ζ. Σταφύλιον.

ΕΠΤΑΝΕΥΡΟΝ, Δ. Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 406) ὀνομασθὲν Ἐπτάπλευρον.

ΕΡΒΙΘΙΑ ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat. II, 92, pag. 338) τὰ χυθ. λεγόμενα Ῥεβίδια ἢ Ῥοβίθια, Ἐρέβινθος, Ἑλλ. (pois chiche). Τὰ δὲ καυσαλισμένα ἐρβίθια *Ervithia rôtis*, ὡς τὰ ὀνομάζει, εἶναι αἱ Τουρκοχ. λεγόμεναι *Ζεμπλεμπίαι, αἱ διαλαλητὰ πωλούμεναι εἰς τοὺς δρόμους, Ἐρέβινθοι πεφρυγμένοι, Ἑλλ. κατὰ τὸν κωμικὸν Φερεκράτην (παρ' Ἀθην. II, σελ. 55).

Τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους,

οἱ αὐτοὶ καὶ οἱ ἀπ' ἄλλους (Ἀριστοφάν. Εἰρ. 1134) ὀνομαζόμενοι Ἡνθρακισμένοι, φαγητὸν καταθύμιον εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς καὶ εἰς τοὺς σημερινούς Ἕλληνας.

Αἱ Ζεμπλεμπίαι, κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουν ἀπὸ τὰ Στραγάλια, Τρωγάλια, Ἑλλ. (Ἄτακτ. III, σελ. 49 καὶ 54), πλὴν ὅτι ἀποφλουθίζονται πρὶν φρυγανισθῶσι, τὰ δὲ Στραγάλια, φρυγανίζονται μὲ τὸ φλούδιον.

Τὰ ἤκουσα ὀνομαζόμενα ἀπὸ Τούρκους καὶ Λεμπλεπί. Ἀλλὰ τοῦτο εἶν' ἐν ἀπὸ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ Δολίχου, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς φυτολόγους μὲ Ἀραβικὸν ἐπίθετον *Dolichos Lablab* (*Dolic d'Égypte*) γεννώμενος καὶ τρωγόμενος πολὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἴσως καὶ τὸν φρυγανίζουν, ὡς τὰ Ἐρβίθια.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ὀνομάζεται εἰς τὴν Κρήτην ὁ εἰρόπος (*escourgée*) διὰ τοῦ ὁποίου ἀποξύνουν τὸ Λάδανον ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ Λύδου. Ζ. Ἀλάδανος.

ΕΡΙΝΟΣ, με συνών. Ἀγριόσυκον, Σ. Ἐρινεὸν καὶ Ἐρινόν, οὐδετ. καὶ Ὀλυνθος, ἄρσ. Ἑλλ. (figue sauvage) καὶ ῥῆμα Ἐρινιάζω, Σ. Ἐρινάζω, Ἑλλ. Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἐρινιάσμα, Σ. Ἐρινασμός, Ἑλλ. γίνεται τὴν παραμονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου (Ἰδε BELON, *Observat.* I, 31, p. 71).

ΕΡΜΗΤΑΡΙΟΝ, Δ. Ἐρμητάρια βαρβάρως ὠνόμαζαν ἀντί τοῦ Ἐρμάρια (ἀπὸ τοὺς Ἐρμάς, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν) τὰ σηλίδια, εἰς τὰ ὁποῖα προσδένοντες ἐξυλοκοποῦσαν τοὺς καταδίκους.

ΕΡΜΙΓΓΟΒΟΟΣ ἢ ΕΡΜΙΓΚΟΒΟΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ Κενταύριον, φυτὸν διττὸν, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 8-9) Κενταύριον μέγα, καὶ Κενταύριον μικρόν, ἢ καὶ Λιμναῖον, διότι, ὡς λέγει « Ἐνίκμους φιλεῖ » τόπους » ἀγαπᾷ ὑγροὺς καὶ λιμνάζοντας τόπους. Τοῦτο εἰς τὰ Γλ. (BOISSONADE, *Anecd.* tom. II, pag. 399) ἐξηγεῖται « Κενταύριον, ἢ λεγομένη Ἀθάλη, ἣτις γίνεται εἰς βαλ- » τώδη τόπον, κ. τ. λ. ». Εἶναι δὲ τῶν φυτολόγων ἡ Chironiā Centaurium (la petite Centaurée). Τὸ δὲ Κενταύριον μέγα εὐρίσκω εἰς ἄλλο Γλ. ἐξηγούμενον : « Κενταύριον » μέγα... Μικροποντικόν ». Τῶν φυτολόγων ἡ Centaurea centaurium (la Centaurée commune). Οὐτε τοῦ Ἐρμιγγοβόου, οὐτε τοῦ Ἀθάλη τὰ γενέθλια γνωρίζω. Τὸ Μικροποντικὸν ἐκακογραφῆθη ἢ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ρέον Ποντικὸν (Rhubarbe) μετὰ τὸ ὁποῖον συγγενεὺς τὸ Κενταύριον. Ζ. Ρουμπάρμπαραν.

ΕΡΠΥΛΛΟΝ. Ζ. Ἐλπηλον.

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ, Δ. φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητῆν βάρβαρον.

Δεινούς, καλοὺς, φρονίμους τε εἰς ἐρωταποκρίσεις.

Ἡ πλειοτέρα του χρήσις σήμερον εἶναι κατὰ αἰτιατικὴν ἐνικὴν, οἶον, Βιβλίον συνταγμένον κατ' ἐρωταπόκρισιν (par demande et par réponse), Διαλογικῶς, Ἑλλ. ὡς εἶναι τὰ Κατηχητικά καὶ ἄλλα σοικειώδη βιβλία.

ΕΡΩΤΕΥΟΜΑΙ, μὲ ἐξήγησιν, Δίδομαι εἰς ἀγάπας, Σ. Ἐρωτιῶ, Ἐρωτοληπτοῦμαι, Ἑλλ. (σχεδὸν τὸ s'amouracher).

ΕΣΠΙΝΉ, Δ. ἀπὸ Γλ. καὶ οὗτος, μὲ ἐξήγησιν, Papilio (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 384).

ΕΣΧΑΡΑΔΙΝ, Δ. ἤγουν Ἐσχαράδιον ὑποκορ. τοῦ Ἐσχάρα, Ἑλλ. (grille).

ΕΤΑΙΡΙΑΣΤΑΪ, Δ. Ἐταιριασὰς ὠνόμαζαν οἱ Τοῦρκοι (μὲ λέξιν δὲν ἐξεύρω ὁποίαν Τουρκικὴν) τοὺς Χριστιανοὺς διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Νικήταν: « Καλοῦσι δὲ ἡμᾶς Ἐταιριασὰς, ὅτι φασιν ἐταῖρον τῷ Θεῷ προσεισάγομεν, λέγοντες εἶναι τὸν Χριστὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ Θεόν ».

ΕΤΙΑΪ. Ζ. Λυγαριά.

* ΕΤΟΙΜΟΓΕΝΝΗ, ἐγκασρωμένη πλησιάζουσα τὸν καιρὸν τῆς γέννας, ἐτοίμη νὰ γεννήσῃ, Ἐπίτεξ καὶ Ἐπίτοκος, Ἑλλ. (qui est sur le point d'accoucher).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΑΡΙΟΝ. Ζ. Ἐκλογάδιον.

ΕΥΓΑΤΟΝ, Σ. Δ. Εὐγαλτὸν, Σ. Ἡπατήθη ὁ Δ. νομίσας αὐτὸ συγγενὲς μὲ τὸ Αὐγόν (œuf). Ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἐκβατον ῥηματικὸν τοῦ Ἐκβαίνω, Ἑλλ. (sortir), ὡς τὸ Εὐγαλτὸν τοῦ Ἐκβάλλω, Ἑλλ. (pousser dehors) καὶ σημαίνουν καὶ τὰ δύο ἀπόσχημα τοῦ δέρματος, τὸ χυδ. Κούκουδον (Ἄτακτ. IV, σελ. 140). ἔχει χρεῖαν ἐξηγήσεως καὶ ἡ φερομένη μαρτυρία τοῦ Δ. « Εἴ τινες ἐμβάλλουσι (γρ. ἐκβάλλουσι) εὐγατὰ μικρά, » λευκά, ἐν ὄλῳ σώματι, ἅπερ λέγουσιν οἱ Λατῖνοι Ἀορίγα ».

Τὸ Ῥωμ. Aurigo, ὅθεν τὸ βάρβαρον Ἀορίγα, δὲν ἐσήμαινεν ὁμως τὰ εὐγατὰ ἢ ἐκδατὰ, ἀλλὰ τὴν νόσον Ἰκτερον, Ἑλλ. (jaunisse).

ΕΥΓΕΝΗΣ, ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΟΣ, ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΣ, Ἑλλ. Nobilis, nobilior, nobilissimus, Ῥωμ. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παλαιὰν γλῶσσαν Εὐγενεῖς ὠνομάζοντο οἱ κατὰ-γόμενοι ἀπὸ Θεοῦς, ἡμιθέους, ἥρωας ἢ ἄνδρας κατορθώσαντας τι λαμπρὸν κοινωφελὲς ἔργον. Καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν εὐγενῶν τούτων ἐκεῖνοι ἐμνημονεύοντο ὡς εὐγενεῖς, ὅσοι ἔπρασαν ἔργα ὅμοια ἢ ἀνάλογα τῶν προγονικῶν κατορθωμάτων. Εὐγενὴς ἐνομίζετο κ' ἐλέγετο ὁ ἀπὸ ἀγενεῖς καταγόμενος Κόδρος, τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὅχι διότι ἦτο βασιλεὺς, ἀλλὰ διότι ἐθυσίασε καὶ βασιλείαν καὶ ζωὴν, διὰ τὴν σῶσιν τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὴν ἄδικον ἔφοδον τῶν Λακεδαιμονίων ὅθεν καὶ ὠνόμαζαν παροιμιακῶς « Εὐγενέστερον Κόδρου » ὅτινα ὑπέθεταν πράξαντα, ἢ ἱκανὸν νὰ πράξῃ λαμπρότερα ὅσων εἶχε πράξειν ὁ Κόδρος. Οἱ Ἡρακλεῖδες ἐλέγοντο εὐγενεῖς, ὅχι διὰ τὸν πρόγονον αὐτῶν Διογενῆ καὶ ἥρωα Ἡρακλέα, ἀλλὰ διότι ἐκατόρθωσαν ἔργα ἄξια τοῦ προγόνου των, ἀνσκήσαντες, μετὰ πολλοὺς ἐπιμόνους ἀγῶνας, τὴν προγονικὴν αὐτῶν κληρονομίαν, τὴν Πελοπόννησον. Οἱ κυριεύσαντες τὴν Γαλλίαν δορικτήτορες Φράγκοι δὲν ὠμοίαζαν τοὺς Ἡρακλεῖδας, ἀλλ' ἦσαν λησταί, ἴσοι καὶ ὁμότιμοι συναλλήλως, στρατηγούμενοι ἀπὸ ἑνα ἐκλεγμένου μὲ κοινὴν ψῆφον λήσαρχον, τὸν ὁποῖον πάλιν μὲ κοινὴν ψῆφον ἤλασσαν, ἢ καὶ ἐφόνευαν, ὡσάκισ δὲν τοὺς ἤρεσκεν ἡ στρατηγία του. Οἱ λησταὶ οὗτοι ἐμοιράσθησαν τὰ δορίληπτα κτήματα τῶν λησθευθέντων ἀναλόγως τῆς καθενὸς συνεργίας εἰς τὴν ληστείαν, καὶ μὲ συνθήκην, νὰ συνέρχωνται καὶ νὰ συμμάχωνται πάλιν, ὡσάκισ ἢ χρεῖα τοὺς καλέσῃ νὰ τὰ φυλάξωσιν ἀπὸ ἔφοδον ἄλλων ληστῶν, ἢ καὶ νὰ τ' αὐξήσωσι μὲ νέας ληστείας. Μετὰ

καιρὸν ὁμῶς οἱ ἀπόγονοί των αἰσθανόμενοι ὅτι ἡ φυλακὴ τῶν πολλῶν κτημάτων τούτων ἐχρειάζετο καὶ εἶδος τι πολιτικῆς τάξεως καὶ καταστάσεως, ἐψήφισαν, κατὰ μίμησιν τῶν Ῥωμαιογάλλων πρώτων νομίμων κτητόρων, ἄρχοντας τινὰς ὀνομαζομένους Δούκας, Κόμητας, Μαρκίωνας, Βαρόνους, καὶ ἄλλα διάφορα ὅχι ψιλὰ ὀνόματα, ἀλλὰ σημαίνοντα αὐτὸ τὸ χρεωστούμενον μερικῶς ἀπὸ καθένα των ἔργων. Δοῦκες (Duces, Ἡγεμόνες, Ἑλλ.) ὀνομάζοντο οἱ στρατηγοῦντες εἰς πόλεμον, Κόμητες (Comites, Συνοπαδοί, Ἑλλ.), οἱ συνοδεύοντες τὸν ἡγεμόνα, ἢ ἄλλον ἀξιωματικὸν κατώτερον, ἢ καὶ ἀνώτερον, ὡς ἦσαν οἱ Κόμητες (comptes) τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατόρων, Μαρχίωνοι, Marchiones ἢ Marchisi (Marquis), Ὁροφύλακες, Ἑλλ. οἱ ταγμένοι εἰς τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας διὰ νὰ τὰ φυλάσσωσιν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν τὰς ἐφ' ὅδους, ἀπὸ τὸ Mark γερμανικὴν λέξιν σημαίνουσιν Ὅρον, Ἑλλ. (frontière). Τὸ δὲ Βαρόνος, ἀπὸ τὸ Baro, τὸ ὁποῖον, ὡς κρίνουν τινὲς, εἰς μὲν τοὺς παλαιοὺς Ῥωμ. ἐσήμαινε τὸν Ἡλίθιον (stupide), εἰς δὲ τὸν παρακμ. λατιν. τὸν Ἀρήϊον ἢ Δήϊον, Ἑλλ. (Vaillant, Belliqueux) πιθανὸν ὅτι ἐδόθη ὡς τιμητικὸν ἐπίθετον εἰς τοὺς ἀριστεὰς καθενὸς λόχου ἢ τάγματος στρατιωτικοῦ.

Οἱ τίτλοι λοιπὸν οὗτοι ἦσαν (ὡς εἶπα) ὀνόματα σημαντικὰ ἐπαγγελμάτων ἢ πράξεων. Ἀλλὰ μὲ τοῦ καιροῦ τὴν πρόσδον οἱ μοιρασθέντες τὰ λάφυρα δορικτήτορες, ὡς ἐμετάβαλαν τὰ κληρουχικά των κτήματα εἰς ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τὸ κοινὸν ἡγεμονίας, παρόμοια ἐφύλαξε καθένας ἐξ αὐτῶν καὶ τὸν ἀρχαῖόν του τίτλον, ὅτε ἦτο μέλος τῆς κοινότητος· καὶ τελευταῖον τὸν διέδωκαν κατὰ διαδοχὴν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους των, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκράτησαν, καὶ ἀφοῦ ἔπαυσαν αὐτὰ τὰ πράγματα, συγκολλήσαντες μ' αὐτὸν καὶ τὸν τίτλον Εὐγενῆς

(noble), ὡς συνώνυμον. Καθεῖς ἐκ τούτων ὠνομάζετο ἰδίως Δουξ, Κόμης, Μαρκίων, Βαρόνος διότι ἐκατάγето ἀπὸ ἀληθινὸν Στρατηγὸν, Συνοπαδὸν, Ὁροφύλακα ἢ Ἀρισέα, καὶ κοινῶς, Εὐγενής, διότι ἀνέφερε τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεώς του εἰς λησάς. Καὶ ἐκ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἤρχισεν ἡ φρικτὴ Τιμαριωτικὴ (feudalite) λεγομένη κατὰσσις.

Ἡ γραικορωμαϊκὴ δεσποτία εἶχε Δοῦκας, Κόμητας καὶ Εὐγενεῖς πολλοὺς· ἐνόμιζε δὲ Εὐγενεσσάτους, ὀνομάζουσά τοις ἔτι καὶ βαρβάρως Νωβιλισίμους, Δ. (ἀπὸ τὸ Nobilissimus Ῥωμ.) πρῶτον τοὺς υἱοὺς τῶν αὐτοκρατόρων, ἔπειτα καὶ ἄλλους τινὰς ἕως οὗ ἐκατάντησε νὰ ἐφεύρη καὶ τοὺς Πρωτονωβελισίμους, καὶ τοὺς Πρωτονωβελισιμοῦπερτάτους, Δ. ὡς ἐπενόησε καὶ Πρωτοσεδάσους, Δ. Πανυπερσεδάσους, Δ. Πάνυπερπρωτοσεδάσους, Δ. καὶ τελευταῖον, τοὺς πολυσυλλάβους Πανυπερπρωτοσεδασοῦπερτάτους, Δ. παραπολὺ γελοιοτέρους παρὰ τοὺς παλαιὰ κωμωδηθέντας Ὁφρυανασπασίδας καὶ Λοπαδαρπαγίδας.

Τὰ γελοῖα τούτα ἔφεραν τὴν ἀξιοθρήνητον τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας καταστροφὴν ἀπὸ βαρβάρους δορικτήτορας, τοὺς Τούρκους, οἱ ὅποιοι ὅμως, παρεκτὸς τῶν πρώτων φρικτῶν κακῶν τῆς ἀλώσεως, οὔτε ζυγὸν μᾶς ἐπέβαλαν ὑπερβολῇ βαρύτερον τοῦ ζυγοῦ τῶν Θεοσέπτων Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων, καὶ μᾶς ἐπροξένησαν τοῦτο καὶ τὸ καλὸν, ὅτι ὁ ζυγὸς τῶν μᾶς ἐξίσωπεν ὅλους, αὐτὸν ἐσυγχώρησεν εἰς κἀνένα πλέον νὰ ἐτεροζυγῇ, ἤγουν νὰ ἀποσταῇ ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ διδάξαντος τὴν ἀδελφικὴν ὁμοζυγίαν καὶ ἰσονομίαν Χριστοῦ.

Ἄλλ' οἱ πολλῶν ἐκατονταετηρίδων δούλωσις εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ καθεξῆς εἰς τοὺς Γραικορωμαίους δεσπότας εἶχε μᾶς φθείρειν τόσον, ὥστε νὰ μεταβάλῃ τὴν τιτλομανίαν τῶν Γραικῶν εἰς ἕξιν, καὶ ταύτην ἀκολούθως εἰς φύσιν, πρᾶγμα

δυσκολώτατον νὰ μεταβληθῇ, ὡς λέγει ὁ Ὠράτιος (Epi-stol. X, 24) :

Naturam expelles furca; tamen usque recurret.

Ἐνίσχυσεν ἔτι τὴν ἑξιν καὶ τὸ παράδειγμα μέρους τῶν Ἑλλήνων δουλωμένων, ὅχι ἀπὸ Τούρκους, ἀλλ' ἀπὸ χριστιανικὰς ἄλλας ἐξουσίας, ὅποιοι εἶναι οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Βενετικῆς ποτὲ τυραννίας σενάζοντες Ἕλληνες, καὶ ἄλλοι κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, κατεχομένων ἔτι καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βυζαντίου, ἀπ' ἄλλογενεῖς χριστιανούς ἡγεμονίσκους. Οἱ ὑπήκοοι τούτων Ἕλληνες ἔλαβαν τίτλους καὶ εὐγένειαν, καὶ τὴν διέδωκαν εἰς τοὺς σημερινούς ἀπογόνους των, οἱ ὅποιοι τὴν κρατοῦν τόσον ἰσχυρὰ « Καὶ ποδὶ, καὶ χειρὶ, καὶ φωνῇ, καὶ » πάσῃ δυνάμει » ὥς καὶ ὁ πλέον οὐτιδανὸς ἀπὸ τοὺς βαρύνοντας σήμερον τὴν γῆν τῆς Κερκύρας Κόμητας εὐκολώτερον ἤθελε σὲ συχωρήσειν πᾶν ἄλλο ἀδίκημα, παρὰ τὴν ἀμέλειαν νὰ τὸν τιτλοσολίζῃς Κόμητα.

Οἱ ἀπὸ Τούρκους ὅμως δουλωθέντες Ἕλληνες ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἕως τέλους τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος ἔμειναν ἥσυχοι, καὶ ἐπιστεύετο, ὅτι καὶ ἐλησμόνησαν πλέον τοὺς προγονικούς των Γραικορωμαϊκοὺς τίτλους. Ἀλλὰ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἡλλοιώθη ἡ κατάστασις των,

Κάντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
Ἑλλῃσι πᾶσιν, —————

τοῦ πολέμου τῆς ἀνισότητος, ἀπὸ πράγματα τὸ φαινόμενον μικρά, ὅχι ὅμως, ὡς ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος

—————Ἐκ τριῶν λαικαστριῶν,

ἀλλ' ἀπ' αὐτὰ τὰ σπλάγχνα τῆς δορικτῆτου μητροπόλεως, τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους τὴν ἀρχὴν τιμίους, καὶ

τινας ἐξ αὐτῶν ἀληθινούς εὐεργέτας τοῦ γένους. Περί τὰς ἀρχάς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἤρχισεν ὁ Σουλτάνος νὰ ψηφίσῃ Πρίγκιπας τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαυίας, τοὺς πρὸ μικροῦ συγχωρηθέντας νὰ τὸν δουλεύωσιν, ὡς διερμηνευταί, ἢ ἄλλο τί αὐλικὸν ὑποῦργημα, Γραικοὺς. Οἱ Πρίγκιπες οὗτοι φυσικὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ὑποδεεστέρους ἀξιωματικούς, ὡς καὶ ὁ Σουλτάνος· τοὺς διέταξαν ὁμῶς κατὰ τὸν τύπον τῆς νεκρωμένης Γραικορωμαϊκῆς αὐλῆς, τύπον τὸν ὁποῖον εἶχε φυλάξειν ἐκ μέρους ἡ πατριαρχικὴ αὐλή. Δὲν τοὺς ἐπωνόμασαν Πρωτοσεβάστους ἢ Πανυπερσεβάστους, ἀλλ' ἐπροσκόλλησαν εἰς ὅλους κοινὸν ἐπωνύμιον τὸ Εὐγενέστατος. Οὗτοι ἦσαν οἱ περιδότηι Φαναριῶται, οἱ ὁποῖοι προσθέσαντες εἰς τὰς Γραικορωμαϊκὰς, τὰς Τουρκικὰς καταδυναστείας ἐδύξαναν ἀνηλεῶς τὸ αἷμα δύο ἐπαρχιῶν εἰλωτος λαοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν φθορὰν ἐκατάστησαν ἀνιάτον φθειρόμενοι πρῶτοι αὐτοί, ὡς εἶναι ἴδιον τῆς ἀπολύτου ἀρχῆς, νὰ φθείρῃ καὶ ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους. Βλασφημοῦν τινὲς τὴν διαγωγὴν τῶν Τουρκοδεσποτίσκων τούτων Φαναριωτῶν· ἀδίκως ὁμως, ἐπειδὴ τούτους μιμούμενοι, καὶ οἱ μὴν ἔχοντες τί κοινὸν μ' αὐτοὺς πολλοὶ Γραικοὶ τιλοστολίζονται Εὐγενέστατοι καὶ Πανευγενέστατοι, καὶ μὲ τὴν μανίαν τῶν τίτλων ἀποδείχνουν, ὅτι τὴν αὐτὴν τῶν Φαναριωτῶν διαγωγὴν ἤθελαν διάξειν, ἂν εὐρίσκοντο εἰς ὁμοίας ἐκείνων περιστάσεις. Ἡ τιτλομανία των ἔφθασεν ὥστε νὰ πλουτύνῃ ἤδη τὸ ταλαίπωρόν μας γένος καὶ ἀπὸ Ἰψηλοευγενεστάτους!!! Καὶ τοῦτο κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην ἑκατονταετηρίδα, ὁπότε μέρος τῆς φωτισμένης Εὐρώπης ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τὴν λέπραν τῶν γελοίων τίτλων, καὶ μέρος σπουδάζει νὰ καθαρισθῇ.

ΕΥΝΟΥΧΙΣΜΟΣ. Ζ. Περιτομή.

ΕΥΝΟΥΧΟΣ, Δ. Εὐνούχος, Ἑλλ. (Eunuque), Ἐκ-

τομίας, Θλιβίας, Θλαδίας, καὶ Σπάδων, Ἑλλ. (castra), τοῦτο διαφέροντες κατὰ τὰ Γλ. « Οἱ εὐνουχοὶ τρισσῶς, λέγον- » ται· οἱ μὲν καλοῦνται Σπάδωνες, οἵτινες διὰ πάθος ἢ » ψύξιν ἐνόχλησαν (γρ. ἐνοχλήσασαν) τοῖς γονίμοις μορίοις » παιδοποιεῖν κωλύονται· οἱ δὲ, Θλιβίαι, οἵτινες ὑπὸ τῆς » τροφοῦ ἢ τῆς μητρὸς τυχὸν ἐκθλιψιν τοῖς διδύμοις ὑπέστη- » σαν· οἱ δὲ, Καστράτοι, οἷς γέγονεν ἐκτομὴ τῶν γεννη- » τικῶν μορίων ».

Ἀπὸ τὴν Ἀσίαν ἤρχισεν ὁ Εὐνοχισμός· οἱ ταλαίπωροι Αἰθίοπες αἰχμαλωτιζόμενοι εἰς πόλεμον εὐνουχίζοντο, καὶ ἐτάσσοντο εἰς τοὺς οἴκους τῶν Ἀσιανῶν δεσποτῶν, ἀξιώμα-
τικῶν, καὶ ἀπλῶς τῶν ὅσοι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ τρέφωσι πολλὰς
γυναῖκας ἢ παλλακίδας, τῶν ὁποίων τὴν φυλακὴν ἐμπιστεύ-
οντο εἰς εὐνεύχους. Πολλάκις ὁ πόλεμος δὲν εἶχεν ἄλλην
αἰτίαν, πλὴν τὴν κατὰκτησιν εἰρηνικῶν μικρῶν ἔθνων, ὡς
ἦσαν μάλιστα οἱ Τρωγλοδύται. Ἡ εἰς τούτους ἐκστρατεία
ὁμοίαζε τὴν εἰς τὰ ἄγρια Σηρία κυνηγεσίαν. Μετὰ τὴν αἰχ-
μαλωσίαν τοὺς εὐνούχιζαν καὶ τοὺς ἐπωλοῦσαν, ὡς καὶ
πᾶσαν, ἄλλην πραγματείαν. Εἰς τὴν συνήθειαν ταύτην ἀπο-
βλέπει ὁ προφήτης Ἡσαΐας (λθ', 7) ὅτε προλέγει εἰς τὸν
Βασιλέα Ἐζεκιάν ὅσα κακὰ ἔμελλε νὰ πάθῃ ἀπὸ τοὺς Βαβυ-
λωνίους: « Καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις λήφονται,
» καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βασιλέως τῶν
» Βαβυλωνίων ». Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐζεκιᾶς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ
Βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων ἔτρεφαν εὐνούχους, μαθόντες ἀπὸ τοὺς
ἔθνικοὺς δεσπότας, ὡς ἐδιδάχθησαν καὶ ἄλλα πολλὰ ὀλέθρια
μαθήματα ἀπὸ τοὺς αὐτούς. Αἱ ἑπτακόσιαι γυναῖκες ἄρχουσai,
καὶ παρὰ ταύτας τριακόσιαι παλλακαὶ τοῦ Σαλομώντος (Βασιλ.
Γ', ια', 3) ἐχρειάζοντο ἀναλόγως καὶ πολλοὺς εὐνούχους. Ἀπὸ
τούτους πολλοὶ ἐπρόδαιναν εἰς τόσῃν δυνάμειν καὶ δόξαν, ὥστε

νά κυβερνώσι τὰ ἐντὸς τοῦ δεσποτικοῦ παλατίου, καὶ νά δείχνωσι καὶ εἰς τὰ ἔξω τὴν ἐξουσίαν των, ὡς γίνεται ἔτι σήμερον εἰς τὰς Ἀσιανὰς αὐλὰς. Τοιοῦτος εἶναι εἰς τοῦ Σουλτάνου τὴν αὐλὴν ὁ Ἀρχιευνούχος, ὁ Τουρκιστί λεγόμενος Κισλα-ραγάς, ὁποῖος ἦτον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Φαραώ ὁ Πετεφρῆς.

Ἄφου ἡ Ρώμη, ἀπολέσασα τὴν ἐλευθερίαν της, ὑπεζυγώθη εἰς δεσπότης αὐτοκράτορας, δὲν ἤργησε νά τοὺς ἴδῃ καὶ περι-κυκλωμένους ἀπὸ Εὐνούχους. Οἱ διαδεξάμενοι τοὺς Ρωμαίους Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες, μ' ὅλον ὅτι χριστιανοί, ἤρουν πρεσβευταὶ Ἰερησιεῖας ἀποσρεφομένης τοιαῦτα ἀσεδήματα, δὲν ἔπαυσαν ὁμῶς νά τρέφωσιν εὐνούχους, καὶ νά δεσπόζωνται πολλάκις ἀπ' αὐτούς.

Οἱ εὐνούχοι καὶ παλαιὰ, ὡς καὶ σήμερον, ἐχρησίμευαν ἀκόμη νά τέρπωσι τοὺς δεσπότης των τραγωδοῦντες μὲ τὴν φωνὴν των· διότι ὁ εὐνουχισμὸς παρὰ τὰς πολλὰς ἄλλας σωματικὰς μεταβολὰς, μεταβάλλει καὶ τὴν φωνὴν των εἰς τὸ γυναικεῖον. Διὰ τοῦτο τὸ νομα Ἀοιδὸς ἐγινε συνών. τοῦ Εὐνούχου. Μάρτυς ὁ Ἡσύχιος : « Ἀοιδοὶ... εὐνούχοι » καὶ « Ἀοιδὸς, ὠδὸς, κιθαρωδὸς, καὶ ὁ εὐνούχος, σπάδων » ὡς καὶ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸ Musico συνωνυμεῖ σχεδὸν μὲ τὸ Castrato. Οἱ Ἰταλοὶ μόνοι ἀπὸ τὰ σημερινὰ πολιτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἐφύλαξαν τὸν εὐνουχισμόν, διὰ νά ἔχωσι ψάλ-τας, χρησίμους ὅχι μόνον εἰς τὰ θεάτρα, ἀλλὰ τὸ παραδοξό-τερον καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας των. Τὸ ἐπισημότερον δημόσιον ἐργαστήριον τοῦ εὐνουχισμοῦ τῶν ἀνάκων νηπιῶν ἦτον εἰς τὴν Νεάπολιν. Ἀλλὰ χάρις εἰς τοὺς Γάλλους ! ἡ ἔφοδος αὐτῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν, κατήργησε καὶ τὸν εὐνουχισμόν, ὡς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας.

Οἱ εὐνούχοι ἐκαταφρονήθησαν πάντοτε ἀπὸ τὴν κοινὴν δόξαν, ὡς φυσικὰ δειλοὶ, κακοήθεις καὶ πανοῦργοι, καθὼς καὶ

τῶντι ἐφάνησαν ὥσεπιπολύ. Δὲν πταίουں ὁμῶς οἱ ταλαίπωροι αὐτοί, ἀλλ' οἱ τολμήσαντες νὰ βιάσῃσι τὴν δομένην εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν δημιουργὸν φύσιν. Αὐτὴ ἡ κοινὴ παρὰ πάντων καταφρόνησις συνήργησεν ἀκόμη νὰ τοὺς κάμῃ ἀληθῶς ἀξίους καταφρονήσεως. Ἀντὶ νὰ καταφρονῶνται εἶχαν δίκαιον νὰ προσμένωσιν ἔλεον καὶ συμπάθειαν.

Ἡ ἱστορία μᾶς ἐφύλαξε καὶ παραδείγματα, ἃν καὶ ὀλίγα, εὐνούχων ἐνδόξων κατὰ τὴν σωματικὴν καὶ κατὰ τὴν ψυχικὴν δύναμιν· τοιοῦτος ἐχρημάτισεν ὁ περιδόητος Ναρσῆς, στρατηγὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ὃχι ὑποδεέστερος τοῦ Βελισαρίου· τοιοῦτος, μετὰ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας ὁ πολυμαθέστατος πατριάρχης Φώτιος. Παρατρέχω τὸν πολὺ ἀρχαιότερον καὶ πολὺ σοφώτερον τοῦ Φωτίου Ὠριγένην, ὅστις ἀμαύρωσε τὴν σοφίαν του, τολμήσας νὰ εὐνουχίσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν, διότι ἐξήγησε κακὰ τοῦ εὐαγγελίου (Ματθ. ιθ', 12) τὸ « Εἰσὶν » εὐνουῆχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν » οὐρανῶν ».

ΕΥΦΟΡΒΙ, Σ. Εὐφόρβιον καὶ χυδ. Ἐφόλδιον, Δ. Εὐφόρβιον, Ἑλλ. φυτὸν τῆς Λιβύης, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 96), τῶν φυτολόγων ἡ *Euphorbia officinalis* (*Euphorbe*).

ἘΦΗΜΕΡΙΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ τὰ Γλ. « Ἐφημερία δὲ » κυρίως τὸ παρεβδομαρεῦειν » ἡγουν τὸ κατ' ἐβδομάδα μερικῶς ἱεροπρακεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐφημερίαν σήμερον ὀνομάζομεν τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (*fonction de curé*) καὶ Ἐφημέριον αὐτὸν τὸν ἐργαζόμενον (*curé*).

ἘΦΤΑΚΟΙΛΟΝ, Σ. *Sorte di uva* (*espèce de raisin*), εἶδος τραφυλίου χωρὶς ἄλλην ἐξήγησιν. Ζ. Σταφύλιον.

ἘΧΕΝΤΡΑ. Ζ. Ὁχενδρα.

ἘΧΙΑΝΑ. Ζ. Ὅχενδρα.

ἘΧΩ, ὡς καὶ τὸ παλαιὸν ἔχω, Ἑλλ. (avoir). — 2) ἔχω ἀντὶ τοῦ Δύναμαι, ὡς καὶ παλαιά, οἷον Δὲν ἔχω τί νὰ κάμω. — 3) ἔχω ἀντὶ τοῦ Μέλλω (devoir), οἷον ἔχω νὰ ὑπάγω εἰς τοῦ δεῖνος, ἔχω νὰ ταξεύδω. — 4) ἔχω σχετικῶς, ἀντὶ τοῦ πραγματεύομαι, ἡ μέλλω νὰ πραγματευθῶ τί μὲ ἄλλον ἢ ἄλλους (avoir affaire à), οἷον ἔχω νὰ κάμω μὲ καλὸν ἄνθρωπον, Πρόσχε, ἔχεις νὰ κάμῃς μὲ κακὸν ἄνθρωπον.

Z.

ΖΑΓΆΡΙΟΝ, Δ. Ζαγάρι, Σ. (limier), σκύλος χρήσιμος εἰς κυνήγιον, διὰ τὴν ὀξύτητα μάλισα τῆς ὀσφρήσεως. Κατὰ τὸν Ρεῖσιον (Σημ. εἰς τὴν Κωνσταντ. Πορφυρογ. Ἑκθ. Βασιλ. τάξ. σελ. 685), ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Σακάρ, ὁποῖον εἰς ἐκείνους σημαίνει τὸν ἱέρακα ἢ τὸν γύπα, σαρκοβόρα ὄρνεα, χρήσιμα εἰς κυνήγιον (Ζ. Ἱερακάρης). Ζαγάριον ὠνόμαζαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι, ὡς ἡμεῖς, τὸν κυνηγετικὸν σκύλον· Ζάγανον δὲ ἄρσ. Δ. καὶ Βαρβαρώτερον, Συγκούριον, οὐδετ. Δ. τὸ κυνηγετικὸν ὄρνεον, καὶ ταῦτα ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν.

ΖΑΓΛΪΚΙ, μὲ συνών. Πάτζος, Ράπισμα, Σ. Ζαγκλίκι μὲ ἐξήγησιν Ράπισμα, Κόνδυλος, Ἑλλ. Δ.

ΖΆΚΑΝΟΝ. Ζ. Μηνολογῶ.

* ΖΑΚΌΝΙ, συνήθεια.

ΖΆΜΒΥΞ καὶ ΖΆΜΥΞ, Δ. λιθάριον πολύτιμον· τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισί, Nacre de perles, τὸ Τουρκοχυδαῖσι λεγόμενον Σιντέφι. Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Σαθακτίδες, ὀσράκινα ζώδια ». Τὰ ζώδια σημαίνουν ἴσως τὰ ἀπὸ σιντέφιον κατασκευαζόμενα ἀγαλμάτια.

* ΖΑΡΓΑΝΗ. Ζ. Ξαργάνη.

ΖΑΦΟΡᾶΣ καὶ ΖΑΦΡᾶΣ, Δ. Καὶ οἱ Τοῦρκοι Σαφράν, καὶ τὸ αὐτὸ μὲ μικράν παραλλαγὴν, εἰς ὅλας σχεδὸν τῆς Εὐρώπης τὰς γλώσσας, Κρόκος, Ἑλλ. (safran). Τέσσαρα εἶδη κρόκου ἰσοροῦν καὶ ὁ Θεόφραστος (τόμ. I, σελ. 741 Schneider), καὶ ὁ Διοσκορίδης (I, 25). Κατ' αὐτοὺς ἄριστος ἐκρίνετο ὁ κρόκος τῆς Αἰγίνης νήσου, καὶ τῆς Κιλικίας. Οὗτος ἐφύετο εἰς τόπον τῆς Κιλικίας ὀνομαζόμενον Κωρύκιον ἄντρον, ὡς λέγει ὁ Στράβων (XIV, σελ. 670), καὶ ἐκ τούτου ἐκατασκευάζετο εἰς τοὺς Σόλους τῆς Κιλικίας τὸ περίφημον Κρόκινον μύρον, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XV, σελ. 688).

ΖΕΜΠΛΕΜΠΙΑΙ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΖΕΡΝΑ, Δ. Κύπειρος, Ἑλλ. Δύο Κυπείρους εὐρίσκω εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδέτην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxix) τὸν *Cyperus longus*, et *rotundus* τῶν φυτολόγων, μὲ Γραικικὸν ὄνομα Κυπείρι, καὶ τὸν *Cyperus esculentus*, μὲ Γραικ. ὄν. Κίπερι. Εἶναι τοῦ γένους τῶν σχοίνων (Ἄτακτ. IV, σελ. 502, καὶ 714).

Τὸ Ζέρνα τοῦ Δ. ἐπάρθη ἀπὸ τὰ Γεωπονικά (II, 6, § 23 καὶ 32) « Κύπειρον, ἥντινες Ζέρναν καλοῦσι, κ. τ. λ. » ὅπου ὁ ἐκδότης ἐτυμολογεῖ ἀτυχῶς τὸ Ζέρνα ὡς συγκομμένον ἀπὸ τὸ Δωρικὸν Ζέρεθρον (τὸ Βάραθρον). Δὲν εὐτύχησεν οὐδ' εἰς τὸ ἀκολουθεῖν τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου (§ 33) « Τούτων » δὲ... τῶν προειρημένων σημείους ΚΑΤΑΦΡΟΝΟΫΝΤΕΣ, » οὕτως χρησόμεθα, κ. τ. λ. » εἰκάσας ὅτι ἔπρεπε τὸ Καταφρονοῦντες νὰ ἐξηγηθῇ Κατανοοῦντες (ἄλλοι τὸ ἐδιόρθωσαν μὲ τὴν ἀπαγόρευσιν Μὴ καταφρονοῦντες »). Ἡ ἰδική μου διόρθωσις εἶναι ΚΑΤΑΦΩΡΩΝΤΕΣ.

ΖΕΥΛΑ, Σ. Ζεύγλα, Δ. Ζεύγλη, Ἑλλ. Ζεύγλα, Δωρ. (joug).

ΖΕΦΕΛΟΥΡΟΝ καὶ ΖΕΦΕΛΩΡΟΝ, Δ. οὕτως ἐξηγεῖ τὸ Ἄλυπον, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (IV, 180), τὸ ὁποῖον ὁ Σπρέγγελος τάσσει εἰς τὸ Globularia Alypum (Globulaire turbith) τῶν φυτολόγων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει τι κοινὸν μὲ τὸ Ἄλυπον τῶν παλαιῶν, ἄγνωστον ἀκόμη εἰς τοὺς νεωτέρους.

Τὸ Ζεφέλουρον ἢ Ζεφέλωρον δὲν ἔχω πῶς νὰ τὸ ἐτυμολογήσω, μ' ὅλον ὅτι σύνθετον ἀπὸ τὸ Δωρίον (ἱμάς, Ἑλλ.).

ΖΗΓΟΝΩ. Ζ. Ζυγόνω.

ΖΗΝΤΖΑΝΑ, ΖΙΝΖΑΝΑ καὶ ΣΟΛΟΜΟΝΙΑ, Δ. μὲ ταῦτα τὰ κοινὰ ὀνόματα ἐρμηνεύει τὸ φυτὸν Ἐλένιον (Ἄτακτ. II, σελ. 118). Τὸ Σολομονία ἴσως διότι οἱ γόητες ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὸ Ἐλένιον εἰς τὰς μαγείας των (Ἄτακτ. IV, σελ. 527).

ΖΙΖΗ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Ἐφήμερον, Ἑλλ. ὡς τὸ ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ, τῶν νέων φυτολόγων τὸ Colchicum autumnale (Colchique d'automne), τὸ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 523) ὀνομασθέν Κολχικὸν καὶ Σκυλόχορτον. Ζ. Ζίτζη.

ΖΙΛΛΟΣ, Δ. ἰχθύος εἶδος, Ἰουλὶς, Ἑλλ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον, ἐκ τοῦ ὁποίου κ' ἐγὼ ἄλλου (Ξενοκράτ. Περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρ. τροφ. σελ. 59).

ΖΙΤΖΗ, Δ. τὸ νομίζει συγγενὲς τοῦ ἀνωτέρω Ζίτζη· ἀλλ' ἐδῶ τὸ ἐξηγεῖ Ἀναγαλλίς, Ἑλλ. (mouron). Εἶναι ἡ « Φοι- » νικοῦν ἄνθος ἔχουσα Ἀναγαλλίς τοῦ Διοσκορίδου (II, 209), τῶν φυτολόγων ἡ Anagallis arvensis (mouron rouge). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxv) τὴν ὀνομάζει Περδικούλι.

ΖΟΥΡΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ Sordes, Ῥωμ. Ῥύπος, Ἑλλ. (crasse). Ἄλλ' ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν : « Ἀθόλωτον, » καθαρὸν, ὅπου δὲν ἔχει θόλωμα, ἤτοι ζοῦρα » φαίνεται ὅτι δὲν σημαίνει γενικῶς Ῥύπον, Ἑλλ. ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος τοῦ Ῥύπου, τὸ ὀνομαζόμενον Ὑποσάθμη, Ἑλλ. (sédiment, dépôt). Ζοῦρα λοιπὸν, ἀντὶ τοῦ Σοῦρα, εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὸ Σουρόνω, κοιν. (couler, clarifier) ἀπὸ τὸ Σειρώω, Ἑλλ. ὡς ἐλέχθη ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 144).

ΖΟΧΟΣ. Ζ. Γαλατσίδα.

ΖΥΓΑ, Δ. πληθ. οὐδ. φέρων ἀπὸ τὸν Εὐσάθιον μαρτυρίαν : « Ἐκ τῶν [Ὀμηρικῶν] ταλάντων καὶ ἡ καθωμηλουμένη » γλῶσσα τὸν θανεῖν κινδυνεύοντα, Εἰς τὰ τοῦ θανάτου » ζυγά, λέγει ».

ΖΥΓΗΡΑ, Δ. οὐσ. θηλ. ἀντὶ τοῦ σήμερον συνηθεσέρου Ζυγαρία (Ἄτακτ. IV, σελ. 160).

ΖΥΓΟΝΩ, Δ. τὸ γράφει διὰ τοῦ ἡ, Ζηγόνω καὶ τὸ ἐξηγεῖ « expellere, ἐκβάλλειν ». Ἰσως Ζυγόνω μεταφορ. τὸ Κλείω, καὶ τοῦτο, ἀντὶ, τοῦ Τοῦ κλείω τὴν θύραν, τὸν ἀποκλείω, ὡς λέγουν οἱ Γάλλοι : Lui fermer la porte au nez (Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 160).

ΖΥΓΡΟΣ, Δ.

ΖΩΔΟΝΑΡΑ, Δ.

ΖΩΝΤΑΣ ΜΟΥ, ΣΟΥ, ΤΟΥ, Σ. Ζωντός μου, σου, του, Ἑλλ. (de mon, ton, son vivant).

ΖΩΝΥΧΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Λιθόσπερμον, Ἑλλ. Ἐχυδαίσθη ἰσως ἀπὸ τὸ Ἐξώνυχον, Ξώνυχον καὶ Ζώνυχον, διότι κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 158) « Λιθόσπερμον, οἱ δὲ Αἰγώνυχον, οἱ δὲ, Ἐξώνυχον, οἱ δὲ, Ἡράκλειαν, διὰ τὴν περὶ » τὸ σπέρμα ἰσχύ· ὅθεν καὶ Λιθόσπερμον ὠνόμασαι ». Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλέγετο καὶ Αἰγώνυχον, ἀκολούθως ἐμπορεῖ νὰ ὀνο-

μασθῇ γενικώτερον καὶ Ζωόνυχον. Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ
Lithospermum officinale (Gremil officinal).

Η.

Η (εἰς) καὶ ΙΣΙΣ λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Ἀζάτος.

ἩΘΙΚΟΠΡΟΣΚΟΠΤΑΙ, με ἐξήγησιν « Οἱ ἐν τῇ ἠθικῇ ,
» ἤγουν πρακτικῇ προσκόποντες » Δ. (ceux qui choquent
les mœurs). Οὕτως ὠνόμαζαν γένος τι αἰρετικῶν δὲν
ἐξεύρω ποίων. Εἰς ἄλλους σήμερον δὲν ἀρμόζει πλὴν εἰς τοὺς
Ἰησουίτας, καὶ τοὺς μιμητάς ἢ ὁπαδοὺς τῶν Ἰησουϊτῶν, τοὺς
προσκόποντας εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ εὐαγγελίου.

* ἩΛΕΚΤΡΟΝ, τὸ ὀνομαζόμενον τουρκοχυδαῖσι, Κε-
χριμπάρι, ἀπὸ τὸ Περσικὸν Κερουββά, ὅθεν ἔλαβαν καὶ
τὸ Karabé οἱ Γάλλοι, ὀνομάζοντες αὐτὸ προσέτι καὶ Succin
καὶ Ambre jaune, Ἡλεκτρον, Ἑλλ. ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ
μίγμα τι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὸ ὁποῖον νομίζεται, ὅτι εἶναι
τὸ Γαλλισί λεγόμενον Vermeil, ἤγουν ἄργυρος χρυσαλειμ-
μένος. Τὸ δὲ σημερινὸν Ἡλεκτρον, τὸ ἐνόμιζαν ῥητίνην τῆς
Λεύκης (résine du peuplier blanc), ὡς λέγει ὁ Διοσκο-
ρίδης (I, 113) « Ἰσορεῖται δὲ, ὅτι τὸ ἐξ αὐτῆς [τῆς Λεύκης]
» δάκρυον κατὰ τὸν Ἡριδανὸν ποταμὸν καταχεόμενον πηγνυ-
» ται, καὶ γίνεται τὸ καλούμενον Ἡλεκτρόν, ὑπ' ἐνίων δὲ
» Χρυσόφορον, εὐῶδες ἐν τῇ παρατρίψει, καὶ χρυσοειδές
» τῷ χρώματι ». Μὲ τὴν πρόοδον ὁμως τοῦ χρόνου ἔμαθαν
τὰ ἀληθινὰ γενέθλια τοῦ Ἡλέκτρον (Ἰδ. Σράβων. Γεωγραφ. V,
σελ. 215).

ἩΛΙΟΚΑΥΤΌΨΑΡΟΝ (Λισκαυτόψαρον, Σ.), poisson
séché au soleil).

ἩΛΙΟΤΡΌΠΙΟΝ. Ζ. Ἡλιόχορτον.

ΗΛΙΟΧΟΡΤΟΝ, Δ. Ἡλιοχόρταρον, Σ. καὶ Ἡλιοτρόπιον, Σ. Ἡλιοτρόπιον, Ἑλλ. Δύο Ἡλιοτρόπια ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 193-164) « Ἡλιοτρόπιον μέγα » καὶ « Ἡλιοτρόπιον » μικρόν ». Ἐτυμολογεῖ τὸ μέγα « Ἀπὸ τοῦ συμπεριτρέπεσθαι » τὰ φύλλα τῇ τοῦ ἡλίου κλίσει » σαφέστερα ἐξηγημένον ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἰσop. VII, 15, σελ. 252) « Συν- » ακολουθοῦντα τοῖς ἄστροις, οἷον τὸ Ἡλιοτρόπιον καλούμενον, » καὶ ὁ σκόλυμος· ἅμα γὰρ ταῖς τροπαῖς καὶ οὗτος ». Τοῦτο εἶναι τὸ *Heliotropium Europæum* (*Herbe aux vertues*) τῶν φυτολόγων, τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον καὶ Ἡλί-
χορτον, καὶ Ἡλιοτρόπιον, κατὰ δὲ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxx), καὶ Βρωμό-
χορτον. Τὸ δὲ μικρὸν Ἡλιοτρόπιον τοῦ Διοσκορίδου ἐρμηνεύεται ἀπὸ τοὺς φυτολόγους, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 638), *Croton tinctorius* (Tournesol).

ἩΜΑΝΤΗΡΙΟΝ καὶ ἩΜΑΝΤΩΡΙΟΝ. Ζ. Σημαντήριον.

ἩΜΕΡΟΤΗΣ. Ζ. Γαληνότης.

ἩΠΑΤΑ (Ἄτακ. IV, σελ. 164). Πρόσθεσε, ὅτι ἀντὶ τοῦ, Ἐκόπησαν τὰ ἥπατά μου, ὁ Ποιητὴς λέγει « Γυῖα » λέλυνται » καὶ « Βίη λέλυνται » (Ἰλιάδ. η', 6, 9', 103). Οἱ δὲ παλαιοὶ ἰατροὶ Ἡπατικοὺς ὠνόμαζαν, ὡς λέγει ὁ Γαληνὸς (Περὶ συνθ. φαρμάκ. τῶν κατὰ τόπ. VIII, σελ. 286) « Τοὺς ἀνευ φανεροῦ τινος ἐν τῷ σπλάγχνῳ κακοῦ περὶ τὰς » οἰκείας ἐνεργείας ἀτονοῦντας ».

Θ.

ΘΑΛΛΑΣΣΟΝΩ, Δ. Θαλασσώω, Ἑλλ. Θαλασσόνω ἔλεγαν οἱ Γραικορωμ. τὸ πνίγω εἰς τὰ νερά τῆς θαλάσσης (noyer). Ζ. Ρευματίζω.

ΘΑΛΠΩ, Δ. λέξ. νομ. μεταφορ. σημαίνουσα, Κρίνω
πράγτερον τοῦ ἀκριβοδικαίου (favoriser). Τὸ παθ. Θάλπο-
μαι, κατὰ τὰ Γλ. « Θάλπονται, ἤγουν βοηθοῦνται καὶ συγ-
» γνωμονοῦνται » Δ. καὶ « Θάλπονται μᾶλλον οἱ ἐναγόμενοι,
» ἤπερ οἱ ἐνάγοντες » Δ.

ΘΑΝΑΣΙΜΟΣ, Σ. ὁ προξενὸν θάνατον ἢ κίνδυνον θανάτου
(mortel), οἷον Κτύπος ἢ Πληγὴ θανάσιμος, Ἀρ-
ρώστια θανάσιμος. Εἰς τὴν θρησκευτικὴν διάλεκτον ὠνο-
μάσθησαν καὶ ἐδιωρίσθησαν ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, Ἀμαρτήματα
θανάσιμα: Φθόνος, Φιλαργυρία, Πορνεία, Γαστριμαργία,
Ὑπερηφανία, Ἀκηδία, Ὀργή.

Δὲν ἐξεύρω τίς πρῶτος ἔκαμε τὴν διόρισιν καὶ ἀπαρίθμησιν
ταύτην, ἥτις καὶ πλεονάζει καὶ ἐλλείπει ἐν ταυτῷ. Λεῖπει ἡ
Μοιχεία πολὺ χειροτέρα τῆς Πορνείας· ἡ Κενοδοξία, χειροτέρα
τῆς Ὑπερηφανίας. Λεῖπει τὸ Ψεῦδος, ἀπαγορευμένον ἀπ'
αὐτὰς τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ « Οὐ ψευδομαρτυρήσεις ».
Ἡ Ἀκηδία δὲν εἶναι τῆς Νέας Διαθήκης λέξις· εἰς τὴν παλαιὰν
εἶπεν ὁ Δαυὶδ, κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα (ψαλμ. ριή', 28)
« Ἐνύσαξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας » σημαίνοντες μὲ τὴν
λέξιν ταύτην ὅχι τόσον τὴν κυρίως Ἀκηδίαν (nonchalance,
incurie), ὅσον τὴν ἀπὸ ταύτης γινομένην Ἀνίαν (ennui)
τῆς ψυχῆς. Ἡ Ὀργή, ἂν ἀνάπτεται δι' ἰδίαν ἐκδίκησιν, εἶν'
ἀγρίων καὶ ὅχι πολιτισμένων ἀνθρώπων ἀμαρτία· ἂν κινῆται
κατὰ τῶν τυράννων, καὶ τῶν κατὰ πάντας τρόπους πολεμούν-
των τὴν ἰσότητα, εἶναι ἀρετὴ. Αὐτὸς ὁ πρᾶξιμος Ἰησοῦς ὠργί-
σθη κατὰ τῶν Φαρισαίων (Μάρκ. γ', 5), καὶ ἡ ὀργή του ἐπρο-
χώρησεν εἰς τόσον κατὰ τῶν « Ποιούντων τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς
» αὐτοῦ, οἶκον ἐμπορίου » ὥστε νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τὸ φρα-
γέλλιον (Ἰωάνν. β', 15). Ἦθελεν ὁμῶς εἰπεῖν τίς, ὅτι ἡ
Μοιχεία συνενοεῖται μὲ τὴν Πορνείαν, καὶ ἡ Κενοδοξία μὲ τὴν

Ἵπερηφανίαν. Ἀλλὰ τότε ἀρκεταὶ ἦσαν δύο μόνον κακίαι, ἡ Ἀθεΐα καὶ ἡ Ἀπανθρωπία, ἐπειδὴ μὲ τὰς δύο ταύτας συνεννοοῦνται ὅλαι αἱ λοιπαί, ὥς ἀπὸ τὰς ἐναντίας των ἀρετὰς, τὴν Ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν Ἀγάπην τοῦ πλησίον « Ὅλος ὁ » νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται » (Ματθ. κβ', 40). Ὡσαύτως δύο ὥρισαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, Μητέρας ὄλων τῶν κακιῶν, ὥς τὰς ὠνόμαζαν, « Τὰς ματέρας, Ἀκρασίην τε καὶ » Πλεονεξίην » (Ἰαμβλίχ. Περὶ βίου Πυθαγόρ. § 77-78). Εἰς αὐτὰς περιέχονται ὅλα σχεδὸν τὰ ὀνομασθέντα Θανάσιμα, καὶ ὅσας ἐνέχεται εἰς αὐτὰ, οὔτε Θεὸν σέβεται, οὔτ' ἀνθρώπους ἐντρέπεται.

Εἰς μόνος ἄνθρωπος, δὲν ἐμπλέκεται βέβαια εἰς ὅλα ταῦτα· ἀρκεῖ ὅμως ἐν ἀπ' αὐτὰ, ὅταν ριζωθῇ σφοδρὰ νὰ βλαστήσῃ κατὰ μικρὸν καὶ τὰ λοιπά. Μόνοι οἱ ἀπόλυτοι δεσπότες ἔχουν τὸ προτέρημα νὰ στεφανώνωνται μὲ τὰ ἄνθη ὄλων τῶν φαρμακερῶν τούτων καρπῶν, ἐπειδὴ τὸ σκῆπτρον αὐτῶν εἶναι ἡ ρίζα πάντων τῶν κακῶν πλεονεξία. Πλεονεκτεῖ τὸν λαόν του, θέλων νὰ τὸν κυβερνᾷ ἀπολύτως καὶ ἀνυπευθύνως· πλεονεκτεῖ ἀθέως αὐτὸν τὸν Θεόν, ἐπειδὴ μόνος ὁ Θεὸς ἔχει τὸ ἀνυπεύθυνον· πλεονεκτεῖ, ἐπειδὴ ἀργὸς αὐτὸς θαπανᾷ τοὺς ἰδρωτάς τοῦ λαοῦ εἰς τὰς ἰδίας καὶ τῶν αὐλικῶν του ἡδονάς· πλεονεκτεῖ, ἐπειδὴ ἀποσρεφόμενος τοὺς τιμίους καὶ ἐναρέτους ἄνδρας, καὶ περικυκλούμενος ἀπὸ αὐλικούς καὶ δορυφόρους ὁμοίους του κατασκευάζει ἄλλους τόσους ἀπανθρώπους δημοδόρους.

ΘΕΙΟΣ. Ζ. Κύριος καὶ Προσκυνῶ.

ΘΕΙΟΤΗΣ. Ζ. Γαληνότης, καὶ Μεγαλειότης.

ΘΕΜΑ, Δ. λέξ. νομ. Causa, Ρώμ. Δίκη, Αἰτία, Ἑλλ. (Κριστολόγημα, κοιν. Σ.) φέρων καὶ μαρτυρίαν : « Εἰώθαμεν » λέγειν ἐν πολλοῖς θέμασιν ». Ἴσως ἐσφαλὴ τυπογραφικῶς τὸ Causa ἀντὶ τοῦ Casus, Ρώμ. Σύμπτωμα ἢ Σύμβαμα τυχη-

ρὸν (cas). Τοῦτο ὠνόμαζαν οἱ νομικοὶ Θέμα, ὡς ἐξηγεῖται καὶ ἀπὸ τὰ Γλ. « Θέμασιν, casibus » καὶ « Θέμα, casus ». Καὶ τὸ cas redhibitoire ἐμπορεῖ νὰ ἐρμηνευθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν Θέμα ἀναστροφῆς, ἢ ἀναδόσεως, ἡγουν περισσας, ὅπου ὁ ἀπατηθεὶς εἰς ἀγορὰν κτήνους ἢ ἄλλου τινὸς πράγματος, ἔχει δίκαιον νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πωλητὴν. Τὰ Γλ. φέρουν (κατὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κριτικῶν): « Ρεδιβίτη, ἢ » ἀναδοτικὴ » καὶ « Ρεδιβιτορία, ἀγωγή ἀνασρέφουσα τὸ » διαπραθὲν πρᾶγμα ».

Ἀπὸ τὴν σημασίαν τοῦ Casus ἐγεννήθη τὸ Γαλλικὸν ἐπίθ. Casuiste, τὸ σημαῖνον Θεολόγον ἐξηγοῦντα τὰ συμβαίνοντα ἀμφίβολα τῆς συνειδήσεως καὶ ὀνομαζόμενα Cas de conscience. Μᾶς συγχωρεῖται νὰ προσλάβωμεν τὸ Θεματικὸς εἰς ἐρμηνείαν τοῦ Casuiste. — 2) Θέμα, Δ. ὠνόμαζαν ἔτι οἱ πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ἀστρολόγοι τὴν θέσιν τινῶν ἀσέρων εἰς τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως, ἐκ τῆς ὁποίας θέσεως ἐπροφῆτευαν τὴν μέλλουσαν τύχην τοῦ γεννώμενου (thème, horoscope). Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα Θεματίζω (tirer l'horoscope) σημαῖνον τὴν πράξιν τοῦ θεωροῦντος τοὺς ἀσέρας καὶ προφητεύοντος ἀστρολόγου. — 3) Θέμα καὶ ὑποκορ. Θεμάτιον, Δ. τὸ εἰς τὰ θεμέλια πόλεως, δημοσίου κτίσματος, ἢ ἄλλης τινὸς οἰκοδομῆς ἐμβαλλόμενον καὶ μὲ μαγικὰς τελετὰς ἐγκαινιζόμενον ἀγαλμάτιον, εἰς φυλακὴν τῆς οἰκοδομῆς. — 4) Θέμα, Δ. καὶ ἡ ἐπαρχία (province). — 5) Θέμα (thème) ὀνομάζεται σήμερον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, τὸ διδόμενον εἰς τὸν μαθητὴν τεμάχιον λόγου κοινοῦ, νὰ τὸ μεταφράσῃ Ἑλληνιστί.

ΘΕΟΚΑΛΩ, Σ. Θεοκλυτῶ, Ἑλλ. (implorer le secours de Dieu).

ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ἐπισήμη περὶ Θεοῦ καὶ τῶν Θεῶν. Ἔργον

τοῦ Θεολόγου εἶναι νὰ δείξῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ πρῶτον ἀπὸ τὴν φύσιν αὐτὴν, ἤγουν ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν ὧν βλέπομεν εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἔπειτα ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψιν, ἥτις περιέχεται εἰς τὴν Παλαιάν καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην. Μετὰ τὴν ὑπαρξίν εἶναι τὰ Θεῖα, ἤγουν τὰ ἴδια τοῦ Θεοῦ, ἡ πανταχοῦ παρουσία, ἡ παγγνωσία, ἡ παντοδυναμία, ἡ πρόνοια πάντων, καὶ ἐξαιρέτως ἡ δικαιοσύνη, τὴν ὁποίαν ἔχει μόνον αὐτὸς ἐνεργεῖ, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσε τοὺς ἀληθῶς πιστεύοντας εἰς αὐτὸν νὰ τὴν ἐνεργῶσι, καὶ τοὺς τὴν ἐδίδαξε διὰ τῶν δέκα ἐντολῶν, ὡς λέγει καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐπονομασθεὶς Θεολόγος Γρηγόριος (Λογ. 29, σελ. 493) « Βούλει Θεολόγος γενέσθαι ποτὲ καὶ τῆς Θεότητος ἄξιος; Τὰς ἐντολάς φύλασσε » διὰ τῶν προσαγμάτων ὁδευσον ». Ὅσις, μὴ φυλάσσωσι τὰς ἐντολάς, ἐπαγγέλλεται ὅτι πιστεύει Θεόν, ψεύδεται.

Ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Θεῶν ἐπιστήμη αὕτη, ὅταν συμφώνως τὴν ἀποδεχθῶσι τινὲς, καὶ τὴν ὁμολογῶσι δημοσίᾳ συναγόμενοι εἰς καιροὺς καὶ τόπους ὠρισμένους, ὀνομάζεται ΠΙΣΤΙΣ ἢ ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ὀρθόδοξος, ἂν δοξάζῃ ὀρθὰ περὶ Θεοῦ καὶ τῶν Θεῶν, κακὸδοξος, ἂν τὸ ἐναντίον. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοιαύτη σύμφωνος πίσις μεταξὺ πολλῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀδύνατος, ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν ἀκολούθως καὶ διάφορα συστήματα, διάφοροι ἐκκλησίαι, πίσεις ἢ αἵρέσεις, χωρισμένοι μί' ἀπὸ τὴν ἄλλην. Ὁ χωρισμὸς οὗτος ἤθελ' εἶσθαι ἀβλαβὴς εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, ἂν πᾶσα μία ἀπὸ τὰς διαφόρους αἵρέσεις ἐπεριωρίζετο εἰς τὴν ἀπόκλεισιν τῶν ἑτεροδόξων ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς. Κατὰ δυσυχίαν, ἐσυνέβη ὅλον τὸ ἐναντίον.

ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ὁμολογία πίσεως παράξενος ἰσορεῖται εἰς τὸ Χρονικὸν πασχάλιον (Chron. Paschal. tom. I, σελ. 588, édit. 1832) Ἐπισκόπου τινὸς Σμύρνης, ὄνομα Κύρου. Ὁ

Κῦρος οὗτος ἦτο περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος (450) Ἐπαρχος τῆς πόλεως τοῦ Βυζαντίου. Ὁ βασιλεὺς (Θεοδόσιος ὁ μικρὸς) ὀργισθεὶς τὸν ἐγύμνωσεν ἀπὸ τὸ ἀξίωμα, τὸν ἠνάγκασε νὰ ἱερατεύσῃ, καὶ τὸν ἔσειλεν ἐπίσκοπον εἰς τὴν Σμύρνην, μὲ ἐλπίδα (ὡς ὑποπεύετο τότε) νὰ τὸν φονεύσωσιν οἱ Σμυρναῖοι, ἐπειδὴ εἶχαν φονεύσειν τέσσαρας ἐπισκόπους ἀρχήτερα. Ἐφθασεν ὁ Κῦρος εἰς τὴν Σμύρνην, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Οἱ Σμυρναῖοι τὸν ὑπεδέχθησαν, καὶ τὸν ἐπαρακάλεσαν, νὰ κάμῃ τί προσφώνημα οἰκείου τῆς ἑορτῆς. Ἀνέβη ὁ νέος Ἅγιος Σμύρνης εἰς τὸν ἄμβωνα, κ' ἐξέφώνησε τὰ ὀλίγα ταῦτα λόγια: « Ἀδελφοί, ἡ γέννησις τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆ-
 » ρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σιωπῇ τιμάσθω, ὅτι ἀκοῇ μόνον
 » συνελήφθη ἐν τῇ ἀγίᾳ παρθένῳ· λόγος γὰρ ἦν. Αὐτῷ ἡ δόξα
 » εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν ». Καὶ ἤρесе τοὺς Σμυρναίους ἡ βραχυλογία τοῦ νέου ποιμένος των, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς ἱστορικός,
 « Καὶ εὐφημησθεὶς κατήλθεν, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕως θανάτου
 » αὐτοῦ ».

Τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ αὐτοῦ Κύρου, τοῦ μεταμορφωθέντος ἀπὸ Ἐπαρχον τοῦ Βυζαντίου εἰς ἀρχιερέα, ἱστορεῖ καὶ ὁ Μαλάλας (χρονογραφ. XIV, σελ. 362, ἐκδ. 1831), πλην ὅτι ἀντὶ τῆς Σμύρνης, ὀνομάζει τὸ Κοτυάειον τῆς Φρυγίας.

Εἰς τὸ αὐτὸ Χρονικὸν Πασχάλιον (tom. I, ἀπὸ σελ. 630 μέχρι σελ. 684) περιέχεται ἡ παράδοξος καὶ διὰ τὸ μακρὸς καὶ διὰ τὴν ὕλην Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος (533 ἔτ. ἀπὸ Χρ.) πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὀρθοδόξους, ἐπιγραφὴν φέρουσα: « Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Ἰουστινιανὸς,
 » εὐσεβὴς, νικητὴς, τροπαιοῦχος, μέγιστος, ἀεισέβαστος,
 » Αὔγουστος, πολίταις ἡμετέροις ». Εἰς αὐτὴν φέρει ὁ βασιλεὺς ὅχι μόνον τῆς Γραφῆς, ἀλλὰ ὅλων σχεδὸν τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας πολλὰς μαρτυρίας, εἰς πίσωσιν τῆς ὀρθοδοξίας,

ονομάζει ὅλας τὰς αἱρέσεις, καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς ὅλων τῶν αἱρέσεων, τοὺς ἀναθεματίζει ὅλους (σελ. 659-664). Καὶ ἡ παράδοξος αὕτη ἐγκύκλιος ἐξεδόθη μικρὸν μετὰ τὴν φρικτὴν ἐπανάστασιν τῶν Βενέτων καὶ τῶν Πρασίνων, τῆς ὁποίας αἷτιος ἦτον αὐτὸς ὁ Ἰουστινιανὸς, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπυρπολήθη μέγα μέρος τῆς πόλεως, καὶ ἐφονεύθησαν τριακονταπέντε χιλιάδες λαοῦ (αὐτόθι. σελ. 627).

Ἡ μανία τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων νὰ γίνωνται Θεολόγοι, ἕως καὶ νὰ ἀνακινῶσι τολμηρῶς ζητήματα περὶ τῶν ἰδιωμάτων τοῦ Θεοῦ, εἰς μόνην τὴν θείαν γινῶσιν ἀνήκοντα· ἡ τοιαύτη λέγω μανία ἐτάραξε καὶ τῶν ὑπηκόων τὰς φρένας, καὶ τοὺς ἐκατάσθησε σχεδὸν ὅλους τὸ ζόμα Θεολόγους, καὶ τὴν καρδίαν καταφρονητὰς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ὅχλον ἀληθῶς σασιαστὴν, ἔτοιμον νὰ βαπτίζεται εἰς αἵματα. Ἀπόδειξις τούτου, αἱ φρικταὶ τῶν Πρασίνων καὶ Βενέτων μαιφοναίαι, τῶν ὁποίων δὲν ἦτο πρώτη οὐδὲ τελευταία ἡ συμβᾶσα εἰς τοῦ Θεολόγου Ἰουστινιανοῦ τοὺς χρόνους, καὶ ἡ περὶ τοῦ Θεοδοσίου ὑπόψια, ὅτι ἐψήφισεν ἐπίσκοπον τῆς Σμύρνης τὸν καταργηθέντα ἑπαρχον, διὰ νὰ τὸν θυσιάσῃ μὲ τὰς χεῖρας τῶν Σμυρναίων. Ἀπόδειξις τελευταῖον καὶ οἱ συνειθισμένοι νὰ φονεύωσιν ἐπισκόπους Σμυρναῖοι· ἐπειδὴ εἴτε αὐτοὶ οἱ φονευθέντες, ἐφονεύθησαν ὡς μάρτυρες, ὄντες καλοὶ ποιμένες, εἴτε γενόμενοι λύκοι, ἐμετάβαλαν καὶ τοὺς ταλαιπώρους Σμυρναίους εἰς αἰμοδόρους λύκους, ὅπως ἂν τὸ κρίνης, ἡ κρίσις φωνάζει, ὅτι μέγα μέρος τῶν Γραικορωμαίων ὀλίγον ἐδιάφερον ἀπὸ τοὺς ἀγρίους ἀνθρωποφάγους.

ΘΕΟΣ. Ζ. Δείχνω.

ΘΕΡΑΠΕΙΑΝ, Δ. ἤγουν Θεραπίδιον, τὸ ἐξηγεῖ Πεντά-νευρον (Ἄτακτ. IV, σελ. 406). Ἴσως ὅμως ἐσήμαινε σύνθετον τι ἱατρικόν· διότι εἰς τοῦ Λουκιανοῦ (τόμ. V, σελ. 84) τὸν

Ἀλέξανδρον ἢ Ψευδόμαντιν, ὅπου λέγει « Κολλῦριον σκευασθόν » ἐκ πίττης Βρυττίας καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς » τετριμμένου, καὶ, κηροῦ καὶ μασίχης » ὁ σχολιαστὴς ὑποσημεῖονει: « Σύνθεσις τοῦ λεγομένου Θεραπιδίου », Καὶ σημείωσε, ὅτι πέντε εἶδη ἔβαλλεν ὁ γόης Ἀλέξανδρος εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Θεραπιδίου, ὅθεν εὐλόγως δύναται τις νὰ ὑποπτευθῇ μὴ ἐπωνομάσθῃ διὰ τοῦτο μεταφορικῶς καὶ γοητικῶς Πεντάνευρον, ἥγουν Πεντεδύναμον.

ΘΕΩΡΙΑ, πληθ. οὐδετ. (spectacles) γενικῶς ὅλοι οἱ τόποι, ὅπου συναθροίζονται τὰ πλήθη, νὰ θεωρήσωσι δράμα ἢ ἄλλο τί ἄξιον θεωρίας.

* ΟΝΗΣΙΣ, θηλ. ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Θανατικόν, οὐδετ. (peste), Μαλάλ. Χρονογραφ. XVIII, σελ. 482.

* ΘΡΑΨΑΛΟΣ, Ζ. Μαλάκια.

ΘΥΛΑΚΪΤΙΣ (balle). Ἰδε Schneider λέξ., Θυλακίτις.

ΘΥΜΙΑΤΟΝ, καὶ Θυμιατήριον, οὐδετ. Σ. Δ. (encensoir). Οἱ Γραικορωμ. τὸ ἐπρόφεραν καὶ Θυμιατὸς, ἀρσ. Δ. Τοῦ Θυμιατοῦ καὶ τοῦ Θυμιάματος ἡ χρῆσις εἶναι παμπάλαιος. Διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω τοὺς Ἑβραίους, προσαζομένους ἀπὸ τὸν νόμον νὰ τὸ προσφέρωσιν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὡς τοὺς ἀπαγόρευε νὰ μὴ θυμιάζωσι τὰ εἶδωλα τῶν ἐθνῶν· καὶ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες ἐθυμιάζαν τοὺς Θεοὺς των, ἀκόμη καὶ τοὺς ὑπερέχοντας ἄνδρας, διὰ σέβας, φόβου ἢ καὶ ἀνδραποδώδη κολακείαν. Ἀπὸ τὰ προσφερόμενα εἰς τοὺς ναοὺς πολυτελεῖ δῶρα ἦσαν καὶ τὰ Θυμιατήρια (Ἡροδοτ. IV, 162). Ὁ στρατηγὸς τῶν Περσῶν Δάτις, θέλων νὰ ἀπατήσῃ τοὺς Δηλίους, ἐθυμιάσε τὸν Ἀπόλλωνα τῶν μὲ τριακόσια τάλαντα λιθανίου (Ὁ αὐτ. VI, 97). Ὁ Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἐκυρίευσεν τὴν Ἀρωματοφόρον, ἔστειλεν εἰς τὸν παιδαγωγὸν του Λεωνίδην ἑκατὸν

τάλαντα λίθανιου, νὰ θυσιάξῃ ἀλύπητα τοὺς θεοὺς, διότι ὁ Λεωνίδης παιδίον ὄντα, τὸν ὠνείδιζεν ὅτι ἐδαπάνᾳ παραπολὺ λίθανιον εἰς τὰς θυσίας (Πλουτάρχ. Ἀποφθ. σελ. 683 τοῦ VI, τόμ. Reisk). Ἡμεῖς σήμερον θυμιάζομεν καὶ τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς, ὡς ἔπρασαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐθυμιάζαν καὶ τοὺς θεοὺς των αὐτοκράτορας. Εὕρισκεται καὶ τοιαύτης ἀνθρωποθυμιάσεως παράδειγμα ἑλληνικὸν εἰς παλαιάν τινα ἐπιγραφὴν εὐρεθεῖσαν εἰς τὴν Πέργαμον, δηλοῦσαν τὰς προσφερθεῖσας ἀπὸ τὸν δῆμον εἰς δὲν ἐξεύρω τίνα πολίτην τιμάς: « Ἐδοξεν ἐπαινέσαι τε αὐτὸν καὶ σεφκνῶσαι χρυσῶ » σεφάνῳ· εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ προσ- » φέρεσθαι δὲ καὶ θυμιατόν ». (Ἴδε τὰς σημ. τοῦ Ρεῖσκίου εἰς τὴν Ἑκθ. τῆς βασιλ. τᾶξ. Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, σελ. 110). Οἱ Κύριοι Τιμαριῶται (Seigneurs féodaux) καὶ ἀπαιτοῦσαν τὸ ἐπ' ἐκκλησίας θυμίασμα, ὡς ἀπαραιτήτως χρεωσούμενον εἰς αὐτοὺς.

* ΘΥΜΩΔΗΣ. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 181.

I.

ΙΔΙΚΑ. Ζ. Οἰκειακά.

ΙΔΙΚΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ, Δ.

* ΙΔΙΟΓΡΑΦΟΝ. Ζ. Ἰδιόχειρον.

ΙΔΙΟΧΕΙΡΟΝ, Δ. τὸ γραμμένον μὲ χεῖρας ἰδίας, Ἰδιόγραφον καὶ Αὐτόγραφον, Ἑλλ. (autographe). Λέγεται καὶ

* Ἰδιόγραφον.

ΙΕΡÀ ΒΟΤΑΝΗ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΙΕΡΑΚΑΡΗΣ (Γερακάρης, Γιερακάρης, Σ. Ἰερακάρι, Δ.). Ἰερακάρης, ἢ Ἰερακάριος (fauconnier) ὀνομάζεται ὅστις ἀσχολεῖται νὰ ἀγρεύῃ ἰέρακας (éperviers), γύπας (Au-

tours) αετούς (aigles) καὶ ἄλλα παρόμοια σαρκοβόρα ὄρνεα. Ὁ Βελώνιος ἱστορεῖ καὶ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἀγρεύονται εἰς τὴν Κρήτην, καὶ τὰς δυσκολίας τῆς ἄγρας, διότι φωλεύουν, ὅχι εἰς δένδρα, ὡς τὰ λοιπὰ ὄρνεα, ἀλλ' εἰς πέτρας καὶ σχισμάς βουνῶν ἀπροσίτους (BELON, *Observat.* I, 11, pag. 29), ὡς τὸ ἐπαρτήρησε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἱστορ. VI, 5 καὶ IX, 12), ὅς τις λέγει « Ὁ δὲ γυψ νεοττεύει » μὲν ἐπὶ πέτραις ἀπροσβάτοις· διὸ σπάνιον ἰδεῖν νεοττεῖαν » γυπὸς καὶ νεοττούς... Ἐν ἀποτόμοις δὲ καὶ ὁ ἱέραξ νεοττεύει »· καὶ διὰ τοῦτο (λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς Ἀριστοτέλης) ἠπατήθη ὁ Ἡρόδοτος, νομίσας, ὅτι οἱ γύπες δὲν ἦσαν ἐγχώριοι τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἤρχοντο ἀπ' ἄλλην χώραν ἄθληον.

Περὶ δὲ τοῦ ἔθους νὰ κυνηγῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἄλλα διάφορα ὀρνίθια μὲ τὴν Βοήθειαν καὶ συνέργειαν τῶν ἱεράκων, μανθάνομεν ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἱστορ. IX, 24, σελ. 447) ὅτι παρόμοιόν τι ἐγένετο εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Θράκης « Θηρεύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ ὀρνίθια κοινῇ. Οἱ » μὲν γὰρ ἔχοντες ξύλα σοβοῦσι τὸν κάλαμον καὶ τὴν ὕλην, » ἵνα ἐκπέτῳνται τὰ ὀρνίθια· οἱ δὲ ἱέρακες ἄνωθεν ὑπερφαινόμενοι καταδιώκουσι· ταῦτα δὲ φοβούμενα κάτω πέτεται » πάλιν πρὸς τὴν γῆν· οἱ δ' ἄνθρωποι τύπτοντες τοῖς ξύλοις » λαμβάνουσι, κ. τ. λ. ». Τὸ ἔθος τοῦτο δὲν ἦτο χρηστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸ γινόμενον εἰς τὴν Θράκην εἰκόνιζεν ἀτελῶς τὴν μέλλουσαν ἔπειτα νὰ τελειωθῇ τέχνην τῆς διὰ τῶν ἱεράκων ἄγρας (fauconnerie). Πρῶτον εἰς τὴν Ἰνδίαν ἐφάνη, ὅπου πιθανὸν ὅτι καὶ ἐτελειώθη, ἐπειδὴ παρὰ τοὺς ἱεράκας ἐλάμβαναν καὶ ἄλλα ὄρνεα συγγενῇ ἢ παρόμοια, τὰ ἀνέτρεφαν καὶ τὰ ἐδίδασκαν εἰς ἄγραν ὅχι μόνον ὀρνιθίων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ζώων, ὡς ἱστόρησεν ὁ Κτησίας (παρὰ Φωτ. Μυριόβιβλ. κωδ. Ixxii, σελ. 148), καὶ ἀπὸ τὸν Κτησίαν λαβὼν ὁ Αἰλιανὸς

τάλαντα λιθανίου, γὰ θυσιάξῃ ἀλύπητα τοὺς θεοὺς, διότι ὁ Λεωνίδης παιδίον ὄντα, τὸν ὠνείδιζεν ὅτι ἑδαπάνᾳ παραπολὺ λιθάνιον εἰς τὰς θυσίας (Πλουτάρχ. Ἀποφθ. σελ. 683 τοῦ VI, τόμ. Reisk). Ἡμεῖς σήμερον θυμιάζομεν καὶ τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς, ὡς ἔπρασαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐθυμιάζαν καὶ τοὺς θεοὺς τῶν αὐτοκράτορας. Εὐρίσκεται καὶ τοιαύτης ἀνθρωποθυμιάσεως παράδειγμα ἑλληνικὸν εἰς παλαιὰν τινα ἐπιγραφὴν εὑρεθεῖσαν εἰς τὴν Πέργαμον, δηλοῦσαν τὰς προσφερθείσας ἀπὸ τὸν δῆμον εἰς δὲν ἐξεύρω τίνα πολίτην τιμὰς: « Ἐδοξεν ἐπαινέσαι τε αὐτὸν καὶ σεφχνῶσαι χρυσῶ » σεφάνῳ· εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ προσ- » φέρεσθαι δὲ καὶ θυμιᾶτον ». (Ἴδε τὰς σημ. τοῦ Ρεῖσκίου εἰς τὴν ἔκθ. τῆς βασιλ. τάξ. Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, σελ. 110). Οἱ Κύριοι Τιμαριῶται (Seigneurs féodaux) καὶ ἀπαιτοῦσαν τὸ ἐπ' ἐκκλησίας θυμίασμα, ὡς ἀπαραιτήτως χρεωστούμενον εἰς αὐτοὺς.

* ΘΥΜΩΔΗΣ. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 181.

I.

ἸΔΙΚΑ. Ζ. Οἰκειακά.

ἸΔΙΚΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ, Δ.

* ἸΔΙΟΓΡΑΦΟΝ. Ζ. Ἰδιόχειρον.

ἸΔΙΟΧΕΙΡΟΝ, Δ. τὸ γραμμένον μὲ χεῖρας ἰδίας, Ἰδιόγραφον καὶ Αὐτόγραφον, Ἑλλ. (autographe). Λέγεται καὶ

* Ἰδιόγραφον.

ΙΕΡΑ ΒΟΤΑΝΗ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΙΕΡΑΚΑΡΗΣ (Γερακάρης, Γιερακάρης, Σ. Ἰερακάρι, Δ.). Ἰερακάρης, ἢ Ἰερακάριος (fauconnier) ὀνομάζεται ὅστις ἀσχολεῖται γὰ ἀγρεύῃ ἰέρακας (éperviers), γύπας (Au-

tours) αετούς (aigles) καὶ ἄλλα παρόμοια σαρκοβόρα ὄρνεα. Ὁ Βελώνιος ἱστορεῖ καὶ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἀγρεύονται εἰς τὴν Κρήτην, καὶ τὰς δυσκολίας τῆς ἄγρας, διότι φωλεύουν, ὅχι εἰς δένδρα, ὡς τὰ λοιπὰ ὄρνεα, ἀλλ' εἰς πέτρας καὶ σχισμὰς βουνῶν ἀπροσίτους (BELON, *Observat.* I, 11, pag. 29), ὡς τὸ ἐπαρτήρησε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἱστορ. VI, 5 καὶ IX, 12), ὅστις λέγει « Ὁ δὲ γυψ νεοττεύει » μὲν ἐπὶ πέτραις ἀπροσβάτοις· διὸ σπάνιον ἰδεῖν νεοττεῖαν » γυπὸς καὶ νεοττούς... Ἐν ἀποτόμοις δὲ καὶ ὁ ἰέραξ νεοττεύει » καὶ διὰ τοῦτο (λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς Ἀριστοτέλης) ἠπατήθη ὁ Ἡρόδοτος, νομίσας, ὅτι οἱ γύπες δὲν ἦσαν ἐγγχώριοι τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἤρχοντο ἀπ' ἄλλην χώραν ἄσθλον.

Περὶ δὲ τοῦ ἔθους νὰ κυνηγῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἄλλα διάφορα ὀρνίθια μὲ τὴν Βοήθειαν καὶ συνέργειαν τῶν ἱεράκων, μανθάνομεν ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἱστορ. IX, 24, σελ. 447) ὅτι παρόμοιόν τι ἐγίνετο εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Θράκης « Θηρεύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ ὀρνίθια κοινή. Οἱ » μὲν γὰρ ἔχοντες ξύλα σοβοῦσι τὸν κάλαμον καὶ τὴν ὕλην, » ἵνα ἐκπέτῳνται τὰ ὀρνίθια· οἱ δὲ ἱέρακες ἄνωθεν ὑπερφαινόμενοι καταδιώκουσι· ταῦτα δὲ φοβούμενα κάτω πέτεται » πάλιν πρὸς τὴν γῆν· οἱ δ' ἄνθρωποι τύπτοντες τοῖς ξύλοις » λαμβάνουσι, κ. τ. λ. ». Τὸ ἔθος τοῦτο δὲν ἦτο χρηστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸ γινόμενον εἰς τὴν Θράκην εἰκόνιζεν ἀτελῶς τὴν μέλλουσαν ἔπειτα νὰ τελειωθῇ τέχνην τῆς διὰ τῶν ἱεράκων ἄγρας (fauconnerie). Πρῶτον εἰς τὴν Ἰνδίαν ἐφάνη, ὅπου πιθανόν ὅτι καὶ ἐτελειώθη, ἐπειδὴ παρὰ τοὺς ἱεράκας ἐλάμβαναν καὶ ἄλλα ὄρνεα συγγενῇ ἢ παρόμοια, τὰ ἀνέτρεφαν καὶ τὰ ἐδίδασκαν εἰς ἄγραν ὅχι μόνον ὀρνιθίων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ζώων, ὡς ἱστορήσεν ὁ Κτησίας (παρὰ Φωτ. Μυριόβιβλ. κωδ. Ixxii, σελ. 148), καὶ ἀπὸ τὸν Κτησίαν λαβὼν ὁ Αἰλιανὸς

(Περὶ ζ. Ἰδιότ. IV, 26). Ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς λαβόντες οἱ Ἄρα-
 βες τὴν τέχνην, τὴν ἐξήσκησαν ἐπιπλέον, καὶ τὴν ἐπαράδωκαν
 εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, οἱ ὅποιοι ὁμῶς εἶχαν τὴν γνωρίσειν
 ἀρχήτερα καὶ ἀπὸ τοὺς δορικτήτορας τῆς Γαλλίας Φράγκους.
 Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἤδη τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἀπ-
 ἔσπασαν τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους οἱ Φράγκοι, καὶ καθ-
 εῖξ ὅλον τὸν μεσαιῶνα, φαίνεται μάλιστα ἡ χρῆσις τῆς διὰ
 τῶν ἱεράκων κυνηγεσίας, ὅχι ὁμῶς ὥς κοινὸν τοῦ καθενὸς ἐπι-
 τήθευμα, ἀλλὰ μόνον τῶν δορικτητόρων ἰδίᾳ τέρψις καὶ
 παράσημον τῆς εὐγενείας των ἐξαίρετον. Παρὰ τοὺς κοσμικοὺς
 Τιμαριώτας, εἰς κἀνέν' ἄλλον δὲν ἐσυγχωρεῖτο νὰ τρέφῃ καὶ
 νὰ μεταχειρίζεται ἱέρακας εἰς κυνηγέσιον πλὴν εἰς τοὺς ἐπισκό-
 πους, ἡ μοναστηρίων ἡγουμένους, τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας,
 ὥς τοὺς ἐσυγχωρήθη νὰ καταπλουτίσωσι καὶ τὰ ἐπισκοπεῖα καὶ
 τὰ μοναστήρια μὲ τὰ κτήματα τῶν δουλωμένων Γάλλων, καὶ
 νὰ κατασταθῶσιν ἐξ αὐτῶν πολλοὶ αὐτόνομοι ὥς οἱ δορικτήτορες
 καὶ τύραννοι τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους. Ἡ τόση τῶν ἀγρίων Φράγκων
 πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς εὐνοία εἶχε δύο αἰτίας· νεοκατ-
 ήχητοι ἀπὸ τούτους εἰς τὸν χριστιανισμὸν, ἀλλὰ βάρβαροι, καὶ
 ποτισμένοι ἀκόμη τὰς δεισιδαιμονίας τῆς προγονικῆς θρη-
 σκειᾶς, εὐρήκασιν εἰς τοὺς νέους των διδασκάλους, ὅχι ἀληθεῖς
 ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ κόλακας ἐτοίμους νὰ τοὺς
 ἀπατῶσι μὲ νέας ἄλλας δεισιδαιμονίας, καὶ μὲ τὰς καθημερινὰς
 θαυματουργίας. Ἡ δευτέρα αἰτία, ἦτο τρόπον τινὰ καὶ ἡ πρὸς
 αὐτοὺς εὐγνωμοσύνη· διότι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ μάλιστα ἐσυνήργη-
 σαν προδίδοντες τὴν πατρίδα των, νὰ εὐκολύνωσι τὴν κατὰ-
 κτησιν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοὺς Φράγκους (Ἰδ. *Histoire civil.*
phys. et moral. de Paris, 3e édit. 1825, tom. I,
 pag. 228).

Ἀλλὰ καθὼς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη, οὕτω καὶ τὸ πάθος

τῆς δι' ἱεράκων κυνηγεσίας, εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς μάλιστα ἔγινεν ἀληθινὴ μανία, ὥς τὸ μαρτυροῦν πολλοὶ κανόνες ἐκκλησιαστικῶν συνόδων, τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος, αἱ ὁποῖαι ἐσπούδασαν ματαίως νὰ τὴν καταργήσωσι (Ἰδ. BECKMANN, *Beyträg. zur Geschicht. der Erfind. tom. II*, pag. 169).

Μεταξὺ τῶν βασιλέων, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Φριδερίκος ὁ δεύτερος, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα, ἡσχολήθη μὲ τόσον ζῆλον εἰς τὸ κυνηγέσιον τοῦτο, ὥστε νὰ συντάξῃ εἰς Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὸ περιβόητον βιβλίον, ἐπιγραφόμενον *De Arte venandi per aves* (Περὶ τῆς δι' ὀρνέων νυκηγετικῆς).

Δὲν ἐξεύρω, ἂν κατὰ μίμησιν τοῦ Φριδερίκου, ἐπεθύμησαν καὶ οἱ ἡμέτεροι Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες νὰ ἔχωσι τοιαῦτα διδασκαλικά τῆς τέχνης βιβλία. Τοῦτο καὶ εἶναι βίβαιον, ὅτι πρῶτην φοράν, κατὰ τὴν αὐτὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα (1270), ἐξεδόθη μὲ προσταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἀπὸ τὸν ἱατρὸν τοῦ Δημήτριον τὸν Πεπαγμένον, σύνταγμα ἐπιγραμμένον Ἱερακοσόφιον, ἢ Ὀρνεοσόφιον (Ἰδε FABRIC. *Bibliothec. Græc. tom. I*, pag. 155).

ΙΕΡΑΚΟΣΟΦΙΟΝ (fauconnerie). Ζ. Ἱερακάρης.

ΙΕΡΟΛΟΓΩ, Δ. ἐσήμαινεν εἰς τοὺς Γραικορωμ. ὅ,τι σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς τὸ Εὐλογῶ, ὅταν ὁ λόγος ᾖναι περὶ γάμου γινομένου δι' ἐκκλησιαστικῆς ἱερουργίας, οἷον ἔλεγαν ἐκεῖνοι Τοὺς ἱερολόγησεν ὁ δεῖνα παπᾶς, ἀντὶ τοῦ τώρα συνήθους, Τοὺς εὐλόγησεν ἢ τοὺς ἐστεφάνωσεν (*un tel prêtre les a mariés*), ἢ Ἡ δεῖνα ἱερολογήθη τὸν δεῖνα, ἀντὶ τοῦ Τὸν εὐλογήθη ἢ τὸν ἐστεφανώθη (*elle s'est mariée à*).

* **ΙΕΡΟΠΡΑΞΙΑ** (*cérémonie religieuse*).

ΙΜΑΡΕΤΙΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΙΜΑΤΙΟΝ, Δ. Πρόσθεσε εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 338), ὅτι ἱμάτιον ὠνόμαζαν καὶ τῆς χηρευούσης αὐτοκρατορίσεως τὸ φόρεμα (*Robe de deuil impériale*), διότι ἦτο μαῦρον, ὡς ῥάσσον τῶν Μοναχῶν.

ΙΝΑΤΙ, Σ. Λέξις Τουρκικῇ (Ἰνάτ), σημαίνουσα τὸ κοιν. καὶ συνήθως λεγόμενον Πείσμα (*Obstination, entêtement*). Τὸ τῆς γνώμης ἀνένδοτον, Ἑλλ.

ΙΝΒΕΝΤΑΡΙΟΝ, Σ. Δ. καὶ Ἰνδεντον, Δ. λέξ. νομ. ξένη, Ἰταλιστὶ inventario (*inventaire*), ἐξηγουμένη ἀπὸ τὰ Γλ. « Ἰνδεντον, καταγραφὴν ».

ΙΟΝΘΟΝΑΡΙΟΝ, Δ. Ἰονθος, Ἑλλ. Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Εὐσέβιον : « Ἰόνθους, ἐξανθήματα σώματος ἀκμάζοντος, » ἅπερ οἱ νῦν χυθαίζοντες Ἰονθονάριά φασι ». Ἐμποροῦμεν λοιπὸν νὰ τὰ ὀνομάζωμεν Ἰόνθους ἄρσ. ἢ Ἰόνθια, οὐδέτ. ἀντὶ τοῦ ὑπερχυθαϊκοῦ Γιόθους (Ἄτακτ. IV, σελ. 80).

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ Αὐτοκράτωρ. Ζ. Θεολογία.

ΙΠΠΟΚΛΑΣΤΑΙ, Δ.

* **ΙΠΠΟΚΛΑΣΤΟΝ**, Δ. (λέξ. Ἑμφωτον).

ΙΡΙΣ ΑἸΓΡΙΑ, Δ.

ΙΣΑΤΗ, Θηλ. Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 400).

ΙΣΙΣ (εἰς) ὀνόματα. Ζ. Η.

ἸΣΚΑΙ, Δ.

ΙΣΚΩ. Ζ. Πολλυνίσκω.

ΙΣΟΠΟΣΟΝ, Δ. (*qui est d'une égale quantité*), λέξις ὅχι μόνον χρήσιμος εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἀξία νὰ δημοσιωσθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά.

ΙΣΤΟΡΙΑ. Εὐφύεστερα νὰ ὀρίσθῃ ἡ Ἱστορία δὲν εἶναι δυνατὸν, πλὴν ὡς τὴν ὥρισεν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν Παρισίοις σχολὴν τῶν κωφαλάλων (Sourds-muets) ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐκ γενετῆς δυστυχήσαντας μῆτε ν' ἀκούωσι μῆτε ν' ἀκούωνται. Ἐρωτηθεὶς, : Τί εἶναι ἡ Ἱστορία; ἀπεκρίθη, Φωνὴ νεκρῶν διδάσκουσα τοὺς ζῶντας : La voix des morts faisant leçon aux vivans (Ἴδε ἡφημερίδα ἐπιγραφομένην La Tribune, 27 Αὐγούστου, 1832).

* Κοσμογυρισμένον ὀνομάζομεν κοινῶς τὸν ἔμπειρον πολλῶν ἱστοριῶν καὶ πραγμάτων, τῶν ὁποίων τὴν γνῶσιν ἀπέκτησεν ἀπὸ τῆς εἰς διαφόρους χώρας καὶ διαφορὰ ἔθνη ἀποδημίου καὶ μακρὰν διατριβὴν του. Τοιοῦτον κοσμογυρισμένου μᾶς ἐπαράσκησεν ὁ Ὅμηρος τὸν Ὀδυσσεᾶ λέγων (Ὀδυσσ. α', 3),

Πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστυα, καὶ νόον ἔγνω.

Σήμερον, ὅστις ἐπιθυμεῖ τὴν τοιαύτην ἐμπειρίαν, δὲν ἔχει χρεῖαν νὰ γυρίσῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' εἰς τὴν πατρίδα του μένων, εἰς τὸν οἶκόν του καθήμενος, ἔμπορεῖ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ, ἐὰν μόνον διαβάξῃ τὴν Ἱστορίαν μὲ σκοπὸν νὰ ὠφελῇ ἀπ' αὐτὴν. Καὶ τοῦτον τὸν σκοπὸν μάλιστα χρεωσθῶν νὰ παραγγέλλωσιν οἱ διδάσκαλοι εἰς τοὺς διδασκομένους τὴν Ἱστορίαν νέους, καὶ νὰ τοὺς λέγωσι συχνὰ, ὅτι ἡ μὲ προσοχὴν μελέτῃ τῆς Ἱστορίας θέλει τοὺς καταστήσειν πολλῶν κοσμογυρισμένων ἐμπειροτέρους, ἔτι δὲ καὶ πολλῶν γερόντων φρονιμωτέρους, ἐκείνων μάλιστα τῶν γερόντων, ὅσοι φαντάζονται ὅτι χωρὶς παιδείαν αὐξάνει ἡ γνῶσις καθόσον λευκαίνονται τῆς κεφαλῆς των αἱ τρίχες· « Ἐσχατος ὅρος τῶν περὶ τὴν Ἱστορίαν καλῶν τὸ πολλῶν καὶ ἀπείρων πραγμάτων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ διὰ » βραχείας ἀναγνώσεως πείραν λαβεῖν, καὶ γενέσθαι γέροντας

» ἔτι νέους ὄντας, δι' ἐπισήμην τῶν προγεγονότων, ὥσε,
 » τίνα μὲν φευκτέον, τίνα δὲ αἰρετέον, εἰδέναι » (Εὐνάπ.
 Ἰσορ. σελ. 59).

Ἡ ἱστορία ἔχει νὰ τοὺς πληροφρήσῃ, ὅτι ὅλαι τῶν ἀνθρώπων αἱ δυσυχίαι, χωρὶς ἐξαίρεσιν, ἀνέβλυσαν ἀπὸ τὰς τρεῖς φαρμακερὰς ταύτας πηγὰς, τὴν Φιληδονίαν, τὴν Φιλαργυρίαν, καὶ τὴν Φιλαρχίαν, ἢ συντομώτερον, ἀπὸ μόνην τὴν Φιληδονίαν, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν περιέχονται καὶ αἱ λοιπαὶ δύο. Φιληδονίαν λέγω, ὅχι τὴν ἀγάπην τῆς ἡδονῆς, ἐμφυτευμένην εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λογικοῦ ζώου, ἀπ' αὐτὸν τὸν δημιουργὸν τῆς φύσεως, ἀλλὰ τῆς ἀγάπης ταύτης τὴν ὑπερβολὴν, τὴν ὀνομαζομένην Ἀκρασίαν. Ἀρχαὶ καὶ πλούτη δι' ἄλλο δὲν ἐπιθυμοῦνται τόσον σφοδρὰ, παρὰ ὡς μέσα νὰ πληρόνωμεν ἀκρατῶς ὅλας τὰς σωματικὰς ἡδονάς. Ἡ Ἀκρασία ἐγέννησε τὰς πολυτελεῖς τραπέζας, τοὺς ἀθέσμους γάμους, τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας, τὰς ἀρπαγὰς, τὰς λησείας, τὰς πατροκτονίας, τὰς ἀδελφοκτονίας, τὰς ἱεροσυλίας, καὶ τὰς φαρμακείας (Ἰαμβλίχ. Περὶ Πυθαγορικ. Βίου, κεφ. 17, σελ. 64). Καὶ ἡ πλήρωσις τῶν τοιούτων ἀθέσμων ἡδονῶν εἶναι καθαρὰ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης καταφρόνησις, ἣτις κατέσρεψε πολλὰς ἐθνικὰς κοινωνίας. Διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω τὴν καταστροφὴν μεγάλων δεσποτῶν, ὡς τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Βαβυλωνίων, τῶν Μήδων, τῶν Περσῶν, οἱ ὅποιοι ἔφθασαν ἕως οὗ μὴν ἀρκοῦμενοι εἰς τὴν ἄθεσμον πολυγαμίαν, ἐτόλμησαν καὶ ἀθεσμοτέρας μίξεις μὲ ἀδελφὰς καὶ μὲ μητέρας, μὴν ἀρκοῦμενοι νὰ καταθλίβωσι τοὺς ἰδίους ὑπηκόους, ἐτάραξαν τὴν ἡσυχίαν καὶ πολλῶν ἄλλων ἐθνῶν μὲ τὰς ἀδίκους δορικτησίας, καὶ κατέκλυσαν τὴν γῆν μὲ συγγενικὰ καὶ ξένα αἵματ'· μὴν ἀρκοῦμενοι εἰς τὰς ἀφθόνως προσφερομένας ἀπὸ τὴν φύσιν τροφὰς, ἐπενόησαν παντοίους τρόπους νὰ τὰς μετασκευάζωσιν εἰς

ἐχθρὰ τῆς υἱείας φαγητὰ, καὶ ἀντέμειβαν δημοσίᾳ ὡς βιω-
 φελεστάτου καλοῦ αἵτιον τὸν εὐρέτην τινὸς νέας μαγειρικῆς
 σκευασίας· διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω, λέγω, τὴν καταστροφὴν ἐκεί-
 νων, καὶ αὐτὰ τὰ εὐνομούμενα ἐλεύθερα ἔθνη ἔχασαν καὶ
 νόμους καὶ ἐλευθερίαν, γινόμενοι δοῦλοι βαρβάρων ἐθνῶν ἄλ-
 λων, διὰ τὴν ἀκρασίαν. Οἱ Ἕλληνές ἐδουλώθησαν ἀφοῦ ἔγιναν
 παροιμίαι εἰς αὐτοὺς, αἱ Ἰωνικαὶ καὶ Σικελικαὶ τῶν
 τράπεζαι. Τῶν Ῥωμαίων ἔπειτα ἡ δούλωσις ἔγινεν αἰσχρο-
 τέρα τῆς Ἑλληνικῆς δουλώσεως, διότι καὶ ἐξεπέρασαν τοὺς
 Ἕλληνας εἰς τὴν τρυφὴν, ζωपुरοῦντες καὶ ἐξάπτοντες αὐτὴν
 καθημέραν μὲ τὴν φίλαρχον δορικτησίαν, καὶ τὰ ἄπειρα
 πλούτη, ὅσα ἡ πλεονεξία τῶν ἐμετακόμιζεν ἀπὸ τὰ δορίκτητα
 ἔθνη εἰς τὴν Ῥώμην. Πόσοι πόλεμοι ἄδικοι, πόσου αἵματος
 χύσις συνέβη διὰ ταύτην τὴν ἀκρασίαν!

Τὰ τόσα ὁμως πάνδεινα κακὰ ἐκίνησαν τοὺς φιλοσόφους νὰ
 ἐρευνήσωσιν ἀκριβέστερον καὶ τὰς πηγὰς αὐτῶν, καὶ τὰ μέσα
 νὰ τὰς φράξωσι καὶ συμφώνως ἐγνωμοδότησαν μίαν μόνην
 Θεραπείαν, τὴν Ἰσότητα. **ΙΣΟΤΗΣ ΦΙΛΟΤΗΣ**, εἶπαν οἱ
 Πυθαγόρειοι, Ἰσότης φιλότης ἐφώναζαν οἱ μεταγενέστεροι, καὶ
 φωνάζουν ἔτι σήμερον εἰ πολιτικοὶ φιλόσοφοι. Ἐμείνε νὰ εὐ-
 ρωσι ποῖον εἶδος πολιτείας ἦτον ἱκανὸν νὰ εὕρῃ καὶ νὰ σφερώσῃ
 ταύτην τὴν ἱερὰν ἰσότητα, ἣτις ἔμελε νὰ φέρῃ τὴν φιλότητα
 καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς πολίτας· καὶ χάρις εἰς τοὺς Ἕλληνας,
 εὐρέθη ἡ Δημοκρατία, ἀλλὰ τοὺς ἦτο φυσικὰ ἀδύνατον καὶ νὰ
 τὴν τελειώσωσι, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι ἐχρημάτισαν εὐρέται. Ἡ
 μακρὰ πεῖρα καὶ ὁ χρόνος τελειοποιεῖ τὰ πρότερον εὐρεμένα.
 Καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἐπροβλήθη καὶ ἐπροφητεύθη πάλιν ἀπὸ
 τοὺς Ἕλληνας. Ὅταν ὁ Πλάτων προτιμᾷ καὶ αὐτὴν τὴν κακὴν
 Δημοκρατίαν, ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον βασιλείαν ἢ τὴν ὀλιγαρχίαν,
 νοεῖ τὴν μέλλουσαν τῆς δημοκρατίας τελειώσιν. Ὅταν λέγῃ, ὅτι

ἄλλως δὲν θέλουν παύσειν τὰ κατέχοντα δεινὰ τοὺς ἀνθρώπους, πλὴν ἐὰν οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι, μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ πρόοδος τῆς φιλοσοφίας, ἡγουν τῆς κοινῆς παιδείας, δὲν θέλει συγχωρῆσαι εἰς κανένα φιλόσοφον νὰ βασιλεύσῃ, οὐδ' εἰς κανένα βασιλέα νὰ κατασταθῇ μόνος ἓνας μεταξὺ τῶν πολιτῶν ἀνυπεύθυνος καὶ ἀνώτερος τῶν νόμων.

Ὁ προφητευθεὶς οὗτος χρόνος ἔσθασε· ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς εἶπα, τὰ καλὰ δὲν γεννῶνται διαμιάς τέλεια, ἐπενόησαν πρῶτον νὰ συγκολλήσωσι τὴν Ἀριστοκρατίαν καὶ τὴν Δημοκρατίαν μὲ Βασιλείαν ἀνυπεύθυνον, ὡς εἶναι τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Γάλλων ἡ πολιτεία. Ἀλλὰ τὴν τερατώδη ταύτην τριαδικὴν συγκόλλησιν ὅτι μέλλει νὰ τὴν διασπάσῃ ὁ ἐξῆς πολλὰ μικρὸς χρόνος, μαρτυρεῖται ἀπὸ δύο τὰ ἐξῆς πρὸ μικροῦ συμβάντα: οἱ Ἄγγλοι ἐκανόνισαν εἰς τὸ δικαιότερον τὰς ἀρχαιρεσίας τῶν ἐναντίον τῆς ὀνομαζομένης Ἄνω βουλῆς τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ οἱ Γάλλοι κατήργησαν τὴν κατὰ διαδοχὴν σειρὰν τῶν μελῶν τῆς Ἄνω βουλῆς των, καὶ ἀπλῶς πάντα τίτλον εὐγενείας χωρίσῃς, ἐπειδὴ ὅλον τὸ ἔθνος εἶναι Εὐγενές, ὅταν ὅλα τοῦ τὰ μέλη ᾗναι ἐλεύθερα· καὶ ὅλοι οἱ πολῖται Εὐπατρίδαι, ἐὰν ἡ πατρίς κυβερνᾶται ἀπὸ μόνους τοὺς μὲ ψῆφον ὅλων τῶν πολιτῶν κυρωθέντας νόμους. Τὰ πολιτικὰ ταῦτα συμβάματα βαδίζουν φυσικὰ καὶ πρὸς τῆς ἀνυπευθύνου βασιλείας τὴν κατάργησιν, καὶ τῆς καθαρᾶς Δημοκρατίας τὴν κατάσασιν.

Μόνοι οἱ Ἀγγλαμερικανοὶ χαίρονται σήμερον τοιαύτην καθαρὰν Δημοκρατίαν, ἐπειδὴ τὴν ἀπέπλυναν ἀπὸ τὴν λέπραν τῆς ἀνυπευθύνου βασιλείας καὶ τῆς σχεδὸν ἰσοδυναμοῦ υπερ-ηφάνου ἀριστοκρατίας. Βασιλέα δὲν ἔχουν, διότι εἶναι ἄχρηστος ὀλότελα ἂν εὐθύνεται, ὡς οἱ λοιποὶ πολῖται, εἰς τοὺς νόμους,

καὶ μέγα ἐμπόδιον ὅλων τῶν χρηστῶν πράξεων ἂν ἐνεργῇ ἀνυπεύθυνος. Εὐγενῇ τοῦτον ἢ ἐκείνῳ δὲν τιτλοφοροῦν κἀνένα, ἐπειδὴ ὅλος ὁ λαὸς ἐξευγενίσθη, κατασχέσας εὐγενεστάτην ὅλων τῶν πολιτειῶν τὴν πολιτείαν του.

Ὅτι μάλιστα χρεωστοῦν νὰ παρατηρῶσιν ἀναγινώσκοντες τὴν παλαιὰν ἱστορίαν οἱ νέοι, καὶ παραβάλλοντες αὐτὴν μὲ ὅσα βλέπουν ἢ ἀκούουν τὴν σήμερον, εἶναι ἡ ἀξιοθρήνητος εὐκολωτάτη μεταβολὴ καὶ μετακύλισις τῶν ἀνθρωπίνων φρονημάτων, πρὸς τὰς διαφόρους μεταβολὰς καὶ τύχας τῆς πολιτείας, κατὰ τὸ πάντοτε ἀληθινὸν ἀπόφθεγμα τοῦτο,

Πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτήμεθα.

Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ὁποίους καὶ μόνον τὸνομα τοῦ Μεγάλου βασιλέως ἔκαμνε ν' ἀνατριχιάζωσι, καὶ ὁ φιλόπατρις Δημοσθένης ἐσπούδαζε νὰ τοὺς κρατῇ πάντοτε εἰς τὸν σωτήριον τοῦτον ἀνατριχιασμὸν, ἐκολάκευσαν καὶ αὐτὰς τὰς ἐρωμένας τοῦ βασιλέως Δημοτηρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, καὶ τέλος ἐψήφισαν καὶ τὸν Δημήτριον, Θεόν. Ἐκαὶ πότε καὶ ἀπὸ ποίους ἐγράφη τὸ αἰσχρὸν τοῦτο ψήφισμα; Μόλις μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ Δημοσθένης, καὶ ἀπὸ πολίτας ἀκουστάς καὶ ἐπαινέτας τῶν Δημοσθενικῶν λόγων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Δημοχάρης, ἀνεψιὸς τοῦ Δημοσθένους!!! Τὴν αὐτὴν μεταβολὴν θέλει εὑρεῖν καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὅστις ἐξετάσῃ τὸ μέσολαβῆσαν σχεδὸν ἰσόχρονον διάστημα μεταξὺ τοῦ νέου Δημοσθένους, τοῦ φιλοπάτριδος Κικέρωνος, καὶ τῶν ἀναισχύντων κολάκων τοῦ ἀγρίου Τιβερίου καὶ τῶν καθεξῆς ὁμοίων του τυράννων.

Ταῦτα βλέποντες καὶ ἀκούοντες οἱ νέοι, χρεωστοῦν ν' ἀποκτήσωσιν ἐξ ἀπαλῆς ἡλικίας καὶ νὰ κάμωσιν ἕξιν εἰς ἑαυτοὺς τὸ ἀμετακύλιστον τοῦτο εἰς τὰ ὀρθὰ καὶ γενναῖα

φρονήματα· μηδὲ νὰ φαντάζωνται, ὅτι χωρὶς τὴν σωτήριον παιδιόθεν ἔξιν ταύτην θέλουν ἰσχύσειν νὰ στέκωνται ἀκλόνητοι εἰς τῆς ἀρετῆς τὴν βάσιν. Οἱ κλονοῦντες ἔξωθεν πειρασμοὶ εἶναι καὶ πολλοὶ καὶ σφοδροί, καὶ ἡ δύναμις ν' ἀντισταθῶμεν εἰς αὐτοὺς μικρά, ἂν δὲν συμπυκνωθῇ μὲ ἀνατροφὴν ἀνδρώτῃ ἐκ νεότητος. Διὰ τοῦτο μᾶς ἐπαράγγελεν ἡ μὲν θρησκεία τὴν μετριοφροσύνην : « Ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὲ πέσῃ » ἡ δὲ φιλοσοφία λέγουσα

Πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτήμεθα,

μᾶς ἐφανέρωσε πόσης προσοχῆς χρεῖαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, διὰ νὰ μὴ μετακυλίεται ὡς κύλινδρος ἀπὸ τὰς διαφόρους τύχας, ἀλλὰ νὰ κρατῇται πάντοτε ἀσάλευτος, κατὰ τὸν « Τετράγωνον ἄνδρα » τοῦ Σιμωνίδου.

ΙΤΕΑ. Ζ. Λυγέα.

ΙΩΒΗΛΑΪΟΣ, μὲ ἐξήγησιν, « Ἐπίσημα συμπάθια, Giubileo, Segnalata indulgenza » Σ. (Jubilé, indulgence solennelle). Ἡ ἐξήγησις εἶναι, ὡς ἐπροσμένετο ἀπὸ Καπουκῖνον, ὅστις ἀναφέρει μόνην τὴν γνωστὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν του σημασίαν τῆς λέξεως. Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Ἰοβιλαῖος, χρόνοι τεσσαράκοντα ἐννέα »· ἄλλα δὲ Γλ. « Ἰοβιλαῖος, ὁ τεσσαράκοντα ἐννέα ἀριθμός ». Καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸνομα ἑβραϊκόν, ἀπὸ τὸ **יובל** (Ἰοβέλ) τὸ σημαῖνον κυρίως Κριὸν (bélier) καὶ μεταφορικῶς τὸν Ἰοβιλαῖον, διότι ἐδιαλαλεῖτο εἰς τὸν λαὸν μὲ κέρατον κριοῦ, ὡς λέγουσι τῶν Ἰουδαίων οἱ γραμματικοί. Ὅπως ἂν ἔχη τὸ ἔτυμον, οἱ Ἑβδ. τὸ ἐρμήνευσαν καλὰ Ἄφεςις, καὶ Ἐνιαυτός (ἢ ἔτος) ἀφέσεως (Λευϊτικ. κέ, 8-54). Κατὰ τοῦτο διαφέρουν οἱ ἐξηγηταί, ὅτι οἱ μὲν ὀνομάζουσιν Ἰωβηλαῖον αὐτὸ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔννατον ἔτος, οἱ δὲ, συμφωνότερον μὲ τὸ ἑβραϊκόν κείμενον καὶ μὲ

τοὺς ἑβδομήκοντα, τὸ ἀκόλουθον πεντηχοστόν. Εἰς τοῦτο τὸ ἔτος ὡς καὶ μετὰ πᾶσαν ἑπταετηρίαν ἐτῶν (ἥτις ἐλογίζετο μικρὸς Ἰωβηλαῖος) ἐλευθερόνοντο οἱ δοῦλοι, ἐπανέστρεφαν οἱ πωλημένοι ἄγροί εἰς τοὺς προτέρους κυρίους. Καὶ ὁ Ἰωβηλαῖος ὁμοίαζε τρόπον τινά τὸν Ἀναθασμόν τοῦ Λυκούργου, ἢ μάλλον τὴν Σεισάχθειαν τοῦ Σόλωνος, ἥγουν τὴν ἄφεσιν τῶν ὀφλημάτων ἢ χρεῶν.

Ἐκ τούτου λαβόντες ἀφορμὴν οἱ Πάπαι τὴν Δυτικῆς ἐκκλησίας ἐπενόησαν τὸν Ἰωβηλαῖον χρόνον, κηρύσσοντες Ἄφεσιν ἁμαρτιῶν κατὰ τὸ « Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν » ἀντὶ ἀφέσεως χρεῶν, καὶ φορολογοῦντες, μὲ τὰ ὀνομαζόμενά των Τέλεια συγχωροχάρτια (*Indulgences plénières*), τὸν ταλαίπωρον ἀπαίδευτον λαόν, τὸν ἐλευθερωθέντα διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου.

K.

ΚΑΒΑΚΑ. Ζ. Καυάκα.

ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΣ. Ζ. Λογοθέτης.

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ. Ζ. Οἰκουμενικός.

ΚΑΚΑΒΙΑ, Δ. Οὕτως ἤκουσεν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Κρήτην ὁ Βελώνιος (*Observat.* 18, pag. 42) τὸν Λωτὸν, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖ ποῖον ἀπὸ τὰ πολλὰ εἶδη τοῦ Λωτοῦ νοεῖ « Τούτου γὰρ εἶδη πολλὰ διαφέροντα καὶ » φύλλοις καὶ καυλοῖς καὶ ἄνθεσι καὶ καρποῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ » μελίλωτος καλούμενος, κ. τ. λ. » (*Θεόφραστ. Περί φ. ιστορ.* VII, 15, pag. 253, *Schneider*). Ἰσως τὸν Λωτὸν τοῦ Ὀμήρου (*Ἰδ. Ἄτακτ.* IV, σελ. 617-618).

ΚΑΚΑΡΙΝΟΣ, ἄρσ. Δ. Εἰκάζει ὅτι εἶναι τῶν Ῥωμ. ἢ *Phalaris*, Φαλαρίς, Ἑλλ. (*Foulque*). Ἀλλ' ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ ἡ Καυάκα. Ζ. Καυάκα.

ΚΑΛΑΓΙ, ἢ ΚΑΛΑΪ. Δὲν ἐγνώρισαν τὴν λέξιν ὁ Σ. καὶ ὁ Δ. Ἄντ' αὐτῆς ἔχουν Στάννιον. Σ. καὶ μὲ ἐξήγησιν, Κασσίτερος, Ἑλλ. Δ. Τὸ Στάννιον ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Stagno (étain). Ἐπειδὴ Καλαΐ ὀνομάζουσι καὶ οἱ Τοῦρκοι, ὡς ἡμεῖς, τὸν Κασσίτερον, ὑποπτεύομαι, ὅτι ἐλάβαμαν τὸνομα, ἀλλαχόθεν, πρῶτον ἡμεῖς ἔπειτα καὶ οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ ἡμᾶς. Τῶν Ῥωμαίων τὸ Stannum, ὅθεν τὸ Ἰταλικὸν Stagno, δὲν ἐσήμαινε παλαιὰ τὸν Κασσίτερον, ἀλλὰ μίγμα τι αὐτοφυῆς μολιβδου καὶ ἀργύρου, τὸν δὲ Κασσίτερον ὠνόμαζαν Plumbum album ἢ Candidum (Μολιβδὸν λευκὸν). Τοῦτο ἐμεταλλεύετο εἰς τὰς ἀπαντικρὺ τῆς Ἀγγλίας νήσους, τὰς καὶ διὰ τοῦτο ὀνομασθείσας Κασσιτερίδας, σήμερον δὲ Σορλίγγας (Sorlingues), τῶν ὁποίων ὁ καλὸς Ἡρόδοτος (III, 115) ἀρνεῖτο τὴν ὑπαρξιν. Τὸν Κασσίτερον, γνωστὸν ἤδη ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιαδ. λ', 25) τοὺς χρόνους, τὸν ἐλάμβαναν οἱ Ἕλληνες πρῶτον ἀπὸ τοὺς Φοίνικας, ἔπειτα ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν, ὅπου ἐφέρετο, ὅχι μόνον ἀπὸ τὰς Κασσιτερίδας νήσους, ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἐπαρχίαν, ὀνομαζομένην Cornouailles, μεταλλεύεται ἔτι καὶ σήμερον ὁ Κασσίτερος. Ἀφοῦ ἐκυρίευσαν οἱ Φοίνικες Καρχηδόνιοι τὴν Ἰσπανίαν, ἔγιν' εἰς αὐτοὺς εὐκολωτέρα ἡ ἐμπορία τοῦ Κασσιτέρου, ἐπειδὴ ἐγεννᾶτο καὶ εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸ μέταλλον, κατὰ τὸν Στράβωνα (III, σελ. 147-175) « Τὸν » δὲ καττίτερον... γεννᾶσθαι ἐν τε τοῖς ὑπὲρ τοὺς Λυσιτανοὺς » βαρβάροις, καὶ ἐν ταῖς Καττιτερίσι νήσοις· καὶ ἐκ τῶν » Βρετανικῶν δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν κομίζεσθαι, κ. τ. λ. ». Μειαξὺ τούτων τῶν βαρβάρων τῆς Λυσιτανίας ἦσαν οἱ Ἄρταβραι, οἱ Ἄστυροι, καὶ οἱ Καλλαϊκοί, κατὰ τὸν αὐτὸν Στράβωνα. Ὁ δὲ Πλίνιος λέγει ῥητῶς, ὅτι εἰς τῶν Καλλαϊκῶν τὴν χώραν ἐγεννᾶτο Κασσίτερος : Plumbum candidum... Nunc

certum est, in Lusitania gigni et in Gallæcia... Non fit in Gallæcia nigrum, etc. (Plin. XXXIV, 16, § 47). Πιθανὸν λοιπὸν ὅτι οἱ πρῶτοι κομίσαντες εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν Καττίτερον, διὰ τὰ τὸν ἐξηγήσωσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸν ὀνόμασαν Καλάϊον, ἤγουν Καλλαϊκὸν μέταλλον.

Πιθανώτερον ἔτι γίνεται ἀπὸ τὸ γνωστὸν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους Καλλαϊνον χρῶμα, Δ. τὸ ὁποῖον οἱ Γραμματικοὶ ἰδῶσαν τὰ ἐξηγήσωσι (Ἴδε τὴν Ἀγγλικ. ἐκδ. τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάν. τόμ. I, σελ. ccxxiii, καὶ τοῦ Schneider τὸ Ἑλληνογερμαν. Λεξικ. λέξ. Καλλαϊνος). Πρόσθετες, ὅτι τὰ Γλ. φέρουν « Καλλαϊνον, Venetum » ὅθεν καὶ οἱ Γραικορωμ. ὀνόμαζαν τὸ αὐτὸ χρῶμα καὶ Ἡράνιον καὶ Γαλάζιον καὶ Βένετον (Ἄτακτ. IV, σελ. 73) ἀπὸ τῆς Βενετίας, ὅχι ἴσως τῆς Ἰταλικῆς, ὡς τὸ ἐξήγησαν τινὲς (Δ. σελ. 188), ἀλλ' ἀπ' ἄλλους Βενέτους νησιώτας, ὅθεν κατὰγονται καὶ οἱ Βένετοι τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν Στράβωνα (IV, σελ. 194-195). Οἱ Βένετοι ὅμως οὗτοι, ἤθελε τις εἰπεῖν, εἰν' ἀπαντικρὺ τῆς Γαλλικῆς παραλίας, καὶ ὅχι τῆς Ἰσπανίας. Ἀλλ' ὁ Στράβων μᾶς διδάσκει, ὅτι οἱ Βένετοι οὗτοι ἐμπορεύοντο μὲ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ διὰ τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἐναυμάχησαν καὶ πρὸς τὸν Ἰούλιον Καίσαρα, θέλοντες τὰ τοῦ ἐμποδίσωσι τὴν εἰς τὴν Βρετανίαν διάδασιν: « Οὐένετοι μὲν εἰσιν οἱ ναυμαχήσαντες » πρὸς Καίσαρα· ἔτοιμοι γὰρ ἦσαν κωλύειν τὸν εἰς τὴν » Βρετανικὴν πλοῦν, χρώμενοι τῷ ἐμπορείῳ... Τούτους οἶμαι » τοὺς Οὐενέτους οἰκιστὰς εἶναι τῶν κατὰ τὸν Ἀδρίαν... Λέγω δὲ » οὐκ ἰσχυριζόμενος· ἀρκεῖ γὰρ περὶ τῶν τοιούτων τὸ εἶδος » (Στράβ. IV, σελ. 194-195). Δὲν εἰν' ἀμφιβολία, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν μεταφερομένων εἰς τοὺς Βενέτους πραγμάτων ἦτον ὁ τότε πολὺ ἐπισημότερος παρὰ σήμερον Κασσί-

τερος, καὶ ὅτι ἀπὸ τοὺς Βενέτους ἐκομίζετο εἰς τὴν Μασσαλίαν, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ Στράβωνος: « Καὶ ἐκ » τῶν Βρετανικῶν δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν κομίζεσθαι » ὅχι δηλαδὴ ἀμέσως διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὴν Μασσαλίαν, ἀλλὰ διὰ μέσων τῶν Βενέτων τῆς Γαλλίας. Οἱ ἀπὸ τούτους λαμβάνοντες Μασσαλιῶται καὶ οἱ λοιποὶ Γάλλοι τὸν Κασσίτερον, τοῦ ἔδωκαν τὸνομα ἢ τὸ ἐπίθετον τοῦ Βενέτου ὡς συμβαίνει καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας πραγματείας, νὰ ὀνομάζωνται ὅχι ἀπὸ τὸν τόπον τῆς γενέσεώς των, ἀλλ' ἀπὸ τὰς χώρας, ὅπου συρρέουν καὶ ὅθεν ἐκρέουν. Ἀκλούθως καὶ τὸ χρῶμα Βένετον ἔγινε συνώνυμον τοῦ Καλλιᾶνον· τοῦτο ἀπὸ τοὺς Γαλλαῖκοις τῆς Ἰσπανίας· ἐκεῖνο ἀπὸ τοὺς Βενέτους τῆς Γαλλίας, καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ μετάλλου, τὸ ὁποῖον ὁ Ὅμηρος ὠνόμασε Φαιινὸν κασσίτερον (Ἰλιάδ. ψ', 561), ὁ δὲ Πλίνιος *Plumbum candidum*.

Ἐμεινε νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τί ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ θαυμασ. ἀκουσμ. κεφ. 51), ὀνομάζει τὸν Κασσίτερον τῆς Ἰσπανίας ἐπιθετικῶς Κελτικόν. Οἱ Ἄρταβροι, οἱ Καλλιᾶνικοὶ καὶ σχεδὸν ὅλα τὰ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ἄνα (σήμερ. Guadiana), καὶ τοῦ Τάγου (Tage).....

ΚΑΛΑΜΑΪΑ, Δ. Καλάμη, Ἑλλ. (*chaume*) μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον: « Καλεῖ δὲ τὴν Καλάμην ὁ » πολὺς ἄνθρωπος Καλαμαίαν, ὡς καὶ ἡ σελήνη σεληναία » λέγεται ».

ΚΑΛΑΜΑΪΟΝ. Ζ. Μαλάκια.

ΚΑΛΑΜΪΘΡΑ. Ζ. Δεναΐδα.

ΚΑΛΑΜΙΟΝ. Ζ. Ἐλεγία.

ΚΑΛΑΜΟΚΡΙΝΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν « *Iris Sylvestris*, » *Gladiolus* » Ἴρις καὶ Ξιφίον Ἑλλ. (*glaïeul*) τὸ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 531) ὀνομασθέν κοιν. Σπαθοβότανον.

Ἀπὸ δὲ τὰ Γλ. φέρεται : « Ἴρις, τὸ καλαμόκρινον... Ἴρις Ἰλλυρικὴ, » τὸ καλαμόκρινον τὸ λευκόν. Ἴρις κοινὴ, τὸ καλαμόκρινον τὸ « ὀξύ ». Ὄθεν διόρθωνε τὸν βάρβαρον ἀντιγραφέα τοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ τὸν Βερνάρδον Ἰατρικοῦ Γλωσσαρίου : « Ἡρεως » ἡλίρηκίς, κάλαμοι κρίνου » γράφων « Ἰρεως Ἰλλυρικῆς » καλαμοκρίνου ». Εἰς δὲ ἄλλο Γλ. (BOISSONADE, *Anecdote*. tom. II, pag. 398) φέρεται : « Ἴρις Ἰλλυρικὴ, ἡ ῥίζα τοῦ » πορφυροῦ κρίνου ». Ἡ Ἴρις τοῦ Διοσκορίδου (I, 1) εἶναι κατὰ τὸν Σπρέγγελον ἡ Iris Germanica (Iris Germanique). Τὰ φύλλα της ὁμοιάζουν τὰ φύλλα τοῦ Ξιφίου, Gladiolus (glaïeul), κατὰ τὸν Διοσκορίδην, ὅστις ἐπαινεῖ τὴν Ἰλλυρικὴν καὶ Μακεδονικὴν ἱριν. Ταύτην κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxix), ὀνομάζουν οἱ Γραικοὶ ἀπλῶς Κρίνον, ἄλλην δὲ ἱριν Iris pseudacorus Νερόκρινον, τρίτην καὶ τετάρτην Iris graminea, καὶ Iris Sisyrinchium, μὲ κοινὸν ὄνομα Ἀγριόκρινον.

ΚΑΛΑΝΘΡΩΠΟΣ, Σ. μὲ ἐξήγησιν Tassobarbasso. Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ Verbascum Thapsus (Bomhomme, Bouillon-blanc, καὶ Molène officinale). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxvii) τὸνομάζει Γραικισί Φλόμο. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 652.

ΚΑΛΑΦΗ, Δ. ἀντὶ τοῦ Καλάφι, ἀπὸ τὸ Καλάθιον. Ἑλλ. ὑποκορ. τοῦ Κάλαθος, Ἑλλ. τοῦ καὶ Σπυρίς, Ἑλλ. (corbeille, panier). Ἡ τροπὴ τοῦ Σ εἰς τὸ φ εἶναι Αἰολικὴ, ὡς προφέρομεν καὶ Φηκάριον (gaine) τὸ Θηκάριον.

* ΚΑΛΙ. Ἀραβικὸν ὄνομα φυτοῦ, τοῦ ὀνομαζομένου ἀπὸ τοὺς φυτολόγους Salsola soda (soude usuelle, et soude kali).

ΚΑΛΛΙΕΡΓΙΑΙ. Ζ. Ἐμπονήματα.

ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΌΧΟΡΤΟΝ, Σ. Ὁ δὲ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxi) συντομώτερον, Καλογερόχορτον. Τῶν φυτολόγων ἡ *Lavandula spica* (*Lavande commune*). Νομίζεται τὸ Ἴφριον, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου, Σηλυκῶς ἀπ' ἄλλους κλειόμενον, Ἰφύη, καὶ ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον: « Ἰφύα, ἡ λυχνίς, ἄνθος » ἐνιοι, λάχανον, ὃ ἡμεῖς Λαβαντίδα καλοῦμεν, κ. τ. λ. ».

* ΚΑΛΟΚΟΙΜΙΘΪΚΙΣ. Ζ. Λαγοκοιμητία.

ΚΑΛΟΠΕΡΔΪΚΙΑ, Δ. Φέρει ἀπὸ τὰ Γλ. « Καλοπερ- » δικία, τὸ κυκλάμενον ». Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 273.

ΚΑΛΟΧΑΡΑΓΟΣ, Δ. ἐπίθ. ὅστις ἔχει καλὰς χαραγὰς τοῦ προσώπου (*qui a de beaux traits*). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 255.

ΚΑΜΆΡΔΑ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ἡ Σκηνή, Ἑλλ. (*tente*) καὶ ἐξαιρέτως ἡ στρατιωτικὴ ὅθεν, κατὰ τὸν Δ. ἐγεννήθη τὸ Γαλλικὸν *camarades*, ἤγουν οἱ συσκηνοῦντες στρατιῶται.

Τοῦτο πιθανολογεῖ τὴν διόρθωσιν τοῦ Σαλμασίου, ὅστις εἰς τοῦ Ἡσύχιου τὸ « Καμάραι ΖΩΝΑΙ στρατιωτικαὶ » ἐπρόβαλε διόρθωσιν, ΣΚΗΝΑΪ, περὶ τῆς ὁποίας ὁμοῦ συγχωρεῖται νὰ διζάσω ὅπως οὖν. Ἡ Καμάρα ἀναμφιδόλως ἐδύνατο νὰ σημαίνει καὶ τὴν σκηνήν· ἀλλ' ὅτι ἐσήμαινε καὶ τὴν ζώνην, καὶ ἐξαιρέτως, τὴν κοίτην ζώνην, εἰς ὑποδοχὴν χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν νομισμάτων, τὸ μαρτυρεῖ ἡ Τουρκικὴ γλῶττα, ἣτις ὀνομάζει Κεμέρ τὴν τοιαύτην ζώνην, λαβοῦσα ἀπὸ τὸ Καμάρα. Οἱ ταξειδιῶται ὥσπερ πολὺ εἰς τὴν ζώνην φυλάσσουν τὰ ἐφόδια χρήματα, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τοῦ Πλουτάρχου (Δημητρ. § 49, σελ. 47) τὸ « Σωσιγένης ἐπῆλθεν, ἐταῖρος αὐτοῦ, » χρυσοὺς τετρακοσίους ὑπεζωσμένος ».

ΚΑΜΗΛΑΡΙΟΣ, Δ. (Chamelier), Καμηλίτης καὶ Καμηλελάτης, Ἑλλ.

ΚΑΜΟΣ, Δ.

ΚΑΜΠΙΤΗΣ, Δ. (Champion), Ὑπέρμαχος, Ἑλλ.

ΚΑΜΦΟΡΑ. Ζ. Κάνφορα.

ΚΑΝΑΡΙΑ, μὲ ἐξήγησιν « Ἡ τρίβολος » (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 613).

ΚΑΝΟΝΙΖΩ, Δ. Σ. Λέξ. ἐκκλησιαστ. ἐπιβάλλω ποινὴν εἰς τὸν ἀμαρτήσαντα τι (imposer une pénitence), ἀπὸ τὸ Κανὼν, διότι αἱ τοιαῦται εἶναι καταγραμμέναι κεφαλαιωδῶς εἰς εἶδος κανόνων. Ζ. Μαλακία.

ΚΑΝΦΟΡΑ, Σ. (ἢ μᾶλλον Κάμφορα), Καφουρά, Δ. (camphre). Ὁ Μενάγιος τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Καφούρ. Ὀνομάζεται καὶ οὐδετ. χυδ. Κιαφηρί, Καφούριον, Δ.

ΚΑΠΠΑΡΗ. Ζ. Καππαρία.

ΚΑΠΠΑΡΙΑ, Σ. Τῶν φυτολόγων ἡ Capparis (Câprier), Κάππαρις, Ἑλλ. Κάππαρις ὁμωνύμως καὶ ὁ καρπὸς τῆς, Κάππαρις, Ἑλλ. Κάππαρη, κοιν. Σ. (Câpres). Τὸν ἐταρίχευαν καὶ οἱ παλαιοί, ὥς καὶ ἡμεῖς σήμερον, καὶ ὅλα τὰ ἔθνη ὅσα ἔχουν τὸ φυτὸν (Ἰδ. Διοσκορίδ. II. 204).

Τὴν κάππαριν συλλέγουσα καὶ πωλοῦσα ἐξωοτροφείτο, ἡ ἔπειτα περιδύητος διὰ τὸν ἐκ τῆς ἐμπορείας τοῦ ἰδίου τῆς σώματος πλοῦτον Φρύνη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν κωμικῶν ποιητῶν (Παρ' Ἀθην. XIII, σελ. 567),

— Ἄλλ' ἐγὼ γ' ὁ δυστυχὴς,
Φρύνης ἐρασθεὶς ἡνίκ' ἔτι τὴν κάππαριν
Συνέλλεγεν, οὐπω τ' εἶχεν, ὅσα περ νῦν ἔχει κ. τ. λ.

ΚΑΡΑΒΙΕΡΑ ἢ ΚΑΡΑΒΙΔΑ. Ζ. Λοκούστα.

ΚΑΡΑΒΙΟΝ. Ζ. Λοκούστα.

ΚΑΡΑΚΑΛΛΑΣ, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων. Ζ. Περ ούκα.

ΚΑΡΑΤΙ. Ζ. Ξυλόκοκκον.

ΚΑΡΒΑΝΙΟΝ, Δ. Λέγεται καὶ Κερβάνιον (Caravane), Ἐμπορικὴ συνοδία, Ἑλλ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικὴ.

ΚΑΡΒΕΛΙΟΝ (διὰ τοῦ φ Καρφέλιον, Δ.) συνών. τοῦ Ἄρτος.

*ΚΑΡΓΑ, Σ. Λέξις Τουρκικὴ, σημαίνουσα τὸ Pica, Ῥωμ. Κίσσα, κοιν. καὶ Ἑλλ. Κίττα, Ἄττικ. (Pie).

ΚΑΡΔΑΜΙΤΖΗ, Δ. με μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Μελίλωτον, » τὸ Καρδαμίτση » ἤγουν Καρδαμίτζιον, χυδαῖσμενον ἀπὸ τὸ Καρδαμίσκιον, ἄχρηστον ὑποκορ. τοῦ Κάρδαμον, Ἑλλ. Τὸ Μελίλωτον, Σ. Μελίλωτος, ἄρσ. Ἑλλ. (mélilot) ἐφύλαξε καὶ εἰς τὴν κοινὴν μας γλῶσσαν, ὡς καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς γλώσσας, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Ἄγνωῶ διὰ τί ἐπωνομάσθη Καρδαμίτσειον.

ΚΑΡΚΑΔΟΝ, οὐδ. οὐσ. Σ. ἡ ἐπιφουομένη ξηρὰ ὕλη εἰς τὰ πληγωμένα ἢ ἐλκωμένα ἀφοῦ κλεισθῶσι μετὰ τῶν σαρκῶν τὴν ἔνωσην, Ἐφελκίς, Ἐσχάρα, Ἑλλ. (escharre). Τὰ Γλ. φέρουν « Ἐφελκίς, crusta » διότι ἀληθῶς ὁμοιάζει τὸ Κύταλον (croūte) τοῦ ψωμίου.—2) Κάρκαδον ἔτι λέγεται καὶ ἡ συναγομένη καυμένη ὕλη, ἐπάνω λύχνου ἢ κηρίου καιομένου, εἰς σχῆμα κύκλου ὡς ἀμανίτης, διὰ τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη καὶ Μύκης, Ἑλλ. καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν μεταφορὰν ἀπὸ τοὺς Γάλλους, champignon.

ΚΑΡΚΕΛΙΝΑ, οὐσ. Ξηλ. με συνών. Φρίντζα, Σ. (Ἄτακτ. IV, 657). Καρκελίνα, με ἐξήγ. « Tugurium, Καλύβη » Δ.

ΚΑΡΟΛΟΣ ἑβδόμος, βασιλεὺς Γαλλίας. Ζ. Χριστιανοί.

ΚΑΡΠΟΥΖΙ, με συνών. Χειμωνικόν, Σ. Τὸ Καρπούζι

εἶναι Τουρκικὴ λέξις Καρβούς (carbous) σύνθετος ἀπὸ τὸ Κάρ (τουρκ. σημαῖνον τὴν Χιόνα, neige), καὶ τὸ Βοῦξ ἢ Μποῦξ (τουρκ. σημαῖνον τὸν Πάγον, glace). Πολλάκις τὸ μνημονεύει κακὰ γραμμένον, Copous ὁ Βελώνιος (Observat. I, 63, et II, 7 καὶ 75). Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ ὠνόμασαν Cucurbita citrullus (pastèque, ἢ Melon-d'eau).

*ΚΑΡΥΔᾶς, εἶδος χοροῦ, Κόρδαξ, Ἑλλ. (danse indécente). Εἰς τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 540) τὸ

—————Οὐδὲ κόρδαχ' εἴλκυσεν

ὁ σχολιαστὴς ἐξηγῶν τὴν λέξιν, λέγει « Κόρδακα, τὸν λεγόμενον ἰδιωτικῶς Καρυδᾶν ». Πιθανὸν ὅτι αὐτὸ τὸ Κόρδαξ, ἐχυδαίσθη πρῶτον εἰς τὸ Κορδαῖς, καὶ τελευταῖον εἰς τὸ Καρυδαῖς.

ΚΑΡΦΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Μανδηλῖδα.

* ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. Ἰδ. Θουκυδ. V, 65, σελ. 332 νέα ἐκδ. τὴν σημ. τοῦ Leake.

ΚΑΤΑΒΟΛΑΔΑ, οὐσ. θηλ. Σ. Δ. Κλάδος κλιμένος χωρὶς νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, καὶ χωσμένος εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ γεννήσῃ νέον ἄλλο δένδρον, Καταβολάας, Ἑλλ. (marcotte). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Καταβολάδας, » κλάδους ».

Καὶ ῥῆμ. Καταβολεύω, Σ. Δ. Κλίνω κλάδον, κ. τ. λ. (marcotter).

ΚΑΤΑΒΟΛΑΡΙ, Δ. με ἐξήγησιν Descensus, Ῥωμ. (Κατάβασις), καὶ Ἀναβολάρι, Δ. με ἐξήγησιν Ascensus, Ῥωμ. (Ἀνάβασις), φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὴν χυδαίαν Λιμενογραφίαν, ἐπιγραφομένην Πορτολάνιος (Portulan), τὴν ὁποίαν δὲν ἐνόησ' ὀλότελα, διὰ τὴν χυδαιεσάτην αὐτῆς γραφὴν καὶ σύνταξιν : « Ἐνὲ καλὸς λημιώνας δι' ἀναβολάριν καὶ

» καταβολάριν, καὶ ἐμπένης ἌΠΟΥ Τὸ ΝΑΣΤΟ ΜΑΚΡΑΪ
 » ΕΥΓΕΝΗΣ ἈΠΟΥΤΆΔΟ » ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἦτο διά-
 φορον ἀντίγραφον ὁ Πορτολάνος τοῦ Δ. παρὰ τὸ ἰδικόν μου
 (Ζ. Πορτολάνος). Τὸ ἰδικόν μου τυπωμένον φέρει (κεφ. 4δ'),
 ἈΠὸ ἘΝΑ ΣΤΌΜΑ ΚΑὶ ΕΥΓΕΝΗΣ ἈΠὸ Τὸ ἌΛΛΟ.
 Ἀναβολάριον νοεῖ ὁ βάρβαρος λιμενογράφος τὴν ἔξοδον ἀπὸ
 τὸν λιμένα (sortie du port) Ἀναγωγή, Ἑλλ. Καταβολά-
 ριον, τὴν εἴσοδον εἰς τὸν λιμένα (entrée dans le port),
 Καταγωγή, Ἑλλ.

ΚΑΤΑΒΟΛΕΥΩ. Ζ. Καταβολάδα.

ΚΑΤΆΒΟΛΟΣ, Δ. Ζ. Ἐποχή, καὶ Μόλος.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ. Ζ. Ἰνβεντάριον.

ΚΑΤΑΓΡΆΦΩ, Δ. λέξ. νομ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ τὰ Γλ.

« Καταγράφειν, τὸ διεκδικεῖν ἀπὸ δίκης ». Ἄλλα Γλ. φέρουν

« Καταγράφω, proscribo, Transcribo. — Καταγράφει,

» Mancipat, Prescribit ».

* ΚΑΤΆΘΕΣΙΣ. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγον Κατάθεσιν
 (déposition) εἰς σημασίαν νομικὴν, καὶ τὴν ἐπὶ κρίσεως
 δηλώσιν κατὰ τοῦ ἐγκαλουμένου ἢ ὑπὲρ τοῦ ἐγκαλουμένου,
 τὴν κοινότερον Μαρτυρίαν (Μαλάλ. χρονογραφ. XVIII,
 σελ. 494).

ΚΑΤΆΚΑΡΔΑ, ἐπίρρ. Σ. (au fond du cœur). Οἱ
 παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἐπίθ. καὶ κυρ. οἷον « Πληγὴ κατα-
 » κάρδιος » καὶ μεταφορ. ὥς ὁ Βίων (Εἰδ. I, 17) μὲ ἄλλα-
 γὴν προθέσεως, « Ποτικάρδιον ἔλκος ».

ΚΑΤΑΜΗΤΌΝΩ, Σ. Εἰς τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ.
 183) λεγμένα περὶ τῆς λέξεως ἐλησμόνησα νὰ φέρω τὴν
 ὁποῖαν δίδει διάφορον ἐξήγησιν, φυλάσσω ὅμως τὴν αὐτὴν
 διὰ τοῦ ἡ γραφῆν τῆς λέξεως Καταμητόνω, ὁ Σ. Δίδει συν-

ώνυμον εἰς αὐτὴν τὸ Προσωποδέρνω (Ἄτακτ. II, σελ. 313), καὶ Ἰταλικὴν ἐξήγησιν : Rimproverare, ὁ Rinfacciare al naso (Dire des injures au nez de quelqu'un). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἡ ὀρθή του γραφή εἶναι διὰ τοῦ Ὑ Καταμυτόνω, ὡς συνθέτου ἀπὸ τὸ Μύτη (Ἄτακτ. I, σελ. 45).

ΚΑΤΑΠΕΤΡΑ, οὐδ. πληθ. Δ. Κατάπετρος τόπος λέγεται ὁ διάλου πετρώδης (pierreux). Φέρει καὶ παροιμίαν ταύτην : « Ἀλὴ τὰ σάγματα εἰς τὰ κατάπετρα » ἡγουν, Οὐαὶ εἰς τὰ ἀχθοφόρα κτήνη, ὅτε βαδίζουσιν εἰς χωρία πετρώδη ! « Σάγματα, » φορτία » λέγει ὁ Ἡσύχιος (σελ. 1160) καὶ μετωνυμικῶς αὐτὰ τὰ ζῶα, καὶ ἐξαιρέτως οἱ ὄνοι, τὰ φέροντα τὰ γομάρια. Σαγμάρια, Δ. ὑποκορ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμ. τοὺς ὄνους· ἡμεῖς δὲ Σαγμάριον (χυδ. Σαμάρι, Σ.) λέγομεν αὐτὸ τοῦ ὄνου τὸ ἐπιβόλαιον (bât). Τὰ Γλ. φέρουν : « Σάγμα, » Sagina (γρ. Sarcina) » καὶ « Σεσαγμένος, Sagi- » natus (γρ. Sarcinatus) ».

ΚΑΤΑΣΠΡΟΣ, ἢ ΚΑΤΑΣΠΡΟΣ, ΚΑΤΑΣΠΡΗ. Κάτασπρον ἢ Κατάσπρον (très-blanc), ἐπιτάτικόν τοῦ Ἄσπρος, Ἐκλευκος, Ἑλλ. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγον καὶ Ἐξασπρος, Δ. καὶ * Διάσπρος (Κωνσ. Πορφυρογ. Ἑκθ. τῆς βασιλ. τάξ. I, 17, σελ. 99), σημαίνοντες ἀπλῶς τὸ Ἄσπρος (Ἄτακτ. II, σελ. 70).

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ, Δ. (état) λέξ. νομ. (Ζ. Ἐναλλαγὴ καὶ Ἐπανάληψις). — 2) * Κατάστασιν ὀνομάζομεν καὶ τὴν διαγωγὴν (conduite), οἷον Δὲν ἔχει κατάστασιν, φρ. συνών. τῆς εἶναι ἀκατάστατος (Ἰδ. Συνέκδ. ἱερατ σελ. 308). Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Κατάστασις... κόσμος, ἢ ἥθος ».

ΚΑΤΑΧΡΕΟΣ, Δ. Καταχρειωμένος, Σ. (Obéré).

KATZAPAIÁ, Δ. μὲ ἐξήγησιν : « Ἡ χαμαίκενδρος (Γρ.

» χαμαίνεθρος, ΕΔ) λέγεται καὶ Κατζαραία, cedrus hu-
 » milis ». Λεῖπει ἡ λέξις * Χαμαίνεθρος ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ
 λεξικά. Ἄν ᾔναι ἡ ὑποκορ. λεγομένη Κεδρίς τοῦ Θεοφρά-
 σου, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους Juniperus
 nana (genévrier de Suède). Ὁ δὲ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ
 Θεοφράστου (Stackhouse, pag. xxxi) τὴν ὀνομάζει Ju-
 niperus Sabina (Sabine).

ΚΑΤΟΧΗ, οὐσ. θηλ. Σ. Κατόχιον, οὐδετ. Δ. Ὁχεὺς,
 Ἑλλ. (verrou).

ΚΑΥΆΚΑ, θηλ. οὐσ. Καβάκα ὁ Δ. με μαρτυρίαν ἀπὸ
 βάρβαρον ποιητὴν,

Ἐγὼ τὴν ἐκολόσσυρα ἐκείνην τὴν Καβάκα,
 Καὶ κείνη εὐτερούγιαζε, καὶ κράζει ΚΆΚΑ ΚΆΚΑ.

Ἀπὸ τὸ Καύαξ, ἢ Καύηξ, Ἑλλ. ἀπαντῶμενον ὅμως κάποτε
 καὶ διὰ τοῦ β, Κάβαξ, ἔτι καὶ δι' ἄλλου τύπου Καύης, Ἑλλ.
 ὄρνειον θαλάσσιον, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Καύαξ,
 » λάρος » ὁ κοιν. διὰ τοῦ δίγαμμα λεγόμενος Γλάρος (Goé-
 land ἢ Mouette) ὡς τὸ ἐξηγεῖ πλατύτερον ὁ Ἐτυμολόγος
 συμφώνως με τὸν ἀνωτέρω βάρβαρον ποιητὴν : « Καύηξ, ὁ
 » γλάρος, διὰ τὸ ἀδηφάγον· Καύη γάρ ἡ τροφή· ἢ ἀπὸ τοῦ
 » λέγειν, ΚΆΥ, ΚΆΥ, κ. τ. λ. ».

ΚΑΥΧΗΤΖΑ. Ζ. Πέργομα.

ΚΆΦΟΥΡΑ. ΚΑΦΟΥΡΙΟΝ. Ζ. Κάμφορα.

ΚΑΧΥΝΌΠΟΔΑ. Ζ. Ἀχινόποδα.

ΚΑΨΙΚΌΝ, Δ. τὸ φέρει ὡς ὄνομα Γραικικόν τοῦ Καρδα-
 μώμου, Ἑλλ. Τὸ Καψικόν ὅμως εἶναι τὸ Capsicum (pi-
 ment) τῶν φυτολόγων, τὸ ὁποῖον ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ
 Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxvii) ὀνομάζ. χυδ.

πληθ. Πιπέριες. Τὸ ἐνικ. Ψηλ. εἶναι Πιπερία, Σ. Ἴσως ἢ Πε-
περίς, Ἑλλ. τοῦ Αἰλιανοῦ (Περὶ ζ. ἰδιότ. ΙΧ, 48).

ΚΕΓΧΡΙΤΙ, γένος ὄφρεως κατὰ τὸν Βελώνιον (I, 31 ,
pag. 70), Κεγχρίνης, Ἑλλ. καὶ Κεγχριδίας, Ἑλλ. καὶ Ψηλ.
Κεγχρός, Ἑλλ. (Serpent milliaire).

ΚΕΙΜΗΛΙΟΝ, Δ. Κειμήλιον, Ἑλλ. (effet précieux,
objet digne d'être conservé). Ὁ Ἡσύχιος φέρει :
« Κειμήλια, τὰ ἀπόθετα χρήματα (ἴσ. κτήματα) ἀπὸ τοῦ
» Κεῖσθαι, κ. τ. λ. » Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Κλεινώδιον, Δ. εἴτε
ὑποκορ. ἀπὸ τὸ Κλεινὸν, τὸ τίμιον, εἴτε ἀπὸ τὸ Κλείω,
τὸ σφαλίζω, τὸ ἄξιον κλείσειω.

ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ. Ζ. Ὁσρακάριος.

* ΚΕΡΒΑΝΙ (Caravane) λέξις Τουρκικὴ (Καραβάν),
σημαίνουσιν ἔνωσινπραγματευτῶν ἢ ἄλλων ταξιδευτῶν νὰ
μεταβῶσιν ἀσφαλῶς εἰς χώραν τινά. Συνοδίαν, Ἑλλ. τὴν
ὀνομάζει ὁ Στράβων. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ Συνοδία, Σ. εἰς ἡμᾶς
ἔλαβε γενικὴν σημασίαν συνενώσεως ὁδεούντων ὅσωνδήποτε καὶ
οἷωνδήποτε, σαφέστερον ἦθελ' εἶσθαι νὰ ἐρμηνεύεται τὸ Κερ-
βάνιον διὰ τοῦ * Συνοδοιπορία.

ΚΕΡΟΠΙΤΑ, Σ. Κερόπητα, Δ. Κηρόπιττα, συνών. τοῦ
Μελόπιττα (Ἄτακτ. IV, σελ. 231).

ΚΕΦΑΛΑΡΕΑ, Δ. συνών. τοῦ Κορυφάδιον (Ἄτακτ. IV,
σελ. 244).

ΚΕΦΑΛΙΤΗΣ ΛΙΘΟΣ, Σ. Ἀκρογωνιαῖος λίθος, Ἑλλ.
(pierre angulaire).

ΚΕΦΑΛΟΔΕΜΑ, Σ. Κεφαλόδεσμον καὶ Κεφαλοδέσμιον, Δ.

* ΚΕΦΑΛΩΝΙΟΝ. Ζ. Κουρμάς.

ΚΕΦΑΛΩΤΑΙ, Δ. Κεφαλώτας ὠνόμαζαν τοὺς ἐπισήμους
(notables) τῆς πόλεως, ἔτι δὲ καὶ τοὺς στρατηγοὺς (ca-
pitaines).

ΚΕΧΡΕΜΠΑΡΙ, Σ. ἡ Κεκριμπάρι, Ἡλεκτρον, Ἑλλ.
Σώζεται καὶ ἡ λέξις Ἡλεκτρον. Ζ. Ἡλεκτρον.

ΚΗΔΕΣΤΗΣ, Σ. (Allié).

ΚΗΚΙΔΑ, Θηλ. καὶ Κηκίδι, οὐδατ. Σ. Κηκίδιον, Δ. ὑπο-
κορ. τοῦ Κηκῆς, Ἑλλ. (noix de galle) κυρίως τῆς δρυὸς
ἐκφυμα (excroissance), χρήσιμον εἰς βαφὴν, καὶ ὄχι
Καρπὸς, ὡς τὴν ὀνομάζει καταχρηστικῶς ὁ Διοσκορίδης
(I, 149). Γεννᾶται καὶ εἰς ἄλλα δένδρα ἢ κηκίς, οἷον εἰς
τὴν Τερέβινθον (galle de Térébinthe), τὴν ὁποίαν μετα-
χειρίζονται οἱ κάτοικοι τῆς Προύσης (Bource) πόλεως τῆς
Βιθυνίας, εἰς βαφὴν τοῦ μεταξίου (BELON, Observat. I,
66, pag. 145).

Ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. ν', σελ. 955-956) λέγει : « Ἐκ
» τούτου δὲ [τοῦ Ἀνακηκίειν] καὶ ἡ κηκίς παρὰ Σοφοκλεῖ,
» ὁμωνυμοῦσα [τῇ] Κηκίδι, τῇ κατὰ τὸν Γεώργιον, εἰς τὸ
» τεχνικὸν συντελούσῃ μέλαν, ἣν Κηκίδιον ἢ κοινολεξία καλεῖ ».
Τεχνικὸν μέλαν νοῶν τὴν Μελάνην, εἰς τῆς ὁποίας τὴν
κατασκευὴν ἐμβαίνει τὸ κηκίδιον.

ΚΗΛΗ, Σ. (Hernie).

ΚΗΡΙΟΦΥΛΛΟΝ. Ζ. Κυριόφυλον.

ΚΗΡΟΧΥΤΟΣ ΓΡΑΦΗ, Δ. (Peinture encaustique)
ζωγραφία διὰ κηροῦ ἀναλυμένου.

ΚΙΘΟΠΤΕΡΙΟΝ, Δ.

ΚΙΚΕΡΩΝ. Ζ. Ἰσορία.

ΚΙΚΙΜΠΡΙΝ, Δ. ἡγουν Κικίμπριον, λέξ. ξεν. Gingem-
bre, μεταφρασθεῖσα εἰς τὸ Ζιγγίβερις ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας
(Ἄτακτ. IV, σελ. 157).

ΚΙΚΟΪΤΑ. Ζ. Μαγκοῦνα.

ΚΙΟΝΙΤΑΙ. Ζ. Στυλότης.

ΚΙΠΕΡΙ. Ζ. Ζέρνα.

ΚΙΣΣΑ. Ζ. Κάργα.

ΚΙΣΤΑΡΟΝ, οὐδετ. Δ. Κισάρι, οὐδετ. καὶ Κονουλέα, θηλ. κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Ιχxviii). Κίσος, ἀρσ. Ἑλλ. τοῦ Διασκορίδου (I, 126) « Κίσος, ὃν » ἔνιοι Κίσθαρων ἢ Κίσσαρον καλοῦσι, κ. τ. λ. ». Ἐκ τούτου ἔλαβαν καὶ τὰ Γλ. (BOISSONAD. *Anecdote*, II, pag. 398) τὸ « Κίσσαρος καὶ Κίσθαρος, ὁ ΧΑΜΑΙΚΑΪΣΑΡΟΣ, ἀντὶ τοῦ ΧΑΜΑΙΚΙΣΣΑΡΟΣ.

ΚΙΤΑΛΟΝ. Ζ. Κλόδα.

ΚΙΤΡΙΝΟΨΥΛΟΝ. Ζ. Φιλύκα.

ΚΙΧΛΑ, καὶ Κίκλα, Σ. Τζίχλα, Σ. Δ. Κίχλη, Ἑλλ. (grive). Τρία γένη Κιχλῶν ἴσoreῖ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἴσορ. IX, 18, σελ. 436). Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται Ἰξοφάγος (la grosse grive, ἢ draine), τὸ δεύτερον Τριχάς (litorne), καὶ τὸ τρίτον, Ἰλλάς (mauvis). Πιθανὸν ὅτι ὁ Ἰξοφάγος εἶναι ὁ ὀνομαζόμενος, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 10, pag. 24-25) Σχινοπούλι καὶ Μυρτοπούλι (Σχινοποῦλλον καὶ Μυρτοποῦλλον ὁ Δ. μ' ὄλον ὅτι τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον) διότι τρέφεται ἀπὸ τοῦ Σχίνου καὶ Μύρτου τοὺς κόκκους.

ΚΛΑΒΙΚΟΥΛΑ. Ζ. Σολωμωνική.

ΚΛΑΜΟΥΡΙΖΩ, Δ. (pleurer), χυδ. ἀπὸ τὸ Κλαμυρίζω, ἢ Κλαυθυρίζω Ἑλλ. Καὶ ὄν. ἐπίθ. ἀρσ. Κλαμούρης, Δ. καὶ *Κλαμούρα, θηλ. ὅσις ἢ ἥτις εὐκολα ἢ χωρὶς αἰτίαν κινεῖται εἰς δάκρυα (pleureur, pleureuse). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Κλαυθυριζομένων, κλαίωντων » καὶ χωρὶς τοῦ ᾧ ὁ Φώτιος : « Κλαυθυρίζεται καὶ Κλαυθυριεῖται » λέγουσιν, οὐ Κλαίει καὶ Κλαύσει ».

Τὸ Κλαυθυμυρίζω, ἢ Κλαυμυρίζω, ἴσως ἐσυντέθη ἀπὸ δύο συνών. τὸ Κλαίω καὶ τὸ Μύρομαι.

ΚΛΑΡΙΑΣ. Κλαρίαν ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat I, 53, pag. 117) ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, γένος τι ὀψαρίου λιμναίου, τὸ Γαλλισὶ λεγόμενον Barbotte καὶ Lotte.

Οὕτως ὠνομάσθη ὁμωνύμως ἀπὸ πελάγιον ἄλλο ὀψάριον, τῶν παλαιῶν τὸν Καλλαρίαν, τοῦ γένους τῶν Γάδων (gades), καὶ κατὰ συγκοπὴν, Κλαρίαν, ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Ὀππιανὸς (Ἄλιευτ. I, 105),

Ψήτται καὶ Κλαρίαι, καὶ Τριγλίδες, ἔργα τ' Ὀνίσκων.

Εἰς τὸν Ἀθήναιον, ὁ Καλλαρίας ἢ Κλαρίας οὗτος ὀνομάζεται ἔτι καὶ Γαλλαρίας ἢ Γελαρίας (Ἀθην. VII, σελ. 315-316). Τὸν Καλλαρίαν ἓνας ἀπὸ τοὺς νεωτέρους περιηγητὰς ἤκουσεν (ὃν ἤκουσεν ὀρθά) ὀνομαζόμενον σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα Σαλαρίαν (Ἰδ. Arted. Synonym. piscium, édit. Schneider, pag. 35). Ὁ δὲ Βελώνιος (De aquatilib. I, pag. 130) νομίζει ὅτι εἶναι τὸ σήμερον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς ὀνομαζόμενον Γαῖδαρόψαρον, παρόμοιον (λέγει) τὴν μορφήν τοῦ λιμναίου Κλαρίου (barbotte). Τὸν δὲ Γελαρίαν τάσσει εἰς τὰ λιμναῖα, καὶ τὸν ὀνομάζει μὲ Γραικικὸν ὄνομα Γυλάρι (Observat. I, 53, pag. 117). Αἱ διάφοροι αὗται ὀνομασίαι χρειάζονται ἀκριβεστέραν ἔρευναν (Ἰδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου, σελ. 48, 88 καὶ 182).

ΚΛΕΙΝΩΔΙΟΝ. Ζ. Κειμήλιον.

ΚΛΕΜΑΞΙΔΑ, Δ. Κληματίδα, Σ. ἢ Κληματίτις, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (IV, 182), τῶν φυτολόγων τὸ Viburnum

Lantana (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 262), κατὰ δὲ τὸν Σπρέγγελον (σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 641) Clematis vitalba κοινῶς Ἀγριαμπέλι, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. lxxviii) Clématite des haies, ἢ Clematis cirrhosa (clématite à vrilles). Ἄλλη παρὰ τὴν τριφυλλάδως ὀνομαζομένην ἀπὸ τὸν αὐτὸν Διοσκορίδην, IV, 7) Κληματίς, Ἑλλ. τῶν φυτολόγων ἢ Vinca, major et minor (Pervenche). Ἡ Vinca minor ὀνομάζεται (ἀπὸ τὸν Ἄγγλον ἐκδότ. τοῦ Θεοφράστου, pag. lxxxvii) μὲ Γραινικὸν ὄνομα, ἀκατανόητον εἰς ἐμὲ, Ἄγριο Λίτζα.

ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ. Ζ. Πέργομα.

ΚΛΙΝΟΚΑΘΕΔΡΙΟΝ, Δ. καθήκλα χρήσιμος καὶ εἰς κάθισιν καὶ εἰς κλίνην (Bergère).

ΚΛΟΔΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Panis crusta (croûte de pain). Κλόδα μὲ συνών. Χλόδα, Κίταλον, Σ.

ΚΛΟΞΑΡΙ, Σ. μὲ ἐξήγησιν, Duco καὶ Barbagianni, Σ. Ἄλλὰ τὸ πρῶτον ἐρμηνεύει τῶν Γάλλων τὸν Duc, Βύας, Ἑλλ. ὦτος, Ἑλλ. ἢ Σκῶψ, Ἑλλ. Τὸ δεύτερον (Barbagianni), τὸν Chat-huant, κατ' ἄλλους τὴν Chouette, Γλαῦξ, Ἑλλ. Ὅλα ταῦτα εἶναι ὄρνεα νυκτερινὰ (ὥς καὶ ὁ Νυκτοκόραξ, Ἑλλ. (Hibou) λεγόμενος), καὶ παρόμοια πρὸς ἄλληλα.

ΚΛΟΠΑ, Σ.

ΚΛΩΝΑ, οὐσ. Θηλ. Δ. μὲ ἐξήγησιν filum, Κλωστήρ, Ἑλλ. συνών. τοῦ κοιν. Θηλ. Κλωστή (fil), ὅχι ὁμῶς ἀπὸ τὸ Κλώθω, ὥς ἡ Κλωστή, ἀλλὰ καταχρησικῶς, ἀπὸ τὸ Κλωνίον ἢ Κλωνάριον (petit rameau).

ΚΛΩΣΤΗ. Ζ. Κλωνά.

ΚΝΙΔΑ, Δ. (ortie), ἡ χυθ. Τσικνίδα, Κνίδη, Ἑλλ. Κνίδα, Δωρικ.

ΚΝΙΣΑΡΑ, Δ. ὡς συνών. τοῦ Σήτα (Ἄτακτ. IV, σελ. 496). Φέρει καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὰ Γεωπονικά τοῦ Ἀγαπίου: « Ὅταν θέλῃς νὰ τὸ ζυμώσῃς, ἀπομένει τὸ ἄλας εἰς » τὴν κνισάραν, ἤγουν τὴν σίταν ». Τὸ Κρησέρα, Ἑλλ. (filtre, ἢ sas), ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Γαληνόν: « Κρησέρα, ἡ ἀλευρότης » ὀνομαζομένη. Μάρσιππος δὲ τίς ἐστὶν αὐτῆς λινούς ». Ἡ τροπὴ τοῦ ρ εἰς τὸ ν φαίνεται χυδαῖσμός. Σημειώσιμον ὅμως εἶναι, ὅτι καὶ εἰς τοῦ Γαληνοῦ τὴν γλῶσσαν φέρεται διάφορος γραφὴ διὰ τοῦ ν Κνησέρα, καὶ εἰς τὸν Ἑρωτιανόν (χωρὶς διάφορον γραφὴν): « Κνησέρης. Κνησέρα λέγεται ῥάκος » χονδρόν, καὶ ἀραιόν, δι' οὗ διηθοῦσιν τινα, ὡς δι' ἡθμοῦ ». Ἡ διαφορὰ αὕτη καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Κνισάρα μὲ βάλλουν εἰς δισγμὸν, μήπως καὶ οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Κνησέραν καὶ ὄχι Κρησέραν, ἢ ἐμεταχειρίζοντο ἀδιαφόρως καὶ τὰ δύο. Ὁ Ἡσύχιος φέρει καὶ « ΚΡΑΔΑΡΑ, κόσκινον » τὸ ὁποῖον ἴσως ἐγράφετο ΚΡΑΔΑΡΑ ἀπὸ τὸ Κραδαίνω, Ἑλλ. τὸ Σείω (secouer, agiter).

ΚΟΔΟΜΑΛΟΝ ἤκουσεν εἰς τὴν Κρήτην ὁ Βελώνιος (Observat. I, 17, pag. 41) ὀνομαζόμενον τὸ εἰς τὴν Σαβαυδίαν λεγόμενον Malancier, τοῦτο εἶναι τῶν νεωτέρων φυτολόγων τὸ Mespilus Amelancier (espèce d'Alisier).

Τὸ Κοδόμαλον ἀδιστάκτως εἰκονίζει τὸ παλαιὸν ὄνομα Κοδύμαλον, Ἑλλ. ἐξηγηθὲν διαφόρως κατὰ τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 81), « Ἑρμῶν δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώσσαις, Κοδύ- » μαλα καλεῖσθαι, φησὶ τὰ κυδῶνια μῆλα. Πολέμων δὲ... » ἄνθους γένος τὸ Κοδύμαλον εἶναι τινας ἰσορεῖν. Ἀλκμάν » δὲ τὸ Στρουθίον, κ. τ. λ. ».

Τὸ *Mespilus* τῶν νεωτέρων φυτολόγων ἐπάρθη ἀπὸ τὸ καὶ σήμερον, ὡς καὶ παλαιὰ λεγόμενον Μέσπιλον (*nèfle*). Τούτου γένος εἶναι, τῶν φυτολόγων ἡ *Mespilus Oxycantha*, ὀνομαζομένη Γραικισί κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. lxxxii) Τρικόκκια καὶ Ἀγλάδα. Τὸ Τρικόκκια εἶναι παλαιὸν τῶν Μεσπίλων ὄνομα κατὰ τὸν Δίωσκορίδην (I, 169) « Μέσπιλον... καρπὸν φέρον » μικρῷ μῆλῳ ὅμοιον, ἥδυν, ἔχοντα τρία ὀσάρια ἐνδοθεν, » ἀφ' ὧν καὶ ΤΡΙΚΟΚΚΟΝ τινὲς αὐτὸ ὀνομάζουσι, κ. τ. λ. ». Τὸ δὲ Ἀγλάδα, ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἀχράδα (Ἀχράς, Ἑλλ.) ὄνομα τῶν ἀγριαπιδίων, προσαρμοσθὲν καὶ εἰς τὰ Μέσπιλα, διότι καὶ οἱ παλαιοὶ ἔτασαν τὰ Μέσπιλα ἀδιαφόρως πολλάκις εἰς τῶν μῆλων ἢ τῶν ἀπιδίων τὸ γένος (*Plin.* XV, 20, § 22). ὅθεν καὶ οἱ νεώτεροι ὠνόμασαν καὶ τὴν Κυθωνίαν *Pyrus cydonia*, ἤγουν Ἀπιοκυθωνίαν, καὶ τὴν Μηλέαν, *Pyrus malus*, ἤγουν Ἀπιομηλέαν. Ὁμοιάζουν ἔτι τὰς Ἀχράδας τὰ Μέσπιλα, διὰ τὸ συπτικόν, μάλισα, ὅταν δὲν ᾔναι διόλου ὥριμα.

Ἀπὸ τοιαύτην τινὰ σύνθεσιν ἢ σύγχυσιν πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κοδυμάλου, ἂν τὸ ἐτυμολογήσῃς (καὶ ἡ ἐτυμολογία δὲν εἶναι βιασμένη) ἀπὸ τὸ Κυθώνιον μῆλον συνθ. Κυθωνόμηλον καὶ κατὰ συγκοπὴν καὶ τροπὴν, Κοδυμάλον.

ΚΟΪΛΟΝ, Δ. εἶδος μέτρου σιτηροῦ, ἴσως ὁ Χοῖνιξ, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. Κοῖλον (*creux*), προφέρεται συνηθέστερον ὀξυτόνως Κοιλόν, οῖον, Δύο κοιλά σιτάριον.

ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΟΣ. Ζ. Μονοκέλλιον.

ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ. Ζ. Μονοκέλλιον.

ΚΟΚΚΑΛΟΔΟΧΕΪΟΝ, Σ. Δοχεῖον ἢ τόπος ὅπου σωρεῖ-

ονται τῶν νεκρῶν τὰ κόκκαλα (*charnier, Ossuaire*).
Ὄνομάζεται καὶ * Κοιμητήριον.

ΚΟΚΚΑΛΟΝ,

ΚΟΚΚΙΝΑΒΑΡΙ. Ζ. Μίνιον.

ΚΟΚΚΙΝΑΔΙΟΝ. Ζ. Βούγλωσσον.

ΚΟΚΚΙΝΟΓΟΥΛΟΝ. Ζ. Παζιά.

ΚΟΚΚΙΝΟΞΥΛΟΝ, Σ. (*bois de Sandal*). Ζ.
Μπακάμι.

ΚΟΚΚΥΓΑΣ, Σ. Κόκκυξ, Ἑλλ. (*coucou*).

ΚΟΚΛΑΣΤΟΝ, Δ. μὲ συνών. Φάκλα, καὶ ἐξήγησιν
Ἰταλ. *Tassobarbasso*, ἴσ. τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Καλάνθρωπος. Ζ.
Καλάνθρωπος.

ΚΟΛΟΚΑΣΙΑ, εἰς Κρήτην. Ἰδ. Βελώνιον, σελ. 16.

ΚΟΛΥΜΒΙΟΝ, Δ. (*bénitier*).

ΚΟΛΒΕΒΑ, ΚΟΜΠΕΒΑ, ΚΟΜΠΕΠΕΡ, ΚΟΥΜΠΕ-
ΠΕΡ, καὶ ΚΟΥΜΠΕΠΕΣ (*cubèdes*), Κόκκοι παρόμοιοι
τοῦ πιπερίου ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν νῆσον Ἰάβαν (*Java*), μέρος
ἀπὸ φυτὸν ὀνομαζόμενον *Piper Cubeba* (*poivre Cu-
bèbe*). Τὸ αὐτὸ ἐπίθετον φέρει καὶ ἄλλο φυτὸν *Laurus
listea* (*Laurier cubèbe*), παρόμοιον τὴν δύναμιν τοῦ
προτέρου.

ΚΟΜΗΣ. Ζ. Εὐγενῆς, καὶ Οἰκειακά.

ΚΟΝΑ.

ΚΟΝΔΥΛΙΟΝ. Ζ. Ἐλεγία.

ΚΟΝΙΔΟΒΟΤΑΝΟΝ, Δ. Σταφίς ἀγρία, Ἑλλ. (*Staphis-
aigre* ἢ *Herbe aux poux*). Περί αὐτῆς λέγει ὁ Διοσκορί-
δης (IV, 156). « Ἀρμόζει δὲ, τριφθεῖσα καὶ ἐλαίῳ συγχρι-
» σθεῖσα, πρὸς φθειριάσεις καὶ κνησμοὺς καὶ ψώρας ».

ΚΟΝΟΚΛΕΑ, Σηλ. Δὲν γνωρίζω τὴν ἐτυμολογίαν. Ζ.
Κίσαρον.

KONTÁKION. Ἐπειδὴ φαλλονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ Κοντάκια, ἀρμόζει νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἡ λέξις Κοντάκιον, Δ. (ὑποκορ. τοῦ Κοντός, Ἑλλ. ὡς καὶ ἄλλο ὑποκορ. τὸ Κοντάριον. Ἑλλ. καὶ κοιν.) ἰδίως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι χαρτίον γραμμένον καὶ τυλιγμένον εἰς ξύλον σρογγύλον, παρόμοιον μικροῦ Κοντοῦ (javeline). Ἐκ τούτου ἐγεννήθη καὶ ἄξιωμα ἐκκλησιαστικόν, ὁ Ἄρχων τῶν Κοντακίων (Συνέκδ. ἱερατικ. Προλεγόμ. σελ. κς', καὶ μγ'), ἦγουν ὁ χαρτοφύλαξ τῶν τυλικταρίων τούτων. Καὶ μετωνυμικῶς τὸ χαρτίον ἔλαβε τὸνομα τοῦ ξύλου, μὲ τὴν αὐτὴν μετωνυμίαν. — 2) Κοντάκιον, Δ. ὠνόμασαν καὶ τὸν γνωστὸν ὕμνον, ὅστις συνήθως εἶναι μικρότερος, ἢ Κοντότερος ἄλλου ὕμνου μακροτέρου τοῦ ὀνομαζομένου Οἴκου, Δ. Ὁ ἐορταζόμενος τὴν πρώτην Ὀκτωβρίου Ὅσιος Ῥωμανὸς, ἀκμάσας περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑκτῆς ἐκατονταετηρίδος, λέγεται ποιητὴς τῶν Κοντακίων, καὶ ἐσύνταξεν ὑπὲρ τὰ χίλια, λαβὼν τὸ χάρισμα τοῦτο εἰς τὸν ὕπνον του ἀπὸ τὴν Θεοτόκου (ἴδε *SUTGER. Thesaur. Ecclesiast. tom. III, p. 144*). Σημείωσε, ὅτι πεντακόσια ὀλόκληρα ἔτη ἦτον ἡ ἐκκλησία χωρὶς Κοντάκια, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ χωρὶς Οἴκου. Λέγεται δὲ καὶ διὰ τοῦ δ Κονδάκιον, Δ. — 3) Κοντάκιον, Δ. ἔτι ὀνομαζομεν καὶ τὸ ἄκρον ὅθεν λαμβάνεται τὸ τουφέκιον (*crosse de fusil*). — 4) Κοντάκιον, Δ. καὶ ἡ ἐμπρησικὴ μηχανή (*machine incendiaire*) ἢ κακοτρόπως βαλλομένη εἰς ἀναψιν πυρκαϊᾶς.

ΚΟΠΤΩ. Ἐκοψε λάσπην, φράσις χυδαία, συνών. τοῦ συνηθεσέρου Ἐξέκοψεν, ἢ Ἐφυγε χωρὶς νὰ βλέπῃ μήτ' ἐμπρὸς μήτ' ὀπίσω, διὰ φόβον, ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν. Ἰσως διότι εἰς τοιαύτην περίσασιν ὁ φεύγων, διαβαίνει καὶ διὰ καθαρῶν καὶ διὰ λασπωμένων δρόμων, μὴν ἔχων καιρὸν ἐκλογῆς.

ΚΟΡΑΚΑΣ, Σ. Δ. τὸ γνωστὸν ὄρνεον, Κόραξ, Ἑλλ. (*cor-*
8**

beau)* ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, « Κόρακας κοράκου ὀμματίον δὲν » ἐκβάλλει » λεγομένη διὰ κακὸν ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἐχθρεύεται τοὺς ὁμοίους του· ὅχι ὅμως πάντοτε ἀληθής, ἐπειδὴ καὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι πολεμοῦν καὶ κατατρέχουν συχνάκις ἀλλήλους. Μόνοι οἱ ἀγαθοὶ καὶ τίμιαι ἄνδρες ἀγαποῦν ἀδιαλείπτως τοὺς ὁμοίους των. — 2) Κόρακας, Σ. εἶδος νοσήματος, ἡ λεγομένη Κυνάγχη, Ἑλλ. (esquinancie), πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Κόραξ, Ἑλλ. τὸ συνών. τοῦ Κύφω, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε καὶ τὸ νόσημα, καὶ κολάπτως εἶδος τὸ καὶ Κλοιός, Ἑλλ. ὀνομαζόμενον (carcan), συναπτόμενα καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸν Λουκιανόν (Νεκυομαντ. § 11) « Οἱ τε πλοῦσιοι καὶ τοκογλύφοι προσήεσαν... κλειὸν ἕκαστος » αὐτῶν καὶ κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενος ». Ἡ μεταφορ. σημασία τοῦ Κόρακας τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ νὰ δείξῃ ὅτι ἀλόγως κατεδίκασεν ὡς κακὴν γραφὴν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους κριτικούς τὸ Κόρακα τοῦ Λουκιανοῦ. Πρόσθετες ὅτι καὶ Κύφω, ὠνομάζετο καὶ αὐτὸ τὸ νόσημα, κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Κύφω, » ὅπερ ἔνιοι συνάγχην καλοῦσι. Δηλοῖ δὲ καὶ δεσμὸν ξύλινον, » κ. τ. λ. » Ἐξηγεῖ δὲ τὸν δεσμὸν τοῦτον καὶ ὁ Φώτιος : « Κύφω, » ἔστι μὲν δεσμὸς ξύλινος, δι' οὗ τὸν τράχηλον καὶ τὰς » χεῖρας διείρουσι, κ. τ. λ. » Ὁ Γαληνὸς (Ὁρ. ἱατρ.) ὀρίζει τὴν Κυνάγχην : « Φλεγμονὴν περὶ τὸν τράχηλον, περὶ τὸ ἐντὸς » αὐτοῦ ὁξέως πνίγουσαν ». Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 566.

ΚΟΡΑΚΙΟΝ, Δ. Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Εὐσάθιον (Ἰλιάδ. α', σελ. 73), τὸ ἐξηγεῖ ὅμως εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν Corvus (corbeau). Ἀλλ' ὁ Εὐσάθιος, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐσήμαινε, ὅτι εἰς τοὺς χρόνους του ἡ κοινὴ γλῶσσα Κοράκιον ὑποκορ. καὶ μεταφορ. ὠνόμαζεν ὅ,τι καὶ ὁ Κόραξ, Ἑλλ. μεταφορ. τῆς θύρας τὸ Κρικέλλιον (marteau de porte). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 256 καὶ 483-484.

ΚΟΡΑΚΟΒΟΤΑΝΟΝ (BELON, *Observat.* I, 42,

pag. 87). Τὸ κακὰ γραμμένον Ἰππόγλωσσον, ἀντὶ τοῦ Ἰπόγλωσσον τοῦ Διοσκορίδου (IV, 132), εἶναι τῶν νέων φυτολόγων τὸ *Ruscus hypoglossum*. Ἀλλ' ὁ αὐτὸς Διοσκορίδης (IV, 147) ἐπονομάζει ὀμωνύμ. Ἰπόγλωττον καὶ τὴν Ἀλεξανδρείαν δάφνην, ἥτις εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Ruscus hypophyllum* τοῦ Πλινίου (XV, 30) τὸ ὑποκορ. Ἰπογλώττιον.

ΚΟΡΑΚΟΒΟΤΑΝΟΝ, Δ. Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 42, pag. 87) μὲ τὴν ἐξήγησιν Hippoglosson, Ἰππόγλωσσον, Ἑλλ. ὡς φέρεται εἰς τὸν Διοσκορίδην (IV, 132). Ἀλλὰ τοῦτο ἐκρίθη κακὴ γραφή, ἀντὶ τοῦ Ἰπόγλωσσον, Ἑλλ. τῶν νεωτέρων ὁ *Ruscus Hypoglossum* (Herbe de la corneille, Laurier Alexandrin, καὶ Fragon à languettes).

Ἄγνοῶ διὰ τί ὠνομάσθη ἀπὸ μὲν ἡμᾶς Κ ο ρ α κ ο β ό τ α ν ο ν, ἀπὸ δὲ τοὺς Γάλλους μὲ συγγενές ὄνομα (Herbe de Corneille) Κ ο ρ ω ν ο β ό τ α ν ο ν.

ΚΟΡΆΛΛΙΟΝ. Ζ. Λιθόθενδρον.

ΚΟΡΙΨΙΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Hydria, Ὑδρία, Ἑλλ. (cruche) Κουρούπη καὶ Κουρούπα, Ξηλ. Δ. μὲ ἐξήγησιν Vasis species, εἶδος ἀγγείου. Κουρούπι μὲ συνών. Πιθάρι, Πίθος (tonneau).

ΚΟΡΜΑ. Ζ. Ποζᾶς.

ΚΟΡΌΜΗΛΟΝ, Δ. τὸ Μέσπιλον, Ἑλλ. (nèfle).

ΚΟΡΡΟΎΔΑΝ (Corruda) ὀνομάζουσιν εἰς τὴν Κρήτην εἶδος τῶν ἀγρίων σπαραγίων (asperges sauvages), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, pag. 45 et 60 et 137). Ἡ λέξις εἶναι Ῥωμαϊκὴ, Corruda.

ΚΟΡΤΑΛΟΝ, Δ.

* ΚΟΣΜΟΓΥΡΙΣΜΈΝΟΣ. Ζ. Ἰσορία.

ΚΟΤΟΥΡΝΟ, Δ. γένος πέρδικος ἐρυθράς τὸ χρώμα (perdrix rouge). Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 10, pag. 26) τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Coturno. Ἄλλ' οἱ Ἴταλοι δὲν ἔχουν λέξιν τοιαύτην. Λέγουν Contornice ἀπὸ τὸ Ρωμ. Coturnix· τοῦτο ὁμῶς σημαίνει τὸ Ὄρτύγιον, Ὄρτυξ, Ἑλλ. (caille) τὸ καὶ χυδ. σημειωθὲν ἀπὸ τὸν Δ. (σελ. 747) « Κου- » τούρνε, τὸ ὀρτίκιον ».

ΚΟΤΡΑΦΙΖΩ, Δ. με ἐξήγησιν Γαλλικὴν Assommer. Ἀπὸ τὸ Κρόταφος (tempe), Κροταφίζω, καὶ κατὰ σοιχείων μετα-
θεσιν, Κοτραφίζω.

* ΚΟΥΒΕΝΤΑ, Ξηλ. συνομιλία (entretien, conver-
sation). Ἀπὸ τὸ Conventus, Ρωμ. τὸ σημαῖνον Συνέλευσις,
Ἑλλ. Ὀμιλία, Ἑλλ. Καὶ ῥῆμ. ἐκ τούτου, Κουβεντιάζω (s'en-
tretenir, converser).

* ΚΟΥΔΕΑ. Ζ. Ὀπιον.

ΚΟΥΚΟΛΟ. Ζ. Ἀνεμόχορτον.

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ, Δ. με ἐξήγησιν Racemus, Ρωμ. (grappe
de raisin). — 2) Κουντούρα, Δ. με ἐξήγησιν, Ἑλλ. Κρηπὶς,
Ἑμβάς (pantoufle). — 3) Κουντούρα, Δ. με ἐξήγησιν Lo-
lium, Αἶρα, Ἑλλ. (Ivraie).

ΚΟΥΡΑΛΙΟΝ. Ζ. Λιθόθενδρον.

ΚΟΥΡΔΟΥΒΑΛΩ, Σ.

ΚΟΥΡΙΣΣΑ, Δ. καλλωπίστρια (femme de chambre,
coiffeuse), καὶ φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὰ Γλ. τὴν ἐξῆς :
« ΚΟΣΜΟΤΡΙΑ, ἐμπλέκτρια, ἡ κομῶσα (γρ. κομμῶσα) καὶ
» φιλοῦσα τὰς γυναῖκας, ἣτις λέγεται Κούρισσα » ὅπου γράφε
τὴν πρώτην λέξιν KOMMΩΤΡΙΑ. Τὰ ἑλληνικὰ λεξικά φέρουν
μόνον τὸ Κουρίς ὡς συνών. τοῦ Κομμώτρια· « Τὰς
» νῦν λεγομένας Κουρίδας οἱ Ἀττικοὶ Κομμωτρίας
» ἐκάλουν » λέγει ὁ Ἑλλάδιος (Χρηστομαθ.). Ἀλλὰ καὶ τὸ Κού-

ρισσα τῆς κοινῆς γλώσσης δὲν εἶναι βάρβαρον· ὡς Βασιλεὺς, Βασιλῖς, Βασίλισσα, οὕτω καὶ Κουρεὺς, Κουρίς, Κούρισσα.

ΚΟΥΡΜΑΔΙΑ. Ζ. Κουρμάς.

ΚΟΥΡΜΑΣ, ἄρσ. Φοίνικον, καὶ Φοινίκιον, οὐδετ. Σ. Λέγεται καὶ Κουρμάδα, Ξηλ. Φοίνιξ καὶ Φοινικοβάλανος, Ἑλλ. (datte), καρπὸς δένδρου, ὀνομαζομένου Κουρμαδιά καὶ Φοινικιά, Σ. Φοίνιξ, Ἑλλ. (palmier).

Τὸ Κουρμάς ἢ καὶ Χουρμάς (ἐπεὶδὴ προφέρεται καὶ οὕτως) εἶναι λέξις Τουρκική. Τὴν κορυφὴν τοῦ Φοίνικος ὠνόμαζαν Ἐγκέφαλον φοίνικος, Ἑλλ. γλυκύτατον τὴν γεῦσιν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ξενοφῶντος (Κύρ. ἀναβάτ. II, 3, § 16). Ὁ Διοσκορίδης, ἀφοῦ ἰσόρησε τὰ περὶ τοῦ Φοίνικος (I, 148-149) ἰσορεῖ ἐν' ἄλλον φοίνικα (I, 150) ὀνομάζων αὐτὸν καὶ « Φοίνικος ἐλάτην ἢ σπάθην » συνωνύμως, τοῦ ὁποίου τὸ ἐγκάρδιον τρώγεται νωπὸν. Τινὲς τῶν ἐξηγητῶν ἐνόησαν τὸ Ἐγκάρδιον, ὡς συνών. τῆς Ἐντεριώνης (cœur d'un arbre), ὁποῖαν ἔχουν καὶ πολλὰ ἄλλα φυτά. Ἄλλοι πιθανώτερον τὸ ἐξήγησαν συνών. τοῦ Ἐγκέφαλος, τὸν δὲ φοίνικα τοῦτον, ἢ τὴν ἐλάτην τοῦ φοίνικος, τοῦ αὐτοῦ γένους τῶν φοινίκων, τοὺς ὁποίους ὁ Θεόφραστος (περὶ φυτ. ἰσop. II, 8, μὲ τὰς σημ. τοῦ Bod. à Stapel, pag. 109) ὀνομάζει Χαμαιρῆρεπεις, ἤγουν πολὺ χαμηλοτέρους τῶν ἄλλων φοινίκων. Τοιοῦτους χαμαιρῆρεπεις φοίνικας ἐγνώρισεν ὁ Βελώνιος (Observat. II, 21, pag. 211) φερομένους ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ ὀνομαζομένους Cephaloni, λέξιν γεννηθεῖσαν ἴσως ἀπὸ Γραικικὴν φωνὴν Κεφαλώνιον, ἀντὶ τοῦ Ἐγκεφαλώνιον (ἀπὸ τὸν Ἐγκέφαλον).

ΚΟΥΡΜΙ. Ζ. Ποῦζας.

ΚΟΥΡΟΥΠΑ. ΚΟΥΡΟΥΠΗ. Ζ. Κορίπιον.

ΚΟΥΣΤΕΪΩ, Δ. συνών. τοῦ Κοσίζω (Ἄτακτ. IV, σελ. 245).

ΚΟΥΤΖΟΥΝΑΔΑ. Ζ. Ποτηροκλάστρια.

ΚΟΥΤΟΥΡΟΥΪ, ἐπίρρ. Δ. με ἐξήγησιν « Fortuito, κατὰ » τύχην » (au hasard). Κουτουρού, Σ. με τὴν αὐτὴν σημασίαν. Ἀπὸ ἄχρηστον ἐπίθ. Κοττηρός, ὁ χυδ. λεγόμενος Κουτουριάρης, καὶ εὐσημότερον Ἀπόκοττος, ἦγουν τολμηρός, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτκκτ. I, σελ. 305) πλατύτερον σημειωμένα. Εἶναι λοιπὸν τὸ ἐπίρρ. ἑλλειπτ. ἀντὶ Διὰ κοττηροῦ.

Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμ. Κουτουρῶ, καὶ * Κουτουρίζω, τὸ πράσσω χωρὶς σκέψιν (agir étourdimement, hasarder), Ἀποκυδεύω, ἑλλ.

ΚΟΥΤΣΙΔΙΟΝ, Δ. νεογέννητον σκυλάκιον (petit chien), Σκύλαξ, ἑλλ. καὶ φέρει παροιμίαν « Ἡ σκύλα μας σποδά- » ζουσα (γρ. σπουδάζουσα) τυφλὰ κουτζίδια ἐγέννησε ». Ἡ παροιμία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, ἀπὸ παλαιὰν ὁμοίαν παροιμίαν (Ἀριστοφάν. Εἰρ. 1078),

Χ' ἡ κώδων ἀκαλανθὶς ἐπειγομένη τυφλὰ τίττει.

ὅπου οἱ σχολιασταὶ ἀποροῦν πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσωσι. Ὁ μὲν λέγει « Ἀκαλανθὶς ὄνομα κυνὸς ἐπισήμου, οἱ δὲ, ὀρνέου »· ἄλλος δὲ, ὅτι ἔπαιξεν ἀδιανοήτως ὁ Κωμικὸς παρωδῶν τὴν γνωστὴν παροιμίαν « Ἡ κύων σπεύδουσα τυφλὰ τίττει ». Οἱ δὲ παροιμιογράφοι (Α. Schott, pag. 188): « Κύων Ἀκαλανθὶς, » Κύων ἦν ἐν Ἀθήναις ἐπίσημος οὕτω καλουμένη. Λέγεται δὲ » ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν διὰ σπουδὴν ἀτελέσματα καταλιμπανόν- » των τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενα· ἐπεὶ κἀκείνη, μᾶλλον δὲ » πᾶσαι κύνες ἀτελέσματα κύουσιν ».

Τὸ δὲ Κουτσίδιον, πιθανὸν ὅτι ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Κατζίδιον ἢ Κατζίλιον, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Catulus ὁ Σκύλαξ, καὶ ὅχι ἀπὸ τὸ Κουτζὸς (ὁ χωλὸς) ὡς ἐνόμισεν ὁ Δ.

ΚΟΥΤΣΟΥΒΑΗΝ, Δ. Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. μὲ ἐξήγησιν Στύραξ, Ἑλλ. τὸ δένδρον, τὸ κοιν. Στουράκι (Ἄτακτ. IV, σελ. 553). Εἰκάζει ὅτι ἐχυδαίσθη ἐπὶ τὸ *Curta palma*, μικρὸν βᾶϊον. Ὑποπτεύομαι, μήπως τὸ Κουτζοβάϊον σημαίνει τοὺς « Χαμαιρῤρεπεῖς φοίνικας » τοῦ Θεοφράστου. Ζ. Κουρμάς.

ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΤΗΣ, Δ. ὁ Κορυθαλὸς, Ἑλλ. (*alouette*). Ἀπὸ τὸ Κούτζουλον, Δ. (*capuchon*) διὰ τὸν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς λόφον τοῦ ὀρνέου.

* ΚΟΥΦΗ. Ζ. Τεφλίτι.

ΚΟΥΦΟΔΙΘΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, *Selenitas*, Ῥωμ. Σεληνίτης, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (V, 159): « Λίθος σεληνίτης, ὃν τινες Ἀφροσέλινον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ εὐρίσκεσθαι αὐτὸν νυκτὸς μεσὸν ἐν ἡτῇ τῆς σελήνης παραυξήσει. Γεννᾶται δὲ ἐν Ἀραβίᾳ, λευκὸς, διαυγής, κοῦφος κ. τ. λ. ». Εἰς τῶν Γερμανῶν τὴν γλῶσσαν ὀνομάζεται *Frauen-Eis*· ὁ δὲ Σνεϊδέρος, εἰς τὸ Λεξικόν του, τὸν ὀνομάζει *Gypselenite*, καὶ *Marienglass*.

ΚΟΥΦΟΜΑΝΙΤΑΡΟΝ, οὐσ. οὐδ. Σ. Ἰταλίσῃ *Parigiola*· ἀλλ' ἀγνοῶ τί νοεῖ μὲ τὸ μὴ εὐρίσκόμενον εἰς τὰ Ἰταλικά λεξικά ὄνομα τοῦτο. Ἰσως σημαίνει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ Μύκητος, Ἑλλ. (*champignon*) τὸ ὀνομαζόμενον Βωλίτης, Ἑλλ. ὡς ὠνομάσθη ἔπειτα καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμ. *Boletus*, καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Bolet*. Ὁ Γαληνὸς (Περὶ τροφ. δυνάμ. II, 69, ἔκδ. Kühn, τόμ. VI, σελ. 655) διαίρει τοὺς φαγησίμους μύκητας εἰς δύο εἶδη: « Μυκήτων οἱ Βωλίται, καλῶς ἐψηθέντες ἐν ὕδατι, πλησίον ἤκουσι τῶν ἀποίων ἐδεσμάτων... Ἀβλαβέστατοι μὲν οὖν τῶν ἄλλων μυκήτων εἰσὶν οὗτοι· δευτέροι δὲ μετ' αὐτοὺς οἱ Ἀμανῖται ».

ΚΟΥΦΟΞΥΛΕΑ. ΚΟΥΦΟΞΥΛΟΝ. Δ. φέρει ἀπὸ Γλ. « Ἀκτὴ, ἡ κουφοξύλα ἡ μεγάλη... ὁ δένδριτης » καὶ

« Ἄκτρα, ἤτοι ἡ κουφοξυλαία, καὶ Ἄκτη, καὶ Χαμαιάκτη » καὶ πάλιν « Κουφοξυλαία μικρά, ἢ καὶ Ἑλλεβορίς λέγεται ». Ὄνομα δὲ Ῥωμ. ἀπ' ἄλλα Γλ. Ebulum. Παράβαλέ τα μὲ τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 255 καὶ 673).

ΚΟΧΛΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Stibium, Ῥωμ. τὸ Στίβη ἢ Στίμμι, Ἑλλ. (Ζ. Ῥασίκι). Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. Θ', σελ. 728), ὅστις λέγει : « Στίμμι, ὃ δηλοῖ τὸν καὶ » παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καὶ τοῖς ἄρτι δὲ Χολᾶν, ὃν Κόχλον » ἢ γυναικεία γλῶσσα καλεῖ ».

Τὸ Κόχλος ἴσως ἀπὸ τὸ Κόγχυλος, καὶ κατὰ συγκοπὴν. Κόγχλος διὰ τὸ χρῶμα· διότι κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ὅχι μόνου « Κογχύλαι, τὰ ὄσρεα, καὶ πορφύραι » ἀλλὰ καὶ « Κογχύ- » λαι, κηκίδες » Τῆς κηκίδος (noix de galle) τὸ μαῦρον χρῶμα δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν χρεῖαν τοῦ Στίμμι. Καὶ εἰς τοῦτο ἴσως ἀποβλέπει ἄλλη γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου : « Κογχυ- » λαγόνες, γυναιῖνες, νύμφαι ». Αἱ νύμφαι μάλιστα σιμμί- ζονται, τὴν ἡμέραν τῆς ὑπανδρείας των. Τὸ δὲ Χολᾶς ἀπὸ τὸ Χολή, Ἑλλ. καὶ κοιν. (bile), ὅθεν καὶ Χολοβάφινα, Ἑλλ. τὰ φέροντα βαθὺ χρῶμα χολῆς, κλινούσης εἰς τὸ μαυρότερον, ὡς καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Κηκίδος. Ἰσως δὲ καὶ ἐκακογραφήθη ἢ καὶ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Χάλκη, Ἑλλ. ἣτις ἐλέγετο κατὰ μετάθεσιν στοιχείων καὶ Κάλχη, Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ ῥημ. Καλχαίνω. Τὸ Καλχαίνουσα τοῦ Σοφοκλέους (Ἀντιγόν. 20) ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν : « Πορφύρουσα... Κάλχη γάρ ἐστιν ὁ ΚΟ- » ΧΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ, ἣτις ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θα- » λάσσης ἀνιούσα βάπτει τὴν καλλίστην πορφύραν ». Ἄλλος δὲ σχολιαστὴς : « Ὡσπερ γάρ ἡ πορφύρα ἐντὸς οὖσα τοῦ κό- » χλου, ἐν ἀφανεί ἐστιν· ἢ καὶ ὅτι πρὸς τὸ σκοτεινὸν καὶ με- » λάντερον χρωματίζεται, κ. τ. λ. ».

*ΚΡΑΒΑΤΑ σημαίνει τὸ Cravate τῶν Γάλλων ἡγουν

τύλιγμα τοῦ λαιμοῦ ἀπὸ πανίου. Ὁ Μενάγιος τὸ παράγει ἀπὸ τοὺς Κροάτας, ὄνομα ἔθνους Οὐγγρικοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔλαβαν οἱ Γάλλοι (κατὰ τὸ 1636 ἔτος) τὸ ἔθος νὰ τυλίσσωσι τὸν λαιμὸν μὲ κραδάταν, ἔθος κοινὸν σήμερον εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Ζ. Γένεια.

ΚΡΑΒΒΑΤΟΣΤΡΩΣΙΟΝ, Δ. συνηθέστερον διὰ τοῦ ε, Κρεββατοστρώσιον (Ἄτακτ. I, σελ. 239).

ΚΡΆΛΗΣ, Δ. (*Krale*). Κράλην ὠνόμαζαν οἱ Γραικοὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Σερβίας (ἐξελληνίζοντές το βασιλεὺς) καὶ Κράλαιναν τὴν γυναῖκά του.

ΚΡΑΣΌΜΕΛΙ, Σ. Οἰνόμελι, Ἑλλ. (vin mêlé avec du miel).

*ΚΡΑΣΟΠΑΤΈΡΑΣ, κωμικῶς ὀνομάζεται ὁ δομένος εἰς τὸν οἶνον Οἰνοπότης, Ἑλλ. (Biberon), ἴσως ἀπὸ Πατέρας ἤγουν Μοναχοὺς, ἢ μᾶλλον ψευδομοναχοὺς ἐκδότους εἰς τὴν μέθην, ἢ μᾶλλον ὡς ἐξέχων τοὺς ἄλλους εἰς τὴν οἰναποσίαν ὡς ὑπερέχει ὁ πατήρ τὰ τέκνα εἰς ἡλικίαν καὶ φρόνησιν.

ΚΡΑΣΟΨΥΧΙΑ, Δ. ὀρθότερον Κρασσοψιχία, Σ. διότι ἐσυντέθη ἀπὸ τὸ Κρασίου καὶ ψίχα. συνών. τοῦ Κρασόψωμου, Δ.

ΚΡΕΒΒΑΤΙΝΑ. Ζ. Πέργομα.

*ΚΡΕΜΆΛΑΣ (pendard), ὁ ἄξιος νὰ κρεμασθῇ διὰ τὰς φρικτάς του κακίας Κάθαρμα καὶ Ἀλιτήριος, Ἑλλ.

ΚΡΙΆΡΙΟΝ, Δ. (bélier) ὑποκορ. τοῦ Κριός, Ἑλλ.

ΚΡΙΘΑΡΙΖΩ. ΚΡΙΘΟΦΟΡΩ, Δ. Μαντεύω ἢ προλέγω διὰ κριθαρίου (deviner, ou prédire l'avenir par le moyen des grains d'orge). Ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ μέτα τῶν λαοπλάνων, νὰ σακκίζωσι τῶν μωρῶν τὰ χρήματα, ἦτο καὶ ἡ Κριθάρισις, ἤγουν ἡ διὰ κριθῆς μαντεία. Τὰ γραῖδια μάλιστα ἐπαγγέλλοντο τὴν τοιαύτην σοφίαν βάλλουσαι εἰς τὴν παλάμην τοῦ ζητοῦντος τὴν μαντείαν κόκκους κριθαρίου, καὶ διὰ

τῆς θέσεως, κινήσεως, ἢ ἄλλης δὲν ἐξεύρω ὁποίας καταστάσεως τούτων, φανερώνουναι τὰ ἄγνωστα. Τοῦτο δὲν ἔχει νὰ παραξενίσῃ κανένα· παραξενον εἶναι, ὅτι εἰς ταῦτα τὰ γραῖδια ἐπρόστρεχαν, ζητοῦντες τὴν γνῶσιν ἢ πρόγνωσιν τῶν ἀθλήων, ὅχι μόνον ὁ ὄχλος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικούς καὶ διδασκάλους τοῦ εὐαγγελίου, ὡς δηλοῦν αἱ φερόμεναι ἀπὸ τὸν Δ. ἐξῆς μαρτυρίαι. Ὁ Βαλσαμῶν, πατριάρχης Ἀντιοχείας κατὰ τὴν δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα, λέγει περὶ τῶν μωρῶν τούτων : « Μοναχοὶ δὲ πολλοὶ συνοδικῶς » ἐκολάσθησαν, ὅτι προσῆλθον γυναιξί τισι, μετὰ κριθαρίων » ἀπαγγελλούσαις τὰ παρά τινων ἀγνοούμενα. Τοιαῦταί εἰσι » καὶ (γρ. καὶ αἱ) λεγόμεναι ΚΡΙΘΡΙΑΙ, αἱ ταῖς ἐκκλησίαις » καὶ ταῖς ἀγίαις εἰκόσι προσεδρεύουσai, καὶ κηρύσσουσai » ἐκ τούτων μαθάνειν τὰ μέλλοντα, καὶ προλέγουσαι, ὥσεί » τινὲς ἔχουσai Πύθωνος πνεῦμα, τὰ ἀγνοούμενα ». Καὶ πάλιν : « Αἱ δὲ μᾶλλον ἀρετὴν καὶ ἀγιασμὸν ὑποκρινόμεναι » μετὰ θείων ψαλτωδημάτων ἐνίοτε χειρογραφοῦσι τὰ μέλλον- » τα, καὶ κριθοφοροῦσι τὰ ἄθληα· καθὼς ποιοῦσι καὶ αἱ » λεγόμεναι ΚΡΙΘΡΙΑΙ ».

Ἡ Κριθάρισις, ἡ Κριθομαντεία, Ἑλλ. εἶναι λείψανον παλαιᾶς Ἑλληνικῆς δεισιδαιμονίας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ σωζόμενον ἐπίθετον Κριθόμαντις, Ἑλλ. (Ἰδ. Κλήμ. Ἀλεξανδρ. Προτρεπτ. σελ. 9) ὁ διὰ κριθῆς μαντευόμενος.

Αἱ Κρίθριαι, ὠνομάσθησαν ἔπειτα κοιν. καὶ Κριθαρίστριαι, ἡ χυδαιέστερον Κρίθαρίστραι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν ἄλλου (Ἄτακτ. II, Προλεγομ. σελ. ἡ-ιβ') μνημονευθέντα βάρβαρον ποιητὴν, ΣΣ. τοῦ ὁποίου φέρει ὁ Δ. (λέξ. Κλύστρος, σελ. 671) τοὺς ἐξῆς στίχους, χωρὶς νὰ τοὺς καταλάβῃ :

Ἐκάτσαν χορία εἰς τὴν βουλὴν οἱ κοπελιῆς οἱ ΚΛΥΣΤΡΕΣ,
Καὶ χορία ἐκάτσασι ὅλες οἱ κριθαρίδες.

Τὸ νόημα εἶναι, Ἐκάθισαν εἰς τὴν Βουλὴν χωριστά
 ὅλαι αἱ κοπέλαι ΚΛΥΣΤΡΑΙ, καὶ χωριστά ὅλαι αἱ
 ΚΡΙΘΑΡΙΣΤΡΑΙ. Διὰ τὰ ὁμοιοτελευτήσῃ ὁ δεύτερος στίχος
 μὲ τὸν πρῶτον, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ποιητοῦ, ἐξανάγκης
 ἐγράφετο Κριθαρίστρες, καὶ ὅχι Κρηθαρίδες. Κριθα-
 ρίστρας ὀνομάζει ὁ ποιητής, κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τὰς μαγίσ-
 σας τὰ δεισιδαίμονα γραῖδια, τὰ ὀνομαζόμενα καὶ Γαλλιστί μὲ
 ὁμοίαν σκωπτικὴν μεταφορ. *vieilles sorcières*.

Ἐμεινε γὰρ ἐξηγηθῇ τὸ Κλύστρες, ἤγουν Κλύστραι,
 καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Κλύτας, Ἐκλυτοί, Ἑλλ. « Κόραι
 » ἔκλυτοι » εἶναι αἱ νεοῦπανδρευμένοι, τῶν ὁποίων ἐναντίαί
 εἶναι, αἱ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 47) ὀνομασθεῖσαι ἀπὸ τὸν
 αὐτὸν ποιητὴν, Ἀνέγλυτες, ἤγουν Ἀνέκλυτοι, « Αἱ μήπω
 » ἐκδοθεῖσαι » Ἑλλ.

Ὁ Δ. ἐξήγησε τὸ Κλύστρες, *inclytus* Ῥωμ. Κλυτὸς
 ἢ Κλεινὸς, Ἑλλ. μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὐδεμίαν συγγένειαν.

Τὴν λέξιν Κριθαρίζω, ἐξήγησα εἰς μάκρος. Ἄν σώζεται
 πούποτε σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸνομα καὶ τὸ πρᾶγμα,
 συμφέρει γὰρ μάθωσιν οἱ λέγοντες καὶ πράσσοντες, πόσον
 αἰσχρῶς δεισιδαιμονοῦν. Ἄν ἐξαλείφθῃ, συμφέρει πάλιν γὰρ
 γνωρίζωσι τὰς δεισιδαιμονίας τῶν προγόνων μας, διὰ τὰ προ-
 θυμῶνται γὰρ ἐξαλείφωσι μίαν ἐξοπίσω τῆς ἄλλης καὶ τὰς με-
 νούσας ἔτι ἄλλας πολλὰς.

ΚΡΙΘΑΡΙΟΝ. Ζ. Χαλάζιν.

ΚΡΙΣΙΣ ΘΕΟΥ. Κρίσιν Θεοῦ (*jugement de Dieu*)
 ὠνόμαζαν οἱ Δυτικοὶ χριστιανοί, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, τὴν ἐπι-
 βαλλομένην εἰς τὰς παρὰνομίας ποινὴν ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν
 τῶν ἐγκαλουμένων, καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν ἀκριβοῇ δικαστικὴν
 ἐξέτασιν τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ δοκιμασία αὕτη, εἰσαχθεῖσα, ὥς
 καὶ πολλὰ ἄλλα βάρβαρα καὶ ἀντιχριστιανικὰ ἔθιμα, ἀπὸ τοῦς

δορικτήτορας Φράγκους, ἐγίνετο κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐκ τῶν ὁποίων ἓνας ἦτον ἢ μὲ ρόμαλον ἢ ξίφος μονομαχία τοῦ ἐγκαλουμένου πρὸς τὸν ἐγκαλοῦντα. Ὅστις ἀπὸ τοὺς δύο ἐνικάτο, ἐκρίνετο ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν ἐκόλαζαν προσέτι οἱ δικασταὶ μὲ τὴν ὠρισμένην ἀπὸ τοὺς νόμους ποινὴν τοῦ ἐγκλήματος (*Histoire. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. II, pag. 218, édit. de 1825*). Ἄλλος τρόπος ἦτο, νὰ βαπτίζεται ὁ ἐγκαλούμενος εἰς βαθὺ νερόν· ἂν ἐπνίγετο, ἐκρίνετο ἔνοχος· ἀθῶος δὲ ἂν ἐπέπλεε. Ἡ νὰ βυθίσῃ γυμνὸν τὸν βραχίονα εἰς νερόν βραστόν· ἂν τὸν ἔστυρεν ἔξω ἀβλαβῇ, ἐκρίνετο ἀθῶος (*DUCANGE, Glossar. med. et infim. latinitat. V. Aqua, § 9*). Ὁ πλέον ἀξιοσημείωτος ὁμῶς τρόπος ἦτον ὁ διὰ πυρός. Ἡνάγκαζαν τὸν ἐγκαλούμενον νὰ κρατῇ εἰς τὰς χεῖρας πυρακτωμένον σίδηρον· ἂν ἐκαίετο, ἐκαταδικάζετο ὡς ἔνοχος. Ἀξιοσημείωτον τὸν λέγω, διότι ὁ Δουκάγγιος τὸν ἐπαράβαλε μὲ τὸ γινόμενον παλαιὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Εἰς τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους, ἀφοῦ ἡ Ἀντιγόνη ἀπατήσασα τοὺς φύλακας, ἔθαψε τὸν ἀδελφόν της Πολυνείκην, καταδικασθέντα ἀπὸ τὸν Κρέοντα νὰ μείνῃ ἄθραπτος, οἱ φύλακες ἀπολογούμενοι, λέγουσι, ὅτι δὲν ἤξευραν οὐδ' αὐτοὶ ἀπὸ ποίου φύλακος ἀμέλειαν ἔχινεν ὁ ἐνταφιασμός, μολονότι ἐρεύνησαν ἓνας τὸν ἄλλον, μὲ ὑπόσχεσιν νὰ βεβαιώσῃ καθένας τὴν ἀθωότητά του μὲ ὄρκους, μὲ πυρακτωμέτον σίδηρον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ αὐτὴν τὴν διὰ πυρός βιάδισιν (*Σοφοκλ. Ἀντιγ. 264-267*),

Ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύθρους αἶρειν χερσὶν,
 Καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν,
 Τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῇ ξυνειδέναι
 Τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι, μῆτ' εἰργασμένῳ.

Ταῦτα ἐξηγῶν ὁ σχολιαστὴς λέγει : « Ἐτοιμοὶ ἡμεῖς πάσας
 » βασάνους ὑπομένειν πρὸς ἔλεγχον. Εἰώθασι δὲ ἀμύνοντες
 » καὶ πίστει διδόντες μύθους βαστάζειν, καὶ πῦρ ὑπερβαί-
 » νειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόχους τῷ ἁμαρτήματι ὦντο καὶ ἐν
 » τούτοις μὴ ἀλγεῖν. Μύθος δὲ, πεφυρακτωμένος σίδηρος ». Ἀλλὰ τοῦτο, ἂν ἐγίνετο ποτὲ, οὔτε νόμιμον ἦτο νὰ γίνε-
 ται δικαστικῶς εἰς ὅλας τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν κρίσεις, καὶ ὑπο-
 θέτεται γενόμενον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Οἰδίποδος (τὸν ὁποῖον
 ἐδιαδέχθη ὁ Κρέων), ἤγουν εἰς χρόνους, ὅτε οἱ Ἕλληνες ὀλίγον
 ἀκόμη ἐδιάφεραν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους. Πιθανόν ὅτι τὸ ἔλαβαν,
 ὡς τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης, τὰ Σαμοθρακικὰ μυστήρια, καὶ
 ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἀπὸ βαρβαρωτέρους αὐτῶν τοὺς Πελα-
 σγοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων ἴσως ἐκατάγοντο καὶ οἱ πρῶτοι Φράγκοι.
 Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι αἱ Κρίσεις τοῦ Θεοῦ, ἀντὶ νὰ κατ-
 αργηθῶσιν, ἀφοῦ οἱ Φράγκοι ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν, τότε
 μάλιστα διεδόθησαν ταχύτερον εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν
 λοιπὴν Εὐρώπην, ἐνεργήθησαν μὲ πλειότερον ζῆλον ἀπὸ τοὺς
 Τιμαριώτας ἡγεμόνας, καὶ ἐξαιρέτως τοὺς ἐκκλησιαστικούς.
 Ἐπίσκοποι, Ἡγούμενοὶ μοναστηρίων, καὶ ἄλλοι αὐτόνομοι
 ἱερωμένοι δεσπότες, καθένας εἶχεν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του
 δικαστήριον ἐξαίρετον διὰ τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ· καὶ πολλοὶ ἐκ
 τούτων ἐξητοῦσαν κ' ἐλάμβαναν τὴν ἐπικύρωσιν τῆς τοιαύτης
 ἀντιχριστιανικῆς νομοθεσίας ἀπ' αὐτοὺς τῆς Ῥώμης τοὺς Πά-
 πας (Histoír. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. II, pag. 220-221). Τῆς Ἀνατολῆς οἱ χριστιανοὶ
 δὲν ἐμιμήθησαν τὰς Θείας κρίσεις τῶν Δυτικῶν, ἢ καὶ
 δὲν τὰς ἐκύρωσαν ὡς μέρος νομοθεσίας. Ἰχνη ταύτης ὁμῶς
 φαίνονται εἰς τὴν Ἀνατολὴν, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατον-
 ταετηρίδα, ἤγουν εἰς ἐποικὴν χρόνου, ὅτε ἔπνεε τὰ λοισθία ἡ
 βασιλεία τῶν Γρικορωμαίων, ὅτε διὰ τὰς ἀπὸ τὰς σταυρο-

δορικτήτορας Φράγκους, ἐγένετο κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐκ τῶν ὁποίων ἓνας ἦτον ἡ μὲ ῥόμαλον ἡ ξίφος μονομαχία τοῦ ἐγκαλουμένου πρὸς τὸν ἐγκαλοῦντα. Ὅστις ἀπὸ τοὺς δύο ἐνικάτο, ἐκρίνετο ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν ἐκόλαζαν προσέτι οἱ δικασταὶ μὲ τὴν ὠρισμένην ἀπὸ τοὺς νόμους ποινὴν τοῦ ἐγκλήματος (*Histoire. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. II, pag. 218, édit. de 1825*). Ἄλλος τρόπος ἦτο, νὰ βαπτίζεται ὁ ἐγκαλούμενος εἰς βαθὺ νερόν· ἂν ἐπνίγετο, ἐκρίνετο ἔνοχος· ἀθῶος δὲ ἂν ἐπέπλεε. Ἡ νὰ βυθίσῃ γυμνὸν τὸν βραχίονα εἰς νερόν βραστόν· ἂν τὸν ἔστυρεν ἔξω ἀβλαβῇ, ἐκρίνετο ἀθῶος (*DUCANGE, Glossar. med. et infim. latinitat. V. Aqua, § 9*). Ὁ πλέον ἀξιοσημείωτος ὁμῶς τρόπος ἦτον ὁ διὰ πυρός. Ἡνάγκαζαν τὸν ἐγκαλούμενον νὰ κρατῇ εἰς τὰς χεῖρας πυρακτωμένον σίδηρον· ἂν ἐκαίετο, ἐκαταδικάζετο ὡς ἔνοχος. Ἀξιοσημείωτον τὸν λέγω, διότι ὁ Δουκάγγιος τὸν ἐπαράβαλε μὲ τὸ γινόμενον παλαιὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Εἰς τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους, ἀφοῦ ἡ Ἀντιγόνη ἀπατήσασα τοὺς φύλακας, ἔθαψε τὸν ἀδελφόν της Πολυνείκην, καταδικασθέντα ἀπὸ τὸν Κρέοντα νὰ μείνῃ ἄθραπτος, οἱ φύλακες ἀπολογούμενοι, λέγουσι, ὅτι δὲν ἤξευραν οὐδ' αὐτοὶ ἀπὸ ποίου φύλακος ἀμέλειαν ἔγινεν ὁ ἐνταφιασμός, μολοντί ἐρευνήσαν ἓνας τὸν ἄλλον, μὲ ὑπόσχεσιν νὰ βεβαιώσῃ καθένας τὴν ἀθωότητά του μὲ ὅρκους, μὲ πυρακτωμέτον σίδηρον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ αὐτὴν τὴν διὰ πυρός βάδισιν (*Σοφοκλ. Ἀντιγ. 264-267*),

Ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αἶρειν χερσὶν,
 Καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὀκωμοτεῖν,
 Τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῷ ξυνειδέναι
 Τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι, μῆτ' εἰργασμένῳ.

Ταῦτα ἐξηγῶν ὁ σχολιαστὴς λέγει : « Ἐτοιμοὶ ἡμεῖς πάσας
 » βασάνους ὑπομένειν πρὸς ἔλεγχον. Εἰώθασι δὲ ἀμύνοντες
 » καὶ πίστεϊς διδόντες μύθους βαστάζειν, καὶ πῦρ ὑπερβαί-
 » νειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόχους τῷ ἁμαρτήματι ὦρυντο καὶ ἐν
 » τούτοις μὴ ἀλγεῖν. Μύθος δὲ, πεφυρακτωμένος σίδηρος ». Ἀλλὰ τοῦτο, ἂν ἐγίνετο ποτὲ, οὔτε νόμιμον ἦτο νὰ γίνε-
 ται δικαστικῶς εἰς ὅλας τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν κρίσεις, καὶ ὑπο-
 θέτεται γενόμενον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Οἰδίποδος (τὸν ὁποῖον
 ἐδιαδέχθη ὁ Κρέων), ἤγουν εἰς χρόνους, ὅτε οἱ Ἕλληνες ὀλίγον
 ἀκόμη ἐδιάφεραν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους. Πιθανόν ὅτι τὸ ἔλαβαν,
 ὡς τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης, τὰ Σαμοθρακικὰ μυστήρια, καὶ
 ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἀπὸ βαρβαρωτέρους αὐτῶν τοὺς Πελα-
 σγοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων ἴσως ἐκατάγοντο καὶ οἱ πρῶτοι Φράγκοι.
 Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι αἱ Κρίσεις τοῦ Θεοῦ, ἀντὶ νὰ κατ-
 αργηθῶσιν, ἀφοῦ οἱ Φράγκοι ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν, τότε
 μάλιστα διεδόθησαν ταχύτερον εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν
 λοιπὴν Εὐρώπην, ἐνεργήθησαν μὲ πλειότερον ζήλον ἀπὸ τοὺς
 Τιμαριώτας ἡγεμόνας, καὶ ἐξαιρέτως τοὺς ἐκκλησιαστικούς.
 Ἐπίσκοποι, Ἡγούμενοι μοναστηρίων, καὶ ἄλλοι αὐτένομοι
 ἱερωμένοι δεσπότες, καθένας εἶχεν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του
 δικαστήριον ἐξαίρετον διὰ τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ· καὶ πολλοὶ ἐκ
 τούτων ἐξητοῦσαν κ' ἐλάμβαναν τὴν ἐπικύρωσιν τῆς τοιαύτης
 ἀντιχριστιανικῆς νομοθεσίας ἀπ' αὐτοὺς τῆς Ῥώμης τοὺς Πά-
 πας (Histoīr. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. II, pag. 220-221). Τῆς Ἀνατολῆς οἱ χριστιανοὶ
 δὲν ἐμιμήθησαν τὰς Θείας κρίσεις τῶν Δυτικῶν, ἢ καὶ
 δὲν τὰς ἐκύρωσαν ὡς μέρος νομοθεσίας. Ἰχνη ταύτης ὁμῶς
 φαίνονται εἰς τὴν Ἀνατολὴν, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατον-
 ταετηρίδα, ἤγουν εἰς ἐποικὴν χρόνου, ὅτε ἔπνεε τὰ λοίσθια ἡ
 βασιλεία τῶν Γραιορωμαίων, ὅτε διὰ τὰς ἀπὸ τὰς σταυρο-

φορίας γεννηθείσας ἐπιμιξίας, καὶ τὰς ἐπιγαμίας τῶν αὐτοκρατόρων μὲ θυγατέρας Δυτικῶν ἡγεμόνων, κατεκλύσθη τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ λοιπὴ ἐπικράτεια ἀπὸ Δυτικούς ἱερωμένους. Ἡ ἱστορία μᾶς λέγει, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς πολίτας τοῦ Διδυμοτείχου, ὑποπτευθεὶς μοιχείαν τῆς γυναικὸς του, καὶ μὴ πειθόμενος εἰς ὀρκωμωτικὰς ἀπαρνήσεις, τῆς ἐζήτησε νὰ τὸν πιστώσῃ μὲ πυρακτωμένον σίδηρον. « Αἱ πίστεις δὲ ἦσαν, » σίδηρον αὐτὴν ἐπὶ τῷ χεῖρει δέξασθαι ἐκφλογωθέντα· ἄλλως » γὰρ πείθεσθαι μὴ δύνασθαι ». Ἡ μοιχαλὶς (διότι ἀληθῶς ἱστορεῖται τοιαύτη), φρίξασα εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ πυρωμένου σιδήρου, ἐπρόσφυγεν εἰς τὸν τότε ἀρχιερέα τοῦ Διδυμοτείχου, ὅστις ἐσεβάζετο ἀπὸ τοὺς πολίτας ὄχι μόνον ὡς ἅγιος, ἀλλὰ καὶ ὡς προορατικὸς τῶν μελλόντων, καὶ θαυματουργός, παρακαλοῦσα νὰ πείσῃ τὸν ἄνδρα τῆς, νὰ μὴ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς τὴν διὰ πυρὸς δοκιμασίαν. Ὁ Ἀρχιερεὺς, ἀφοῦ ἐξομολογήσας τὴν γυναῖκα ἐβεβαιώθη τὰ περὶ τῆς μοιχείας, τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ δεχθῇ θάρρουςα τοῦ ἀνδρὸς τὸ πρόβλημα, μὲ ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν θέλει τὴν βλάψειν. Ἐπραξεν ἡ γυνὴ τὰ συφβουλευόμενα, δὲν ἐδλάφθη ἀπὸ τὸν πυρωμένον σίδηρον, καὶ οὕτως ἐδιάλυσε τὰς ὑποψίας τοῦ ἀνδρὸς τῆς (Καντακουζην. Ἱστορ. III, 27, ἔτ. 1341). Τοῦτο δὲν δείχνει, ὅτι οἱ Ἀνατολικοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὰς Κρίσεις τοῦ Θεοῦ· ἐκ τούτου ὁμῶς συμπεραίνεται ὅτι τὰς ἐπίστευαν ὡς οἱ Δυτικοί, καὶ τὸ ἀσεβέστερον, ὅτι καὶ ἐδύναντο οἱ ἱερεῖς μὲ προσευχὰς ἢ θαυματουργίας νὰ δεκάσωσι τὸν ἀδίκαστον κριτὴν Θεόν.

ΚΡΙΤΆΡΙΟΝ, Δ. (craie) Γρ. Κρητάριον καὶ ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 551, 721.

ΚΡΟΚΪΔΙΟΝ. Πληθ. Τὰ Κροκίδια, D.

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΈΑ, ἡ κόπρος τῆς Σάυρας, τῆς ὀνομαζομένης Χερσαῖος κροκόδειλος, καὶ Ἀσκαλαβώτης καὶ

Γαλεώτης, καὶ Κωλώτης, Ἑλλ. Κροκοδειλέα, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 68, pag. 292), οἱ Ἄραβες συνάγουν τὴν κόπρον ταύτην, καὶ φέροντες τὴν πωλοῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ταύτην τὴν κόπρον νοεῖ ὁ Ἀριστοφάνης λέγων (Νεφ. 173)

Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.

Οἱ παλαιοὶ τὴν ἐμεταχειρίζοντο ὡς ἱατρικὸν διαφόρων φυμάτων τοῦ προσώπου, ἔπειτα καὶ ὡς σιλβωτικόν. Ἀπὸ τοὺς Γραικο-ρωμαίους ὠνομάζετο Κροκοδειλιάρα, Δ.

ΚΡΟΚΟΛΥΚΗΣ, ἄρσ. καὶ ΚΡΟΚΟΛΥΚΙΟΝ, οὐδετ. φέρων ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Λύκιον Ἰνδικόν, ὃ παρὰ τοῖς » ἰδιώταις λέγεται Κροκολύκης » καὶ « Βετονίκη, τὸ παρὰ » τοῖς ἰδιώταις λεγόμενον Κροκολύκιον ». Περί τούτου ὁ Διοσκορίδης (I, 132) « Λύκιον, ὃ ἐνιοὶ Πυξάκανθαν καλοῦσι, » δένδρον ἐστὶν ἀκανθῶδες » Λύκιον, διότι « Φύεται » πλεῖστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Λυκίᾳ » Κροκολύκιον δὲ ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους, διότι τὸ ἀπὸ τοῦ καρποῦ χύλισμα εἶναι, κατὰ τὸν αὐτὸν Διοσκορίδην « Χρώματι κροκῶδες, οἷον » ἐστὶ τὸ Ἰνδικόν ». Τὸ Ἰνδικόν τοῦτο Λύκιον γίνεται « Ἐκ » θάμνου τῆς λεγομένης Λογχίτιδος » (Διοσκορίδ. αὐτόθ.) καὶ νομίζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους ὀνομαζόμενον Catechu (cachou)· ἡ δὲ θάμνος ἡ Λογχίτις, ἡ Serapias lingua (ἴσ. Elleborine à languette).

Τὸ δὲ Λύκιον, ἡ Πυξάκανθα, τὸ κοιν. Κροκολύκιον, ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς φυτολόγους : *Lycium Europæum* (*Lyciet d'Europe*) εἰς διάκρισιν τοῦ Ἰνδικοῦ Λυκίου. Ἄγνωθόν διὰ τί τὰ Γλ. τὸ ὠνόμασαν καὶ Βετονίκην.

ΚΡΟΚΟΤΤΑ, Δ. τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Πορφύριον, ὡς ὄνομα Ἰνδικόν τῆς Ὑαίνης (*Hyène*), μεταφερμένον εἰς τὴν

Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ιδιότητ. VII, 22) ἄρσ. καὶ τετρασυλλάβως, Κοροκόττας.

ΚΡΟΜΑΔΑ ἢ ΚΡΟΜΑΔΙΑ, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 50, pag. 459) φθαρμένον, ὡς λέγει, ἀπὸ τὸ Κουρμάδα (dattier) μ' ὅλον ὅτι δὲν ἔχει τί κοινὸν μ' ἐκείνην. Τὰ φύλλα τῆς ὁμοιάζουν τὰ φύλλα τῆς Ἀνδράχνης, καὶ ὁ καρπὸς τῆς γλυκὺς τὴν γεῦσιν.

ΚΡΟΜΜΥΔΟΦΥΛΛΟΝ, Δ. Οὕτως ὀνομάζουν εἰς τὴν Κρήτην τὸ Δίκταμον, καὶ Δίκταμνον, Ἑλλ. (Dictame), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, σελ. 42) περὶ τοῦ ὁποίου διζάζω. Εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxiii) τὸ Δίκταμον τοῦτο φέρει Γραικικὸν ὄνομα Στοματόχορτον. Ὄνομαζέτο καὶ « Ἀγρία « γλήχων » κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 37). Τῶν φυτολόγων τὸ *Origanum Dictamus* (Dictame de Crète).

ΚΡΥΑΔΑ, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 259), φέρων καὶ παροιμίαν: « Ὁ Θεὸς μετὰ (γρ. κατὰ) τὰ ροῦχα μερίζει καὶ » τὴν κρυάδα » τὴν καὶ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 320) μνημονευθεῖσαν.

ΚΡΥΨΤΡΑ, μέ συνών. Κρυφτὴ, Κρυψιά, Χωσία, Σ. Κρυπταρέα, Δ. Λέγεται καὶ * Κρυψάνα.

* ΚΡΥΨΑΝΑ. ΚΡΥΨΙΑ. Ζ. Κρύπτρα.

ΚΡΩΜΑΤΙΚΟΣ, Δ. πετρώδης (pierreux). Ἐσώζετο ἡ λέξις διὰ τοῦ ρ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου (Ἰλιάδ. β', σελ. 330) ὅστις ἐξηγῶν τὸ διὰ τοῦ λ Κλωμακόεις τοῦ Ποιητοῦ, λέγει: « Φυλάττεται δὲ ἡ λέξις εἰσέτι καὶ νῦν, εἰ καὶ « μὴ ἀκραιφνὴς ἀλλ' ὑποβάρβαρος, περὶ πού τοὺς Παφλαγόνας· « οἱ Κρωματικοὺς τόπους, τοὺς πετρώδεις καὶ οὐ ῥᾶον « ἀναβαινομένους φασί ».

ΚΥΚΛΑΡΙΟΣ, Δ. Κυκλαρίους ὠνόμαζαν ἰδίως τοὺς ἀτάκτους Μοναχοὺς, τοὺς γυρίζοντας ἀπὸ μονασήριον εἰς μονασήριον. Κυκλάριον ὁμῶς γενικώτερον συγχωρεῖται νὰ ὀνομάζωμεν καὶ τὸν ὅστις περιέρχεται ἀργὸς, ὡς συνών. τοῦ Γυρισῆς (Ἄτακτ. IV, σελ. 90).

ΚΥΚΛΟΠΟΔΕΣ, Δ. Τὸ ἐνικ. Κυκλόπους (Raquette) μὲ ἐξήγησιν : *Calcei circulis ferreis in soleis muniti, quibus nives montium calcare licet*, ἤγουν, Ὑποδήματα μὲ πάτους κυκλωμένους ἀπὸ σίδηρον, χρήσιμα εἰς διάβασιν βουνῶν χιονισμένων· καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Θεοφάνην : « Λαβὼν πεντήκοντα Ἀλανοὺς, καὶ ὑπερβάς μετὰ « κυκλοπέδων τοὺς χιόνας τῶν Καυκασίων ». Οἱ Ἀλανοὶ ἔθνος Σκυθικὸν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας εἰν' οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν Λιτουανῶν (Lithuaniens). Ὅχι μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ ὅλοι κοινῶς οἱ περὶ τὸν Καύκασον, καὶ οἱ περὶ τὰ ἄλλα βουνὰ Σκύθαι, τὰ αὐτὰ ὑποδήματα ἐμεταχειρίζοντο, τὰ ἵποια καὶ σήμερον ἀκόμη ὑποδένονται, οἱ ἀπόγονοι τῶν Τάταροι, εἰς προφυλακὴν ὀλισθημάτων, ὅταν διαδαινῶσι σκεπασμένους ἀπὸ πάγον ἢ χιόνα ὀρεινοὺς τόπους. Οἱ Γάλλοι τὰ ὠνόμασαν Raquette, διὰ τὴν ὁμοιότητά των πρὸς τὴν κυρίως λεγομένην Raquette, ὄργανον τῶν σφαιριζόντων εἰς τὸ ὀνομαζόμενον *jeu de paume* γυμνάσιον.

ΚΥΛΑΣ, Δ. εἶδος ἰχθύος, Λάριμος, Ἑλλ. τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλιευτ. III, 399), ἃν πισπεύσωμεν τὸν σχολιαστὴν του, ὅστις τὸ ἐξηγεῖ διὰ Γραικικοῦ ὀνόματος Κύλας. Τὰ Γλ. δέν μας βοηθοῦν, ἐπειδὴ ὁ Ἡσύχιος τοῦτο μόνον φέρει : « Λάριμος, « ἰχθύς ποιός ». Φέρει δὲ καὶ ἐπίθ. « Λαριναῖον κύρτον οἱ « ἄλιεις, τὸν ἐκ λευκέας, ἢ μέγαν » καὶ « Λαρινευτής, « ἄλιεύς ».

ΚΥΝΑΣΤΡΟΝ, οὐδετ. Δ. Κύνων, καὶ Σείριος, Ἑλλ.

(la Canicule). Ὁ Ἱπποκράτης τὸν ὀνομάζει καὶ Ἄστρον, Ἑλλ. (Φοεσ. λέξ. Ἀσέρες), κατ' ἐξοχὴν δηλαδὴ· καὶ πρὸ τούτου ὁ Λυρικὸς Ἀλκαῖος (παρ' Ἀθην. I, σελ. 22), παραγγέλλων τοὺς συμπότας νὰ θεραπεύσωσι τὴν ἐκ τοῦ Κυνάστρου ξηρασίαν μὲ τὴν οἶνοποσίαν,

Πίνωμεν, τὸ γὰρ Ἄστρον περιτέλλεται.

ΚΥΝΗΓΙΟΝ. Ζ. Ἱερακάρης.

ΚΥΝΟΚΑΥΜΑ, Δ. ζέση ὑπερβολικὴ συμβαίνουσα περὶ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Κυνάστρου. Ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. χ', σελ. 1255) λέγει « Τοῦ τοιοῦτου Κυνὸς ἐπιτέλλοντος, πολλοὶ « γίνονται καύσωνες· διὸ καὶ Κυνοκαύματα ἢ πολλὴ ὁμιλία « τούτους φησί ».

ΚΥΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Ὁψίγονος, Ἑλλ. (posthume). Τὰ Γλ. « Κυοφορούμενος, ὁ μετὰ Θάνατον » τοῦ πατρὸς τικτόμενος, ἢ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ μετὰ τὸ γενέσθαι » τὴν διαθήκην ». Καὶ « Ποσειδῶν, ὁ κυοφορούμενος παῖς... » ὁ μετὰ τὴν διαθήκην τικτόμενος ».

ΚΥΠΕΪΡΙ. Ζ. Ζέρνα.

ΚΥΠΡῖΝΟΣ, Δ. Ζ. Χαβιάρι. Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 259.

ΚΥΠΡΙΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν: « Mensurae vel vasis » species » (Μέτρου ἢ ἀγγείου εἶδος), καὶ εἰκάζει μὴπως ὠνομάσθη οὕτως, διότι ἦτο σκευασμένον ἀπὸ χαλκὸν τῆς Κύπρου νήσου. Ἰσως. Ὁ Ἡσύχιος φέρει: « Κύπρος, μέτρον » σιτήριον· ἢ κεφάλαιον ἀριθμοῦ » ὅπου οἱ κριτικοὶ ἐσημείωσαν τὰ ἐξῆς· ἀπὸ τὸν Ἐπιφάνιον: « Κύπρος, παρὰ τοῖς Ποντικοῖς, μέτρον ἐς ἰμοδίον δύο » ἀπὸ τὸν Πολυθεύκην, « Κύπρον, παρὰ Ἀλκαίῳ... καὶ Ἡμίκυπρον, παρ' Ἱπ- » πώννακτι ». Περὶ δὲ τῆς δευτέρας ἐξηγήσεως τοῦ Ἡσυχίου:

« Κύπρος, ... κεφάλαιον ἀριθμοῦ » εἶκασέ τις, μὴ ἀπὸ τοῦτο ἐγεννήθη ἡ κοιν. λεγομένη Τσίφρα, Δ. (chiffre).

ΚΥΡΑΝΙΣ, Δ.

ΚΥΡΙΑΚΗ, Δ. Σ. ἡ πρώτη τῆς ἐβδομάδος ἡμέρα (dimanche). Ἀπὸ τὸ Κύριος ἐπίθ. τοῦ Χριστοῦ. — 2) Κυριακή καὶ οὐδετ. τὸ Κυριακὸν (église, temple) ναὸς κυρίως καθωσιωμένος εἰς τιμὴν τοῦ Κυρίου, καὶ καταχρηστικῶς ἄλλου καθενὸς ἀγίου. Ἐκ τοῦ Κυριακοῦ ἐσχηματίσθη τὸ Γερμανικὸν Kirche, ἂν καὶ τινες Γερμανοὶ ἐτυμολόγῃ διςάζωσι περὶ τούτου.

ΚΥΡΙΟΣ, Dominus, Ῥωμ. (seigneur, maître). Κυριότης, Dominatus, Ῥωμ. (seigneurie), κατὰ τὰ Γλ : « Dominatio, τυραννίς δεσποσύνη ». Ἄν ἐξετάσῃς τῆς λέξεως τὴν δύναμιν, Κύριος ἀληθῶς λέγεται ὅστις ἐξ ἰδίας φύσεως ἔχει πληρεσάτην ἐξουσίαν πράγματος ἢ προσώπου τινός, νὰ τὸ μεταχειρισθῇ, ὡς θελεῖ « Κύρος, ἐξουσία » καὶ « Κυρία, ἡ κατὰ φύσιν ὑπάρχουσα δύναμις » λέγει ὁ Φῶτιος. Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸνομα Κύριος χρεωσεῖται ἐξαιρέτως εἰς μόνον τὸν δημιουργὸν Θεόν, « Τὸν μόνον δυνάστην, » βασιλέα τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριον τῶν Κυριευόντων » ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος (Α', Πρὸς Τιμόθ. 5', 15), Κυριεύοντας ἐδῶ νοῶν, ὅχι μόνον τοὺς βασιλεῖς καὶ μονάρχους, οἱ ὅποιοι ἐσφετερίσθησαν τολμηρῶς τοῦ μόνου Κυρίου Θεοῦ τὸ ἐπίθετον ὀνομαζόμενοι καὶ αὐτοὶ Κύριοι σχετικῶς πρὸς ὅσους ὑπέταξαν βιαίως εἰς τὰ ἴδιά των θελήματα, ἀλλὰ γενικώτερον καὶ τοὺς ὅσοι ἐξουσιάζουν δούλους αἰχμαλώτους ἢ ἀγοραστοὺς, ὅσοι εἶναι « Κατὰ σάρκα κύριοι » ὡς ἀλλοῦ (Πρὸς Ἐφεσ. 5', 5) τοὺς ὠνόμασε, παραγγέλλων νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς θυγατέρας δούλους των, συλλογισόμενοι, ὅτι ἔχουν καὶ αὐτοὶ Κύριον τὸν ἐν οὐρανοῖς, ὅστις θέν γνωρίζει κυρίους καὶ

δούλους ἐπὶ γῆς ἀλλ' ἀπροσωπολήπτως τοὺς κυβερνᾶ ὅλους ὡς τέκνα του « Καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ ».

Τόσον αἰσχρὸν ἐκρίθη εἰς τὰ ἐλεύθερα ἔθνη τὸ ἐπιθετοῦ Κύριος ἢ Δεσπότης, ὥς καὶ αὐτοὶ οἱ δουλῶνται τῶν ἐθνῶν ὑπεκρίθησαν ὅτι τὸ ἀποσρέφονται. Ὁ Αὐγούστος Καῖσαρ, ὅχι μόνον ἐμπόδισε διὰ ψηφίσματος δημοσίου, νὰ μὴ τὸν ὀνομάξῃ κανεὶς Κύριον (*Dominum*), ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τοὺς οἰκογενεῖς του ὑπέφερε νὰ λέγεται σεβαστικῶς Κύριος (*Id. Sueton. Octav. § 53*). Ὁ διάδοχός του Τιβέριος, ὅχι ὀλιγώτερον ἐκείνου ὑποκριτής, ἀλλὰ πολὺ δεσποτικώτερος, ἀπεσφράφη καὶ αὐτὸς μὲ ὀργὴν τὸν τίτλον Κύριος (*Idem, Tiber. § 27*). Ἐμεινεν εἰς τὸν μετὰ σχεδὸν 70 ἔτη τυραννήσαντα αἰμοδόρον Δομιτιανὸν, νὰ μὴν ἀρκεσθῇ μὴδ' εἰς τὸ Κύριος, ἀλλὰ νὰ προσλάβῃ καὶ αὐτὸ τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα, προσάσσων νὰ γράφονται τὰ ψηφίσματά του μὲ ταύτην τὴν ἀρχήν : *Dominus et Deus noster hoc fieri jubet* (*Idem, Domit. § 13*), ἤγουν « Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν τοῦτο γενέσθαι κελεύει »· εἰς τοῦτο καὶ ἄμεμπτος, ὅτι ἐφάνέρωσεν ἀνυποκρίτως τῆς ψυχῆς του τὴν διάθεσιν. Ἐπειδὴ μόνος ὁ Θεὸς εἶναι τῶν τε κύριος, ὅς τις θελεῖ νὰ λέγεται κύριος, ἐπιθυμεῖ ἀκολούθως καὶ ἐξουσίαν ἰσόθεον.

ΚΥΡΙΟΤΗΣ (*Z. Κύριος*). — 2) Κυριότης, τίτλος φιλοφρονητικὸς, « Ἡ κυριότης σου » Δ. ἔλεγον, ὡς λέγομεν σήμερον Ἡ αὐθεντία σου *vestra dominatio*, Ρωμ. (*votre seigneurie*).

ΚΥΡΙΟΦΥΛΟΝ. ΜΟΛΕΑΣ ΦΙΛΛΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν : *Folia fraxini* (feuilles de frêne). Τὸ ἔγραψεν ὡς τὸ εὐρηκεν εἰς ἱατρικὰ Γλ. ἀντὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς, ΚΗΡΙΟΦΥΛΟΝ, ΜΕΛΙΑΣ ΦΥΛΛΟΝ. Ἀπὸ τῆς Μελίας (frêne) τὰ φύλλα συνάγεται τὸ Μάιννα, ὕλη ὁμοία τοῦ κηρίου (*cire*) τὴν σύσασιν. *Z. Μάιννα*.

ΚΥΡΙΤΖΕΥΤΑΖΩ, Δ. Ἐπλασε ῥῆμα ἀνύπαρκτον, διότι
θὲν ἐκατάλαβε τὴν φερομένην ἀπὸ βάρβαρον ποιητὴν μαρ-
τυρίαν :

Εἰς μῖον τὸν ΚΥΡΙΤΖΕΥΤΑΣΕ, καὶ ὀμπρός [του] γονατίζει.

Γράφε ΚΥΡΙΤΖΗ ἘΦΘΑΣΕ, ἤγουν τὸν Κύριν της, τὸν
πατέρα της (elle atteignit subitement son père, et
se prosterna devant lui).

ΚΥΡΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ. Ζ. Θεολογία.

ΚΥΡΟΪΛΑ, μέ συνών. Μάμμη, Δ. grand'mère.

ΚΥΣΙΡΙΣ, Δ.

ΚΩΔΙΚΕΥΩ, Δ. Λέξιν ἀνύπρακτον ἔπλασεν, ἀπὸ κακῆν
γραφὴν τῆς φερομένης μαρτυρίας « Κωδικεύοντας νὰ πνίγει »
ἀντὶ τῆς ὁποίας γράφε « Κινδυνεύοντας νὰ πνιγῇ ».

ΚΩΔΙΞ, Δ.

ΚΩΛΟΡΑΒΔΙΟΝ, Δ. τὸ ῥαβδίον μὲ τὸ ὁποῖον οἱ χυδαῖοι
διδάσκαλοι ῥαβδίζουσι γυμνὰ τὰ ὀπίσθια τῶν μαθητῶν (ver-
ges, πληθ.), Σκυταλὶς ἢ Σκυτάλη, Ἑλλ.

Ἐκ τούτου ἔχεις νὰ σχηματίσης καὶ ῥῆμ. * Κωλοραβδίζω
(battre de verges, fustiger).

ΚΩΝΑΡΑ καὶ Κωνάρια οὐδετ. πληθ. Δ. τὰ σήμερον
ὀνομαζόμενα μὲ διπλασιασμὸν Κοκωνάρια, ἢ Κουκουνάρια
(pignons). Ἀπὸ τὸ Κῶνος, Ἑλλ. (pomme de pin).

ΚΩΝΕΙΟΝ. Ζ. Μαγκοῦνα.

ΚΩΝΤΙΚΑΣ, Σ.

ΚΩΡΑΛΛΙΟΝ. Ζ. Λιθόδενδρον.

Λ.

ΛΑΒΑΝΤΙΣ. Ζ. Καλογερικόχορτον.

ΛΑΒΑΡΟΝ, ἢ ΛΑΒΩΡΟΝ, Δ.

ΛΑΒΙΚΑΛ, Δ. με ἐξήγησιν, Lebes, Lebicula, Ῥωμαῖος νὰ ἐπαράγεται ἀπὸ τὸ Λέβης, Ἑλλ. (marmite). Ἡ λέξις ἦτο κοινὴ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους (ἴσως ἔτι καὶ σήμερον σωζομένη), ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ὁποίας φέρει μαρτυρίας ἀπὸ τὸν Πολυδεύκην : « Οὓς μὲν Δίσκους καλοῦσιν, ἐρεῖς » Κύκλους ἀργυροῦς, ἢ Χεύματα ἀργυρᾶ, ἢ Πίνακας ὡσπερ τὰς Λαβίκλας ὀνομαζομένας, Πίνακας κοινούς (ἴσως κοινῶς), καὶ τοὺς ἐλάττους, Πινακίσκους ». Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ Navicula, Ῥωμ. Λαβίκουλα (nacelle) συγκομμένον εἰς τὸ Λαβίκλα, καθὼς ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 347) με διπλὴν συγκοπὴν ὠνομάσθη Ναῦκλα. Ἡ δὲ τροπὴ τοῦ ν εἰς λ ἠκολούθησε τὸν χυδαῖσμόν τοῦ Λίτζα, ἀπὸ τὸ Νύσσα, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 293).

ΛΑΒΡΆΚΙ, Σ. Λαυράκιον, Δ. ὑποκορ. τοῦ Λάβραξ, Ἑλλ. (Loup de mer). Εἶναι καὶ ἄλλο εἶδος ποταμίου λάβρακος (Ἄτακτ. I, σελ. 230) ὀνομαζόμενον Λαβράκιον (brochet).

ΛΆΒΩΡΟΝ. Ζ. Λάβαρον.

ΛΑΓΑΡΌΣ (Ἄτακτ. II, σελ. 217). Λαγαρόν σεμιδάλιον ὀνομάζουν οἱ Χῆοι, τὸ καθαρόν.

ΛΑΓΟΚΟΙΜΗΤΙΑ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 17, pag. 40) ὅστις τὸ γράφει Λαγοχιμιθία (Lagochimithia), λέγων ὅτι οὕτως ἤκουσεν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Κρήτην τὸ Ἡλιόχρυσον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν καὶ ἐτυμολογῶν αὐτὸ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς αὐτὸ μάλισα διατρέβουν οἱ λαγοί. Τὸ Ἡλιόχρυσον ὁμῶς δὲν εὐρίσκεται πλὴν εἰς τὸν Πλίνιον (XXI, 11, et 25), ὅστις λέγει, ὅτι τινὲς τὸ ὠνόμαζαν καὶ Χρυσάνθεμον. Ὁ Διοσκορίδης (IV, 57) τὸ ὀνομάζει καὶ Ἐλίχρυσον καὶ Χρυσάνθεμον, διάφορον ὁμῶς ἀπὸ τὸ ἰδίως λεγόμενον Χρυσάνθεμον, τοῦ αὐτοῦ Διο-

σκορίδου (IV, 58), *Gnaphalium stoechas* τῶν φυτολόγων. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxx) φέρει δύο ὀνόματα Γραικικά, Καλοκοιμιθίκις, καὶ Δάκρυα τῆς Παναγίας. Τὸ πρῶτον ἴσως ἔπρεπε νὰ ᾔηται Λαγοκοιμιθίκις, διὰ τὰ συμφωνῇ καὶ ποσῶς μὲ τὸν Βελώνιον καὶ μὲ τὸν Δ. ἦγουν Λαγοῦ κοιμητήριον ἢ κοιτῶν.

Ὁ Βελώνιος ὁμοῦς κατατιτέρω (Observat. I, 26, pag. 61) ὀνομάζει φυτὸν Λαγοχυμένη, καὶ τὸ ἐξηγεῖ λέγων : « *Lagochymeni, c'est-à-dire, Giste de lièvre* ». Οἱ Κρητικοὶ (προσθέτει) ἐπειδὴ ἡ νῆσος δὲν φέρει ὀρίγανον, τὸ μεταχειρίζονται ἀντὶ ὀριγάνου εἰς τὰ ἡδύσματα καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν ὁσμὴν καὶ γεῦσιν μὲ τὴν Ἡρακλεωτικὴν ὀρίγανον, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (III, 32) καὶ οἱ νέοι φυτολόγοι *Origanos Heracleotica*, ἡ αὐτὴ, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. herb. pag. 95) καὶ ἡ τοῦ Θεοφράστου Μέλαινα ὀρίγανος. Πιθανὸν ὅτι ἡ Λαγοχυμένη εἶναι ἡ ἄλλη ὀρίγανος, ἡ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον ὀνομαζομένη Λευκὴ ὀρίγανος, ἀπὸ δὲ τοὺς φυτολόγους *Origanum Creticum*. Ὁ Δ. εἰς τὴν λέξ. Λαγοκύμινον, φέρει σιμὰ τῶν ἄλλων εἰς μαρτυρίαν, καὶ τὴν Λαγοχυμένην ταύτην τοῦ Βελωνίου, νομίσας, ὡς φαίνεται, ὅχι ἀπιθάνως, ὅτι ἡ Λαγοχυμένη εἶναι λέξις φθαρμένη ἀπὸ τὸ Λαγοκύμινον. Ἀλλὰ τοῦτο τοῦ παρακ. Ἑλλ. τὸνομα ἐδόθη ὡς συνών. εἰς τοῦ Διοσκορίδου (IV, 17) τὸ φυτὸν Λαγώπους, τὸ ὁποῖον τινὲς ἐνόμισαν τὸ αὐτὸ καὶ τοῦ Ἱπποκράτους τὸν Λαγώπυρον, καὶ τὸ ὠνόμασαν *Trifolium arvense* (SPRENGEL, σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. II, pag. 580-581). Λαγωκύμινον, κατ' ἄλλους ὠνομάσθη τὸ Ἄμι τοῦ Διοσκορίδου (III, 70). Ζ. Ἄμι. ΛΑΓΟΚΥΜΙΝΟΝ, Ζ. Λαγοκοιμητία. ΛΑΓΟΧΙΜΙΘΙΑ. Ζ. Λαγοκοιμητία. ΛΑΓΡΟΣ, Δ. κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Λαγάρως, Ἑλλ.

(mince, vide). Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον : « Λα-
 » γόνα οἶον ἐνθεῖσα τῷ σίχῳ, λαγάρων ἐποίησε καλεῖσθαι,
 » ὅπερ ἡ χυδαία γλῶσσα, Λαγρὸν λέγει ».

ΛΑΓΩΓΗΡΩΣ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Σουΐδαν : « ΜΥ-
 » ΞΟΣ, ὁ Λαγώγηρως παρ' ἡμῖν ». Ἀλλ' οἱ κριτικοὶ ἰσχυρίζον-
 ται, ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ « ΜΥΟΞΟΣ, ἢ ΜΥΩΞΟΣ ». Ἐξηγεῖ ἄλλου καὶ παροιμίαν ἐκ τούτου ὁ αὐτὸς Σουΐδας :
 » Βαβαὶ Μύξος· ἐπὶ τῶν κομπαζόντων καὶ μεγαλαυχούντων ·
 » Μύξος γὰρ ἐγένετο τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεὺς, ἀσεῖός τις καὶ
 » μέγαλαυχος ».

ΛΑΔΑΝΟΣ. Ζ. Ἀλάδανος.

ΛΑΔΟΥΡΓΙ, Δ. ἤγουν Λαδούργιον, Ἐλαιουργεῖον, Ἑλλ.
 (lieu où l'on fabrique l'huile).

ΛΑΔΩΝΪΔΑ καὶ ΛΑΔΩΝΪΣ, Δ. ἡ δάφνη (Laurier).

ΛΑΘΡΟΓΑΜΪΑ, Δ. Λαθρογαμία, Ἑλλ. (mariage clandestin).

ΛΑΘΡΟΦΑΓΩ, Δ. Λαθροφαγῶ, Ἑλλ. (manger en cachette).

ΛΑΘΥΡΙ. Ζ. Λατύρι.

ΛΑΪΤΗΣ, Δ. (Plébéien, Prolétaire). Ἀπὸ τὸ Λαῖτος ἢ Λαῖτος, καὶ Λήϊτος, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον τὸ Δημόσιος (public). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Λαῖτῶν, τῶν δημοσίων τόπων » καὶ « Λαῖτον, τὸ ἀρχεῖον » (ἢ κατὰ τὸν Σουΐδαν « τὸ Πρυ-
 » τανεῖον ») καὶ « Λῆτον, δημόσιον ». Καὶ Λεῖτον ἢ Λεῖτον, Ἑλλ. (ἐπειδὴ ἔλεγαν Λαῶς καὶ Λεῶς), ὅθεν ὁ Λειτουργὸς ὁ τὰ δημόσια ἐργαζόμενος, ὁ ὑπηρέτης τοῦ λαοῦ, ἢ Λήϊτον, Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (VII, 197) : « Λήϊτον δὲ καλέουσι » τὸ Πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοί ». Οἱ γραμματικοὶ προκρίνουσιν τὴν διὰ τοῦ ἡ γραφὴν (BEKKER, *Anecd.* pag. 277) :

« Λειτουργεῖν, οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ ἡ̄ ἐλεγον, Λη-
 » τουργεῖν· λητός γάρ ἐστι δημόσιον ἀρχεῖον. Οἱ οὖν ἐν τῷ
 » λητῷ ἐργαζόμενοι, οὗτοι Λειτουργοῦσιν (γρ. Λητουργοῦ-
 » σιν), ὅπερ νῦν διὰ τῆς εἰ̄ διφθόγγου λέγεται». Ὁ Δ. φέρει
 ἀπὸ παλαιὰ λεξικά καὶ: « ΛΙΤΕΙΟΝ ἢ βακτηρία » καὶ Ρωμ.
 « Lituus baculus ». Γράφε ΛΙΤΥΟΝ, τὴν βακτηρίαν
 τὴν ὁποίαν ἐκρατοῦσαν οἱ οἰωνοσκόποι, ὅτε ἐμαντεύοντο, ὡς
 τὸ ἐξηγεῖ ὁ Πλούταρχος (Ρωμύλ. § 22, σελ. 56) « Φορεῖν
 » ἐπὶ μαντικῇ τὸ καλούμενον Λίτυον. Ἔστι δὲ καμπύλη ῥάβδος,
 » ἥ τὰ πλυνθία καθεζομένους ἐπ' οἰωνῶν διαγράφειν ». Ὡς
 Λειτουργοί, ἔφεραν εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὸ * Λίτυον μὲ τὸ ὁποῖον
 ἀναλογεῖ ἡ κοινῶς λεγομένη Πατερίτσα τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 ἀρχιερέων μας. Λεῖπει ἀκόμη ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά λεξικά ἡ λέξις
 * Λίτυον.

Λειτουργοὺς λοιπὸν εὐλόγως ἐμποροῦμεν νὰ ὀνομάσω-
 μεν, διὰ τὰς εὐνομουμένας πολιτείας, ὅλους τοὺς ἄρχοντας,
 καὶ ἐξαιρέτως τοὺς ὑπὸ τὴν Νομοτελεστικὴν ἀρχὴν ὑπηρέτας
 (ministres d'état)· καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διά-
 λεκτον Λειτουργοί (ministres), τοῦ Χριστοῦ δηλαδὴ,
 ὀνομάζονται οἱ ἱερεῖς, καὶ τὸ ἔργον των γενικῶς Λειτουρ-
 γία (ministère), καὶ εἰδικῶς αὕτη τοῦ μυσικοῦ δείπνου ἡ
 Λειτουργία (messe).

Οἱ δὲ τῶν δεσποτῶν ἢ ἀπολύτων ἡγεμόνων ὑπηρέται δὲν
 εἶναι οὐδὲ πρέπει νὰ λέγονται Λειτουργοί, ἀλλ' Ὑπουργοί,
 ἐπειδὴ ἐργάζονται ὅχι τὴν θελήσειν τῶν Λαϊτῶν, ἀλλὰ θελή-
 ματα καὶ προσάγματα δεσπότου.

ΛΑΚΚΑ, θηλ. ΛΑΚΚΟΣ, ΛΑΚΧΑΣ καὶ ΛΑΧΑΣ,
 ἀρσ. Δ. Εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 476)
 ὀνομασθεῖς Λακχᾶς ἢ Λακᾶς.

ΛΑΚΚΟΥΔΙ, Σ. Λακούδη, Δ. ἀπὸ τὸ Λακκίδιον ὑποκορ.

τοῦ Λάκκος, Ἑλλ. καὶ κοιν. Λακκίδιον ὀνομάζεται, τὸ πρὸς τὰ μάγουλα κοίλωμα (fossette des joues). — 2) Τὸ τοῦ πώγωνος (fossette du menton). — 3) Τὸ τοῦ στήθους (fossette du cœur).

ΛΑΚΡΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν *Ardeola* (héronneau) εἶδος ὀρνέου, τοῦ Ἑρωδιοῦ, Ἑλλ. Οἱ Γραικοὶ τὴν ὀνόμαζαν καὶ Ἀρωδιόλαν, Δ. « Ἑρωδιός, εἶδος ὀρνέου » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ μὲ ἀφαιρέσιν τοῦ ἀρχικοῦ στοιχείου « Ῥωδιὸν τὸν Ἑρωδιόν » ὁ αὐτὸς, ὅστις φέρει καὶ ἄλλο ὄνομα τοῦ ὀρνέου « Νυκταίετος, » ὄρνις ἱερὸς Ἡρας, ὁ καὶ Ἑρωδιός ». Νυκταίετον πιθανὸν ὅτι τὸν ὀνόμασαν, διότι τολμᾷ νὰ ἀντιπαλαίῃ τὸν Ἀετὸν, ὡς ἰστορεῖ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσorp. IX, 2, § 6), « Πολεμεῖ » καὶ Αἰετὸς καὶ Ἑρωδιός· γαμψώνυχος γὰρ ὢν ὁ Αἰετὸς ἐπι- » τίθεται ὁ δ' ἀποθνήσκει ἀμυνόμενος ».

ΛΑΚΤΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, *Species casia*. Ἀλλὰ τὸ *Casia* ἀπαντᾷται εἰς τὸν Βιργίλιον, ὡς φυτὸν ἀγαπώμενον ἀπὸ τὰς μελίσσας (VIRGIL. *Georg.* II, 213),

Vix humilis apibus casias, roremque ministrat,

τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. Herbar. I, pag. 144) εἶναι τὸ *Daphne Cneorum* τῶν φυτολόγων. Ζ. Λακτογονία.

ΛΑΚΤΟΓΟΝΙΑ, Δ. μὲ διάφ. γραφ. ΛΑΚΤΟΚΟΝΙΑ καὶ ἐξήγησιν Θυμελαία, Ἑλλ. Ἡ Θυμελαία εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ *Daphne Cneorum* (*Cneorum*). Ζ. Λάκτα. Λέγει περὶ αὐτῆς ὁ Διοσκορίδης (IV, 173) « Θυμελαίαν, οἱ δὲ, Χαμε- » λαίαν, οἱ δὲ Πυρὸς ἄχνην, ἢ Κνήσρον, ἢ Κνέωρον καλοῦσι ». Ὁ Ἡσύχιος φέρει: « Κνέωρον, φυτὸν τι... ᾧ εἰς γάθαραν » χρῶνται κ. τ. λ. » καὶ ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν, « Κνή-

» σρον, τὸ Κνέωρον ». Τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ ἰδίως ὠνομάζοντο Κνέωρον, ὃ δὲ καρπὸς, ὅμοιος τοῦ καρποῦ τῆς μυρσίνης, ἐλέγετο Κνίδιος κόκκος, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης. Καὶ τοῦτον ἐμεταχειρίζοντο ὡς καθαρτικὸν φάρμακον οἱ ἱατροί.

ΛΑΚΩΪΟΝ ἈΓΡΙΟΝ, Δ. με συνών. (ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ.)
Μώλυ. Ζ. Ἄρμαλα.

ΛΑΛΑ, Σ. Δ.

ΛΑΛΑΓΓΙΟΝ. Ζ. Ξηροτήγανον.

ΛΑΛΑΖΙΝ, οὐσ. οὐδετ. Ζ. Χαλάζιν.

ΛΑΛΩ. Παροιμ. Ὅσιν δὲν λαλεῖ τὸν θάπτουν.

ΛΑΜΒΑ, Δ.

ΛΑΜΒΔΑΡΑΪΑ, Δ. ἴσ. συνών. τοῦ Ζευκτὸν, κοιν. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, 156 καὶ 419). Ἐλέγετο καὶ Καπρίολος (chevron), Δ. ἀπὸ τὸ Capreolus, Ῥωμ. (chevreau). Τὰ Γλ. « Καπρίολος, ἔρρισμα τῆς σέγης ». Ἰδ. καὶ Λεξικ. Γραικο-γερμαν. Σνεϊδέρου λέξι. Λαμβδάρεοι.

ΛΑΜΙΓΓΑ, Δ. ἀπὸ τὸν Κρούσιον (Turcogræc. pag. 209), καὶ τὸ ἐξηγεῖ Catti species apud Cyprios (εἶδος κάττου, εἰς τὴν Κύπρον). Ἀπατήθη ἀναγνώσας χωρὶς ἀρκοῦσαν προσοχὴν τὸν Κρούσιον, ὅστις λέγει ἐξ ἰστορίας Κυπρίου τινὸς, ὅτι εἰς τὸν Ὀλυμπον, ὄρος τῆς Κύπρου, εὐρίσκεται τι ζῶον τετράπουν, τὸ μέγεθος ἵππου, τὸ σῶμα καὶ τὴν οὐράν ὅμοιον ὄφεως, ἀνθρωποδόρον καὶ ἀκαταμάχτην, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Κυπρίους Λάμιγγα. Ἄλλως νὰ τὸ πολεμήσωσι δὲν δύνανται, πλὴν μὲ κάττους (πολὺ μεγαλητέρους εἰς τὴν νῆσον ταύτην γεννωμένους παρὰ τοὺς ἄλλους κάττους), οἱ ὅποιοι τὸ πολεμοῦν ἕως νὰ τὸ φθείρωσι. Εἴτε ἀληθῶς ὑπάρχει τί θηρίον τοιοῦτον εἰς τὴν Κύπρον, εἴτε καὶ ἐπλάσθη ἀπὸ τὴν φαντασίαν τοῦ ἰστορήσαντος, τὸνομά του ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν περιβόητον μυθικὴν Λάμιαν, ἑλλ.

ΛΑΜΠΗΖΩ, Δ. με ἐξήγησιν *furere*, Ρωμ. (*devenir furieux*), Μαίνομαι, Ἑλλ. καὶ μαρτυρίαν: « Μαινόμενος, » ἔξω ἀπὸ τὸν νοῦν του, ἀφορισμένος, λαμπασμένος ».

ΛΑΜΠΑΤΖΙΑ, Δ. τὸ Ὄξυλάπαθον, Ἑλλ. Ἐχυδαίσθη. ἀπὸ τὸ Λάπαθον, Ἑλλ. τοῦ ὁποίου τέσσαρα εἶδη ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (II, 140), Τὸ Ὄξυλάπαθον (Λαμπτζία, Δ.), τὸ Κηπευτὸν Λάπαθον (Λάπαθον, Σ. Λάπτα Θηλ. καὶ δυσυλλάβ. Δ.), τὸ Ἄγριον Λάπαθον, καὶ τέταρτον τὴν λεγομένην Ὁξαλίδα. Τὸ Ὄξυλάπαθον, εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ *Rumex acutus* (*Patience sauvage*), τὸ Κηπευτὸν ὁ *Rumex patientia* (*Patience des jardins*), τὸ Ἄγριον ὁ *Rumex obtusifolius* (*Patience vulgaire*), ἡ Ὁξαλὶς ὁ *Rumex Acetosa* (*oseille*). Παρὰ ταῦτα ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (II, 141) καὶ φυτὸν Ἰππολάπαθον, *Rumex hydrolapathum* (*Patience d'eau*), πιθανὸν ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ *Rumex aquaticus* (*Patience des marais*, ou *Parelle*).

ΛΑΜΠΪΚΟΝ, Δ. Λέγεται καὶ Ῥεμπίκον καὶ Ἀλαμπίκος (Alambic), σκεῦος χυμικόν. Λέξις κατὰ τὸν Σκαλιγέρον σύνθετος ἀπὸ τὸ Ἄμβιξ, Ἑλλ. (ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον: « Χύτρα, κάδος ») καὶ τὸ Ἀραβικὸν ἄρθρον Ἀλ.

ΛΑΜΠΪΝΑ, οὐσ. Θηλ. Δ. ὀνομάζεται κατὰ τὸν Βελώνιον (*De aquatilib. pag. 258*) ἡ Φυκὶς, ἡ Φύκη καὶ Φύκος ἄρσ. Ἑλλ. Σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ παλαιὸν ὄνομα Φύκη κατὰ τὸν Γίλλιον. Ὀνομάζεται καὶ Ληπίνα, Δ. (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου, σελ. 92).

ΛΑΜΠΥΔΙΟΣ, Δ. χωρὶς ἐξήγησιν. Ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν ὅμως « Ἐξωθεν μὲν ὠραῖον, ἔσωθεν δὲ λαμπύδιόν τι (ἴσ. γρ. » Λαμπηρόν τι)· καὶ ὅταν κλάσῃ αὐτό τις, τότε φαίνεται ὁ » βόρβορος αὐτοῦ » ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν λέγω ταύτην εἰκάζω ».

ὅτι ἡ λέξις συγγενεῦει μὲ τὸ Λάμπη, Ἑλλ. ὁ βόρβορος (Ἰδ. Ἄτακτα IV, σελ. 283 καὶ 723).

ΛΑΠΑΘΟΝ, καὶ ΛΑΠΤΑ. Ζ. Λαμπατζία.

ΛΑΡΔΟΣΤΑΧΟΝ, Δ. σφαλμένη γραφή, ἀντὶ τοῦ ΝΑΡΔΟΣΤΑΧΟΝ (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 253).

ΛΑΡΟΣ καὶ σήμερον, ὡς καὶ παλαιά, Λάρος, Ἑλλ. (mouette) ὄρνειον θαλάσσιον. Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 53, pag. 117) λέγει ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τὸ ὀψάριον τὸ ὁμωνύμως λεγόμενον Λάρος, Ἑλλ. διότι τρέφεται ἀγαπητῶς ἀπὸ τοιαῦτα ὀψάρια. Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος: « Λάρος, ὄρνις · καὶ ἰχθὺς ποιός ».

Ἀλλ' ἔχομεν καὶ Γλάρον ὁμοίως ὄρνειον λιμναῖον ἐκ τοῦ γένους τῶν παπιῶν (canard macreuse), τὸ ὁποῖον πιθανόν ἐστι ὠνόμασαν καὶ οἱ παλαιοὶ, Λάρον, Ἑλλ. καὶ μὲ τὸ δίγαμμα (ἴσως εἰς διάκρισιν) Γλάρον, Ἑλλ. Γλάρον σήμερον ὀνομάζομεν καὶ τὸ ὄρνειον, καὶ παραβολικῶς λέγομεν Τρώγει ὡς γλάρος, περὶ ἀνθρώπου ἀδηφάγου· καθὼς καὶ οἱ παλαιοὶ ἔδωκαν σύμβολον εἰς τὸν περιβόητον διὰ τὴν πολυφαγίαν Ἡρακλέα τὸν ὄρνιν Λάρον (Ἀθην. X, σελ. 411).

ΛΑΣΑΡ, ΛΑΣΑΡΟΝ καὶ ΛΑΣΑΡΙΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Ὅπως σιλφίου, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Laser (Laser, ou Assa-fœtida).

ΛΑΣΣΩ, Δ. Βαβίζω ἢ Γαυγίζω (aboyer). Μίμησις φωνῆς τοῦ σκύλου, ἀπὸ τὸ Ὑλάσσω, ἢ Ὑλάττω, Ἑλλ. μὲ ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ στοιχείου υ, ὡς καὶ οἱ Ῥωμ. μὲ τὴν αὐτὴν ἀφαίρεσιν ἀπὸ τὸ Ὑλάττω, ἐσχημάτισαν τὸ Latro.

ΛΑΤΟΜΙ. Ζ. Πετροκόπιον.

ΛΑΤΥΡΙ (γρ. ΛΑΘΥΡΙ). Οὕτως ὀνομάζουσι, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 19, pag. 205), εἰς τὴν Αἴγυπτον γένος τί ὀσπρίου. Προφέρεται καὶ Λαθοῦρι. Εἶναι ὁ Λάθυρος, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἱστορ. VIII, 3, § 2), τῶν φυτο-

λόγων ὁ *Lathyrus sativus* (Gesse cultivée). Ὁ Ἡσύχιος ἀρκεῖται εἰς τὸ « Λαθύρος, εἶδος ὀσπρίου »· ὁ δὲ Φώτιος φέρει : « Λαθύρους ἀράκους (Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 276).

Ἡ δὲ Λαθυρίς τοῦ Διοσκορίδου (IV, 167) εἶναι ἡ *Euphorbia Lathyris* (ἴσ. Ἰἔρurge) τῶν νέων φυτολόγων.

ΛΑΥΚΙΟΝ. Ζ. Σταφιλόνα.

ΛΑΨΡΑ, Δ.

ΛΑΥΡΆΚΙΟΝ. Ζ. Λαβράκι.

ΛΑΦΆΖΩ, ΛΑΦΑΣΜΟΣ. Ζ. Λαχανιασμός.

ΛΑΦΙΑΤΙ, Δ. Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 31, pag. 70) τὸ ἤκουσεν ὡς ὄνομα Γραικικὸν γένους ὀφιδίου, καὶ ὁ ἀπὸ τὸν Βελώνιον σημειώσας αὐτὸ Δ. τὸ παράγει ἀπὸ λέξιν Ἑλληνικὴν Ὡηλ. Ἐλαφίς, ἥτις ὁμως δὲν εὗρέθη ἀκόμη πούποτε εἰς τοιαύτην σημασίαν, πλὴν αὐ ἔχη τινὰ συγγένειαν μὲ τὸ « Ἐλάφιον κώνειον » τοῦ Ἡσυχίου, διὰ τὸ φαρμακερὸν δηλαδὴ τοῦ κεντρισμοῦ τοῦ ὄφεως. Εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Διοσκορίδην (IV, 149, σελ. 630, ἐκδ. Sprengel), ὡς συνών. τοῦ Μέλανος Ἐλλεβόρου, τὸνομα Ἐλαφυής. Ὅπως αὖ ἔχη τὸ Λαφιάτι ἐπλάσθη ἀπὸ τὴν Ἐλαφον (cerf), ὡς ἐν ἀπὸ τὰ φυτὰ δηλαδὴ, τὰ ὁποῖα ἐπίστευαν ὅτι βόσκεται ἡ ἔλαφος, ὡς ἀλεξιφάρμακα κατὰ τῶν ὀφιδίων, ἢ ἄλλων τινῶν φαρμακερῶν ζώων. Οὕτως ὠνόμασαν καὶ Ἐλαφόβοσκον, « Διὰ τὸ » τὰς Ἐλάφους νεμηθεῖσας ἀντέχειν ταῖς τῶν ἐρπετῶν δῆγμασιν » (Διοσκορίδ. III, 80) ἄλλο φυτὸν, τῶν φυτολόγων τὸ *Pastinaca Sativa* (le *Pastinaca cultivé*).

Εἰς τὴν νέαν ἐκδοσιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς φυσικῆς ἱστορίας (Déterville, 1817, tom. XVII, pag. 309) τὸ ΛΑΦΙΑΤΙ ἐξηγεῖται *Couleuvre du Brésil*, καὶ κατωτέρω (ibid. tom. XXXI, pag. 69) SERPENT LOSANGE, *Couleuvre Laphiati*.

ΛΑΧΑΝΑΡΙΟΝ, Δ. (jardin potager), Λαχανιά
καὶ Λαχανεῖον, Ἑλλ.

ΛΑΧΑΝΑΡΜΙΑ, Δ. χυδ. ἀντὶ τοῦ ΛΑΧΑΝΑΔΜΙΑ
(choux confits dans de la saumure) Ξηλ. σύνθ. ἀπὸ τὸ
Λάχανον καὶ Ἄλμη, χυδ. Ἄρμη, Δ. ὅπου φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ
τὸν Ἀγάπιον : « Κάμνουσι καὶ μὲ Ἄρμην μόνον τὰ ἄσπρα
» λάχανα, ἤγουν ΦΡΥΑ, καὶ τὰ λέγουσι Λαχαναρμίαν ». Τὸ
ΦΡΥΑ πιθανὸν ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Θρύσκα, μὲ τροπὴν Δω-
ρικὴν τοῦ Ξ εἰς τὸ ϕ (ὡς λέγομεν καὶ Φηκάριον τὸ Θηκάριον)·
« Θρύσκα, ἄγρια λάχανα » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

* ΛΑΧΑΝΙΑΖΩ. Ζ. Λαχανιασμός.

ΛΑΧΑΝΙΑΣΜΟΣ, Δ. χωρὶς ἐξήγησιν, ἀρκούμενος εἰς
τοὺς ἀπὸ βάρβαρον ποιητὴν ἐξῆς σίχους :

Ἐκ τῶν ἀφρῶν γὰρ τῶν φαρίων λαχανιασμὸν καὶ πάλη,
Καπνὸς ἐκ τὰ ρουθούνια τους, σὰν ἀπὸ σίαν μεγάλην.

οἱ ὅποιοι πιθανὸν ὅτι ἦσαν γραμμένοι, ἢ ἔπρεπε νὰ γραφθῶσι :

Ἐκ τὸν ἀφρὸν γὰρ τῶν φαρίων λαχανιασμὸν καὶ πάλην,
Καπνὸν ἐκ τὰ ρουθούνια τους, σὰν ἀπὸ στίαν μεγάλην·

Τὴν Ἐκ πρόθεσιν ἐσύντασσαν μὲ αἰτιατικὴν, « Ἐκ τὸν ἀφρὸν »
ὡς ἡμεῖς σήμερον τὴν Ἀπὸ, « Ἀπὸ τὸν ἀφρὸν » καὶ ὡς τὸ
μαρτυρεῖ ὁ δεύτερος σίχος « Ἐκ τὰ ρουθούνιά τους ἀντὶ τοῦ
» συνήθους « Ἀπὸ τὰ ρουθούνιά των » (Ἄτακτ. I, σελ. 151).
Τὰ Φαρία ἐξηγήθησαν ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 315), ὡς καὶ
ἡ Στία (Ἄτακτ. I, σελ. 197).

Ὁ δὲ Λαχανιασμός, ῥηματικὸν τοῦ ἔτι λείποντος ἀπὸ
τὰ κοινὰ μας λεξικά ῥήμ. * Λαχανιάζω, συνών. τοῦ
Λαφάζω (Ἄτακτ. IV, σελ. 284), (haleter, s'essouffler),
συνωνυμεῖ μὲ τὸ Λαφασμός, Σ. (essoufflement). Καὶ
τὰ δύο συνηχοῦν μὲ τὸ Λάχανον, ἀλλὰ δὲν βλέπω τίνα
συγγένειαν ἔχουν μ' αὐτό. Ἄν ἡ κατὰ τοὺς γραμματικούς

ἐτυμολογία τοῦ Λαχαίνω παρὰ τὸ Μεγάλως χαίνειν, ἦτον ἀληθῆς, τοιοῦτον τί συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Λαχανιασμόν· « Λαχαίνειν, ὀρύσσειν, σκάπτειν· ἀφ' οὗ καὶ τὸ Λάχανον, τὸ » μεγάλως χαῖνον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Εὐλογώτερον νομίζω, ὅτι τὸ Λαχανιάζω, εἶναι ἀπὸ τὸ Λαχανίζομαι, Ἑλλ. ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Φώτιον : « Λαχανίζεσθαι, ἀντὶ τοῦ » λάχανα συλλέγειν, ὡς τὸ Ξυλίζεσθαι καὶ Φρυγανίζεσθαι ». Ὁ Σουετώνιος (SUTON. Cæs. Octav. August. 87) λέγων, ὅτι ὁ Αὐγουστος Καῖσαρ εἶχε τινὰς λέξεις καὶ φράσεις ἰδίας Λατινικὰς, ἀσυνήθεις εἰς τοὺς λοιποὺς Ῥωμαίους, προσθέτει καὶ ταύτην : Et *Betizare* pro languere, quod vulgo *Lachanizare* dicitur· ὅπου ὁ Κασσῳδὼν φέρει εἰς τὰς σημειώσεις του ἀπὸ τὰ Γλ. « Vacillant, λαχανίζουσι, » βαμβαίνουσι ». Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ Λαχανίζω ἐσήμαινε τὸ Ἄτονῶ, Ἀποκάμνω, τὸ Languo (languir) καὶ παρὰ τοῦτο, τὸ Βαμβαίνω (bégayer καὶ vaciller) ἐμπορεῖ κατὰ παρομοίαν μεταφορ. νὰ σημάνη καὶ τὸ κοιν. Λαχανιάζω. Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Βαμβαίνων, τρέμων τοῖς ποσίν, ἢ τοὺς » ὀδόντας » καὶ συνων. « Βαμβάλειν, τρέμειν, ψοφεῖν τοῖς » χεῖλεσι ».

ΛΑΨΑΝΑ. Ζ. Βρούβα.

ΛΕΓΆΤΟΝ, Δ. Σ. καὶ ὀρθότερον Ληγάτον, Δ. (legs) λέξ. νομικ. Ὁρίζεται ἀπὸ τὰ Γλ. « Λεγάτον ἐςὶ δωρεὰ ἐν δια- » θήκῃ καταλειφθεῖσα, εἰς δῆλωσιν ἀγάπης, ἢ (γρ. οὐ) » κληρονομίας, ἵνα ὁ λαδὼν αὐτὸ ἀνάμνησιν ἔχη τοῦ τελευ- » τήσαντος » (Εἰς τὸν Δ. γράφεται σφαλμένα ὁ διαζευτικὸς σύνδεσμος εἰς τόπον τῆς ἀρνήσεως, ἥτις φέρεται εἰς τὸ ἀντί-τυπὸν μου). Ὁ Σουίδας συντομώτερον : « Ληγάτον, τὸ ἐν » διαθήκῃς λυμπανόμενον, παρὰ Ῥωμαίοις· καὶ Ἐληγάτευσεν, » ἀπένειμε ».

ΛΕΓΕΩΝ, Δ. Λεγεῶνα, θηλ. Σ. ἀπὸ τὸ Legio, Ῥωμ. (Légion). Ὁ λεγεὼν καὶ ἡ λεγεών, Ἑλλ. παρακμ. Εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐσήμαινε καταρχάς, Τάγμα στρατιωτῶν ἀπὸ τρεῖς χιλιάδας πεζῶν καὶ διακοσίους ἵππείας· ἀλλ' ἔπειτα ηὐξήθη διαφόρως κατὰ καιροὺς διαφόρους, ὥς ἐκατάντησεν εἰς ὑπὲρ ἕξ χιλιάδας στρατιωτῶν ὁ Λεγεών, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. κς', 53).

ΛΕΙΨΟΣΕΛΗΝΟΝ, Δ.

ΛΕΚΕΜΒΡΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Ἡ ἀγρία μα-
» λάχη » ἀπ' ἄλλα δὲ Γλ. « Ἐγκλυσρίς » ἢ κοιν. Γλυσρίδα.

ΛΕΛΕΚΑΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Εἰς τὸν Ἀριστοτέλην. (Περὶ ζ. ἰσop. II, 17) εὐρίσκεται ὄνομα ὀρνέου Λόκαλος δισταζόμενον, καὶ ὁμῶς μεταφρασμένον ἀπὸ τὸν Γαζῆν Cicopia, Ῥωμ. ὡς συνών. τοῦ Πελαργός. Ἴδε τὰς ἐκεῖ σημειώσεις τῶν κριτικῶν.

ΛΕΟΝΤΟΓΑΛΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. « Ἀμμωνιακόν » ἀπ' ἄλλα δὲ « Ὅπως Κυρυναϊκός » ἡγοῦν ὁπὸς τοῦ Σιλφίου (Ζ. Λάσαρ). Τὸ Ἀμμωνιακόν κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 98) « Γεννᾶται ἐν Λιβύῃ κατὰ Ἀμμωνα, χυμὸς ὧν δένδρου » ναρθηκοειδοῦς »· τὸ δένδρον (λέγει) ὠνομάζετο Ἀγασυλλίς. Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ ὠνομάζουν : *Heracleum gummiferum*, ἀλλὰ μὲ δις αὐτὸν (SPRENGEL, *Histor. r. Herbar.* tom. I, pag. 166, et *Commentar. in Dioscorid.* pag. 533). Οἱ Γάλλοι ὠνομάζουν τὸν ὀπὸν του, Gomme-Ammoniaque. — 2) Ἀμμωνιακόν ἄλας σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς, ὅ,τι καὶ εἰς τοὺς Γάλλους ἡ Ammoniaque, ἢ τὸ sel ammoniac.

ΛΕΟΝΤΟΠΕΤΑΛΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν « *Leontopodium* [Λεοντοπόδιον], « *Flammula veneris* ». Ὁ Διοσκορίδης τὰ ἰσopεῖ ὡς δύο διάφορα φυτά. Λεοντοπέταλον

(III, 110) καὶ Λεοντοπόδιον (IV, 131). Τὸ πρῶτον, τῶν φυτολόγων τὸ Leontice Leontopetalum (Léontice commune) τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον σήμερον Βουρδάλα, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxxī). Ἡ ῥίζα του χρησιμεύει εἰς ἐξάλειψιν συμμάτων ἀπὸ τὰ φορέματα. Τὸ δὲ Λεοντοπόδιον, τὸ Gnaphalium Leontopodium, διζάζεται.

ΛΕΟΜΠΑΡΔΟΣ, Δ. Λεοντόπαρδος καὶ Λεόπαρδος, Ἑλλ. παρακμ. (Léopard).

ΛΕΠΤΟΚΑΡΟΝ, Δ. Λεφτόκαρον, μὲ συνών. Φουντούκι, Σ. (noisette), Ποντικὸν κάρυον, καὶ Λεπτοκάρυον, Ἑλλ. (Διοσκορίδ. I, 179). Ἐλέγετο καὶ Ἡρακλεωτικὸν κάρυον, Ἑλλ. κατὰ τὸν Διοκλέα (παρ' Ἀθην. II, σελ. 53), ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν τοῦ Πόντου δηλαδὴ. Ἐκ δὲ τοῦ Πόντου ἐσχηματίσθη τὸ χυδ. Φουντούκι, Φουντούκ ὀνομαζόμενον καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους (Ἰδε καὶ Ἄτακτα II, σελ. 157).

ΛΕΠΤΟΝ, Δ. τὸ ἔσχατον τὴν τιμὴν χάλκινον νόμισμα (denier) κατὰ τὸ (Μάρκ. ιβ', 42) « Ἔβαλε λεπτά δύο, » ὃ ἐστὶ κοδράντης ». Ὀνομάζεται συνηθέστερον καὶ Λιανόν (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Τὸ Κοδράντης ἀπὸ τὸ Quadrans τῶν Ῥωμαίων, νόμισμα διαφόρου τιμῆς ὅμως. Τινὲς νομίζουν, ὅτι τὸ Λεπτόν εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Ἀσσάριον, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Assarium, Ῥωμ. Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Ἀσσάριον » καὶ λεπτόν ἐν εἰσί... τὰ δὲ δύο λεπτά Κουαδράντης » εἰς, ἤγουν Νουμμία τρία ». — 2) Λεπτόν (minute) τὸ ἐξηκοσὸν τῆς ὥρας μέρος.

ΛΗΜΝΙΑ Γῆ. Ζ. Γῆ.

ΛΗΝΟΖΟΤΖΗΣ, Δ. ἡ Λινόζωσις, Ἑλλ. (Mercuriale) τοῦ Διοσκορίδου (IV, 191).

ΛΗΠΙΝΑ. Ζ. Λαμπίνα.

ΛΗΣΙΒΑ, Δ. (lessive). Ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 328.

ΛΙΒΕΛΛΟΣ, Δ. λέξ. Νομ. ἀπὸ τὸ Libellus, Ῥωμ. (Libelle) ὀριζόμενος ἀπὸ τὰ Γλ. « Λίβελλος, ἡ αἰτία τῆς » ὑποθέσεως, Τίτλος δόγματος, ἡ κατηγορίας » καὶ « Λί- » βελλοι, ἔγγραφοι κατηγορίαι ».

ΛΙΒΌΡΙΟΝ, Δ. με ἐξήγησιν sambucus, Ῥωμ. (sureau).

ΛΙΒΡΌΧΗΣ, Δ. με ἐξήγησιν, « Τὸ σπέρμα τοῦ μανδρα- » γόρου » καὶ « Ληβρόχη, ἡ μανδράγορα » (Ἴδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 308)

ΛΙΒΥΤΤΗ, Δ. με ἐξήγησιν « Βρυονία, Bryonia ». Δύο Βρυωνίας ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 184-185), τὴν πρώτην ὡς συνών. Λευκῆς ἀμπέλου « Ἄμπελος λευκή, οἱ δὲ, » Βρυωνίαν, οἱ δὲ Ὀφιοσάφυλον, οἱ δὲ Χελιδόνιον, ἡ Μη- » λωθρον, ἡ Ψίλωθρον... Ταύτης τὰ κλήματα καὶ τὰ φύλλα » καὶ οἱ ἔλικες ὅμοια τῇ ἡμέρῳ ἀμπέλῳ... Ταύτης οἱ ἀσπά- » ραγοι, κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάσθην, ἐφθοὶ ἐσθίονται, οὐ- » ρησιν καὶ κοιλίαν κινουῦντες, κ. τ. λ. ». Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Πλί- νιος (XXIII, 1, § 16) περὶ τῆς λευκῆς ἀμπέλου, μετα- φράζων σχεδὸν κατὰ λέξιν τὸν Διοσκορίδην, πλὴν τοῦ συνων. Βρυωνία. Περί δὲ τῆς δευτέρας λέγει (Αὐτόθ. 185) « Ἄμπελος μέλαινα, οἱ δὲ, Βρυωνία μέλαινα, οἱ δὲ, Χειρώνειον » ἄμπελον... Καὶ ταύτης οἱ καυλοὶ, κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλά- » σθην, λαχανεύονται· εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικοί ». Καὶ ἐδῶ τὰ αὐτὰ μετὸν Διοσκορίδην ὁ Πλίνιος, προσαριθμῶν καὶ τῆς Βρυ- νίας (Brionia) τὸνομα· « Quam proprie Brioniam » vocant » καὶ προσέτι διδάσκων τὸ ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην σιωπημένον, ὅτι δηλαδὴ Διοκλῆς [ὁ ἰατρὸς] ἐπρόκρινεν εἰς βρώσιν τὰ ἀπὸ ταύτης τῆς Βρυωνίας σπαράγια παρὰ τὰ ἀληθινὰ

σπαράγια : Asparagos ejus Diocles prætulit veris asparagis in cibo.

Οἱ νέοι φυτολόγοι ὀνομάζουσι τὴν Λευκὴν ἄμπελον ἢ Βρυωνίαν, Bryonia dioeca (bryone ἢ brioine), τὴν δευτέραν μὲ ὄνομα ἐναντίας σημασίας, Bryonia alba (ἴδ. SPRENGEL, *commentar. in Dioscorid.* pag. 641). Σώζεται τὸ ὄνομα τῆς Βρυωνίας εἰς τὴν γλῶσσάν μας, μὲ τριπλοῦν σχηματισμὸν (ἂν καὶ ἀκαταχώριστον ἀκόμη εἰς τὰ κοινὰ μας λεξικά) * Βρουνία καὶ Βουρνία, ὡς λέγομεν Βροῦλλον καὶ Βοῦρλλον, καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν ᾱ, * Ἄβουρνία, ἢ Ἄβρουνία ὡς ὀνομάζομεν Ἀβρία τὰ Βρύα, Ἑλλ. Ἡ ἡμετέρα Βρουνία ἢ Ἀβρουνία, πιθανὸν ὅτι εἶναι ἡ « Ἄμπελος » λευκὴ » τοῦ Διοσκορίδου, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ὅπως οὖν καὶ τὸ ὄνομα Λιδύτζη, χυδαῖσθ' ἐσως ἀπὸ τὸ ὀλιγώτερον χυδαῖον, Λευίτζη, ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου Λευκίσκη ἢ Λευκίτις. Κλίνω ὁμως πλέον νὰ τὴν νομίζω, τὴν « Ἄμπελον μέλαιναν » ἐπειδὴ ταύτην ἰδίως ὠνόμαζαν Βρυωνίαν, κατὰ τὸν Πλίνιον, καὶ ταύτην ἐσύγκρινεν ὁ Διοκλῆς μὲ τὰ ἀληθινὰ σπαράγια.

Ὅπως ἂν ᾦναι, τὸ φυτὸν τρώγεται συνήθως ἐφθόν, καὶ σήμερον, ὡς τὸ ἔτρωγαν οἱ πρόγονοί μας, πλὴν ὅτι ἡμεῖς τὸ τρώγομεν μάλιστα τὴν μελάγην Τεσσαρακοστήν, διότι τότε συμπίπτει καὶ ὁ καιρὸς τῆς βλαστήσεως αὐτοῦ καὶ προκρίνεται, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ χόρτα, ὡς φαγητὸν νηστήσιμον.

ΛΙΓΕΑ καὶ ΛΙΓΑΡΑΙΑ, Δ. Ζ. Λυγαριά.

ΛΙΓΚΟΥΡΟΣ.

ΛΙΖΙΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Οὕτως ὀνομάζουσι τῆς Βυζαντιδος οἱ συγγραφεῖς τὸν ἀπὸ τοῦς Γάλλους λεγόμενον Lige, συνών. ἢ καὶ ἐπίθ. τοῦ Vassal, καὶ τὸν ἐξηγοῦν « Δοῦλος ἐθελό- » δουλός » (ἴδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 630).

Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους των βαρβάρους ποιητὰς ἡ λέξις

ἤρεσε τόσον, ὥστε τὴν ἐμεταχειρίζοντο καὶ μεταφορικῶς, ὡς
 δηλοῖ ἡ φερομένη ἀπὸ τὸν Δ. μαρτυρία,

Τοῦ πόθου ἂν ἦσαι δουλευτής, λίζιος τῆς ἀγάπης,

ἔχουν, Δέσμιοις δοῦλος τοῦ ἔρωτος, ἐπειδὴ τοῦτο κυ-
 ρίως σημαίνει τὸ Lige, ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τὸ Ligo,
 Ρῶμ. (lier), Τὸ δὲ hommage lige ἐξεφράσθη ἀπ' ἄλλον
 ποιητὴν,

Τὸ δὲ ΟΜΑΤΖΙΟΝ καὶ ΛΙΖΙΑΝ τὸ ὅρισε νὰ ποίσουν.

ΛΙΘΑΡΙΑ, οὐδετ. καὶ ΛΙΘΕΑΙ θηλ. πληθ. Δ. ἐλέγοντο οἱ
 πολύτιμοι λίθοι (pierres précieuses), Λιθία, ἐνικ. Ἑλλ.
 καὶ Λιθεία, Ἑλλ. κατὰ τὸν Σουΐδαν: « Λιθείας, ΠΟΛΥΤΕ-
 » ΛΕΪΑΣ, τὰς λιθέας λεγομένας » ὅπου ὁ Σαλμάσιος ἐδιόρ-
 θονε ΠΟΛΥΤΕΛΕΪΣ, ἐπιθετικῶς πρὸς τὸ Λιθείας λαμ-
 βανόμενον ὡς πληθυντικόν. Ἰσως εὐλογώτερον ἐγράφετο κατὰ
 γενικὴν: « Λιθείας ΠΟΛΥΤΕΛΟΨ· τὰς λιθέας λεγομένας »
 [ἢ τῆς λιθέας λεγομένης], διότι τὸ Λιθεία, ἢ Λιθία, εἶναι
 περιεκτικὸν ὄνομα, ὡς τὸ Ξυλία ἢ Ξυλεία, οἷον ὁ Στράβων
 (Γεωγραφ. XV, σελ. 717) περὶ τῆς Ἰνδικῆς: « Φέρει δὲ καὶ
 » Λιθίαν ἢ χώρα πολυτελῇ κρυστάλλων καὶ ἀνθράκων, καθά-
 » περ τῶν μαργαριτῶν ». Οἱ συγγραφεῖς τῆς Βυζαντίδος
 μεταχειρίζονται τὸ Λιθέα κάποτε εἰς ταύτην τὴν σημασίαν,
 καὶ πολλάκις ὡς ἀπλοῦν συνών. τοῦ Λιθάριον.

ΛΙΘΟΔΕΝΔΡΟΝ, Δ. τὸ Κοράλιον (corail), Κοράλλιον,
 Ἑλλ. καὶ Κουραλίον, Ἑλλ. (Κουράλιον, Δ. Κουράλλι καὶ
 Κωράλι, Σ.) Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Κοράλλιον, λίθος θαλάσ-
 » σιος ἐρυθρὸς » καὶ τὸνομα τῶν θηρευόντων αὐτὸ, διὰ
 τοῦ ὦ, « Κωραλλεῖς, οἱ ἀναλέγοντες τὸ Κουράλιον, παρὰ
 » Σικελοῖς ».

ΛΙΘΟΠΤΕΡΙΟΝ, Δ. καὶ **ΛΙΘΟΣΠΕΡΜΑ**, Δ. ὀνομάζει τὸ Σκολοπένδριον, Ἑλλ. ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 18, § 7, σελ. 323) τὸ ὀνομάζει Σκολοπένδριον (Scolopendre). Ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (III, 121) ὀνομάζεται Φυλλῖτις, Ἑλλ. ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ ἡ τοῦ Νικάνδρου (Θηριακ. 684 καὶ 864) Πεταλῖτις, Ἑλλ. ὡς εἰκάζει ὁ Σπρέγγελος (Σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 543). Ὀνομάζεται σήμερον κοιν. Σκολόπετρον ἢ Σκολοπέτριον (Ἄτακτ. IV, σελ. 512).

ΛΙΘΟΣ ΣΥΡΙΑΚΟΣ, Δ. ὁ αὐτὸς καὶ ὁ Τηκόλιθος (Ἄτακτ. IV, σελ. 601).

ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΝ. Ζ. Ὀδοσρωσία.

ΛΙΔΙΓΓΑ. Ζ. Λυκορίνι.

ΛΙΔΙΚΑΣ.

ΛΙΜΒΙΖΟΜΑΙ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Λιμπίζομαι, Σ. Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 220.

ΛΙΜΕΝΑΡΙΟΝ, Δ. (crique), Λιμένιον, Ἑλλ. ὑποκορ. τοῦ Λιμῆν, Ἑλλ. (port).

* **ΛΙΜΕΝΟΓΡΑΦΙΑ**, οὐσ. Θηλ. Βιβλίον περιέχον περιγραφὴν καὶ δηλώσειν τῶν καλῶν ἢ κακῶν λιμένων, τῶν βαθέων ἢ ῥηχῶν νερῶν, τῶν ξερῶν ἢ σκοπέλων, εἰς ἀσφάλειαν τῶν ταξιδευόντων, τὸ χυδ. ὀνομαζόμενον **ΠΟΡΤΟΛΑΝΟΣ**, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Portolano (Portulan). Ὅστις ἀποσρέφεται τὸ βάρβαρον ὄνομα τοῦ Πορτολάνου, ἐμπορεῖ νὰ τὸν ὀνομάσῃ * **Λιμενογραφίαν**, Ἑλλ. ἢ * **Λιμενολογίαν**, Ἑλλ.

Πορτολάνον ὁ Δ. ὀνομάζει μόνον χειρόγραφον, μὲ τὴν βάρβαρον ταύτην ἐπιγραφὴν: « Ὀρμηνία τῶν καραβίων διὰ τοὺς » λιμιόνες ». Πορτολάνον ἔχω ἐγὼ, μὲ μόνην ἐπιγραφὴν **Πορτολάνος**, τυπωμένον εἰς τὴν Βενετίαν, κατὰ τὸ 1573 ἔτος. Ἀπὸ τὴν προηγουμένην ὁμῶς εἰσαγωγὴν φαίνεται ὅτι ἦτο

γνωσὸς κατὰ τὸ 1558 ἔτος, ἴσως δὲ καὶ πολὺ ἀρχήτερα. Ἡ εἰσαγωγή εἶναι διὰ σίχων, καὶ σίχων φρικτῶν ! οἶον,

Στοὺς σχηλίους πεντακοσίους πενήντα ὀκτώ καὶ μία

Ποῦ τρέχομε τὴν σήμερον ἐνσάρκου οικονομία,

Στοὺς δεκαπέντε τοῦ Ἀπριλλίου ἡμέρα μία τετραδι,

Στὸ χέρι μου ἦρθε τὸ ληπὸν, ταχὴ καὶ ὄχι βράδι

Ἐμμένα τοῦ Δημητρίου Τάγια, ὅς με λέσι,

Χεῖρ πάρ γαυί με τὸ ληπὸν, εἰς χέρι μου ἤχε πέσι

Ὁ Πορτολάνος καὶ τιμὴ λέγο τῆς ναυτοσύνης,

καὶ τὰ λοιπὰ, ὅπου λέγει ὅτι αὐτὸς ἐπρόσθεσε μόνον τὸν Πί-
νακα, καὶ τὸ ἔκρινεν ὠφέλιμον νὰ ἐκδοθῇ διὰ τύπων,

Δενήχε δὲ τὸν πῆνακα, μαγὸ τὸν ἦχα βάλε,

Γιὰ ναύρη εὐκόλα τί δῆς, καὶ σόρθη σοκεφάλι

.....

Λέγο σὴν σάμπα ἄς βαλθῇ, καθένας ναμαζένη,

Γιὰ τὴν τιμὴ του ὁ καθεὶς, ὅπου καὶ ἀντιχένη κ. τ. λ.

Ζ. Λιμενογράφος.

* ΛΙΜΕΝΟΓΡΑΦΟΣ, ἐπίθ. ὁ συγγραφεὺς λιμενογραφίας (Ζ. Λιμενογραφία). Τοιοῦτος Λιμενογράφος ἐχρημάτισε, κατὰ τὸν Στράβωνα (Γεωγραφ. ΙΧ, σελ. 421) « Τιμοσθένης ὁ » ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας » συντάξας ἐν δέκα βίβλοις ». — 2) Λιμενογράφος, οὗς δύναται νὰ ὀνομασθῇ καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἡ Λιμενογραφία.

ΛΙΜΟΝΙ, με συνών. Παστολέμονον, Δ. Λεμόνι, Σ. Λεμόνη, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 283). Τὸ Λιμόνιον (citron) κατὰ τοὺς φυτολόγους εἶναι τοῦ γένους τοῦ Citrus Medica (Citronnier), Μηλέα Μηδική, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἰσop. Ι, 13 § 4) τὴν ὁποίαν ἄλλοῦ (Περὶ αἰτ. φυτ. Ι, 19, § 1) ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ὀνομάζει καὶ Περσικὴν, τὴν αὐτὴν κατὰ τινας, διάφορον δὲ κατ' ἄλλους. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης αὐτοῦ

(STACKHOUSE, pag. xxxiii, et xliii) τὴν μὲν Περσικὴν ὀνομάζει *Citrus aurantium* (Oranger), κοινῶς Νεραντζέα, Δ. Νεραντζιά, Σ. τὴν δὲ Μηδικήν, *Citrus Medica* (Citronnier). Ὁ δὲ σχολιαστὴς τοῦ Νικάνδρου (Ἀλεξίφαρμ. 533) « Τὸ Μηδικὸν μῆλον, ὃ ἐστὶ τὸ Νεράντζιον ».

Ἐκ τούτου σύνθ. τὸ Γλυκονέραντζον, σφαλμογραφημένον εἰς τὸν Δ. (σελ. 991), Λυκονέραντζον (*orange douce*). Ἐκ δὲ τοῦ Λιμονίου τὸ Γλυκολέμονον, σφαιροειδὲς τὸ σχῆμα, καὶ γλυκὺ τὴν γεῦσιν λιμόνιον, καὶ τὸ Παστολέμονον, μέγεθος καὶ σχῆμα καρυδίου, καὶ ὀξυνὸν τὴν γεῦσιν, οὕτως ὀνομασθὲν, διότι σκευάζεται συνήθως, μὲ μέλι ἢ ζάχαρην τὸ δέρμα του, χωρὶς τὴν ἐντεριώνην, πασόν (*confit*), μεταφορ. ἀπὸ τὰ πασσόμενα μὲ ἄλας ἢ ἄλμην ὀψάρια ἢ κρέατα.

Τὸ Νεράντζιον, δῆλον ἀπὸ τὸ *Aurantium* Ῥώμ. Χρυσοῦν, Ἑλλ. Χρυσᾶ μῆλα (*Aurantia mala*) τὰ ὀνόμασαν, διὰ τὸ χρῶμα· τὰ ὁποῖα ὁμῶς δὲν πρέπει νὰ συγχυθῶσι μὲ τὰ Χρυσόμηλα *Chrysomela* τοῦ Πλινίου (XVI, 32, § 59), γένος τι κυδωνίων, οὐδὲ μὲ τὰ μυθεύμενα Χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων (Ἀθην. III, σελ. 83).

ΛΙΝΟΒΕΛΕΖΟΝ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, *tela di lino* (*toile de lin*). Εἶναι μᾶλλον ὕφασμα ἀπὸ λινάριον καὶ μαλλίου. Τὸ ἀπὸ μόνον μαλλίου ὕφασμένον ὀνομάζεται Βελέντζα, Σ. (*couverture de laine*) ἀπὸ τὸ *Vellus*, Ῥώμ. Πόκος, Ἑλλ. Ποκάριον, κοιν. (*toison*). Τὸ Λινοβέλεζον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀπὸ τοὺς Γραικορῶμ. ὀνομαζόμενον Λινομαλωτάριον, Δ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Λίνον, καὶ τὸ Μηλωτὴ (*peau des bêtes à laine*).

ΛΙΝΟΚΑΛΑΜΗ, Δ.

ΛΙΝΟΧΡΥΣΟΝ, Δ. (*toile d'or*).

ΛΙΝΥΦΆΡΙΟΣ, Δ. (tisserand), κυρίως ὁ ὑφαίνων λινά, ἀλλὰ πλατύτερον, καὶ ὁ τὰ καννάδινα καὶ τὰ βαμβακερά.

ΛΙΟΚΑΥΤΌΨΑΡΟΝ. Ζ. Ἡλιοκαυτόψαρον.

ΛΙΣΓΟΣ, Δ. Σ. Λισγάρι, Σ. Λίσκος, Ἑλλ. Σκαπάνη, Ἑλλ. (bêche). Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (IV, 10) λέγει « Σκαπάνη ἐστὶ Δίκελλα, σκαφίον, λισγάριον, τὸ κοινῶς » λεγόμενον τζαπίον, ὃ οἱ Ἀττικοὶ ἄμην ». Ἐλέγετο καὶ διὰ τοῦ x, Λίσκος καὶ Λισκάριον.

ΛΙΤΌΣ.

ΛΙΤΩΣΠΑΡΙΤΙΌ, Δ. μὲ ἐξήγησιν semen saxifragæ (semence de saxifrage). Ἀλλὰ ποίαν ὀρθὴν γραφὴν δύναται τις νὰ μαντεύσῃ ἀντὶ τῆς στρεβλῆς ΛΙΤΩΣΠΑΡΙΤΙΌ; ἴσως ΛΙΘΟΤΡΙΠΤΙΟΝ, τὸ τρίβον τοὺς λίθους, ἢ ΛΙΘΟ-ΤΡΥΠΙΟΝ, ὡς συνών. τοῦ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 620) ὀνομασθέντος Τρυπόπετρα.

ΛΙΨΆΔΙ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρὸν βάρβαρον, « Περὶ » τρόχωμα (γρ. τρίχωμα) κεφαλῆς ὅπου ἔχει λιψάδιον » ἡγοῦν ἥτις ἔχει λιψάδιον (défaut) τριχῶν, πάθος τὸ λεγόμενον Ἀλω-πεκία. Ζ. Ναξίας.

ΛΌΒΙΟΝ καὶ Λουβίον, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Καρπὸς τῆς κηπευτῆς Σμίλακος. Περὶ ταύτης ὁ Διοσκορίδης (II, 176): « Σμίλαξ κηπαία, ἥς ὁ καρπὸς λόβια... Λαχανεύεται δὲ εἰς » βρωσιν ὁ καρπὸς κ. τ. λ. ». Τῶν φυτολόγων ὁ Phaseolus vulgaris (haricots). Ἄλλη παρὰ τὴν Σμίλακα τραχεῖαν (Ἄτακτ. IV, σελ. 295 καὶ 527).

ΛΟΒΩΜΑΤΙΑ, Δ. γρ. ΛΩΒΟΜΑΤΙΑ, καὶ ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 271.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΤΗΣ, Δ. ὁ Λογιστής, Ἑλλ. (contrôleur) αξιώματος ὄνομα Γραικορωμ. διαιρούμενον εἰς διάφορα εἶδη (Ἄτακτ. I, σελ. 233). Ὁ ἔτυμολόγος φέρει: « Εὐθύναι, » δικασταί, εὐθύνται, οὓς ἡμεῖς Λογιστὰς καλοῦμεν ».

ΛΟΓΟΔΙΑΣΤΟΣ, Δ. Ποικίλος, Ἑλλ. (*varié*, bigarré), βάρβαρος σχηματισμός ἀπὸ τὸ Λογῆ, σημαίνων τὸ Πολλῶν λογῶν τὸ Πασίλογος πρᾶγμα ἢ πρόσωπον (Ἄτακτ. II, σελ. 221 καὶ 286).

ΛΟΓΟΘΕΣΙΟΝ. Ζ. Λογοθέτης.

ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ, Δ. συνών. τοῦ ἀνωτέρω Λογαριαστής. Ἀξίωμα τῆς Γραικορωμ. Αὐλῆς ὁ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ὀνομαζόμενος Rationalis (*Maître des comptes*, *Tresorier*, *Receveur*). Ἐδιαίρειτο καὶ τοῦτο εἰς διάφορα ὑπουργήματα, οἷον « Λογοθέτης γενικός, ἢ τοῦ Γενικοῦ, ἢ τῶν Γενικῶν » Λογοθέτης τῶν Ἀγγελῶν, — τοῦ δρόμου, — τῶν οἰκιακῶν, — τοῦ » Πραιτορίου, — τοῦ στρατιωτικοῦ », Δ. Τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὡς συνών. τοῦ Καγκελλάριος, Δ. (*chancelier*). Εἶχε καὶ ἡ ἐκκλησία τὸν Λογοθέτην της, ὅστις ἦτον ἐκ τῆς δευτέρας Πεντάδος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων. Ζ. καὶ Οἰκειακά.

Καὶ Λογοθέσιον, Δ. τὸ οἶκημα τοῦ Λογοθέτου. — 2) Λογοθέσιον, Δ. ἡ ἐξέτασις τῶν λογαριασμῶν, Ἐυθύνη, Ἑλλ. (*reddition ἢ vérification des comptes*).

ΛΟΓΟΠΡΑΓΙΑ, Δ. συνών. τοῦ Λογοτριβῆ (Ἄτακτ. II, σελ. 223).

ΛΟΓΟΣ. Ζ. Λόγῳ.

ΛΟΓΟΣΥΝΑΚΤΗΣ, Δ.

ΛΟΓΟΤΡΙΒΗ. Ζ. Λογοπραγία.

ΛΟΓΧΩΤΟΝ, Δ. ἀπὸ ἱατρικᾶ Γλ. μὲ συνών. Χάλκανθον. Ἡ λέξις ἀπαντᾶται εἰς τὸν Διοσκορίδην (V, 114) « Χάλκαν- » θον... οἷον ἐστὶ τὸ Σταλακτὸν, ὑπ' ἄλλων δὲ Λογχω- » τὸν καλούμενον... Τὸ δὲ Ἐφθὸν πρὸς βαφὰς καὶ μελά- » σματα ἐπιτηδειότερον τῶν ἄλλων κ. τ. λ. Σταλακτὸν καλεῖται, » πηκτὸν, ἐφθὸν, ἀρακτὸν, Λογχωτὸν κ. τ. λ. » (*couperose*).

ΛΟΓΩ, Δ. δοτικὴ τοῦ Λόγος, ἐξηγουμένη ὡς ἐπὶ ῥήμα

« Vice, Pro, Ρώμ ». Ἀντί, Ὑπέρ, Ἐνεκα, Ἑλλ. με μαρτυρίαν : « Λόγω διατροφῆς κ. τ. λ. » ἤγουν Ἐνεκα διατροφῆς, Ἑλλ. Διά διατροφήν, κοιν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ χυδ. συνήθης φράσις, Διά λόγου μου (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Γοργ. τοῦ Πλάτων. σημ. μου σελ. 315-316), οἷον ὅτε λέγομεν, Τὸ ἐπῆρα διὰ λόγου μου, εἶναι τὸ Ἑλληνιστί « Λόγω ἐμοῦ » Διά λόγου σου, « Λόγω σοῦ », Διά λόγου του, « Λόγω » τούτου, ἢ αὐτοῦ ».

ΛΟΔΟΒΙΚΟΣ δέκατος τέταρτος. Ζ. Περούκα.

ΛΟΙΠΆΔΙΟΝ. Ζ. Λοιπάς.

ΛΟΙΠΆΣ, Δ. λέξ. νομ. ἀπὸ τὸ Λείπω, Ρῆμ. Λοιπάδας ὠνόμαζαν οἱ Γραικορῶμ. εἰς τὰ ἀργυρικὰ συναλλάγματα, τὰ καταλειπόμενα ἀπλήρωτα (reliquats, arrérages). Λέγεται καὶ ὑποκορ. Λοιπαδάριον, κατὰ τὸν Σουΐδαν.

ΛΟΚΟΥΪΣΤΑ, Δ. λέξις ἱατροῦ Γραικορωμαίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Τραλλιανοῦ. Εἰς τοῦ ὁποίου ὅμως τὸ κείμενον ἐγράφετο διὰ τοῦ ὤ Λυκούστα : « Διδόναι κτενίων ἢ κηρύκων, ἢ ἀστακοῦ, » ἢ ΛΥΚΟΥΪΣΤΑΣ, ἢ τῶν λεγομένων καραβίδων ». Εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Τραλλιανοῦ τὴν εἰς χειράς μου αἱ δύο λέξεις « ἢ Λυκούστας » ἐξαλείφθησαν ἀπὸ τὸν Γουπύλον, με πρόφασιν, ὅτι ἢ Λυκούστα σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ αἱ Καραβίδες (Ἰδ. Ἀλέξανδρ. Τραλλ. VII, 2, σελ. 313 καὶ 842, ἐκδ. 1556). Ὅπως ἂν ᾔηναι, ἢ Λυκούστα ἢ Λοκούστα ἐπάρθη ἀπὸ τὸ Locusta, Ρώμ. (Langouste), Κάραβος, Ἑλλ. ὄνομα μαλακοστράκου, ὁμοιοτάτου μετὰ τὸν ἄλλως ὀνομαζόμενον Ἀστακὸν (homard). Ὁ Κάραβος ὀνομάζεται κοινῶς ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς Καρανίδια (caranidia), ὡς τὸ εὐρίσκω γραμμένον εἰς τὸν Βελώνιον (De aquatilib. lib. II, pag. 353, ἐκδ. 1553), πιθανῶς ὅτι σφαλμένον ἀντὶ τοῦ Καραβίδα, ἢ ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Γάλλος μεταφραστὴς τοῦ Περί ζ.

ιστορίας τοῦ Ἀριστοτέλους (Not. sur l'histoire des animaux d'Aristot. pag. 462, not. 4) Καραβιέρα (caraviera), μάρτυρα φέρων ὁμοίως καὶ αὐτὸς τὸν Βελώνιον. Καραβίδας σήμερον ὀνομάζομεν τοὺς ποταμίους Ἀστακοὺς (écrevisses de rivière) ὁμοίους τὸ σχῆμα, ἀλλὰ πολὺ μικροτέρους τῶν θαλασσιῶν (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περὶ ζ. ἱστορ. IV, 2, § 6-13, καὶ 4, § 19).

Ὅτι δὲ ὑποκορ. Καραβιον ὠνομάσθη καὶ τὸ πλοῖον (Navire) διὰ τὴν πρὸς τὸν Κάραβον ὁπωσοῦν ὁμοιότητα, ἐδηλώθη πρότερον (Ἄτακτ. II, σελ. 413).

ΛΟΣΤΟΣ, Δ. Τὸ ὑποκορ. Λοστάριον, Δ. ἐξηγήθη ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 295) μὲ δισταγμὸν μου, ὥς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. (μὲ τὸν ὁποῖον συμφωνεῖ καὶ ὁ Σ). Ἐδῶ δὲ ἐξηγεῖ τὸ Λοστός κατ' ὁλότελα διάφορον σημασίαν Pala ferrea, Ῥωμ. ὥς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Σ. Ἰταλιστί : Palo di ferro (Pala de fer ἢ barre de fer).

ΛΟΥΔΕΜΠΙΣΤΗΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « ΛΟΥ- » ΔΕΜΠΙΣΤΗΣ, ὁ ἄρχων τῶν παιγνίων. Λοῦθα γὰρ τὰ » παίγνια τοῖς Ῥωμαίοις ». Λέξεις βαρβαροσύνθετος, ἀπὸ τοῦ Ῥωμαϊκῶν Ludus (παίγνιον), καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἑμπαίζω· ὅθεν ἔπρεπε νὰ γράφεται ΛΟΥΔΕΜΠΙΣΤΗΣ.

ΛΟΥΘΟΥΝΑΡΙΑ, οὐδετ. πληθ. Δ. μὲ ἐξήγησιν Panucula, Ῥωμ. καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ βάρβαρον ἱατρὸν : « Τὰ » Λουθουνάρια γεννῶνται ἀπὸ αἵματος παχέως φθοροποιῦ ». Πιθανὸν εἶναι νοεῖ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὴν σκορδούλαν ἢ πανούκλαν ἀποστήματα (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 329). Τὸ δὲ ΛΟΥΘΟΥΝΑΡΙΑ ὑποπτεύομαι μὴν ἦναι ΛΥΠΙΝΑΡΙΑ βαρβάρως ὀνομαζόμενα ἀπὸ τοῦ Lupinus, lupinarium, Ῥωμ. Θέρμος, Ἑλλ. (lupin), καὶ βαρβαρώτερον ΛΟΥΘΟΥΝΑ-

ΡΙΑ, διὰ κάποιαν φαντασθεῖσαν τῶν ἀποστημάτων πρὸς τοὺς
 θέρμους ὁμοιότητα.

ΛΟΥΚΑΝΗ, οὐσ. Σηλ. Ζ. Δουκάνη.

ΛΟΥΚΟΥΜΑΔΕΣ. Ζ. Ξεροτήγανα.

ΛΟΥΛΑΚΙΝ, Δ. με ἐξήγησιν : « *Limonium scolymus*... Κυνόγλωσσον καὶ Λιμόνιον, τὸ ἄγριον λουλάκιν »
 ἥτις ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸν Πλίνιον (xxii, 22, § 43) :
Scolymon quoque in cibos recipit Oriens, et alio nomine Limoniam adpellat, ἢ μάλλον ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φυτ. ἱστορ. VI, 4, § 3, με τὰς σημ. τοῦ
 Σνεϊδέρ.) : « Σκόλυμος δὲ, ἡ καὶ Λιμωνία, φυλλάκανθος »·
 ἂν ἡ δισταζομένη γραφὴ τοῦ Θεοφράστου ἦναι ὀρθή, ἐπειδὴ
 τὸ Λουλάκιον εἶναι τὸ Ἰνδικόν (*Indigo*) τοῦ Διοσκορίδου,
 πιθανὸν ὅτι ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Λάχιον, ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ
 ὀνόματα τὰ σημαίνοντα τὸ Ἰνδικόν, κατὰ τοὺς Γραικορωμαί-
 ους (Ἄτακτ. IV, σελ. 476)· οὐδ' ἔχει τί κοινὸν οὔτε με τὴν
 Λιμωνίαν, οὔτε με τὸν ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 512).
 ἐξηγηθέντα Σκόλυμον.

Ἡ Λιμωνία τοῦ Θεοφράστου κατὰ τοὺς φυτολόγους δια-
 φέρει ἀπὸ τὸ οὐδέτ. διφθογογραφούμενον Λειμώνιον τοῦ
 Διοσκορίδου (IV, 16) οὕτως ὠνομασθὲν, διότι « Φύεται
 » ἐν λειμῶσι καὶ ἐλώδεσι τόποις ». Τοῦτο εἶναι τῶν φυτολό-
 γων ἡ *Statice Limonium* ἡ ὀνομαζομένη σήμερον Γραικιστὶ
 Θαλασσόγαμβρος κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφρά-
 στου (Stackhouse, pag. Ixxxvi) τὸ ὅποιον, εἴτε ὀρθὰ
 γραμμένον, εἴτε σφαλμένον, ἀντὶ τοῦ Θαλασσόγαμβρος,
 με βάλλει εἰς ἀπορίαν· ἡ δὲ Λιμωνία πιστεύεται ἡ *Beta syl-
 vestris (bette sauvage)* τῶν φυτολόγων. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ
 αὐτοὶ λαλοῦν με δισταγμὸν περὶ τῶν δύο, καὶ τοῦ Θεοφράστου

ἡ γραφή διατάσσεται, νομίζω, ὅτι κατὰ τὴν γραφὴν μόνην καὶ τὸ γένος διαφέρει ἡ Λιμωνία ἀπὸ τὸ Λειμώνιον.

ΛΟΥΛΟΥΦΕΡΟΝ. Ζ. Νιφέα.

ΛΟΥΠΗ καὶ ΛΟΥΠΗΣ. Ζ. Λυκαδοῦρος.

ΛΟΥΦΕΣ. Ζ. Λοφά.

ΛΟΦΑ, Δ.

ΛΥΓΑΡΙΑ, Σ. Λυγέα, Δ. Ἄγνος καὶ Λύγος, Ἑλλ. Λέγεται καὶ Λυγαρία καὶ Ἀλυγαρέα, φυτὸν ὀνομαζόμενον καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Γάλλων καὶ εἰς τὴν Λατινοβάρβαρον διάλεκτον τῶν φυτολόγων *Agnus Castus*, ἢ *Vitex Agnus*. Τὸ *Agnus*, ἢ ὡς τὸ γράφει ὁ Πλίνιος (XXIV, 9) *Agnon*, παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ἄγνος, τὸ δὲ *Castus*, ἐπιθετὸν ἐξηγεῖ τὸ θασυνόμενον Ἀγνὺς (*chaste*), ἐπεὶ δὴ τὸ φυτὸν ἐνομιζέτο καταπαυστικὸν τῶν ἀφροδισίων ὀρέξεων, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (I, 135), « Ὀνόμασται δὲ Ἄγνος, διὰ » τὸ τὰς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ἀγνεύουσας γυναῖκας εἰς ὑπό- » στρωμα χρῆσθαι αὐτῇ· Λύγος δὲ, διὰ τὸ περὶ τὰς ῥάβδους » αὐτῆς εὐτονον ». Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Διοσκορίδης εἶπεν ὀλίγον ἀνωτέρω περὶ τοῦ Ἄγνου, « Ἐκλύει δὲ καὶ γονὴν » τὸ ὅποιον ἐξηγεῖ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ Ἄγνος, κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Ἄγονος (*stérile*). Ὅστις ἐπιθυμεῖ πλείονα περὶ τῆς Ἄγνου ἢ Λύγου, ἄς ἐρευνήσῃ τὰς εἰς τὰ Γεωπονικά (II, 4) τοῦ τελευταίου ἐκδότου, καὶ ἐξαιρέτως τὰς εἰς τὸν Θεόφραστον (τόμ. III, σελ. 91-93) τοῦ Συνειδέρου σημειώσεις.

Ἀπὸ τὰ δύο σημερινὰ κοινὰ τοῦ φυτοῦ ὀνόματα προκρίνω τὸ Λυγέα (κατὰ τὸ Μηλέα καὶ Συκέα). Κατὰ τὸν Ἀγγλον ἐκδότῃν τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. Ixxxviii), ἡ Λυγέα ὀνομάζεται ἔτι σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀγναία, ἀπὸ τὸ Ἄγνος, Ἑλλ. δηλαδὴ, πρῶτον καὶ κύριον ὄνομα τοῦ

φυτοῦ· διότι τὸ Λύγος εἶναι τοῦ μεταγενεσέρου Ἑλληνισμοῦ. « Ἄγνου, λύγου » λέγει ὁ Ἑρωτιανὸς, καὶ « Ἄγνος, φυτὸν, » ὃν καὶ Λύγον » κατὰ τὸν Τίμαιον. Λύγους ὠνόμαζαν ὅλα τὰ εὐσροφα φυτὰ, ὡς τὴν Ἰτέαν, χυδ. Ἐτιά (saule), καὶ τὴν Οἰσύαν ἢ τὸ Οἶσυνον (osier), διὰ τὸ εὐκολολύγισον δηλαδὴ, καὶ διὰ τοῦτο χρήσιμον εἰς δεσμούς, σχοινία, καὶ πλοκὴν καλαθίων, κοφινίων, καὶ ἄλλων διαφόρων ἀγγείων. Αὐτὸ τὸ Λυγαρέα δηλοῖ τὸ ἐπίθετον Λυγηρὰ, Ἑλλ. τὸ σήμερον λεγόμενον Λυγερὴ μεταφορικῶς, ὡς ὅτε λέγομεν Κόρην λυγερὴν (Ἄτακτ. I, σελ. 101, 236, καὶ IV, σελ. 297). Ἐσώσαμεν καὶ τὸ Ῥῆμα Λυγίζω, Ἑλλ. (plier, courber), καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥηματικὸν Λυγισὸς, Ἑλλ. καὶ τὸ ἐναντίον του, Ἀλύγισος (Ἄξιον νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά), οἷον Ἀλύγισος γνῶμη (résolution inébranlable).

ΛΥΓΕΑ. ΛΥΓΕΡΟΣ. ΛΥΓΙΖΩ. ΛΥΓΙΣΤΟΣ. Ζ. Λυγέα καὶ Λυγαρία.

ΛΥΚΑΔΟΥΡΟΣ, Δ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 296) πρόσθεσε ὅτι ὁ Ἰκτῖνος (milan), λέγεται καὶ Λούπη, θηλ. κατὰ τὸν Ἑτυμολόγον (σελ. 470), ὅστις φέρει καὶ σῖχον τοῦ Ἀριστοφάνους

Ἰκτινα παντόφθαλμον ἄρπαγα τρέφων.

Λέγει ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ἰδιότ. II, 47, ἐκδ. Schneider): « Ἰκτῖνες εἰς ἄρπαγὴν ἀφειδέσονται· οἱ δὲ Εἰ Δέοι τῶν μὲν » ἐξ ἀγορᾶς κ. τ. λ. » ὅπου πιθανὸν ὅτι αἱ δύο κεφαλαιογραμμέναι λέξεις πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἀπὸ τὸ κείμενον.

ΛΥΚΟΝ, οὐδετέρ. Δ. μὲ συνών. Ἄγριον ὑοσκύαμον, καὶ Λύκος, ἄρσ. Δ. ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, σελ. 44) Ὀροβάγχη, Ἑλλ. Τοῦ πρώτου φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ

Γλ. « Ὑποκυσίς, ἥτοι Ὑοσκύαμον ἄγριον, τὸ παρά τινων » λεγόμενον Λύκον, τὸ φυόμενον ἐν τοῖς ΦΑ... » οὕτως ἀφίνων κολοβὴν τὴν τελευταίαν λέξιν, τὴν ὁποίαν ἀναπληρόναι γράφων ΦΑΚΟΪΣ, ὡς θελομεν ἰδεῖν μετ' ὀλίγον. Περὶ τῆς Ὄροβάγχης λέγει ὁ Διοσκορίδης (II, 172) « Δοκεῖ δὲ φύ- » μενον ἐν ὀσπρίοις τισὶ πνίγειν αὐτά· ὅθεν καὶ τὴν προσ- » ωνυμίαν ἔσχηκε » Ὄροβάγχη, ἀπὸ τὸ Ὄροβος (ers) δηλαδὴ καὶ τὸ Ἄγχω. Καὶ τοῦτο πιθανολογεῖ τὴν ἀνωτέρω διόρθωσιν « Ἐν τοῖς φακοῖς ». Οἱ φυτολόγοι τὴν ὀνομάζουν *Orobanche caryophyllea* ἢ *Orobanche elatur* (*Orobanche majeure*), ἡμεῖς δὲ σήμερον κοινῶς Λύκος κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxxiii). Διάφορος ταύτης εἶναι ἡ Ὄροβάγχη τοῦ Θεοφράστου ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς φυτολόγους, κατὰ τὸν Σπρέγγελον, *cuscuta Europaea* (*cuscute d'Europe*).

ΛΥΚΟΡΙΝΙ (Ἄτακτ. IV, σελ. 297). Λυκορίνιον εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ Λιλίγγα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὀνομάζεται, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 60, pag. 136*), ὀψάριον, τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Γαληνὸν Λευκίσκος, Ἑλλ. *Leuciscus* (τυπογραφικῶς σφαλμένον *Lentiscus*· εἰς τὸν Βελώνιον). Καὶ τὸ ἐρμηνεύει Γαλλισί, *Vandoise* καὶ *Dart* (σήμερον γράφεται *Dard*). Τοῦτο δὲ συνωνυμεῖ μὲ τῶν ἰχθυολόγων τὸ *Cyprinus Leuciscus* (*Cyprin Vandoise*). Ἰδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου σελ. 89.

ΛΥΚΟΣ. Ζ. Λύκον.

ΛΥΚΟΪΣΤΑ, Δ. ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ἀνωτέρω ὀνομασθεῖσα Λοκούσα. Ζ. Λοκούσα.

ΛΥΚΟΧΡΟΣ, Δ.

ΛΥΞΙΓΓΑΣ, Δ.

ΛΥΤΑΡΙ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ, Λωρίον, μὲ τὸ ὅποιον δένονται

οἱ κυνηγετικοὶ σκύλοι, καὶ τὸ ἐρμηνεύει Γαλλισί Lesse. Λυτάριον ἀπὸ τὸ Λύω.

ΛΥΤΣΑ. Πισύνεται ἡ σημειωθείσα (Ἄτακτ. IV, σελ. 293), ἐτυμολογία ἐκ τοῦ Νύσσα ἢ Νύττα, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ σωζόμενον ἔτι εἰς τὴν γλῶσσαν (καὶ τότε ἄγνωστον εἰς ἐμὲ) ὑποκορ. Νυσσάνι, ὡς τὸ γράφει ὁ Κούμας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Λεξικόν, πιθανὸν ὅτι φθαρμένον ἀπὸ τὸ Νυσσάριον.

• ΛΥΧΝΙΤΑΡΙΟΝ, καὶ ἄρσ. ΛΥΧΝΙΤΗΣ, Δ. εἶδος λίθου τιμίου, Λυχνίς, θηλ. καὶ Λυχνίτης, ἄρσ. Ἑλλ. Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ βάρβαρον ποιητῶν

————— Ἄλλη σεφάνιν εἶχεν
Κόκκινα Λυχνιτάρια νὰ τζούζουν ὡς ἡ φλόγα·

καὶ πάλιν

Θεωρῶ τὸ δακτυλίδιον σου λυχνιταριδεμένον.

ΛΩΒΟΪ,

Μ.

ΜΑΒΡΟΝΙΑ. Ζ. Φαράσιον.

ΜΑΓΓΑΝΑΡΗΣ καὶ ΜΑΓΓΑΝΑΡΙΟΣ, Δ. ὁ τεχνίτης τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων μηχανῶν, Μηχανοποιὸς, Μηχανουργός, Ἑλλ. (fabricateur des machines, mécanicien, machiniste). — 2) Μαγγανάριον (ἀπὸ τὸ Μάγγανον, Ἑλλ. συνών. τοῦ Μηχανή, Ἑλλ. (machine) ἐμποροῦμεν ἔτι νὰ ὀνομάσωμεν τὸν Γαλλισί λεγόμενον, Ingénieur.

ΜΑΓΓΥΡΑΝΑ, Δ. ἡ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 416) ὀνομασθεῖσα Μαντζουράνα (marjolaine).

ΜΑΓΕΪΩ, Δ. Σ. (ensorceler) Μαγεύω, Ἑλλ. — 2) Μαγεύω, μεταφορ. πλανῶ, ἀπατῶ, οἶον τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. I, στίχ. 432, σελ. 29) τὸ

Ἔδε κεφάλιν σκορδαλοῦ, ὁκάτι ἐγὼ ἐμαγεύσθην.

ΜΑΓΙΣΔΙΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΜΑΓΚΟΪΝΑ καὶ ΜΑΓΓΟΪΝΑ, καὶ Κικοῦτα, Δ. Κώνειον, Σ. καὶ Βαβάθη ἢ Βαβάθυ, Δ. Κώνειον, Ἑλλ. τὸ *Conium maculatum* (ciguë) τῶν φυτολόγων. Λέγεται καὶ Βρωμόχορτον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxviii), μαρτυρούμενον ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 79) « Φύλλα βαρύσσμα » καὶ τοῦτο τὸ διακρίνει ἀπὸ τὸ Πετροσέλιον (persil), μὲ τὸ ὅποιον ὁμοιάζει πολὺ, καὶ κατὰ δυστυχίαν πλανᾷ τοὺς γενομένους.

Τὸ Κικοῦτα, φανερά ἀπὸ τὸ *Cicuta*, Ρώμ. ὄνομα τοῦ Κωνείου.

Τὸ Βαβάθυ, ἀναδιπλασιασμός τοῦ Βαθῦ, δὲν ἐξεύρω τί σημαίνει, καὶ μάλισα ἐπειδὴ φαίνεται ἐναντίον εἰς τὰ λεγόμενα ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 79) περὶ τοῦ Κωνείου, « Ρίζα » ΚΟΪΛΗ ΚΑὶ οὐ βαθεῖα » ἂν ὅμως δὲν ἐδιδάξετο τὸ κείμενον, διότι ἄλλα ἀντίγραφα φέρουν « Ρίζα οὐ βαθεῖα » χωρὶς τὰς ἐν μέσῳ δύο λέξεις, καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἐπρόκρινεν ὁ τελευταῖος ἐκδότης (SPRENGEL, *Dioscorid.* pag. 516). Τὸ Κώνειον ἔχει βέβαια τὸν Καυλὸν κοῖλον (tige fistuleuse), καὶ ἡ κοιλότης ὅπως οὖν ἐξαπλύνεται καὶ εἰς τὴν ρίζαν· ὅθεν τὸ νόημα τοῦ Διοσκορίδου « Κοίλη καὶ οὐ βαθεῖα » εἶναι, ὅτι ἔχει ρίζαν κοίλην, καὶ ὅχι βαθεῖαν, ἥγουν ὅχι εἰς πολὺ βάθος γῆς καταβαίνουσιν.

Ἄλλο ἀπορούμενον εἰς τὸν Διοσκορίδην (αὐτόθ.) « Ἐνεργέ- » σατον δέ ἐστι [Κώνειον] τὸ Κρητικόν, καὶ Μεγαρικόν, καὶ » τὸ Ἀττικόν, καὶ τὸ ἐν τῇ Χίῳ καὶ Κιλικίᾳ γεννώμενον ». Εἰς τόπον τοῦ ΧΙΩ, ἄλλα ἀντίγραφα φέρου ΚΩΟΝ. Ἰσως οὐδὲ τοῦτο ὀρθὸν ἀλλ' ἐγράφετο πάλαι ΚΕΩ. Τριῶν νήσων

ὀνόματα, Κέως (σήμερον Κία, καὶ χυδ. Τσία), Κῶς, καὶ Χίος, ἐσυγχύθησαν πολλάκις ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφεῖς. Μᾶς ἐπαράδωκεν ἡ ἰστορία τὸ παράξενον ἔθος τῶν ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γερόντων τῆς νήσου Κίας νὰ θανατώνωνται, εἴτε ἐκουσίως, ὡς ἰστορεῖ ὁ Ἡρακλείδης « Οἱ μὲν μήκωνι, οἱ δὲ κώνειῳ ἑαυτοὺς » ἐξάγουσι » (Ἰδ. Πρόδρομ. Ἑλλην. Βιβλιοθ. σελ. 210-211), εἴτε καὶ κατὰ νόμον, ὡς λέγει ὁ Στράβων (Γεωγραφ. X, σελ. 486).

Μ' ὅλον τοῦτο ἡ γραφὴ ΧΐΩ πρέπει νὰ φυλαχθῇ. Πιθανὸν ὅτι ὁ Διόσκορίδης ἐπαίνεσε τὸ κώνειον τῆς Χίου, ὅχι τόσον διὰ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ δύνανμιν, ὅσον διότι οἱ Χῖοι τὸ ἐσκεύαζαν εἰς τρόπον, ὥς νὰ προξενῇ καὶ συντομώτερον καὶ ἀλυπότερον τὸν θάνατον « Ὡς ταχεῖαν καὶ ἐλαφρὰν γίνεσθαι τὴν ἀπαλ- » λαγὴν » ὡς μαρτυρεῖ ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἰσ.ορ. X, 16, § 9, σελ. 319, ἐκδ. Schneider).

Τὸ δὲ Μαγκοῦνα δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Μήκωνα τοῦ θηλ. Μήκων (pavot, opium) Μηκοῦνα, Μακοῦνα καὶ Μαγκοῦνα. Μήκων καὶ Κώνειον συνάπτονται συχρὰ εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ὡς τοῦ γένους τῶν φαρμακερῶν καὶ τὰ δύο, καθὼς εἰς τὸν Θεόφραστον (αὐτόθ. § 8) καὶ εἰς τὸν ἀνωτέρω μνημονευθέντα Ἡρακλείδην· ὅθεν εὐκόλον ἦτον εἰς τοὺς ἰδιώτας νὰ συγχύσωσι καὶ τὰς ὀνομασίας των.

ΜΑΓΝΗΣΙΑ. Ζ. Μαρκάσι.

ΜΑΔΑΜΟΪΔΑ, Δ. Μαδαμούδαν ὀνομάζει τὸν Ἀσπάλακα, Ἑλλ. (taupe).

ΜΑΔΗΣ, Δ. φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὰς Βασιλικὰς ἐκλογάς : « Τὰ οἶνηρά καὶ ὁ μάδης » μὲ τὴν ἐξήγησιν τοῦ σχολιαστοῦ : « Εὐλὸν πιέζον καὶ θλίβον τὰς σταφυλάς, ξύλον μέγιστον

» ἐπιτιθέμενον ταῖς ἐλαίαις καὶ ταῖς σαφυλαῖς, εἰς τὸ ἐκ-
» πιέζεσθαι τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον ».

ΜΑΖΑΛΛΑΔΕΣ, ἄρσ. πληθ. Δ. τοῦ Μαζαλαῶς, συνηθέστερον
προφερομένου Μασαλαῶς (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 635).

ΜΑΖΗΛΟΣ, Δ. με ἐξήγησιν Pelvis, Ῥωμ. (Λεκάνη, Ἑλλ.)
καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸ Εὐχολόγιον: « Κελεύει ὁ ἀρχιερεὺς
» κομισθῆναι... χαλκόξενον, καὶ Μάζηλον καὶ μανδύλιον »
εἰκάζων ὅτι σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Μαζοκόμιον (γρ. Μαζο-
νόμιον, Ἑλλ. Plat, écuelle). Ὑποπτεύομαι, ὅτι εἶναι τὸ
αὐτὸ καὶ τὸ κατωτέρω ὀνομαζόμενον Μασίλος, Δ. Κύπη
ἢ Κύπελλον, Ἑλλ. (coupe, cuvette), ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν
Mastello, ὅθεν καὶ τὸ κοιν. Μασέλλον, Σ.

ΜΑΖΩΞΙΣ, Δ. Ἰδε Ἄτακτ. I, σελ. 175 καὶ II, σελ. 230.

* ΜΑΘΕΡΙΝΑ. Ζ. Μαντζουράνα.

ΜΑΘΗΜΑ, Σ. τὸ διδόμενον ἀπὸ τὸν διδάσκαλον εἰς τὸν
μαθητὴν, νὰ ἐκσηθῇσιν (leçon). — 2) Μάθημα ἀκόμη μᾶς
συγχωρεῖται νὰ ὀνομάσωμεν τὸ μέρος τοῦ σκηνικοῦ δράματος,
τὸ ὁποῖον ἐκσηθίζει καθένας ὑποκριτῆς, διὰ νὰ τὸ ἀπαγγέλῃ
εἰς τὴν σκηνὴν (Rôle) ὡς τὸ ὀνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ
τὸν Ἡσύχιον: « Μαθήματα, ἃ οἱ ὑποκριταὶ ἀνελάμβανον ».

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΨΣ, Δ. καὶ ΓΕΝΕΘΛΙΑΚΟΨΣ, Δ. ὀνό-
μαζαν τοὺς Ἀσρολόγους, Σ. (Astrologues). Ἰδ. Ἄτακτ. II,
σελ. 231.

* ΜΑΪΔΙΑ, πληθ. οὐδετ. Χρήματα, Ἑλλ. (de l'argent),
οἷον Δὲν ἔχω μαϊδία, Μοῦ λείπουν μαϊδία, Ἄν
εἶχα μαϊδία. Ἡ λέξις εἶναι Ἀραβικὴ, Μεϊδδίν, σημαίνουσα
λεπτὸν τι νόμισμα, ἄξιον ἐνὸς καὶ ἡμισυ ἄσπρου (un aspre et
demi), ὡς λέγει ὁ Βελώνιος (Observat. II, 103, pag. 355).
Ὡς ἀπὸ τὸ Ἄσπρον, ἐνικ. (un aspre), ὄνομα λεπτοτάτου
ἀργυροῦ νομίσματος, ὀνομάζομεν Ἄσπρα τὰ χρήματα (Ἄτακτ.

II, σελ. 70), καὶ * Ἀνασπρίαν, θηλ. τὴν Ἀναργυρίαν (manque d'argent), παρόμοια ἀπὸ τὸ ξενικὸν Μεῖδδιν, ἐπλάσθησαν τὰ Μαῖδία.

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΙ, Δ. τιτλοφοροῦνται σήμερον, ὅχι μόνον ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὡς λέγει, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀντιοχείας, καὶ ὁ Ἱεροσολύμων. Μακαριώτατος ἔτι καὶ ὁ τῆς Ῥώμης Πάπας (beatissimus). Μόνος ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐπονομάζεται Παναγιώτατος.

ΜΑΚΕΛΛΕΙΟΝ, Δ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 214-215) πρόσθεσε, ὅτι Μάκελλαν ἢ Μακέλλην, Ἑλλ. ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ γεωργικὸν ἐργαλεῖον τὸ λεγόμενον Δικέλλιον, Δ. Σ. (pioche). Ὁ Ἡσύχιος φέρει « Μακέλλη, » δίκελλα πλατεῖα, κ. τ. λ. ». Ἰδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 37.

ΜΑΚΡΟΔΑΠΕΣ, μὲ ἐξήγησιν, Longinquitas, Ῥωμ. (longue distance, éloignement). Ἐπρεπε νὰ γραφῇ Μακροδαπῆς, ἐπίθ. τοῦ παρακμάζοντος Ἑλλ. ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Μακροδαπὸς Ἑλλ. (lointain, éloigné), κατὰ τὸ Ἄλλοδαπὸς, Ἑλλ. καὶ Ἡμεδαπὸς, Ἑλλ.

ΜΑΚΡΟΔΙΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Μακρά ὁδὸς (long chemin). Λέξεις ἀξία νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἡ Εὐοδία (beau chemin) καὶ ἡ Ἀνοδία (chemin impraticable).

ΜΑΚΡΟΜΗΤΗ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 11, pag. 27), ὅπου γράφεται Macrimiti (Courlis), γένος ὀρνιθίου ζῶντος καὶ τρεφομένου εἰς τὰ ἔλη.

ΜΑΚΡΟΝΟΣΙΑ, Δ. μακρὰ νόσος, Χρόνιον πάθος ἢ νόσημα, Ἑλλ. (maladie chronique).

ΜΑΚΩΝ, Δ. ἀπὸ τὸν Εὐσάθιον, ὅς τις κρίνον αὐτὸ βάρβαρον, ἀντὶ τοῦ Μήκων, Ἑλλ. (pavot), ἐλησμόνησεν ὡς φαίνεται, ὅτι οἱ Δωριεῖς τὸ ἐπρόφεραν Μάκων.

ΜΑΛΛΑΘΡΟΝ, Δ. (Ιδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 307).

ΜΑΛΑΚΙΑ, Δ. Μαλακία, Παρακμ. Ἑλλ. Οἱ Γάλλοι μενεολογικὸν ὄνομα Masturbation, ἢ Mastupration, γε-νεολογοῦντες ἀπὸ ἀνύπαρκτον φράσιν Λατινικὴν Per manus stupratio (διὰ χειρὸς αἰσχροουργία). Ὁ ἱατρὸς Τισότος ἐπλασε νέον ὄνομα τοῦ πάθους, τὸ Onanisme, συντάξας ἐπίτηδες καὶ σύγγραμμα Περί Ὀνανισμοῦ, διὰ τὸ νὰ δείξῃ τὰ ἐλκεϊνὰ ἀποτελέσματα τῆς αἰσχροουργίας ταύτης.

Οἱ παλαιοὶ δὲν εἶχαν λέξιν αὐτῆς ἰδίαν, ἐμεταχειρίζοντο ὅμως οἱ κωμικοὶ τὸ μέσον ῥῆμα Δέφεσθαι, ἐρμηνεύοντες τὸ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης Μαλακίζεσθαι, καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἰππ. 24) ἐξηγεῖ τὸ Δεφόμενος, « Ἄντι » τοῦ ἀποδέρων τὸ αἰδοῖον· οἱ γὰρ ἀπτόμενοι τῶν αἰδοίων... » κινουῖσιν ἐκπυρούμενοι τῇ συνεχείᾳ τῆς κινήσεως, πρὸς τῇ » τῆς γουῆς ἐκρύσει ».

Ἡ Μαλακία, Ἑλλ. εἰς τοὺς παλαιούς, παρὰ τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην, Μαλακότης ἢ Μαλακοσύνη, Σ. ἐκείνην δηλαδὴ κυρ. τὴν ποιότητα τῶν σωμάτων, διὰ τὴν ὁποίαν λέγονται Μαλακά (mous), καὶ μεταφορ. τῆς ψυχῆς, ὡς λέγομεν Μαλακὸν ἄνθρωπον τὸν πρᾶον καὶ εὐδυσώπητον· παρὰ ταύτην λέγω τὴν σημασίαν, ἐσήμαινεν ἔτι — 2) καὶ τὴν ἀποσροφὴν παντὸς πόνου καὶ κόπου καὶ τὴν εἰς τὸν τρυφηλὸν βίον κλίσιν, — 3) τὴν ἐκ τῆς ταιαύτης τρυφῆς γεννωμένην φυσικὰ ἐκνεύρωσιν καὶ θηλυκότητα τῆς ψυχῆς, τὴν δειλίαν, ὡς ὠνόμασεν ὁ Δημοσθένης (Περί τῶν ἐν Χερρῶν. πραγμ. σελ. 106) τὸν τοιοῦτον « Ἄτολμον καὶ μαλακόν ». — 4) τὴν ἐκνεύρωσιν καὶ νοσηρὰν κατάσασιν αὐτοῦ τοῦ σώματος ὠνόμασαν ἔτι Μαλακίαν (ὅθεν τὸ Γαλλικὸν Maladie), κατὰ τὸ « Θεραπεύων » πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν » (Ματθ. δ', 23), τὸ ἀπὸ τὸν Γραικὸν μεταφρασὴν τῆς Νέας διαθήκης ἐρμηνευθὲν

« Κάθε λογῆς ἀρρώσϊαν καὶ κάθε ἀσθένειαν » διότι ἡ Ἀσθένεια δὲν εἶναι κυρίως νόσος (maladie) ἀλλ' ἀδυναμία, καὶ κλίσις μᾶλλον εἰς νόσον (langueur, état d'un valétudinaire) ὡς ἐξηγοῦν τὸ ἀνωτέρω ρητὸν τοῦ εὐαγγελιστοῦ τὰ Γλ.
« Μαλακία, νόσος ὀλιγοσῆ, καὶ ἀρχὴν ἔχουσα, καὶ οἶον » καταχαυνώσασα τὸ σῶμα κ. τ. λ. » ὅθεν καὶ τοῦ Ἠσυχίου τὸ « Μαλακίζεσθαι, ἀσθενῶς διακεῖσθαι, νοσηλεῦεσθαι ».

— 5) Μαλακία ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται καὶ ἡ ἀσέλγεια τοῦ ὑποφέροντος νὰ πάσχη τὰ τῶν γυναικῶν, κατὰ τὸ « Οὔτε » μαλακοί, οὔτ' ἀρσενοκοῖται » τοῦ Ἀποστόλου (πρὸς Κορινθ. Α', 5', 9), ἃν ὁ Ἀπόστολος Μαλακοὺς ἐνόησε τοὺς « Αἰσχρο- » παθοῦντας » ὡς τὸ ἐξήγησεν ὁ Θεοφύλακτος, καὶ ὡς ἐνο- εῦσε τὴν λέξιν ὁ σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ἀποστόλου Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς (Ῥωμ. Ἀρχαιολογ. VII, 3, σελ. 1315) « Ἐκαλεῖτο μαλακός. . . ὅτι θηλυδρίας ἐγένετο παῖς ὢν, καὶ » τὰ γυναιξίν ἀρμόττοντα ἔπασχεν ». — 6) Ἐκ τούτου ἐκα- τήνησεν ἡ λέξις νὰ σημαίνῃ πᾶσαν ἀσέλγειαν ἀπλῶς, καὶ ἰδιαιτέρον τὴν ἀπὸ ἡμᾶς σήμερον ὀνομαζομένην Μαλακίαν. Ὁ Δ. ἀπὸ τὰ περὶ μετανοίας κανονικά, καὶ ἐπιτίμιόν τῆς Μαλα- κίας τὸ ἐξῆς: « Ὁ δὲ Μαλακίαν διαπραξάμενος τεσσαράκοντα » ἡμέρας ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγία διαιτῶμενος, καὶ μετανοίας » ἐκάστης ποιῶν ἑκατόν ». Τεσσαράκοντα ἡμερῶν ξηροφαγία καὶ μετάνοιαι καθημέραν ἑκατόν ἀρκοῦν νὰ ἀφανίσωσι τὰς θυ- νάμεις τοῦ δυσυχεστάτου νέου, ἃν δὲν ἔφθασεν αὐτὸς ἤδη νὰ τὰς ἐξαντλήσῃ. Χρηστέρας ἐλπίδας Θεραπείας ἔχει ὁ ἐξαγο- ρεύων πνευματικὸς, ἐὰν παρασῇσῃ εἰς τὸν μαλακὸν τὰ ἐλεεινὰ παρακολουθήματα τῆς ἀσελγείας του, ἐὰν τοῦ ἀποδείξῃ ἀπὸ τῆς Θρησκείας τὰ παραγγέλματα, ὅτι τὸ ἀμάρτημά του εἶναι χειρότερον καὶ τῆς αὐτοχειρίας αὐτῆς. Ἐμπορεῖ ἀκόμη νὰ γνωσποποιήσῃ εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἀνωτέρω ὀνομασθὲν σύγγραμμα.

τοῦ Τισσότου· καὶ τέλος νὰ τὸν στείλῃ εἰς ἔμπειρον καὶ φιλόαν-
θρωπον ἱατρὸν, ἂν ὁ νέος ἔχῃ χρεῖαν ἱατροῦ, ὅς τις δύναται νὰ
τὸν θεραπεύσῃ, ὅχι μὲ ξηροφαγίας καὶ μετανόας, ἀλλὰ μὲ
ἀναληπτικά (restaurants) φάρμακα.

ΜΑΛΑΚΙΑ, οὐδὲτ. πληθ. Δ. (mollusques), Μαλάκια,
Ἑλλ. καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ὀνομάζωνται καὶ κοιν. ἐπειδὴ μᾶς
χρειάζεται τοιαύτη λέξις, νὰ τὰ διακρίνωμεν, ἀπὸ τὰ ὄσρα-
κόδερμα, Δ. (testacés) καὶ ἀπὸ τὰ * Μαλακόστρακα (cru-
stacés). Μαλάκια γενικῶς λέγονται αἱ Σηπίαί, τὰ Καλαμάρια,
τὰ Ὀκταπόδια καὶ τὰ παρόμοια, « Τὰ μῆτε λεπίδας ἔχοντα,
» μῆτε τραχὺ μῆτε ὄσρακῶδες τὸ δέρμα » ὡς τὰ ὀρίζει ὁ
Γαληνός. Ὁ Δ. προσθετεῖ καὶ ἀπὸ ἄλλον ἀνώνυμον μαρτυρίαν
σφαλμογραφημένην τὴν ἐξῆς : « ἮΤΕ ΦΘΕΪΡ ἰχθύδιόν ἐστι
» λείον τὴν ἐπιφάνειαν τῆς σαρκὸς, ὅθεν καὶ Μαλάκιον ὀνομά-
» ζεται κ. τ. λ. » ἀντὶ τοῦ Ἡ ΤΕΥΘΪΣ. Τευθίδα, Ἑλλ. ὠνό-
μαζαν τὸ κοινῶς λεγόμενον Καλαμάριον, Σ. (calmar). Εἶδος
ταύτης εἶναι ὁ λεγόμενος Τεῦθος, Ἑλλ. μεγαλύτερος τῆς Τευ-
θίδος, ὁ χυθ. ὀνομαζόμενος * Τράψαλος, τὸν ὅποιον ἐτυμολόγησα
ἄλλου (Σημειώσ. εἰς τὸν Ξενοκράτ. σελ. 194) ἀπὸ τὸ * Θραύ-
σαλος ἄχρηστον, Θρυψίχρως, Ἑλλ. Καὶ οὗτος πιθανὸν ὅτι εἶναι
ὁ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενος μὲ ταυτόσημον ὄνομα
Casseron, καὶ ὅχι ἡ Τευθίς (Ἴδε Βελώνιον De Aquati-
lib. II, pag. 339).

ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ. Ζ. Μαλάκια.

ΜΑΛΕΑ, Σηλ. Δ. Δὲν τὸ ἐνόησεν. Ἀπὸ τὴν φερομένην
μαρτυρίαν ποιητοῦ βαρβάρου,

—————Κεῖς τούτην τὴν μαλέαν
Ἡ καρδιά μου λέγειτο, ἐγὼ θέλω νικήσι,

ὅτι ἡ Μ α λ έ α σημαίνει πόλεμον, μάχην (rixε), ὄνομα συγ-

γενές καὶ συνών. τοῦ Μάλωμα, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ ῥήμ. Μαλόνω (Ἄτακτ. II, σελ. 233).

ΜΑΛΘΗ. Ζ. Μάλτη.

ΜΑΛΙΣ, Δ. πάθος τῶν ἵππων καταρρόϊκόν (ἴσως Morfondure). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Μαλιή, τὸ περὶ τὰ ὑπο-
» ζύγια πάθος, ὅτε βήττη » καὶ « Μαλὶς... ἄφθα, φλεγ-
» μονή ». Ὁ Σουΐδας τὸ ὀνομάζει ἄρσ. « Μαλιασμός, νόσος
» περὶ τοὺς ὄνους γινομένη, ὅς ἐστι κατάρρους διὰ μυκτῆρων,
» καὶ σρόφος περὶ αὐτοὺς, κ. τ. λ. »

ΜΑΛΤΗ. « Πρῆσις, εἶδος κήτους θαλασσίου, ἡ λεγο-
» μένη Μάλτη » Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Φαβωρίνον. Ὁ Ὀ-
πιανὸς (Ἀλιευτ. I, 371) ὅμως τὸ προφέρει διὰ τοῦ ᾤ Μάλθη
καὶ τὸ λέγει διάφορον ἀπὸ τὴν Πρῆσιν, ὡς καὶ ὁ Αἰλιανὸς
(Περί ζ. ἰδιότ. IX, 49) « Καὶ ὁ φύσαλος, καὶ ἡ Πρῆσις,
» καὶ ἡ καλουμένη Μάλθη ».

ΜΑΜΜΑΚΟΥΘΟΣ, Δ. Ζ. Μαμουκώδης.

ΜΑΜΟΥΚΩΔΗΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Νικήταν :
« Ἐθεάτε γοῦν τὰ σκηνικὰ ταῦτα καὶ μαμουκώδη ὁ βασιλεὺς
» πρόσωπα καὶ ἡ βασιλὶς ». Καὶ τὸ νομίζει παράγωγον ἀπὸ
τὸ Μαῖμου, Δ. Πίθηκος, Μιμῶ, Ἑλλ. (singe). Πιθανώτε-
ρον κρίνω, ὅτι ἐχυδαΐσθη ἀπὸ τὸ Μαμμάκουθος ἢ Μαμμάκυθος,
Ἑλλ. ὁ μωρὸς (niais, sot) οἶον Ἀρισοφάν. Βατρ. 989),

Τέως δ' ἀβελτερώτεροι

κεχηνότες μαμμάκυθοι

Μελιτίδαι κάθηντο.

ΜΑΜΟΥΛΙΖΩ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Ἀναμηνυκᾶσθαι, Ἑλλ.
(ruminer). Μαμουλίζω, Σ. μὲ συνών. Ἀναμασσῶ. — 2)
Μαμουλίζω, Σ. (mâchonner, pignocher). Ἰδ. καὶ
Ἄτακτ. IV, σελ. 571.

Τὸ Μαμουλίζω συγγενεύει μὲ τὸ Μοιμύλλω, Ἑλλ. καὶ παράγεται ἀπὸ τὸ ὀνοματοποιημένον Μαμμάν, Ἑλλ. « Μαμ- » μάν, ἐπὶ τῆς παιδικῆς φωνῆς Ἑσθίειν » λέγει ὁ Ἡσύχιος · ὁ δὲ Φώτιος : « Μαμμάν, Ἀργεῖοι, τὸ Ἑσθίειν ». Ἰσως δὲ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Μυλίζω (τὸ Ἀλέθω) Μουλίζω καὶ Μαμουλίζω. Πολλὰ τῆς μασσήσεως καὶ τῶν ὀδόντων ἔργα μετεφέρθησαν ἀπὸ τὰς ἐργασίας τοῦ μύλου, οἷον Ἀλέθω (moudre), ἀντὶ τοῦ Ἑσθίω ἢ Μασσῶ (mâcher) · « Μύ- » λακροι, Ἑλλ. οἱ γόμφιοι ὀδόντες » (dents molaires) κατὰ τὸν Ἡσύχιον· τῆς αὐτῆς γενεᾶς εἶναι καὶ τὸ Μυλιόωντες, Ἑλλ. τοῦ Ἡσιόδου (Ἔργ. καὶ ἡμ. 530), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν σχολιασὴν « Τοὺς ὀδόντας συγκρούοντες » καὶ τὸ Μυλ- λαίνω, Ἑλλ. ὅθεν τὸ σύνθετον « Διαμυλλαίνειν... ἐπὶ τοῦ » τὰ χεῖλη διασρέφειν, κ. τ. λ. » κατὰ τὸν Ἡσύχιον, καὶ ἀνα- διπλασιασμένον (κατὰ τὸ ἡμέτερον Μαμουλίζω) « Μοιμύλ- » λειν, Σηλάζειν, ἐσθίειν, καὶ τὰ χεῖλη προσάπτειν ἀλλήλοις » κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον. Ἴδε καὶ τὰ σημειωθέντα πρότερον (Ἄτακτ. II, σελ. 235).

MAMOYTÍA. Ζ. Μαχμουτά.

ΜΑΝΔΆΚΗΣ, Δ. φέρει ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. κ', σελ. 818) « Ὁ δὴ Μανδάκης κυρίως... δεσμὸν χόρτου δηλοῖ, » κατὰ τινὰ γλῶσσαν· καὶ φυλάσσεται ἡ τοιαύτη λέξις παρὰ » τοῖς κατὰ Θράκην ».

ΜΑΝΔΗΛΙΔΑ, μὲ ἐξήγησιν Βούφθαλμον ἀπὸ Γλ. ἱατρι- κά, Δ. Βούφθαλμον, Ἑλλ. (œil de bœuf). Οὕτως ὠνο- μάσθη, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 256), διότι ἔχει « φύλ- » λα ὀφθαλμοειδῆ, ὅθεν καὶ ὠνόμασθαι ». Εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxvii) εὕρισκω δύο Βούφθαλμα, τὸ Buphthalmum spinosum τῶν φυτολόγων (Buphthalme-épineux) ὀνομαζόμενον

Γραικισὶ Καρφόχορτον, καὶ Bupthalmum maritimum (Bupthaltme maritime) μὲ πολλά παράξενον Γραικικὸν ὄνομα Χαρτοκαδίφι.

ΜΑΝΔΡΑ, Δ. Μάντρα Σ. τόπος ὅπου περικλείονται τὰ πρόβατα (bergerie, bercail). — 2) Αὐτὰ τὰ πρόβατα ἢ τὸ Κοπάδιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 241-242).

ΜΑΝΔΥΛΙΟΝ, Δ. Μαντίλι, Σ. (Ἄτακτ. I, σελ. 219). Εἶδος μανδυλίου (essuie-mains) ἦσαν καὶ τὰ ὀνομαζόμενα Λάσια, Ἑλλ. κατὰ τὸν Πολυδεύκην VII, 16), « Λάσια δὲ ἐκάλουν τὰ μαλλοὺς ἔχοντα χειρόμακτρα, ὡς ἀπὸ » τῆς δασύτητος ὥστε οὐδὲν κωλύει τὰς ὀνομαζομένης ΜΑΝ- » ΤΕΪΛΑΣ καλεῖν οὕτω » ἢ ΜΑΝΤΗΛΑΣ κατὰ ἄλλα χειρόγραφα, Δ.

ΜΑΝΪΣΚΙΟΝ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ Corbis (corbeille), καὶ φέρει ἀπὸ Γλ. « Σιπύα, τὸ μανίσκιον, ἡ ἀρτοθήκη » καὶ τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Mannequin.

ΜΑΝΝΑ, Θηλ. καὶ τὸ Μάννα, οὐδετ. Τὸ οὐδέτερον εἶναι τῶν Ἑβδ. Μᾱν καὶ Μάννα, ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Μανού, σύνθετον ἀπὸ δύο λέξεις מן מנ (Μᾱν οὐ) σημαίνουσας «Τί » τοῦτο; » διότι τοῦτο ἐφώναξαν οἱ Ἑβραῖοι ἐρωτῶντες ἕνα τὸν ἄλλον, εὐθὺς ὅτε ἶδαν τὸν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς βρεχόμενον διὰ θαύματος ἄρτον, ὅστις τοὺς ἔθρεψε τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ (Ἑξόδ. 15', 15-35), καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Δαυὶδ ὠνόμασεν « Ἄρτον οὐρανοῦ » καὶ « Ἄρτον ἀγγέλων » (ψαλμ. 135', 24-25). Ἔτι καὶ σήμερον οἱ Μοναχοὶ τοῦ Σιναίου ὄρους Μάννα ὀνομάζουν τὸν συναγόμενον χυλὸν ἢ ὀπὸν, ρέοντα ἀπὸ δένδρα τινά, εἰς σύσασιν μέλιτος, τὸν Ἀραβισὶ ὀνομαζόμενον Τερενιαβδίν. Οἱ Ἀραβες τὸν πωλοῦν φέροντες εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὡς ἰσορεῖ ὁ Βελώνιος (Observat. II, 65, pag. 287) ὅστις κακῶς ἐνόμισε τὸ Τερενιαβδίν τὸ αὐτὸ

μέ τὸ Κέδρινον ἔλαιον τοῦ Ἱπποκράτους (Περὶ γυναικ. φύσ. § 29, σελ. 384 Lind). Τοῦτο εἶναι ῥητίνη δένδρου τῆς κέδρου, ὀνομαζομένη διὰ τοῦτο καὶ Κεδρία, ὡς ὀρθῶς τὸ ἐξήγησεν ὁ Ἑρωτιανὸς « Κεδρίνῳ ἐλαίῳ, τῇ κεδρία ». Τὸ δὲ τῶν Ἀράβων εἶναι ὕλη τις μελιτώδης προσκολλωμένη, ὡς πάχνη, εἰς τὰ φύλλα, τοὺς κλάδους καὶ αὐτὸν τὸν κορμὸν διαφόρων δένδρων, τὴν ὁποίαν ὁ Γαληνὸς ὀνομάζει Ἀερομέλι καὶ Δροσόμελι, ὁ Διοσκορίδης (I, 37) Ἐλαιόμελι, καὶ ὁ Πολύαινος (Στρατηγημ. IV, 3, § 32, σελ. 125) (Ἵον μέλι ἤγουν βρόχινον μέλι). Ἀπὸ τῶν τριῶν τούτων ὀνομασθέντων συγγραφέων τὴν παραβολὴν μετὰ ἰσορούμενα ἀπὸ τὸν Ἀμύνταν (παρὰ Ἀθην. XI, σελ. 500) περὶ τοῦ Ἀερομέλιτος, συμπεραίνεται ὅτι Μάννας εἶδος ἦτο καὶ τοῦτο. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες (οἱ παλαιοὶ λέγω), δὲν τὴν ἐμεταχειρίσθησαν ὡς καθαρτικόν, καθὼς οἱ μεταγενέστεροι τοῦ μεσαιῶνος ἰατροί, ἂν κ' ἐγνώριζαν τὴν καθαρτικὴν αὐτῆς δύναμιν. Ἐλαιόμελι τὴν ὠνόμασεν ὁ Διοσκορίδης, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἀπὸ μόνας τᾶς Ἐλαίας (oliviers) τῆς Συρίας ἐγεννᾶτο, « Ἐλαιόμελι κατὰ » Πάλμυραν τῆς Συρίας ἐκ τοῦ σελέχους [τῶν] ἐλαίων, μέλιτος παχύτερον ρεῖ, γλυκὺ τῇ γεύσει, ὅπερ πινόμενον... ἄγει κατὰ κοιλίαν, κ. τ. λ. ».

Μάνναν ἢ Μάννην, καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἰατροί, τρέψαντες εἰς Ξηλυκὸν τὸ κατὰ παράδοσιν Ἀσιανὸν Μάννα, ὠνόμαζαν καὶ τὰ αὐτομάτως χωριζόμενα ἀποτρίμματα τοῦ λιθανίου, ἢ ὑποσείσματα, ὡς τὰ ὀνομάζει ὁ Γαληνὸς, καὶ τὰ ἐμεταχειρίζοντο ὡς τοπικὸν ἐξωτερικὸν ἱατρικὸν ἢ καὶ εἰς κλυσμοὺς τῆς μήτρας, κατὰ τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην (Ἐπιδημ. II, 2, σελ. 692, Lind.) « Ἐξανθήματα, πρὸς ἃ τῇ μάννῃ χρώμεθα » καὶ πάλιν (Περὶ γυναικ. I, 111, σελ. 504) « Σιδίοισι καὶ μάννῃ... κλύζε ».

Ἡ σημερινή καθαρτικὴ τῶν ἱατρῶν Μάννα, συνάγεται ἀπὸ τὴν Μελίαν (frêne), τὴν κοινῶς λεγομένην Μελέαν, Σ. Δ. ἢ ἄρσ. Μέλιον (Stackhouse, pag. lxxx), καὶ ἐξαιρέτως τὴν Μελίαν τῆς Ἰταλικῆς Καλαβρίας. Ζ. Κηριόφυλλον.

Μάνναν ἀκόμη ὠνόμαζαν κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ καὶ οἱ Δυτικοὶ χριστιανοὶ ἐλαιώδη ἢ καὶ κονιώδη τινα ὕλην ἀναδύζουσαν (ὡς ἐπίστευαν) ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν ἁγίων, καὶ θαυματουργοῦσαν διαφόρων ἀρρώρημάτων Θεραπείας (Δουκαγγ. λέξ. Μάννα). Τὴν ἔλεγον καὶ Μύρον (ὁ αὐτ. λέξ. Μύρον), ὅθεν ἔμεινεν ἀκόμη ὁ Μυροβλύτης (qui fait jaillir des parfums) ἐπίβητον τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Σήμερον οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μυρισθῶσιν ὑπάγουν εἰς τοὺς μυρεψοὺς, καὶ οἱ ἁρρώεσσι συμβουλευόνται τοὺς ἱατρούς.

ΜΑΝΟΛΑΤΟΝ, Δ. Ἰδε Ἄτακτ. I, σελ. 318.

ΜΑΝΟΥΑΛΙΟΝ, Δ. Μανουάλι, Σ. Κανδήλα, ἢ λαμπάς, δυνατὴ νὰ φέρεται μὲ τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ Manualis, Ῥωμ. ἀπὸ τὸ Manus, Ῥωμ. ἢ Χεῖρ, Ἑλλ.

ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑ (Ἄτακτ. IV, σελ. 416). Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 17, σελ. 40) τὴν ἤκουσεν εἰς τὴν Κρήτην, ὀνομαζομένην Μαθερίνα (Matherina).

ΜΑΝΤΡΑ. Ζ. Μάνδρα.

ΜΑΟΥΝΑ, Σηλ. Σ. εἶδος πλοίου φορτηγοῦ, Ὀλκας, Ἑλλ. (Mahonne). Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 2, pag. 172) παραβάλλει τὰς Μαούνας μὲ τὰς Ἰππαγοὺς ἢ Ἰππαγωγούς, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν.

ΜΑΠΠΑ, Δ.

ΜΑΡΑΝΙΣΚΩ, Δ. Μαραντζιάζω, Δ. Σ. Μαραγγιάζω, D. Μαραίνω, Ἑλλ. (faner, flétrir).—2) Μαραντζιάζω, Σ. καὶ Μαραντζιάζομαι, Σ. (se faner, se flétrir).—3)

Μεταφορ. σημαίνει τὸ Ἀδημονῶ λυποῦμαι δι' ἀτυχίαν τινὰ (languir, sécher d'ennui), οἷον Ἐμαραγγίασα νὰ τὸν προσμένω, Ἐμαραγγίασεν ἡ γλῶσσά μου νὰ τὸν συμβουλεύω. Καὶ εἰς τοῦτο ἴσως ἀρμόζει ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου : « Μαραίνεται, μαίνεται ». Τοῦ Μαρανίσκου συνών. εἶναι τὸ Φλογομαραίνομαι (Ἄτακτ. IV, σελ. 651).

ΜΑΡΑΣΚΙΑ μὲ συνών. Ξυνοκέρασα, Δ. ἤγουν ὄξυνα κεράσια (griottes) τὰ κοινότερον ὀνομαζόμενα Βίσινα (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 54). Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Marasca, τὸ σημαῖνον αὐτὸ τοῦτο τῶν κερασιῶν τὸ εἶδος, ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ Marasquin, ποτὸν οἰνῶδες σκευαζόμενον ἀπὸ τὰ Μαράσκια.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΟΝ. Ζ. Ὀροβος καὶ Πιννέριον.

ΜΑΡΙΣΚΑΛΔΟΣ, Δ. καὶ Μαρισκάλκος, Δ. ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατιν. τὸ Marescalcus ἢ Marscalcus, Δ. τὸ σημαῖνον ἀπλῶς Ἱπποκόμον, Ἑλλ. (maréchal, palefrenier) τὸν Τουρκοχυδαῖστί λεγόμενον * Σεῖσην.—2) Μαρισκάλδος, Δ. ἀξίωμα αὐλικὸν τῶν δυτικῶν ἡγεμόνων, οὕτως ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Νικήταν : « Μαρισκάλδος ἦν » τὰξίωμα ὁ ἀνὴρ· δηλοῖ δὲ καθ' Ἕλληνας ἡ φωνὴ τὸν Πρω- » τοστράτορα » Δ. Στράτορα, Δ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμ. τὸν ἐπιμελητὴν τῶν ἵππων ἢ Ἱπποκόμον· ἐπειδὴ μὴ ἀπὸ τὰς φροντίδας του ἦτο καὶ νὰ τοὺς στρόνῃ ὅθεν καὶ « Σάγματα, » στρατούρια ἀλόγων ». Ὁ δὲ τοὺς στρατορας τούτους ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ κυβερνῶν ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους καὶ Πρωτοστράτωρ, Δ. ἔτι δὲ καὶ Κόμης τοῦ στό- βλου, Δ. καὶ Κονόσταβλος, καὶ Κοντόσταβλος, Δ. (ὅθεν τῶν Γάλλων τὸ connétable). Καὶ ἐπειδὴ ἐφρόντιζε καὶ τὰ τοῦ πολέμου, εἰς τὰς ἐκστρατείας, συνοδεύων τὸν βασιλέα, ὥς οἱ Μαρισκάλδοι τῶν Γάλλων εἰς τὰ πολεμικὰ, ὀνομαζόμενοι

μέ διάφορα ὀνόματα, κατὰ τὰς διαφοροῦς ἐπιστασίας των (Maréchal des logis,—de camp,—de bataille,—de France), εὐλόγως ὁ Βουδαῖος ἐπαρωμοίαζε τὸν Μαρискаλδον μέ τὸν Πολέμαρχον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν.

ΜΑΡΚΑΣΙ, Σ. Μαρκασήτα, καὶ Μαρκασίτα, Σηλ. Δ. μέ συνών. Μαγνησία, Δ. Μαγνητίς, Ἑλλ. διάφορος ἀπὸ τὴν Μαγνητίαν, τὴν ἔλκουσαν τὸν σίδηρον (aimant). Ἡ Μαρκασίτα (Talc), εἶναι ἡ Μαγνητίς τοῦ Θεοφράστου (Περὶ λίθων, σελ. 696, μέ τὰς σημ. τοῦ Schneider, σελ. 568). « Ἡ μαγνητίς αὕτη λίθος ἡ καὶ τῇ ὄψει τὸ περιττὸν ἔχουσα, καὶ ὧς γε δὴ τινες θαυμάζουσι τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ, » μὴδαμῶς οὖσαν συγγενῆ » ὅπου νομίζω ὅτι ἐγράφετο πάλαι ὧς γε δὴ. Μαρκασίταν καταχρηστικῶς ὠνόμασαν τὴν Μαγνησίαν (talc) ἐπειδὴ ταύτης τὸ χρῶμα ὁμοιάζει τὸν ἄργυρον, ὡς λέγει ὁ Θεόφραστος, τῆς δὲ Μαρκασίτας (Marcassite) πλεον τὸν χρυσόν.

ΜΑΡΚΕΖΗΣ. Ζ. Εὐγενής.

ΜΑΡΚΕΖΙΟΣ, καὶ ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ, Δ. Μαρκέζος, Σ. (marquis).

ΜΑΡΟΔΙΑ, μέ ἐξήγησιν Μελάνη, Δ. ἡ ὡς τὸ γράφει ἄλλου Μελάνθιν, Δ. μέ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. ἱατρικὰ « Κύμινον » Αἰθιοπικόν ». Τὸ Μαροδία, ἡ ἐκακογράφη ἡ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Μυρωδία, ἐπειδὴ τὸ Μελάνθιον ἐλέγετο καὶ Μαυρομυρωδία (Ἄτακτ. IV, σελ. 288).

ΜΑΡΣΑΠΑΣ, Σ. Δ. Μαρτζαπάς, Δ. ἀπὸ τῶν Ἰταλῶν τὸ Marzapane (Massepain), μικρὸν πιττάριον σκευαζόμενον ἀπὸ ἀμύγδαλα κοπανισμένα καὶ ζάχαρην. Ὡνομάζετο ἴσως καὶ Πλακόπιττα, κατὰ τὴν φερομένην μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Δ. « Ἀμὴν (ἰσ. Ἄμης), πλακοῦντος εἶδος, θεωρία καὶ ἰδέα

» πλακοπίττας, ὁ λεγόμενος μαρσαπάς ». Καί πάλιν « Τῆς »
 » πλακοπίττας, ἡγουν τοῦ μαρτζαπᾶ ».

Ἡ πρώτη λέξις ἔπρεπε νὰ ᾦναι, Ἄμης, ἡτός, πλὴν ἂν
 ἐπρόφεραν τὴν αἰτιατικὴν καὶ Ἄμην ἀντὶ τοῦ Ἄμητα. Ἡ
 αὐτὴ διαφορά ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, ἐπειδὴ φέρει
 « Ἄμην, πλακοῦντος εἶδος » καὶ « Ἄμητες, πλακοῦντος
 » εἶδος ».

Τῶν παλαιῶν ὁ Ἄμης, Ἑλλ. ἐσκευάζετο μὲ γάλα· εἰς τοῦ
 Ἀριστοφάνους (Πλουτ. 999) τὸ

Ἄμητα προσαπέπεμψεν ἡμῖν τουτονί,

ὁ σχολιαστὴς ἐξηγεῖ τὴν λέξιν « Εἶδος πλακοῦντος γαλακτώδους ».
 Τὸ δὲ ἄξιον σημειώσεως, ὅτι ἄλλος σχολιαστὴς ἐξηγεῖ Ἄμητα
 « Τὴν ἰδιωτικῶς λεγομένην Φλεψίαν » καὶ τρίτος ἄλλος,
 « Τὰ κοινῶς Ταρχανά ». Ἀλλ' ἡ μὲν Φλεψία ἄλλου γρά-
 φεται Φλουσία καὶ Φλατία, καὶ ἐξηγεῖται ὡς λέξις γεννηθεῖσα
 ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν flan τὸ σημαῖνον Πλακοῦντια σκευασμένα μ'
 αὐγὰ καὶ γάλα (ἴδ. τὸν Πλουτ. τοῦ Ἀριστοφάν. στίχ. 999,
 σελ. 349, ἐκδ. τοῦ Hemsterhuis). Τὸ δὲ Ταρχανά δὲν
 εἶναι πλακοῦς ἀλλ' ὁ ἄρσ. λεγόμενος Τραχανᾶς ἢ Ταρχανᾶς,
 διὰ τοῦτο ἴσως συγχυθεὶς μὲ τὸ Ἄμητα, πλακοῦντα, διότι μὲ
 τὸ γάλα σκευάζεται καὶ ὁ Τραχανᾶς, ὡς ὁ Ἄμης. Ζ.
 Τραχανᾶς.

ΜΑΣ, τὸ Λάπαθον, Δ. ἀπὸ Γλ.

ΜΑΣΑΛΕΥΤΙΚΗ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Σφάγνον,
 » Τὸ ΣΥΤΕΛΙ Τὸ ΜΑΣΑΛΕΥΤΙΚΗ » κακογραμμένην,
 ἀντὶ τοῦ: ΣΕΣΕΛΙ Τὸ ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΙΚΟΝ. Τὸ Μασσα-
 λιωτικὸν τοῦτο Σέσελι τοῦ Διοσκορίδου ὠνομάζετο καὶ
 Σφάγνον καὶ Πλατυκύμινον (Διοσκορίδ. III, 60,
 σελ. 402, ἐκδ. Sprengel). Παρὰ τοῦτο ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης

καὶ δευτέρον ἄλλο, « Σέσελι Αἰθιοπικόν » καὶ τρίτον, « Σέσελι Πελοποννησιακόν » ὀνομάζει δὲ καὶ τὸ Τορδύλιον « Σέσελι » Κρητικόν » (Αὐτ. αὐτόθ. σελ. 403-404) περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 607). Τὸ δὲ Σφάγγον *Sphagnum* (*Sphaigne*), εἶναι εἶδος Βρύου, Ἑλλ. ἡ Μνίου, Ἑλλ. (*mousse*).

ΜΑΣΓΙΔΙΟΝ, Μαγίσδιον καὶ Μετζίτιον, Δ. Σμαίτι, Μεντζίτι, Σ. (*Mosquée*), ναὸς Τουρκικός. Τὰ ὀνόματα παράγονται ἀπὸ τὴν γλῶσσάν των (Ἄτακτ. II, σελ. 239), ὡς καὶ τὸ Ἰμαρέτιον, Δ. τὸ σημαῖνον τοὺς μεγάλους ναοὺς, καὶ Ντζαμί, Σ.

ΜΑΣΘΑΡΙΑ, Δ. Τὰ Μασάρια (Ἄτακτ. I, σελ. 216).

ΜΑΣΙΑ. Ζ. Πυράμη.

ΜΑΣΟΥΡΙ, Δ. (*tuyau, tube, canule*), Σωλήν, Ἑλλ. Σωληνάριον, κοιν. Μασούρι, καὶ Μασούριον, Δ. με κακὴν ἐξήγησιν, *Lagenula* Λαγηνίδιον (*carafon ἢ petit broc*). Κατωτέρω τὸ ὀνομάζει Μασούρα (πληθ. ἀπὸ τὸ Μασούρον) με τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν. Τὸ Μασούριον εἶναι λέξις Τουρκική.

ΜΑΣΤΑΡΙΟΝ, Δ. με μαρτυρίαν « Κλείσας τὸν ἄμβυκα » καὶ τὸ μασάριον σὺν τῷ ῥογίῳ » (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 216, καὶ IV, σελ. 486).

ΜΑΣΤΕΛΛΟ. Ζ. Μάζηλος.

ΜΑΣΤΙΛΟΣ, Δ. Ζ. Μάζηλος.

ΜΑΣΤΟΥΡΟΝ. Ζ. Μασούρι.

ΜΑΣΤΡΑΠΑΣ, Σ. (*pot, bocal*), Μαστραπᾶς, Δ. με ἐξήγησιν *Hydria*, Ῥωμ. (Ὑδρία, Ἑλλ.).

ΜΑΤΑΙΟΤΕΚΝΟΝ, οὐσ. οὐδετ. Δ. Νόθος, Ἑλλ. (*bâtard*). Καλὴ λέξις τὸ Ματαιότεκνον, σημαίνουσα *enfant*

de folie, από τὸ Μάταιος ὁ μωρὸς (Ἰταλ. Matto). Ἀνόητα, Ἑλλ. ὠνόμαζαν τὰ ἀφροδίσια, οἶον (Ἀριστοφάν. Νεφ. 417),

Οἶνον τ' ἀπέχει, καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων,

ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν « Τῶν ἀφροδισίων... τὸ ἀνοηταίνειν, μωραίνειν *διὰ* τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον ». Ἐβησαυρίσθη ἡ λέξις εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά, ἀλλ' ὡς ἐπίθ. ἀρσ. Ματαιότεκνος ἐξηγητικὸν τοῦ Ἀλιτόκαρπος ».

MATZOYΜΑΝΟΣ, Δ. Τὰ νομικὰ Γλ. φέρουν : « Ματζουμάνος, ἰσχνόχειρ · Μάνον γὰρ ἡ χεὶρ, καὶ Μάτζον τὸ ἰσχνὸν » ἤγουν ἀπὸ τὸ Manus, Ῥωμ. (main) καὶ τὸ Macer, Ῥωμ. (maigre).

MATZOYΡΑΝΑ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Μαντζουράνα (Ἰτακτ. IV, σελ. 416).

MATΛAΪON, οὐσ. οὐδ. Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ Εὐχολόγιον : « Εἰς ματλαῖα ἐλαίου δώδεκα, καὶ οἶνου ὅσα μέτρα ἱκανὰ κ. » τ. λ. » καὶ τὸ ἐτυμολογεῖ, ὡς ἀπὸ τὸ Matula, Ῥωμ. Ἀμῖς, Ἑλλ.

ΜΑΤΡΙΞ, Δ. καὶ ὑποκορ. ΜΑΤΡΙΚΙΟΝ, Δ. (matricule). Φέρει καὶ ἀπὸ τὰ νομικὰ Γλ. « Μάτρικες, ἀντιγραφαὶ » καὶ ἀπογραφαὶ » καὶ « Matrix, μήτηρ σημείων καὶ ὀνομάτων ».

ΜΑΥΛΙΣΙΑ, Δ. ἀπὸ πνευματικοὺς κανονιστάς : « Ἔσι δὲ » καὶ ἑτέρα ἁμαρτία, ἣτις μεῖζων ἐστὶ μαλακίας, ἐλάττων δὲ ἀρβρενοκοιτίας, ἣτις ὑπὸ δύο... ἀποπληροῦσθαι πέφυκε ». Τὸ ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸ Mollities, Ῥωμ. περὶ τοῦ ὁποίου διςάζω. Γράφεται καὶ Μαβλησία, Δ.

Συγγενεὺς βέβαια μὲ τὸ Μαυλίστρια, Ἑλλ. καὶ κοιν. (maquerelle), ἀπὸ τὸ Μαυλίζω (Ἰτακτ. II, σελ. 47)·

ἀλλ' ἐδῶ ἔγινε κατάχρησις τῆς λέξεως, διότι τὰ συναμαρτάνοντα δύο πρόσωπα, ἂν ἦναι ἄθλια γυναικάρια, φέρουν ἐπίθετον τὸ Τριβάδες, Ἑλλ. (tribades), εἰάν ἀνδράρια, δὲν ἐξεύρω τί τὰ ὠνόμαζαν.

ΜΑΥΡΪ. Ζ. Μελάνη.

* ΜΑΥΡΟΚΑΠΝΟΝ ἤκουσεν ὀνομαζόμενον ὁ Βελώνιος (Observat. II, 14, pag. 198) εἰς τὴν Ρόδον τὸ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 553) ὀνομασθέν Στουράκι, Στύραξ, Ἑλλ. Storax. Τὸ Μαυρόκαπνον, πιθανὸν ὅτι σημαίνει ὄχι αὐτὸν τὸν Στύρακα, ἀλλὰ τοῦ Στύρακος τὴν αἰθάλην ἢ λιγνὺν (suie de Storax) διότι τὸν ἔκαιαν, ὡς τὸ λιδάνιον, καὶ ἐμεταχειρίζοντο τὴν καπνίαν του ὡς καὶ τοῦ λιδάνου, εἰς ἱατρικὰ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Διοσκορίδου (I, 79) « Καίεται δὲ καὶ ὀπτᾶται καὶ φώγνυται καὶ αἰθαλοῦται ὡς λίδανος· ἀρμόζει τε ἡ αἰθάλη πρὸς ἅ καὶ ἡ τοῦ λιδάνου ».

ΜΑΥΡΟΚΟΚΟΝ. Ζ. Μαυροκούκιν.

ΜΑΥΡΟΚΟΥΪΚΙ (Ἄτακτ. IV, σελ. 312). Οἱ Τοῦρκοι τὸ ὀνομάζουν, Τσιορεκοτοῦ, σημαῖνον, Πλακούντων χόρτον, ἢ συνθέτως, Πλακουντόχορτον (herbe aux tourtes).

ΜΑΥΡΟΚΟΥΪΚΙΝ, τὸ Λυχνίδιον, Δ. οὕτως ἐξηγημένον τὸ μετέγραψεν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. Ἀλλὰ τὸ Λυχνίδιον, Λυχνίς, Ἑλλ. εἶναι τοῦ Διοσκορίδου (III, 114) ἢ « Λυχνίς στεφανωματικὴ » ἢ ἡ « Λυχνίς ἀγρία ». Ἡ πρώτη ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς φυτολόγους *Agrostemma coronaria* (Lychnide des jardins ἢ coquelourde des jardiniers) ἢ αὐτὴ καὶ ἡ ἀπὸ τὸν Θεόφρασον ὀνομαζομένη Φλόξ, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (SPRENGEL, *Histor. r. herbar.* I, pag. 91). Ἡ δὲ « Λυχνίς ἀγρία » νομίζεται ἡ *Agrostemma Githago* (Lychnide des blés ἢ Nielle des blés). Καὶ ἐπειδὴ

αὕτη συγγενεῦει πολὺ μὲ τὰ Μελάνθια ἢ Λεπίδια, πιθανόν, ὅτι οἱ τελευταῖοι Γραικορωμαῖοι τὸ ἐσύγχυσαν μὲ τὸ Μαυροκόκκιον, τῶν φυτολόγων τὴν *Nigella* (Ἄτακτ. IV, σελ. 287), ἀπὸ τὴν ὁποῖαν τὸ διακρίνουν καὶ οἱ Γάλλοι μὲ ἰδικὸν ὄνομα *Nielle des blés* εἰς διάκρισιν τῆς *Nigella Damascena* (*Nigelle de Damas*), ἥτις εἶναι τὸ ἀληθινὸν Μαυροκόκκιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. lxxxii) ταύτην μὲν ὀνομάζει Μαυρόκοκκον, τὴν δὲ *Nigella arvensis* (*nielle des blés*) Ἀσπρον λόλλουγι (ἴσ. ἄσπρον λουλούδι, ἢ Ἀσπρολούλουδον), καὶ Μαυροχόρταρο. Ἰσως τὸ Μαυροκούκιν Λυχνίδιον, εἶναι τὸ *Lepidium latifolium*, τὸ ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τοῦ μεσαιῶνος ὀνομαζόμενον *Peffertruch* (*SPRENGEL, Histor. r. herbar. I, pag. 226*).

ΜΑΥΡΌΜΑΡΣΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν *Marrubium*, Ῥωμ. (*marrube*), Πράσιον, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 637). Ὅθεν ὑποπιτεύομαι μὴ τὸ ΜΑΥΡΌΜΑΡΣΟΝ ἐσφαλθῇ ἀντὶ τοῦ ΜΑΥΡΌΠΡΑΣΟΝ.

ΜΑΥΡΟΝΪΑ. Ζ. Φαράσιον.

ΜΑΥΡΟΠΟΪΔΙ, τὸ Ψαράνιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 699). — 2) Μαυροποῦλι ὀνομάζεται προσέτι καταχρηστικῶς, καὶ εἶδος τι κανθαρίδος γεννωμένης εἰς τὸ Κιχώριον (*chicorée*) ἢ ἀπὸ τοὺς Ζωολόγους ὀνομαζομένη *Meloë Cichorii*. Ἰδε τὰς σημ. τοῦ *Schneider* εἰς τὸν Νίκανδρον (Ἀλεξίφαρμ. 115, σελ. 116).

ΜΑΥΡΟΠΡΆΣΙΝΟΣ, Σ. Ἰταλῖσι *Verde oscuro* (*verd foncé*). Κάλλιον τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. « ΜΑΥΡΟΠΡΆΣΙΝΟΣ, » *Cæruleus*, Κυάνεος » Δ. Κυάνεος, Κυανοῦς, Ἑλλ. (*bleu foncé*).

ΜΑΥΡΟΠΡΟΒΑΤΆΔΕΣ, Δ. ὠνομάζοντο ἀπὸ τοὺς

Γραικορωμ. οἱ κάτοικοι τῆς Κολχίδος, Ἑλλ. τῆς νῦν Μιγγρελίας (Mingrélie), ὡς ἔχοντες μαῦρα πρόβατα. Μὲ ταυτόσημον ὄνομα τοὺς ὀνομάζουσι οἱ Τεῦρκοι Καρακογιουνλί (Καρά, μαῦρον, Κοϊοῦν, πρόβατον).

ΜΑΥΡΟΧΟΡΤΑΡΟΝ. Ζ. Μαυροκούκιν.

ΜΑΦΟΡΙΟΝ, Δ. καὶ Mafors, παρακμ. Ῥωμ. Δ.

ΜΑΧΑΙΡΟΦΥΛΛΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Σπαθοδότανον (Ἄτακτ. IV, σελ. 531).

ΜΑΧΜΟΥΤΑ, Δ. ὄνομα Τουρκικὸν τῆς Σκαμωνίας (Ἄτακτ. IV, σελ. 507). Μαμουτιὰν τὴν ἤκουσα πάντοτε προφερομένην ἀπὸ τοὺς Τουρκοχυδαῖζοντας.

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ, Δ. (Majesté) τίτλος διδόμενος εἰς τοὺς Γραικορωμαίους αὐτοκράτορας, μετριώτερος τοῦ συχνότερον διδομένου εἰς αὐτοὺς Θειότης, ἀλλ' ὅχι διὰ τοῦτο δικαιοτέρος. Οἱ Ἀπόστολοι εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἀπέδωκαν τὸ Μεγαλειότης (Λουκ. 9', 43, καὶ Πέτρ. Β', 4, 16) διότι καὶ μόνος αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθῶς Μέγιστος. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἄξιος νὰ λέγεται Μέγας δὲν εἶναι πλὴν ὅστις πράσσει καὶ συμβουλεύῃ τοὺς ἄλλους νὰ πράσσωσι τὰ δίκαια· «Ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος» Μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 23, 19).

Τὸ Μέγας, Δ. ἐκατάντησε νὰ γένῃ συνώνυμον τοῦ Ἡγούμενος (Abbé) εἰς τὰ Μοναστήρια τῶν ἀνδρῶν, ὡς εἰς τὰ γυναικεῖα τὸ Μεγάλη τοῦ Ἡγουμένη (Abbesse) οἶον Ὁ Μέγας ἐπρόσβαξε τοῦτο, Ἡ Μεγάλη ἐπαράγγειλε τὰς καλογραιὰς νὰ κ. τ. λ.

ΜΕΓΑΛΕΪΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν τὸ βιβλίον τοῦ Εὐαγγελίου «Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνῶναι τὸ Μεγαλεῖον εἰσέρχεται κ. τ. λ.» Δ.

ΜΕΓΆΛΗ (Ζ. Μεγαλειότης). — 2) ΜΕΓΆΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ, Δ. ὀνομάζεται ἡ πρὸ τοῦ Πάσχα ἐβδομάς (semaine sainte). — 3) ΜΕΓΆΛΗΝ ΒΟΤΆΝΗΝ, Δ. ὠνόμαζαν τὸ

κριθάριον (orge), ἴσως διότι ἀπὸ πρῶτον τὸ κριθάριον, με-
ταξὺ τῶν σιτηρῶν καρπῶν, ἤρχισαν νὰ τρέφονται οἱ ἄνθρωποι.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ, Δ. ὠνομάσθησαν κυρίως ὅσα τροπάρια
ἦσαν ὕμνοι εἰς αὐτὸν τὸν Θεόν· ἔπειτα ἐτίμησαν μ' αὐτὰ καὶ
τοὺς ἀνθρώπους, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν :
« Τοῦ Κατζύκη Μεγαλυνάρια εἰς Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν ».

ΜΕΓΑΡΑΔΙΑ, καὶ Μεγαρικά, Δ. τὰ πῆλινα ἀγγεῖα.
Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 1203), τὸν σχολια-
σὴν, ὅστις ἐξηγεῖ τὸ « Ἀμπορεῖς νενησμένοι » διὰ τοῦ « Με-
» γαρικά σεσωρευμένα ». Εἰς τὰ Μέγαρα ἡ πηλουργία ἦτο
μία ἀπὸ τὰς κοινοτέρας ἢ πλέον βιωφελὲς ἐργασία καὶ ἐμπο-
ρία· ὅθεν Μεγαρικά κεράμια, Μεραρικὸς ἢ Μεγα-
ρικὸς κέραμος. Ὅθεν καὶ « Μεγαρίσκος, πινακίσκος »
κατὰ τὸν Ἡσύχιον (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούτ. Ἀριστοφάν. σημ. τοῦ
Hemsterhuis, σελ. 274).

ΜΕΓΑΣ. Ζ. Μεγαλειότης.

ΜΕΔΟΣ, hydromeli, Δ. ὕδρομελι, Ἑλλ. Δὲν παρ-
άγεται ἀπὸ τὸ Μέλι ὁ Μέδος, ὡς τινὲς τὸ ἐτυμολόγησαν,
ἀλλ' εἶναι σκυθικὸν ὄνομα τοῦ Ὑδρομελίτος. Ὁ Πρίσκοις (Περὶ
πρέσβ. ἐθν. σελ. 183, ἐκδ. 1829) ἱσορῶν τὰ περὶ τῶν Οὐν-
νων λέγει : « Ἐχωρηγοῦντο δὲ ἡμῖν... ἀντὶ μὲν σίτου κέγχρος,
» ἀντὶ δὲ οἴνου ὁ Μέδος ἐπιχωρίως καλούμενος ».

ΜΕΖΑΣ, Σ. ἐξηγούμενον Stanza à terreno (apparte-
ment au rez-de chaussée). — 2) Μεζὰς ἔτι λέγεται καὶ
τὸ ἐργαστήριον (boutique). — 3) Μεζὰς ὀνομάζεται εἰς
τὴν Χίον, τὸ οἶκημα τῶν δημογερόντων (Ζ. Μέση)· εἰς δὲ τὴν
Σμύρνην λέγεται Χώρα. Ζ. Χώρα.

ΜΕΙΝΔΑΝΙ, Σ. με ἐξήγησιν Ἰταλικὴν Campagna. Φέρει
καὶ Ἱπποδρόμι, Σ. καὶ Ἱππόδρομος, Σ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικὴ
(Μεϊντάν) καὶ σημαίνει τὸν Ἱππόδρομον, Ἑλλ. (hippodrome,
cirque).

ΜΕΛΑ με ἐξήγησιν Ποδάγρα, Δ. καὶ μαρτυρίαν : « Ἀ-

» σ ε μ φ ῆ ποδάγραν, τὴν ἀμετακίνητον ποδάγραν, τὴν
 » Μέλαν ὁποῦ δὲν κινεῖται ». Ἴσως ἀπὸ τὸ Ἀμέλεια, Ἀμέλα
 καὶ Μέλα, ἡ πιθανώτερον ἀπὸ τὸ Μέλλω, Ἑλλ. τὸ Βραδύνω.
 « Μελλήσας, ὑπερθέμενος, βραδύνας » λέγει ὁ Ἡσύχιος.
 Ἀλλ' ἡ ἀμέσως ἀκολουθοῦσα γλῶσσα : « Μέλλειν, Β Α Λ-
 » ΛΕΙΝ, ΜΕΜΦΕΣΘΑΙ » εἶναι αἰνιγμα εἰς ἐμέ· ἂν ἔλεγε
 ΒΡΑΔΥΝΕΙΝ (ἢ ὙΠΕΡΒΑΛΛΕΙΝ), ὙΠΕΡΤΙΘΕ-
 ΣΘΑΙ » ἤθελα καταλάβειν τί λέγει.

ΜΕΛΑΜΠΕΛΟΣ.

ΜΕΛΑΝΑΔΑ καὶ ΜΕΛΑΝΙΑ, Σ. Μελανία, Δ. με
 συνών. Σμῶδιξ, Ἑλλ. καὶ Πελιδνότης (tumeur livide,
 lividité). Ἐξηγεῖ τὸ Πελιδνὸν ὁ Γαληνὸς (παρὰ Foes.
 OEconom. V. Πελιδνὸν) « Τὸ μετέχον ὠχρότητος καὶ
 » μελανίας, οἰονεὶ μολυβδοειδές ». Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεο-
 κρίτου (V, 99) : « Τὴν γοῦν τοῦ σώματος ἐπιφάνειαν,
 » ἥνικα δι' ὑποδρομὴν αἵματος μελαίνηται, πέλλωμα (γρ.
 » πελίωμα) ἢ πελιδνῶμα καλοῦσιν· ὃ τῇ Ἀφροδίτῃ συμβεβη-
 » κέναι φησὶν Ὅμηρος, Μελαίνετο δὲ χροά καλόν ».
 Ἰδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 317.

ΜΕΛΑΝΕΙΑ, Præstigiæ, Δ. Γοητεία, Ἑλλ. (sor-
 cellerie, prestige).

ΜΕΛΑΝΗ, Θηλ. καὶ Μαλάνιον, Δ. Μελάνι, Σ. καὶ
 Μαυρί, Σ. (encre), Μέλαν γραφικόν, καὶ Μέλαν, ἀπλῶς,
 Ἑλλην.

ΜΕΛΑΝΘΙΝ, « Κύμινον Αἰθιοπικόν » Δ. Τὸ Μελάν-
 θιον ἐξηγήθη (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Δύο κύμινα ἵσoreῖ ὁ
 Διοσκορίδης (III, 68-69), ἡμερον καὶ ἄγριον. Περί τοῦ
 πρώτου λέγει : « Κύμινον τὸ ἡμερον, εὖσομον, καὶ τούτου
 » μᾶλλον τὸ ΑἰΘΙΟΠΙΚΟΝ, ὅπερ Ἱπποκράτης ΒΑΣΙΛΙ-
 » ΚΟΝ ἐκάλεσε. Δεύτερον τὸ Αἰγύπτιον, εἶτα τὸ λοιπόν ».

Περὶ δὲ τοῦ ἄγριου : « Κύμινον ἄγριον... σπιθαμιαῖον λεπτόν, » ἐφ' οὗ φυλλάρια τέσσαρα ἢ πέντε λεπτά. οἰονεῖ πεπρι-
 » σμένα, τὴν κατάσχισιν ὡς γιγγίδιον, κ. τ. λ. ». Εὐλόγως
 ἀπόρησεν ὁ Σπρέγγελος (εἰς τὰς εἰς τὸν Διοσκορίδ. σημ. του,
 σελ. 521). περὶ τοῦ Βασιλικοῦ κύμινου, ὅτι κύμινον
 μὲν Αἰθιοπικὸν ὀνομάζεται καὶ ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην πολλάκις,
 Κύμινον δὲ Βασιλικὸν δὲν φαίνεται εἰς κἀνὲν Ἱπποκρά-
 τικὸν σύγγραμμα. Εὐρίσκεται ὁμως καὶ τοῦτο εἰς τὸν Ἱππο-
 κράτην, ἀλλ' ἐκφρασμένον ὡς αἶνιγμα : « Τὸ παρὰ Βασιλεῖ
 » λεγόμενον κύμινον ὈΡΩΣΙΝ ἢ ὀσφραινομένοισι, κ. τ. λ.
 » (Ἱπποκράτ. Περὶ χυμ. IV, σελ. 322 Lind) ». Τὸ αἶ-
 νιγμα τοῦτο ἐπεχείρησα πολλάκις νὰ λύσω μὲ διαφόρους διορ-
 θώτεις, ὅλας δυστυχῆς· ἀρκοῦμαι τῶρα εἰς μόνης τῆς ἐκτῆς
 λέξεως τὴν πιθανὴν ταύτην διόρθωσιν ἈΦΩΣΙΝ. Τὸ δὲ παρὰ-
 ξένα φρασμένον « παρὰ βασιλεῖ κύμινον » σημαίνει τὸ βασι-
 λικὸν κύμινον, ὡς τὸ ἀνέγνωσεν ἢ τὸ ἐνόησεν ὁ Διοσκο-
 ρίδης.

Περὶ δὲ τῆς συνωνυμίας τοῦ Μελανθίου μὲ τὸ Κύμινον,
 τοῦ Δ. ἡ αὐτὴ συνωνυμία εὐρίσκεται, καὶ εἰς τινὰς νεωτέρους
 φυτολόγους, οἱ ὅποιοι ὠνόμασαν τὸ Κύμινον (ὄχι ὁμως τὸ
 Αἰθιοπικόν, ἀλλὰ τὸ Ἄγριον), *Nigella arvensis*, Ῥωμ.
 ἡγουν τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς καὶ Μελαν-
 χόρταρον καὶ Ἄσπρο Πολλούγι (γρ. Ἀσπρολούλουδον
 ἢ Ἀσπρολούλουδι), κατὰ τὸν Ἀγγλον ἐκδότην τοῦ Θεο-
 φράστου (STACKHOUSE, pag. lxxxii).

ΜΕΛΑΝ ΙΝΔΙΚΟΝ, Δ. « Ἀπὸ ἰσατίδος γίνεται καὶ
 » χρυσολίθου » καὶ δευτέραν ἐξήγησιν « Ὁ λίθος ὁ αἱματί-
 της ». Ἡ Ἰσατις, Ἑλλ. εἶναι ὁ ἐξηγηθεὶς ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV,
 σελ. 400) Πάστελλος (pastel). Ὁ Χρυσολίθος, Ἑλλ. καὶ
 κοιν. νομίζεται τὸ Τοπάξιον (Ἄτακτ. αὐτόθ. σελ. 604). Ὁ

Αίματίτης λίθος δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸν Αἷματίτην λίθον τῶν παλαιῶν.

ΜΕΛΑΝΙΟΝ. Ζ. Μελάνη.

ΜΕΛΑΝΟΚΕΦΑΛΙ, Δ. Μελαγκόρυφος, Ἑλλ. Μελανοκεφάλι ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat. I, 11, pag. 29) ὀνομαζόμενον τὸ ὀρνιθάριον τὸ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἱστορ. VIII, 5, § 3. IX, 36, § 3) λεγόμενον Μελαγκόρυφος καὶ τὸ μεταφράζει Γαλλισί Pivoine, προσλέγων ὅτι ὁμοιάζει πολὺ τὴν Συκαλίδαν (becfigue). Ὁ Ἀριστοτέλης ποτὲ μὲν τὸ ἱσορεῖ ὡς τὸ αὐτὸ ποτὲ δὲ καὶ διαφορὸν τῆς συκαλίδος. Ὁ Γάλλος μεταφραστὴς του (CAMUS, *Not. sur l'Histoire des Anim. d'Arist.* pag. 795), τὸ ὀνομάζει διςάζων Mésange charbonnière, ἢ Fauvette à tête noire.

ΜΕΛΑΝΟΚΟΛΗ (γρ. Μελανοκόλλη), Δ. μὲ συνών. Μαυρόπισσα.

ΜΕΛΑΝΤΗΡΙΑ, Δ. μὲ μαρτυρίας ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Τὸ » τοῦ σκυτέως μαυρίν » καὶ « Μελαντηρία ἢ ἀσπαραγγία, » « Μελακάνθη » Μελαντηρία, Ἑλλ. Ἴδε τὸν Διοσκορίδην (V, 118). Λέγεται καὶ Χαλκάνθη, Ἑλλ. μεταλλικὴ ὕλη μελαντικὴ, χρήσιμος εἰς τοὺς σκυτοτόμους (Noir des cordonniers).

Τὸ Μελακάνθη, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Χαλκάνθη. Τὸ δὲ Ἀσπαραγγία δὲν ἐξεύρω τί εἶναι, πλὴν ἂν καὶ αὐτὸ δὲν ἐχαράχθη ἀπὸ κοιμώμενον γραφέα ἀντὶ τοῦ Ἰσπανία, ἐπειδὴ ὁ Διοσκορίδης (V, 114) ἱσορῶν τρεῖς εἰδικὰς διαφορὰς τοῦ Χαλκάνθου, λέγει : « Τὸ δὲ τρίτον κα- » λεῖται μὲν ἐφθόν, σκευάζεται δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ, κ. τ. λ. »

ΜΕΛΕΑ, ΜΕΛΙΑ, ἢ ΜΕΛΙΟΣ. Ζ. Μάννα.

ΜΕΛΙΛΩΤΟΝ. Ζ. Καρδαμίτση.

ΜΕΛΙΣΣΟΒΟΤΑΝΟΝ, Σ. Δ. καὶ Μελισσόφυλλον, Σ. καὶ Μελισόχορτον, Δ. (*Méliste officinale*) Μελισσόφυλλον καὶ Μελίτταινα, Ἑλλ. κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 118). Ἡ Μελίτεια, Ἑλλ. τοῦ Θεοκρίτου (IV, 25), ἐξηγουμένη ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν « Εἶδος βοτάνης, τὸ κοινῶς » λεγόμενον Μελισσοβότανον ».

ΜΕΛΙΣΣΟΦΑΓΟΣ (BELON, *Observat.* I, 9, pag. 22). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 319.

ΜΕΛΟΥΡΙΑ, Δ. *Viscum*.

ΜΕΜΝΙΑ, ἀρσ. Δ. ὁ κοινότερον Ἀρράδωνιασῆς, Σ. Μνήσωρ, Ἑλλ. (*fiancé*).

ΜΕΜΨΙΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ, Δ. λέξ. νομ. Οὕτως ἡρμήνευαν τὸ Ῥωμαϊκὸν *De inofficioso testamento* (*plainte d'un testament inofficieux*, *Action contre un testament inofficieux*). Τὰ Βασιλικά Βάρβαρα Γλ. « Ἡ » Ἰνοφικιόσο τεσταμέντο, ἡγουν ἢ κατὰ ἀτάκτου διαθήκης » μέμψις, οὐκ ἔστιν ἀγωγή διαθήκης, ἀλλ' αἰτία ἐστὶν ἀγωγῶν, » λέγω δὴ τῆς ἐρεδιτάτης πετιτζιόνος, ἡγουν περὶ κληρονομίας ἀπαιτήσεως, κ. τ. λ. ». Διὰ τοῦ Ἀπαίτησις (*action pétitoire*) κληρονομίας καὶ βαρβάρως Ἐρεδιτάτης πετίτζιο, ἡρμήνευαν τὸ Ῥωμ. *Hæreditatis petitio*. Τὸ δὲ *inofficiosum testamentum*, διὰ τοῦ Ἄτακτος διαθήκη. Εὐλογώτερον ἤθελε μεταφρασθῆν Ἀφιλάνθρωπος διαθήκη, ὡς λέγουν πάλιν τὰ Γλ. « Ἰνοφφιτζιόσο, τουτέστι τῆς διαθήκης τῆς γινομένης χωρὶς » ἔργῳ (γρ. ἔργου) φιλανθρωπίας ».

ΜΕΝΝΟΙΑ, Δ. ὠνομάζετο τὸ ὄρνεον ἢ Αἰθυια, Ἑλλ. *Mergus*, Ῥωμ. (*plongeon*). Ἰσως ἀπ' αὐτὸ τοῦτο τὸ *Mergus*, βαρβάρως πρῶτον, Μέργια, ἔπειτα τρισβαρβάρως Μέννοια (Ἄτακτ. IV, σελ. 212).

MENTZÍTI. Ζ. Μασγίδιον.

ΜΕΞ, Δ.

ΜΕΟΝ ἈΘΑΜΑΝΤΙΚΟΝ, τὸ Πευκέδανον, Δ. φυτὸν, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Διοσκορίδης (I, 3) : « Μῆον, τὸ καλού-
» μενον Ἀθαμαντικόν, γεννᾶται πλεῖστον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ
» Ἰσπανίᾳ, κ. τ. λ. ». Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Πλίνιος (XX, 23), πλὴν ὅτι παρομοιάζει τὰ φύλλα του μὲ τὸ Ἄνισον, fo-
liis aniso similis, ὁ δὲ Διοσκορίδης εὐλογώτερον, κατὰ
τοὺς κριτικούς, μὲ τὸ Ἄνηθον « Ὅμοιον καυλῷ καὶ τοῖς φύλ-
» λοις ἀνήθω ». Ὁ Πλίνιος μᾶς ἐξήγησε καὶ τὸ ἐπίθετον, ὅτι
δηλαδὴ Ἀθαμαντικόν ἐπωνομάσθη ἢ ὡς εὐρημένον ἀπὸ τὸν
Ἀθάμαντα [Βασιλέα τῶν Θηβῶν μυθολογούμενον], ἢ ὅτι τὸ
κάλλισον Μῆον γεννᾶται εἰς τὸν Ἀθάμαντα [ὅρος τῆς Θεσ-
σαλίας].

Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ ὀνομάζουσιν *Athamanta meum* (*meum* ἢ *meon*). Τὸ ὠνόμασαν εἰς τὸν Δ. καὶ Πευκέ-
δανον, διότι συγγενεῦει ποσῶς καὶ μὲ τὸ Ἀθαμαντικόν. Ἀλλὰ
τὸ ἰδίως Πευκέδανον τοῦ Διοσκορίδου (III, 92) εἶναι τῶν
σημερινῶν φυτολόγων τὸ *Peucedanum officinale*.

ΜΕΡΣΪΝΙ. Ζ. Μουρζούλιν.

* ΜΕΣΑΖΟΜΑΙ, ῥῆμ. παθ. Λέξις πολεμικὴ χρηστὴ εἰς
τοὺς Γραικορωμαίους τὸ Μεσάζομαι (*être cerné*) ἡγουν
περικυκλόνομαι ἀπὸ τοὺς ἐθροὺς, ἐμβάλλομαι μέσα εἰς αὐτοὺς,
ὥς νὰ μὴ δύναμαι νὰ τοὺς ἀποφύγω. Εὐρίσκεται συχνά εἰς
τὴν Χρονογραφίαν τοῦ Μαλάλα.

ΜΕΣΆΖΟΝΤΕΣ ἢ ΜΕΣΙΤΕΪΟΝΤΕΣ, Δ. ὠνομάζοντο
οἱ ὑπουργοὶ τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων (*les minis-
tres des empereurs.*).

ΜΕΣΗ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 321)

πρόσθεσε ὅτι — 2) Μέση, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικο-
ρωμαίους ἡ Ἀγορά, ὁ Φόρος, Δ. (*place publique* *lieu où l'on rend la justice*). Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ.
« Μέσην, ἀγοράν, ἢ φόρον » καὶ συγγραφέας τῆς Βυζαντί-
δος « Σύραντες αὐτὸν ἐπὶ τὴν μέσσην ἐφόνευσαν ». Ἐκ τούτου
εἶναι ὁ Μεξᾶς τῶν Χίων ὁ σημαίνων τὸν οἶκον, ὅπου συν-
αθροίζονται οἱ Δημογέροντες, νὰ κρίνωσι τὰς διαφορὰς τῶν
πολιτῶν, ἢ νὰ συμβουλευῶνται περὶ τῶν κοινῶν. Ζ. Μεξᾶς.

ΜΕΣΗΜΕΡΙΖΩ, Δ. Μεσημεριάζω, Σ. κοιμῶμαι μετὰ
τὸ γεῦμα (*faire la méridienne*).

ΜΕΣΟΜΕΝΙΟΝ (γρ. Μεσομήνιον), Δ.

ΜΕΣΟΜΗΡΙΑ. Ζ. Μεσόσκελα.

ΜΕΣΟΣΚΕΛΑ καὶ ΜΕΣΟΣΚΕΛΙΑ, οὐδέτ. πληθ. μ.
ἐξήγησιν Κιχῶναι (γρ. Κοχῶναι, Ἑλλ.) τὸ μεταξύ διάστημα
τοῦ γόφου καὶ τοῦ σκέλους. Λέγονται καὶ Μεσομήρια, Δ.

* ΜΕΣΠΙΔΑ. Ζ. Μοῦσκλη.

ΜΕΣΠΙΔΟΝ. Ζ. Κοδόμαλον.

ΜΕΤΑΓΓΙΣΜΟΣ ΨΥΧΩΝ, Δ. (*transvasation des*
ames) ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Μανιχαίους ἡ κοινότερον λεγο-
μένη Μετεμψύχωσις (*Métempsycose*).

ΜΕΤΑΛΛΙΖΩ, Δ. καταδικάζω εἰς ἀνάσκαψιν μετᾶλλων
(*condamner aux mines*). Τὰ Γλ. φέρουν : « Μετάλλου
» χειρουργία, θείου καὶ σιδήρου βάσανος ». Καὶ τὴν τοιαύ-
την ποινὴν ἐπέβαλλαν ὅχι μόνοι οἱ αὐτοκράτορες, ἀλλ' ἐσυγ-
χώρουν καὶ εἰς τῶν ἐπαρχιῶν τοὺς ἄρχοντας νὰ τὴν ἐπιβάλλωσι
καὶ αὐτὴν, καὶ ὅ,τι ἄλλο χειρότερον αὐτῆς. « Οἱ πάσας τὰς
» ἐπαρχίας διοικούντες δίκαιον ἔχουσι ξίφους καὶ τοῦ μεταλ-
» λίζειν ». Ὁ Μεταλλισμὸς ἦτο κατὰ τὸν Ἰούλιον νόμον, ὥς
τὸν ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Ἰούλιος νόμος ἐστὶ καταδίκη, διηνεκὴς,

» ἐξορία εἰς τὸ μέταλλον. Τῇ δὲ τοῦ μετάλλου διηνεκεῖ ἐξορία
» καὶ δήμευσις ἀκολουθεῖ ».

METÁNOIA. Τί σημαίνει κυρίως ἡ Μετάνοια εἰς τὴν διά-
λεκτον τῆς Ὑψηλείας καὶ μὲ πόσιν αὐσηρότητα ἐπεβάλλετο εἰς
τὸν ἁμαρτάνοντα ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐκκλησίαν, ἱσορήθη κατὰ
πλάτος ἄλλου (Συνέκδ. ἱερατικ. σελ. 278-281). Ἡ τόση
αὐσηρότης ἐσυγχωρεῖτο τότε, ἴσως δὲ ἦτο καὶ ἀναγκαία, διότι
κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους φυσικὰ ἔπρεπε νὰ πράσσεται σπα-
νίως, ἐπειδὴ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὅλοι οἱ χριστιανοὶ
ὠνομάζοντο, καὶ ἦσαν ὅλοι σχεδὸν Ἅγιοι (Αὐτόθ. σελ. 109),
καὶ ἀκολούθως, ἐὰν τις ἐξ αὐτῶν ἡμάρτανε, τὸ σκάνδαλον
ἐγίνετο εἰς τοὺς λοιποὺς πολὺ φρικτότερον, καὶ διὰ τοῦτο
πλειοτέρας ἐπιπλήξεως ἄξιον. Μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, καὶ
τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν αὔξησιν, ἀφοῦ καὶ βασιλεῖς καὶ αὐλικοὶ
καὶ πάσης ἄλλης τάξεως δυνατοὶ ἢ πλούσιοι ἄνδρες τὸν ἐδέ-
χθησαν, οἱ πλείότεροι χωρὶς νὰ δεχθῶσι καὶ τὸν ἁγιασμόν
του, ἡ αὐσηρότης τῆς μετανοίας ἔγινε πλέον ἀδύνατος· καὶ
εἰς τόπον αὐτῆς ἐπενεοήθησαν καὶ ἐπεβάλλθησαν εἰς τοὺς ἁμαρ-
τάνοντας ἄλλοι διάφοροι κανόνες, ἐκ τῶν ὁποίων ἕνας ὠνο-
μάσθη — 2) Μετάνοια, Δ. σημαίνουσα μεταφορικῶς τὴν
σκύψιν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γονάτων, συνών. τῆς γονυκλισίας
ἢ τῆς προσκυνήσεως. Αἱ μετάνοιαι ἐδαιρουῦντο εἰς Μικράς
μετανοίας γινομένης μὲ μετρίαν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γο-
νάτων κλίσιν, καὶ Μεγάλας μετανοίας τὰς καὶ Στρω-
τὰς λεγομένας, διότι ἐξαπλώνετο ὅλον τὸ σῶμα ἕως προσ-
κολλήσεως τοῦ προσώπου εἰς τὴν γῆν, ὡς μαρτυροῦν τὰ
τυπικὰ πολλῶν μοναστηρίων. Καθημέραν τῆς πρώτης ἐβδομάδος
τῆς τεσσαρακοστῆς ἐγίνοντο τριακόσαι : « Ποιοῦνται δὲ αἱ ἐν
» τῇ ἐκκλησίᾳ γινόμεναι μετάνοιαι τοῦ νυχθημέρου τριακό-
» σαι ἄνευ τοῦ μεσονυκτικοῦ » Δ. Ἄλλ' αἱ τοιαῦται μετάνοιαι

νοιαὶ ἦσαν ἀσκήσεις Μοναχῶν, τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας γενόμεναι, ἀπ' ὅλους χωρὶς ἐξαίρεσιν χρεωστικῶς, ἂν καὶ ἀπ' ὅχι ὅλους μὲ εὐαρέστησιν, ὡς δημοῖ τοῦ Πτωχοπροδρόμου ὁ Θρηῖνος (Κατὰ Ἡγουμέν. 613)

Τὰ γόνατά μου σθένησαν ἀπὸ τὰς μετανοίας.

Ἐπειτα ἐπροσάσσοντο εἰς τοὺς Μοναχοὺς, ἀπὸ τὸν Ἡγούμενον ὡς ποινὴ, διὰ φανεράς παραβάσεις τοῦ τυπικοῦ, ὡς μαρτυρεῖ πάλιν ὁ αὐτὸς Πτωχοπρόδρομος (Αὐτόθ. 41-43)

Οὐ φέρειν ὅλως δύναμαι τὰς προσαγὰς ἐκείνων·

Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸν Ἐξάψαλμον, ψωμὶν μηδὲν τὸν δώσουν

Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸ θυμιατὸν, ἅς βάλλει μετανοίας.

Καὶ τέλος ἐπεβάλλοντο, ὡς καὶ σήμερον ἐπιβάλλονται, ἀπὸ τὸν πνευματικὸν (confesseur) εἰς τὸν ἐξομολογούμενον ὡς κανὼν τῶν ἁμαρτημάτων (Ζ. Μαλακία). — 3) Μετανοίας, Δ. ὠνόμασαν οἱ Γραικορωμαῖοι, καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὠρισμένους εἰς ὑποδοχὴν γυναικῶν αἰσχροβίων, μετανοημένων ἢ προθυμουμένων νὰ μετανοήσωσι, ὡς δημοῦν αἱ ἀπὸ τὸν Δ. φερόμεναι μαρτυρίαι. Ἐχομεν λοιπὸν λέξιν καὶ οἰκείαν, καὶ ἀναγκαίαν νὰ ἐρμηνεύωμεν τοὺς εἰς τὰ πολιτισμένα ἔθνη συνειθισμένους σήμερον καὶ ὀνομαζομένους Maisons pénitencières, ὀνομαζοντές τους ἀπλῶς Μετανοίας.

ΜΕΤΑΠΙΑΝΩ, Σ. Βοηθῶ τινὰ εἰς τὴν ἐργασίαν του, Συλλαμβάνω, Ἑλλ. οἶον Μοῦ ἐμεταπίασε προθύμως, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ « Συνελαβέ μοι » καὶ « Συνελαβετό μοι τοῦ » πράγματος ». Ἡ Μετὰ πρόθεσις ἐκφράζει τὴν συνώνυμον Σύν, καὶ τὸ ῥῆμα Πιάνω (Πιάζω) τὸ συνών. Λαμβάνω.

ΜΕΤΑΤΟΝ, Δ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ.

METZITION. Ζ. Μασγίδιον.

ΜΕΤΡΙΟΤΗΣ, Δ. Τίτλος διδόμενος εἰς τοὺς Πατριάρχας αὐτοὺς ἀφ' ἑαυτῶν, οἷον « Ἡ ἡμετέρα μετριότης ». « Πρὸς » τὴν ἡμετέραν μετριότητα » τὸ φαινόμενον ταπεινοφρονητικὸς, καὶ σύμφωνος μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐμολύνθη μὲ τὴν ἀντιφατικὴν ἀπαγόρευσιν νὰ μὴ τὸν μεταχειρίζεται ἄλλος πλὴν τοῦ Πατριάρχου, καὶ τοῦ ἀρχιερέως τῆς Θεσσαλονίκης· « Μητροπολίτην ἕτερον οὐκ οἶδαμεν γρά- » φοντα, Ἡ μετριότης ἡμῶν, εἰ μὴ μόνον τῆς Θεσσαλο- » νίκης, ἐν τοῖς ὑπ' αὐτόν. Ἐγένετο δὲ τοῦτο νεωστὶ ἐν ταῖς » ἡμέραις τοῦ βασιλέως τοῦ Καντακουζηνοῦ, ὅτε καὶ οἱ πρῶ- » τοι τῶν Θεσσαλονικέων ἐκκλησιαστικῶν ἔλαβον τοὺς σταυροὺς » ἐν τοῖς σκιαδίοις αὐτῶν ». Ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἐμφυλίου ἐσχάτους πολέμους τῶν Γραικορωμαίων ἡ Θεσσαλονίκη ἐπῆρε τὸ μέρος τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἔδειξε καὶ οὗτος τὴν πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνην, χάρισας εἰς τὸν ἀρχιερέα τῆς τῆν ΜΕΤΡΙ- ΟΤΗΤΑ, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἱερωμένους ἀξιωματικούς του τὸν ΣΤΑΥΡΟΝ εἰς τὰ σκιαδία, τὸν ὁποῖον φέρουν σήμερον οἱ Ἀρχιμανδριταὶ μας κρεμώμενον εἰς τὸ σῆθος. Ὡ Χριστέ, πόσον ἐσολίσσαμεν τὴν Θρησκείαν σου! Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ μετριοφρονέσας τίτλος τοῦ Πάπα « Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ » Θεοῦ ».

ΜΕΤΩΠΙΟΝ, ἡ Χαλδάνη, ἀπὸ Γλ. Δ. Τὸ Μετώπιον, Ἑλλ. ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς, κατὰ τὸν Ἑρωτιανόν, « Τὸ ἐκ καρῶν πικρῶν ἔλαιον » ἢ « Τὸ τῶν πικρῶν ἀμυγδαλῶν » ἔλαιον » ὡς λέγει ὁ αὐτὸς κατωτέρω· διότι καὶ τὰ ἀμύγδαλα Θάσια κάρυα ὠνομάζοντο. — 2) Μετώπιον ἔτι ἐλέγετο καὶ τὸ ἀπὸ τοιοῦτον ἔλαιον μύρον, σκευαζόμενον κάλλισον εἰς τὴν Αἴγυπτον, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XV, σελ. 688). Ὁ Διοσκορίδης (I, 72) ἱστορῶν τὴν σκευασίαν του, μᾶς δι-

δάσκει καὶ διὰ τί ὠνομάσθη καὶ Χαλδάνη : « Σκευάζεται δὲ καὶ » ἐν Αἰγύπτῳ μύρον, ΕΠΙΧΩΡΙΩΣ ὑπ' αὐτῶν καλούμενον » Μετώπιον, διὰ τὴν τῆς χαλδάνης μίξιν· τὸ γὰρ ξύλον ἐξ οὗ » γεννᾶται ἡ χαλδάνη Μετώπιον καλεῖται. Δι' ἀμυγδάλων δὲ » πικρῶν, κ. τ. λ. ». Εἰς τοὺς συγγραφεάς γράφεται Μετώπιον, Μέτωπον, Νέτωπον, Νετώπιον, ἔτι δὲ καὶ Νίωπον (Εἰς τὸν Ἑρωτιανόν). Ἡ ποικιλία τῆς γραφῆς, καὶ τὸ Επιχωρίως τοῦ Διοσκορίδου, μὲ βάλλει εἰς ὑποψίαν, μὴ δὲν εἶναι ἡ λέξις Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ μᾶλλον Αἰγυπτιακὴ, ἀπὸ τὰς Ἀσιανὰς ἴσως διαλέκτους, καθὼς καὶ ἡ Χαλδάνη (Ἄτακτ. IV, σελ. 74).

ΜΕΧΑΝΙΑΖΩ, Δ.

* ΜΗΛΑΔΕΛΦΟΣ, ὁ ἀπ' ἄλλον πατέρα ἢ μητέρα γεννηθεὶς ἀδελφός, ἢ γεννηθεῖσα ἀδελφή, Ἑτεροθαλής, Ἑλλ. (né ἢ née d'un autre lit). Ἡ λέξις εἶναι Μακεδονικὴ. Τινὲς τὸ γράφουν διγενῶς καὶ ὀξύτῳως Μηλαδελφός, καὶ Μηλαδελφῆ.

ΜΗΛΩΤΑΡΙΟΝ, Δ.

ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ, Δ. τὸ ἄλλως λεγόμενον Καλενδάριον (calendrier, almanach).

ΜΗΝΟΛΟΓΩ, Δ. Προγράφω ἢ ὑπογράφω τὸν μῆνα καὶ τοῦ μηνὸς τὴν ἡμέραν εἰς ἐπιστολήν, ἢ ἄλλο τι γράμμα συναλλακτικόν. Καὶ τὸ ῥηματικόν, Μηνολόγημα, ἢ τοιαύτη προγραφὴ ἢ ὑπογραφὴ (date) λεγόμενον βαρβάρως καὶ Δατὸν, ὡς μᾶς διδάσκει ὁ Σουΐδας : « Δατὸν παρὰ Ῥωμαίοις, « σημασία τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ καιροῦ... Μήποτε τοῦτό ἐστιν ὃ « καὶ νῦν συνήθως λέγεται, Τί δατὸν ἔχεις; οἱ δὲ, Ζά- « κανον ».

ΜΗΝΥΜΑ, Δ.

ΜΗΕΟΜΗΛΟΝ, Δ.

ΜΗΡΟΥΛΙΝ, Δ. ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Ἀδωνίς μηρούλιν » Ἀδωνίς, Ἑλλ. ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Θεόφραστον, Adonium (adonium) ἀπὸ τὸν Πλίνιον. Οἱ νεώτεροι φυτολόγοι ὀνομάζουν τρία γένη ἢ τρεῖς διαφοράς, κατὰ τὰς ὥρας τοῦ χρόνου Ἀδωνιν ἔαρος, — φθινοπώρου, — χειμῶνος (adonide de printemps, — d'automne, — d'hiver)· ὁ φθινοπωρινὸς Ἀδωνίς (Adonis Autumnalis) κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxv) ὀνομάζεται σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα Μωρόχορτον. Ὅθεν ὑποπτεύομαι μὴ καὶ τὸ Μηρούλιν τῶν Γλ. ἦτο Μωρούλιν.

ΜΗΤΗ, Δ. Σ. Μύτις, Δ. Μίτη, Δ. Περί ταύτης ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. ν', σελ. 950), « Οἱ τὴν ῥίνα Μύτιν « καλέσαντες οὐ φαύλως οὕτως ὠνόμασαν. Ἔστι γὰρ τῆς « λέξεως ταύτης χρήσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐπὶ θαλασσίων « μέντοι. Ἀριστοτέλης γοῦν φησι τὴν σηπίαν ἔχειν τὸ μὲν « ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ, ἐν δὲ τῇ μύτιδι τὸν θολόν· αὕτη « δὲ, φησί, κεῖται παρὰ τὸ στόμα αὐτὸ κύστεως τόπον « ἐπέχουσα. Ἰσως δὲ ἡ αὕτη μύτις καὶ μηκτῆρ ὑπ' αὐτοῦ « λέγεται ἐν τῷ Αἰ σηπίαί καὶ αἱ τευθίδες... ἐφαρμόττουσι τὸν « μυκτῆρα εἰς τὸν μυκτῆρα κ. τ. λ. ». Ὁ Ἡσύχιος φέρει καὶ διὰ διπλοῦ τ : « Μυττίς, τὸ μέλαν τῆς σηπίας, ὅπερ « ἐν τῷ στόματι ἔχουσα ἐκκρίνει ». Διστάζει περὶ τούτων ὁ « Σνείδερος ». Ἀλλὰ τὸ συγγενὲς Ἀπομύττομαι (se mou-cher), ἀρκεῖ νὰ δείξῃ ὅτι καὶ τὸ Μύτις παλαιὰ τὴν ῥίνα ἐσήμαινε, ἃν καὶ δὲν εὐρίσκεται σήμερον πούποτε εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν.

ΜΥΤΙΣ ἔτι ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην καὶ ὀφάρριον τι, δὲν ἐξεύρω ποῖον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γαληνοῦ :

« Μύτις καλεῖται μὲν οὕτως καὶ τὸ ἐν σηπίας στόματι μέλαν·
« ἀλλὰ καὶ ἰχθύς τις ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους δηλοῦται ». Ἡ
ἐξήγησις τοῦ Ἡσυχίου : « Μύτις, ἰχθύς θήλεια, ἥτις ἄνευ
« ἄρρενος οὐ νέμεται κ. τ. λ. » δὲν μᾶς βοηθεῖ τίποτε.

ΜΙΖΩ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ungere ἀλείφω. Λέξις ἀνύπαρ-
κτος πλασμένη ἀπὸ κακογραφημένην μαρτυρίαν περὶ τοῦ
Φοίνικος : « Ὑπάγει εἰς τὰς κέδρους, ΜΙΖΕΙ τὰς πτέρυγας
« αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀρωμάτων ». Γράφε, ΜΥΡΙΖΕΙ
(parfumer).

ΜΙΚΡΟΚΟΚΚΟΛΟ, ἐνικ. καὶ ΓΛΥΚΥΚΟΚΚΑ πληθ.
Τὰ δύο ταῦτα Γραικικά συνώνυμα σημαίνουν κατὰ τὸν Ἄγγλον
ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxvii)
τὴν *Celtis australis* τῶν φυτολόγων τὴν Γαλλισὶ λεγομένην
Micocoulier, ἥτις εἶναι ὁ Λωτὸς, Ἑλλ. τοῦ Ἱπποκράτους
(Περὶ ἐлк. σελ. 672 καὶ 677 Lind), ἴσως καὶ ἓνας ἀπὸ
τὰ ἱσορούμενα διάφορα γένη τοῦ Λωτοῦ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον
(Περὶ φ. ἱσop. IV, 3, § 1-3, Schneider). Σημειώσιμος
εἶναι ἡ σύμπτωσις τῆς φωνῆς Μικροκόκκοιο μὲ τὴν φωνὴν
τοῦ *Micocoulier*. Τούτου τὴν ἐτυμολογίαν ὡμολόγησεν ὁ
Μενάγιος ὅτι δὲν τὴν εὔρηκεν. Οὐδ' ἐγὼ ἐξεύρω, ἂν οἱ Γάλλοι
ἐπῆραν τὴν λέξιν ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, ἢ οὗτοι ἀπ' ἐκείνους. Τὸ
Μικροκόκκοιον (κακογραφημένου ἴσως, Μικροκού-
κουδον, κοιν. Μικρόκοκκον, Ἑλλ.) σημαίνει τὴν μικρότητα
τοῦ καρποῦ ὡς πρὸς τοῦ δένδρον τὸ μέγεθος, τὸ δὲ Γλυκύ-
κοκκα διὰ τὴν γεῦσιν, ἐπειδὴ τρώγεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς
ἀνθρώπους, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ πτηνά. Ἴδε καὶ Βελώνιον (*Obser-
vat. II, 106, pag. 359*).

Μὴ συγχυθῶσι τὰ Γλυκύκοκκα μὲ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. IV,
σελ. 218) ὀνομασθέντα Γλυκοκούκκια.

ΜΙΚΡΟΠΟΝΤΙΚΟΝ. Ζ. Ἑρμιγκοβόος.

ΜΙΜΙΣΤΡΟΝ. Δ. οὐδ. οὐσ. Μιμήτωρ, Μίμος, Ἑλλ. (singe, farceur, mime). Ἀπὸ ῥῆμα ἄχρηστον τὸ Μιμί-
ζομαι, ἀντὶ τοῦ Μιμέομαι.

ΜΙΝΑΡΕΣ. Ζ. Μουναρά.

ΜΙΝΙΟΝ, μὲ συνών. Κοκκινάβαρι, Σ. Ἀπὸ τὸ Minium, Ῥωμ. (vermillon, minium). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, pag. 231 καὶ 500.

ΜΙΤΗ. Ζ. Μήτη.

ΜΙΧΑΗΛΑΤΟΣ, Δ. Ἄτακτ. I, σελ. 318.

ΜΟΓΓΙΑΛΑΟΣ. Ζ. Μόγγος.

ΜΟΓΓΟΣ, μὲ συνών. Μογιάλος, Δ. (bègue), Μογιάλος, Ἑλλ. Φέρει καὶ Μογγιλάλος ἀπὸ ἱαμβογράφους Γραικορωμαίους,

ἱατρὸν εὐρὼν μογγιλάε τὸν λόγον,

καὶ

Μογγιλάλου δὲ τὴν πέδην γλώσσης λύει,

οἱ ὅποιοι ἐδίπλωσαν τὸ γ διὰ τὸ μέτρον.

ΜΟΔΗΣ ἄρσ. καὶ **ΜΟΔΙΝ** οὐδέτ. (muid) ἀπὸ τὸ Μόδιος, Ἑλλ. ἀλλὰ δισταζόμενον (κατὰ τὸν Οὐόσσιον) ἀν ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Modius, Ῥωμ. ἢ ἀπὸ τὸ Ἑβρ. מִדְיָה (Μιδδὰ) τὸ σημαῖνον Μέτρον (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 292). Ζ. Μόδος.

ΜΟΔΙΣΜΟΣ, Δ. (mesure par muids). Ἀναλογώτερον ἢ το Μοδιασμός, ὡς ἔλεγαν Σταδιασμός, Ἑλλ. (mesure par stades).

ΜΟΔΟΒΙΝΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Cerevisia, Ῥωμ. (cervoise, bière), Ζύθος, Ἑλλ. Ὄνομα βάρβαρον, ἴσως Σκυθικόν, συγγενές τοῦ Μόδος. Ζ. Μόδος.

ΜΟΔΟΝ, οὐδέτ. κακὰ ἐξηγημένον « Commodum,

Cubiculum, Domus, Δ. Εἶναι αἰτιατική τοῦ Μόδος ὀρθότερα ἐξηγημένου ἀκολουθῶς. Ζ. Μόδος.

ΜΟΔΟΣ, « Modus, τρόπος » Δ. Ἀπὸ τὸ Modus, Ῥωμ. ἐπλάσθη ὁ Μόδος, ἢ μάλλον οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβαν τὸ Modus ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἐτυμολόγησεν ὁ Σκαλιγέρος τὸ ἄχρηστον ἑλληνικὸν Μόδος ἀπὸ τὸ Μέδω, Ἑλλ. (τὸ Φροντίζω), ἀλλὰ δὲν ἦτο χρεῖα νὰ ζητῇ τὰ γενέθλιά του εἰς τὸν παρακείμενον Μέμοδα· ὡς Τρέπω, τρόπος, Στρέφω, στρόφος, Φέρω, φόρος, Ῥέω, ῥόος, Λέγω, λόγος, καὶ ἄλλα πολλὰ παρόμοια, οὕτω καὶ Μέδω, μόδος. Πιθανὸν ὅτι ἐκ τούτου ἐγεννήθη καὶ ὁ Μόδιος.

ΜΟΛΑΡΩ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Mollare (lâcher, laisser aller). Ἴσως ἀπὸ τὸ Μωλύω, Ἑλλ. Ὁ Ἡσύχιος (λέξις Μῶλως) φέρει « Μεμωλυσμένη, παρειμένη » καὶ » Μωλύτερον, ἀμβλύτερον ».

ΜΟΛΕΟΝ, Δ. ἐξηγούμενον « Ἄγριον πῆγανον ». Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Μῶλυ, Ἑλλ. « Μῶλυ... πῆγανον ἄγριον » λέγει ὁ Φώτιος. Ζ. Ἄρμαλα.

ΜΟΛΟΣ, ΜΟΪΛΟΣ καὶ ΜΩΛΟΣ, Δ. κτίσμα ἀπὸ πέτρας μεγάλας ἔμπροσθεν λιμένος, εἰς φυλακὴν πλοίων (Môle). Ἀπὸ τὸ Moles, Ῥωμ. τὸ σημαῖνον ὄγκος, ἄχθος, ὅθεν καὶ τὸ Molestus, Ῥωμ. ὁ Ἐπαχθής, Ἑλλ. καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Μολορός, λυπηρός, ἀηδής ». Καὶ αὐτὸ ὅμως τὸ Moles ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Μῶλος, κατὰ τὰ Γλ. « Μῶλος, Moles ». — 2) Μῶλος, αὐτὸς ὁ λιμὴν, Κλειστὸς λιμὴν, Ἑλλ.

Προσθέτει ὁ Δ. καὶ ἐκ τοῦ Μόλος σύνθ. τὸ Κατάμολος, πιθανὸν ὅτι σφαλμογραφημένον ἀπὸ τὸ Κατάβολος Ἑλλ. καὶ κοιν. περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 144). Ζ. Κατάβολος.

MOMYΖΙΑ, Δ. Λέξις ἀνύπαρκτος ἀντὶ τοῦ Αἰμομυξία, γεννηθεῖσα ἀπὸ κακὴν γραφὴν τῆς φερομένης μαρτυρίας : « Οἱ » δὲ εἰς **MOMYΖΙΑΣ** πεσόντες, τουτέστιν εἰς ἰδίας ἀδελφὰς » μονοπροσώπως, **ΗΜΕΡΑΣ**, ἡ ἀδελφογυναῖκα κ. τ. λ. ». Γράφε, **ΑΙΜΟΜΙΞΙΑΣ**, καὶ **Η ΜΗΤΕΡΑΣ**.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ καὶ **ΜΟΝΑΧΟΪ**.

ΜΟΝΑΧΕΪΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Μοναστήριον (monastère).

ΜΟΝΕΔΑ, Δ. Σ. Ἀπὸ τὸ Moneta ἐπώνυμον τῆς Θεᾶς Ἡρας, εἰς τοὺς Ῥωμαίους, τῆς ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (Ῥωμυλ. § 20) ὀνομαζομένης Μονήτα. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς ἐκόπτετο καὶ τὸ δημόσιον νόμισμα, ὠνομάσθη καὶ τοῦτο ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς μετωνυμικῶς Moneta (Monnaie). Ὁ δὲ Σουῖδας ἐτυμολογεῖ καὶ τὴν λέξιν οὕτως. Οἱ Ῥωμαῖοι, λέγει, ἔχοντες χρεῖαν χρημάτων εἰς πόλεμον, ἠρώτησαν τὴν Ἡραν καὶ αὕτη τοὺς ἐχρησιμοδότησεν, ὅτι δὲν θέλουν τοὺς λείψειν χρήματα, ἂν ὁ πόλεμος ᾗναι δίκαιος, καὶ δὲν τοὺς ἔλειψαν : « Τυχόντες οὖν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς αἰτήσεως, ἐτίμησαν Ἡραν » Μονῆταν, τουτέστι **ΣΥΜΒΟΥΛΟΝ**, τὸ νόμισμα ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς ὀρίσαντες χαράττεσθαι » (Σουίδ. λέξ. Μονῆτα), ἀπὸ τὸ Moneo, Ῥωμ. τὸ Συμβουλευῶ.

ΜΟΝΙΤΑΡΙΟΣ (γρ. Μονετάριος), Δ. Ἀπὸ τὸν Σουῖδαν : « Μονιτάριοι (γρ. Μονητάριοι), οἱ περὶ τὸ νόμισμα τεχνῶνται, οἱ ἐπὶ Αὐριλιανοῦ διέφθειραν τὸ νόμισμα, κ. τ. λ. ». **Monetarius**, Ῥωμ. (monnayer) ἀπὸ τὸ Moneta (Ζ. Μονέδα), ὁ * Νομισματοκόπος, ἡ * Νομισματοτέχνης.

ΜΟΝΟΚΕΛΛΙΟΝ, Δ. ἔλεγαν τὸ οἶκημα, ἢ μᾶλλον τὴν φωλεάν, ἐνὸς μόνου Μοναχοῦ χωρισμένου ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς διάκρισιν τοῦ Κοινοβίου cénobie (couvent), καὶ ΜΟ-

ΝΟΚΕΛΑΙΘΗΝ, Δ. τὸν οἰκοῦντα εἰς αὐτὸ, εἰς διάκρισιν τοῦ Κοινοδιακοῦ, Δ. (cénobite).

ΜΟΝΟΚΟΚΚΑ, Δ. ὠνόμαζαν τὰ κρομμύδια, ἡ γένος τῶν κρομμυδίων Uniones, Ῥωμ. ὅθεν παράγει τὸ Γαλλικὸν Oignons. — 2) Μονόκοκκα, Δ. ἔτι Uniones, Ῥωμ. τὰ πολὺ μεγάλα μαργαριτάρια (grosses perles), ὥς νὰ ἔλεγεσ μόνα χωρὶς ὁμοίον αὐτῶν ἄλλο (Uniques Nonpareilles).

ΜΟΝΟΚΡΑΤΩΡ, ὁ διάβολος, Δ. ἀπὸ Γλ. συνών. τοῦ Αὐτοκράτωρ, Ἑλλ. « Ἄρχοντα τῶν δαιμονίων » καὶ « Ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου » ὀνομάζουν τὸν διάβολον οἱ εὐαγγελισαί (Ματθ. ιβ', 24. Ἰωανν. ιβ', 31). Ἐπίθετον ἀρμόδιον εἰς ὅλους τοὺς δεσπότας.

ΜΟΝΟΛΟΓΙΣΤΟΙ, Δ. οἱ Μοναχοί, μὲ μαρτυρίαν : « Μονότροπος ὁ μονολόγιστος... ἤγουν εἰς ἓν ἀποβλέπων, καὶ » τοῦτο μόνον λογιζόμενος, καὶ εὐχόμενος τὸ σωτήριον... » Πάτερ ἡμῶν, κ. τ. λ. ». Ἡ κυριακὴ προσευχή, εἶναι θεία προσευχή, ἀξία νὰ λέγεται συχνά, ἀλλ' ὅχι νὰ βαττολογῇται ἀπὸ τὸ πρωτὶ ἕως ἐσπέρας αὐτὴ μόνη. Ὁ ἄνθρωπος ἐδημιουργήθη, ὅχι μόνον νὰ λέγῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ πράσῃ, ἂν θελῇ νὰ ὠφελῇ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν, ὥς ὠφελεῖται ἀπ' αὐτήν (Ἰδε καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 276). Ζ. Μονότροπος.

ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ ἢ ΚΑΤÀ ΜΟΝΟΜΕΡΙΑΝ, Δ. λέξ. νομ. Μονομερὴς ἢ Κατὰ μονομερίαν κρίσις (jugement par défaut) λέγεται ἡ γινομένη μόνου τοῦ κατηγοροῦντος ἢ τοῦ κατηγορουμένου παρόντος εἰς διάκρισιν τῆς γινομένης Κατὰ διάγνωσιν, Δ. (contradictoirement).

ΜΟΝΟΜΙΤΟΣ, Δ. (d'un fil seul).

ΜΟΝΟΝ, seulement, uniquement. Μόνον καὶ μόνον, purement et simplement.

ΜΟΝΟΞΥΛΟΝ, Δ. πλοιάριον σκευασμένον ἀπὸ μόνον ἓνα κορμὸν δένδρου σκαμμένον (Monoxilo, Canot), Μονό-
 ξυλον, Ἑλλ. — 2) Μονόξυλον, κοντάριον χωρὶς σίδηρον.
 « Ὅπλον ἀσίδηρον » Ἑλλ. τὸ ὀνομάζει ὁ Στράβων (Γεωγρ.
 Μέρ. II, σελ. 288).

ΜΟΝΟΣΤΕΓΟΣ ΟἶΚΟΣ, Δ. (maison à un étage),
 καὶ καθεξῆς * Δίςτεγος (à deux —), * Τρίςτεγος (à
 trois —).

ΜΟΝΟΤΡΟΠΟΣ, Δ. με ἐξήγ. ἀπὸ Γλ. « Μονότροπος ,
 » Μονοτραφῆς, μωρὸς, ἀγαθὸς, ἀγύναιος, ἥ καὶ μονάζων ».
 Ζ. καὶ Μονολόγιστος.

ΜΟΝΟΦΑΓΙΑ, Σ. Δ. ἐν μόνον φάγεμα καθημέραν (un
 seul repas par jour) Μονοσιτία, Ἑλλ. Καὶ ῥῆμ. Μονο-
 φαγίζω, Σ. (manger une seule fois par jour), Μο-
 νοσιτῶ, Ἑλλ.

ΜΟΝΟΧΕΡΙΟΝ, Δ. περιδέσμιον χειρὸς ὅχι μιᾶς μόνης,
 ὡς τὸ ἐξήγησαν τινές, ἀλλ' ἀπλῶς βραχιόνιον (bracelet),
 ἀπὸ τὸ Μόνος συνών. τοῦ Μάνος (Ἄτακτ. IV, σελ. 309).
 Τὰ Γλ. ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν : « Μονοχέρια, ma-
 » nullares ».

ΜΟΝΟΧΟΡΔΙΟΝ, Δ. μουσικὸν ὄργανον, μίαν χορδὴν
 ἔχον (Monocorde), ΜΟΝΟΧΟΡΔΟΝ, Ἑλλ. κατὰ τὸν
 Πολυδεύκην : « Μονόχορδον δὲ, Ἀράβων τὸ εὔρημα. Τρί-
 » χορδον δὲ, ὅπερ Ἀσσύριοι Πανδούραν ὠνόμαζον· ἐκείνων
 » δ' ἦν καὶ τὸ εὔρημα ».

ΜΟΞΑ (moxa) ὀνομάζεται εἰς ὅλας τὰς γλώσσας εἶδος
 τι ἱατρικοῦ καυτηρίου (cautère) συνηθέστατον εἰς τοὺς Κινέ-
 ζους καὶ Ἰαπόνους, τοὺς διὰ τοῦτο νομισθέντας καὶ εὐρέτας.
 Τὴν χνοώδη ἢ βαμβακώδη ὕλην φυτοῦ τινὸς, τοῦ γένους τῆς

Ἀρτεμισίας (*Artemisia chinensis*), σρέφοντες περικαλύπτουν μὲ χαρτίον εἰς σχῆμα κώνου ἢ πυραμίδος, ἀφοῦ ἀνάψωσι τὴν κορυφὴν, προσαρμόζουσι τὴν βάσιν τοῦ κώνου εἰς τὸ πᾶσχον μέρος τοῦ σώματος, καὶ τὸν ἀφίνουσι καίόμενον, ἕως νὰ ἀποκαυθῇ ὅλος. Μεταχειρίζονται τὸ καυτήριον τοῦτο εἰς διάφορα σωματικά πάθη, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὰ ρευματικά· ἀλλ' ὅχι αὐτοὶ μόνοι, ἐπεὶδὴ πράσσεται ἐκ παλαιοῦ ἀπ' ὅλα τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη, ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, ἀπὸ τοὺς Ἀραβας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπέραςσε καὶ εἰς τοὺς νέους Εὐρωπαίους, ὀνομασθέν διὰ τοῦτο καὶ Ἀραβικὸν καυτήριον. Κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουσι, πλὴν κατὰ τὴν ὕλην, μεταχειριζόμενοι ἀντὶ τῆς Ἀρτεμισίας, ἄλλος ἄλλην ὕλην, τὴν προχειροτέραν ἢ τὴν ἐπιτηδειοτέραν εἰς τὴν καῦσιν. Οἱ Τοῦρκοι σήμερον μεταχειρίζονται σχίσμα τι βαμβακεροῦ ὑφάσματος, ἢ τὸ συνήθως βαλλόμενον εἰς τὰ πυροβόλα ὄργανα φωτίλλιον (*Mèche d'artillerie*) ὡς ἱσορεῖ ὁ Βελώνιος (*Observat. III, 20, pag. 415*). Οἱ παλαιοὶ ἱατροὶ Ἕλληνες ἐμεταχειρίζοντο, τὸ Ὡμόλινον (*lin écru*), ἢ τοὺς Μύκητας, ἡγουν τὴν ἀπ' αὐτοὺς σκευαζομένην ἥσκαν (*amadou*). Εἰς τὴν ἰσχυρά ἐπαράγγελαν « Καίειν δὲ τῷ Ὡμολίνῳ » (Ἱπποκράτ. Περὶ παθ. § 3ο, σελ. 180, Lind)· εἰς τὸν ὕδρωπα, « Καῦσαι μύκη- » σιν » (ὁ αὐτ. Περὶ τῶν ἐντ. παθ. § 26, σελ. 229).

Οἱ νομίσαντες τὴν Μόξαν εὖρημα τῶν Κινέζων ἐφαντάσθησαν ὅτι καὶ αὐτό της τὸνομα (Μόξα) εἶν' ἀκολουθῶς λέξις τῆς Κινεζικῆς γλώσσης. Ἀλλ' ἐγνωρίσθη τελευταῖον, ὅτι ἐξ-εναντίας οἱ Κινέζοι ἢ Ἰάπωνοι τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τοὺς εἰς Κίνα καὶ Ἰαπωνίαν ἐπιδημοῦντας Λυσιτανούς καὶ Ἰσπανούς. Εἰς τούτων τὴν γλῶσσαν τὸ Ἀσιανὸν καυτήριον ὠνομάσθη, διὰ τὸ σχῆμά του, *Mecha* (Φωτίλλιον καὶ ἥσκα) φθαρμένον ἔπειτα εἰς τὸ *Moxa*. Ἡ φθορά ὁμῶς αὕτη τὸ πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὰ

ἀληθινά του γενέθλια, τὸ Μύξα δηλαδή τῶν παλαιῶν, τὸ σημαῖνον Φωτίλλιον, ὅθεν ἔλεγαν καὶ Δίμυξον λύχνον (lampe à deux mèches) τὸν ἔχοντα δύο φωτίλλια λύχνον. Ἀλλὰ τοῦ Μύξα συγγενὲς ὄνομα εἶναι καὶ ὁ Μύκης (champignon), ἐκ τοῦ ὁποίου ἐσκευάζετο παλαιά, καὶ σκευάζεται εἰς σήμερον κάμποτε τὸ καυτήριον Μόξα.

Μᾶς συγχωρεῖται λοιπὸν νὰ τὴν ὀνομάζωμεν Μύξαν, ἢ καὶ φυλάσσουντες τὸ σύνθηες εἰς τὴν Εὐρώπην ὄνομα Μόξαν

ΜΟΡΕΑ (Μορέη, Δ.), Συκαμινιά, Σ. καὶ Μουριά, χυδ. Μορέα, καὶ Συκάμιнос, Ἑλλ. Τῶν φυτολόγων ἡ Morus nigra (Mûrier), Συκάμινον, Ἑλλ. τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος· τὸ ὄνομα ὅμως εἶναι Ἀσιανὸν ἀπὸ τῶν Ἑβραίων מור (Σικεμί) ὡς τὸ ἐμετάφρασαν οἱ Ἑβδομήκοντα εἰς ταύτην τὴν ῥῆσιν (ψαλμ. οὗ', 47) « Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάξῃ τὴν ἄμπελον » αὐτῶν καὶ τὰς ΣΥΚΑΜΙΝΟΥΣ αὐτῶν ἐν τῇ πάχυν. Ὅπου οἱ ἄλλοι μεταφρασαὶ ἡρμήνευσαν ΣΥΚΟΜΟΡΟΥΣ, ὀρθότερα. Καὶ τοῦτο προῆλθε, διότι τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔφερε καὶ ἡ Συκόμορος, ἀλλὰ μὲ προσθήκην ὀνομαζομένη « Συκάμιнос Αἰγυπτία » ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φυτ. ἰσορ. I, 1, § 7).

Ἡ Συκόμορος ἢ Συκάμιнос Αἰγυπτία, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς φυτολόγους Ficus Sycomorus (figuier d'Egypte, καὶ figuier de Pharaon). Οἱ καρποὶ τῆς Συκαμίνου ὀνομάζονται Μοῦρα, Δ. κοιν. Μόρα, Ἑλλ. (mûres)· τῆς δὲ Συκομόρου, Συκόμορα, Ἑλλ. (figes d'Egypte), ἀν καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ταῦτα καταχρηστικῶς ἐλέγοντο Μόρα, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 51).

ΜΟΡΟΞΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Μόροξος ἢ λευκογραφῆς »· Κακὰ τὴν ἐνόμισε Χόρτον (herbe) εἶναι λίθος ὀνομαζόμενος Μόροχθος, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (V, 152) « Λίθος Μόροχθος, ὃν ἐνιοὶ Γαλαξίαν ἢ Λευκογρα-

» φίδα ἐκάλεσαν. Ἐν Αἰγύπτῳ γεννᾶται· ὧ καὶ οἱ ὀθονοποιοὶ
 » πρὸς λεύκωσιν τῶν ἱματίων χρῶνται, μαλακῶ καὶ εὐανέτω
 » ὄντι, κ. τ. λ. ». Μόροξον τὸν ὀνομάζει καὶ ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ
 Ἀέτιος· ὁ δὲ Πλίνιος (xxxvii, 10, § 63) Μοροχίτην
 (Morochites). Τὸνομα ἐκρίθη Αἰγυπτιακὸν ἀπὸ τὸ Μαροχθ,
 τὸ Λευκαίνω ἢ δὲ φύσις του, αὐτὸς τῶν ὀρυκτολόγων ὁ Tal-
 cus steatitis, ἢ Creta Brigantiana, Γερμανιστὶ ὀνομα-
 ζόμενος Speckstein (Στεατόλιθος) καὶ Seifstein (Σαπ-
 νόλιθος), κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ.
 σελ. 657).

ΜΟΣΚΕΪΩ, Σ. Μουσκεύω, Σ. Μοσχεύειν, Δ. (κακῶς
 ἐξηγημένον Redolere, Ῥωμ. Ὄζειν, Ἑλλ.) καὶ Μοσκέειν
 (ἴσ. Μοσκεύειν) Δ. μὲ ἐξήγησιν Ἐμβάπτειν, Διαβρέχειν,
 Ἑλλ. καὶ Μοσκεμένος, Βεβρεγμένος, Δ. ἀπὸ τὸ παλαιὸν Μο-
 σχεύω, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ὁμῶς εἰς ἐκείνους ἐσήμαινεν Ἐπιμε-
 λοῦμαι τὴν φύτευσιν, αὔξησιν καὶ τροφήν νέων φυτῶν καὶ
 ἐξαιρέτως τὴν καταβόλευσιν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ὀνομάζοντο
 Μόσχοι καὶ Μόσχια, ὁμωνύμως δηλαδὴ μὲ τὸν Μόσχον, τὸ
 νέον βῶδιον « Μόσχοι οἱ νέοι βλαστοὶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ
 « Μόσχια, ἀπαλὰ φυτὰ, ἢ κρέα Μοσχαρίου, ἢ κρομμύου τὸ
 » σπέρμα » νοῶν τὰ κοινῶς λεγόμενα Κοκκάρια (Ἄτακτ.
 IV, σελ. 237). Φέρει προσέτι : « Μοσχεύματα τὰ νεόφυτα »
 καὶ « Μόσχοισι, τοῖς νεοφύτοις βλαστήμασι, ἀπαλοῖς κλαδί-
 » σκοις ». Ἄλλα δὲ Γλ. (BEKKER, *Anecd. Græc.* σελ.
 280) « Μοσχεύηται, τρέφηται· κυρίως γὰρ Μοσχεῖα ἢ τῶν
 » λεπτῶν λαχάνων μεταφυτεῖα ἢ φυτῶν ». Ὁ δὲ Φώτιος :
 « Μοσχεύων, μεταφυτεύων ». Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ νεοφυτευ-
 μένα ἢ μεταφυτευμένα χρειάζονται μάλιχα συχνὴν πότισιν, ἐκ
 τούτου φυσικὰ τὸ Μοσχεύω, ὅθεν τὸ κοιν. Μοσκεύω ἢ Μου-
 σκεύω, ἐδύνατο νὰ σημάνῃ εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς καὶ ἡμᾶς,

τὸ Ποτίζω, Βαπτίζω εἰς νερόν (humecter, abreuver, mouiller). Ὁ Ἡσύχιος μᾶς ἐφύλαξε καὶ τὴν διὰ διφθόγγου γραφὴν : « Μούσχανον, τὸν βλασόν ».

ΜΟΣΤΡΟΝ, Σ. Δ. λέξι. νομ. Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν : « Μόστρον, φανερόν » καὶ « Μοσρόσον, τὸ ἔχον ἀνθρώπου » καὶ ἐτέρου ζώου μορφήν... τεραστικόν, τερατικόν ». Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Monstrum, Ῥωμ. (monstre), τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Monstruosum, Ῥωμ. (monstrueux).

Τὸ Monstrum (ἀπὸ τὸ Moneo, Ῥωμ. Μηνύω, Ἑλλ. ὄθεν καὶ τὸ Monstro τὸ Δεικνύω ἢ Φαίνω, Ἑλλ.) σημαίνει κυρίως Φάσμα, Δεῖγμα ἢ Μήνυμα, Ἑλλ. Ὁ Οὐόσσιος φέρει ἀπὸ τὰ Γλ. τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὑποκορ. « Mostellum, φάσμα ». Τὰ τοιαῦτα τερατώδη τῆς φύσεως γεννήματα ἐκρίνοντο ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ὡς προμηνύματα μελλόντων πραγμάτων, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Κικέρων (ὅστις βέβαια δὲν τὰ ἐπίστευεν) : Quia enim ostendunt, portendunt, monstrant, prædicant, Ostenta, Portenta, Monstra, Prodigia dicuntur (CICER. *De divinat.* libr. II). Εἰς τοὺς Γραικορωμαίους ἔπειτα ἡ περὶ τῶν τοιούτων δεισιδαιμονία ἐκατάντησεν εἰς ἀληθινὴν μωρίαν. Ὅχι μόνον τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ τερατώδη ζῶα, καὶ ἀπλῶς ὅ,τι σπάνιον καὶ παράξενον ἐσυνέβαινεν, ἀρκοῦσε νὰ καταπλήξῃ, καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλὴν, καὶ τὸν κληρὸν, μ' ὅλον ὅτι αὐτὰ δὲν ὁμοίαζαν μῆτε τὸν μυθευόμενον Μινώταυρον, μῆτε τὴν μυθευομένην Σφίγγα, τὴν

Μιζοπάριθενον θάϊον τέρας,

ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Εὐριπίδης (Φοίν. 1030). Ἐάν τὸ πρὸ τριῶν ἐτῶν (1) δευχθὲν εἰς τοὺς Παρισίους τῶντι τερατώδες

(1) Ἐγεννήθη ἡ Retta Cristina 12 Μαρτίου 1829, ἐφάρθη εἰς

τῆς φύσεως γέννημα, δύο κοράσια νεογνά ζῶντα καὶ κολλημένα προσάλληλα ἢ μάλλον κοράσιον δικέφαλον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν θείαν συνέδρεμεν ὅλος σχεδὸν ὁ λαὸς. χωρὶς νὰ ξυπασθῶσι ἢ νὰ φοβηθῶσι τίποτε θεινὸν ἐξ αὐτοῦ μήτε παρὸν μήτε μέλλον· ἐὰν λέγω τοιοῦτον τέρας ἐφαίνετο εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην, πόσον ἤθελε καταπλήξειν αὐτοὺς τοὺς σοδαροὺς τῆς συγκλήτου πατρικίους! πόσας ἑκατοντάδας ζῶων δὲν ἤθελαν θυσιάσειν εἰς τοὺς θεοὺς αἱ ἱερεῖς των! πόσα δὲν ἤθελαν προφητεύσειν οἱ οἰωνοσκόποι καὶ μάγοι των! Ἄν ἐφαίνετο ἔπειτα εἰς τὴν χριστιανικὴν νέαν Ῥώμην, πόσον ἤθελε ταραῖξιν τὰς φρένας, δὲν λέγω τοῦ λαοῦ, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, αὐτῶν τῶν αὐλικῶν του, αὐτοῦ σχεδὸν ὅλου τοῦ ἱεροῦ κλήρου! πόσας νησιείας καὶ προσευχὰς δὲν ἤθελαν κάμειν, πόσας λιτανείας γυρίζοντες τὴν πόλιν δὲν ἤθελαν λιτανεύσειν, διὰ ν' ἀπομακρύνωσι τὰ προδηλούμενα θεινὰ τοῦ τέρατος! Ἐν μόνον τέρας εἶναι τῶντι φρικτὸν, ἂν καὶ ἡ μακροχρόνιος δύο ἢ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν διαμονὴ του ἔπαυσε πλέον νὰ μᾶς καταπλήσῃ, ἡ μυριοκέφαλος ὕδρα τῆς τυραννίας. Τέρας ἀσυγκρίτως φρικτότερον τοῦ γένους τῶν δαιμόνων· ἐπειδὴ « Τοῦτο τὸ γένος » ἐκπορεύεται ἐν προσευχῇ καὶ νησιείᾳ » τὸ δὲ πολύγονον τῶν δεσποτῶν γένος οὔτε προσευχὰς οὔτε νησιείας φοβεῖται. Αἱ κατ' αὐτῶν διάφοροι κατὰ διαφόρους χρόνους πολλαὶ πολλῶν λαῶν ἐπαναστάσεις βλάβασαι πλέον τοὺς λαοὺς παρά τοὺς δεσπότας, ἔδειξαν ὅτι τοιαύτη θεραπεία εἶναι ὄχι μόνον ἀνάητος, ἀλλὰ καὶ ἀσεβὴς ὡς προξενούσα πολλὰς ματαίας αἱματοχυσίας. Μίαν μόνην θεραπείαν ἔχουν οἱ λαοὶ ἀπὸ τοῦ

Παρισίους 26 Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ἀπέθανε 21 Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, âgée de 8 mois 17 jours. Ἴδε τὰς Ἐφημερίδας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ χρόνου, καὶ ἐξαιρέτως τὸ ἱατρικὸν σύγγραμμα, Revue médical. Franç. et étrangèr. tom. IV, pag. 237-244.

νῦν νὰ μεταχειρίζωνται μακρὰν ἴσως ἀλλὰ δραστικωτάτην, τὴν ΠΑΙΔΕΙΑΝ. Αὕτη μόνη, ὡς μᾶς ἔκαμε νὰ μὴ φοβώμεθα πλέον ὅσα ἐφόδιζαν τοὺς προγόνους ἡμῶν τέρατα φυσικὰ, παρόμοια θέλει (μὴν ἀμφιβάλλωμεν) μᾶς ἐλευθερώσειν ἀπὸ τὸν φόβον τῆς τυραννίας ἀρχίζουσα ἀπὸ τὴν καταφρόνησιν τῶν τυράννων. Μὴ τὸν θαυμάξης, μὴ τὸν κολακεύης, μὴ σπούδαζε νὰ γένῃς αὐλικός του, μὴ τοῦ ζητῆς εὐεργεσίας ἀργυρικὰς ἢ ἀξιοματικὰς, μὴν ἐπιθυμῇς νὰ εὐλογηθῇς μετὰς ἐμπτυσιακὰς του ταινίας (Ζ. Ἐμπτυσμα), εἰς ἓνα λόγον, μὴν ὑποφέρῃς νὰ κατασταθῇς κατάπτυστον ἀνδράποδον τοῦ τυράννου, καὶ θέλεις ἰδεῖν τοὺς καρποὺς τῆς παιδείας. Ἡ ἐπανάστασις τὸν ἐρεθίζει· ἡ δὲ τοιαύτη καταφρόνησις τὸν ταπεινώνει, τὸν ἀδυναμίζει κατὰ μικρὸν, ἕως νὰ μὴ χρειάζεται πλέον παρὰ μικρὸν τοῦ φωτισμένου λαοῦ φύσημα διὰ νὰ πετάξῃ χωρὶς σωματικὴν του βλάβην, ἢ νὰ θαμβωθῇ ἀπὸ τὰ περικύκλω του φῶτα τῆς ἐθνικῆς παιδείας, ἕως ν' ἀποχαιρετήσῃ ἐκούσιος τὸ ἔθνος, διὰ νὰ μὴ τυφλωθῇ.

ΜΟΣΧΟΛΑΧΑΝΟΝ, Δ. με ἐξήγησιν Ῥωμ. ἀπίθανον *Caulis muscata, sive odorata*. Μοσχολάχανον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. lxxix) ὀνομάζουσι σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ *Erodium moschatum* τῶν φυτολόγων, ἴσως καὶ Μοσχοβοτάνον, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. herb. I, pag. 218).

ΜΟΣΧΟΣ, Δ. Μόσχος, Σ. Τοῦ μεσαιῶνος λέξις, σημαίνουσα, τὴν εἴζουσαν καὶ συναθροισομένην εὐώδη ὕλην εἰς σακκύλιον προσκολλημένον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ αἰδοίου τοῦ ἀρσενικοῦ ζώου, Μόσχου καὶ αὐτοῦ ὀνομαζομένου ἀπὸ τοὺς ζωολόγους : *Mosculus Moschiferus* (chevrotain). Τὸ ζῶον γεννᾶται εἰς τὰ νότια μέρη τῆς Ἰνδίας, ὅθεν ἔρχεται καὶ ὁ μόσχος τὸ μύρισμα, καὶ ὁμοιάζει τὰ ἐλάφια, ἢ τὰ ἀγριαγίδια.

ΜΟΣΧΟΣΙΤΑΡΟΝ. Πρόσθες εἰς τὰ σημειωθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 331) πληρέστερα ἐκ τοῦ Δ. « Μοσχοσίταρον ἡ » Τήλη... Βουκέρην, ἥτοι ἡ Τύλη, οἱ δὲ, Μοσχοσίταρον, οἱ » δὲ, Αἰγόκερον, οἱ δὲ, Κάρφος, καὶ Μοσχοσιτάρου » ἄλευρον ».

ΜΟΥΚΑΒΑΣ, D. Carton.

ΜΟΥΚΑΡΩ, μὲ συνών. Ξεφοιτιλίζω, Σ. (moucher une chandelle). Καὶ Μουκαρισήρι, Δ. (les mouchettes) τὸ συνηθέστηρον καὶ κάλλιον λεγόμενον Ψαλίδιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 698). Ὅπως ἂν ἔχη, καὶ τὸ Μουκάρω ἢ Μουκαρίζω, καὶ τὸ Μουκαρισήριν, καὶ αὐτὸ τὸ Γαλλικὸν Mouchettes, παράγονται ἀπὸ τὸ Μύκης, Ἑλλ. Μύκητα (champignon) ὠνόμαζαν καὶ τὸ ψαλιδιζόμενον καυμένον μέρος τοῦ Φωτιλλίου.

ΜΟΥΚΙΖΩ, Δ. περιπαίζω, περιγελῶ, Μωκῶ καὶ Μωκῶμαι, Ἑλλ. (se moquer). Ὁ Σουίδας φέρει καὶ Μωκίζω, Ἑλλ. ὅθεν τὸ κοιν. Μουκίζω. Καὶ ἐπειδὴ ἐσώθη τὸ ῥῆμα, εὐλογον νὰ προσλάβωμεν καὶ τὰς συγγενεῖς λοιπὰς λέξεις, * Μωκισμός, * Μωκία καὶ * Μῶκος, οὐσ. (moquerie), * Μῶκος, ἐπίθ. (moqueur), καὶ ὡς τοιοῦτον ἀναλογώτερον ἢ θελεν ὀξύνεσθαι, Μωκός. Συνών. (ἴσως καὶ συγγενές) τοῦ Μωκῶμαι εἶναι τὸ Μωμῶμαι. Φέρει ὁ Ἡσύχιος « Μωκᾶται, χλευάζει,—Μῶκος, μωρός, χλευασῆς, σκώπτῆς » καὶ « Μωμᾶται, ψέγει, μέμφεται, σκώπτει ». Τούτου ἐφύλαξεν ἡ κοινὴ γλῶσσα τὸ Μῶμος, ἐπίθ. D. (railleur, moqueur, bouffon). Εὐλογον νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ * Μωμητής, ἐπειδὴ σώζεται τὸ θηλ. Μωμήτρια (κακῶς προφερόμενον Μωμιάτρα καὶ Μωμιάσρα, Σ.) καὶ Μωμίσρα, D. (ἀπὸ τὸ Μωμίζω).

ΜΟΥΛΑΡΙΟΝ. Ζ. Μούλος.

ΜΟΥΛΚΙ, με συνών. Στεκούμενον, Σ. Ἀντί τοῦ Μούλ-
κια, λέξι. Τουρκική, λέγε Κτήματα (biens, posses-
sions). Τὰ Στεκούμενα σημαίνουν Ἀκίνητα κτήματα
(biens immeubles).

ΜΟΥΛΚΙΑ, πληθ. Δ. Μούλκια, με συνών. Στεκούμενα,
Σ. (biens immeubles) λέξεις Τουρκική σημαίνουσα τὰ
Κτήματα, Ἑλλ. (propriétés). Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 260
καὶ 629.

ΜΟΥΛΟΣ, **ΜΟΥΛΑ**, καὶ **ΜΟΥΛΑΡΙΟΝ**, Δ. Ἡμίονος,
Ἑλλ. (Mule, Mulet), γέννημα γαδάρου καὶ φοράδας.
Μόνη ἢ ἀπὸ τὸ Μῶλος, Ἑλλ. (travail) ἐτυμολογία τοῦ
Οὐοσσίου ἔχει τὶ πιθανόν, ἐπεὶ τὸ Μουλάριον εἶναι ἀναμφι-
βόλως μετὰ τῶν ὑποζυγίων τὸ μάλιστα δυνατόν νὰ ὑπο-
φέρῃ βάρη, φορτία, τὸ ὄντως Ταλαεργὸν ὡς προσφυέσασα
τὸ ὠνόμασεν ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ψ', 654).

Ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέθησ' ἐν ἀγῶνι

ΜΟΥΝΑΡΑ, Δ. Δὲν τὸ ἐνόησεν, ἀλλ' ἐξηγεῖται εὐκόλως
ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν: « Ὅμοιον πύργῳ καμπαναρίῳ,
» μουναρά, κ. τ. λ. ». Εἶναι ὁ Τουρκοχυδαῖσι Μιναρές, Σ.
καὶ Μουναράς, Σ. (Minaret).

ΜΟΥΝΖΑ με ἐξήγησιν « fuligo, Ἀσβόλη ». Προφέρεται
συνηθέστερον Μοῦντζα (Ἰδε Ἄτακτ. II, σελ. 253).

ΜΟΥΝΗ, Δ. **ΜΟΥΝΙ**, Σ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, Ἑλλ.
ὄνομα ἄσεμνον ἀπὸ ἄχρηστον καὶ ἄσεμνον λέξιν παλαιάν
Μύλλον συγγενῇ τοῦ ῥήμ. Μύλλω, Ἑλλ. λέξεως τῶν Σικελῶν
Ἑλλήνων σημαίνουσης τὸ «Μύλλει, πλησιάζει» τοῦ Ἡσυχίου
ὡς τὸ ἐσημείωσε καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Θεσσαλονίκης (Εὐσάθ.
Ὀδυσσ. ὑ, σελ. 1885) « Καὶ τὸ Μύλλειν παρὰ Θεοκρίτῳ

» ἐλέχθη ἐπὶ μίξεως οὐ σεμνῆς »· ὁ δὲ Φώτιος φέρει καὶ
 « Μυλλὰς ἡ πόρνη ». Πρόσθετε ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ σεμνὸν Ῥω-
 μαϊκὸν *Mulier* (ἡ γυνή) τῆς αὐτῆς συγγενείας ὄνομα εἶναι.

Οἱ Συρακούσιοι, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XIV, σελ. 647),
 εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεσμοφορίων ἐπλασαν πλακουντάρια εἰς
 σχῆμα γυναικείου αἰδοίου, καὶ τὰ ὠνόμαζαν *Μυλλοὺς*·
 « Ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφθήβαια γυναι-
 » κεία, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν *Μυλλοὺς*, καὶ
 » περιφέρεισθαι ταῖς *Θεαῖς* ».

Φέρει ἐδῶ ὁ Δ. καὶ σύνθ. ἀσεμνοτέραν λέξιν, Ἀργομου-
 νιατικὸν, χρεῖας πρόστιμον, Ἑλλ. μὲ ἐξήγησιν *Tributum*
quod pendunt viduæ apud Chios insulanos ἤγουν
 φόρος διδόμενος ἀπὸ τὰς χήρας εἰς τὴν νῆσον Χίον. Δὲν λέγει
 πόθεν ἔλαβε τὴν ἱστορίαν τούτου. Τὸ εὑρηκα εἰς τὴν περιήγησιν
 Γάλλου τινὸς εὐγενοῦς ὀνομαζομένου *Nicolas de Nicolaï*,
 μὲ τὰ ἐξῆς ἐπωνύμια : *Dauphinois, seigneur d'Ar-*
seville, valet-de-chambre, et Géographe ordinaire
du roi de France. Περιῆλθε μέρη τῆς Τουρκικῆς ἐπικρα-
 τείας περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος (1542).
 Οὗτος λοιπὸν τὸ ἱστορεῖ καὶ τὸ ὀνομάζει *Argomoniatico*,
 μὲ ἐξήγησιν : *Qui est autant à dire que (sauf l'hon-*
neur et révérence du lisant) C. reposé, ou inutile,
 Ἰδε *BECKMANN, Litteratur der älter. Reisebeschreib.*
tom. I, pag. 661.

ΜΟΥΝΙΚΙΠΙΟΝ, Δ (Municipalité). Ἐσώθη ἡ λέξις
 εἰς λιθικὴν ἐπιγραφὴν εὑρεθεῖσαν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ γραμ-
 μένην μὲ ἑλληνικὰ γράμματα οὕτως, ὥς τὴν γράφει ὁ Δ. **ΤΟ**
ΜΟΥΝΙΚΙΠΙΟΝ ΤΩΝ ΑΛΟΝΤΙΝΩΝ ΠΙΝΑΙΟΝ, πι-
 θανὸν ὅτι ἡ Σικελία ἐκρατεῖτο ἔτι ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους
 αὐτοκράτορας· τῶν τὴν ἄρπασαν οἱ Σαρακηνοὶ ἀπὸ τὰς παρα-

λυμένας χειράς, κατὰ τὴν ἐννάτην ἑκατοντηρίδα (ὅτε καὶ τὴν Κρήτην).

Τὸ ΠΙΝΑΙΟΝ καὶ μεταβαλλόμενον εἰς τὸ ΠΙΝΑΙΩΝ (ὡς ἔπρεπ' ἴσως νὰ μεταβαλθῇ, ἀγνοῶ τί σημαίνει. Περὶ δὲ τοῦ ΑΛΟΝΤΙΝΩΝ, ἐνδεχόμενον κατὰ τὸν μεσαιῶνα νὰ ὠνόμαζαν Ἀλοντίνους τοὺς ΛΕΟΝΤΙΝΟΥΣ, πόλιν Σικελικὴν.

Ὅτινα ἀπαρέσκη τὸ Ῥωμαϊκὸν Μουνικίπιον (Municipium), ἃς ὀνομάζῃ τὰς Γραικικὰς κοινότητας (ἀν ποτὲ μᾶς συγχωρήσωσιν οἱ ἐχθροὶ τῶν κοινῶν νὰ ἔχωμεν κοινότητας) Δημογεροντίας. Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 95 καὶ 441-442.

ΜΟΥΡΑ. Ζ. Μορέα.

ΜΟΥΡΈΛΛΑ, Ῥηλ. Δ. τὸ Solanum, Ῥωμ. Στρύχνον, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Morelle (Ἄτακτ. IV, σελ. 560).

ΜΟΥΡΖΟΥΛΙΝ, Δ. ὀψάριον τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος. Εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὀνομαζόμενον Μερσίγι, Σ. (esturgeon) καὶ Σιρίφι, Σ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 501).

ΜΟΥΡΗ. Ζ. Πίμουρα.

ΜΟΥΣΚΛΑ, πληθ. οὐδετ., τὰ Μέσπιλα, Ἑλλ. (nèfles), κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ ὁμοίως χυθ. Μούσπουλα, Σ. Ζ. Τρικόνικια.

ΜΟΥΣΚΟΥΛΑ. Ζ. Μοῦσκλη..

ΜΟΥΣΟΥΛΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν καὶ ἐνόμιζαν ἄριστον τὸ Κιννάμωμον, Ἑλλ. (cannelle), τὸ ἀγοραζόμενον εἰς τὴν κειμένην εἰς τὸ δεξιὸν χεῖλος τοῦ ποταμοῦ Τίγρεως πόλιν Μοσοῦλ, ἢ Μοουσοῦλ, ὅπου ἐφέρετο ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν ὡς καὶ τὰ εἰς τὸ Μουσουλ πωλούμενα Ἰνδικὰ λεπτὰ ὑφάσματα ὀνομάζονται Γαλλισὶ Mousselines. Τὸ Κιννάμωνον εἶν' ὁ δεῦτερος φλοιὸς τοῦ εἰς τὴν Ταπροβάνην (Ceylan), νῆσον Ἰνδικήν, γεννωμένου Κινναμωμοφόρου δένδρου (cannellier). Ὁ τὸν δεῦτερον σκεπάζων πρῶτος φλοιὸς ἀποβάλλεται, ὡς ἄχρηστος.

ΜΟΥΣΠΟΥΛΟΝ, Δ. Ζ. Μουσκλα.

ΜΟΥΣΤΑΚΟΣ, Δ. με ἐξήγησιν *Locusta*, Ῥωμ. καὶ μαρτυρίαν : « Ἔδωσε μουσακούς πολλούς θ'. ἔδωσε σκότος » εἰς τοὺς Αἰγυπτίους » ἐκ τῆς ὁποίας, δηλοῦται ὅτι ὁ Μουσακὸς ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἄστακός· διότι εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν γλῶσσαν τὸ *Locusta* εἶναι λέξις ὁμώνυμος, σημαίνουσα καὶ τὸ θαλάσσιον μαλακόστρακον, τὸν Ἀσακὸν (*Languste*), καὶ τὸ χερσαῖον ὀλέθριον ζῶον, τὴν Ἀκρίδα (*Sauterelle*), ἣτις ἦτο ἡ ἐννάτη (θ') πληγὴ τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ ἐπειδὴ τῶν Ῥωμαίων ἡ γλῶσσα ἀκολουθεῖ ὡσεπιπολὺ καταπόδας τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ εἶναι (νὰ εἶπω οὕτως) ἀντίτυπον ταύτης, πιθανὸν ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες εἶχαν τὴν αὐτὴν ὁμωνυμίαν, ὀνομάζοντες τὴν ἀκρίδα ἈΣΤΑΚΟΝ. Καὶ τοῦτο πιθανολογεῖται μάλιστα ἀπὸ τοὺς Ἐβδομήκοντα, οἱ ὅποιοι ἰσοροῦντες τὴν ἐννάτην πληγὴν (Ἐξόδ. ι', 4) ἐμεταχειρίσθησαν τὸ ὄνομα Ἀκρίδα, ἀλλοῦ δὲ (Λευϊτ. ια', 22) καταριθμοῦντες τέσσαρα γένη ἀκρίδων, ὀνομάζουσι τὸ δεύτερον ἈΤΤΑΚΗΝ, μετὰ διαφορὴν γραφὴν ἈΤΤΑΚΟΝ, πλησιεζέραν τοῦ Ἀσακὸν, ἴσως καὶ γνησιωτέραν, κατὰ διάλεκτον, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ Βοιωτοὶ Ἰττω, ἀντὶ τοῦ Ἰσω. Ὅπως ἂν ᾦναι, ἡ βάρβαρος λέξις Μουστακός, τὸν Ἀττακὸν τῶν Ἐβδομήκοντα εἰκονίζει, ἡγουν τὸν σημαίνοντα Ἀκρίδα Ἀστακόν.

ΜΟΥΣΤΟΠΙΤΤΑ, Σ. Ἰδοὺ πῶς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 109, pag. 367*) : « espèce de saucisse des noix enfilées par quartier, de la longueur d'une saucisse, puis trempée dans du vin cuit tout chaud, à la manière de ceux qui font la chandelle » Γράφει ὁμοῦς κακὰ stopides, ἀντὶ τοῦ Mustopittes.

ΜΟΥΣΤΟΚΕΤΟ ἢ ΓΑΡΟΣ, με ἐξήγησιν « Passum »,

τὸ Γλυκὺ ». Ἡ πρώτη λέξις εἶναι κακογραμμένη καὶ κακοσυνθεμένη ἀντὶ τοῦ ΜΟΥΣΤΟ ΚΟΤΟ, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Mosto cotto (moût cuit), Γλεῦκος, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ἐφηνόμενον, ὠνομάζετο « Γλυκὺς οἶνος » Ἑλλ. ἢ ἑλλειπτ. καὶ οὐδεν. Γλυκὺ, Ἑλλ. (Ἰδ. Λεξικ. Σνείδερ. λέξ. Γλυκὺς, μὲ τὰς προσθήκ.), ἴσως καὶ Γλύκασμα (CASTELL. *Lexic. medic.* V. Glycasma). Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 77 καὶ 501.

Ὁ βαρβαριταλιστὶ ὀνομαζόμενος Μούτσος ἐλέγετο καὶ βαρβαρώτερον Μουτζος. Ζ. Μουτζος.

ΜΟΥΤΖΟΣ, ὁ μούτσος Δ. (moût). — 2) ΜΟΥΤΖΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΪΛΟΥ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Ἴπποφορβός, Ἑλλ. (valet d'écurie, palefrenier), ΜΟΥΤΖΟΣ μὲ συνών. Κοπέλι, Σ. (valet), καὶ Μουτζος μὲ συνών. Μουλαράς, Σ. (Muletier). — 3) Μουτζος σήμερον εἰς ἡμᾶς λέγεται, παιδίου ὑπουργὸν εἰς τὰ καράβια (mousse), ἴσως τὸ Ναυτοπαιδίον, Ἑλλ. τοῦ Ἴπποκράτους (Ἐπιδὴμ. II, 1, σελ. 689) ὡς τὸ

Ὁ Μουτζος, ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Ἰσπανικὸν Mozo ὁ νέος (jeune) καὶ τοῦτο πάλιν, ὡς νομίζουν οἱ ἐτυμολόγοι, ἀπὸ τὸ Μόσχος, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον ὅχι μόνον τὸ νέον βώδιον, ἀλλ' ἀπλῶς ὅλα τὰ νέα καὶ ἀπαλά.

ΜΟΥΤΖΟΥΝΟΝ. Ζ. Πίμουρα.

* ΜΟΥΤΡΙΝΑ. Ζ. Ἀκάνθιον.

ΜΟΥΧΑΪΤΑΙ ἄρσ. πληθ. καὶ ΜΟΥΧΑΪΗ, Δ. ὀνομάζονται εἰς τὰ ἱατρικὰ Γλ. τὰ μυξάρια, Δ. Μύξα, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 190). Αἱ λέξεις εἶναι Αἰγυπτιακαί, ὡς καὶ αὐτὸ ἴσως τὸ Μύξα τῶν Ἑλλήνων (Ζ. Μόξα).

ΜΠΑΚΑΜ, ὁ Λαχάς, Δ. Τὸ Μπακάμ (ἢ Μπακάμι, Σ.) εἶναι λέξις Τουρκικὴ, ἢ μᾶλλον ἐπέραςεν εἰς τοὺς Τούρκους

ἀπὸ τὸνομα τῆς νήσου Βαχάμας (Bahama), ὅθεν ἐφέρετο καταρχάς. Ἐπειτα εὐρέθη τὸ αὐτὸ δένδρον καὶ εἰς τὴν Βρασίλιαν ὅθεν τὸ ἔφεραν οἱ Πορτογάλλοι, ὅπου μετέβαλε καὶ τὸνομα εἰς τὸ Bois de Brésil. Ονομάζεται ἔτι καὶ Sandal. Ἀλλὰ τὸ χρήσιμον εἰς κοκκίνην βαφὴν ξύλον τοῦτο δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸν Λαχᾶν (Ἄτακτ. IV, σελ. 476). Ζ. καὶ Λάκκα.

Ἀπὸ τὸ Μπακάμιον ἢ Βρασιλικὸν τοῦτο ξύλον βάπτονται καὶ τὰ αὐγά τοῦ Πάσχα.

* ΜΠΑΝΤΖᾶΣ, λέξ. Τουρκικὴ σημαίνουσα θυρίδιον τῆς σεγασίας, ὡσεπιπολὺ σρογγύλον, νὰ φωτίξῃ τὴν στέγην (Lucarne). Μᾶς συγχωρεῖται νὰ τὸ ὀνομάσωμεν * Στεγόθυρον ἢ * Στεγοθύριον, ἐπειδὴ ἔχομεν τὰ ἀπλᾶ Στέγην καὶ Θύραν.

ΜΠΑΡᾶΚΑ, Δ. εὐτελὲς καὶ αὐτοσχέδιον οἶκημα, καὶ ἐξαιρέτως διὰ στρατιώτας, ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν ταυτόσημον Baraque. Φέρει καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητὴν βάρβαρον,

Καὶ σπίτι δὲν ἐπότασε, ἀμ' εἶχε μίαν μπαράκα,

ὡς λέγουσιν καὶ οἱ Γάλλοι περὶ οἴκου κακοτεκτονημένου : Cette maison n'est qu'une baraque. Ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως ἀπὸ τὸ Barbaraca (οἶκημα δηλαδὴ βαρβαρικὸν) καὶ κατὰ συγκοπὴν Baraque, δὲν με φαίνεται πιθανή.

ΜΠΑΡΟῦΣ, Δ. Βαρόνιος καὶ Βαρούνιος, Δ. Μπαρώνες καὶ Μπαρώνης, Σ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Baron, ἓνας ἀπὸ τοὺς διαφόρους γελοίους τίτλους τῶν τιμαριωτῶν, ἔτι καὶ νῦν σωζόμενος εἰς τὰ ἐπαγγελλόμενα πολιτισμένα ἔθνη καὶ ἐξαιρέτως εἰς τοὺς Γερμανούς. Αὐτὸς ὁ τίτλος λέγεται Μπαρουνία, καὶ Παρουνία, Δ. Μπαρωνία, Σ. (Baronnie), καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἐκλαμπροτάτου Μπαρώνου, Μπαρώνα καὶ Μπαρώνισσα, Σ. (Madame la baronne!). Δὲν ἐξεύρω ἂν καὶ τὰ τέκνα των φέρωσι τὸν τίτλον, οἷον Μπαρονάκια ἢ Μπαρονόπουλα· οἱ

Ἰταλοὶ καὶ ἔχουν τὸ ὑποκορ. *Baroncello*, τὸ ὁποῖον σημαίνει καὶ υἱὸν Μπαρόνου, καὶ παιδάκιον ἄτακτον καὶ ἀχρεῖον (*polisson, petit libertin*), καὶ *Baronata* ὀνομάζουσι πᾶσαν πράξιν ἄτιμον ἀξίαν ποινῆς (*coquinerie, friponnerie*).

Ἔχουν καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ὑποκορ. τὸ *Baronnet*, τοῦτο ὁμῶς ὁλοῦ ἄλλο μέσον τάγμα εὐγενῶν, κατώτερον τοῦ Μπαρόνου, ἀνώτερον τοῦ Καβαλλιέρου.

ΜΠΕΪΣ, Δ. Μπέης, (*Bey*). Λέξις Τουρκικὴ, σημαίνουσα Ἄρχοντα (*Prince, Seigneur*).

ΜΠΕΛΚΙ, Σ.

ΜΠΕΡΓΑΝΤΙ, Σ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν *Brigantin* (πλοῖον πειρατικόν). Τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ *Brigand* ὁ ληστὴς.

ΜΠΕΡΕΚΕΤΙ, Σ. (*abondance*). Λέξις Ἀραβικὴ (*Μπερεκετ*), ὅθεν καὶ τῶν Ἑβραίων τὸ Μπεραχά, ἡ εὐλογία, καὶ τὸ κύρ. ὄν. Βαροῦχ, Εὐλόγιος.

ΜΠΕΣΤΑΚΤΑΣ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ *Scancello* (*serrepapiers*). Ἡ λέξ. εἶναι Τουρκικὴ *Μπεστακτά*, σύνθ. ἀπὸ τὸ *Μπές* (πέντε) καὶ τὸ *Τακτά* (σανίδιον) ὥς ἂν ἔλεγες Πεντασάνιδον.

ΜΠΕΤΟΝΙΚΑ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Βετονίκη (*Ἄτακτ. IV, σελ. 706*). Ζ. καὶ Δυσπρίνιον.

ΜΠΪΖΑ, Δ. τὰ Πίσα, Ἑλλ. (*petits pois*).

ΜΠΙΠΙΔΩΝΩ, Σ.

ΜΠΟΖΑΣ, Δ. Σ. τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Ποζᾶς (*Ἄτακτ. II, σελ. 305*).

ΜΠΟΪΑΣ, Δ. Σ. Δήμιος, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν *Boia* (*bourreau*). Τοῦτο δὲ ἐτυμολογήθη ἀπὸ τὸ ταυτόφωνον Ῥωμ. Σηλ. *Boia* τὸ σημαῖνον περιτραχήλιον δεσμὸν σιδηροῦν (*collier de fer*), περὶ τοῦ ὁποίου ἄλλοι ἐδίδασαν. Ὅπως

ἀν ἔχη τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὄνομα εἶναι καὶ ὁ * Μποιάρδος ἢ Βοϊάρδος (Boïard), τίτλος ἐπισήμων εὐγενῶν ἢ ἀρχόντων τῆς Ῥωσίας, Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

ΜΠΟΚΡᾶς, Δ. φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητὴν βάρβαρον,

Πίνει γλαρίαις, πίνει μπουκράς, τουρούς τρῶ καὶ παστέλλια,

ὅπου τὸ Γλαρίαις ἴσως ἀπὸ τὸ Γαλλ. claiRET· τὸ δὲ Μπουκράς ἀπὸ τοῦ claiRET τὸ συνών. Hippocras, κακὰ γραφόμενον εἰς τὸν Δ. Hipocras, ἴσως διότι δὲν ἐκατάλαβε τὰ γενέθλια τῆς λέξεως. Ἀπὸ τὸν μέγαν ἱατρὸν Ἴπποκράτην, ὠνόμασαν τὸν ἀρωματισμένον οἶνον οἱ λατινισταὶ τοῦ μεσαιῶνος Vinum hippocraticum (οἶνον Ἴπποκρατικόν), ἄλλοι δὲ καὶ ἔλλειπτ. Hippocraticum, ὅθεν ἐγεννήθη τὸ βάρβαρον Hippocras καὶ τὸ βαρβαρώτερον Μπουκράς. Τὸ ΤΟΥΡΟΥΣ, δὲν ἐξεύρω, ἀν ἐκφράζη τὸ Τυρούς (fromages). Τὸ Τρῶ εἶναι ἀποκομμένον ἀπὸ τὸ Τρώγει.

ΜΠΟΜΠΑΡΔΑ καὶ Βωμδάρδα, Δ. καὶ Βουμπάρδα, Δ. (bombarde). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 696.

ΜΠΟΤΖΑ, Δ. με ἐξήγησιν Poculum, Ῥωμ. Ποτήριον, Ἑλλ. Μπότζα, Σ. με συνών. Φλασκί, Γασέρα. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικόν Boccale. Τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὸ Μποτίλια, κοιν. (bouteille), καὶ τὸ Βουτζιον, κοιν. (botte). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 455 καὶ 650). Ἐκ δὲ τοῦ Γασέρα, ἡ κατὰ συγκοπὴν Γάστρα καὶ Γλάστρα (Ἄτακτ. II, σελ. 403-404). — 2) Μπότζα, Σ. νοῶν τὴν Μπάλλαν, Σ. Δ. Πάλλαν, Ἑλλ. ἤγουν τὴν σφαῖραν (ballon), τῶν σφαιριζόντων παιγνιωδῶς ἢ διὰ γυμνασίαν· διὰ τινὰ ὁμοιότητα πρὸς τὸ περιφερὲς τῆς Γάστρας ἢ τοῦ Φλασκίου.

ΜΠΟΥΓΛΑΔΑ, Σ. Μπουγάδα, Δ. με ἐξήγησιν « Lixivia,

» λίγδα, τεφράς ». Ἀπὸ τὸ Ἰσπανικὸν Bugada, Ἰταλιστὶ Bucato (lessive), ὅθεν ἡ τῶν Γάλλων Buandière.

Τὸ Λίγδα εὐρίσκεται εἰς γλῶσσαν ἀμφιβαλλομένην, καὶ διαφόρως κριθεῖσαν τοῦ Ἡσυχίου « Λίγδα, ἡ ἀκόνη· καὶ ἡ » κονία ». Τὸ δὲ Τεφράς ἡ πρέπει νὰ μεταβαλθῇ εἰς τὸ Τέφρα, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Τέφρα, σποδός, » κονία » ἡ νὰ γραφῇ Περίπλυμα τέφρας, ὡς ἐξηγοῦν ἄλλοι τὸ Lexivia· τοῦτο σημαίνει τῆς κοινῆς ἡμῶν τὴν Ἀλυσίαν (Ἄτακτ. I, σελ. 328), τὴν βαρβάρως λεγομένην Μπουγάδαν.

ΜΠΟΥΚΑΣΙ, Σ. Μποκασί, Σ. Εἰς τὸν παρακμ. Λατινιστ. Bocassinus (Boucassin), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Δ. Telæ species ex gossypio vel lino, ἤγουν Ὑφάσματος εἶδος ἀπὸ βαμβάκιον, ἢ λινάριον.

ΜΠΟΥΡΛΙΑΖΩ, Δ. Σ. (enfiler, entrelacer). Ἄν δὲν ἀπατῶμαι ἀπὸ τὸ Βοῦρλον ἢ Βροῦλλον (Ἄτακτ. IV, σελ. 66). Ἀπὸ τὰ Βοῦρλα πλέκονται διάφορα σκεύη. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Λυκόφρονος (665) λέγει : « Σχοῖνος, εἶδος φυτοῦ, » ἥτοι τὸ Βροῦλλον, μεθ' οὗ πλέκουσι τὰς σπυρίδας ». Ἄν ἀπὸ τὸ Βροῦλλισμα εἴκασαν ἄλλοι πιθανῶς ὅτι ἐσχηματίσθη τὸ Γαλλικὸν brouiller, ἀκολουθεῖ ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ Μπουρλιάζω ἐγεννήθη τὸ embrouiller.

Ἀλλὰ τοῦ Μπουρλιάζω ἡ πρώτη σημασία δὲν εἶναι ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. filo connexere, ligare, συνάπτω, συνδέω με κλωσὴν, ἀλλὰ συνδέω με βροῦλλον, ὡς συνδέονται τὰ μικρὰ ὀψάρια, ἢ τὰ ἀγρευόμενα μικρὰ ὀρνίθια, περασμένα εἰς βροῦλλον, καὶ πωλούμενα εἰς τὴν ἀγοράν. — 2) Μεταφορ. Μπουρλιάζω, συνδέω με κλωσὴν ἢ με ἄλλον ὅποιονδήποτε δεσμόν. — 3) Πλέκω τι διὰ βροῦλλων, ὡς πλέκονται τὰ καλάθια, τὰ κυρτάρια καὶ ἄλλα τοιαῦτα. — 4) Μπουρλιάζω καὶ τὸ

ἀνακατόνω, ὡς ἀνακατόνονται τὰ αὐγά (brouiller des œufs), διὰ τὰ σκευασθῶσι τηγανιζόμενα σφογγάτον· καὶ ἠθικῶς ἀκόμη, Μπρουλιάζει τις τοὺς φίλους, ἤγουν τοὺς ἐχθρεύει κατ' ἀλλήλων.

ΜΠΟΥΤΟΥΠΟΥΔΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. Ἀσπάλαθος. Ἰδ. κατωτέρ. Νερσισάν, καὶ STACKHOUSE, pag. lviii.

ΜΠΡΕ. Ζ. Βρέ.

ΜΠΡΙΚΙ, Σ. μὲ συνών. Κουκουμάρι, καὶ ἐξήγησιν Ἰταλικήν Brocca (bros). Ἰμπρικ τὸ ὀνομάζουν καὶ οἱ Τοῦρκοι (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 249).

ΜΠΡΟΚΑ, Σ. (bros, coquemar). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 249.—2) Μπρόκα, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Λαγωβόλον, Ἑλλ. εἰς δὲ τὸ Γλ. τοῦ παρακμ. Λατιν. Baculus pastoris, ἤγουν Βακτηρία ποιμενική, Ἑλλ.

ΜΠΡΟΪΣΚΟΣ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἰταλ. Brusco, Αὐσηρὸς, Ἑλλ. οἶον, Αὐσηρὸν κρασίον (vin âpre).—2) Μπροῦσκος μεταφορ. οἶον Αὐσηρὸς ἄνθρωπος (austère, sévère). Αὐσηρὰ λαλεῖ ἢ ὁμιλεῖ.

ΜΠΡΟΪΣΚΟΣ, Δ. Μπροῦσκον ὀνομάζει τὸν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς λεγόμενον Παλίουρον, Ἑλλ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 382).

Ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ruscus, Ῥωμ. ὡς καὶ τὸ Γαλλικὸν Brusc, τὸ σημαῖνον ὁμώνυμῶς καὶ τὸ Bruyère à balais, καὶ τὸ Houx frélon, ἢ Fragon épineux.

ΜΥΑΚΑΝΘΙΟΝ, Δ. ἐξηγῶν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ: Ἀσπάραγος, Ἑλλ. Εἶναι τοῦ Διοσκορίδου (II, 152) ὁ « Ἀσπάραγος » πετραῖος » (μὲ διάφορον γραφὴν « Ἄγριος ») τὸν ὁποῖον καὶ Μυάκανθαν ὀνομάζει (asperge sauvage), ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ὀνομασθεῖσα Κορρόύδα (Ζ. Κορρόύδα). Ἀλέξανδρος ὁ Τραλλιανὸς, ἱατρὸς τῆς ἑκτης ἑκατονταετηρίδος (VIII,

σελ. 399) τὸν ὀνομάζει « Ἀσπάραγον μυακάνθινον » καὶ τὸν ἐμεταχειρίζετο εἰς ἥπατικὰς νόσους, ὡς καὶ ὁ Νόννος (κεφ. 184), τῆς δεκάτης, παραγγέλλει τὸν « Καρπὸν τῆς μυακάνθης » εἰς τὰς αὐτάς. — 2) Μυάκανθον ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἰσop. VI, 5, § 1) φυτὸν τὶ τὴν κατὰ τινὰς φυτολόγους *Centaurea calcitrapa* (*chausse-trape*).

ΜΥΓΑΡΟΥΔΙΟΝ, Δ. ἐξηγῶν *Parvula musca* (*petite mouche*) ἀπὸ τὸ ἄχρησον ὑποκορ. Μυιάριον. (Μυϊδίου, Ἑλλ.) Μυιαρίδιον καὶ Μυγαρούδιον. Ἐπειτα φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ: « Βδέλλιον, Τὸ τῶν θυλακίων τῆς πετέας » τὰ ἔσωθεν ἐξελθόντα μυγαρούδια ». Τὸ πρῶτον ἄρθρον ἢ πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ, ἢ νὰ τραπῇ εἰς τὸ πληθ. Τὰ ἄλλα τί κοινὸν ἔχει ἢ Πτελέα (Ἄτακτ. IV, σελ. 659), καὶ αὕτη πάλιν μὲ τὸ Βδέλλιον; Τοῦτο εἶναι δάκρυον Ἀραβικοῦ δένδρου, ὀνομαζομένου ὁμωνύμως Βδέλλιον, πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Βεδιλάχ, διότι, ὅπου οἱ Ἑβδομήκοντα (Ἀριθμ. ια', 7) ἐμετάφρασαν τὴν λέξιν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΥ, τὸ Βεδιλάχ, οἱ ἄλλοι μεταφράσαι τὸ ἡρμήνευσαν ΒΔΕΛΛΙΟΥ.

ΜΥΓΓΡΙΝΟΣ, Δ. ὄψαριον, τὸ συνηθέστερα ὀνομαζόμενον Μουγγρίον (Μουγκρί, Σ), ἀπὸ τὸ Γογγρίον, ὑποκορ. τοῦ Γόγγρος, Ἑλλ. (*congre*). Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. σελ. 107.

ΜΥΓΙΑ, Δ.

ΜΥΖΗΘΡΑ. Ζ. Ἀμύλα.

ΜΥΛΟΚΟΠΙΟΝ, Δ. γένος ὀψαρίου, Μύλοι ἢ Μύλλος, Ἑλλ. κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἀλ. I, 130) « Μύλοι, μυλοκόπια ». Ὁ Δ. ἐξήγησε τὸ Μυλοκόπιον διὰ τοῦ *Mylus*, Ῥωμ. ἀλλὰ τὸ *Mylus* τῶν Ῥωμαίων σημαίνει ἄλλα γένος ὀψαρίου, ὅχι τὸν Μύλον τῶν Ἑλλήνων.

ΜΥΛΟΡΩΤΟΣ, Δ. Ζ. Μυρόλωτος.

ΜΥΛΟΧΑΡΑΚΤΗΣ, Δ. ὁ χαράσων μυλοπέτρας, Μυλουργός, Ἑλλ.

ΜΥΛΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΜΥΛΩΝΙΣΣΑ, Δ. ἡ γυνὴ τοῦ Μυλωνᾶ (*meunière*), Μυλωθρίς, Ἑλλ. λέξις καὶ ἀναλογικωτέρα παρὰ τὸ Μυλωναρία. Λέγεται καὶ Μυλωνοῦ.

ΜΥΞΑ. Ζ. Μόξα.

* ΜΥΞΑΡΙΑ, Ἑλλ. Μόνος ὁ Διόδωρος (I, 34, σελ. 40) ὠνόμασεν οὕτως πληθ. ἴδιον τινὰ καρπὸν τῆς Αἰγύπτου : « Τὰ » δὲ βάτα (γρ. βάτα τὰ) καλούμενα Μυξάρια, συνάγεται » μὲν κατὰ (ἴσ. μετὰ) τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ποταμοῦ, διὰ » δὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φύσεως αὐτῶν, ἐν τραγήματος μέρει » καταναλίσκεται ». Οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ὠνόμαζαν *Myxa* οὐδ. πληθ. καὶ *Myxæ* θηλ. (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Παλλάδιον III, 25, § 32, σημ. τοῦ Schneider). Τὰ Γλ. *Boissonad. Anecd. Græc. II*, pag. 401) φέρουν : « Μύξα, τὰ αὐτὰ καὶ Μυ- » ξάρια λέγεται δένδρου καρπός ἐστι, πικρότερος (γρ. μικρό » τερος) μὲν τῶν κοκκυμήλων, δυνάμει δὲ παραπλήσιος ». Οἱ σημερινοὶ φυτολόγοι *Cordia Myxa* (*Sébestes*, καὶ τὸ δένδρον *Sébestier*). Τὸ *Sébestes* εἶναι τὸ καὶ σήμερον σύν- ηθες εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἀραβικὸν ὄνομα τοῦ καρποῦ. Ἰσως καὶ αὐτὸ τὸ Μύξα εἶναι παλαιὰ λέξις Αἰγυπτιακὴ, ἂν καὶ τινὲς τὸ ἐτυμολογῶσιν ἀπὸ τὴν Μύξαν (*morve*) διὰ τὴν φύσιν αὐτὴν τοῦ καρποῦ. Τὰ ὀνομάζει καὶ ὁ Ἡσύχιος (λέξ. Μυω- ξάρια) : « Εἰσὶ δὲ καὶ τινὰ εἶδη, ὡς σύκα βιβρωσκόμενα, » ΜΥΞΑΡΙΑ » ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν, ἀντὶ τοῦ ΜΥΩΞΑΡΙΑ.

Ὀνομάζονται ἔτι καὶ ΜΥΟΧΑΔΕΣ Δ. « Μυοχάδες, τὰ

» μυξάρια » ἐάν δὲν ἐσφαλῇ ἡ γραφή, ἀντί τοῦ ΜΥΟΞΑΔΕΣ, καὶ τοῦτο ἀντί τοῦ ΜΥΞΑΔΕΣ.

Ἐπειδὴ ἡ κοινὴ μας γλῶσσα δὲν ἔχει ἀκόμῃ ὄνομα τοῦ πράγματος, ἢ πρέπει νὰ τὰ ὀνομάζωμεν, κατὰ τὸν Διόδωρον, Μυξάρια, ἢ Σέβεσστα ἢ Σεβέστια, ἀπὸ τὸ Ἀραβικόν, ὡς οἱ Γάλλοι.

Οἱ Ῥόδιοι κατασκευάζουν καὶ ἰζὸν (glu) ἀπὸ τὰ Μυξάρια, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 13, σελ. 196).

ΜΥΞΑΡΙΟΝ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Μύζον. Ζ. Μύξα.

ΜΥΟΧΑΔΕΣ. Ζ. Μυξάρια.

* ΜΥΡΟΒΛΪΤΗΣ. ΜΪΡΟΝ. Ζ. Μάννα.

ΜΥΡΟΛΩΤΟΣ (κακὰ γραμμένον Μυλόρωτος, Δ.). Φέ-
ρει ἀπὸ τὰ Γλ. « Λωτός, τὸ γλυκυκάλαμον, βοτάνη εὐωδής-
» σάτη, ἣν ἔνιοι Μυρόλωτον κικλήσκουσι ».

ΜΥΡΟΠΙΣΣΟΚΗΡΙ, Δ.

ΜΥΡΣΙΝΟΚΟΚΚΟΝ, Δ.

ΜΥΡΤΙΑ.

ΜΥΡΤΟΠΟΥΔΙ. Ζ. Κίχλα.

ΜΥΣΑΡΟΣ.

ΜΥΣΙΝ.

ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΟΣ καὶ ΜΥΣΤΙΚΟΣ, Δ.

ΜΪΤΙΣ. Ζ. Μήτη.

ΜΩΡΕ. ΜΩΡΗ. Ζ. Βρέ.

ΜΩΡΟΘΑΪΜΑΣΤΟΣ (νὰ προστεθῇ εἰς τὸ Μ. σοιχεῖον).

ΜΩΡΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Μηρούλιν.

N.

ΝΑΪΔΑ, Δ. ἀγνώστου φυτοῦ ὄνομα. Ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Δεναΐδα. Ζ. Δεναΐδα.

ΝΑΝΟΥΨΑ, τὸ Ἄμμι, Δ. ἀπὸ Γλ. καὶ μετ' ὀλίγα, Να-

νούχα, « Ἄμι ἡ Νανοῦχα, ἡ Λαγοκύμινον » καὶ « Ἄμεον, ἡ » Νανοῦχα » ἀπὸ τὰ αὐτὰ, Δ. » Βάρβαρα καὶ συγχυμένα. Ζ. Ἄμι καὶ Λαγοκοιμητία.

ΝΑΞΙΑΣ, Δ. φέρων ἀπὸ χημικὰ Γλ. « Ῥίνισμά ἐστι καὶ » κουρέων ἀκόνημα ». Μάντεως χρεῖαν ἔχει ἡ ἐξήγησις τοιούτων βαρβάρων γλωσσῶν. Ἐπρεπε νὰ γράφεται χωρὶς διασολὴν « Ναξίας [λίθου] ῥίνισμά ἐστι καὶ (ἴσ. τὸ) κουρέων » ἀκόνημα » διὰ νὰ συμφωνῇ μὲ τὸν Διοσκορίδην (IV, 168) « Ἀκόνης Ναξίας τὸ ἀπότριμμα τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος » σιδήρου ἀλωπεκίας τριχοῖ, κ. τ. λ. ». Τὸ ῥίνισμα ἡ ἀπότριμμα τῆς ἀκόνης τὸ συναγόμενον μετὰ τὴν ἀκόνησιν ἐμεταχειρίζοντο οἱ ἱατροὶ μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, καὶ πρὸς γένεσιν τριχῶν εἰς τὰς πασχούσας ἀλωπεκίαν, ἤγουν τὰς μαθημένας κεφαλὰς (Ζ. Λιψάδι). Αἱ ἀπὸ τὴν Νάξον ἀκόναι ἐκρίνοντο περίφημοι, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Πίνδαρος (Ἰσθμ. VI, 106),

Φαίης κέ νιν ἄνδρ' ἐν ἀθληταῖσιν ἔμμεν
Ναξίαν πέτραις ἐν ἄλλαις,
Χαλκοδάμαν ἀκόναν —————

Ἄλλὰ ποίᾳς Νάξου; ἐπειδὴ Νάξος ὠνομαζέτο καὶ ἡ περίφημος νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους (ἡ σήμερον Ναξία). Νάξος, καὶ πόλις τῆς Σικελίας· Νάξος ἔτι καὶ πόλις τῆς Κρήτης. Κατὰ τὸν σχολιασὴν τοῦ Πινδάρου, ὁ λόγος εἶναι περὶ τῆς Κρητικῆς ταύτης Νάξου : « Νομίζονται γὰρ δια- » φορώταται τῶν ἄλλων ἀκονῶν αἱ κατὰ τὴν ἐν Κρήτῃ » Νάξον ». Μὲ τοῦτον συμφωνεῖ καὶ ὁ Σουίδα, « Ναξία » λίθος, ἡ Κρητικὴ ἀκόνη, κ. τ. λ. » καὶ ἄλλοι. Καὶ τῶντι, καὶ σήμερον ἀκόμη αἱ καλαὶ ἀκόναι ἀπὸ τὴν Κρήτην πέμπονται εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας. Ἡ ἀπορία ἴσως ἐγεννήθη ἐκ τούτου, ὅτι γεννᾶται καὶ εἰς τὴν Νάξον, νῆσον τοῦ Αἰγαίου πελάγους,

λίθος χρήσιμος, ἄλλου ὅμως γένους, ἡ Σμύρις, Ἑλλ. (émeril) μεταφερομένη σήμερον ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους τῆς Μασσαλίας ἐκεῖθεν.

Ἀς σημειωθῇ ἐμπαρόδῳ ὡς ἀκούσιον ἀμάρτημα τῶν ἀμαθῶν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης. Τοῦ Ζωναρά ἡ γλῶσσα : « Νάξος καὶ Ναξία, νῆσος » κατεδικάσθη, διότι τὸ Ναξία ἐνομίσθη ἐπίθετον ἐθνικόν· ἀλλ' ὁ Ζωναράς ἐνόησε δύο κύρια ὀνόματα τῆς αὐτῆς νήσου, Νάξος κατὰ τοὺς παλαιούς, καὶ Ναξία, ὡς ὠνομάζετο εἰς τοὺς χρόνους του (12 ἑκατονταετηρ.) καὶ ὠνομάζεται ἔτι σήμερον ἀκόμη

ΝΑΠΟΣ. Εἰς πίστῳσιν τῆς ἐτυμολογίας του (Ἄτακτ. IV, σελ. 347) πρόσθεσε, ὅτι καὶ τὸ Γαλλικὸν Ruche (Κυψέλιον) ἐτυμολογεῖται ἀπὸ συγγενὲς ὄνομα, τὸ Roche (Πέτρα).

ΝΑΡΔΟΣ, ἄρσ. Σ. Δ. Τὸ Νάρδον, οὐδετ. Γραικορωμ. Ἡ νάρδος, Σηλ. οἱ Ἕλληνες, λαβόντες ἀπὸ τὴν Ἀσίαν. Οἱ Ἑβραῖοι τὸ ὠνομάζουν נָרְדָּ (Νερέδ.). Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 252. Ζ. καὶ Τριψίδιον) ἡ Νάρδος. Οἱ νέοι φυτολόγοι ἔδωκαν καὶ εἰς ἄλλων φυτῶν ρίζας τὸνομα τῆς Νάρδου, ὡς εἶναι ὁ Andropogon Nardus (Barbon Nard), ἴσως ὁ ὠνομαζόμενος ἀπὸ τὸν Ἱππεκράτην (Περὶ γυναικ. II, § 87, σελ. 611) « Σχοῖνος εὖσμος » ὡς εἰκάζει ὁ Σπρέγγελος (Histor. r. Herb. I, pag. 38).

ΝΑΡΣΗΣ. Ζ. Εὐνοῦχος.

ΝΑΣΚΑΦΤΟΝ, Δ. Νάσκαφθον, Ἑλλ. ἄρωμα Ἰνδικόν, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 22) « Νάσκαφθον, οἱ δὲ, Νάρκαφθον καὶ τοῦτο ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κομίζεται... Συμικόμενον » διὰ τὴν εὐωδίαν, κ. τ. λ. » Ὁ Σπρέγγελος ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ἐξεύρει τί ἄρωμα σημαίνει σήμερον τὸ Νάσκαφθον. Ἄλλοι εἶκασαν, ὅτι εἶναι τοῦ Στύρακος ἡ αἰθάλη (Ζ. Μαυρόκαπνον) καὶ ἄλλοι ἄλλως.

ΝΕΚΡΟΚΡΕΒΑΤΟΝ, Δ. Νεκροκρέβατον, Σ. Σορός, Ἑλλ. (bière).

* ΝΕΟΝΥΜΦΗ. Ζ. Νεόνυμφος.

ΝΕΟΝΥΜΦΟΣ, Δ. ὁ νεωστὶ νυμφευθεὶς (nouveau-marié), καὶ Νεόνυμφος ἢ * Νεονύμφη ἡ νεωστὶ ὑπανδρευθεῖσα (nouvelle mariée) Νεόνυμφος, Ἑλλ.

ΝΕΡΑΝΤΖΙΟΝ. Ζ. Λιμόνι.

ΝΕΡΟΦΪΔΙ ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat. I, 31, pag. 70) ὀνομαζόμενον γένος τι ὀφιδίου (serpent d'eau). Εἶναι ὁ ὕδρος, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν (Ἀριστοτέλ. Περὶ ζ. ἰσop. I, 1, § 6) ὁ καὶ ὕδρα θηλ. ὀνομαζόμενος ἀπὸ τὸν Αἰλιανόν (Περὶ ζ. ιδιότητ. VIII, 13).

Ὁ αὐτὸς Βελώνιος (De aquatilib. II, pag. 447) διακρίνει τὸ Νεροφίδιον τοῦτο, ὀνομάζων Τύφλην ἢ Τυφλίνην ἔνυδρον, ἀπὸ τὸν Τυφλίνην χερσαῖον, τὸν ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Νίκανδρον (Θηριακ. 492) Τυφλῶπα, ἀπὸ δὲ τοὺς σημερινοὺς Γραικοὺς, Τυφλίνην (ἢ ὡς ἀλλοῦ εἶπε Τεφλίτι). Ζ. Τεφλίτι.

ΝΕΡΣΙΣΑΝ. Ζ. Ἀσπάλαθος.

* ΝΕΣΤΕΡΙ ἢ ΝΗΣΤΕΡΙ, χειρουργικὸν ἐργαλεῖον χρησιμὸν εἰς φλεβοτομίαν, Φλεβοτόμον, Ἑλλ. (Lancette). Ζ. Νυστήριον.

ΝΕΥΡΟΚΑΒΑΛΙΚΕΥΜΑ. Ζ. Στρέμμα.

ΝΕΦΈΛΗ, Δ. Λέξ. ἱατρικ. σημαίνουσα τὸ οὐδ. λεγόμενον Νεφέλιον ἀπὸ τὸν Γαληνόν : « Νεφέλιόν ἐστὶν ἀχλὺς » ἢ ἑλκωσις ἐπιπόλαιος ἐπὶ τοῦ μέλανος [τοῦ ὀφθαλμοῦ] ».

ΝΕΦΟΔΙΩΚΤΑΙ, Δ. οἱ ἀπὸ τοὺς Δυτικοὺς χριστιανοὺς Tempestarii Ῥωμ. λεγόμενοι, μάγοι ἐπαγγελλόμενοι νὰ

κινῶσι διὰ τινων ἐπωδῶν τὰ νέφη, νὰ φέρωσι χιόνια, χαλάζια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα μετέωρα, τοὺς ὁποίους καταδικάζει καὶ ἡ ἐν Τρούλλῳ οἰκουμένη συνόδος (κανον. 60) : « Οἱ τύχην » καὶ εἰμαρμένην καὶ γενεαλογίαν φωνοῦντες, καὶ οἱ λεγόμε-
» ναι Νεφοδιῶνται καὶ γοητευταί, κ. τ. λ. ». Ἡ τέχνη των ἐλέγετο Νεφομαντεία, Δ.

ΝΕΧΥΔΡΑ, Δ. με ἐξήγ. « Τὰ χλωρὰ ὄσπρια » χυδαί-
σμενον ἀπὸ τὸ ΝΕΑ ΧΙΔΡΑ, ἢ ΝΕΟΧΙΔΡΑ· διότι ἀνα-
φέρεται εἰς τῶν Ἑβδ. (Λευϊτ. κγ', 14) τὸ « Καὶ ἄρτον, καὶ » πεφρυγμένα ΧΙΔΡΑ ΝΕΑ οὐ φάγεσθε, ἕως εἰς αὐτὴν τὴν
» ἡμέραν ταύτην, κ. τ. λ. ». Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 595)
οἱ σχολιασταὶ ἐξηγοῦν τὰ Χίδρα, « Τὸ ἀπὸ ἐλύμου γινόμενον
» ὄσπριον, ἔδεσμα περὶ Καρίαν, ἢ τὸ ἀπὸ χλωρῶν κριθῶν, ἢ
» εἶδος βοτάνης, ἢ ἐρεϊκτὰ ἐκ κριθῆς νέας γινόμενα ». Κατὰ
τὸν Ἡσύχιον : « Χίδραι σάχυνες νεογενεῖς, ἢ τὰ ἐξ ὄσπριων
» ἄλευρα, ἢ σῖτος νέος φρυγόμενος, ἢ τὰ ὄσπριώδη σπέρ-
» ματα ».

ΝΗΡΟΝ, Δ. με ἐξήγ. ἀπὸ Γλ. « Νηρόν, τὸ μελάνθη »
ἡγουν Μελάνθιον, Ἑλλ. Ἰσως καταχρηστικῶς Μελάνθιον
ὠνόμαζαν τὸ Κάρδαμον, εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται τὸ ἀπὸ τοῦς
Γάλλους ὀνομαζόμενον Cresson alenois ἢ Passerage
cultivé (Ἄτακτ. IV, σελ. 288), καὶ τὸ Cresson de
fontaine. Καὶ τὰ δύο ἔχουν χρεῖαν πολλοῦ νεροῦ, ἢ νηροῦ,
Νηρόν ἐπιθετικῶς, ἀντὶ τοῦ ὕγρον (Ἄτακτ. αὐτόθ. σελ. 349).

ΝΗΣΤΕΪΑΙ, Δ. Νηστεία καὶ Προσευχή καὶ τὰ δύο ἄγρια
πράγματα, ὅταν γίνωνται ὅπου, ὅτε καὶ ὅσον πρέπει ὅστις
ἐξεναντίας νησεύῃ ἔξω τοῦ πρέποντος τόπου, καιροῦ ἢ μέ-
τρου, νησεύει ὡς οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ πολλὰ
νηστεύοντες καὶ μακρὰ προσευχόμενοι (Ματθ. κγ', 14). Ἀπ-
αριθμεῖ ὁ φιλόπονός, Δ. ὅλας τὰς σημερινὰς ἡμῶν νηστείας. Ἰδε

καὶ τὰ ἄλλου (Συνέκδ. ἱερατικ. σελ. 142-147) σημειωθέντα περὶ νηστείας. Πράσσει καλὰ, ὅς τις φυλάσσει τὰς ὠρισμένας νηστείας τῆς ἐκκλησίας του· ἀλλὰ πράσσει ἀσυγκρίτως καλῆτερα, ὅς τις φυλάσσει ἀκριβέστατα τὰς ἐνταλάς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης ὡς τὴν δεκάτην, « Ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν » τούτων τῶν ἐλαχίστων... ἐλάχιστος κληθήσεται, κ. τ. λ. » (Ματθ. ε', 19). Χωρὶς τὴν φυλακὴν ταύτην, νηστεύει ὡς ἐνήσειαν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔλεγεν ὁ προφήτης (Ἡσαΐας, νή, 6) « Οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐξελεξάμην, » λέγει κύριος· ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἈΔΙΚΙΑΣ διὰ- » λυε σφαγγαλίας βιαιῶν συναλλαγμάτων, κ. τ. λ. ».

* ΝΗΣΤΕΡΙ. Ζ. Νυσήριον.

ΝΙΔΙΟΝ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρικῆ Γλ. « Νίδιον » ἐστὶ ῥοδοδάφνης ἄνθος· λέγεται καὶ Νίρις ». Τὸ ΝΙΔΙΟΝ ἔπρεπε νὰ ᾔηται ΝΗΡΙΟΝ, Ἑλλ. ὄνομα αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ τῆς Ῥοδοδάφνης (Laurier rose) κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 82), ἢ καὶ βαρβάρως ΝΗΡΙΔΙΟΝ, διὰ νὰ σημαίνῃ ἰδιαιτέρως τὸ ἄνθος τῆς (Ζ. Νίρις). Ἡ δὲ Νίρις ἐκακογραφήθη ἀπὸ τοῦ Νῆρις ὡς ὀνομάζει τὴν Ῥοδοδάφνην ὁ Νίκανδρος (Θηριακ. 531). Νήριον ὠνομάσθη, διότι ἀγαπᾷ τὰ Νερά (Νηρά, Ἑλλ.), « Φύεται ἐν παραδείσοις καὶ παραθαλασ- » σίος τόποις, καὶ παρὰ ποταμοῖς » (Διοσκορ. αὐτόθ.).

ΝΙΚΗΤΗΡΙΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΦΩΝΗ, Δ. ἡ φερομένη ἀπὸ τὸν Κεδρηνὸν μαρτυρία μᾶς διδάσκει, ὅτι εἰς τοὺς πολέμους τὰ χριστιανικὰ στρατεύματα ἀμέσως πρὶν χτυπήσωσι τοὺς ἐχθροὺς ἐφώναζαν ἀλαλάζοντες, ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΝΙΚΗΚΕ.

ΝΙΚÓΛΑΟΣ. Πλακούντων εἶδος (tourte) πεμπομένων κολακευτικῶς ἀπὸ Νικόλαον τὸν Δαμασκηνὸν εἰς τὸν δεσπότην Αὐγούστου Καίσαρα, ὅς τις ἀντικολακεύων τὸν πέμποντα, τοὺς

ὠνόμαζε Νικολάους, ὡς καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πεμπομένους φοίνικας (Ἰδ. Πρόδρομ. Ἑλλ. βιβλιοθ. σελ. 222-224). Τὸνομα διέμεινε καὶ εἰς τὸν μεσαιῶνα, σημαῖνον ἄρτους τινὰς ἐξαιρέτους ἢ καὶ πλακοῦντας.

ΝΙΠΤΗΡ, Δ. ὁ κοιν. λεγόμενος Νιπτήρας, σημαίνων ὄχι τὴν παλαιὰν κυρίαν ἔννοιαν, Ἀγγείου χρησίμου εἰς νίψιν, ἀλλὰ τὴν κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην γινομένην νίψιν τῶν ποδῶν δώδεκα πτωχῶν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα, κατὰ μίμησιν τοῦ νίψαντος τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων Χριστοῦ. Τοὺς ἀρχιερεῖς ἐμιμήθησαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες τὸ ὅποιον ἦτ', ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς δεσποτικῆς ψευδοταπεινοφροσύνης των δεῖγμα. Δὲν ἐξεύρω ἂν ὁ δεσπότης τῆς Ῥωσίας παίξῃ σήμερον τὸ δράμα τοῦτο· οἱ δεσπότες τῆς Γαλλίας τὸ ἔπαιζαν κατέτος.

ΝΙΡΙΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Ὅρεινῃ » νάρδος, ὑπὸ τινων λέγεται ΘΥΛΑΚΙΤΗΣ, ὑπὸ τινων δὲ » ΝΙΡΙΣ, φύλλον καὶ καυλὸν ἔχουσα ὅμοιον ἥριγγι ». Νίριν καὶ Νίδιον ὠνόμαζαν ἀνωτέρω τὰ Γλ. τὸ ἄνθος τῆς Ῥοδοδάφνης (Ζ. Νίδιον), τῆς ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην ὀνομαζομένης Νήριον. Ἐδῶ τὰ Γλ. ἔπρεπε νὰ γράψωσι ΝΗΡΙΣ, ἐπειδὴ εἶναι κακογραφημένοι αὐτοῦ τοῦ Διοσκορίδου λόγοι (I, 8) : « Ἡ δὲ ὀρεινὴ Νάρδος, καλουμένη δὲ ὑπὸ τινων » καὶ ΘΥΛΑΚΙΤΙΣ καὶ ΝΗΡΙΣ, γεννᾶται ἐν Κιλικίᾳ καὶ » Συρίᾳ, φύλλα καὶ καυλὸν ὅμοια ἩΡΥΓΓΙΩ ἔχουσα ». Ἀντὶ τοῦ Νήρις, ὁ Γαληνὸς γράφει Πυρίτις. Εἶναι κατὰ τὸν Σπρέγγελον τῶν φυτολόγων ἡ Valeriana tuberosa, ἄλλοι τὴν ὀνομάζουσι Valeriana Celtica (Nard celtique, ἢ Nard des montagnes). Ἀλλ' ἡ Κελτικὴ Νάρδος τοῦ Διοσκορίδου (I, 7) νομίζεται ἡ κοιν. ὀνομαζομένη Σύσγουδον, λέξεις ἄγνωστος ἄλλοτε εἰς ἐμὲ, ἐξ ἀπροσεξίας, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ εἶπα ὅτι ὁ Δ. δὲν τὴν ἐξήγησε

(Ἄτακτ. I, σελ. 253). Σίσγουδον διὰ τοῦ ἱ εὐρίσκεται εἰς τὸν Δ. με ἐξήγ. *Nardus celtica*, ὡς καὶ εἰς τὰ Γλ. (BOISSONADE, *Anecdol. Græc.* II, pag. 402) « Νάρδος » Κελτική, τὸ Σίσγουρδον ».

Ὅπως ἂν ἦναι, ἡ Νῆρις τοῦ Διοσκορίδου, με τὸ Νήριον τοῦ αὐτοῦ Διοσκορίδου (IV, 82) ὄν. κύρ. τῆς Ρόδου δάφνης, Ἑλλ. καὶ κοιν. (τῆς καὶ Πικροδάφνης κοιν. ὀνομαζομένης), τῆς *Nerium Oleander* (*laurier rose*) τῶν φυτολόγων.

ΝΙΣΣΟΣ, Δ. Νῆσσα καὶ Νῆττα, Ἑλλ. (Canard). Σώζεται λοιπὸν καὶ τὸ παλαιὸν τοῦ ὀρνέου ὄνομα (ἂν καὶ κακογραμμένον Νίσσος). Συνήθως ὀνομάζεται σήμερον Πάπια, εὐδὲ τοῦτο βάρβαρον (Ἄτακτ. IV, σελ. 383),

ΝΙΤΖΕΛΟΝ, Δ. βαρβάρως ἔλεγαν τὸ Μελάνθιον, ἀπὸ τὸ Ρῶμ. *Nigella* (Ἄτακτ. IV, σελ. 287).

ΝΙΤΖΟΚΟΚΚΟΝ, Δ. με συνών. Κάσαπον, ἀλλοῦ γραφόμενον Κάσαπον, Δ. καὶ ἐξηγήσιν « Ἐτεροὶ φασὶ τὸν » Καρπὸν τοῦ βελσάμου ». Ὑποπτεύομαι ὅτι ἐσήμαινε καὶ τὸ Μαυροκόκκιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 288). Νιτζελόκοκκον, καὶ κατὰ συγκοπὴν Νιτζόκοκκον.

ΝΙΦΕΑ (γρ. Νυφέα), Δ. με ἐξήγ. *Nenuphar*, ὄνομα Ἀραβικὸν τοῦ φυτοῦ, Λωτὸς Αἰγύπτιος, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἰσop. IV, 8, § 9,) καὶ τοῦ Διοσκορίδου IV, 114), εἰς διάκρισιν ἄλλων ὁμωνύμων Λωτῶν. Λωτὸν τὸν ὀνομάζει καὶ ὁ Ἡρόδοτος (II, 92), ἰσopῶν τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων. Ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους *Nymphaea nelumbo*, ἢ *Nuphar* (Gouet Colocase) τὴν ὁποίαν ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. lxxxii) ἐξηγεῖ με νέον Γρακικὸν ὄνομα Νύφαρον ἀπὸ τὸ Νυμφαία, Ἑλλ. καθὼς καὶ τὸ Νυφέα. Ταύτης τὴν ρίζαν

ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης Κολοκασίαν, τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα πληθ. οὐδετ. *Κολοκάσια, τὸν δὲ καρπὸν Κύαμον Αἰγύπτιον καὶ Κιβώριον: « Κύαμος μικρὸς... » καλεῖται δὲ Κιβώριον ἢ Κιβώτιον, διὰ τὸ τὴν φυτείαν τοῦ » κυάμου γίνεσθαι αὐτοῦ ἐντιθεμένου ΕΝ ΙΚΜΟΒΩΛΩ... » ῥίζα δὲ ὑπεσι παχυτέρα καλάμου, βιβρωσκομένη ἐφθῇ τε » καὶ ὠμῇ, Κολοκάσια καλουμένη » (Διοσκορίδ. II, 128), ὅπου, ἂν ἐγκρίνης τὴν διόρθωσίν μου ΕΝΙΚΜΩ ΒΩΛΩ, ἐξάλειφε ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά λεξικά τὸ Ἰκμόβωλον, ὡς ὄνομα νόθον.

Οἱ Ἕλληνες ὁμῶς Νυμφαίαν ὀνόμαζαν ὅχι τὸν Αἰγύπτιον τοῦτον Λωτὸν, ἀλλ' ἄλλο τι φυτὸν (Θεοφρασ. Περὶ φ. ἰσορ. X, 13, σελ. 309), τοῦ ὁποῖου δύο γένη ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης γεννώμενα ὁμοίως εἰς τόπους ὑγροῦς (ὡς καὶ ὁ Αἰγύπτιος Λωτὸς εἰς τὸν Νεῖλον) ὅθεν ἐτυμολογεῖ καὶ τὸ ὄνομα τῆς « Δοκεῖ δὲ ὀνομάσθαι Νυμφαία, διὰ τὸ ἐνυδρον φιλεῖν » τόπον ». Ἡ μία (Διοσκορίδ. III, 148) φέρει ἄνθος λευκόν, καὶ γεννᾶται εἰς τὴν Ἡλιδά καὶ εἰς τὴν Βοιωτίαν ὀνομαζομένη ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (IV, 10, § 1) Σίδη, ἀπὸ δὲ τοὺς νέους φυτολόγους, *Nymphæa alba*. Τῆς ἄλλης (Διοσκορίδ. III, 149), τὸ ἄνθος εἶναι μῆλινον καὶ ῥοδοειδές. Αὕτη συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀνωτέρω ὀνομασθεῖσαν ἰδίως Νυμφαίαν τοῦ Θεοφράστου, τὴν κατὰ τὸν Σπρέγγελον, *Nymphæa lutea*. Ὁ Ἄγγλος ὁμοῦς ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου τὴν νομίζει *Nymphæa alba*, καὶ τὴν ὀνομάζει μὲ Γραικικὸν ὄνομα δίλεκτον Νερο Κοκοκύθια, τὸ ὁποῖον ἔπρεπεν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ γράφεται ὡς σύνθετον μονόλεκτον καὶ διὰ τοῦ Ἰ Νεροκοκοκύθια, ἥγουν Κολοκύνθια γεννώμενα εἰς ὑγροῦς τόπους, ἢ παρόμοια μὲ τὰ Κολοκάσια, ἢ ἴσως καὶ τὰ αὐτὰ μὲ διάφορον ὄνομα, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Διοσκορίδην (II,

128) ὁ Αἰγύπτιος Λωτὸς δὲν ἐγεννήσθη εἰς μόνην τὴν Αἴγυπτον : « Πλεῖστος μὲν γίνεταί ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ ἐν Ἀσίᾳ δὲ καὶ » ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς λίμναις εὐρίσκεται ».

Κατωτέρω ὀνομάζει τὴν Νυμφαίαν ΝΟΥΦΑΡΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. ἱκτρικά « Στρατιώτης ὁ ἐν ὕδασι, τὰ Νοῦ- » φαρα » καὶ « Λουλούφερον τὰ Νούφαρα » καὶ « Νυμφαία » τὰ Νούφαρα ». Καθεξῆς δὲ καὶ, ΝΟΥΦΡΑ, Δ. μὲ βάρβαρον ἐξήγησιν « Νουφρά. ὃ ἐστὶ φλὸς βίται » ἀπὸ τὸ Ῥωμ. δηλαδὴ *Flos vitæ* (Ἄνθος ζωῆς).

ΝΟΒΙΣΚΟΥΜ ΔΕΟΥΣ, ἡ ἀπλῶς ΝΟΒΙΣΚΟΥΜ, Δ. Καὶ τοῦτο ὡς τὸ Σταυρὸς νενίκηκε (Ζ. Νικητήριος), μία ἀπὸ τὰς ἀναφωνήσεις τῶν Χριστιανικῶν ἐρατευμάτων, ὅτε ἤρχοντο εἰς χεῖρας μὲ τοὺς ἐχθρούς· ἀλλ' ὀλότελα βάρβαρος, ἐπειδὴ ἐκφράζει κατὰ λέξιν τὸ Ῥωμαϊκόν, *Nobiscum Deus, Ἑλληνισί, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός*, κατὰ τὸ « Γινῶτε ἔθνη » καὶ ἠτᾶσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός ». Εὐσεβὴς ἐπίκλησις, ὅταν τίς τὴν ἐκφωνῇ πολεμῶν ὑπὲρ πατρίδος, ἀλλ' ἀσεβὲς αὐτῇ, ὅταν αὐτὸς πολεμῇ ἀδίκως ἄλλους, τοὺς ἀνασπάζοντι ἀπὸ τὰς πατρίδας των, καὶ βαπτίζεται εἰς τὰ αἵματά των, ὡς ἔκαμναν οἱ Ῥωμαῖοι δορικτήτορες.

ΝΟΪΚΙ. Ζ. Νοικοκύρης.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΗΣ, Σ. Οἰκοδεσπότης, Ἑλλ. (*maître de maison*) σύνθετ. ἀπὸ τρεῖς λέξεις Ἐν οἴκῳ κύριος, ὡς τὸ Νοίκι, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Ἐνοίκιον (*loyer*).

ΝΟΙΩΝΩ,

ΝΟΚΕΡΙΑ καὶ ΝΑΚΕΡΙΑ, μὲ ἐξήγ. *Foenugræcum* καὶ Γραικ. Τύλη καὶ Τύλι, Δ. Ἀλλὰ τὸ *Foenugræcum*, Ῥωμ. εἶναι ἡ Τήλις, Ἑλλ. (*fenugrec*). Ἡ Νακερία ἐξ-

ηγούμενον, Τύλη διὰ τοῦ $\bar{\upsilon}$, εἶναι αὐτὸ τὸ Τύλη, Ἑλλ. τὸ κοινῶς Τυλάριον (Τυλάρι, Σ.). Τοῦτο δὲ παρὰ τὴν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 200) σημειωθείσαν ἐξήγησιν, σημαίνει ἔτι καὶ Στρῶμα μάλλινον (matelas), ὡς δηλοῖ καὶ τὸ βάρβαρον Νακερία, παραγόμενον ἀπλῶς ἀπὸ τὸ Νάκος, Ἑλλ. Προβέα (Προβιά, Σ.), κοιν. ἤγουν δέρμα ἀκούρευτον (peau garnie-de sa laine), ἢ καὶ σύνθ. ἀπὸ τὸ Νάκος καὶ Ἑριον.

NOMIKÒΣ, jurisperitus, Δ. μὲ μαρτυρίας ἀπὸ Γλ. « Νομικὸς... ὁ τοῦ νόμου ἐξηγητὴς » καὶ « Juris doctor, » Αὐθέντης τῶν νόμων » Δ. (jurisconsulte, légiste). — 2) Νομικὸν ἔτι ὠνόμαζαν καὶ τὸν κοινότερον λεγόμενον Νοτάριον, ἀπὸ τὸ Notarius, Ῥωμ. ὀνομαζόμενον καὶ Ταβελλίωνα, Δ. Tabellio, Ῥωμ. Δ. (Notaire), ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Ταβελλίων, ὁ τὰ τῆς πόλεως γράφων σύμ- » βόλαια, ὁ παρὰ τοῖς πολλοῖς Νομικὸς λεγόμενος, ἅπαντα » ἐπιτελῶν τὰ τῶν πολιτῶν γραμματεῖα, ἕκασον αὐτῶν οἱ- » κείους ἐπισφραγίζων γράμμασιν ». Εἶχαν καὶ Πρωτονο- τάριον τοῦ δρόμου λεγόμενον, Δ. — τοῦ ἰδικοῦ ἢ εἰδι- κοῦ, Δ. — τοῦ Σέματος, Δ.

Παρὰ τοὺς πολιτικούς τούτους Νοταρίους, εἶχε καὶ ἡ Μεγάλη ἐκκλησία τὸν Νοτάριόν της, ἓνα ἐκ τῆς ὁγδὸς πεν- τάδος, ἔτι δὲ καὶ Πρωτονοτάριον, Δ. (Ζ. Νοτάριος). Εἰς τοιοῦτον τινὰ Χῖον διάκονον, νομικὸν τῆς Μεγάλης ἐκκλη- σίας, ὀνομαζόμενον Ἰσιδωρον, φέρει ὁ Δ. ἐγκώμιον ἀπὸ τινὰ Ἰωάννην Βοτανιάτην Κρητικὸν τὸ ἐξῆς :

Κλέος νομικὸν (γρ. νομικῶν), μαρτυράνυμος φίλος,
Κῦδος Χιωτῶν, λαϊτῶν ἡ παιδρότης

Ἱερὸν καὶ Θεῖον ἐπάγγελμα, τοῦ Νομικοῦ τὸ ἐπάγγελμα, εἰδὼν ὅσα διδάσκει τοὺς συμπολίτας του νόμιμα, τὰ φυλάσσει πρῶτος

αὐτὸς, ἐὰν ὁδηγῶν τοὺς ἄλλους δὲν πλανᾶται πρῶτος αὐτός. Ἀλλέως ὁμολογεῖ ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔλεγεν ὁ Ἀπόστολος (Πρὸς Ῥωμ. β', 19-23) « Πέποιθας σεαυτὸν ὁδηγόν » εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει... Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, » σεαυτὸν οὐ διδάσκεις;... Ὅς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς » παρσodάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις ».

NONNA, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς τίτλον τιμῆς Domina (Dame, Madame). — 2) Νόννα καὶ Νονίς, Δ. ἡ καλογραῖα Nonne, Religieuse). — 3) Νόννα καὶ ὄξυτ. Νοννά, καὶ μὲ δίφθ. Νουννά, συνών. τοῦ Μάμμα, Ἑλλ. Βαβὰ καὶ Λαλά, Σ. (grand'mère). — 4) Νοννά (Νουνά, Σ.), ἡ γυνὴ τοῦ ἀναδόχου (marraine), ὡς καὶ Νοννός (ἢ Νουνός, Σ.) αὐτὸς ὁ ἀναδόχος (parrain).

Ἐκοπίασαν ζητοῦντες τὰ γενέθλια τῆς λέξεως οἱ ἐτυμολόγοι, κατάρχοντες αὐτὸ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὴν γλῶσσαν καὶ ἄλλοι ἄλλοθεν. Δὲν εἶναι, νομίζω, πλὴν ὀνοματοποιημένη λέξις κατὰ τὰς εἰς ὅλας τὰς γλώσσας διαφόρους ὀνοματοποιίας τοῦ αὐτοῦ πράγματος. Πρῶτως καὶ κυρίως τὸ Νόννα, ὡς τὸ Μάμμα, ἔπρεπε νὰ σημαίνει Μητήρ, εἴτα Προμήτωρ, ἔπειτα ἀναλόγως Κυρία, ἡ πρεσβυτέρα τὴν ἡλικίαν, καὶ διὰ τοῦτο σεβαστοτέρα, ὡς ἡ μήτηρ ἢ μήτηρ τῆς μητρὸς, ἢ διὰ τὸ ἐπάγγελμα, ὡς αἱ Μοναχαί, τὰς ὁποίας καὶ Μητέρας (mères) ὀνομάζουσι, ὡς τοὺς Μοναχοὺς Πατέρας (Pères)· ἔπειτα τοὺς ἀναδόχους, ὡς πνευματικοὺς πατέρας. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ φυσικὸς πατὴρ ὅχι μόνον Ἀὐθέντης, ἀλλὰ καὶ Κυρίως ὁμωνύμως, καὶ κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Κύριος (maître). Τοιαῦται ὀνοματοποιίαι εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς. Κατὰ τὸν Πολυδεύκην « ὁ Πάππος [καὶ » τοῦτο ὀνοματοποιημένον] ἐλέγετο καὶ Νέννος, καὶ τὸ » αὐτὸ τοῦτο ὄνομα ἐσήμαινεν ἔτι καὶ τὸν πρὸς μητρὸς Θεῖον ».

Ὁ δὲ Ἡσύχιος : διὰ τοῦ α̃, « Νάνναν, τὸν τῆς μητρὸς ἢ τοῦ »
 » πατρὸς ἀδελφόν· οἱ δὲ, τὴν τούτων ἀδελφὴν » καὶ « Νάννη,
 » μητρὸς ἀδελφὴ ». Νέναν ἀκόμη σήμερον ὀνομάζουσι ἄλλοι
 τὴν μητέρα (Ἄτακτ. IV, σελ. 123) καὶ ἄλλοι τῆς μητρὸς
 τὴν μητέρα.

ΝΟΣΑΔΑ. Ζ. Νοτία.

ΝΟΣΦΙΣΜΟΣ, Δ. λέξ. νομ. ἰδιοποιήσις δημοσίων χρη-
 μάτων (*pécultat*). Τὰ Γλ. φέρουν : « *Peculatio*, *Pe-*
 » *culatus*, νοσφισμὸς, διαρπαγὴ ». Καὶ ὁ ἔνοχος τοῦ ἀμαρ-
 τήματος Νοσφιστῆς *Peculator*, Ῥωμ. (*Péculateur*).
 Τὰ Γλ. « Πεκουλάτους (ἱσ. Πεκουλάτωρ), νοσφισάμενος δη-
 » μόσια πράγματα ».

Εἰς τὰς εὐνομουμένας πολιτείας, ὡς νοσφιστῆς καὶ κλέπτης
 δημοσίων πρέπει νὰ λογίζεται ὅχι μόνον ὅστις νοσφίζεται δη-
 μόσια χρήματα, ἀλλὰ καὶ ὅποιος μὲ μηχανορραφίας ἀρπάζει
 πολιτικὸν ὑπουργημα, παραγκωνίζων τὸν ἀξιώτερόν του νὰ
 τὸ λάβῃ, ὅστις δωροδοκεῖ, ἢ φθείρει μὲ οἰονδήποτε τρόπον
 ἄλλον τοὺς πολίτας εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας διὰ νὰ ἐκλέξωσιν
 αὐτὸν ἢ τοὺς φίλους του. Ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι
 δημόσια ἀδικήματα· καὶ ὁ χρηστὸς πολίτης χρεωσθεῖ νὰ λογι-
 ζεται τὸ ὄνομα τοῦτο Πολίτης, ὡς παρακαταθήκην δοθεῖσαν
 εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ δημόσιον, νὰ τὴν φυλάσῃ ἀνόςφιστον.

ΝΟΤΑΡΙΟΣ. Παρὰ τὰ ἄλλοῦ λεγθέντα (Ἄτακτ. I, σελ.
 218) καὶ τὴν ἀνωτέρω ἐξήγησιν τῆς λέξεως (Ζ. Νομικὸς).
 — 2) Νοταρίους ὠνόμαζαν καὶ τοὺς Ταχυγράφους, Δ. Καὶ
 ἐπειδὴ ἡ ταχυγραφία ἐγέννησε φυσικὰ τὴν συντομογραφίαν ἢ ὡς
 τὴν ὀνομάζουσι οἱ ξένοι σήμερον Στενογραφίαν (*Sténogra-*
phie). — 3) Νοτάριοι, Δ. ὠνομάσθησαν, καὶ οἱ συν-
 τομογράφοι (*Sténographes*). — 4) Νοτάριοι, Δ. ἐλέ-
 γοντο καὶ οἱ Στεγανογράφοι, Ἑλλ. καὶ ἡ τέχνη των « Νοτα-

» ρική μέθοδος » Δ. Στεγανογραφία, Ἑλλ. (Ecriture stéganographique).

ΝΟΤΙΑ, Δ. τὸ ἐξηγαῖ: « Humor, humiditas, Νοτὶς » Ἑλλ. » μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Ἀναθυμιάσις, νοτία ». Ἐκ τῆς ὁποίας φαίνεται, ὅτι τὸ Νοτία ἐδῶ σημαίνει ὅχι κυρίως τὴν ὑγρασίαν, ἀλλὰ τὴν ἐκ τῆς ὑγρασίας γινομένην σήψιν, καὶ ἀκολούθως βαρεῖαν ὀσμὴν ἢ χυῶτον (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 684). Ἀκόμη καὶ τὸ ΝΟΣΑΔΑ, Σ. τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ (ἀπὸ τὸ Νόσος, ὅχι ἀπὸ τὸ Νότος), ἂν καὶ οὗτος τὸ ἐξηγῇ Ἰταλιστὶ Sapore (savour), πλὴν ἂν ἀπεχυδαίσθη ἀπὸ τὸ χυδαῖον Νοσάδα, Νόσος, Ἑλλ. ὅθεν τὸ κοιν. ἐπίθ. Νόσιμος (d'une agréable saveur) καὶ τὸ ἐναντίον Ἄνοσος (insipide).

ΝΟΥΚΗ ΜΟΣΧΑΤΑ, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Nocemoscada (Noix muscade) ἔπλασαν οἱ σοφοὶ μας τελευταῖοι πρόγονοι τὸ βάρβαρον Νούκη μ ο σ χ ά τ α, τὸ κοιν. σήμερον ὀνομαζόμενον Μοσκοκάρυδον, Σ. ἢ Μοσχοκάρυδον, Δ.

ΝΟΥΦΑΡΑ καὶ ΝΟΥΦΡΑ. Ζ. Νιφέα.

ΝΤΑΜΑ, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν, Dama (dame, madame) μὲ τὴν ἐξῆς μαρτυρίαν:

Γυναῖκιν τοῦ ἐδῶκασιν τὴν ντάμαν Μαργαρίταν.

Ἐδῶ φέρει καὶ τὸ ΜΑΝΤΑΜΑ, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Madama (madame) μὲ μαρτυρίαν:

Ὅμως ἀφ' ὧν ἐγνώρισεν Μαντάμα ἢ Μαργαρίτα.

ΝΤΕΝΤΑ. Ζ. Τένδα.

* ΝΤΕΡΒΙΣΗΣ. Ζ. Δερβίσης.

ΝΤΖΑΜΙΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΝΤΟΓΑ, Δ. Ντούϊα, Ντούγα καὶ Δούγα, Σ. ἀπὸ τὸ

Ἰταλικόν, Doga (douve), σανίδιον μακρυλόν, εἰς κατασκευὴν ξυλίνων πύλων (tonneaux) χρήσιμον.

ΝΥΚΤΑΓΕΣ, πληθ. Δ. αἵρετικοὶ οὕτως ὀνομασθέντες, διότι ἀπεσρέφοντο τὰς εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἁγίων γινόμενας παννυχίδας, ὡς δεισιδαιμονίας, ἰσχυριζόμενοι ὅτι ὁ Θεὸς ὥρισε τὴν νύκτα εἰς ὕπνον, καὶ ὄχι εἰς προσευχάς. Λέξις ὑποπτος, τὸ πληθ. Νύκταγες ἀπὸ ἄχρηστος εὐθείαν ὁ Νύκταξ. Εὐλογώτερον ἤθελαν ὀνομασθῆν Νύκταργοι ἢ Νυκταργεῖς, ὡς ἀργοῦντες κοιμώμενοι δηλαδὴ, ἐνῶ οἱ ὀρθόδοξοι ἐπαννύχιζαν.

ΝΥΚΤΕΓΕΡΣΙΑ, μὲ συνών. Παννυχίς, Δ. Νυκτηγεργσία, Παννυχίς, Ἑλλ. (veille ἢ vigile). Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Παννυχίς, ἑορτὴ νυκτερινή ».

ΝΥΜΦΑΙΑ. Ζ. Νιφέα.

ΝΥΜΦΙΤΖΑ, καὶ Νυφίτζα, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 74).

ΝΥΣΣΑΡΙΟΝ. Ζ. Λύτσα.

* ΝΥΣΤΗΡΙΟΝ. Προφέρεται βαρβάρως Νεστέρι καὶ Νησέρι, ἐνῶ ἔχομεν λέξιν καλὴν τὸ οὐδέτ. Φλεβότομον, Σ. (τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ἐρμηνευόμενον Lancette, ἡγουν ΔΟΓΧΙΔΙΟΝ). Ὑποπτευομένη ὅτι τὸ βάρβαρον Νηστέρι ἦτο λέξις ξένη, ἕως οὗ λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ φίλου ὁμογενῆ ἐνόησα, ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ ἀρχαίαν λέξιν τὸ * Νυστήριον, Ἑλλ. ἀξίαν νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά λεξικά. Νυστήριον ἀπὸ τὸ ῥῆμ. Νύσσω (piquer) εἰς τὸν μέλλοντα ὄχι μόνον Νύξω, ἀλλὰ καὶ Νύσω, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἡ Νύσις καὶ Νύξις, καὶ τὸ πιστοποιεῖ τρόπον τινὰ ὁ εὐαγγελιστὴς (Ἰωάνν. ιθ', 34) « ΔΟΓΧΗ αὐτοῦ τὴν πλευράν ἔΝΥΞΕ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν » Αἶμα καὶ ὕδωρ ». ἔχομεν καὶ Σηλ. Νυστηρία, χυδ. Νεστερία καὶ Νηστερία (coup de lancette).

ΝΩΒΕΛΙΣΙΜΟΣ, καὶ Πρωτονωβελίστιμος. Ζ. Εὐγενής.
ΝΩΠΟΣ,

Ξ.

ΞΑΝΘΗΤΡΙΧΑ, οὐσ. Θηλ. σύνθ. Δ. με' ἐξήγησιν Κρόκος, Ἑλλ. (safran).

ΞΑΝΘΟΚΑΡΥΟΝ, « Βάλανος μυρσεφικὸς, ἥτοι τὸ Χρυσοβάλανον, ἢ Ξανθοκάρυον » Δ. Βάλανος μυρσεφικὴ, Θηλ. Ἑλλ. ὡς ὀνομάζει τὸν καρπὸν ὁ Διοσκορίδης (IV, 160), τὸ « Χρῶμα ἐπίξανθον » κατὰ τὸν Θεόφρασον (Περὶ φ. ἰσop. IV, 2, § 7), ὅθεν ὀνομάσθη ἐσχάτως καὶ Ξανθοκάρυον καὶ Χρυσοβάλανον. Ὁ Γαληνὸς τὴν ὀνομάζει. συνθ. Μυροβάλον (ὡς καὶ σήμερον οἱ Γάλλοι, myrobolant). Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Hyperanthera Moringa (Ben ἢ Noix de Behen). Πρῶτος ὁ Βελώνιος (Observat. II, 61, pag. 280) ἐπαρατήρησε τὴν Μυροβάλανον πλησίον τοῦ Σινᾶ ὄρους εἰς Ἀραβικὸν χωρίον, ὀνομαζόμενον Φαραγγοῦ (Pharagou). Οἱ συγγραφεῖς τοῦ Γαλλικοῦ λεξικοῦ τῆς Φυσικῆς ἱστορίας (ἐκδ. Déterville, 1818, V. Myrobalanos) ἔδωκαν ἐξ ἀπροσεξίας εἰς αὐτὴν τὴν Μυροβάλανον τὸνομα Φαραγγοῦ.

ΞΑΝΙΣΚΩ, Δ. τὸ συνηθέστερον κοιν. Ξαίνω, Σ. (carder), Ξαίνω, Ἑλλ. Ζ. ΙΣΚΩ.

ΞΑΡΓΑΝΗ, Δ. φέρει μάρτυρα τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἀλ. 100 καὶ 172 γ' ἀλλ' ἔσφαλε γράφων Ξαργάνη διὰ τοῦ ξ, ὡς ἔσφαλε κ' ἐγὼ ἄλλοτε (σημειώσ. εἰς τὸν Ξενοκράτ. σελ. 206) γράφων Σαργάνη, διὰ τοῦ σ ἀντὶ τοῦ Ζαργάνη διὰ τοῦ ξ, ὡς φέρεται εἰς τὸν προλεγμένον σχολιαστὴν. Εἶδος ὀφθαλμοῦ ἢ ἀπὸ τοῦς παλαιοῦς λεγομένη Ταινία, Ἑλλ. διὰ τὴν πρὸς τὰς Ταινίας (bandelettes) ὁμοιότητα τοῦ σχήματος: Ζαργάνα (cépole) ὀνομάζεται ἔτι καὶ σήμερον ἀπὸ τοῦς

Γραικούς νησιώτας τῆς Λίσσας, οἱ ὅποιοι καὶ σέλλουν πασὰ εἰς ἐμπορίαν πολλοὺς πῖθους ζαργανῶν πασόνοντες (Ἰδε BELON, De Aquatilib. I, pag. 164).

ΞΕΚΟΛΩΜΈΝΟΣ, Δ. Κίναιδος, Ἑλλ. (homme qui se prostitue). Ἀπὸ τὰ πολλὰ παλαιὰ ἐπίθ. τοῦ πάσχοντος τὸ βρωμερὸν τοῦτο πάθος, τὸ σημαντικώτατον τῆς κοινῆς λέξεως εἶναι τὸ Λακκόπρωκτος, Ἑλλ.

ΞΕΝΆΛΙΑ, πληθ. οὐδ. Δ. τῶν παλαιῶν τὰ Ξένια, Ἑλλ. (présents qu'on fait aux hôtes). Ὡς Ξένια ἀπὸ τὸ Ξένος, ὡσαύτως Ξενάλια ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Ξεναλέος· τοῦτο δὲ πιθανὸν ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ Ἑλληνικὸν ἄγνωστον σήμερον ὄνομα τὸ *Ξεναλῆς, « Ὁ ἐπὶ ξένης ἀλώμενος » ὁ πλανώμενος δηλαδὴ εἰς τὰ ξένα, ὡς ἐλέγετο Ἀλιπλανῆς, Ἑλλ. ὁ πλανώμενος εἰς τὴν θάλασσαν.

ΞΕΝΗΤΕΪΆ, Δ. μὲ μαρτυρίαν τοῦ ποιητοῦ ΒΧ :

Καὶ τὸ λοιπὸν ἐβάδισεν τῆς ξενητείας τὸν δρόμον

ΞΕΝΗΤΕΪΆ (ῥηματικὸν τοῦ Ξενιτεύω), ἡ εἰς τὰ ξένα διατριβή. Δυστυχῆς κατάσασις ἢ διαγωγή τοῦ ξενιτευμένου, ἐπειδὴ σερεῖται, τὴν γλυκυτάτην ὅλων τῶν ἡδονῶν νὰ κατοικῇ τὴν πατρίδα, μὲ τοὺς συγγενεῖς, νὰ συναναστρέφεται μὲ ὁμογενεῖς, ὁμογλώσσους, καὶ φίλους παιδιόθεν ἀνθρώπους

Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἥς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων,

εἶπεν ὁ μέγας Ποιητής (Ὀδυσσ. ι', 34), πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπων ὁ Λουκιανὸς (Πατρίδ. ἐγκώμ. édit. Bip. tom. VIII, pag. 135) εἶπε « Τοῦτο γοῦν αὐτοῖς μέγιστον ἐνδεῖν » νομίζουσι, τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ΞΕΝΗΤΕΥΕΙΝ· » ὄνειδος γάρ τὸ τῆς ΞΕΝΗΤΕΪΑΣ ».

ΞΕΝΌΔΙΚΟΝ.

ΞΕΝΟΧΑΡΑΓΟΣ, Δ. (homme d'une étrange figure). Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 383.

*ΞΕΡΑΓΓΙΑΝΟΣ, ἐπίθ. ὁ ξηρὸς τὴν κρᾶσιν καὶ σύνθεσιν τοῦ σώματος (maigre, fluet). Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον σύνθ. Ἑλλ. Ξηράγγειος, ὁ ξηρὰ ἔχων τὰ ἀγγεῖα τοῦ σώματος, ὅποιοι φυσικὰ εἶναι οἱ ξηροὶ τὸ σῶμα. Ἰσως ὁμως συγγενεῦει μὲ τὸ παλαιὸν Ξήριγγος. « ΞΗΡΙΓΓΟΙ, ποταμοὶ οὐκ αἰεὶ ῥέοντες » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν, τὸ ὅποιον δὲν ἐξεύρω διὰ τί ὁ Σνεδέρος ἔγραψεν εἰς τὸ Λεξικόν του τετρασυλλάβως ΞΗΡΙΓΓΙΟΙ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ Ξήριγγος πιθανὸν ὅτι κατὰ διάλεκτον ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Ξηράγγειος, ἥγουν ποταμὸς ξηρὸν ἔχων τὸ ἀγγεῖον. Κενεαγγίην ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ ἱατροὶ ὅχι μόνον τὴν διὰ φλεβοτομίας, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ὄλων τῶν ἀγγείων τὴν ἀπὸ σέρησιν τροφῆς γινομένην κένωσιν.

ΞΕΡΑΝΙΣΚΩ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Ξεραίνω, Ξηραίνω, Ἑλλ. (sécher). Κατὰ τὸν τύπον τοῦ Μαρανίσκω, Δ. καὶ Ξανίσκω, Δ. ἀπὸ τὸ Μαραίνω καὶ Ξαίνω.

ΞΕΡΑΣΜΑΤΑ. Ζ. Ξερνῶ.

ΞΕΡΑΧΙΑ, Δ. ἡ Ξηρασία, κοιν. καὶ Ἑλλ. (sécheresse). Μὴ νομίση τις γραφικὸν ἢ τυπογραφικὸν σφάλμα τὸ Ξεραχία, ἐπεὶδὴ καὶ ἀνωτέρω φέρει Ἰχιόνω, ἀντὶ τοῦ Ἰσιόνω, καὶ ἄλλου πολλὰ τοιαῦτα, γραφόμενα διὰ τοῦ χ̄ εἰς τόπον τοῦ σ̄. Ὁ βαρβαρώτατος ὄλων τῶν χυδαῖσμων οὗτος χυδαῖσμος, δὲν ἐξεύρω ἂν σώζεται ἔτι σήμερον ποῦποτε τῆς Ἑλλάδος.

ΞΕΡΝΩ, Δ. Σ. (vomir), Ἐμῶ, Ἑλλ. καὶ σπανιώτερον Ἐξερῶ, Ἑλλ. ὡς ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ νοῦσ. IV, 23, σελ. 141, Lind) μίαν ἱσως φορὰν: « Γαστήρ δὲ σκληρὴ γίνεται... » καὶ τὴν κεφαλὴν βαρέεται, καὶ ἐξερᾷ ». Ὡς ἀπὸ τὸ Περάω, Ἑλλ. προσθέσαντες τὸ ὠ ἐσχηματίσαμεν τὸ Ξερνῶ, Δ. Σ. οὕτως ἀπὸ τὸ Ἐξεράω τὸ Ἐξερνῶ. — 2) Ξερνῶ καὶ Ἐξερνῶ,

μεταφορ. ἀσχημολογῶ, φλυαρῶ, οἷον Ἐξέρασεν ἀναισχύντως πολλὰ κατ' ἐκείνου. Τὸ ῥηματικὸν Ἐξέρασμα, Ἑλλ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐξερνᾶν, Ἑμεσις, Ἑλλ. (vomition). — 3) Ἐξέρασμα, αὐτὴ ἡ ἐξερνωμένη ὕλη, Ἑμετος, Ἑλλ. καὶ Ἐξέραμα, Ἑλλ. εἰς μόνον ἴσως τὸν ἀπόστολον Πέτρον (Β', β', 22): « Κύων ἐπισρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα » ὅστις τὸ ὀνομαζεῖ ἀληθινὴν παροιμίαν. — 4) Ξεράσματα πληθ. καὶ μεταφορ. ὀνομαζόμενους ἀσυλλογίστους λόγους, τὰς φλυαρίας (mauvais propos). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἐλέχθη ἀπὸ τοὺς παλαιούς, περί τινος (δὲν ἐνθομοῦμαι ποίου) ὅτι « Οὐκ » ἦν τῶν ἐμούντων ἀλλὰ τῶν ἀκριδούντων » ἤγουν δὲν ἦτον ἄνθρωπος νὰ λέγῃ ἢ νὰ γράφῃ ἐξεράσματα, ἀλλ' ἐσυλλογίζετο ἀκριδῶς πρὶν τὰ εἶπῃ ἢ γράψῃ. Τέσσαρα τινὰ χρεωσθεῖ νὰ συλλογίζεται, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ φεύγῃ τὰ τοιαῦτα ξεράσματα, 1, Τί λέγει, 2, Πρὸς τίνα ἢ τίνος τὸ λέγει, 3, Πῶς τὸ λέγει, καὶ 4, Πότε τὸ λέγει.

ΞΕΡΟΚΤΙΣΜΑ. Ζ. Ξηρόλιθος.

ΞΕΡΟΜΑΣΣΩ, Δ. Σ. Ξερομασσᾷ τίς, ὅταν σρέφῃ εἰς τὸ στόμα τὰ λείψανα τῆς μασσημένης καὶ καταπινομένης τροφῆς (machonner). — 2) Ξερομασσῶν ἔτι ὅσα ζῶα ἀναφέρουν τὴν καταποθεῖσαν τροφήν, νὰ τὴν μασσήσωσι καὶ δεύτερον (Ruminer), Μηρυκάζω, Ἀναμασσῶ, Ἑλλ. — 3) Μεταφορ. Ξερομασσᾷ τὰ λόγια του, ὅστις τὰ σρέφει καὶ τὰ μετασρέφει, μὴ θέλων ἢ μὴ δυνάμενος νὰ φανερώσῃ καθαρὰ τοὺς λογισμοὺς του. Οἱ δοῦλοι πάσχουν ὥσπερ πολὺ τὰ τοιαῦτα ξερομασσήματα.

Δούλου τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν ἅτις φρονεῖ.

Καὶ τοῦτο συμβαίνει εἰς ὅσα ἔθνη ἐμποδίζεται ἡ ἐλευθερία τῆς τυπογραφίας. Ἐκεῖ κατὰ μικρὸν δουλόνοινται αἱ ψυχαὶ τῶν

πολιτῶν, τελευταῖον δὲ καὶ δολόνονται· διότι ὅσις ἐμποδίζεται νὰ γνωστοποιῇ τὰ ἀληθῆ του φρονήματα, πρῶτον σιωπᾷ, ἂν ᾖ τῆς τιμῆς ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σιωπὴ δὲν τὸν ὠφελεῖ τίποτε, αὐτομολεῖ πρὸς τὴν ὑπόκρισιν, λέγων καὶ κηρύσσων ὅ, τι δὲν φρονεῖ. Ἀφοῦ ἡ τοιαύτη ὑπόκρισις φθείρῃ μέγα μέρος τοῦ ἔθνους, καταντᾷ νὰ μετονομάζεται ἀναισχύντως καὶ Πολιτικὸν ἢ φθορὰ τῶν Πολιτῶν· οὐδ' εὐρίσκεῖς πλέον ἐκεῖ πολίτην ἄξιον νὰ εἰπῇς περὶ αὐτοῦ,

Ἄνδρὸς τόδ' εἶπας, ἐκλαλεῖν ἅ τις φρονεῖ.

ΞΕΡΟΣ, ὁ ξερημένος ὑγρασίας, Ξηρὸς, Ἑλλ. (sec) οἶον Ξερὸς ποταμὸς, καὶ συνθ. Ξεροπόταμος, Ξερὸν πηγάδιον, καὶ συνθ. Ξεροπήγαδον. — 2) Ξερὸς ὁ Ξηρὸς τὴν κράσιν τοῦ σώματος, Ἰσχνός, Ἑλλ. (sec, maigre, fluet). — 3) Ἀντὶ τοῦ Μόνος, οἶον Ξερὸν ψωμίον (du pain sec) τὸ τρωγόμενον χωρὶς προσφάγιον. — 4) Ξερὸς μεταφορ. ὁ ἐκπληγμένος, δι' ἀπροσδόκητον τι (interdit), οἶον Ἐμεινα ξερὸς, ὡς τὸν ἴθα, — ὡς τὸν ἤκουσα, ἢ διὰ φόβον, « Ξηρὸς ὑπὸ δέους » Ἑλλ.

ΞΕΡΟΤΗΓΑΝΑ, πληθ. Σ. ἐξηγῶν Pasta impastata con miele (Ζυμαρικά ζυμωμένα μὲ μέλι). Ξεροτήγανον, μὲ ἐξήγησιν « Πόπανον [Ἑλλ.] λαλάγγιον, ξεροτήγανον » Δ. Εἶναι αἱ κοιν. Θηλ. λεγόμεναι Τηγανῖται (beignets), ἄρσ. Τηγανῖται, Ἑλλ. ἢ Τηγανῖται ἄρτοι. Ξεροτήγανα, ὡς τηγανιζόμενα ἕως νὰ ξηρανθῶσι καὶ νὰ γενῶσι ψαθυρά (friables). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 638.

Ἡ λέξις Ξεροτήγανον εἶναι παλαιά, Ξηροτήγανον, Ἑλλ. ἀλλ' ὅχι τῆς αὐτῆς σημασίας. Ξηροτήγανον κατὰ τὸν Ἡγήσανδρον (παρ' Ἀθήν. VI, σελ. 229) ὠνόμαζαν οἱ Συρακούσιοι, ὅ,τι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἔλεγον ἀπλῶς Τήγανον, Ἑλλ. ἢ κατὰ

τοὺς Ἴωνας Ἡγανον, Ἑλλ. τὸ κοινῶς σήμερον Τηγάνιον (poêle). Οἱ Συρακοῦσιοι, ἐπειδὴ ἔδωκαν εἰς τὴν Λοπάδα, Ἑλλ. (écuelle) τὸνομα Τήγανον, ὠνόμασαν, εἰς διάκρισιν, τὸ τήγανον, Ξηροτήγανον.

Τὸ Πόπανον, ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Φώτιον « Πόπανα, πλα- » κούντια πλατέα καὶ λεπτὰ καὶ περιφερῇ » ὡς εἶν' ἀπαραλ- λάκτως αἱ Τηγανίται, ὀνομασθεῖσαι ἴσως Ξηροτήγανα, διὰ νὰ διακρίνονται ἀπὸ τοὺς Τουρκοχυδαῖσι λεγομένους Λου- κουμάδας, Σ. καὶ αὐτοὺς Τηγανίτας, ἀλλὰ σφαιροειδεῖς τὸ σχῆμα, μαλακωτέρους τὴν γεῦσιν, καὶ τόσοι μικροὺς, ὥς νὰ τρώγεται καθεὶς εἰς μίαν χαψίαν (Ἄτακτ. I, σελ. 57, 187 καὶ 224).

Τὸ Λαλάγγιον (Αὐτόθ. σελ. 291) πιθανὸν ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Λάγανον, κατὰ συγχοπὴν Λάγγον, Λάγγιον, καὶ κατὰ διπλῶσιν τῆς πρώτης συλλαβῆς Λαλάγγιον καὶ Λαλάγγιον.

ΞΕΣΤΗΣ, Δ. ὄνομα μέτρου ὑγρῶν, ἀπὸ τῶν Ῥωμ. τὸ Sextus (Ἑκτος) ὅθεν τὸ Sextarius τὸ σημαῖνον τὸν Ξέστην, ἐξηγούμενον οὕτως ἀπὸ τὸν Ἑτυμολόγον (σελ. 610): « Ξέστης » Ῥωμαϊκὸν ἐστὶ τὸ ὄνομα. Τὸν γὰρ παρ' ἡμῖν Ἑξ ἀριθμὸν, » αὐτοὶ λέγουσι Σέξ· καὶ μέτρου τινὸς παρ' αὐτοῖς τὸ ἕκτον, » λέγεται Σέξτον, διὰ δὲ εὐφωνίαν τὸ Σέξτης λέγεται Ξέστης, » κατὰ μεταθέσιν τῶν στοιχείων ».

Ἑλληνικώτερον ὄνομα ἤθελ' εἶσθαι ὁ Ἑκτεὺς, ὄνομα μέτρου καὶ τοῦτο εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅχι ὅμως ἰσοδύναμον τοῦ Ξέσου. Ὁ Ξέστης ἦτο τὸ ἕκτον μέρος τοῦ Congius, Ῥωμ. (ἀπὸ τὸ Κόγχη), ὁ δὲ Ἑκτεὺς τὸ ἕκτον μέρος τοῦ Μεδίμνου.

ΞΕΣΤΙΚΟΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητῆν :

Κως σάν να ἦτον ξεστική ἐξω ἀπε τον ΝΟΪΑΝ της.

Γράφε ΝΟΪΝ.

Ἀπὸ τὴν μετοχὴν Ἐξεσσηκῶς Ἑλλ. (ἤγουν ἔξω τοῦ νοῦ
σέκων) ἔπλασαν ὄνομα τὸ Ἐξεσικός.

ΞΕΎΡΩ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Ἐξεύρω. Φέρει καὶ
παροιμίαν: « Νά ξευρες τὰ ξεύρω ἐγώ, ἠθέλαμεν τὰ ξεύρει οἱ
δύο ».

* ΞΕΦΩΝΗΤΡΙΑ, ἡ συνηθέστερον ὀνομαζομένη Μυρο-
λογήτρια ἢ Μυρολογίστρια (Ἄτακτ. IV, σελ. 345), οἷον,
ὁ ποιητὴς τῆς Βοσπορομαχίας,

ὡς ξεφωνήτριων τὰ μαλλιά αὐτὰ νὰ εἶναι μοιάζουν,

Ἀπὸ τὸ Ἐκφωνῶ, Ἑλλ. (exclamer), Ἐκφωνήτρια, καὶ χυδ.
Ξεφωνήτρια.

ΞΗΡΑΣΙΑ, οὐσ. Σηλ. ἀπλῶς πᾶσα σκληρότης γινομένη
ἀπὸ σέρησιν ὑγροῦ. — 2) Ξηρασία, συνών. τοῦ Ἀνυδρία
(sécheresse).

ΞΗΡΟΚΟΙΤΙΑ, Δ. Χαμευνία, Ἑλλ. (le coucher à
terre ἢ sur la dure).

ΞΗΡΟΛΙΘΟΣ, Δ. συνών. τοῦ συνηθέστερον ὀνομαζο-
μένου Ξεροτρόχαλος (Ἄτακτ. IV, σελ. 356). Λέγεται καὶ
Ξερόντισμα, Σ.

ΞΗΡΟΜΥΡΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν τὸ κοινῶς καὶ συνήθως
λεγόμενον Δενδρολίθανον (Ἄτακτ. IV, σελ. 94).

ΞΗΡΟΣ, ξηρά (καὶ ξηρή), ξηρὸν (sec, sèche). Συν-
ειθέστερον διὰ τοῦ Ἰωνικῶς, Ξερός, κ. τ. λ. ὡς εἶπεν ὁ Ὅμηρος
(Ὀδυσσ. ε', 402),

Ρόχθει γὰρ μέγα κύμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο.

— 2) Ξερός, εἰς σημασίαν τοῦ Μόνος, οἷον, Ἐφαγα ξερὸν
ψωμίον, ἤγουν ψωμίον μόνον, χωρὶς προσφάγιον. Ξερὰ
λόγια μὲ εἶπε, ὑποσχέσεις δηλαδὴ ψιλὰς, χωρὶς πράγματα.

Τὸ Ξηλ. μετὴν ἀνάστασιν τοῦ τόνου, Ξέρα (ὄχι Ξήρα) μεταβαίνει εἰς οὐσ. σημαίνει τὰ ῥηχὰ τοῦ αἰγιαλοῦ (bas fonds), οἷον Τὸ καράδιον ἔπесεν εἰς τὰς ξέρας. Παρόμοια τὸ ἐπίθ. Ψυχρά (froide), παροξυτονούμενον γίνεται οὐσ. Ψύχρα, συνών. τοῦ Κρύος (le froid). *Id.* Ἄτακτ. I, σελ. 92).

ΞΗΡΟΦΑΓΙΑ, Δ. τροφή διὰ ξηρῶν, ἡγουν ἀνεψήτων καρπῶν ἢ χόρτων, τὰ ὅποια χρεωσοῦν νὰ τρώγωσι τὰς νηστείας (καὶ ἐξαιρέτως τὴν τεσσαρακοσὴν) οἱ Μοναχοί· οἱ ἄπλοι δηλαδὴ Μοναχοί, περὶ δὲ τῶν ἡγουμένων πῶς ἐξηροφαγοῦσαν, ἴδε τὸν Πτωχοπρόδρομον Β', 340-356, σελ. 26.
— 2) Ξηροφαγία ἐπιβαλλομένη ὡς κανὼν ἀπὸ τοὺς πνευματικούς εἰς τοὺς ἐξομολογουμένους. Ζ. Μαλακία.

Ξηροφαγία καὶ Ξεροφαγία, συνθ. ἡ βρώσις ξηροῦ φωμίου. — 2) Εἰς σημασίαν ὁμῶς θρησκευτικὴν, καὶ τοῦτο, καὶ τὴν βρώσιν ἀνεψήτων φαγητῶν, οἷον ἀμυγδάλων, καρυδίων καὶ τῶν τοιούτων, ὅποια γίνεται εἰς νηστείας τινάς.

ΞΟΝΙΟΝ, Δ. (essieu) ἀπὸ τὸ Ἀξώνιον, ὑποκορ. τοῦ Ἄξων.

ΞΥΛΑΒΙΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Πυράγγρα, Δ. Σ. κοιν. καὶ Ἑλλ. (tenailles). Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἀλ. Η, 342) « Πυράγρη, ἣν ξυλάδιον φασιν οἱ χαλκεῖς ». Πιθανὸν ὅτι ἔπαθεν ἀφαίρεσιν, ἀπὸ τὸ Ὁξύλάδιον ὑποκορ. τοῦ Ξηλ. Ὁξύλαβη, Ἑλλ.

ΞΥΛΑΛΟΝ, οὐδέτ. Σ. Ξυλαλά, Ξηλ. Δ. καὶ Ξυλαλόη, Δ. (bois d'Aloès), ἄρωμα Ἰνδικόν, ὄχι ἡ οὕτως ὀνομαζομένη Ἀλόη τοῦ Διοσκορίδου (III, 25), ἀλλὰ τὸ Ἀγάλλοχον τοῦ αὐτοῦ (I, 21): « Ξύλον φερόμενον ἐκ τῆς Ἰνδίας καὶ Ἀραβίας... » θυμαῖται δὲ ἀντὶ λιθανωτοῦ κ. τ. λ. ». Ἀλόη, ὠνομάσθη ἔπειτα καὶ Ξυλαλόη, τὸ Ἀγάλλοχον διὰ τινὰ συγγένειαν καὶ

ὁμοιότητα πρὸς τὴν Ἀλὸν· ὅθεν καὶ ὁ Σουΐδας φέρει, « Ἀλὸν, » εἶδος μυρεψικὸν κ. τ. λ. » τὴν Εὐλαλὸν νοῶν, καὶ τὰ Γλ. « Ἀγάλλοχον ἢ ξυλαλὸν » Δ. Ἀλὸν καὶ οἱ Ἐβδομήκοντα (Ἄσμ. ἀσμ. δ', 14), ἐρμηνεύοντες τὴν Ἑβραϊκὴν λέξιν **גִּלְגָּל** (Ἀλὸτ)· διότι τὸ ὄνομα εἶναι Ἀσιανόν, ὥς καὶ τὸ Ἀγάλλοχον, ἀπὸ τοῦ Ἀραβικοῦ Ἀγαλλασχίν, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 360). Ἀλὸν καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς (Ἰωάνν. ιθ', 39) τὸ μύρον, μὲ τὸ ὅποιον ἐνταφίασεν ὁ Νικόδημος τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ : « Μίγμα σμύρνης » καὶ ἀλόνης... καθὼς ἔθος ἔστι τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν ».

ΕΥΛΑΧΥΡΟΝ, Δ. (chaume).

ΕΥΛΟΒΟΛΟΝ, Δ. καὶ ΕΥΛΟΘΗΚΗ, Δ. ΓΓ. καὶ Εὐλοσάσιον, Δ. τοῦ οἴκου τόπος, ὅπου ἐσοδιάζονται τὰ εἰς καῦσιν χρήσιμα ξύλα (Bûcher).

ΕΥΛΟΓΙΓΓΙΒΕΡΙ, Δ. (bois de Gingembre). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 157.

ΕΥΛΟΓΛΥΚΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κακὰ (ἂν δὲν ἀπατῶμαι) Γλυκίρριζα (régλισse), φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Siliqua, » Κεράτιον, καὶ κυάμου καὶ φασήλου λοβοὶ καὶ ξυλόγλυκον ». Τὸ Siliqua, Ῥωμ. σημαίνει Λοβός, Ἑλλ. (cosse). Λέγει λοιπὸν ὁ Γλωσσογράφος, ὅτι σημαίνει καὶ τοὺς λοβοὺς τῶν κυάμων (κουκίων κοιν.) καὶ τῶν φασωλίων, ἔτι δὲ καὶ τοῦ ξυλογλύκου, οὕτως ὀνομάζων, τὸ κοινότερον λεγόμενον Εὐλοκέρατον (caroube), ἐπειδὴ καὶ τοῦτο λοβοῦ σχῆμα καὶ χρώαν ἔχει. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 229.

ΕΥΛΟΘΗΚΗ. Ζ. Εὐλόβολον.

ΕΥΛΟΘΡΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Ἀρσενικόν, Δ. Γραφή σφαλμένη ἀντὶ τοῦ ΨΙΛΩΘΡΟΝ, ἢ ΨΙΛΩΘΡΟΝ (dépilatoire). Οἱ Ἀσιανοὶ τὸ μεταχειρίζονται εἰς τὸν λουτρὸν

ονομάζοντες αὐτὸ Τουρκισί Ρουσμά (Rusma). Σκευάζεται ἀπὸ ἀρσενικόν, θείον, καὶ ἄσβεστον, κ' ἔχει δύναμιν νὰ μαδίῃ τὰς τρίχας τοῦ σώματος. Ἐμεταχειρίζοντο καὶ οἱ παλαιοὶ τὰ ψίλωθρα, καὶ ἄπλᾶ, καὶ σκευασά διαφόρως, ὀνομάζοντες αὐτὰ καὶ Μάδους, διὰ τὴν μάδισιν· « Μάδος, ψίλωθρον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ζ. καὶ Λιβύτζη.

ΕΥΛΟΚΑΡΠΙΑ, Ζ. Περιβόλιον.

ΕΥΛΟΚΑΣΙΑ, Δ. Πολλὰ εἶδη ἢ πολλαὶ διαφοραὶ Κασίας ἢ Κασσίας (casse) ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 12). Ἴσως εἶναι ἡ ὀνομαζομένη ἀπ' αὐτὸν Ψευδοκασσία.

ΕΥΛΟΚΕΡΑΤΙΑ, Δ. κακὰ τὸ ἐξηγεῖ Cerasus τὴν κοινῶς λεγομένην Κερασίαν (cerisier), καὶ ΕΥΛΟΚΕΡΑΤΟΝ, Cerasum τὸ κοινῶς Κεράσιον, (cerise). Τὸ πρῶτον σημαίνει τὸ δένδρον, τὸ καὶ Κερατία (caroubier) λεγόμενον· τὸ δεύτερον, τὸν καρπὸν, τὸ Ευλοκέρατον (caroube), συνών. τοῦ ἀνωτέρω, Ευλόγλυκον. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 229.

ΕΥΛΟΚΛΑΣΙΑΙ, θηλ. πληθ. Concædes, Ῥωμ. (Abatis d'arbres), ὁποίας κάμνουν οἱ στρατοπεδεύοντες, εἰς ὀχύρωσιν ἢ περιχαράκωσιν.

ΕΥΛΟΚΟΚΚΟΝ, Δ. ὁ ἔσω κόκκος τοῦ Ευλοκεράτου, χρήσιμος εἰς ζύγισιν, Κεράτιον, Ἑλλ. ὄθεν καὶ τὸ χυδαῖκ. Καράτι, D. καὶ τὸ Τουρκικὸν Καράτ (carat).

ΕΥΛΟΛΑΤΡΗΣ, Δ. Ευλολάτρας ὠνόμαζαν οἱ εἰκονοκλάσται (iconoclastes) τοὺς ὀρθοδόξους, ὡς τιμῶντας τὰς εἰκόνας.

ΕΥΛΟΜΑΚΕΡ, Δ. τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Νόννον (κεφ. 67) ἱατρὸν τῆς δεκάτης ἐκατονταετηρίδος, ὅστις παραγγέλλει ὡς ἱατρικὸν δυσεντερίας « Τὰ διὰ τοῦ ξυλομάκερος καταπότια ». Τοῦτο εἶναι τὸ Μάκερ (Macer) τοῦ Διοσκορίδου (I, 110)

παραγγελλόμενον ὁμοίως εἰς τὴν δυσεντερίαν· ἀλλὰ φυτὸν ἔτι ἄγνωστον εἰς τοὺς νεωτέρους φυτολόγους, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς καὶ τὸ ἐσύγχυσαν μὲ τὸν ἔσω φλοιὸν τοῦ μοσχοκαρύου τὸν ὀνομαζόμενον Γαλλισί *Macis*. Πιθανώτερον ἄλλοι τὸ ἐνόμισαν τὸ αὐτὸ φυτὸν μὲ τὸ νῦν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Ἰνδίαν ἀπὸ τοὺς Βραχυμᾶνας *Macre* (Μάκρε) καὶ τιμώμενον ὡς φυτὸν ἁγίου. Οἱ ἐκεῖ μέτοικοι Εὐρωπαῖοι, τὸ ὀνομάζουν Δένδρον τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ (*SPRENGEL, Commentar. in Dioscorid. pag. 392*).

ΞΥΛΟΠΑΛΗ, ὁ τυρὸς, ἀπὸ Γλ. ἱατρικὰ, Δ. Διςάζω.

ΞΥΛΟΠΑΝΔΟΥΡΟΣ.

*ΞΥΛΟΣΟΦΟΣ, καὶ ῥῆμα Ξυλοσοφῶ, Δ. (Ἄτακτ. II, σελ. 268). Ξυλοσόφους ὀνομάζουν μὲ παραγραμματισμὸν σκωπτικὸν πολλοὶ τοὺς φιλοσόφους, κρίνοντες ποτὲ μὲν δικαίως, πολλάκις δὲ καὶ ἀδίκως· ὅθεν χρεωσθεῖς νὰ ἐξετάξης πρῶτον τὴν διαγωγὴν τοῦ κρινομένου. Ἄν διδάσκη ὅσα παραγγέλλει ἡ φιλοσοφία, καὶ βεβαιώνει τὴν διδασχὴν μὲ τὰς πράξεις του, μὴν ἀμφισβάλῃς ὅτι εἶναι ἀληθὴς φιλόσοφος· ἂν τὸ ἐναντίον, λέγε τον Ξυλόσοφον ἢ μάλλον ὑποκριτὴν, Ἰησουίτην.

ΞΥΛΟΣΤΑΣΙΟΝ. Ζ. Ξυλόβολον.

ΞΥΝΙΔΑ, μὲ ἐξήγησιν Εὐπατώριον, Ἑλλ. Δ. Ἐσύγχυσεν ἢ μάλλον ἐσύγχυσαν οἱ Γλωσσογράφοι ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἔλαβε, δύο διάφορα φυτὰ, τὴν Ὄξυνήθραν, χυδ. Ξυνίδα, εἶδος Λαπάθου (Ζ. Λάπαθον). Τοῦ Διοσκορίδου (IV, 41) τὸ Εὐπατώριον ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους *Agri- monia Eupatorium* (*Aigremoine*) καὶ ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας Φονόχορτον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse, pag. lxxv*).

Ο.

ΟΓΕΙΟΣ καὶ ΟΓΟΙΟΣ, Δ. Ὅσις, Ἑλλ. ὈΓΕΙΟΣ, μὲ συνών. Ὅποιος, Ὅτις, Ὅσις, Σ. (qui, quiconque).

Ἀπὸ τὸ Οῖος, Ἑλλ. διαλυμένον Ἰωνικῶς εἰς τὸ Ὄϊος (Ἄτακτ. IV, σελ. 708). Τὸ δὲ Ὄϊος ἐκφωνούμενον ὡς δισύλλαβον ἐγέννησε πρῶτον τὸ Ὄγιος, ἔπειτα τὰς λοιπὰς βαρβάρους γραφάς.

ΟΓΥΡΟΣ, Δ. Ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 333.

ΟΔΕΥΩ, s'acheminer.

ΟΔΟΝΤΟΚΑΡΑ, χυδ. Δοντοκάρα, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ κακὰ « Mola, μυλόπετρα, μύλος ». Μύλος, Μύλακρος, καὶ Γόμφιος, Ἑλλ. Μυλόδους, παρακμ. Ἑλλ. (dent molaire). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Μύλακροι, γόμφιοι ὀδόντες ». Ὄνομα σύνθ. ὅχι ἀπὸ τὸ Μύλη καὶ Ἄκρος, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Μύλη καὶ Κράς συνών. τοῦ Κάρα τὸ ὅποιον ἐλάβαμεν ἡμεῖς εἰς τὸ Ὀδοντοκάρα.

ΟΔΟΣΤΡΩΣΙΑ, Δ. (pavement), Ὀδοστρωσία, παρακμ. Ἑλλ. Εἰς μόνον τὸν Σκάπουλαν ἐσώθη ἡ λέξις.

Ἡ Ὀδοστρωσία εἶναι εὖρημα τῶν Ῥωμαίων, ἐπινοηθεῖσα πρῶτον διὰ τὰς λεωφόρους (chemins publics) ὁδοὺς, ἔπειτα κατὰ μικρὸν εἰσαχθεῖσα καὶ εἰς τὰς πόλεις, ἢ μᾶλλον εἰς τινὰς πόλεων ὁδοὺς. Εἰς τὴν Γαλλίαν πρῶτος ὁ Φίλιππος Αὐγούστος, βασιλεὺς, περὶ τὰ τέλη τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἐφρόντισε περὶ Ὀδοστρωσίας. Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμης (1610), βασιλεύοντος τοῦ δεκάτου τρίτου Λοδοβίκου, τὸ ἥμισυ μέρος τῶν Παρισίων ἦτον ἀκόμη ἀλιθόστρωτον.

Ἡ λέξις Λιθόστρωτον, ἢ Λιθόστρωτος εἶναι ἑλλειπτ. τοῦ

ὁδός, *Via strata*, κατὰ τοὺς Ῥωμαίους, ἤγουν Ὁδὸς ἑρωτῇ, ὅθεν ἐγεννήθη τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ *Στράτα* ἢ σημαίνουσα ἀπλῶς τὴν ὁδὸν (*chemin, rue*) εἴτε λιθοστρωμένην, εἴτ' ἄστρωτον.

ΟΖΟΛΛΟΥΔΟΝ, Δ. Ὁ Ἀμάρακος, Ἑλλ. (*margolaine*) ἤγουν Ὄζον ἢ εὖοσμον λουλούδιον. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 416.

ΟΙΚΕΙΑΚΑ, πληθ. οὐδετ. Δ. Οἰκειακά, ἢ καὶ Ἰδικά, ἐλέγοντο τὰ ἴδια τοῦ αὐτοκράτορος κτήματα (*Domaine, ou Biens domaniaux*) εἰς διάκρισιν τῶν δημοσίων. Καὶ ὁ διοικῶν αὐτά, Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν, ἢ Λογοθέτης τῶν οἰκειακῶν, Δ. ἢ Κόμης τῶν ἰδικῶν, Δ. (*administrateur du domaine*). Ἀρχαιότερα ὠνομάζετο Ἰδιολόγος, Ἑλλ. (Στραβ. Γεωγραφ. XVII, σελ. 797).

ΟΙΚΕΙΟΧΕΙΡΟΝ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ Ἰδιόχειρον (*écrit de sa propre main*).

* ΟΙΚΟΝΕΥΩ, εἶπε τις ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους λογίους μας τῶν παλαιῶν τὸ Καταλύω, Ἑλλ. (*aller loger, ou s'arrêter dans une auberge*), τὸ κοινῶς ἀπ' ὅλους σήμερον προφερόμενον, χυδ. τρισυλλάβως Κονεύω, Σ. Δ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικὴ. Κονάκ ὀνομάζουν τὸν ὠρισμένον οἶκον, ὅπου ἀναπαύονται οἱ ταξιδεύοντες, καὶ ταύτην τὴν λέξιν μεταχειρίζονται καὶ οἱ ἡμέτεροι εἰς τὴν καταρίθμησιν τῶν διασημάτων, ἀντὶ τοῦ Σταθμὸς, Ἑλλ. (*poste*), οἷον Ἐπὸς αὐτὸς Κονάκ εἶναι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινουπόλιν, ἕως τὴν Σηλυμβρίαν; Ἐχομεν ὁμῶς λέξιν Γραικικὴν τὸ Πεξεύω (μὲ τὸ πλεοναστικὸν Ἄπεξεύω, Σ.), ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ Γραικοὶ ἐμεταχειρίζοντο πολλάκις τὸ βάρβαρον Ἀπληκεύω, Δ.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ, Δ. ὁ φροντίζων τὰς χρείας τοῦ οἴκου (*économe, homme d'affaires*), καὶ σύνθ. Παροικονόμος,

Δ. ὁ δεύτερος μετὰ τὸν οἰκονόμον, ὁ τούτου λείποντος φροντίζων τὰ τοῦ οἴκου (*vice-économe*). Εἶχαν αἱ ἐκκλησίαι καὶ τὰ Μοναστήρια, Οἰκονόμους, καὶ Παροικονόμους. Καὶ τὸ ἔργον Οἰκονομία (*économat*). — 2) Οἰκονόμος ὁ ἐξοδεύων μὲ φρόνησιν, ὁ μὴ δαπανῶν πλείοτερα τῆς χρείας (*ménager*), ὁ προβλέπων τὰς μελλούσας ἐνδεχομένας περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας κινδυνεύει νὰ καταντήσῃ εἰς ἀπορίαν, ἢ καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν, ἃν δὲν ἐκυβερνήθῃ μὲ οἰκονομίαν (*économie*), κατὰ τὸν εἰπόντα παλαιόν, « Δαπανώμενος ἐφ' ᾧ μὴ δεῖ, ὀλίγος » ἔσῃ ἐφ' ᾧ δεῖ » ἢ καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, κατὰ τὴν χυδαίεσάτην, ἀλλ' ἀξίαν νὰ διδάσκεται εἰς τοὺς νέους παροιμίαν,

Ὅπου ξοδιάζει δεκοκτῶ, καὶ δὲν σοδιάζει τριάντα,
Στὴν φυλακὴν τὸν βάζουσι, καὶ δὲν ἡξεύρει γιάντα.

τὴν οἰκονομίαν παραγγέλλει καὶ Γάλλος τις ἐπίσημος, εἰπὼν :
L'économie est une seconde providence, ἤγουν
« Ἡ οἰκονομία εἶναι δευτέρα Πρόνοια » ἄξιον νὰ γένη καὶ τοῦτο παροιμιακόν· διότι πολλοὶ ἄσωτοι τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ἔχουν εἰς τὸ στόμα, καὶ εἰς αὐτὴν ἐλπίζουν ὅτι θελεῖ ἀναπληρώσειν τὰ κακῶς ἐξοδευόμενα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Ζ. Οἰκονόμος.

Οἶκος, Δ. εἰς ἐκκλησιαστικὴν σημασίαν (Ἰδε Συνέκδ. ἱερατ. Προλεγομ. σελ. κγ').

Οἰκουμένικος πατριάρχης, τίτλος τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Περί τοῦ Πατριάρχης ἴδε τὰ ἄλλου (Προλεγόμ. εἰς τὸν Συνέκδ. ἱερατικ. σελ. λ'—λβ') ἰσορηθέντα. Περί δὲ τοῦ Οἴκου μενικὸς, ἐπειδὴ οἱ Γραικο-ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ἐτιτλοφοροῦντο « Δεσπότης τῆς ὅλης » οἰκουμένης » αὐτοὺς μιμούμενοι καὶ οἱ πατριάρχαι ἐκωνο-

μάσθησαν Οικουμενικοί. Διὰ τὰ θεραπεύσωσιν ὁπωσοῦν τὸ ὑπερήφανον τοῦ τοιοῦτου ἐπιθέτου, ἐξήγησαν τὸ Οἰκουμένη, κατὰ συνεκδοχὴν, ἀντὶ τοῦ Οἰκουμένη καὶ κυβερνωμένη ἀπὸ Ῥωμαίους, ὡς καὶ λαμβάνεται ἀληθῶς εἰς τοιαύτην σημασίαν κάποτε καὶ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἀπ' ἄλλους ἐξωτερικοὺς συγγραφεῖς. Ὅπως ἂν ᾦναι, ἐπειδὴ ἡ ποτὲ Ῥωμαϊκὴ Οἰκουμένη οἰκεῖται καὶ κυβερνᾶται ἀπὸ Τούρκους καὶ ὄχι πλέον ἀπὸ Ῥωμαίους, εὐλογον ἦτο τὰ παύση καὶ ὁ τίτλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ, καὶ τόσον μάλλον, ὅσον οὐδ' ὅλη αὕτη ἡ Τουρκικὴ Οἰκουμένη κυβερνᾶται ἐκκλησιαστικῶς ἀπὸ μόνον τὸν Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἔχει καὶ τρεῖς ἄλλους πατριάρχας συγκυβερνήτας. Πρόσθεσε ὅτι καὶ Οἰκουμενικαὶ σύνοδοι ὠνομάσθησαν ὄχι ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην (ἐπειδὴ ἡ πρώτη σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ, οὔτε Οἰκουμενικοῦ οὔτε Πατριάρχου ὄνομα ἐγνώριζεν ἀκόμη), ἀλλὰ διότι εἰς αὐτὰς παρέσκεαν καὶ οἱ λοιποὶ πατριάρχαι προσωπικῶς ἢ διὰ τοποτηρητῶν καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἐπίσκοποι, ἡ γὰρ μέγα μέρος αὐτῶν.

Τοιοῦτον τι ἔπαθε καὶ τὸνομα Καθολικός. Καταρχὰς Καθολικὴ ἐκκλησία καὶ Καθολικοὶ χριστιανοὶ ὠνομάσθησαν οἱ φυλάσσοντες ἀπαρχάρακτον τὸ σύμβολον τῆς Οἰκουμενικῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου, εἰς διάκρισιν τῶν Ἀρειανῶν καὶ τῶν καθεξῆς λοιπῶν αἵρετικῶν. Ἐπειτα Καθολικοὶ ἐπίσκοποι ἐλέγοντο πολλοὶ Μητροπολῖται, εἰς διάκρισιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς πολλῶν ἄλλων ἐπισκόπων, ὡς καὶ σήμερον ἔτι Καθολικός ἐπονομάζεται ὁ πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων χριστιανῶν. Ἀλλὰ ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης ἐσφετερίσθη τὸνομα, ἐπαγγελλόμενος ὅτι αὐτὸς μόνος εἶναι ὁ Καθολικός, καὶ μόνῃ ἡ ἐκκλησία του Καθολικὴ, ἀποκλείων τὰς ἄλλας αἱρέσεις, καὶ τὸ τολμηρότερον, τοὺς φυλάσσοντας τὸ σύμβολον

ἀπαραχάρκτον Ἀνατολικούς ὁ παραχαράκτης τοῦ συμβόλου.

Σημειώσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι καὶ Οἰκουμενικοί, Δ. ἐτι ἐπωνομάζοντο οἱ Πάπαι (εἴτε κατὰ μίμησιν τῶν ἀνατολικῶν πατριαρχῶν, εἴτε καὶ τούτων ἀρχήτερα σολισθέντες τὸν τίτλον) γράφοντες πρὸς τοὺς Γραικορωμαίους αὐτοκράτορας, ὡς μαρτυρεῖ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὅς τις ἔγραφε περίπου τὰ τέλη τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Εἰς τοὺς χρόνους τούτους, οἱ ἀποσελλόμενοι τοῦ Πάπα πρέσβεις εἰς τὸ Βυζάντιον ἐχαιρέτιζαν τοὺς αὐτοκράτορας, κατὰ τὸν ἐξῆς τύπον: « Ἐπισκέπτονται ὑμᾶς οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀγίων » ἀποστόλων, Πέτρος ὁ τῶν οὐρανῶν κλειδοῦχος, καὶ Παῦλος » ὁ τῶν ἐθνῶν διδάσκαλος. Ὁ πνευματικὸς πατὴρ ἡμῶν ὁ » ἀγιώτατος καὶ Οἰκουμενικὸς ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ, » ἅμα τῶν (1) ἀγιωτάτων ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων καὶ » διακόνων, καὶ πάσης τῆς ἱερατικῆς τάξεως τῆς ἀγίας τῶν » Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπαποσέλλουσί σοι, βασιλεῦ, πιας » εὐχὰς διὰ τῆς ἡμετέρας ταπεινότητος » (Κωνσταντ. Πορφυρογ. Ἐκθ. τῆς βασιλ. τάξ. II, 46, σελ. 680). Τότε ἐτιτλοφορεῖτο ὁ Πάπας, Οἰκουμενικὸς πατριάρχης εἰς μέσον τὸ Βυζάντιον, πιθανὸν ὅτι συνεριζόμενος τὸν Βυζαντινὸν Οἰκουμενικόν, καὶ μὲ ἐλπίδα ἴσως νὰ θεραπεύσῃ τὸ πρὸ μιᾶς σχεδὸν ἑκατονταετηρίδος κινήθην σχίσμα. Σήμερον ἐπαγγέλλεται Καθολικὸς πατὴρ, ἀλλὰ τιτλοφορεῖται ἐνταυτῷ καὶ « Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ». Ὅποιος δοῦλος,

(1) Μὴ νομίσης σφάλμα γραφικὸν τὸ ἅμα τῶν, ἀντὶ τοῦ ἅμα τοῖς. Ἀπὸ τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ἴσως καὶ πολὺ ἀρχήτερα, ἐσυντάσσετο μὲ γενικὴν, ὡς ἡ Μετὰ πρόθεσις· ὅθεν φαίνεται καὶ ἡ κατὰ μικρὸν πρόοδος εἰς τὴν σήμερον κοικὴν συνήθειαν νὰ μεταχειρίζομεθα τὴν γενικὴν εἰς τόπον τῆς δοτικῆς.

οἷς δὲν ἔπαυσεν ἀκόμη νὰ προβάλλῃ τὸν πόδα του εἰς ἀσπασμὸν, μ' ὅλον ὅτι ὀλιγοστεύει καθημέραν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσπαστῶν!

ΟΙΝΟΠΛΙΑ, φυτοῦ ὄνομα Γραικικὸν, ὡς λέγει ὁ Βελώνιος (Observat. II, 54, pag. 271) ἀκούσας αὐτὸ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τὸ ὀνομάζει ἀκόμη (II, 77, 79, pag. 308 et 311) καὶ Napesa (Ναπέκαν) ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν ὄνομα *Naβκα* τοῦ δένδρου. Ἡ δὲ Οἰνοπλία, εἶναι ἢ χωρὶς τὸ *λ* Οἰνοπία *ρίζα* τοῦ Γαληνοῦ (Ὅτι τὰ τῆς ψυχ. ἤθη ταῖς τοῦ σωμα. κ. τ. λ. § 3, σελ. 777, Kühn) τὴν ὁποῖαν ἐνόμιζαν τινὲς τὴν αὐτὴν καὶ τὸ « Νηπενθές, φάρμακον » τοῦ Ὁμήρου « Οἰνωπὴν » σίδην » τοῦ Νικάνδρου (Ἀλεξίφ. 490) ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστὴς « Εἶδος ροιᾶς καὶ οἰνάδος » ἡγουν δὲν ἐξηγεῖ τίποτε. Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος, οὐσ. καὶ μονοφθόγγως: « Ὀνόπη, ἀμπέλου εἶδος μελαίνης ». Οἱ φυτολόγοι νομίζουν τὴν Οἰνοπίαν εἶδος Ζιζυφίας (jujubier).

ὈΚΝΟΣ, Σ.

ὈΚΤΑΠΟΔΙΑ. Ζ. Μαλάκια.

***ὈΛΙΓΟΣΤΙΧΟΣ**.

***ὈΛΙΓΟΝΟΥΣ**.

ὈΜΒΡΟΔΕΚΤΗΣ, Δ. citerne.

ὈΜΦΑΛΟΨΥΧΟΙ, Δ. αἰρέσεως ὄνομα. Ὀμφαλοψύχους ἐπωνόμασαν οἱ ὀρθόδοξοι τοὺς ἄλλως ὀνομαζομένους Βογομίλους, ἀναφανέντας κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἢ δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα· ἔπειτα κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην. Ὀμφαλόψυχοι σκωπτικῶς ὀνομάσθησαν, ἐκ Μοναχοῦ Βαρλαάμ, Ἡσυχασταὶ τινὲς ἐνθουσιώδεις, « Κινοῦντες τὸν αἰσθητὸν ὀφθαλμὸν, » ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας, ἡγουν κατὰ τὸν ὀμφαλόν.

***ὈΝΟΝΙΔΑ**. Ζ. Ἀνωνίδα.

ΟΞΟΣ (gui de chène) ἀπὸ τὸ Ἰξός, Ἑλλ. κατὰ τὸ Ὀχθρὸς ἀπὸ τὸ Ἐχθρός. Ἴδε Βελώνιον (Observat. I, 55, pag. 126).

ΟΞΥΑ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 42, pag. 87-88 et 52, pag. 112) Ὄξύαν ὀνομάζουσιν οἱ Γραικοὶ τὸ Fousteau. Σήμερον λέγεται Γαλλιστὶ Fouteau καὶ Hêtre (Fagus sylvatica).

ΟΞΥΛΑΒΙΟΝ. Ζ. Ξυλάδιον.

ΟΞΥΝΟΚΕΡΑΣΑ. Ζ. Μαράσκια.

ΟΞΥΠΟΡΟΝ, ΟΞΥΠΟΥΡΟΝ με ἐξήγησιν, Τιθύμαλ-λος, Ἑλλ. Δ. καὶ κατωτέρω ΟΞΥΦΟΡΟΝ, τὸ Πέπλιον, Ἑλλ. Δ.

ΟΞΥΠΟΥΡΟΝ. Ζ. Ὄξύπορον.

ὍΠΙΟΝ, Ὅπὸς φυτοῦ, τοῦ ὀνομαζομένου Μήκων, Ἑλλ. ἢ κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 65) « Μήκων ἡμερος κηπευτὴ » κατὰ τοὺς νέους φυτολόγους *Papaver somniferum* (Pavot somnifère). Γραικοχυδαῖς. ὀνομάζεται Παπαροῦνα καὶ Κουτσουνάδα. Τὸ πρῶτον βαρβάρως ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *Papaver*, τὸ δεύτερον ἔπρεπε καὶ νὰ ᾔῃαι Κουδία ὡς τὴν ὀνομάζει κοινῶς ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (XI, 57) ἀπὸ τὸ Κώδεια, ἢ Κωδία, Ἑλλ. ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Κωδία, ἢ τῆς μήκωνος κεφαλὴ ». Καὶ ἡ Κουτσουνάδα δὲ ἀπὸ τὸ Κόττη, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον, κεφαλὴν (Ἄτακτ. IV, σελ. 254) ἐφθάρη.

Ἡ Μήκων εἰς τὴν Παφλαγονίαν μάλιστα γεωργεῖται, ὅπου σκευάζεται καὶ τὸ Ὅπιον (Opium). Ἴδε Βελώνιον (Observat. III, 15, 404). Οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας λαβόντες τὸ ὀνομάζουσιν Ἀφιούν. Τοῦτο τινὲς ἐπαράβαλαν (ὡς ἄλλοι τὴν Οἰνοπίαν) μετὰ τὸ Νηπενθὲς τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. δ', 221),

Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.

Ὅθεν καὶ ὁ Ἡσύχιος : « Μήκων, πόα τις ΛΗΘΗΝ ἐμποιοῦ-
» σα, κ. τ. λ. ».

ΟΠΙΣΘΑΓΚΩΝΑ, ἐπίρρ. Δ.

ΟΠΙΣΘΟΧΩΡΩ (se retirer).

ΟΠΟΣ ΚΑΛΠΑΣΟΥ, Δ. με ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Χυλός
» ἐστὶ Καλπάσου Βοτάνης ». Ὁ Διοσκορίδης (Ἀλεξίφ. XIII)
τὸν ὀνομάζει « Ὅπὸν τῆς Καρπάσου » διὰ τοῦ ρ, ὁ δὲ Γαλη-
νὸς διὰ τοῦ λ καὶ συνθ. « Ὅποκάλπασον » καὶ οἱ δύο τὸ κατ-
αριθμοῦν μεταξὺ τῶν δηλητηρίων φαρμάκων. Φυτὸν ἄγνωστον
κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. Herb. tom. I, pag.
208-209). Ὁ Πλίνιος (XXXII, 5, § 20) οὐδετ. διὰ τοῦ
θ, Καρπάθειον, succus Carpathii.

ΟΠΤΑΝΑΡΙΟΣ, Δ. (rôtisseur).

ΟΠΤΗΡΕΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Γαλλιστὶ Espions. Σήμερον
τοὺς ὀνομάζομεν Κατασκόπους, κοιν. ὡς τοὺς ὠνόμαζαν καὶ
οἱ παλαιοί, Ἕλλ.

ΟΠΩΡΑΡΙΟΝ, Δ. ἐξηγῶν Pomarium, Ῥωμ. πελιβόλιον
δένδρων καρποφόρων (verger).

ΟΠΩΡΙΚΟΝ, Δ. Πωρικόν, Σ. (fruit d'arbre),
Ἀκρόδρυον, Ἕλλ. Λέγει ὁ Ἑτυμολόγος (σελ. 288) « Ἀκρό-
» δρυα, οὐ μόνον βαλάνους, ἀλλὰ παντὸς φυτοῦ καρπὸν
» ἐδώδιμον ».

ΟΡΒΟΣ, Δ. συγκομμένον ἀπὸ τὸ Ὅροδος, Ἕλλ. εἶδος
ἀσπρίου, Ervum Ervilia (ers) τῶν φυτολόγων, φυτευό-
μενον, ὡς παλαιά, καὶ σήμερον, εἰς τροφὴν βωδίων (Ἴδε Διο-
σκορίδ. II, 131). Ὀνομάζεται ἔτι χυθ. καὶ Ῥάβι, ἀπὸ τὸ
ὑποκορ. Ὀρόβιον.

ΟΡΙΣΜΟΣ. Εἰς τὰ προγραμμαμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 371). Ὑπηρετής, προστασσόμενος ἀπὸ δεσπότην, ἡ καὶ νεώτερος ἀπὸ πρεσβύτερον, νὰ πράξη τι, ἀποκρίνεται, Ὁρισμός σας! ἔλλειπτ. (ἀντὶ τοῦ, Ὁ ὀρισμός σου θέλει πληρωθῇν). Καθ' ὁμοίαν ἔλλειψιν ἐμεταχειρίζοντο τὴν ἀντωνυμίαν Ταῦτα οἱ παλαιοὶ (ἀντὶ τοῦ Ταῦτα γενήσεται) ; ὥς εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρήν. 270) εἰς τὸν προστασσοντα,

Οὐκουν ἕτερον θῆτ' ἐκ Λακεδαιμόνος μέτει
 Δύσας τι; —————,

ἀποκρίνεται ὁ προστασσόμενος,

————— Ταῦτ', ὦ δεσπότη'. —————

*ὈΡΚΟΠΑΤΩ, ἀθετῶ, παραδαίνω, πατῶ τοὺς ὅρκους (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 403). Λέξ. σύνθ. (Δ. λέξ. Σταυροπάτης) χρήσιμος νὰ φυλαχθῇ. Ἐκ τούτου ἔχεις νὰ πλάσσης καὶ ὄν. ἐπίθ. *Ὀρκοπάτης, ὁ Ἐπίορκος (perjurer), ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομασθεῖς Ὀρκαπάτης, Ἑλλ. κατὰ διάφορον σύνθ. ἀπὸ τὸ Ὀρκος καὶ τὸ Ἀπατῶ.

ὈΡΚΟΣΕΛΙΝΟΝ, Δ. « Ὀρκοσέλινον, τὸ πετροσέλινον » (persil).

ὈΡΜΙΔΙ, Δ. με σφαλμένην ἐξήγησιν Armarium, Ῥωμ. (Armoire). Μ' ὄλον ὅτι ἡ φερομένη μαρτυρία « Εἰς τὸ » ὀρμίδι, σιμὰ εἰς τὸ ἀγκίστρι » τὸ ἐξηγεῖ ἀρκετά. Ὀρμίδι (τὸ χυδαιέστερα λεγόμενον Ἀρμίδι) εἶναι Ὀρμίδιον, ὑποκορ. ἐργαλεῖον ὀφαρευτικόν (ligne), Ὀρμιὰ, Ἑλλ. Λίνον, Ἑλλ. Ὁ Ἡσύχιος φέρει: « Ὀρμιὰ, σχοινίον λεπτὸν » καὶ « Ὀρμιευτής, » ἄλιεύς » καὶ « Λίνον... τὸ ἄλιευτικόν, καὶ τὴν ὀρμιάν κ. τ. λ. ». Τὸ Ὀρμιευτής, ῥηματικὸν τοῦ Ὀρμιεύω, Ἑλλ. τοῦ κοιν. Καλαμιθεύω (Ἄτακτ. IV, σελ. 209).

ὈΡΜΙΟΝ, « Εἶδος πρασίου » Δ. (espèce de marrube), Ἄτακτ. IV, σελ. 627.

ὈΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ (Fauconnerie.) Z. Ιερακάρης.

ὈΡΟΒΟΣ, Δ. τὸ μαργαριτάριον (perle) Μάργαρον, καὶ Μαργαρίτης, Ἑλλ. Ὀροβον τὸν ὠνόμαζαν εἰς τοῦ Εὐσταθίου τοὺς χρόνους (Δ. σελ. 1724, λέξ. Χάλαξα) διὰ τὴν ὁμοιότητα ἴσως πρὸς τὰ κοκκία τοῦ Ὀρόβου. Z. Ὀρόβος.

ὈΡΟΦΑΣΟΥΛΟΝ, Δ. Πέμπει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν λέξ. Φάσкулον (σελ. 1668), κ' ἐκεῖ τὸ ἐξηγεῖ Phasiolum montanum, Ρωμ. (haricot de montagne).

ὌΣΙΟΣ, Δ. ἐπίθ. τῶν Καλογήρων, ὡς τὸ ὌΣΙΑ, Δ. τῶν Καλογραιῶν, Εὐσεβῆς, Θεοσεβῆς, Ἑλλ. (pieux, religieux).

ὌΣΚΑΡΙΟΣ, Δ. με ἐξήγ. Πύρριχος, Ἑλλ. (roux, rousseau). Οὕτως ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστὴς τὸ « Ταῦρος πύρριχος » τοῦ Θεοκρίτου (IV, 20).

ὌΣΤΡΑΚΑΡΙΟΣ, Δ. ὁ συνηθέστερον Κεραμιδᾶς, Σ. (tuilier).

ὌΣΤΡΑΚΟΔΕΡΜΑ. Z. Μαλάκια.

ὌΣΤΡΥΑ. Ἐσώθη τὸ παλαιὸν ὄνομα τοῦτο Ὄστρυαν καὶ Ὄστριν τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. III, 10 § 3). Ὁ Βελώνιος (*Observat.* I, 42, pag. 88) τὸ ἐρμηνεύει Γαλλιστί Hêtre. Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ *Ostrya vulgaris* (ἴσ. charme). Ὁ δὲ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. xxxiii) τὴν ὀνομάζει *Carpinus Betulus* (charme commun). Ἰδ. τὸν Πίνακα τοῦ Θεοφράστου ἐκδ. Schneider, λέξ. Ὄστρυς.

ὌΣΤΡΥΑ, Δ. γένος δένδρου, ὡς τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος, Ὄστρυα, Ἑλλ. *Ostrya vulgaris* (charme) τῶν

φυτολόγων. Ὁ Σπρέγγελος ὁμῶς καὶ ὁ Ἄγγλος μεταφραστὴς τοῦ Θεοφράστου τὴν τάσσουν εἰς τὸν *Carpinus betulus*, ὅστις εἶναι ἡ Ζυγία, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου.

ΟὔΒΑ, οὐσ. πληθ. Δ. μαρτυρίαν φερομένην ἀλλοῦ (λέξ. Παξαμάτιον) « Ξυλοκέρατα οὐδὰ (γρ. οὔβα), βατζίνια, μα-
» στίχην, ἀλόην, παξαμάτια ». Σόρμπα, Θηλ. Σ. ἀπὸ
τὸ Ἰταλ. *Sorbo*. Εἰς τὸν Θεόφραστον τὸ δένδρον ὀνομά-
ζεται Ὅα, Ὅη, καὶ Οἷη (*sorbier*), ὁ δὲ καρπὸς, Οὔον
(*sorbe*). Ὁ Τίμαιος τὸ ἐξηγεῖ « Ὅα, ἀκροδρύων εἶδος,
» μῆλοις μικροῖς ἐμφερές ». Ὁ δὲ Γαληνὸς « Ὅα, τὰ πρὸς
» τῶν πολλῶν Οὔα καλούμενα ». Οὔα τὰ ὠνόμαζαν καὶ οἱ
Γραικορωμαῖοι, καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα τὸ ὅποῖον δὲν ἐνόησεν
ὁ Δ. (Ζ. Οὔον). Ἀλλὰ καὶ τὸ ἰδικόν μας Οὔβα (μὲ τὸ δί-
γαμμα) δὲν εἶναι κακόν· μᾶς ἐλευθερώνει κἂν ἀπὸ ξένην λέξιν
τὸ Σόρμπα.

ΟὔΖΟΣ, Δ. ἀπὸ Γλ. ἱατρικὸν « Οὔζος ἡ προυνέα »
(*prunier*).

ΟὔΟΝ, Δ. κακῶς ἐξηγῶν *Uva* (σαφυλή)· ἔπρεπε νὰ τὸ
μεταφράσῃ *Sorbus* (*Sorbe*). Ζ. Οὔβα.

ΟὔΠΑΝΟΣ, ἀρσ. καὶ ΟὔΠΑΝΙΑ, Θηλ. Δ. μεταφορ. ὁ
ἐπιβαλμένος εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον πολυτελὲς πέτασος
(*dais, ciel*).

ΟὔΡΙΑΣΜΟΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητῆν :

Καὶ ἄρχησαν τὸ κλάψιμον μὲ οὔριασμούς μεγάλους.

Ἀπὸ τὸ Ὠρυασμός, Ὠρύωμα, καὶ Ὠρυθμός Ἑλλ. (*hurle-
ment*) ῥηματικὸν τοῦ ἀχρήστου Ὠρυάσσομαι, Ὠρύομαι καὶ
Ὠρυῶμαι, Ἑλλ. (*hurler, rugir*) ὡς εἶπε καὶ ὁ Δαυὶδ,
« Ὠρυόμην ἀπὸ συναγμοῦ τῆς καρδίας μου » (ψαλμ. λζ', 9).

ΟὔΣΙΑ, ποιότης γευσή. Ἰδ. Φώτιον λέξ. Μυλῶν.

ΟΥΣΙΑΚΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Patrimonialis (patrimonial).

ΟΥΣΙΑΣ ΔΙΑΙΡΕΤΕΑΣ, Δ. με ἐξήγησιν ἀπὸ Νομικὰ Γλ. : « Familiae hircircundæ (γρ. Erciscundæ) » (Action pour le partage d'une succession), ἡγουν Ἀγωγή ἢ δίκη περὶ διαιρέσεως κλήρου. Ἄν ἐπιθυμῆς νὰ ἐλευθερωθῇς ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαῖσμούς, λέγε καὶ μονολεξεῖ Διαιρέσιμος, ἔλλειπτ.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ. Ζ. Ἐπίθετα.

ΟΥΣΙΔΙΟΝ, Δ. Peculium, Ῥωμ. λέξ. νομ. Τὰ νομικὰ Γλ. « Πεκούλιον, ὡσανεὶ μικρὸν οὐσίδιον » (pécule), Ὀφθαλμικόν, Δ. ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Ἄνθος ἀργύρου, ὅπερ οἱ » χρυσοχόοι καλοῦσιν Ὀφθαλμικόν ».

ΟΦΙΟΣΤΑΦΥΛΟΝ, Δ.

ΟΦΦΙΚΙΟΝ, Δ. ἀπὸ τὸ Officium, Ῥωμ. (office). Δημόσιον τί ὑπουργημα, ἢ ἀξίωμα. Ἡ λέξις ἐπροσκληθῆ ἐῖς τὴν γλῶσσάν μας, ὡς καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς λοιπὰς τῶν ἀλλογενῶν γλώσσας, τόσον ἀδιασπάρως, ὥςτε χρεωστούμεν νὰ γνωρίζωμεν καὶ τὴν ἀκριβῆ σημασίαν αὐτῆς. Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν : « Ὀφφίκιον, λειτουργία, τάξις, ἐξουσία [ῥέ- » λημα, ἐπίκρισις, σωματίον] ». Ἀπὸ τὰς πολλὰς τοῦ Officium ἐτυμολογίας ἡ πιθανωτέρα εἶναι ὅτι ἔπαθε συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Orificium, σημαῖνον Ἔργου ποίησις τεχνητοῦ, πολιτικοῦ ἢ ἡθικοῦ. Ἀπὸ τὸ τεχνητὸν ἐγεννήθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἡ Officina, Ἐργασήριον, Ἑλλ. καὶ κοιν. (Atelier, boutique, fabrique). Διὰ τὸ ἡθικὸν ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα τὸ Χρέος, κοιν. τὸ Καθῆκον, Ἑλλ. (devoir), ὅθεν καὶ τὸ Περί τῶν καθηκόντων ἀξιόλογον τοῦ Κικέρωνος σύγγραμμα ἐπιγράφεται, De officiis. Διὰ μόνον τὸ πολιτικόν, ἔγινε τρόπον τινὰ ἀναγκαῖα ἡ χρῆσις τοῦ Ὀφφίκιον,

θεν ὀνομάζομεν καὶ Ὀφφικιάλους (Ὀφφικιαλίου καὶ Ὀφφικιαλίδας, Δ.) τοὺς ἐνεργοῦντας τὸ ἀξίωμα ἢ ἐπάγγελμα δημόσιον καὶ ἐξαιρέτως στρατιωτικὸν (Officiers).

Ἀπὸ τὴν σημασίαν καὶ ἐτυμολογίαν τοῦ Officium λειτουργία, ἔργου ποίησις, συμπεραίνεται, ὅτι ὅσοι φέρουν ὄνομα ψιλὸν Ὀφφικίου χωρὶς ἔργον, τὸ φέρουν διὰ κενοδοξίαν, ὅποιοι εἶναι πολλοὶ Πρίγκιπες, Δοῦκες, Κόμητες, Βαρόνοι, Καβαλλιέροι καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι νομάδες ὀφφικιάλοι καὶ πολιτικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοί. Ἐάν δέ, διὰ τὸ ψιλὸν ὄνομα καὶ ἀμεριμνομέριμον ἐπάγγελμα, λαμβάνωσι καὶ σύνταξιν ἀργυρικὴν ἀπὸ τὸ δημόσιον, εἶναι καθαροὶ ληστὰι τῶν δημοσίων, εὐεργετούμενοι ἀργοὶ μὲ τῶν ἐργαζομένων πολιτῶν τοὺς ἰδρωτάς, ἀπὸ πρωτολησὴν ἄλλον, ὀνομαζόμενον βασιλέα, ἢ ἄλλο τὶ δεσποτικὸν ὄνομα.

ὈΧΕΝΔΡΑ, Ὀχεντρα, Ἐχεντρα, Σ. Ἐχενδρα, Δ. Ἐχισ ἢ Ἐχιδνα, Ἑλλ. (vipère). Κατὰ τινὰς ὁμοῦ διαφέρει ὁ Ἐχισ ἀπὸ τὴν Ἐχιδναν (Ἰδ. Αἰλίαν. Περί ζ. ιδιότητ. X, 9). Τὸ Ὀχενδρα ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἐχιδνα κατὰ τροπὴν τοῦ εἰς τὸ ο (ὡς Ὀχθρὸς ὁ Ἐχθρὸς) καὶ τοῦ ν εἰς τὸ ρ.

ὈΧΘΑ, Δ. Ὀχθη, Ὀχθα καὶ Ὀχθος, Ἑλλ. Χεῖλος ποταμοῦ, Ἑλλ. (rive). Ὁ Ἡσύχιος « Ὀχθα, χεῖλος ποταμοῦ » καὶ « Ὀχθη, χεῖλος ποταμοῦ » καὶ « Ὀχθος... κυρίως δὲ ποταμῶν ἄκρα, κ. τ. λ. ». Οἱ δὲ τὰς ὀχθας κατοικοῦντες, Παραποτάμιοι, Ἑλλ. (riverains).

ὈΧΛΑΒΟΗ καὶ ὈΧΛΑΓΩΓΗ. Ζ. Ἀχλαβοή.

ὈΧΡΑ, Δ. Ὠχρα, Σ. Ὠχρα, Ἑλλ. (Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 365).

ὈΨΑΡΕΪΩ, Ψαρεύω, Σ. (pêcher) Ἀλιεύω καὶ Ἀσπαλιεύω, Ἑλλ. (Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 377).

ὈΨΑΡΙΟΝ, Δ. Ψάρι, Σ. (poisson). (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 96 καὶ 198). Ὁ Δ. φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Νικόλαον, πατρι-

ἀρχὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως παραγγέλλοντα εἰς Ἀναστάσιον, ἡγούμενον τῆς μονῆς τοῦ Σινᾶ περὶ νηστείας, δὲν ἐξεύρω ποίας,

Ὁψάριον καὶ ἔλαιον κατάλυε καὶ μόνον·

καὶ ἀπὸ τὸ Τυπικὸν τοῦ Σάββα καὶ τὸ Τριώδιον : « Δεῖ εἰδέναι, » ὅτι δις παρελάβομεν ἐσθίειν ὀψάριον, τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Βαΐοφόρου », ὡς καὶ σήμερον συνειθίζεται ἡ κατάλυσις τοῦ ὀψαρίου τὰς δύο μόνας ταύτας ἡμέρας τῆς τεσσαρακοστῆς. Τὰς δὲ λοιπὰς, εἶναι ἀπηγορευμένα τὰ ὀψάρια, ἡγουν ὅσα θαλάσσια ζῶα ἔχουν λεπίδας, καὶ ἀπὸ τὰ λιμναῖα τὰ ἀλεπίδωτα ἐγγέλυα. Τὰ λοιπὰ, οἷον Ἀστακοί, Καρίδες, Παγούρια, Καλαμάρια, Σηπίαί καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τρώγονται κατακόρως ὅλην τὴν τεσσαρακοστήν, διότι δὲν εἶναι ὀψάρια!!!

Φέρει ὁ Δ. καὶ σύνθετα τὰ ἐξῆς :

Ψαράγγιο, Δ. μὲ συνών. ΨΑΡΟΔΙΜΝΗ, καὶ ἐξήγησιν : « Piscarium, vivarium, Ἰχθυοτροφεῖον, Ἑλλ. » (vivier). Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 374. Ἡ σύνθεσις εἶναι ἀπὸ Ὁψαρίων ἀγγεῖον.

Ψαρόκολλα, Δ. Σ. Ἰχθυοκόλλα, Ἑλλ. (colle de poisson). Ἡ ὀψαροκόλλα σύρεται ἐξαιρέτως πολλὴ ἀπὸ τὸ ὀνομαζόμενον Ὁξύρρυγχος, Ἑλλ. (esturgeon) ὀψάριον (Ἄτακτ. IV, σελ. 501)· ὅθεν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζαν ὄχι μόνον τὴν κόλλαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Ὁξύρρυγχον Ichthyocolla, Σηλ. καὶ ἐξ ἐκείνων οἱ νέοι ἰχθυολόγοι Ichthyocolle, ἡγουν Ἰχθὺν κολλώδη, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Πλίνιος (XXXII, 7, § 24) : « Ichthyocolla adpellatur piscis, cui glutinosum » est corium : idemque nomen glutino ejus ». Ἀμφιβάλλει ἂν ἡ κόλλα σύρεται ἀπὸ τὸ δέρμα ἢ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ὀψαρίου : quidam ex ventre, non e corio

fieri dicunt Ichthyollam, ἀποβλέπων ἴσως εἰς τὸν Διοσκορίδην (III, 102), ὅστις λέγει « Ἡ δὲ ἰχθυόκολλα » κοιλία ἐστὶν ἰχθύος κητώου. Διαφέρει δὲ ἡ ἐν Πόντῳ κ. » τ. λ. » ὡς μαρτυροῦν καὶ αἱ νέαι γνώσεις, ὅτι ἀπὸ τοῦ ὀφαρίου τῆς κοιλίας ἡ Κύστεως νηκτικῆς (vessie natatoire) τὸν ἔσω χιτῶνα, σύρεται ἡ καλὴ Κόλλα. Παρὰ τὰς ἄλλας ἱατρικὰς χρήσεις τῆς Ἰχθυοκόλλας, ὁ Διοσκορίδης προσθέτει : « Ὀφελεῖ δὲ... καὶ εἰς τετάνωθρα τῶν προσώπων ». Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ γραῖδια, παλαιὰ ἔλειφαν καὶ τὸ πρόσωπον μὲ τὴν Ἰχθυόκολλαν, διὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὰς ρυτίδας (rides). Ὁ Πλίνιος (VII, 56, § 56) ἱστορεῖ ὅτι εὐρέτης τῆς χρήσεως τῆς Ἰχθυοκόλλας ἐ χρημάτισεν ὁ Δαίδαλος, ὡς καὶ τοῦ πριονίου, τρυπανίου, καὶ ἄλλων τεκτονικῶν ἐργαλείων. Ἄς πιστεύσῃ τὸν Πλίνιον ὅστις θέλει.

Ψαρόγαρον, Δ. μὲ ἐξήγησιν « Halec, Μαινίς » Ἑλλ. Ὁ Γάρος ἡ τὸ Γάρον ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 77 καὶ 110), ὡς καὶ ἡ Μαινίς (σελ. 310), ἐκ τῆς ὁποίας, καθὼς καὶ ἀπ' ἄλλα μικρὰ ὀψάρια, ἐσκευάζετο τὸ Γάρον. Ἐδῶ τὸ ὀνομάζει Ὁ ψαρόγαρον, πιθανὸν ὅτι εἰς διάκρισιν τοῦ Ὁξύγαρον, οὕτως ὀνομαζομένου, ὅταν τὸ Γάρον ἐτρώγετο μὲ ὀξειδίον, ὡς καὶ σήμερον τὸ Χαθιάριον τρώγεται καὶ μόνον, καὶ ἀναλυόμενον εἰς ὀξέλαιον· καὶ τοῦτο σημαίνει ἴσως τὸ ΓΑΡΕΛΑΙΟΝ, ὡς τὸ ἐδιώρθωσεν ὁ Δ. (τὸ ὁποῖον κακῶς ἐνόμισα ὅτι ἐδιώρθωσα πρῶτος ἐγώ). Διορθῶν δὲ ἐδῶ ἄλλην εἰς τὸν Ἡσύχιον, ὅπου ἐγράφετο κακὰ « ΓΑΡΕΛΟΝ, γάρος καὶ ἔλαιον » γλῶσσαν τοῦ αὐτοῦ Ἡσύχιου, « ἸΧΑΛΗ, ἡ ΠΑΡΥΟΣ, ἐσκευασμένος ἰχθύς » κ. τ. λ. » γράφων ἸΘΥΑΛΜΗ, ΓΑΡΟΣ (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ. σελ. 183-184), ὡς ἔλεγον Ὁξάλμη καὶ Σκοροδάλμη. Ἡ Ἰχθυάλμη λοιπὸν εἶναι τὸ Ὁψαρό-

γάρον τῆς κοινῆς γλώσσης. Ἐλεγαν ἔτι καὶ Ὑδρόγαρον, Ἑλλ. τὸ μὲ νερόν ἀναλυόμενον Γάρον.

Π.

ΠΑΒΑΤΖΙΟΝ. Ζ. Σκουτάριον.

ΠΑΓΆΔΙ, Δ. ΠΗΓΆΔΙ, Δ. Σ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 424). Ἐδῶ φέρει ὁ Δ. παροιμίαν ἀπὸ τὸν Χίου Ἀλλάτιον « Μήπως » ἔπιες ἀπὸ τὸ Παγάδι τῆς Βενίας; » λεγομένην πρὸς τοὺς τρελοὺς· ὡς νὰ ᾔτο τι πηγαδίου νερόν φύσιν ἔχον νὰ τρελαίνῃ τοὺς πίνοντας. Ἐνθυμοῦμαι καλὰ ὅτι ὁ Βένιας ἀρσ. λέγεται εἰς τὴν Χίον ὁ τρελὸς (fou). Ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλυψα ἀκόμη τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως, οὐδ' ἐξεύρω τί εἶναι τὸ Πηγάδιον τῆς Βενίας. Τὸ σημειῶνω μόνον ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. III, σελ. 48) μνημονευθεῖσαν πηγὴν μωροποιὸν τῆς Χίου.

ΠΑΓΑΝΕΪΩ. Ζ. Παγανός.

ΠΑΓΑΝΟΣ, Δ. (lièvre) ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Πτώξ, καὶ Παγανός, καὶ Παταγός » καὶ ΠΑΓΑΝΕΪΩ, Δ. τὸ κυνηγῶ λαγούς ἢ πέρδικας.

ΠΑΓΚΟΣ, Δ. Μπάγκος, Σ. Τράπεζα, Ἑλλ. (banque) καὶ * Παγκιέρης, Τραπεζίτης, Ἑλλ. (banquier). Τὸ δὲ Faire la banque τῶν Γάλλων, Τραπεζίτεύω, Ἑλλ. — 2) Πάγκος (banc) μακρὰ καθήκλα χωροῦσα πλειοτέρους ἐνός.

ΠΑΖΙΑ ἢ ΠΑΖΑ, πληθ. Παζί, Σ. καὶ Σεῦκλον, Σ. Δ. (διὰ τοῦ κ) εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Σεῦτλον ἢ Τεῦτλον, Ἑλλ. (bette, poirée), καὶ Σευκλόγουλα, Δ. ἢ Σευκλογούλια (Ἄτακτ. I, σελ. 191), τὰς χρησίμους εἰς βρώσιν ῥίζας τῶν (betteraves) καὶ Κοκκινόγουλα, Σ. ἐὰν ᾔναι τοῦ γένους τῶν ἐρυθρῶν. Ἡ λέξις μὲ φαίνεται Τουρκική.

ΠΑΙΔΑΡΙΟΓΕΡΩΝ, Δ. Παιδαριογέροντα ἐπωνόμασαν τινὰ Μοναχόν, ὡς ἐκ παιδὸς δεῖξαντα φρόνησιν γέροντος.
* Παιδαριογέροντα, ὀνομάζομεν ἐξεναντίας σήμερον τὸν μωρὸν γέροντα (*vieux radoteur*).

ΠΑΙΔΙΟΓΡΑΦΙΑ ἢ ΠΑΙΔΟΓΡΑΦΙΑ, Δ. λέξ. νομ. ἡ καταγραφὴ τῶν νεογεννῆτων εἰς τὸ δημόσιον βιβλίον τὸ λεγόμενον Ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, Ἑλλ. (*registre des naissances*).

ΠΑΚΤΕΥΩ καὶ ΠΑΚΤΩΝΩ, Δ.

ΠΑΛΑΜΟΣΚΟΠΟΙ, Δ. συνών. τοῦ Χειροσκόποι (*chiromanciens*) λαοπλάνοι ἐπαγγελλόμενοι νὰ προβλέπωσι τὴν μέλλουσαν τινὸς τύχην ἀπὸ τὴν κατάσκεψιν τῶν χειρῶν του.

ΠΑΛΙΝΩΔΙΑ, Σ. (*Palinodie*).

ΠΑΛΟΥΚΩΝΩ. Ὁ Δ. τὸ ἐρμηνεύει καὶ Ἑλληνιστὶ Πατταλέω εἰν. Ἀλλὰ τὸ Πατταλεύω δὲν σημαίνει τὴν συνήθη εἰς τοὺς Ἀσιανοὺς τυράννους Βάσανον τοῦ παλουκώματος (*em-palement*), ἀν καὶ ἡ λέξις Παλούκωμα παράγεται ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Paxillus* (Πάσσαλος). Οἱ Ἕλληνες ἡρμήνευαν τὴν βάσανον τούτην διὰ τοῦ Σκολοπίζω καὶ Ἀνασκολοπίζω, ὡς λέγει ὁ Ἡσύχιος : « Σκόλοψιν... τὸ γάρ » παλαιὸν τοὺς κακουργοῦντας ἀνεσκολοπίζον, ὀξύνοντες » ξύλον διὰ τῆς ῥάχεως καὶ τοῦ νώτου, καθάπερ τοὺς ὀπτωμένους ἰχθύς ἐπὶ ὀβελίσκων ». Ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 101, pag. 350*) ἐξηγεῖ τὸν τρόπον τοῦτον τῆς παλουκώσεως λέγων, ὅτι τὸ ὄξύ τοῦτο ξύλον (*pieu*) ἐμβάλλεται εἰς τὸν πᾶτον τοῦ καταδίκου, ἔπειτα κτυπᾶται μὲ σφυρίον, ἕως νὰ ἀναφανῇ εἰς τόπον τινὰ πλησίον τῆς κεφαλῆς· καὶ φέρει παράδειγμα τὸ παλαιὰ πρᾶσσόμενον εἰς τοὺς Σκύθας καὶ ἰσοροούμενον ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον (*IV, 72*).

ΠΑΜΠΟΝΗΡΟΣ. Ζ. Παμφρόνιμος.

* ΠΑΜΦΡΟΝΙΜΟΣ, ὁ κατὰ πάντα φρόνιμος. Λέξις καλὴ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν γλῶσσαν (εἰς τὴν ὁποίαν σώζεται καὶ ὁ Παμπόνηρος), ἂν καὶ αὐτοὶ οἱ φρόνιμοι (πόσον πλέον οἱ Παμφρόνιμοι) εἶναι σπανιώτατοι. Οἱ πρὸ ἡμῶν τὴν ἐμεταχειρίζοντο οἶον ὁ ἀπὸ τὸν Δ. (λέξ. Ντούζης) φερόμενος εἰς μαρτυρίαν βάρβαρος ποιητής,

Ἐνταῦθα ὁ Πανφρόνημος (γρ. Παμφρόνιμος) Ντούζης τῆς Βενετίας.

Ὁ Ντούζης (Doge).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΣ, τιμητικὸς τίτλος τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ Πατριάρχης ἴδαμεν (Συνέκδ. Ἱερατικ. σελ. λδ') ὅτι ἐπέρασεν ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς. Χειρότερον ἀκόμη τὸ Παναγιώτατος, ἐπειδὴ τὰ γενέθλιά του εἶναι καὶ ἐθνικά. Οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων ἐτιμῶντο ἁπότε μὲ τοιοῦτον ἐπίθετον (καὶ τοῦτο ὄχι εἰς ὑπερθετικὸν βαθμὸν), ὡς φαίνεται ἀπὸ ἐπιγραφὴν Ἀττικὴν τῆς τρίτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος (Ἴδε τὴν νέαν ἔκδοσιν τῆς Βυζαντίδος, Μέρ. I, σελ. XVII) ἥτις τιμᾷ τὸν ἱστορικὸν καὶ ἄρχοντα Δέξιππον, ὡς « Πανηγυριαρχήσαντα καὶ ἀγο- » νοθετήσαντα τῶν μεγάλων Παναθηναίων οἴκοθεν, ἹΕΡΕΑ » ΠΑΝΑΓῆ καὶ συγγραφέα ».

ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ. Ζ. Διατυπώματα.

ΠΑΝΔΟΥΨΑ. Ζ. Μονοχόρδιον.

ΠΑΝΝΥΧΙΣ. Ζ. Νυκτεγερσία.

ΠΑΠΑΒΑΡΙΣ. Ζ. Ποτηροκλάστρια.

ΠΑΠΑΡΟΥΝΙ. Ζ. Ποτηροκλάστρια.

ΠΑΠΑΣ. Ζ. Οἰκουμενικός.

* ΠΑΠΟΥΛΑ (scorie des métaux). Οὕτως ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς μεταλλουργοὺς ἡ αἰθαλή (suie) ἡ ἀναβαίνουσα

ἀπὸ τὴν καῦσιν τῶν μετάλλων, κατὰ τὸν Βελώνιον (I, 50, pag. 101), Σποδός, θηλ. ἢ Σπόδιον, οὐδ. Ἑλλ. Τὸ Πά-
πουλα ἐξεφύλησεν ἀπὸ τὸ Παιπάλη, Ἑλλ. συνών. τοῦ Σποδός.
Σποδὸν ἢ Σπόδιον ὠνόμαζαν ἰδίως τὴν αἰθάλην τοῦ χαλκοῦ
(Διοσκορίδ. V, 85), τὴν δὲ τοῦ σιδήρου, μολύβου καὶ
ἀργύρου Σκωρίαν (ὁ αὐτ. V, 94, 97, καὶ 101).

ΠΑΡΑ, πρόθ. Ζ. Παραμικρός.

ΠΑΡΑΒΟΥΝΙΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Βουνόπλαγον (Ἄτακτ.
IV, σελ. 60).

* ΠΑΡΑΔΡΟΜΑ, ἐπίρρ. συνών. τοῦ Παραΐσρατα (Ἄτακτ.
IV, σελ. 390).

* ΠΑΡΑΚΑΤΙΝΟΣ. Ἀπὸ τὸ ἐπίρρημα Παρακάτω, Σ. Δ.
(plus bas) ἐσχημάτισεν ἡ γλῶσσα, ἀτόπισον ἀκόμη εἰς τὰ
κοινὰ μας λεξικά, ἐπίθ. τὸ Παρακατινός, ὡς οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τὸ
Οὐδαμοῦ, τὸ Οὐδαμινός, σημαίνουσα κυρίως τὸν κατωτέρω
ἄλλου ὑψηλοτέρου, πράγματος ἢ προσώπου, τοπισμένον (infé-
rieur).—2) Παρακατινός (subalterne), ὁ ὑποταγμένος εἰς
ἄλλον ἀνώτερον κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ἢ τὸ ἀξίωμα. —3) Παρα-
κατινός ἐμπορεῖ ἀκόμη νὰ ὀνομασθῇ καὶ ὁ πενέστερος πρὸς τὸν
πλουσιώτερον, ὁ ἀδοξότερος πρὸς τὸν ἐνδοξότερον, καὶ ἀπλῶς ὁ
ὀλιγώτερος τῆς τύχης ἀγαθὰ ἔχων πρὸς τὸν πλειότερον ἀπολαύοντα.
—4) Ἄλλ' εἰς τοῦτον τὸν Παρακατινὸν ἐπροσκόλλησαν οἱ
ἐχθροὶ τῆς ἰσότητος καὶ τετάρτην σημασίαν, συνών. τοῦ παλαιοῦ
Οὐδαμινός (homme de rien, vil, abject). Οὕτως
ὀνομάζει μὲ τόλμην ἀναίσχυντον ὁ πλούσιος, ἡ ὁ ἀγενέστατα
τιτλοφορούμενος εὐγενὴς Παρακατινοὺς πολλοὺς, τιμιωτέρους
τοῦ ἀνδρός, οἱ ὅποιοι δὲν εὐγενίσθησαν, μὴ θέλοντες νὰ
βλάψωσι τὴν ἰσότητα, οὐδ' ἠγάπησαν πολὺ τὸν πλοῦτον
ἐνθυμούμενοι τὸ

Οὐδεὶς ἐπλούτησε ταχέως δίκαιος ὢν.

ΠΑΡΑΚΑΤΩ. Ζ. Παρακατινός.

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, Δ. λέξ. νομ. (libération ou Affranchissement précaire).

ΠΑΡΑΜΕΓΑΛΟΣ. Ζ. Παραμικρός.

ΠΑΡΆΜΕΡΟΣ. Ζ. Απόμερος.

ΠΑΡΑΜΙΚΡΟΣ, Δ. (trop petit). Ἡ Παρά πρόθεσις αὐξάνει ἢ ἐλαττώνει τὴν ποιότητα (Ἄτακτ. IV, σελ. 393)

ΠΑΡΑΣΥΡΩ.

ΠΑΡΑΤΗΡΙΟΝ, Δ. Δὲν ἐκατάλαβεν, ὅτι σημαίνει Οἰωνός, Ἑλλ. (augure).

ΠΑΡΑΤΡΑΠΕΖΟΝ, Δ. credencia ὁ παρακμάζων Ῥωμ. καὶ crédence οἱ Γάλλοι, εἰς τὴν αὐτὴν ἐκκλησιαστικὴν σημασίαν τοῦ Μικρὰ τράπεζα, ὅπου ἐβάλλοντο τὰ χρειώδη εἰς τὴν λειτουργίαν σκεύη, θεμένη πλάγια τῆς ἀγίας τραπέζης. — 2) Παρατράπεζον συγχωρεῖται νὰ ὀνομάζωμεν καὶ καθὲν μικρὸν τραπέzion πλησίον τῆς τραπέζης ὅπου γευόμεθα (buffet), Κυλικεῖον, Ἑλλ.

ΠΑΡΑΨΑΔΙΣΤΗΣ, Δ. λέξ. νομ. (rogneur, faussaire).

ΠΑΡΕΒΔΟΜΑΡΕΨΩ. Ζ. Ἐφημερία.

ΠΑΡΕΔΡΟΣ.

ΠΑΡΙΠΑ, Δ. ἡ Κήλη, Ἑλλ. (Hernie), καὶ Παρίπης, Κηλήτης, Ἑλλ. (Hernieux).

ΠΑΡΟΙΚΟΝΟΜΟΣ. Ζ. Οἰκονόμος.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΣΤΗΣ, Δ. κατ' ἐξοχὴν ὁ Σολωμών.

ΠΑΡΩΣΜΑ, Δ. Κακὰ τὸ γράφει Πάρωμα καὶ κακὰ τὸ ἐξηγεῖ, ὥς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν. Πάρωσμα (ἀπὸ τὸ Παρωθῶ), λέξις χειρουργικὴ, σημαίνει βιαίαν ἔκτασιν νεύρου ἢ μυῶνος (détorse).

* ΠΑΣΟΥΜΙ. Πασούμια ὀνομάζουσι οἱ Χῆοι εἶδος τὶ ὑποδήματος (pantoufle) Βλαύτη, Κρηπίς, Ἐμβάς, Σανθά-
λιον, Ἑλλ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικῇ. Πασμάκ ὀνομάζεται ἀπ'
αὐτοῦς τὸ ὑπόδημα τοῦτο, καὶ Πασμαντσης ὁ κατασκευάζων
αὐτὰ, τὸν ὁποῖον ὁ Δ. γράφει Παζμάκξης καὶ ἐξηγεῖ
Γυναικείων ὑποδημάτων τεχνίτην : calceorum
feminarum confector.

* ΠΑΣΠΑΛΙΖΩ, Πάσσω, καὶ Πάττω καὶ Παλύνω, Ἑλλ.
(saupoudrer). Ἡ λέξις εἶναι τῶν σημερινῶν Θεσσαλῶν,
ἀπὸ τὸ Πασπάλη, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 244), τὸ αὐτὸ καὶ
τὸ Παιπάλη, Ἑλλ. ὡς μαρτυρεῖ ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου :
« Πασπάλη, τὸ τυχόν, οἱ δὲ κέγχρον, ἡ ἄλευρα κρίθινα »
παραβαλλομένη μὲ ταύτην ἄλλην γλῶσσαν τοῦ αὐτοῦ : « Παι-
» πάλη, ἄλευρον λεπτὸν, τὸ ἀπὸ κρίθης ἡ κέγχρου, ἡ τὸ
» τυχόν »· ἔτι δὲ καὶ τὸ Θεματικώτερον Πάλη, ἐξηγούμενον
ἀπὸ τὸν Ἑρωτιανόν : « Πάλη τὸ λευκότετον καὶ λεπτότετον
» τοῦ ἀλφίτου » ὡς καὶ τὸ ῥῆμα : « Παλύνων ἐπιπάστων
» κ. τ. λ. »

ΠΑΣΣΙΖΩ, Δ. Πάσσω, Ἑλλ. (saupoudrer). Λέξις
καλὴ καὶ ἀναγκαία τὸ Πασσίζω (Παράβαλ. καὶ Ἄτακτ. IV,
σελ. 248, 514 καὶ 552).

ΠΑΣΤΕΪΛΗ, Δ. Κατὰ τὸν Σουΐδαν : « Πασεῖλη, ἡ
» ἐσχάτη ἡμέρα τοῦ ἐνιαυτοῦ ». Ὁ δὲ Ἑτυμολόγος (σελ. 655)
ἐτόλμησε καὶ νᾶ τὸ ἀναλύσει : « Πασεῖλη σημαίνει τὴν τελευ-
» ταίαν ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ· γίνεται δὲ ἐκ τοῦ Πᾶς καὶ
» τοῦ Τέλος, ἐν ᾗ τελειοῦται πάντα τὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ». Ἀς
τὸν πισεύσει ὅστις θέλει. Ἡ λέξις εἶναι τῶν Γραικορωμαίων,
ἀφορμὴν λαβοῦσα δὲν ἐξεύρω πόθεν· ἴσως ἀπὸ κἀνὲν ἔθος
ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς, ὡς ἤθελ' εἶσθαι καθυπόθεσιν, ἂν ἐσυνείθιζαν
νᾶ τρώγωσι πασεῖλλια τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ χρόνου.

Τοιαῦται παιδαριώδεις συνήθειαι εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ ἔθνη. Γνώσαι εἶναι αἱ Βασιλόπιτται καὶ ἡμῶν καὶ ἄλλων ἔθνων περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χρόνου. Περί δὲ τὰ τέλη, ἔχομεν εἰς τὴν Χίον τὰς Χαλβαδοπίττας καὶ ἄλλα διαφόρων εἰδῶν γλυκύσματα· εἰς δὲ τὰ νότια μέρη τῆς Γαλλίας ἐγνώρισα καὶ τρώγοντας ἐγγέλυα μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, εἰς δὴλωσιν τῆς ἀσπόρου συλλήψεως τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν παλαιὰν πρόληψιν, ὅτι τὰ ἐγγέλυα γεννῶνται ἀπὸ τὸν πηλόν.

ΠΑΣΤΟΛΕΜΟΝΟΝ. Ζ. Λιμόνι.

ΠΑΣΤΌΨΑΡΟΝ. Ζ. Πασρουμάς.

ΠΑΣΤΡΟΥΜΑΣ, ἄρσ. Σ. Λέγεται καὶ Πασουρμάς, κρέας ἀλατισμένον καὶ ξηραμένον εἰς τὸν ἥλιον, ἢ εἰς φοῦρνον. Ἐπειδὴ λέγομεν Πασόψαρον, Σ. (poisson salé), ἐμποροῦμεν νὰ λέγωμεν καὶ Πασόκρεας (viande salée). Τὸ Πασουρμάς εἶναι Τουρκικὸν ὄνομα, ἴσως καταγόμενον καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὸ Πασός. Ὁ Βελώνιος ἰσορεῖ (Observat. II, 108, pag. 366), ὅτι οἱ χωρικοὶ τῆς Χίου πασόνουν λαγούς ὀλοκλήρους.

ΠΑΤΈΛΛΙΟΝ. Ζ. Πατζός.

ΠΑΤΕΡΟΝ, Δ. με ἐξήγησιν « Trabs, Tignum, » Δοκός, ἱκρίον ». Συνών. λοιπὸν τοῦ Σκαλωσία (Ἄτακτ. IV, σελ. 506).

ΠΑΤΖΟΣ, Δ. (courtaud), Σιμός, Μικρός, Ἑλλ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἀλ. I, 170) « Σιμοί, πατζοί, μικροὶ τὴν ἡλικίαν ». — 2) Σιμός, Δ. « Ὁ τὴν ῥίνα σιμός καὶ πατζός » (camard), Ἄτακτ. IV, σελ. 499. Κατωτέρω φέρει Πατός, Δ. με τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν Σιμός· ὅθεν φαίνονται τὰ γενέθλια τοῦ Πατζός. Τὸ Πατός

εἶναι ἀπὸ τὸ Πετάομαι, τὸ ἐξαπλόνομαι, Πετὸς, ὅθεν καὶ Πέταλον τὸ φύλλον, καὶ Πατέλλιον, Δ. Ἑλλ. καὶ κοιν. τὸ « Ἐκπέταλον ποτήριον » (pot évasé), καὶ ἡ κοινῶς Πεταλίδα καὶ Πατελίδα (Ἄτακτ. IV, σελ. 402 καὶ 418-419). Πατὸς λοιπὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἐκπέταλος, Ἑλλ. καὶ ὡς ἔλεγαν τὸ « Ἐκπέταλον ποτήριον » Ἑλλ. (ἤγουν τὸ πλατύτερον τὰ ἄνω παρὰ τὰ κάτω), Πετάλλιον, Δ. Ἑλλ. καὶ κοιν. κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ἀναλόγως καὶ ἡ Ἐκπέταλος ῥίς ὠνομάσθη Μύτη πατζή ἢ Πατή, ὡς τὴν ὀνομάζουν καὶ οἱ Γάλλοι ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν ἀνασύραντες τὸ ἐπίθ. Nez épaté.

Ἵποκορ. Πατζουνάριον, Δ. τὸ ἐξηγεῖ μὲ μαρτυρίαν τοῦ ἱατροῦ Μοσχίωνος : « Ἀγγεῖον ὑέλινον εἰς ὁμοιότητα ῥαγὸς » πεπλάσμενον, καὶ τετρημένον, ὅπερ οἱ ἄγροικοι Σταφυλίδα » προσαγορεύουσιν, ἢ Πατζουνάριον ». Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 486) ὀνομασθὲν Ῥωγεῖον (hui-lier).

ΠΑΤΖΟΥΝΑΡΙΟΝ. Ζ. Πατζός.

ΠΑΤΗΣΤΑ, Δ. ἀπὸ ἀνώνυμον σύγγραμμα ἀνέκδοτον, τοῦ ὁποίου τοὺς λόγους ἀντιγράφω, ὡς μαρτυρίαν τῆς ἐσχάτης βαρβαρότητος τῶν Γραικορωμ. τῆς δεκάτης τρίτης καὶ δεκάτης τετάρτης ἑκατοντηρίδος, ταύτης τῆς χρονικῆς περιόδου γέννημα εἰκάζων τὸν συγγραφέα : « Πατήσα ἔνε εἰς τὸ χλορὲ τῆς » βιολὰς, ὅπουτὴν λέγουν φραγκικὰ Βιολατζέτα· ἔνε καθαρά » καὶ ἔλαμπρι ὡσὰν τὸν Σαφήριν, καὶ ἔχει τέτηαν βερτουδε, » ὅπου τὴν βασιάζη ἀπόνουτου, οὐδὲν μεθί ποτέ ». Ταῦτα, μεταγραφόμενα εἰς ὀλιγώτερον χυδαῖαν διάλεκτον, σημαίνουν « Πατήσα ἔνε εἰς τὸ χλορὲ [χρῶμα, ἀπὸ τὸ Ἰταλ. colore] » τῆς βιόλας, τὴν ὁποίαν οἱ Φράγκοι λέγουν Βιολατζέτα » [Violacea]· ἔνε καθαρά καὶ ἐκλαμπρη ὡσὰν τὸ Σαφερίν,

» καὶ ἔχει τέτοιαν βερτουῖδε [δύναμιν, Ἰταλ. Virtude],
 » ὅποιος τὴν βασιλῆα ἐπάνω του, δὲν μεθύει ποτὲ ».

Τὸ ΠΑΤΗΣΤΑ διεστράφη ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Ametista, τὸ σημαῖνον τὴν Ἀμέθυστον ἢ Ἀμέθυστον, Ἑλλ. λίθον πολυτιμον εἰς τὸν ὅποιον οἱ Μάγοι ἀπέδιδαν ὅχι μόνον τὴν δύναμιν νὰ φυλάσῃ ἀπὸ τὴν μέθην, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα θαυματουργήματα (Ἰδ. τὰς Ἡλιοδώρου σημ. μου, σελ. 178). Ταύτην τὴν πρόληψιν δηλοῖ ὅστις ἐποίησε τὸ ἐξῆς κομψὸν ἐπίγραμμα εἰς τὸν Διόνυσον, γλυμμένον εἰς λίθον Ἀμέθυστον,

Ἄ λίθος ἔστ' Ἀμέθυστος· ἐγὼ δ' ὁ πότας Διόνυσος.

Ἢ πιθέτω νήφειν, ἢ μαθέτω μεθύειν.

(BRUNCK, Analect. tom. I, pag. 175). Ὁ Πλίνιος (XXXVII, 9, § 40) ἱστορεῖ πέντε εἶδη Ἀμεθύστου· οἱ δὲ σημερινοὶ ὀρυκτολόγοι λιθέμποροι τὴν διαιροῦν εἰς δύο, τὴν Ἀνατολικὴν (τὴν καὶ σπανιωτέραν καὶ τιμιωτέραν), καὶ τὴν Δυτικὴν Ἀμέθυστον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΩ, εἶμαι ἢ γίνομαι πατριάρχης (être ou devenir patriarche). Οἱ Γραικορωμαῖοι τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος ἔλεγον Πατριάρχῳ (Καντακουζ. ἱστορ. I, 41, pag. 196).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ. Ζ. Οἰκουμενικός.

ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ, Δ. Ὁ ἔτυμολόγος (σελ. 656) τὸ ἐξηγεῖ « Πατρίκιος, οἶονεὶ πατὴρ τοῦ κοινοῦ ». Θαυμαστὴ ἔτυμολογία! καὶ Θαυμαστοὶ πατέρες τοῦ κοινοῦ οἱ Πατρίκιοι! Ἡ λέξις ἂν καὶ παράγεται ἀπὸ τὸ Πατὴρ, Ἑλλ. εἶναι ὁμοῦς Ῥωμαϊκὴ, Patricius. Ὁ Πλούταρχος (Ῥωμ. § 13) ἱστορεῖ ὅτι ὁ Ῥωμύλος συστήσας πρῶτος τοὺς βουλευτάς, τοὺς ὠνόμασε Πατρικίους, καὶ τὸ σύστημα τούτων Γερουσίαν

(Senatus). Διονύσιος δὲ ὁ Ἀλικαρνασσεύς (Ῥωμ. ἀρχαιολογ. II, § 8, σελ. 252), τοὺς μὲν βουλευτὰς Πατέρας, τοὺς δὲ ἀπὸ βουλευτῶν καταγομένους Πατρικίους, καὶ ἄλλοι ἄλλως, διότι τὰ περὶ τῆς ἀρχαίας Ῥώμης πλείοτερα εἶναι μυθώδη. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι Πατρικίους ὠνόμαζαν ὅλους χωρὶς ἐξαίρεσιν τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἑλλήνας λεγομένους Εὐπατρίδας. Οἱ δὲ Βουλευταὶ ὠνομάζοντο *Patres conscripti* (Πατέρες συγγεγραμμένοι). Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνενέωσεν, ἢ μᾶλλον ἐπενόησε τὸ νομα τῶν Πατρικίων (Ἰδ. Ζωσιμ. ἱστορ. II, 40) συστήσας αὐτοὺς ὅχι ἀπὸ βουλευτὰς ἐλευθέρους, ἀλλ' ἀπὸ ἀνδρας ἐτοίμους νὰ τὸν ὑπακούωσι· καὶ οἱ καθεξῆς Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες ἐχάριζαν τὸ ἐπίθετον τοῦτο, ψηφίζοντες Πατρικίους πολλάκις καὶ ἄλλογενεῖς βαρβάρους, καὶ εὐνούχους, καὶ ἀπλῶς ὅσους ἔκριναν ὅργανα τῆς δεσποτείας των ἐπιτήδεια· καὶ μὲ τόσῃν εὐλάβειαν, ὥστε εἰς τοὺς ἐσχάτους χρόνους τῆς δυστυχεστάτης των βασιλείας, οἱ Πατρικιοὶ ἐχειροτονοῦντο τρόπον τινὰ ὡς ἱερεῖς, εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲ εὐχὴν ἀναγινωσκομένην εἰς τὰς κεφαλὰς των! Δ. τοῦτο ἦτο φυσικὸν ἐπακολούθημα τῆς στέψεως τῶν αὐτοκράτορων. Ἐπειδὴ οὗτοι ἐστέφοντο καὶ ἐχρίνοντο ἱεροπρακτικῶς, καὶ ἐπωνομάζοντο Θεῖοι καὶ Ἅγιοι, ἠθέλησαν νὰ μεταδώσωσι μικρὸν τί μέρος ἀγιότητος καὶ εἰς τοὺς φίλους των, μέρος ἀναγκαῖον νὰ πλουτίζωνται καὶ νὰ πλουτύνωσι τὸν δεσπότην μὲ τοῦ λαοῦ τοὺς ἰδρώτας.

ΠΑΤΡΙΜΟΝΙΟΝ, Δ. λέξ. νομ. ἀπὸ τὸ *Patrimonium*, Ῥωμ. (*Patrimoine*). Πατριμόνιον ὠνόμαζαν τὴν ἰδιόκτητον οὐσίαν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἦτο Θεῖος, καὶ « Θεῖον πατριμόνιον » Δ. Τὰ Γλ. φέρουν : « Πατριμονιάλια » ὅσα ἕκαστος βασιλεὺς ἑαυτῷ κτᾶται. Ἀπὸ τοῦ βασιλέως « Ἀναστασίου· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐξευρὼν καὶ τὴν προσηγο-

» ρίαν καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην ». Ἀρχὴν νοοῦν τοῦ διοικουῦντος τὰ βασιλικά κτήματα, ὅστις ὠνομάζετο « Κόμης τῶν » θείων ἰδικῶν » Δ. (comte du domaine sacré) καὶ « Κόμης πριβάτων » Δ. (comte du privé).

Οἱ Κόμητες εἰς τὸ Βυζάντιον ἦσαν πολλοὶ καὶ ποικίλοι, ὥστε καὶ ὁ ἐπιστατῶν εἰς τὰ ἰχθυοπωλεῖα ἐπωνομάζετο « Κόμης τῶν ὀψαρίων » Δ. (comte de la marée). Τὰ τέκνα τῶν Κομήτων ἐπιτοφοροῦντο Κομητόπουλα, Δ. Εἶχαν καὶ Πρωτοκόμητας. Καὶ τί δὲν εἶχαν; παρεκτὸς τοῦ νοῦ ὅλα τὰ εἶχαν.

ΠΑΤΤΙΜΑΝΔΙΛΛΑ. Ζ. Πλατομαντυλίδα.

ΠΑΤΩΜΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κατὰ « Planta, φυτόν ». Ἡ φερομένη μαρτυρία : « Βάλε εἰς τὴν κουροῦπαν ἓνα πάτωμα » σεῦκλα » ἀρκεῖ νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι τὸ Πάτωμα ἐδῶ σημαίνει ὕλην ἐπαπλωμένην εἰς ἄλλην ὕλην (couche).

ΠΑΦΙΛΟΣ, Δ. ἀπὸ τὸν Κρούσιον (Turcograec. σελ. 188) μὲ ἐξήγησιν Acus ligniae, Ῥωμ. Δὲν τολμῶ νὰ μαντεύσω τί νοεῖ. Σαφέστερον εἶναι τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὰ κοινὰ μας λεξικά : « Πάφυλας, Πάμφυλας, ὀρείχαλκος » ΓΓ. (laiton). Τὰς περὶ τοῦ Ὀρείχαλκου, Ἑλλ. ἀμφισβητήσεις, καὶ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων πολλὰς καὶ μακράς, ἐμπορεῖ νὰ μάθῃ ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ τὰ σοφὰ τοῦ Βεκμάννου σχόλια εἰς τὸ Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων τοῦ Ἀριστοτέλους (κεφ. 63, σελ. 132). Οἱ ὀρυκτολόγοι Γάλλοι μεταχειρίζονται σήμερον τὴν λέξιν Orichalque (Ὀρείχαλκον) ὡς συνών. τοῦ Oripeau, ἔτι καὶ τοῦ fil Archal, λέξεως καὶ ταύτης (Archal) σχηματισμένης ἀπὸ τὸ Ὀρείχαλκον, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ Aurichalcum, ὡς ὠνόμαζαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ἐλληνικὸν Ὀρείχαλκον διὰ τὸ χρυσίζον του χρῶμα ἢ καὶ νομίσαντές το κακῶς μίγμα χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ.

Τὸ Πάφυλας ἢ Πάμφυλας, ἴσως ἀπὸ τὸ Πάμφυλλος, διότι διακρίνεται ἀπὸ τοὺς τεχνίτας εἰς λεπτὰ φύλλα ἢ πέταλα ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸνομα *Oripeau* (Ἰταλίσι *Orpello*), ἤγουν χρυσοῦν δέριμα, χρήσιμα εἰς σολισμοὺς ψευδομένους τὸν χρυσόν.

Ὅπως ἂν ἔχη, τὸν Ὀρείχαλκον τοῦτον ἐρμηνεύουν καὶ τὰ κοινὰ μας λεξικά διὰ τοῦ τουρκοχυδαϊκοῦ ὀνόματος *Τενεκές* τοῦ σημαίνοντος ἀκόμη καὶ τὸ Γαλλ. *fer blanc*.

ΠΕΔΙΑΣ, Δ. Πεδιάδα ἐμετάφρασεν Ἄννα ἡ Κομνηνὴ τὴν *Ἐκστρατείαν*, Ἑλλ. (*campagne*).

ΠΕΪΣΜΑ. Ζ. Ἰνάτι.

ΠΕΛΕΚΑΝΙΑ. Ζ. Πετροκόπιον.

ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ, *Πελεκάν*, *ανός* καὶ *αντός*, Ἑλλ. (*Pélican*), Ὀνοκρόταλος, Ἑλλ. (*BELON, Observat. II, 78, pag. 309*).

* ΠΕΛΕΚΙ, ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (*BELON, I, 18, pag. 44*) εἰς τὴν Κρήτην ὀνομαζόμενον τὸ φυτὸν τὸν Πελεκῖνον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Τὸνομα διὰ τὴν πρὸς τὸν Πέλεκυν (*hache*) ὁμοιότητα, κατὰ τὸν Θεόφραστον (*Περὶ φ. ἰσορ. VIII, 8, § 3*) « Ἐν δὲ ΤΑΪΣ ἈΦΑΚΑΙΣ [*φθείρει*] ὁ πελεκῖνος, » ὅμοιον τῇ ὄψει τῷ πελέκει ». Τὴν αὐτὴν παραγωγὴν ἐφύλαξαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὀνομάσαντες τὸν Πελεκῖνον *Securidaca*, ὡς ὁ Πλίνιος (*XVIII, 17, § 44*) ἐρμηνεύων τὴν ῥῆσιν τοῦ Θεοφράστου : *Lentem [enecat] herba securidaca, quam Græci Pelecinos vocant*, ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἀντὶ τοῦ, ΤΑΪΣ ἈΦΑΚΑΙΣ εὗρηκε κακὰ γραμμένον εἰς τὸν Θεόφραστον τοῖς φακοῖς (*lentem*). Ἀπὸ νεωτέρους φυτολόγους τινὰς ὀνομάζεται ὁ Πελεκῖνος *Biserula Pelecinos*, κατ' ἄλλους δὲ *Coronilla Securidaca* ὡς ὠνόμασαν καὶ τὸ *Ἡδύσαρον* τοῦ Διοσκορίδου, διότι καὶ

τοῦτο Πελεκῖνος ἐλέγετο : « Ἡδύσαρον, τὸ ὑπὸ τῶν μυρε-
 » ψῶν καλούμενον Πελεκῖνος... σπέρμα πυρρὸν, ὅμοιον πε-
 » λέκει ἀμφιστόμῳ, ὅθεν καὶ ὠνόμασαι... σὺν μέλιτι δὲ προσ-
 » τεθὲν πρὸ τῆς μίξεως, ἈΤΟΚΙΟΝ εἶναι δοκεῖ. Φύεται δὲ
 » ἐν κριθαῖς καὶ πυροῖς » (Διοσκορίδ. III, 146), ὅπου
 ἐλησμώνησεν ὁ σοφὸς νέος ἐκδότης (Sprengel, tom. I,
 pag. 477) νὰ διορθώσῃ ΕὐΤΟΚΙΟΝ, διόρθωσιν βεβαιου-
 μένην ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην (Περὶ γυναικ. II, § 62, σελ. 593
 Lind) ὅς τις παραγγέλλει Πρόσθετον (pessaire) εἰς εὐτο-
 κίαν τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ « Ἀρήγει δὲ καὶ πρόσθετον... οἱ
 » ἐν σίτῳ πελικῖνοι τριπτοὶ ξὺν σμύρνῃ ὠφελέουσι ». Περὶ δὲ
 τῆς συνωνυμίας τοῦ Ἡδυσάρου καὶ τοῦ Πελεκῖνου, εὐλόγως
 ἐδίδασαν τινὲς (Ἴδε Θεοφράστου τόμ. 5, σελ. 472, λέξ.
 Πελεκῖνος). Εἰς τὰ Λατινογαλλικὰ λεξικά ἡ *Sucuridaca*
 ἐρμηνεύεται Γαλλισὶ *Fève de loup*, χωρὶς πολλὴν ἀκρίβειαν,
 ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τοῦτο (*Fève de loup*), κατὰ τὰ Λεξικά τῆς
 φυσικῆς ἱστορίας, δίδεται εἰς γένος τὶ Ἑλλεβόρου κακίσμου
 (*Helleborus foetidus*).

Ἐπειδὴ περὶ Λεξικῶν ὁ λόγος, ἀς σημειωθῇ καὶ τὸ παρ-
 ὄραμα Ἑλληνικῶν λεξικῶν τινῶν. Οἱ Ἄγγλοι ἐκδότες τοῦ Θη-
 σαυροῦ τοῦ Στεφάνου (σελ. 7421) ἐπρόσθεσαν εἰς τὸν ἀρ-
 σενικὸν τύπον « Ὁ Πελεκῖνος » καὶ θηλυκὸν « Ἡ Πελεκῖνος »
 ἐκ τῆς φράσεως ταύτης τῶν Γεωπονικῶν (II, 43) « Φθεί-
 » ρει... φακῆν ἢ πελεκῖνος καλουμένη βοτάνη ». Ὁ συγγρα-
 φεὺς, ὅσον βάρβαρος καὶ ἂν ᾗτο, δὲν ἥλλαξε τὸ γένος τοῦ
 φυτοῦ, ἀλλ' ἔγραψε κατ' ἀναστροφὴν συντάξεως συνήθη, ἀντι-
 τοῦ, Ἡ Βοτάνη ἢ καλουμένη Πελεκῖνος. Καὶ ση-
 μείωσε ἐμπαρόδῳ, ὅτι Φακῆν καὶ οὗτος λέγει, ὡς ὁ Πλίνιος,
 καὶ ὅχι Ἀφάκην ὡς ὁ Θεόφραστος.

PIENNA, Σ. Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 253)

εἰς σημασίαν τοῦ γραφικοῦ πτεροῦ (*plume à écrire*). Ἀλλὰ ΠΙΝΑ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμ. τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος ἀπλῶς τὸ πτερόν (*plume*).

ΠΕΡΓΟΜΑ, Δ. Ἀκρόπολις, Πέργαμον, Ἑλλ. (*citadelle*). Χάρις εἰς τὸν βάρβαρον ποιητὴν, ὅστις μᾶς ἔστωσεν ἀρχαίας λέξεως λείψανον

Νὰ περιπατῇ ἡ παράξενος τὸ πέργομα τοῦ κάστρου,

Μὲ τὰς καυχῆτζας μοναχὴν, καὶ μὲ τὸν εὐνουχόπουλόν της (γρ. της).

Διὰ τὰ ἔχη τὸν συνήθη ῥυθμόν, ὁ πρῶτος στίχος πρέπει νὰ προφέρεται « Νὰ περπατ' ἡ παράξενος, κ. τ. λ. » καὶ ὁ δεύτερος νὰ γράφεται — « καὶ μὲ τὸν εὐνουχόν της », ἢ « καὶ » εὐνουχόπουλόν της ». Καυχῆτζαι εἶναι αἱ δοῦλαι τῆς εὐγενοῦς ταύτης κόρης, ὡς ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 188). Τὸ δὲ Πέργομα, τῶν παλαιῶν τὸ Πέργαμον, ἢ Πέργαμος, Ἑλλ. ὄνομα ἰδίως δοθὲν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. ω', 700) εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Τροίας· ἀπὸ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους εἰς πᾶσαν ἀκρόπολιν. « Πέργαμος ἡ ἀκρόπολις τοῦ » Ἰλίου » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ δὲ Φώτιος : « Πέργαμον, τὴν » πόλιν Ἴωνες λέγουσιν· οἱ δὲ, πάντα τὰ ὑψηλά ». Ἐκ τούτου καὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ Pergamo ὁ ἄμβων (*chaire*) ὅπου ἀναβαίνει ὁ Ἱεροκῆρυξ νὰ διδάξῃ· ἀκόμη καὶ τὸ Pergola σημαῖνον τὸ αὐτὸ καὶ προσέτι τὰ ἀναβαίνοντα εἰς τοῖχον ἢ δένδρον κλήματα τῆς ἀμπέλου, ἢ κοιν. λεγομένη Κρεββατίνα, Σ. καὶ Κληματαρία, Σ. ἢ Κληματερή, Δ. (*treille*). Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν, Ξηλ. « Πέργουλα, ὑπερῶν » κατὰ τοὺς Γραικορωμαίους, οἱ ὅποιοι καὶ Πέργουλον, οὐδετ. Δ. ὠνόμασαν καὶ τὸν Ἄμβωνα.

ΠΕΡΓΟΥΛΟΝ. Ζ. Πέργομα.

ΠΕΡΔΙΚΟΥΔΙ. Ζ. Ζίτζη.

ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΙΑ, Δ. μὲ ἐξήγ. « Τὰ ἰσχάρια ».

ΠΕΡΙΪΠΤΑΙ, ἄρσ. πληθ. Δ. οἱ ἐπαγγελλόμενοι νὰ προφυλάσσωσιν ἀπ' ἀρρώστιας, ἢ νὰ τὰς θεραπεύωσι, μὲ φυλακτῆρια λαοπλάνοι· καὶ ΠεριΪπτα οὐδετ. πληθ. αὐτὰ τὰ φυλακτῆρια (amulettes, talismans) Ἄτακτ. IV, σελ. 52, 550 καὶ 591.

ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΝ, Δ. Κῆπος, Ἑλλ. (jardin). Φέρει ἀπὸ τὸν Μοσχόπουλον : « Κῆπος ὁ τῶν λαχάνων καὶ τῶν δένδρων, » ἤγουν ὁ παράδεισος, καὶ τὸ νῦν κυρίως λεγόμενον Περι- » βόλιον ». Εἰς τὴν Χίον ὀνομάζεται καὶ * Ξυλοκαρπία Σηλ. (verger). — 2) Περιβόλιον καὶ ἄρσ. Περιβόλον ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμ. γῆν εὐρύχωρον περικλεισμένην (parc) εἰς φυλακὴν Σηρίων, διὰ τὸ κυνήγιον.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ εἰς σημασίαν τοῦ Μαγικά. Curiosités ὠνομάζοντο καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην ἐκατονταετηρίδα (DULAURE, *Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris*, tom VII, pag. 277).

ΠΕΡΙΚΑΜΠΤΗΣ, Δ. ὁ περιτρέφων δολίως τὰς πράξεις ἢ τοὺς λόγους του, διὰ νὰ μὴ φανερώσῃ τὸν σκοπὸν του, Περικάμπτης, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Περικάμπτω, Ἑλλ. (tergiver-ser). Τὰ Γλ. « Περικάμπτης, tergiversator ».

ΠΕΡΙΟΔΕΥΤΗΣ, Δ.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Τοῦτο διαφέρει τῆς Ἐξορίας, ὅτι ἡ μὲν Ἐξορία (bannissement) σημαίνει τὴν ἐξω τῆς πόλεως ἢ χώρας ἀποβολὴν τοῦ καταδικαζομένου· ὁ δὲ Περιορισμὸς (déportation) τὴν μὲ τοῦτο καὶ τὴν εἰς πόλιν ἢ χώραν ἄλλην ἀναγκαστὴν κατοίκησιν.

* ΠΕΡΙΠΛΟΚΑΔΑ, Σηλ. οὐσ. τῶν φυτολόγων ὁ *Convolvulus arvensis* (liseron des champs). Voy. *Dictionn. d'Histoir. natur.* édit. Déterville, tom. XXV, pag. 279).

ΠΕΡΙΣΣΟΠΡΑΞΙΑ (Ἄτακτ. IV, σελ. 411), ἐλέγετο καὶ Περισσοπρακτία, Δ.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝΑΣ, Σ. Περισερεώνας, Περισερεών, Ἑλλ. (colombier). Ὀνομάζετο ἰδίως καὶ Περισερεών πύργος, Ἑλλ. κατὰ τὰ Γεωπονικά (XIV, 2, § 5). Ὁθεν διόρθουε ἄλλον τόπον τῶν Γεωπονικῶν, ὅστις ἐβασάνισε πολὺ τοὺς κριτικούς : « Ἴνα... μὴτε περισπῶνται [αἱ περιστεραὶ] » διὰ τὴν ἑξοδον, ἀλλὰ περὶ τὸ ΠΕΙΝἈΝ ἀσχολῶνται » (Γεωπονικ. XVI, 1, § 6), γράφων ΤὸΝ ΠΥΡΓΟΝ. Καὶ δεύτερον ἄλλον (αὐτόθ. XIV, 6, § 6) περὶ τῶν αὐτῶν περισερεών « Μετακομίσας κίονας πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ μέλ- » λοντος οἰκοδομεῖσθαι ἜΡΓΟΥ » ὅπου ἴσως ἔπρεπε ΠΥΡ- ΓΟΥ.

ΠΕΡΙΤΟΜΗ. Ὁ Γαληνὸς τὴν ὀρίζει : « Περιτομή ἢ » Περιαίρεσις ἐστὶν ἀφαίρεσις τοῦ σκέποντος τὴν βάλανον » δέρματος ». Τοῦτο ἐγίνετο εἰς Θεραπείαν τῆς Φιμώσεως (phimose), πάθους τινὸς τοῦ αἰδοίου. Ἀλλ' ἐδῶ θεωρεῖται ὡς Θρησκευτικὴ τελετὴ, πρᾶσσομένη ἀπὸ τινὰ ἔθνη παλαιά, σήμερον δὲ σωζομένη ἔτι εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Μωαμεθανοὺς εἰς τὰ ἀρσενικὰ παιδία, μὲ τὴν ἀποτομὴν τῆς ἀκρο- βυστίας ἢ πρόσθης (prépuce).

Οἱ Ἰουδαῖοι, ὡς εἶναι γνωστὸν, τὴν ἔπρασαν ἐκ προσταγῆς τοῦ νόμου· καὶ ὡς εἰς νομικὴν τελετὴν ὑπετάχθη καὶ αὐτὸς ὁ Χριστός· οἱ Ἀπόστολοι τοῦ ἦσαν ὅλοι περιτμημένοι. Οἱ Μωαμεθανοὶ ἴσως κατὰ μίμησιν τῶν Ἰουδαίων ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ Αἰγύπτιοι. Τοῦτο καὶ ἐδόξαζαν πολλοὶ πατέρας τῆς ἐκκλησίας. Ὁ δὲ Ὠριγένης, γνωρίζων καὶ αὐτὸς τοὺς Ἰουδαίους ἀρχηγούς τῆς περιτομῆς, τὴν ἀναφέρει ὁμῶς ὀλίγον ἀνώτερον εἰς αὐτὸν τὸν Ἀβραάμ (Γενέσ. ιζ', 26) « Περιετμήθη Ἀβραάμ, καὶ » Ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, κ. τ. λ. » ἐκ προσταγῆς τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ

τὸν Ἰσμαὴλ τοῦτον ἐπέρασεν ἡ περιτομὴ εἰς τοὺς ἀπ' αὐτὸν ὀνομασθέντας Ἰσμαηλίτας, ὡς ἀπὸ τὴν μητέρα του Ἀγαρη-
νούς. Ὁ Στράβων (Γεωγραφ. XVII, σελ. 824) λέγων,
ὅτι ἡ περιτομὴ ἦτο κοινὴ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ εἰς τοὺς
Ἰουδαίους δὲν μας φανερόναι ποῖοι ἀπὸ ποίους τὴν ἔλαβαν:
« Καὶ τοῦτο δὲ τῶν ζηλουμένων μάλιστα παρὰ τοῖς Αἰγυ-
» πτίοις... τὸ περιτέμνουν, καὶ τὰ Θήλεα ἐκτέμνουν, ὅπερ καὶ
» τοῖς Ἰουδαίοις νόμιμον· καὶ οὗτοι δὲ εἰσιν Αἰγύπτιοι τὸ
» ἀνέκαθεν ». Πιθανὸν ὅτι καὶ οἱ δύο τὴν παρέλαβαν ἀπ' ἄλ-
λους, ἢ τὴν ἐπενόησαν κοινῶς αὐτοί, ἐπειδὴ καὶ κοινὰ ἦσαν
τὰ γενέθλιά των, κατὰ τὴν δόξαν τοῦ Στράβωνος.

Εἶναι καὶ τοῦτο σημειώσιμον εἰς τὸν Στράβωνα, ὅτι ὀνομάζει
ἔθος Αἰγύπτιον ὅχι μόνον τὴν περιτομὴν τῶν ἀρσένων, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἐκτομὴν τῶν θηλυκῶν, λέγων καὶ ταύτην κοινήν εἰς
τοὺς Ἰουδαίους. Ἡ ἐκτομὴ τῶν γυναικῶν εἶναι εἶδος περιτομῆς
καὶ αὐτὴ, ἄγνωστον ὅμως εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ
εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον.
Οὗτος (II, 36-37 καὶ 104) ἀποδίδει τὴν περιτομὴν τῶν
ἀρσενικῶν εἰς τοὺς Αἰθίοπας καὶ τοὺς Αἰγυπτίους (δισάζων
ποῖον ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα ἔθνη ἐχρημάτισαν ἀρχηγοὶ τοῦ ἔθνους),
καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων λαβόντας Κόλχους, Μάκρωνας,
Φοίνικας, καὶ Σύρους τῆς Παλαιστίνης· ἀλλὰ περὶ περιτομῆς
θηλυκῶν σιωπᾷ ὁλότελα. Μεταξὺ τῶν χριστιανῶν, μόνοι οἱ
Ἀβυσσινιοί, ἀπόγονοι τῶν Αἰθίοπων, φυλάσσουν σήμερον τὴν
περιτομὴν (Συνέκδ. Ἱερατ. σελ. 344), ὡς θρησκευτικὴν
τελετὴν, περιτέμνοντες ὅμως καὶ οὗτοι μόνον τὰ ἀρσενικά. Ὅτι
ὅμως καὶ ἡ περιτομὴ τῶν θηλυκῶν ἐπράσσετο ἀπὸ κἂν τινὰς
ἀρχαίους, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ γινόμενον ἔτι καὶ σήμερον εἰς
πολλὰ Ἀσιανὰ βάρβαρα ἔθνη. Ὁ τρόπος τῆς περιτομῆς εἶναι ἡ
ἐκτομὴ τῶν ὀνομαζομένων Νυμφῶν, ἢ καὶ αὐτῆς τῆς Κλει-

τορίδος τοῦ γυναικείου αἰδοίου. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 28, pag. 425-426) ὁμοῦ σώζεται καὶ ἡ περιτομή τῶν θηλυκῶν εἰς τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς Ἀδυσσινούς.

Ἄλλ' εἶναι ἐν ἄλλο εἶδος περιτομῆς, ἢ μᾶλλον εὐνουχισμοῦ τῶν γυναικῶν, ἀνάλογον τοῦ εὐνουχισμοῦ (castration) τῶν ἀνδρῶν. Τούτων ὁ εὐνουχισμὸς, τῆς Ἀσιανῆς τυραννίας εὕρημα παμπάλαιον, ἔτι καὶ σήμερον σωζόμενον, εἶναι ἡ ἐκτομή ἢ ἐκθλιψις τῶν γεννητικῶν μορίων, μὲ σκοπὸν νὰ καταστῇ τὸν ἄνδρα ἀδύνατον νὰ μιχθῇ μὲ γυναῖκα, καὶ ἀκολούθως ἐπιτήδειον νὰ φυλάσῃ τὴν ἀσελγῆ πολυγαμίαν τῶν δυνατῶν. Ὁ δὲ εὐνουχισμὸς τῶν γυναικῶν εὐρέθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς τυράννους, θέλοντας νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκ τῆς πολυγαμίας πολυτεκνίαν. Ἀλλὰ δὲν μας εἶναι γνωστὸν, πῶς ἐγένετο παλαιὰ ἡ τυραννικὴ αὕτη χειρουργία· τοῦτο μόνον μάς λέγει ἡ ἀρχαία ἱστορία, ὅτι εὐρέτης αὐτῆς ἐχρημάτισε βασιλεὺς (καὶ ποῖος ἄλλος παρὰ βασιλεὺς ἦτον ἱκανὸς ἀρχηγέτης τοιαύτης ἀνοσιουργίας!) « Ὁ δ' οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν, Ἀδραμύτην » φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, » χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων » (Παρ' Ἀθην. XII, σελ. 515). Ἀκριβέστερα ἱστορεῖ τὴν αἰτίαν Ἡσύχιος ὁ Ἰλίουστριος (λέξ. Ξάνθος), « Ὅπως αὐταῖς χρῶτο ἀεὶ νεαζούσαις ». Ὅχι μόνον τὰς ἐμεταχειρίζετο πάντοτε νέας, ἀλλ' ἐμπόδιζεν (ὡς εἶπα) καὶ τὴν πολυτεκνίαν. Ὁ εὐνουχισμὸς τῶν γυναικῶν δὲν ἀκούεται πλέον σήμερον οὐδ' εἰς τὴν Ἀσίαν· εἰς τὴν Εὐρώπην, ἂν ἐγνωρίσθῃ ποτὲ, ἐγένετο μὲ τὴν ἀπόσπασιν τῶν πλάγια τῆς μήτρας μικρῶν ἀδενίων, τὰ ὅποια οἱ νεώτεροι ἀνατομικοὶ ὀνομάζουν Ὠάρια (ovaires). Ἰδε Encyclopéd. modern. tom. XII, pag. 370.

* ΠΕΡΟΥΚΑ, ἀπὸ τῶν Γάλλων τὸ Perruque. Τοῦτο δὲ ἐτυμολογήθη πολυτρόπως· πιθανωτέρους κρίνω τοὺς παράγοντας

αὐτὸ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Πηνίκη, συγγενὲς καὶ συνών. τοῦ Φενάκη, Ἑλλ. (fausse chevelure).

Ἡ χρῆσις τῆς Περούκας εἶναι παλαιά, εἰς τοὺς Ῥωμαίους μάλιστα, οἱ ὅποιοι τὰς ἐπλεκαν ἐξαιρέτως ἀπὸ μαλλία Γερμανῶν ὡς φυσικὰ ξανθῶν *rutilæ comæ*, ὡς λέγει περὶ αὐτῶν ὁ Τάκιτος (De morib. German. IV). Ὁ φονικώτατος Καρακάλλας, ὁ αὐτοκράτωρ, ἠγάπα νὰ φοιῇ τὴν κεφαλὴν του μὲ περούκαν, ὡς ἱσορεῖ ὁ Ἡρώδιανός (IV, 7). « Πολλάκις δὲ » καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποθέμενος χλαμύδα ἠμφιέννυτο τὰ » Γερμανῶν περιδλήματα... κόμας τε τῇ κεφαλῇ ἐπετίθετο » ξανθὰς, καὶ εἰς κουράν τῶν Γερμανῶν ἡσκημένας ». Οὗτος ὁ Καρακάλλας εἶναι, ὅστις ἀφοῦ ἐφόνευσεν ἰδιοχειρῶς τὸν ἀδελφόν του Γέταν, ἀπολογούμενος εἰς τὴν Σύγκλητον, ἐτελείωσε τὴν ἀπολογίαν μὲ τοῦτα τὰ ἀξιοσημειώτα λόγια (Ἡρώδιαν. IV, 5) « Βασιλείαν δὲ ὁ Ζεὺς, ὥσπερ αὐτὸς ἔχει ΜΟΝΟΣ Θεῶν, οὕτω καὶ ἀνθρώπων ἘΝΙ δίδωσι ». Τὰ αὐτὰ λέγουν ἀπ' ἐκείνου μέχρι τῆς σήμερον ὅλοι οἱ δεσπότες καὶ μόναρχοι ἐπιγραφόμενοι Βασιλεὺς χάριτι Θεῶ, ἢ Βασιλεὺς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ.

Ἡ χρῆσις τῆς περούκας ἤρχισεν εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὴν δεκάτην πέμτην ἑκατονταετηρίδα. Ξανθὰς συνήθως τὰς ἐφορούσαν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἱερωμένοι καὶ κοσμικοί, πλούσιοι καὶ πένητες, καὶ τὰς ἠϋξήσαν πλάτος καὶ μάκρος μέχρι τοῦ γελοίου, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ δεσποτικωτάτου Χάριτι Θεῶ (par la grâce de Dieu) Λοδοβίκου δεκάτου τετάρτου (Ἰδ. DULAURE, *Histoir. physiq. civil. et moral. de Paris*, tom. IV, pag. 90, VII, pag. 352 et VIII, pag. 346). Ζ. καὶ Γένεια.

ΠΕΡΟΥΚΑ. ἴσ. ἀπὸ τὸ Πήληξ.

ΠΕΣΚΕΣΙΟΝ, Δ. Πεσκέσι, Σ. Δῶρον, Ἑλλ. (cadeau). Ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν (Πισκές).

ΠΕΤΖΟΚΟΛΛΑ, Δ. Ἡ αὐτὴ καὶ (ἀν δὲν ἀπατῶμαι),
ἢ Ὀψαροκόλλα. Ζ. Ὀψάριον.

ΠΕΤΡΟΓΕΨΥΡΑ, Ξηλ. Δ. Πετρογέφυρον, οὐδετ. ΓΓ.
(pont de pierre).

ΠΕΤΡΟΚΙΣΣΗΡΟΣ, Δ. ὡς συνών. τοῦ Κίσσηρις, Ἑλλ.
(Ἄτακτ. IV, σελ. 233).

ΠΕΤΡΟΚΟΛΛΑ, Lithocolla, Ρῶμ. Δ. ἄσβεστος μικτὴ
μὲ τὸ λεγόμενον Κορασάνι ἢ Κουρασάνι, χρήσιμος εἰς οἰκοδομήν
(mortier, ciment). Τὸ Κουρασάνι εἶναι λέξις Τουρκικὴ.

ΠΕΤΡΟΚΟΠΙΟΝ, Δ. Πετροκοπεῖον, Σ. τόπος ὅπου
ἀποκόπτονται αἱ πέτραι (carrière) λέγεται καὶ Πελεκανία,
Σ. καὶ Λατόμι, Σ. Λατομία καὶ Λατομεῖον, Ἑλλ.

ΠΕΤΡΟΚΟΠΟΣ, Δ. ὁ ἐργάτης τοῦ πετροκοπίου (car-
rier).

ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΜΕΝΟΣ.

ΠΕΤΡΟΨΥΣΜΑ, Δ. (lichen, mousse) ἀπὸ ἱατρικῆ
Γλ. « Λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, βρύον, πετρόψυσμα ».

ΠΕΤΡΟΣΕΛΙΝΟΝ. Ζ. Ὀρκοσέλινον.

ΠΕΤΡΟΨΑΡΟΝ. Ζ. Ὀψάριον.

* ΠΕΥΚΙΝΗ, ῥητίνη τῆς Πεύκης (Belon, I, 46,
pag. 95), ῤητίνη πευκίνη, Ἑλλ. (poix-résine) τοῦ
Θεοφράστου (Περὶ φ. ἰσop. IX, β', § 2, σελ. 285).

ΠΗΓΑΔΙ, Δ. Σ. Ζήτ. Παγάδι.

ΠΗΛΑΣΤΡΟΝ, Σ. Πήλαστρον, Δ. μὲ ἐξήγησιν Ἑλλ.
« Στήλη, ἔρεισμα, ἀντερὶς (γρ. Ἀντηρίς) » τὸ Ἰταλικὸν
Pilastro (pilastre).

ΠΗΛΟΣ, terra Chia (Belon, observat. III, 34,
pag. 437).

ΠΙΚΡΑΪΝΩ, Σ. Δ. λυπῶ, θλίβω (affliger, attrister) (Ἄτακτ. IV, σελ. 426). Ἐλεγαν καὶ Πικρανίσκω, Δ. Ζήτ. ΙΣΚΩ.

ΠΙΚΡΑΝΙΣΚΩ, Δ. Ζ. Πικραίνω.

ΠΙΜΟΥΡΑ, Δ. ἐπίρρ. Πρηνηδόν, Ἑλλ. (en tombant la tête la première), κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ ἐ ἀντί τοῦ Ἐπίμουρα, σύνθ. βάρβαρον ἀπὸ τὸ Ἐπί Μούρην (Ἐπί πρόσωπον, Ἑλλ.) ὡς τὸ σύνθ. Πίμυτα ἀντί τοῦ Ἐπίμυτα, Ἐπί μύτιν (sur le nez), καὶ τὸ Πίςομα ἀντί τοῦ Ἐπίστομα, Ἐπί σόμα, Ἑλλ. Τὸ βάρβαρον Σηλ. Μούρη, Σ. ὡς καὶ τὸ οὐδέτ. Μούτζουνον, Σ. σημαίνουν Πρόσωπον (visage).

ΠΙΝΑ. Ζ. Πέννα.

ΠΙΝΝΕΡΙΟΝ, καὶ ΠΙΝΝΙΚΟΝ, Δ. Τὸ πρῶτον, σύνθ. ἀπὸ τὸ Πίννης ἔριον, Ἑλλ. τὸ δεύτερον ἔλλειπτ. Σημαίνουν καὶ τὰ δύο τὸ ἐπιφυόμενον μαλλίον εἰς τὸ δίθυρον ὁσρακόδερμον ὀνομαζόμενον Πίνα (pinne), ἐκ τοῦ ὁποίου ὑφαίναν, ὡς ὑφαίνουν ἀκόμη σήμερον εἰς τινὰς τόπους ὑφάσματα πολύτιμα. Δὲν ἐξεύρω, διὰ τί ἡμέλησαν οἱ τελευταῖοι Ἑλληνολεξικογράφοι νὰ Σησαυρίσωσι τὸ *Πιννέριον, ἐπειδὴ ἐθσαύρισαν τὸ Πιννικόν. — 2) Πιννικὸν ὠνόμαζαν ἀκόμη κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τὸν εἰς ὁσρακόδερμα τινὰ τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης γεννώμενον Μαργαρίτην (perle) καὶ τὴν φέρουσαν τοὺς μαργαρίτας ἐσωτερικὴν ἀργυροειδῆ ἐπιφάνειαν τοῦ ὁσράκου (nacre de perle) τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην Σιντέφι (Ζ. Ζάμδυξ). Ἡ ὁμωνυμία ἐγεννήθη ἐκ τούτου, διότι καὶ τῆς Πίνας τὸ ἔνδον ἀργυρίζει κατὰ τὸν Βελώνιον (De aquatilib. II, pag. 399), ὡς καὶ πολλῶν ἄλλων ὁσρακοδέρμων τὰ ὁποῖα φέρουν ἔτι καὶ τὸ ἔριον τῆς Πίνας, ἔριον ὅμως ἀχρεῖον, ὡς καὶ τὰ εὕρισκόμενα κάποτε εἰς αὐτὰ

ψευδομάργα. Ἰσόρησε τὴν ὁμοιότητα ταύτην καὶ ὁ Θεόφραστος (Περὶ λίθ. σελ. 695, Schneider) « Ὁ Μαργαρίτης... » γίνεται ἐν ὁσρείῳ τινὶ ΠΑΡΑΠΛΗΣΣΙΩ ταῖς πίνναις, πλὴν » ἐλάττονι... Φέρει δὲ ἡ τε Ἰνδικὴ χώρα καὶ νῆσοί τινες τῶν » ἐν τῇ ἐρυθρᾷ ». Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης καὶ μεταφραστὴς τοῦ Περὶ λίθων, διορθώνει (εὐλόγως ἴσως) ΠΑΡΑΠΛΗΣΣΙΩΣ.

ΠΙΠΥΛΟΣ, Δ. λέγει ὅτι καλεῖται κοιν. ὁ Κορυθαλὸς, Ἑλλ. καὶ φέρει μάρτυρα τὸν σχολιαστὴν τοῦ Θεοκρίτου, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν τὸ εὐρίσκω.

ΠΙΣΤΑΚΕΛΑΙΟΝ, Δ. Ἐλάδιον ἀπὸ πισάκια (huile de pistaches).

ΠΙΣΤΙΚΟΣ, Δ. Πιστός, Σ. ὁ πίσεως ἄξιος (fidèle). Ἐλεγαν καὶ Πισικόν, Δ. ἔλλειπτ. τὸν ἀξιόπιστον ὑπηρέτην, οἶον Ὁ πισικὸς τοῦ δεῖνα. — 2) Πισικὸς, Δ. ὁ πλοίου φύλαξ, ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Πισικὸς λέγεται, ὃ ἐμπιστείνονται πράγματα· διὰ τοῦτο καὶ τὸν κριθέντα ἀξιόπιστον » εἰς φυλακὴν πλοίου, ΠΙΣΤΙΚΟΝ λέγουσι τοῦ πλοίου ». — 3) Πισικὸς, Δ. ἔτι ὠνομάζετο καταχρηστικῶς, ὡς ὀνομάζεται ἔτι καὶ σήμερον Πισικὸς, D. ὁ Βοσκὸς, ὁ Ποιμὴν, Ἑλλ. (berger, père), ἴσως δὲ καὶ βαρβάρως ἀπὸ τὸ Pastor, Ῥωμ. ἔπλασαν τὸ Πισικὸς ὡσανεὶ Πασικός.

Ἐδῶ ἔχει τόπον καὶ ἡ Πιστικὴ πολυτελής ἡ πολυτιμος νάρδος τῶν εὐαγγελιστῶν (Μάρκ. ιδ', 3. Ἰωάνν. ιε', 3), ἐπειδὴ ἐπροξένησεν ἀπορίας καὶ δισταγμούς. Ὅσοι τὸ ἐξηγοῦν εἰς σημασίαν τοῦ Πιστῆς, ἤγουν ἀδόλου καὶ καθαρὰς νάρδου στηρίζονται εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμόν. Ἄλλοι δὲ Πιστικὴν νάρδον ἐνόησαν τὴν πιστὴν (ἀπὸ τὸ Πίνω ἢ Πίω ὁμως) ἤγουν τὴν πόσιμον, καὶ ἀκολούθως ὑγράν νάρδον, μὲ πρόφασιν, ὅτι τὸ Πιστικὸς, εἰς σημασίαν τοῦ Πιστός (fidèle), δὲν ἦτον ἀκόμη εἰς χρῆσιν, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν

εὐαγγελιστῶν, ἀλλ' ἐγεννήθη κατὰ τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἑκατονταετηρίδα. Πρόφασις ἀνίσχυρος, διότι εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι λέξεις (παρακμ. ἑλλην.) εἰς τοὺς εὐαγγελιστάς, σιγημένοι ἀπὸ τοὺς συγχρόνους των, καὶ ἀναπαρῥησιασθεῖσαι μετὰ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας. Ὁ δισταγμὸς οὗτος ἔκαμε τὸν Γραικὸν μεταφραστὴν τῆς Νέας Διαθήκης νὰ μεταφράσῃ τὸ « Νάρ- » δου πιστικῆς » εἰς μὲν τὸν Ἰωάννην « Νάρδον ὑγρὸν » εἰς δὲ τὸν Μάρκον εὐτυχέστερα, « Νάρδον ἄκρατον » ἡγουν ἄδολον καὶ καθαρὸν, ὡς τὸ ἐνόησε καὶ ὁ Θεοφύλακτος.

ΠΙΣΤΟΣ, Δ. παροξυτόν. « Κέγχρος ἐκλελεπισμένος » Ἑλλ. Δ. ἢ « Κέγχρος Πτιστός » Ἑλλ. (du millet mondé). — 2) Πίστον ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ ἄρτον. Πίστον καὶ τὸν Πολτόν (bouillie).

Ἰσως ἐχυδαίσθη τὸ Πίστος ἀπὸ τὸ Πτιστός, Ἑλλ. πιθανώτερον ὅμως ὅτι τὸ ἐδανείσθησαν βαρβάρως, ὡς καὶ ἄλλα πολλά, ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Pistus, τὸ σημαῖνον τὸν ἐκλελεπισμένον ἢ Πτιστόν, τὸν κοινῶς κοπανισμένον (pilé, broyé), ὅθεν καὶ τὸ Pistrinum, Ῥωμαϊκ. τόπος ὅπου ἐκοπανίζετο πρὸ τῆς εὐρέσεως τῶν μύλων, ἢ ἡλέβετο μετὰ τὴν εὐρεσιν, ἀκόμη κ' ἐπλάσσετο, καὶ ὥπτατο ἢ κέγχρος εἰς ἄρτους, ὀνομαζομένους « Κεγχρίτας ἄρτους ». Ἡ χρῆσις τῆς Κέγχρου ἦτο κοινὴ, ὡς ἀναπληρούσης ὅπως οὖν τὴν χρεῖαν τοῦ σίτου ἢ τῆς κριθῆς, ἴσως δὲ καὶ ὡς ἀλεξιφαρμάκου, κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν τότε σοφῶν : « Εἰ γὰρ κεγχρίτην » τίς ἄρτον προφάγοι, οὐκ ἂν βλαβεῖν ποτὲ ὑπὸ δηλητηρίου » (Γεωπονικ. XIV, 24, σελ. 1029). Πιθανὸν ὅτι διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ στρατηγικὰ συγγράμματα τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων παρὰ τὸν σίτον καὶ τὴν κριθήν, παραγγέλλεται συχνὰ ἢ προμήθεια τοῦ Πίστου. Τὸν ἐσκεύαζαν ὅπτον ὡς τὸν κοινὸν ἄρτον, ἢ τὸν ἔδραζαν εἰς σύστασιν Πολτοῦ (bouillie),

ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (II, 119) περὶ τῆς Κέγχρου « Ἄρτο-
 » ποιηθεῖσα, ἡ ὥσπερ Πολτός σκευασθεῖσα ». Ὁ Πολτός
 οὗτος ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους *Puls miliacea*
 (Πολτός κέγχρινος). Οἱ χωρικοί, ἀντὶ νεροῦ, τὸν ἔφηναν μὲ
 τὸ Γάλα (Γαλην. Περί τροφ. δυνάμ. I, 15, σελ. 314).

Ἡ Κέγχρος ὠνομάζετο καὶ Πάσπαλος κατὰ τὸν Γαληνόν
 « Πασπαλέτης, ὁ κεγχραλέτης· Πάσπαλος [ΔΓ. Πασπάλη]
 » γὰρ ὁ κέγχρος ». Δὲν εἶναι παράλογον νὰ εἶχαν μύλον ἴδιον
 εἰς τὴν ἄλεσιν τῆς κέγχρου, ὀνομαζόμενον *Κεγχραλέτην*.
 Παράξενον ἦθελ' εἶσθαι ὅτι ἡ Κέγχρος ὠνομάζετο καὶ Πάσπα-
 λος, ἂν δὲν τὸ ἐμαρτύρει καὶ ὁ Φώτιος : « Πασπάλη, τὸ
 » τυχόν, οἱ δὲ, Κέγχρον οἱ δὲ τὰ κέγχρινα ἄλευρα, κ. τ. λ. ». Ὁ δὲ
 Μοῖρις μᾶς διδάσκει ὅτι ἦτο καὶ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου :
 « Πασπάλη, Ἀττικῶς· Κέγχρος, ἡ τὸ τυχόν, Ἑλληνικῶς ». Ὅπως
 ἂν ἔχη, ἡ λέξις Πασπαλέτης δὲν εὐρέθη ἀκόμη εἰς τὸν
 Ἱπποκράτην· μεταχειρίζεται ὁμοῦς συχνὰ τὸ Πάλη συγγενές
 καὶ ταυτόσημον τοῦ Πασπάλη, σημαῖνον, ὅχι μόνον ἄλευρον,
 ἀλλὰ πᾶσαν ὕλην ἀλεσμένην ἢ κοπανισμένην εἰς τὸ λεπτότατον.
 Ἐκρινε δὲ τὴν Κέγχρον βρώμα δυσκοίλιον, ἡ αὐτὸς ἡ ἑστis·
 ἔγραψε τὸ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενον Περί διαίτης βιβλίον (II,
 § 13, σελ. 218) « Κέγχρων χόνδροι καὶ κυρήδια, ξηρά καὶ
 στάσιμα...αὐτοὶ δὲ οἱ χόνδροι ἐφθοὶ τρόφιμοι, οὐ μέντοι
 » διαχωρεύουσι », *Χόνδροι καὶ κυρήδια*, νοῶν τὰ ἀλέ-
 πιστα ἢ ἄπτιστα κοκκία τῆς κέγχρου, ἐπειδὴ τὰ κυρήδια,
 σημαίνουν Πίτυρα, κατὰ τὸν Ἀρποκρατίωνα (λέξ. Κόμματα)
 καὶ τὸν Φώτιον « Κυρήδια, πίτυρα κ. τ. λ. ». Τὸ « Αὐτοὶ
 » δὲ οἱ χόνδροι » σημαίνει μόνην τὴν Κέγχρον, λεπισμένην
 δηλαδὴ καὶ καθαρισμένην ἀπὸ τὰ Κυρήδιά της.

ΙΙΣΤΟΥΡΙ, Δ. μὲ ἐξήγησιν : « *Suggestus, Ambo,*
 » *Pulpitum*, Βῆμα, ἀκροατήριον ». Εἶναι λοιπὸν συνώνυμ.

τοῦ Πέργουλον (chaire, tribune). Ζ. Πέργομα. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἶναι λέξεις σύνθετος ἀπὸ τὸ Ὅπισθεν, Ὁπισθοῦρί. Εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διάλεκτον ἀπαντᾷται συχνὰ τὸ Ὅπισθεν μέρος τοῦ ἄμβωνος, Δ. ὅπου ἔστεκαν οἱ κατηγούμενοι, καὶ ἡ ἔτι καὶ σήμερον εἰς ὅλους γνωστὴ Ὁπισθάμβωνος εὐχή. Ὡς ἀπὸ τὸ Ξενία ἐπλάσθη ἡ Ξενοῦρα καὶ ἀπὸ τὸ Σκοτία, ἡ Σκοτοῦρα, παρόμοια ἀπὸ τὸ Ὁπισθία ἐγεννήθη πρῶτον ἡ Ὁπισθοῦρα, καὶ καθεξῆς Πιστοῦρα καὶ τὸ ὑπόκορ. Πιστούριον.

Πιστουρί, ἢ Μπιστουρί ὀνομάζουσι τινὲς χυδ. χειρουργικὸν τί μαχαίριδιον, χρήσιμον εἰς ἔντομάς ἢ σχίσεις, ἀπὸ τὸ ταυτόσημον Γαλλ. Bistouri.

ΠΙΤΑΓΟΪ. Ζ. Ἐπιταγοῦ.

ΠΙΤΑΡΙΔΑ. Ζ. Πιτταρίδα.

ΠΙΤΖᾶΣ. Δ. ὁ νάνος (nain) ἀπὸ τὸ Πίθηξ (singe) καὶ πέμπει εἰς τὸν Σουίδα « Πιθῶ, ἡ μιμῶ Πίθηξ δὲ παρὰ τισιν » ὁ βραχύς ἀνθρωπίσκος κ. τ. λ. ». Ζ. Πιτζός.

ΠΙΤΖΟΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ διστάζων ὡς συνών. τοῦ ἀνωτέρω Πιτζᾶς. Ἰσως καὶ τὰ δύο εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὸ Πατζός. Ζ. Πατζός.

ΠΙΤΤᾶΚΙΟΝ (Ἄτακτ. I, σελ. 298). Ἀπὸ τὴν πίσσαν ἢ πίτταν (poix) τὸ παράγει καὶ ὁ Σαλμάσιος (Not. in Ael. Lamprid. pag. 203), ἀλλὰ διότι (λέγει) ἐκολλῶντο μετὰ πίσσαν πολλάκις τὰ πιττάκια εἰς τοὺς τοίχους.

ΠΙΤΤΑΡΙΔΑ (Πιταρίδα, Δ.) τὸ ἐρμηνεύει Παλάθη, Ἑλλ. ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Παλάθη, ἡ τῶν σύκων » ἐπάλληλος θέσις ». Φέρει καὶ ὁ Φώτιος : « Παλάθαι, μάζαι » σύκων ». Σημαίνει λοιπὸν γενικῶς τὰ Πατητὰ σῦκα στιβασμένα εἰς κουτία, ἢ εἰς πλεκτὰ ἀγγεῖα, ὡς στιβάδουν οἱ Γάλλοι τὰ ἐντόπια τῶν σῦκα (καὶ ἐξαιρέτως τὰ τῆς Μασσαλίας), τὰ

ὀνομαζόμενα *cabas de figues* (Ἄτακτ. II, σελ. 288). Ἀλλ' ἡ Πιτταρίδα σημαίνει ἄλλο εἶδος παλάθης, γνωστὸν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ἰωνίαν, ὅπου γεννῶνται τὰ καλὰ σῦκα. Εἰς τὸ κουτίον (*boîte*) ἢ εἰς τὸν *cabas* (Κάβος, Ἑλλ.), τὰ σῦκα στιβάζονται, ἐν ἐπάνῳ τᾶλλου ἀκέραια, ὥστε νὰ χωρίζεται πάλιν ἐν ἀπὸ τᾶλλο ὁλόκληρον καὶ νὰ τρώγεται. Ἡ δὲ Πιτταρίδα, εἶναι σῦκα κατακομμένα, ἔπειτα συγκολλημένα, καὶ τρόπον τινὰ ζυμωμένα, εἰς ἓνα βῶλον ἢ μάζαν, σφαιρικὴν ἢ τετράγωνον, καὶ διακόπτεται μὲ μαχαίριον, εἰς φέτας ἢ φελία (Ἄτακτ. IV, σελ. 644), χρείας καλούσης, ὡς ὁ ἄρτος. Ταύτην τὴν Πιτταρίδα νοεῖ ὁ Φῶτιος λέγων: « Παλάθην λέγουσι καὶ Παλαθίδα· εἶναι (ἴσ. εἰσὶ) δὲ » ἐξ ἰσχάδων ἢ σύκων κεκομμένοι (γρ. κεκομμένων) βῶλοι » πλινθοειδεῖς ». Ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρ. 574) τὴν ὀνομάζει οὐδετέρ. καὶ διὰ τοῦ σ Παλάσιον.

Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται καὶ τὸ « Ἔδωκαν αὐτῷ κλάσμα παλάθης » καὶ ἔφαγε » τῶν Ἐβδομήκοντα (Βασιλ. Α', λ', 12), ἐρμηνευθὲν κατὰ λέξιν (ὡς λέγεται καὶ Κλάσμα ἄρτου) ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκόν, καὶ ἀδύνατον νὰ ἐρμηνευθῇ παρόμοια ἀπὸ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὰς Πιτταρίδας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν μετάφρασιν τῶν Θεολόγων τῆς Γενεύης: *Ils lui donnèrent quelques figues sèches, etc.*

ΠΛΑΤΟΜΑΝΤΥΛΙΔΑ, Ξηλ. ἢ Πλατομαντύλιδον, οὐδετ. ὀνομάζεται σήμερον κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxvi) τὸ *Arctium lappa* (*bardane*). Εἰς τὸν Πλίνιον γράφεται *Arction* (XXVII, 5, § 16) καὶ *Arcium* (XXV, 9, § 62). Ὁ Διοσκορίδης (IV, 107) τὸ ὀνομάζει Ἄρκειον καὶ τὸ διακρίνει ἀπὸ τὸ Ἄρκτιον (IV, 106) « Ἄρκειον, οἱ δὲ, Προσωπίδα, οἱ δὲ Προσώπιον » καλοῦσι κ. τ. λ. ». Τὸ Προσωπίς ἐξηγεῖ τὴν κοινὴν

ὀνομασίαν Πλατομαντυλίδαν· ἀπὸ τὰ φύλλα δηλαδὴ τοῦ φυτοῦ πλατέα ὡς μανδύλια. Κακὰ γράφεται εἰς τὸν Βελώνιον (Observat. I, 26, pag. 60) Παττιμανδίλλα ἀντὶ τοῦ Πλατυμανδύλα.

ΠΛΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, Δ. λέξ. νομ. νόμους γραμμένους κατὰ πλάτος ὡς ἐνομοθετήθησαν ἀπαρχῆς, εἰς διάκρισιν τῶν ἘΝ ΣΥΝΟΨΕΙ λεγομένων νόμων, ὡς δηλοῖ καὶ τοῦ Ψελλοῦ τὸ ἐξῆς διστιχον :

Πολὺ καὶ δυσθεώρητον τὸ μάθημα τοῦ νόμου·

Ἐν πλάτει δυσπερίληπτον, ἀσαφὲς ἐν συνόψει

ΠΛΑΤΥΚΥΜΙΝΟΝ. Ζ. Μασσαλευτικῆ.

ΠΛΕΥΡΪΤΙΣ. Ζ. Πόντα.

ΠΛΗΓΟΥΡΙ. Ζ. Τραχανᾶς.

ΠΛΗΡΟΝΩ (payer), οἶον Ἐπλήρωσα τὸν ῥάπτην, τὸν ὑποδηματᾶν, ὅταν τοῦ ἀποδώσω τὸν μισθὸν τοῦ κόπου, Ἐπλήρωσα τὰ χρέη μου. Καὶ περὶ τοῦ ἀγοραστοῦ πράγματος, Τὸ ἐπλήρωσα δέκα γρόσια, ἤγουν Δέκα γρόσια ἔδωκα, νὰ τὸ ἀποκτήσω.

Ἡ σημασία τῆς λέξεως ἐγεννήθη ἀπὸ ἔλλειψιν· διότι τὸ Πληρόω, Ἑλλ. ἐσήμαινε Γεμίζω. Ὅταν λοιπὸν λέγω, Τὸν ἐπλήρωσα, σημαίνω τὸν ἐγέμισα, ἤγουν τοῦ ἐγέμισα τὴν χεῖρα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φράσιν ταύτην τῶν Ἐβδομ. (Βασιλ. Γ', ιγ', 33) περὶ τοῦ Ἱεροδοᾶμ, ὅστις ἐπώλει τὴν ἱεροσύνην εἰς τοὺς ἔχοντας νὰ τὴν πληρόνωσιν (ὡς οἱ Σουλτάνοι τῶν Τούρκων πωλοῦν εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐπισκοπὰς, ἀρχιεπισκοπὰς καὶ πατριαρχείας), « Ὁ βουλόμενος ἘΠΛΗΡΟΥ ΤΗΝ »
» ΧΕΪΡΑ αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά ».

ΠΛΗΣΤΙΟΝ. Ζ. Πλυστίον

ΠΛΟΚΑΔΙΟΝ, οὐδετ. καὶ ΠΛΟΚΟΤΗ, Ξηλ. Δ. πλέγ-

μα ἀπὸ λύγους ἢ ἄλλα ἱμαντώδη φυτὰ, χρήσιμον εἰς διάφορα σκεύη, Τάλαρος, Ταρσὸς, καὶ Τάρρὸς, Ἑλλ. (claie).—2) Πλοκάδιον, ἡ πλεγμένη ἀσπίς (bouclier).

ΠΛΟΡΗ, Δ. Σ. Πλώρα, Πρώρα, Δ. (proue), Πρώρα, Ἑλλ. Κτητικὸν ἐπίθ. Πλοριὸς, ΓΓ. Πλωρήσιος, Δ. (de proue) ἄχρηστον Πρώριος καὶ Πρωρήσιος, Ἑλλ.

ΠΛΟΥΜΑΤΟΝ, καὶ ΠΛΟΥΜΒΑΤΟΝ, Δ. τῶν Γραικορωμ. λέξεις ἀπὸ τὸ Plumbatum, Ῥωμ. Μεμολιδδομένον, Ἑλλ. (plombé), σημαίνουσα, τρόπον φέροντα εἰς τὰ ἄκρα σφαιρία μολύβδινα· δεσποτικὸν ὄργανον χρήσιμον εἰς μασίγωσιν τῶν καταδίκων. Ἀπὸ τὰς φερομένας μαρτυρίας φαίνεται, ὅτι — 2) Πλουμάτον ἢ Πλουμβάτον ἀκόμη ἐλέγετο, ὁ περισφίγγων τὸν τράχηλον κλοιὸς μολύβδινος (collier de plomb).

Καὶ ῥῆμα ἐκ τούτου Πλουματίζω ἢ Πλουμβατίζω, Δ. τὸ βασανίζω μὲ Πλουμάτον, ὡς φέρουν τὰ Βασιλικά Γλ: « Πλουματίζειν λέγεται τὸ μολύβδινον κλοιὸν περιτιθέναι· βαρύτερος γὰρ ὁ μολύβδος τοῦ σιδήρου κ. τ. λ. » καὶ « Πλουματίζεται, ὀξύτάτως (γρ. ὀξύτατοις) βέλεσι κατασίζεται ». Καὶ σημείωσε τὴν ἀγχίνοιαν καὶ σοφίαν τῶν τυράννων! ὅτι ἐπρόκριναν τὸ μολύβδιον, ὡς βαρύτερον!

* ΠΛΟΥΣΙΟΠΑΡΟΧΑ. Ζ. Ἀφθονοπάροχα.

ΠΛΥΝΟΚΟΛΟΣ (γρ. ΠΛΥΝΟΚΩΛΟΣ), Δ. Πλυνόκωλους ἐπωνόμαζαν σκωπτικῶς οἱ Γραικορωμ. χριστιανοὶ τοὺς Τούρκους, διὰ τὸ ἔθος τούτων νὰ πλύνωνται τὸν κῶλον μετὰ τὴν κένωσιν τῆς κοιλίας. Σκῶμμα ἀνόητον, καὶ διότι εἶχαν ἄλλα ἐπίθετα σκοπτικώτερα καὶ εὐλογώτερα νὰ προσάψωσιν εἰς τὸ βάρβαρον ἔθνος τῶν Τούρκων, καὶ διότι σκώπτουν ἔθος χρήσιμον καὶ εἰς καθαριότητα, καὶ εἰς ὑγείαν.

ΠΛΥΣΤΙΟΝ. Τὸ γράφει κακὰ Πλησίον, Δ. μὲ καλὴν ἐξήγησιν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ: « Ποταμοῦ χεῖλος ». Πλυσίον,

ἀπὸ τὸ Πλύνω, ὅθεν καὶ ἡ Πλύστρια (Ἄτακτ. IV, σελ. 440), Πλυντήρ καὶ Πλυντήριον, Ἑλλ. (lavoir)· καὶ τοιαῦτα Πλυσία εἶναι μάλιστα τὰ χεῖλη τῶν ποταμῶν.

ΠΑΩΡΕΑΣ. Δ. ἀπὸ τὸ Πρωρεὺς, Ἑλλ. (pilote) ὡς Βασιλέας ἀπὸ τὸ Βασιλεὺς καὶ Ἱερέας ἀπὸ τὸ Ἱερεὺς.

* ΠΑΩΡΗΣΙΑ, οὐδ. πληθ. (ἔλλειπτ. τοῦ Σχοινία) δεσμά ἀπὸ τὴν πλώρην εἰς τὴν γῆν ἐκτεινόμενα, νὰ κρατῶσι τὸ πλοῖον (cordages qui attachent les vaisseaux au rivage, amarres). Ἡ λέξις εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Πορτολάνον, οἶον (κεφ. πά), « Δέσε τὰ πλωρήσιά σου εἰς τὸν πουνέντε καὶ » εἰς τὸν γαρπῇ » καὶ (κεφ. πς') « Κάμε νὰ πιάσης τὰ » πλωρήσιά σου εἰς τὸ νησόπουλο ὁποῦ ἀφίνης δεξιά σου... » τὸ νησόπουλο, ὁποῦ πιάνης τὸ πλωρήσι σου, δὲν ἔχει » πέραμα κ. τ. λ. » Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ βάρβαρος Πορτολάνος μᾶς ἔσωσε λείψανον ἀρχαίας λέξεως * Πρωρήσια, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Πρώρη, ἀναλόγου τῆς σωζομένης, Πρυμνήσια, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Πρύμνη, Ἑλλ.

ΠΟΔΗΧΙΑ, Δ. τρισβαρδάρως ἀπὸ τὸ Ὑποδησία (Πόδησις, Σ.), Ὑπόδεσις καὶ Ὑπόδησις, Ἑλλ. (l'action de chausser).

ΠΟΔΙΓΗΣΙΟΝ, Δ. λέξ. νομ. Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν: « Ποδιγίσιον, νόμισμα ὑπὸ γῆς ἐςρωμένον ». Νοοῦν βέβαια θησαυρὸν κρυμμένον εἰς τὴν γῆν. Ἴσως ἐσχηματίσθῃ ἀπὸ βάρβαρον σύνθ. Ὑποδυγήσιον, τὸ Ὑπὸ γῆς δύνον, Ἑλλ.

ΠΟΔΙΣΚΟΣ, Δ. τὸ κατώτατον μέρος τῆς σῆλης ἢ τοῦ κίονος, Βάσις, Ἑλλ. (base).

ΠΟΔΟΚΟΙΛΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ μὲ τοῦ παρακμάζ. Λατιν. λέξεις: Aquala, gollo, ἤγουν Ὑδρία, Λάγηνος, Ἑλλ. (pot à l'eau, cruche). Ὁ δὲ Ποδόκοilon τίς; Μήπως ἐσφαλμογραφῆθη ἀπὸ τὸ Ποτόκοilon;

ΠΟΔΟΚΟΠΙΟΝ, Δ. Ποδοκόπι, Σ. σημαίνει Μισθόν τοῦ κοπιᾶσαντος ἢ ὑπαιργήσαντος τί πεζᾶ (commission).

ΠΟΔΟΔΟΥΡΟΝ, Δ. λωρίον μὲ τὸ ὁποῖον δένονται οἱ πόδες τῶν ὀρνέων.

ΠΟΔΟΠΑΓΟΥΡΟΣ, Δ.

ΠΟΔΟΠΑΝΑ, οὐδ. πληθ.

ΠΟΔΟΡΤΙΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κακὰ, Vestis talaris, ἡγουν Ἑσθῆς ποδῆρης, Ἑλλ. (Veste qui descend jusqu'aux talons). Ὡς ἔλεγον Χειρόρτιον, Δ. Χειρόρτρι, Σ. τὴν Χειροθήκην ἢ Χειρίδα, Ἑλλ. (gant) ἀναλόγως ὠνόμαζαν καὶ Ποδόρτιον, τὸ σκέπασμα τοῦ ποδὸς, Περικνημῖς, Ἑλλ. (bas, jambard)· ἴδε τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 429) λεχθέντα. Ἡ Γραικορωμ. βαρβαρότης ὠνόμαζε τὰς χειρίδας, καὶ Χειρόψελλα, Δ. καὶ Χειρομάνικα, Δ. ὡς καὶ τὰς Περικνημίδας, Ποδόψελλα, Δ. καὶ Πεδούλια, ὡς φέρουν τὰ βασιλικά Γλ. « Πεδούλια, ποδῶν καλύμματα. Πέδα » γὰρ ὁ ποῦς. Τινὲς δὲ, τὰ ἀρτάρια ἡρμήνευσαν ».

ΠΟΔΟΤΑΣ, Δ.

ΠΟΔΟΨΕΛΛΟΝ. Ζ. Ποδόρτιον.

ΠΟΖΑΣ ἢ ΜΠΟΖΑΣ. Ἐξηγήθη ἄλλου (ἴδ. Ἄτακτ. II, σελ. 305) ὅτι εἶναι ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Posca, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καὶ Pusca. Τὰ Γλ. φέρουν « Posca, ὀξύκρατον, » πόσις ». Οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ὠνόμαζαν Ποῦσκα, καὶ Φοῦσκα (ὅθεν καὶ τὸ Posset τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Γάλλων) σημαίνοντες καὶ αὐτοὶ ὅ,τι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ὀξείδιον δηλαδὴ συγκερασμένον μὲ νερόν. Καταχρηστικῶς ἔπειτα Πόσκαν ὠνόμασαν καὶ τὸν σήμερον γνωστὸν εἰς ὅλους Μποζᾶν ἢ Ποζᾶν διότι ἀπὸ τὸ Πόσκα, παράγεται καὶ ἡ λέξις αὕτη. Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 98, pag. 346-347), ὅςτις

ἐγνώρισεν εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸν Μποζᾶν, τὸν κρίνει τὸν αὐτὸν καὶ τὸν Ζύθον (espèce de bière) τῶν παλαιῶν, τὸν ἔπειτα ὀνομασθέντα, μὲ Ἰβηρικὴν ἢ Κελτικὴν λέξιν Κ ο ὕ ρ μ ι (Διοσκουρίδ. II, 110) ἢ Κόρμα (Ἀθην. IV, σελ. 152). Παρόμοιον τι ὄνομα, Κούμις (Koumiss) μεταχειρίζονται σήμερον οἱ Τάταροι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν περιηγητῶν, σημαίνοντες ὅμως ὅχι τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ γάλα ἀγελαθήσιον, ὀξυνισμένον αὐτομάτως, καὶ προξενητικὸν μέθης (Ἰδ. τὰς εἰς τὸ Ἱπποκράτ. Περί ἀέρ. ὑδ. τόπ. σημ. μου, σελ. 281-282). Ὅθεν συμπεραίνεται, ὅτι τὸ Κούμις ἢ Κούρμι εἶναι Σκυθικὴ λέξις, σημαίνουσα γενικῶς πᾶν μεθυστικὸν ποτόν.

ΠΟΙΝΑΛΙΟΣ, Δ. λεξ. νομ. ἀπὸ τὸ Ποινῇ, Ἑλλ. (Peine), ὀριζόμενον ἀπὸ τὰ Γλ: « Ποινῇ ἐστὶν ἀμαρτήματος ἐκδίκησις, » καὶ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς ἔγκλητος (γρ. ἐπ' αὐτῆς ἔκκλητος). » Ἀλλ' ἅμα τις καταδικασθῇ, ὑπόκειται τῇ ἀπὸ τῶν νόμων » ποινῇ. Ὄρισαι δὲ ἡ ποινῇ ἀπὸ τοῦ νόμου ἐφ' ἐκάστῳ ἀμαρ- » τήματι ». Ἡ περιέχουσα τοὺς καθέκαστον νόμους τούτους βίβλος ὠνομάζετο Ποινάλιος (code pénal). Ἐλεγον καὶ ἐπίθ. « Ποιναλῖαι ἀγωγαί » (actions pénales), καὶ οὐσ. « Ποιναλῖαι, βάσανοι » καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα βάρβαρον Ποιναλίζω (mettre à la question). Τούτου τὸ ῥηματικὸν ἐπίθ. ἦτο Ποιναλισῆς, ἢ Ποινηλαςῆς, καὶ ὅχι πεντασύλλαβον, Ποινηλατισῆς, ὡς ἔγραψεν ὁ Δ. ἀπατηθεὶς ἀπὸ σφαλμογραφημένην μαρτυρίαν,

Ἀπέδε μου καὶ ἀπέκει μου, καὶ τοὺς ΠΟΙΝΗΛΑΤΙΣΤΑΣ μου

ὁ ῥυθμὸς τοῦ βαρβάρου στίχου ἀπαιτεῖ ἐξανάγκης ΠΟΙΝΑΛΙΣΤΑΣ, ἢ καὶ ΠΟΙΝΗΛΑΣΤΑΣ. Ἄν προκρίνης τὸ δεύτερον ὑπόθεσέ το χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ Ποινηλάτης, Ἑλλ. (celui qui poursuit en punition d'un crime).

ΠΟΙΝΑΛΙΣΤΗΣ. Ζ. Ποινάλιος.

ΠΟΙΟΤΗΣ, Σ. (qualité), Ποιότης, Ἑλλ. — 2) Ποιότης, Δ. τὸ ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Γαλλικοῦ Aloi, τοῦ σημαίνοντος, τὴν ἐκ διαταγῆς βασιλικῆς μίξιν τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ ἀργύρου μὲ κατώτερον ἄλλο μέταλλον, εἰς τὴν κοπὴν τῶν νομισμάτων. Καὶ φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ Ἄνναν τὴν Κομνηνὴν : « Τάλαντα » διακόσια, τοῦ βεβασιλευκότος κυροῦ Μηχαῆλ ποιότητά τε » καὶ χαραγὴν ἀποφέροντα ».

ΠΟΛΙΤΕΙΑ, Δ. Ἀνθρώπων κοινωνία κυβερνωμένων ἀπὸ νόμους θεμένους μὲ κοινὴν τῶν κοινωνῶν ψῆφον, ὑποχρεωμένων νὰ τοὺς φυλάσσωσιν ὅλοι χωρὶς ἐξαίρεσιν. Ὁ ὀρισμὸς οὗτος μᾶς διδάσκει, ὅτι εἰς μόνην τοιαύτην κοινωνίαν ἐμπορεῖ τὸ φυσικὰ Πολιτικὸν ζῶον τοῦτο (Μάρκ. Αὐρήλ. Δ', 24); ὁ ἄνθρωπος, νὰ ζῇ ἐλεύθερος καὶ ἐνταυτῷ εἰρηνικὸς μὲ τοὺς λοιποὺς κοινωνοὺς. Ἡ ἐλευθερία του εἶναι νὰ πράσσῃ ὅ,τι θέλει, πλὴν ὅσα ἀπαγορεύουν οἱ νόμοι, ἡγοῦν ταρασσούν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εἰρήνην τῶν λοιπῶν κοινωνῶν. Τοιαύτην ἔννοιαν εἶχαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τῆς ἐλευθερίας, ἐπειδὴ τὴν ὥριζαν « Ἐλευθερία » ἐστὶν εὐχέρεια φυσικὴ, ἐκάστῳ συγχωροῦσα πράττειν & » βούλεται, εἰ μὴ νόμος ἢ βία κωλύει » (Γλ.). Τοιαύτη πολιτεία ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους Respublica (République) ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Δημοκρατία (Démocratie). Ἀλλ' οὔτε οἱ Ῥωμαῖοι, οὔτε οἱ Ἕλληνες, δὲν ἐτελειοποίησαν, οὐδὲ τὴν ἐκατάσθησαν πραγματικῶς ὅ,τι καὶ τὴν ἐθεωροῦσαν καὶ τὴν ἐπεθυμοῦσαν· διότι τοιαύτη τελειοποίησις ἐχρειάζετο γνώσεις πλειοτέρας γεννωμένας ἀπὸ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, καὶ τὴν μακρὰν ἐκ τούτου πείραν. Οἱ πρῶτοι ἐμεταμόρφωσαν τὴν Πολιτείαν των εἰς Ὀλιγαρχίαν· οἱ δεῦτεροι, εἰς Ὀχλοκρατίαν. — 2) Πολιτείαν, Δ. ὠνόμαζαν ἔτι τὴν φροντίδα τῆς ἐσωτερικῆς εὐταξίας ἐκάστης πόλεως, ἢ συναθροίσεως πολιτῶν ὁποῖα εἶναι

αἱ Ἐκκλησίαι, αἱ Πανηγύρεις, τὰ Θέατρα, καὶ ἄλλαι τοιαῦται λαοῦ συνδρομαί, Εὐταξία καὶ Εὐκοσμία, Ἑλλ. (police). Καὶ μαρτυρεῖ τὴν σημασίαν ταύτην τὸ φερόμενον ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Σωκράτην: « Ὁρέσου τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐπαρχοῦ » ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ἐν τῷ Θεάτρῳ ποιούντος· οὕτω δὲ ὀνομάζειν » εἰώθασι τὰς δημοτικὰς διατυπώσεις ». — 3) Πολιτεία, Δ. καὶ ἡ διαγωγή καθενὸς πολίτου (conduite) σχετικῶς πρὸς τὴν κοινότητα τῶν πολιτῶν (Ζ. Πολιτεύομαι). — 4) Πολιτεία καταχρηστικῶς καὶ ἡ μερικὴ διαγωγή καθενὸς ἀνθρώπου, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ ἐπιγραφή τῶν Συναξαρίων « Βίος καὶ πολιτεία τοῦ » ἐν ὁσίοις δεῖνος » Μοναχοῦ, μ' ὅλον ὅτι αὐτὸ τὸνομα Μοναχὸς δηλοῖ ὅτι δὲν εἶναι Πολίτης. — 5) Πολιτεία, Δ. καὶ ὁ γλυκὺς καὶ ἡμερος τρόπος τῆς μερικῆς καὶ ἀπολύτου συναναστροφῆς τῶν ἀνθρώπων, χωρὶς ἀναφορὰν πρὸς τὸ κοινόν (civilité) Ἀσειότητος, Ἑλλ. Καὶ φέρει μάρτυρα τὸν Μοῖριον λέγοντα: « Ἀστεῖξέσθαι Ἀττικοί· Πολιτεύεσθαι... Ἕλληνες ». Καὶ ὁ οὕτως ἀσειζόμενος ἐπωνομάζετο Πολιτικός (poli, civil) ὡς ἐσημείωσεν ὁ ἐκδότης τοῦ Μοίριδος, ἀπὸ τὸν Μοσχόπουλον: « Ἀσειός, ὁ πολιτικός καὶ κομψὸς καὶ χαρίεις » ἀνὴρ » (Ζ. Πολιτικός).

ΠΟΛΙΤΕΥΟΜΑΙ, Δ. Εἶμαι κοινωνὸς καὶ μέλος τῆς πολιτείας (être citoyen) Πολιτεύομαι, Ἑλλ. — 2) Πολιτεύομαι, ἐνεργῶ ἀρχὴν τινα ἢ ὑπουργίαν πολιτικὴν καὶ δημόσιον (exercer quelque ministère public), Πολιτεύομαι, Ἑλλ. — 3) Πολιτεύομαι, διάγω ἢ προσφέρομαι πρὸς ἄλλους μὲ τρόπον τινα (se conduire), Πολιτεύομαι, παρακμ. Ἑλλ. εἶον, Ἐπολιτεύθη καλὰ, ἢ κακὰ μ' ἐμὲ, Ἐπολιτεύθη, ὡς ἔπρεπε. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Ἀπόστολος (Φιλιπ. α', 27) « Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ » πολιτεύεσθε » ἡγουν πράσσετε, διάγετε· « Πολιτεύεται,

» πράττει, αναστρέφεται » λέγει ὁ Ἡσύχιος. — 4) Πολιτεύεται, Δ. ἔλεγον τριτοπροσώπως περὶ νομίσματος, τὸ ὅποῖον διδεται καὶ λαμβάνεται μὲ πῖσιν εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν πολιτῶν, ὥς καλὸν ἢ ὥς ἐκ διαταγῆς τοιοῦτον, οἷον Τὸ γρόσιον τοῦτο πολιτεύεται, Νομίζεται, Ἑλλ. (avoir cours). Καὶ ἐξεναντίας, Δὲν πολιτεύεται πλέον, Οὐκέτι νομίζεται, Ἑλλ. (n'avoir plus cours) ἀποβάλλεται ἀπὸ τοὺς συναλλάσσοντας, διὰ τὰς ἐναντίας αἰτίας.

ΠΟΛΙΤΗΣ. Ζ. Πολιτεία.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ, Δ. Πολιτικὸν ὀνομάζομεν σήμερον τὸν ἔχοντα τὴν ἐπισήμην τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων, Πολιτικός, Ἑλλ. (homme d'état, Politique). — 2) Πολιτικὸν. τὸν προσφερόμενον φιλοφρόνως πρὸς τοὺς ἄλλους (poli, civil), καὶ ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη φιλοφροσύνη καταντᾷ πολλάκις εἰς τὴν αἰσχρὰν ἀνθρωπαρέσκειαν, — 3) Πολιτικός λέγεται καὶ ὁ ὑποκρινόμενος τὴν φιλοφροσύνην, καὶ τεχνευόμενος τοὺς λόγους καὶ πράξεις του πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον, ἐξαρτημένον πολλάκις ἀπὸ τὸ συμφέρον ἄλλων προσώπων ἀνωτέρων, τοὺς ὁποίους δουλεύει « Πολιτικός, ἀσεῖος » μετὰ τινος τέχνης ». Τοιοῦτοι εἶναι ὥσεπιπολὺ οἱ λεγόμενοι Διπλωματικοί, ὅλοι οἱ Αὐλικοί, ἢ τῶν ὁποίων ἡ τύχη κρέμεται ἀπὸ τὰς αὐλὰς τῶν δεσποτῶν. — 4) Ἐκ τούτου ὀνομάσθη καὶ Πολιτικὴ Ξηλ. καὶ προσηγορικῶς ἡ Ἑταίρα ἢ Πόρνη ἢ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τοὺς Γάλλους Courtisane ἤγουν Αὐλική, ὅχι μόνον διότι αἱ πόρναι εἶναι κοιναὶ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας, ἀλλ' ὅτι καὶ τέχνην ἔχουν ν' ἀρέσκωσιν εἰς ὅλους (Ἄτακτ. II, σελ. 304), μιμούμεναι τὸ πολύτροπον καὶ παλάντροπον τῶν πολιτικῶν ἢ αὐλικῶν. Τὸ οἶκημά των ὀνομάζετο Πολιτικάριον, Δ. ἤγουν πορνοστάσιον (bordel), Οἶκημα ἢ Τέγος, Ἑλλ. — 5) Πολιτικοὶ εἶχαι

ὠνομάσθησαν, οἱ ἀπὸ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἀρχίσαντες καὶ μέχρι τῆς σήμερον συνειθιζόμενοι, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, εἴχοι δεκαπεντασύλλαβοι, διαιρούμενοι εἰς δύο ἡμισίχια, ὀκτασύλλαβον τὸ πρῶτον, καὶ ἑπτασύλλαβον τὸ δεύτερον ἢ ἀνάπαλιν, ὀκτασύλλαβον τοῦτο, εἰάν τὸ πρῶτον ἐπρόλαβε τὰς ἑπτὰ συλλαβάς. Ἡ ὀνομασία ἀναλογεῖ μὲ τῶν παλαιῶν τοὺς Πολιτικοὺς λόγους, καὶ τὰ Πολιτικὰ ὀνόματα. Εἰς ἐκείνους τὸ Πολιτικοὶ λόγοι ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ καὶ Δημοτικοὶ λόγοι, ἤγουν λόγοι ὑπὲρ τῶν συμφερόντων εἰς τὸν δῆμον καὶ τὴν πολιτείαν γινόμενοι (Ἰσοκράτ. Περί ἀντιδ. § 18, σελ. 319), ἐπειδὴ κυρίως Πολιτείαν ὠνόμαζαν μόνην τὴν δημοκρατίαν (Ἀρποκρατ. λέξ. Πολιτεία). Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἔπρεπε νὰ ᾔηται σαφεῖς καὶ καταληπτοὶ εἰς τοὺς πολίτας ὅθεν ὠνομάσθησαν καὶ αὐταὶ αἱ λέξεις, Ὄνόματα πολιτικά, (Ἰσοκράτ. Εὐαγορ. 3, σελ. 190), ἤγουν δημοτικά. ὠνομάσθησαν λοιπὸν καὶ οἱ δεκαπεντασύλλαβοι συνήθεις εἴχοι Πολιτικοί, ὅχι ὡς πρὸς πολίτας ἢ περὶ Πολιτικῶν πραγμάτων γινόμενοι (ἐπειδὴ ὅτε πρῶτον ἐγεννήθησαν, οὔτε πολῖται πλέον ᾔσαν οἱ Γραικορωμαῖοι, οὔτε πολιτείαν εἶχαν, ἀλλ' ἐδούλευαν ἓνα μόνον δεσπότην (ἐπονομάζοντές τον Ἄγιον καὶ Θεῖον), ἀλλ' ὡς καταληπτοὶ εἰς ὅλον τὸν λαόν, εἰς διάκρισιν τῶν Ἑλληνιστῶν γραμμένων, καὶ ἀπὸ πολλὰ ὀλίγους καταλαμβανομένων.

Μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐδίδετο ἐξαιρέτως τὸ ἐπίθετον τοῦτο εἰς μόνους τοὺς κοινούς τούτους στίχους· Πολιτικοὶ ἀκόμη ἐπωνομάζοντο καὶ οἱ Ἑλληνιστῶν μὲν γραμμένοι, φυλάσσοντες δὲ τὸν ῥυθμὸν καὶ τῶν συλλαβῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν κοινῶς γραμμένων, ὡς δηλοῦν τοῦ πολυλόγου καὶ ἀκριτολόγου Τσέτσου τὰ ποιήματα, τοῦ Μανασσῆ, ποιητῶν τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ἀκόμη καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἀκμάσαντος Ψελλοῦ. Περί τῶν εἰχῶν τούτων λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. α, σελ. 11)

« Δημοτικοί σίχοι, οἱ τὸ παλαιὸν μὲν τροχαϊκῶς ποδιζόμενα,
 » καθὰ καὶ Αἰσχύλος ἐν Πέρσαις δηλοῖ, ἄρτι δὲ Πολιτικοί
 » ὀνομαζόμενοι. Μέτρον μὲν γὰρ αὐτοῖς πεντεκαίδεκα συλλα-
 » βαί· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ εἰς ἑπτακαίδεκα, ἢ καὶ πλείονας,
 » αὐτούς ποτε παρεκτείνουσι συλλαβάς· κ. τ. λ. ».

ΠΟΔΙΧΝΙΩΤΙΚΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ, Δ. (des actes municipaux), λέξ. νομ. ἀπὸ τὸ Πολίχνιον, τὸ σημαῖνον τὸ Ῥωμ. Municipium (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 442).

ΠΟΛΛΟΦΗΜΙΣΤΟΣ, Δ. Πολύφημος, Ἑλλ. (célèbre).

ΠΟΛΛΥΝΙΣΚΩ, Δ. (multiplier, augmenter le nombre), Πλεονάζω, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ Πολλύνω τοῦ παρακμ. Ἑλλην. ταυτόσημον τοῦ Πλεονάζω, Ἑλλ. « Πολλύνεται, » πολὺς γίνεται, αὐξάνει, πληθύνει » λέγει ὁ Φώτιος. Ἡ γραφή εἶναι ἄλογος, ἀντὶ τοῦ δι' ἐνὸς ᾧ Πολλύνω, ἀπὸ τὸ Πολὺς, ἀναλόγου μὲ τὸ Βραδὺς, Βραδύνω, Παχὺς, Παχύνω, Ταχὺς, Ταχύνω, καὶ μὲ ἄλλα πολλά. Ὅπως ἂν ἔχη, εὐλογον εἶναι νὰ προσλάβωμεν εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ * Πολλύνω, ἀντὶ τοῦ βαρβάρου Πολλυνίσκω.

ΠΟΛΤΑΡΙΟΝ.

ΠΟΔΥΚΑΝΔΗΛΟΝ. Z. Πολύφωτον.

* **ΠΟΔΥΝΩ**. Z. Πολλυνίσκω.

ΠΟΔΥΣ, ἈΠὸ ΠΟΛΛΟῦ, ἈΠὸ ΠΟΛΛΗΣ.

* **ΠΟΔΥΤΑΞΙΔΟΣ**. Z. Σομανέρ. μὲ τὰς σημ. (1).

ΠΟΔΥΤΙΜΟΝ.

(1) Ἐν καὶ τοῦτο ἀπὸ τὰ μείναντα ἀνεξήγητα ἀπὸ τὸν αἰόδιμον συγγραφέα. Ἰδοὺ τίσημειοὶ εἰς τὸ τοῦ Σομανέρα ἀντίτυπὸν του. ΠΟΛΥΤΑΞΙΔΟΣ, qui a beaucoup voyagé par mer. Σκεπτέον εἰ καὶ μεταφορικῶς λέγεται ὡς τὸ Πολλὰ περιπεπλευκὸς τοῦ Ἀριστοφ. ἐν Βατρach. 535. (Φ. Φ.).

ΠΟΛΥΤΡΙΧΟΝ ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην τὸ Ἀδιάντον, Ἑλλ. τὸ καὶ Πολύτριχον καὶ Καλλίτριχον, Ἑλλ. (capillaire) ὀνομαζόμενον. Ἰδ. BELON, *Observat.* I, 18, pag. 45.

ΠΟΛΥΦΩΤΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Πολυκάνδηλον (Ἄτακτ. IV, σελ. 637).

ΠΟΝΤΑ, Δ. Σ. Πούντα, Πλευρίτης, Σ. Πλευρίτις, Ἑλλ. (pleurésie) νόσος ὀριζομένη ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς (Γαλην. Ὁρ. ἱατρ.) « Ὀδύνη πλευροῦ καὶ ὑπεζωκότος, διατείνουσα » μέχρι κλειδὸς καὶ ἀκρωμίου καὶ ὠμοπλάτης, σὺν ὀξεί καὶ » ἀδιαλείπτῳ πυρετῷ, μετ' ὀδύνης νυγματώδους ὁμοῦ καὶ » φρίκης καὶ δυσπνοίας καὶ Βηχός ». Τὸ Πόντα ἢ Πούντα » παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Punta (pointe) τὸ σημαῖνον τὴν Πλευρίτιδα.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ, Δ. μὲ κακὴν ἐξήγησιν pugnus, Ῥωμ. διότι δὲν ἐκατάλαβε τὴν μαρτυρίαν « Ὁ ποντικός τοῦ χερίου » Ποντικός ἐδῶ σημαίνει τὸ ψαχνὸν μέρος τοῦ σώματος (muscle). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 447.

ΠΟΝΤΟΛΟΓΩ, Δ. Πουντολογῶ, Σ. (mordre, blesser, piquer, se moquer par des mots couverts) Κερτομῶ, Ἐρεσχελῶ, Ἑλλ. σύνθ. βάρβαρον (Ζ. Πόντα).

ΠΟΡΔΑΚΑΣ. Τὰ Γλ. (BERNARD, *Reliq. medicocritic.*, pag. 8) φέρουν : « Ἄκανθα λευκή, ὁ λεγόμενος » Πορδακάν (ἴσ. Πορδακᾶς ἢ Πορδακός) » Πιθανὸν ὅτι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ Ἄκανθα λευκὴ τοῦ Διοσκορίδου (III, 14), ἄλλη παρὰ τὴν Λευκάκανθαν τοῦ αὐτοῦ (III, 22). Ἡ Ἄκανθα Λευκή, ὠνομάσθη ἀπὸ τινος φυτολόγου, Ὀνόπορδον, Onopordum acanthium (Onoporde acanthin, Epine blanche, chardon à feuilles d'Acanthe, ἢ Pet d'âne). Ἡ λέξις Ὀνόπορδον εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 71) ὡς ὄνομα φυτοῦ ἀκανθώδους,

μνημονευθέν πρό αὐτοῦ, ὡς τοιοῦτον, καὶ ἀπὸ τὸν Πλίνιον (xxvii, 12, § 87), ὅστις καὶ τὸ ἐτυμολόγησεν, ἀπὸ τοῦ, ὅτι πέρδονται οἱ τρώγοντες αὐτὸ ὄνιοι : Onopordon si comederint asini, crepitus reddere dicuntur.

ΠΟΡΤΟΛΑΝΟΣ. Ζ. Λιμενογραφία.

ΠΟΣΚΑ, ΠΟΥΣΚΑ. Ζ. Ποζάς.

ΠΟΣΟΥΣΤΑΡΙΟΝ, Δ. εἶδος ὄψαριου. Ἀπὸ τὸν Βελώνιον (*Observat.* I, 53, σελ. 117) χωρὶς ἐξήγησιν.

ΠΟΤΗΡΟΚΛΑΣΤΡΙΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. « Ἀνεμώνη », ἥτοι ποτηροκλάστρια, καὶ Μήκων. — Μήκων, ἡ ποτηροκλάστρια, ἥτοι παπάδαρις, — Τὰ ἀνθη τῆς Κουτζουνάδος ». Ἡ Ἀνεμώνη τοῦ Διοσκοριδοῦ (II, 207) τῶν φυτολόγων ἡ *Anemone coronaria* (*Anémone des jardiniers*). Παπαροῦνι ὀνομάζεται σήμερον, κατὰ τὸν Ἄγγλον μεταφραστὴν τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. lxxv) ἀπὸ τὸ *Papaver*, Ρῶμ. Μήκων, Ἑλλ. Ἐσημείωσεν ὁ Διοσκορίδης (αὐτόθ.) τὴν σύγχυσιν τῆς Μήκωνος μετὰ τὴν Ἀνεμώνην : « Ἐνιοὶ δὲ μὴ δυνάμενοι διορίσειν ἀπὸ τῆς ἀγρίας ἀνεμώνης... τὴν ροιάδα μήκωνα, διὰ τὸ τῶν ἀνθῶν ὁμοῦ χροῦν, φοινικοῦν ὑπάρχον, πλανῶνται, κ. τ. λ. ». Ἡ Μήκων, ἀπλῶς, εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Papaver somniferum* (*Pavot*, ἢ *Pavot somnifère*), ἡ χυδ. Κουτζουνάδα, Σ. λεγομένη, ἡ δὲ Ροιάς Μήκων, τὸ *Papaver Rœas* (*coquelicot*, ἢ *Pavot rouge*). Δὲν ἐξεύρω διὰ τί ὠνομάσθη ΠΟΤΗΡΟΚΛΑΣΤΡΙΑ (*casse-verre*) : Μήπως ἦτο ΠΟΤΗΡΟΚΛΥΣΤΡΙΑ; ἀπὸ τὸ Κλύζειν ποτήρια, Ἑλλ. (*rincer les verres*) διὰ τὴν αὐτὴν ἴσως χρῆσιν, καὶ τοῦ ὀνομασθέντος Ποτηροπλύτης, Σ. (καὶ ὄχι Ποτηριοπλύτης) ἄλλου φυτοῦ (Ἄντακτ. IV, σελ. 452).

ΠΟΥΠΗ, Δ. ΓΓ. (bosse), καὶ ΠΟΥΠΗΣ, ἀρσ. Δ. ΓΓ. (bossu), Κυφός, Γυρός, Ἑλλ. ὁ κοινῶς Καμπύρης (Ἄτακτ. II, σελ. 100, καὶ IV, σελ. 158).

ΠΟΥΡΆΚΙΟΝ, Δ. (Borax). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 341.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΝ, οὐδ. καὶ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ, ἀρσ. Δ. Ἑλλειπτ. λέξ. νομ. Πραγματικὸς τύπος ὠνομάζετο προσαγὴ αὐτοκρατορικὴ ἐπικυροῦσα τὶ πραγματικῶς καὶ βεβαίως Pragmaticum rescriptum, Ῥωμ. (pragmaticque sanction).

ΠΡΑΪΤΩΡ. Ζ. Πραιτώριον.

ΠΡΑΪΤΩΡΙΟΝ, Δ. ἀπὸ τὸ Prætorium, Ῥωμ. (Prétoire) τὸ οἶκημα, ἢ (κατὰ τὰς ἐκστρατείας) ἡ σκηνὴ τοῦ Πραιτῶρος Prætor, Ῥωμ. (Préteur), ἢ ἡ αὐλὴ τοῦ οἰκήματος, ἢ τὸ προσκήνιον. Τὰ Γλ. φέρουν : « Prætor, » στρατηγός, Prætorium, στρατηγεῖον ». Οἱ Ἕλληνες ἐπολιτογράφησαν τὴν λέξιν Πραιτώριον, ἐξαιρέτως ὁσάκις εἶχαν χρειαίαν νὰ λαλήσωσι περὶ Ῥωμαίων ἢ Ῥωμαϊκῶν ἐθίμων. Διὰ τοῦτο εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς εὐαγγελιστάς καὶ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ὁ Μάρκος (ιέ, 16) ὀνομάζει Πραιτώριον τὴν αὐλὴν τοῦ Πιλάτου.

ΠΡΑΣΙΑ (Ἄτακτ. IV, σελ. 455 καὶ 662) ὀνομάζεται εἰς τὰ Γεωπονικά (XI, 23) καὶ αὐτὴ ἡ Πρασοδένδρα « Σπείρεται ἐν πρασιαῖς, καὶ μεταφυτεύεται ».

ΠΡΕΠΟΣΥΝΗ, Σ. Δ. (bienséance, décence), Πρέπον, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ Πρεπός (Ἄτακτ. I, σελ. 52) ἐσηματίσθη τὸ Πρεποσύνη, ὡς ἀπὸ τὸ Δίκαιος τὸ Δικαιοσύνη. Φέρει ὁ Δ. (σελ. 793) τὸν ἐξῆς σίχον :

Μετὰ τιμὴν καὶ ἔπαινον, μὲ τόσῃν πρεποσύνῃ·

ΠΡΙΝΟΚΟΚΚΙΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 476), γνωστὸς

εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κόκκος (Kermès), ὀνομαζόμενος *Θηλ.*
 ἡ Κόκκος, κατ' ἐξοχὴν, ἡ Κόκκος βαφικὴ κατὰ τὸν
 Διοσκορίδην, ὅθεν ὀνομάζομεν καὶ Κόκκινα (couleur
 d'écarlate) τὰ βαφόμενα μὲ τὴν Κόκκον· « Κόκκος, ἐξ οὗ
 » τὸ φοινικοῦν βάφεται, καὶ αὐτὸ τὸ χρῶμα » λέγει ὁ Ἡσύ-
 χιος. Τὸ δένδρον ὀνομάζεται, ὡς καὶ παλαιὰ Πρίνος τῶν
 φυτολόγων ἡ *quercus coccifera* (*chêne cochenille-
 fère*). Τὸ Kermès, λέξις Ἀραβικὴ, προφέρεται ἀπὸ τοὺς
 Ἑβραίους Καρμίλ, (כַּרְמִיל), ὅθεν καὶ Κιρμιζὶ Τουρκισί
 τὸ κοκκινοβαμμένον. Τοῦ δὲ Γαλλικοῦ ὀνόματος écarlate,
 Ἰταλισί, Scarlato, Γερμανισί, Scharlach, Γρικισί,
 Σκαρλάτον, Τουρκισί Iskerlet, ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ δια-
 φόρους ἐτυμολογίας τῶν κριτικῶν, ἡ πιθανωτέρα εἶναι ἡ ἀπὸ
 τὸ Σκωλήκιον, Ἑλλ. καὶ τοῦτο τὸνομα *Scolecium* δίδει
 καὶ ὁ Πλίνιος (XXIV, 4) εἰς τὴν βαφικὴν κόκκον.

Ὁ Διοσκορίδης λέγει καὶ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον
 ἀπέσπαζαν τὸ πρινοκόκκιον ἀπὸ τὸν πρίνον αἱ γυναῖκες τῆς
 Κιλικίας· « Γίνεται δὲ ἡ ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς ὄρυσι, ὁμοίως
 » κοχλίᾳ μικρῷ, ἣν αἱ τῇδε γυναῖκες τῷ ΣΤΟΜΑΤΙ ἀναλέ-
 » γουσιν κόκκον καλοῦσι » (Διοσκορίδ. IV, 48). Ἐπειδὴ
 τὸ ΣΤΟΜΑΤΙ εἶναι προφανὲς γραφικὸν σφάλμα, ἐπρόβαλαν
 οἱ κριτικοὶ διόρθωσιν πιθανωτάτην ΣΤΟΝΥΧΙ. Κατὰ τὸν
 Ἡσύχιον, λέγονται : « Στόνυχες τὰ εἰς ὅξυ λήγοντα· καὶ τὰ
 » ἄκρα τῶν ὀνύχων ». Φέρει ἀκόμη καὶ « Στόνυξι, κέρασι ».
 Ὁ Στόνυξ εἶναι ἴσως τὸ μικρὸν δρεπανίδιον, μὲ τὸ ὁποῖον
 συνάγουσιν εἰς τὴν Κρήτην οἱ βοσκοὶ τὸ Πρινοκόκκιον, κατὰ τὸν
 Βελώνιον (Observat. 17, pag. 41-42). Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ
 δύνανται καὶ μόνον τὰ ὀνύχια, ὅταν ἀφίνωνται μάλιστα μακρὰ,
 καὶ γίνωνται στόνυχες, ὡς πράσσεται καὶ εἰς χώρας τινὰς τῆς
 Γαλλίας, ὅπου ἀφίνουσιν ἐπίτηδες τὰ ὀνύχια νὰ ἐκτείνωνται αἱ

συνάγουσαι τὸ Πρινοκόγκιον γυναῖκες (Ἴδε BECKMANN ,
Beytrüg. zur Geschich. der Erfind. III, pag. 11) .

ΠΡΟΑΞΗΤΗΣ, Δ. Ὁδηγός, Προάγων, Ἡγεμὼν ὁδοῦ,
Ἑλλ. (conducteur). Βαρβαροσχηματισμένον (Προαξίτης)
ἀπὸ τὸν μέλλοντα Προάξω τοῦ Προάγω, Ἑλλ. ῥήματος (aller
devant, conduire).

ΠΡΟΒΑΤΑ, Δ. ὠνόμαζαν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης (flots,
vagues), καὶ φέρει μάρτυρα τὸν Εὐστάθιον : « Ἡ γὰρ χυ-
» δαία γλῶσσα, ἐκ τοῦ Ἄνεμος ποιμαίνων ἄλλα... ὁρ-
» μημένη, ἐτόλμησεν αὐτὴ ἀσφαλῶς δῆθεν εἰπεῖν πρόβατα ἐν
» τοῖς ἀφροῖς κύματα ». Ὁμοίως καὶ οἱ Γάλλοι moutons
ἐνομάζουν, τὰ μὲ βίαν ἀφ' ὑψηλοῦ πίπτοντα ὕδατα εἰς τὸ
ἔδαφος, ὅπου σχηματίζουν ἀφρίζοντα κύματα.

ΠΡΟΒΟΔΟΣ, Δ. (conducteur). Ἡ ἀντὶ τοῦ Πρόοδος
μὲ προσθήκην τοῦ δίγαμμου, ἡ ἀπὸ τὸ Προεύοδος, ὅθεν καὶ
τὸ Προβοδίω (Ἄτακτ. IV, σελ. 457).

ΠΡΟΒΟΛΗ, Δ. τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ ἐργαστηρίου ἢ
πωλητηρίου, ὅπου προβάλλονται τὰ εἰς πώλησιν (étalage).

ΠΡΟΓΕΝΕΣΙΑ, Δ. λέξ. νομ. (Anteriorité).

ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟΣ, Δ. ὁ γεννηθείς, πραχθείς, ἢ ὅπως-
δήποτε συμβᾶς (né avant, plus ancien, antérieur).

— 2) Προγενέστερος, Δ. ὁ προγενέσιον ἔχων, λέξ. νομ.
(antérieur).

ΠΡΟΕΥΤΡΕΠΙΣΜΟΣ, λέξ. νομ. μὲ ἐξήγησιν Repa-
ratio appellationis, Δ.

ΠΡΟΖΥΜΪΤΗΣ, Δ. Προζυμίτας ὠνόμαζαν οἱ Δυτι-
κοί, μετὰ τὸ σχῆμα, τοὺς Ἀνατολικούς, διότι ἐμεταχειρίζοντο
ἄρτον ἐνζυμον εἰς τὴν εὐχαριστίαν ὡς ἐξεναντίας οἱ Ἀνατολικοὶ
Ἀζυμίτας τοὺς Δυτικούς, διὰ τὰ ἄζυμα.

ΠΡΟΘΕΜΑ, Δ. λέξ. νομ. (édit royal promulgué).

Τὰ Γλ. τὸ ἐξηγοῦν : « Πρόθεμα, τὸ πρόγραμμα, τουτέστιν » ἢ ἐκ βασιλέως πρόσταξις δημοσίᾳ ἀνατεθειμένη ».

ΠΡΟΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΣ καὶ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΟΣ, Δ. (président), Πρόεδρος, Ἑλλ.

ΠΡΟΚΑΛΥΜΜΑ, Δ. (prétexte).

ΠΡΟΚΡΙΜΑ, Δ. (préjugé).

*ΠΡΟΜΑΛΑΚΤΟΝ, οὐσ. οὐδετ. ὀνομάζει ὁ σχολιαστὴς τοῦ Νικάνδρου (Ἀλεξίφαρμ. 111) τὸ Προμαλακτήριον, Ἑλλ. ἢ καὶ Πυριατήριον, Ἑλλ. (étuve) τὸν πρῶτον οἰκίσκον τοῦ λουτροῦ, ὅπου διατρίβει ὁ μέλλων νὰ λουσθῇ, διὰ νὰ ἰδρώσῃ πρῶτον· ἀπὸ τὸ Προμαλάσσω (mollifier d'avance).

ΠΡΟΜΙΚΙΔΑ, Δ. ἡ λεγομένη τοῦ ἐλέφαντος Προδοσκίς, Ἑλλ. (trompe d'éléphant). Ἡ κοινὴ λέξις Προμικίδα, ἢ ἐχυδαΐσθη ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Προδοσκίδα, ἢ ἴσως εἶναι λείψανον παλαιᾶς ἀφανισμένης λέξεως συνωνύμου *Προμυχθίς, ἢ *Προμυτίς, χυδαῖσμένης εἰς τὸ Προμυχθίδα, Προμυχίδα καὶ Προμυτίδα. Τὸ Προδοσκίς, δὲν ἀπεδόθη ἐξαιρέτως εἰς μόνην τὴν μύτιν τοῦ ἐλέφαντος. Ὁ Ἀριστοτέλης ταύτην μὲν ὀνομάζει Μυκτῆρα, καὶ ὄχι Προδοσκίδα. Προδοσκίδα δὲ λέγει τὸ ἀνάλογον μέρος τῶν κοχλιῶν, τῶν μελισσῶν, τῶν μυιῶν καὶ ἄλλων ζώων. Με τούτου τὸ σύνθ. Προμυκτῆρ (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περί ζ. ἱστορ. τόμ. IV, σελ. 149, ἔκδ. Schneider) ἐσήμανεν ἄλλος τὸ ρύγχος τοῦ αἰετοῦ, λέξιν συγγενεύουσαν πολὺ καὶ μετὰ τὸ χυδ. Προμύκιν καὶ Προμυτίδα καὶ μετὰ Προμυχθίς. Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα Προμυχθίζω εὕρισκόμενον εἰς τὸν Ἡσύχιον, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπλοῦν Μυχθίζω, σημαίνει τὸν διὰ τῶν μυκτῆρων γεγόμενον βίαιον ἤχον (souffler par le nez), τὸ κοιν. Ρῶθωνίζω, Δ. ἢ Ρουθουνίζω, Σ.

ΠΡΟΝΟΗΤΗΣ, Δ. ὁ προνοῶν τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα

εἰς μερικὴν οἰκίαν, ἢ εἰς κοινοβιακόν τι σύστημα (pour-nouveau), ὁ καὶ Ἐξοδιαστής ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 129) ὀνομασθεῖς.

ΠΡΟΟΙΚΟΣ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους, ὁ εἰς ὄνομα τοῦ βασιλέως κυβερνῶν, ἔχων τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, ὅποιαν εἶχεν εἰς τὴν Γαλλίαν, κατὰ τὴν πρώτην λεγομένην βασιλικὴν γενεάν, ὁ ὀνομαζόμενος, *Maire du palais*.

***ΠΡΟΣΘΟΦΥΛΑΚΗ**. Ζ. Ἐμπροσθοφυλακή.

ΠΡΟΣΚΛΙΤΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ, Στοά, Ἑλλ. (*portique*) φέρων μαρτυρίαν: « Στοά, πορτικὸς, καμάρα... τὸ λεγόμενον » Προσκλητόν ».

ΠΡΟΣΚΥΝΩ, Δ. σύνθ. ἀπὸ πρόθεσιν, καὶ τὸ ἀνώμαλον ῥῆμ. Κυνέω τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς τὸ κοινῶς σήμερον λεγόμενον Φιλῶ (*baiser*), ὡς εἶπεν ὁ Ποιητής (Ὀδυσσ. φ', 224-225),

Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους.

ὣς δ' αὐτως Ὀδυσσεὺς Κεφαλὰς τε καὶ χεῖρας ἔκυσσεν,

καὶ ὁ Κωμικὸς (Νεφ. 81),

Κύσον με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.

Ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν Κεφαλὰς δηλοῖ τὸ πρόσωπον ὅλον· τὸ δὲ ὤμους σημαίνει ὅχι φιλήμα τῶν ὤμων ἀλλὰ τὴν προηγούμενην τοῦ φιλήματος κάμψιν αὐτῶν πρὸς τὸν φιλοῦντα, ὅστις φυσικὰ διὰ τὴν φιλήσιν σύρει πρὸς ἑαυτὸν τὸν μέλλοντα τὴν φιλήσιν ἀγκαλιζόμενος τοὺς ὤμους. Τοῦ δευτέρου στίχου καὶ τὸν συνήθη τῆς χειρὸς ἀσπασμὸν, ἐδῶ μὲν κολακικώτερον, ὡς λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. φ', σελ. 1907) ἐπειδὴ ἦτον ὁ Ὀδυσσεὺς ὁ φιλῶν τὰς χεῖρας τῶν δούλων του, ὡσεπιπολὺ δὲ γινόμενον ἀπὸ ὑποδεεσέρου εἰς ἀνωτέρους διὰ σέβας, ἢ εἰς

δεσπότας, διὰ φόβον, πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ ἴσους πρὸς ἴσους ἢ καὶ κατωτέρους διὰ σοργήν, ὡς οἱ γονεῖς φιλοῦν τὰς χεῖρας τῶν τέκνων, οἱ ἄνδρες τῶν ἰδίων γυναικῶν.

Ἀπὸ τοὺς ἀνωμάλους χρόνους τοῦ ρήματος (Κύσω) ἐγεννήθη τῶν Γερμανῶν τὸ Kassen (φιλῶ).

Τὸ Προσκυνῶ λοιπὸν εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε τὸ πλησιάζω τὸ πρόσωπον πρὸς τινὰ νὰ τὸν φιλήσω. Καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖται τὸ « Πᾶν γόμα ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ » τῶν Ἐβδομήκοντα (Βασιλ. Γ', ιθ', 18), ἡγουν Ἐφίλησεν· ὡς τὸ ἐνόησαν καὶ οἱ μελωδοὶ τῆς ἐκκλησίας, ψάλλοντες τὸ « Ἄλαλα » τὰ χεῖλη τῶν ἀσεβῶν τῶν μὴ προσκυνούντων τὴν εἰκόνα » σου τὴν σεπτὴν κ. τ. λ. ». Ἄλλ' οἱ δεσπότες τὸ ἐξήγησαν ἀλλέως. Ὡς ἀσπάζοντο τὰ εἰδῶλα τῶν ἰδίων Θεῶν πίπτοντες καταγῆς, οὕτω Θεοποιοῦντες ἑαυτοὺς ἠνάγκασαν καὶ τοὺς ὑπηκόους των νὰ τοὺς ἀσπάζωνται, ὡς Θεοὺς, μὲ τὴν κατὰ γῆς ἐπίσημα πτώσιν. Οὕτως ἐπροσκυνοῦσαν οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Μῆδοι, οἱ Πέρσαι, οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀσίας κάτοικοι τοὺς ἰδίους δεσπότες, ὡς καὶ σήμερον τοὺς προσκυνοῦν εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Κινέζων, τῶν Τούρκων καὶ τῶν Περσῶν. Τῶν Περσῶν τὰς διαφοροὺς προσκυνήσεις ἰσορῶν ὁ Ἡρόδοτος (I, 134) λέγει : « Ἀντί γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους, φιλέουσι » τοῖσι γόμασι· ἦν δὲ ἢ οὐτερος ὑποδεέστερος ὀλίγω, παρειὰς » φιλέονται· ἦν δὲ πολλῶ ἢ οὐτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων » προσκυνέει τὸν ἕτερον ». Περί δὲ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς (VII, 13), ὅτι ὅταν ἐπαρασάθησαν εἰς τὸν Ξέρξην οἱ δύο Σπαρτιάται, βιαζόμενοι ἀπὸ τοὺς δορυφόρους νὰ πέσωσιν ἐπιγῆς εἰς προσκύνησιν, ἀπεκρίθησαν γενναίως, ὅτι δὲν ἦτον εἰς τὴν Σπάρτην νόμος νὰ προσκυνῇ ἄνθρωπος ἄνθρωπον : « Τῶν δορυφόρων κελεύοντων καὶ ἀνάγκην σφι » προσφερόντων προσκυνέειν βασιλῆα προσπίπτοντας, οὐκ

» ἔφασαν, ὡθεόμενοι πρὸς αὐτέων ἐπὶ κεφαλὴν, ποιήσῃν
 » ταῦτα οὐδαμὰ· οὔτε γάρ σφι ἐν νόμῳ εἶναι ἄνθρωπον προσ-
 » κυνέειν, οὔτε κατὰ ταῦτα ἤκειν ». Εἰς τὴν αὐτὴν ταύτην
 σημασίαν, καὶ τὸν αὐτὸν δεσπότην νοῶν, ἐμσταχειρίσθη σκο-
 πτικῶς καὶ τὸ ἀπλοῦν Κυνέω ὁ ποιήσας τὰ ἐξῆς (BRUNCK,
Analect., I. σελ. 159), ἔπη

Πάντες γόνυ πεπτηῶτες ἐμοὶ κυνέοντι,

Δεσπότην καὶ μέγαν βασιλέα φωνέοντι.

Τὴν ἐπὶ γῆς πῶσιν ταύτην ἐπαρομοίωσε μὲ τὸ καταγῆς
 κύλισμα τῶν ἀλόγων ζώων ὁ Ἰσοκράτης, εἰκονίζων Θαυμασίως
 καὶ τοῦ δεσπότην τῶν Περσῶν τὸν τύπον, καὶ τῶν αὐλικῶν
 αὐτοῦ τὴν οὐτιδανότητα: « Οἱ δὲ ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις
 » ὄντες αὐτῶν, ὁμαλῶς μὲν, οὐδὲ κοινῶς, οὐδὲ πολιτικῶς,
 » οὐδεπώποπ' ἐδίωσαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον διάγουσιν εἰς
 » μὲν τοὺς, ὑβρίζοντες, τοῖς δὲ δουλεύοντες, ὥσανεὶ ἄνθρωποι
 » μαλιστα τὰς φύσεις διεφθαρμένοι, καὶ τὰ μὲν σώματα διὰ
 » τοὺς πλούτους τρυφῶντες, τὰς δὲ ψυχὰς διὰ τὰς ΜΟΝΑΡ-
 » ΧΙΑΣ ταπεινάς καὶ περιθεεῖς ἔχοντες, ἐξεταζόμενοι δὲ
 » πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις, καὶ ΠΡΟΚΥΛΙΝΔΟΥΜΕΝΟΙ,
 » καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν μελετῶντες, θνητὸν μὲν
 » ἄνδρα ΠΡΟΣΚΥΝΟΥΝΤΕΣ καὶ ΔΑΙΜΟΝΑ προσαγορ-
 » εύοντες, τῶν δὲ Θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνθρώπων καταφρο-
 » νοῦντες » (Ἰσοκρατ. Πανηγυρ. §, 41, σελ. 68). Ὁ
 δεσπότης οὗτος ἐπωνομάζετο Μέγας βασιλεὺς, ἔπειτα
 Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ τελευταῖον, Θεὸς καὶ ἀκολούθως
 Θεοτόκος ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ὡς ὠνόμαζαν τὰ ἀνδράποδα τῆς
 αὐλῆς τὴν δέσποιναν τῶν Περσῶν Ἀτοσσαν, γυναῖκα τοῦ
 Δαρείου, καὶ μητέρα τοῦ Ξέρξου (Αἰσχύλ. Περσ. 154-155).

Μήτηρ ἡ Ξέρξου γεραία, χαῖρε Δαρείου γύναι,

Θεοῦ μὲν εὐνάτειρα Περσῶν, Θεοῦ δὲ καὶ μήτηρ ἔφης.

Πολὺ μεταγενέστερος τοῦ Ξέρξου ἄλλος Περσῶν βασιλεὺς, ἐπωνομάσθη καὶ Γίγας γιγάντων (Ζ. Ἀδελφοί). Τὰ αὐτὰ ἐκόμπαζαν καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀσίας δεσπότες, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν μικροφροσύνην τοὺς ἐπροσκυνοῦσαν κυλιόμενοι καταγῆς ὡς Θεοὺς οἱ αὐλικοὶ των.

Οἱ αὐτοκράτορες τῶν Ῥωμαίων ἔπειτα, ἀφοῦ ἐδουλώθησαν πρῶτον αὐτοὶ εἰς τοὺς ἰδίους στρατιώτας, διὰ νὰ δουλώσωσι τοὺς λοιποὺς ὅλους ὑπηκόους, Θεοὶ μὲν ῥητῶς δὲν ὠνομάσθησαν ζῶντες πλὴν ἐνὸς τοῦ Δομιτιανοῦ (Ζ. Κύριος), τὸ δὲ ἐπωνύμιον Θεῶι, καὶ ἀκούοντες ἔχαιραν, καὶ αὐτοὶ τελευταῖον ἀναισχύντως τὸ περιαντολογήθησαν, ἕως καὶ ἀφοῦ ἐδέχθησαν τὸν διδάσκαλον τῆς ἀδελφικῆς ἰσότητος χριστιανισμὸν μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῶν καταστροφῆς. « Ἡ ἡμετέρα Θεϊότης » καὶ « Τὸ Θεῖον ἡμῶν ψήφισμα » ἔλεγον ἀσεβῶς, προστάσσοντες τὸν ὅποιον ἐμετάβαλαν εἰς ἀνδράποδα λαόν. Περικυκλωμένοι ἀπὸ εὐνούχους ὡς οἱ δεσπότες τῆς Ἀσίας, ἀπὸ ἀνδραποδώδεις αὐλικούς πολλοὺς διαιρεμένους εἰς πολλὰ τάγματα, καὶ σολισμένους μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους τίτλους, ἀσώτευν ἀλύπητα εἰς τὰς ἰδίας καὶ τῶν αὐλικῶν τρυφὰς τοὺς ἰδρωτάς τοῦ ταλαιπώρου λαοῦ, οὔτε Θεὸν φοβούμενοι οὔτ' ἀνθρώπους αἰσχυνόμενοι. Ἐνας ἀπὸ τούτους ὅχι πολὺ πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς βασιλείας, ἤγουν εἰς ἐποχὴν χρόνου, ὅτε ὁ λαὸς οὐδ' ἰδρωτάς ἦτον ἱκανὸς πλέον νὰ χύνη, ἀλλὰ κατεξηράνθη ἀπὸ τὴν πτωχείαν, ἔτρεφεν ὑπὲρ τοὺς χιλίους τετρακοσίους ἱέρακας διὰ μόνον τοῦ τὰ κυνήγια (Ζ. Πρωτοῖερακάρης), ἱκανοὺς νὰ λοιμοκτονήσωσι πολλὰς μυριάδας πτωχῶν λαϊτῶν, ἐπειδὴ, κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν νέων κυνησιολόγων, ἀπὸ τοὺς τρεφομένους εἰς τῶν σημερινῶν δεσποτῶν τὰς αὐλὰς ἱέρακας, πᾶς ἕνας ἔχει χρεῖαν ἑτησίου μεγάλης δαπάνης φράγκων Γαλλικῶν (Ἰδε *Dictionnaire d'Histoire natur.* 2e édit.

de Déterville, tom. XI, pag. 85-155). Τοιούτους αὐτοκράτορας ἐπροσκυνούσαν οἱ ταλαίπωροι Γραικορωμαῖοι ὡς Θεούς.

Ὅταν ὁ δοθεὶς εἰς τοὺς Ἰουδαίους νόμος λέγῃ « Κύριον » τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις » δὲν ἀποκλύει μόνους τοὺς ἀπὸ τὰ ἔθνη λατρευομένους Θεούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιγεῖους δεσπότας τῶν ἐθνῶν, καὶ ἀποβλέπει ἐξαιρέτως τὸν δεσπότην τῆς Αἰγύπτου Φαραῶ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον φυσικὰ οἱ Ἰουδαῖοι, πρὶν ἐλευθερωθῶσιν εἶχαν μάθειν τὴν ἀνθρωπολατρείαν, ἀναγκαζόμενοι νὰ προσκυνῶσι καὶ αὐτὸν, καὶ τοὺς εὐνούχους καὶ λοιποὺς αὐλικοὺς ἢ δορυφόρους αὐτοῦ.

Οἱ σημερινοὶ τῆς Εὐρώπης δεσπότηι, ἀναγκασμένοι ἀπὸ τὴν πρόοδον τῶν φάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, Θεοὶ ἢ Θεοὶ δὲν τολμοῦν νὰ ἐπονομασθῶσιν, οὐδὲ νὰ μεταχειρισθῶσι φανερά τὴν βίαν τοῦ Ξέρξου ἢ τοῦ Φαραῶ. Ἡ βία των σκεπάζεται ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ δόλου. Δὲν περικυκλόνονται οὐδὲ κυβερνῶνται, ὡς ἐκεῖνοι, ἀπὸ εὐνούχους ἀλλ' ἀντὶ τούτων κυριεύονται ἀπὸ ἐταίρας ἀναιδεῖς καὶ ἀπὸ αὐλικούς ἀναιδεστέρους καὶ ἀνανδροτέρους καὶ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἐταιρῶν. Τὸν λαὸν καταθλίβουν μὲ φόρους ἀνυποφόρους, διὰ νὰ τρυφῶσιν αὐτοί, καὶ νὰ χορηγῶσιν ἀφθόνως εἰς τὰς τρυφὰς τῶν αὐλικῶν. Τοὺς γογγυσμούς τοῦ λαοῦ κολάζουν ἀνηλεῶς, καὶ φοβούμενοι τὴν ἀγανάκτησίν του, τρέφουν πολλὰς μυριάδας στρατιωτῶν ἀργῶν (μὲ τοὺς ἰδρωτάς παλιν τοῦ λαοῦ), διὰ νὰ χύνωσι τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ· εἰς ἓνα λόγον, ὅς' ἀπελάμβαναν οἱ δεσπότηι τῆς Ἀσίας βιάζοντες, τὰπολαμβάνουν οὗτοι μὲ τὴν βίαν ἀλειμμένην μὲ δόλον. Ἔως πότε ἔχει νὰ κυριεύῃ ἡ τόση ἀνομία; « Ἐτι μικρὸν καὶ ὕψεσθέ με » ἀποκρίνεται ἡ Θεία δίκη καὶ εἰς τοὺς ἀδικοῦντας καὶ εἰς τοὺς ἀδικουμένους. Ἡ ἐπιπλέον πρόοδος τῆς παιδείας τοῦ λαοῦ μέλλει νὰ φανερώσῃ

τὸν θόλον καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς, καὶ καταπαύσειν τὴν βίαν
χωρὶς βίαν.

ΠΡΟΣΟΔΙΑΡΙΟΙ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ « Qui copiis cibaria
» provident » (Munitionnaires, Pourvoyeurs
d'armée), Σιτάρχαι ἢ Σιτάρκαι, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 320).

ΠΡΟΣΟΧΗ, Δ. Κατὰ τῶν ἀναχωρητῶν τὴν διάλεκτον
« Προσοχὴν οἱ μὲν τῶν ἀγίων, ΝΟΟΣ ΤΗΡΗΣΙΝ ἔφησαν,
» ἄλλοι δὲ, Καρδιακὴν, ἕτεροι δὲ, Νῆψιν, καὶ ἄλλοι
» Νοερὰν ἢ συχίαν, ἄλλοι ἄλλως κ. τ. λ. ». Εἶναι
λοιπὸν ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 574).

— 2) Προσοχὴν γενικῶς ὀνομάζομεν, ὥς καὶ οἱ παλαιοὶ, τὴν
πρὸς ἓν μόνον αἴσθημα ἢ ἀντικείμενον, χωριστὸν ἀπ' ὅλα τάλλα,
ἀσχολουμένην θεωρίαν τοῦ νοῦς (attention).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ. Ζ. Προστάτης.

ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ, Δ. λέξ. νομ. Ἀπὸ τὸ Patronus, Ῥωμ.
Προστάτης, Ἑλλ. Πάτρων, παρακμ. Ἑλλ. (protecteur,
patron). Φέρει ἀπὸ τὰ Γλ. « Patronus, προστατής,
» πάτρων τουτέσιν ὁ ἐλευθερώσας »· καὶ « Προσασία,
patrocinium »· εἰς τὰ ὅποια προσθέτω ἀπ' ἄλλα Γλ.
« Πάτρων λέγεται ὁ ἐλευθερωτοῦ δούλου » καὶ « Ὁ πάτρων,
» ὁ ἀντιλήπτωρ ».

ΠΡΟΣΦΟΡΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ, Δ. λέξ. νομ. κριτὴς ἔχων τὸ
δίκαιον νὰ κρίνῃ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τὸ κρίνειν (juge
compétent).

ΠΡΟΪΜΙΤΩ ἀπὸ τὸν Δ.

ΠΡΟΥΝΕΑ. Ζ. Οὐζος.

ΠΡΟΧΕΙΡΑΡΙΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Amanuensis, Ῥωμ.
Ὑπογραφεὺς, Ἑλλ. (secrétaire). Τὰ Γλ. « Amanuensis,
» προχειροφόρος, προχειράριος ».

ΠΡΥΜΗ, Δ. Σ. Πρύμνη, Σ. Πρύμνα, Ἑλλ. (roupe), Ζ.

Πλόρη. * Πρύμα, κοιν. Πρύμναθεν, Ἑλλ. ἐπὶ ῥῶ. οἶον Ἀρμενίζαμεν πρύμα, ἤγουν μὲ ἄνεμον φυσῶντα ἀπὸ τῆς πρύμνης, τὸν λεγόμενον « Οὐριον ἄνεμον » Ἑλλ.

* ΠΡΩΪΜΑ, ἐπὶ ῥῶμ. (avant le temps), οἶον, Πρωΐμα ἦλθες, ἀνεχώρησες, τὸ ἕκαμες, ἢ τὸ εἶπες. — 2) Πρωΐμα (de bonne heure), οἶον, Ἐφρόντισε πρωΐμα νὰ εἶπῃ ἢ νὰ πράξῃ τί.

ΠΡΩΤΟΪΕΡΑΚΑΡΗΣ.

ΠΡΩΤΟΝΟΒΙΛΙΣΣΙΜΟΣ. Ζ. Εὐγενής.

ΠΡΩΤΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ, Δ. (généralissime).

ΠΡΩΤΟΣΥΜΒΟΥΛΟΙ, Δ. (conseillers d'état) Πρωτοσύμβουλον ἐρμήνευαν, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, καὶ τὸν εἰς τοὺς Ἀσιανοὺς δεσπότας πρῶτον μετὰ τὸν βασιλέα, τὸν ἀπ' ἐκείνους ὀνομαζόμενον Βεζίρην, Σ. (vizir).

ΠΡΩΤΟΦΑΓΗ, Σηλ. Σ. ΓΓ. μὲ ἐξήγησιν ἰταλικήν Antipasto (des entrées). Κάλλιον νὰ λέγωνται, οὐδετ. πληθ. τὰ * Πρωτοφάγια, ἢ * Προφάγια.

ΠΤΕΝΟΝ, Δ. κακὰ τὸ ἐξηγεῖ οὐσ. Gena Ῥωμ. Γένυς ἢ Γνάθος, Ἑλλ. (mâchoire). Ἡ φερομένη μαρτυρία,

Κόκκινα χεῖλη καὶ πτενά, κόκκινα ὡσάν ῥόδιν,

διδάσκει ὅτι εἰν' ἐπὶ θ. τὸ χυδαιέστερον προφερόμενον Φτενὸν (mince). Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 123.

ΠΤΕΡΟΝ, Δ. Τὸ σημειώνει ὡς μουσικὴν λέξιν, φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Ἀγιοπολίτην, Περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τὴν ἐξῆς : « Πέντε διαφοραῖς ὀργάνων ἀποκτυπεῖται » φυσικῶς· διὸ καὶ εἰς πέντε μόνον καταδιήρηται τόπους. » Ἔστι δὲ τὰ πέντε ὄργανα τὰδε : Σάλπιγξ, Αὐλὸς, Φωνή, » Κιθάρα, Πτερόν, ὀνόματα δὲ τῶν τρόπων, Δώριος, ὁ » βαρύτατος, σάλπιγξ· Φρύγιος ὁ μετ' αὐτόν, αὐλὸς· Λύδιος

» ὁ καὶ Μέσος, φωνῆς· Αἰόλιος, κιθάρας· Ἰάστειος, πτερόν,
 » κ. τ. λ. ». Δὲν ἐμετάγραψα τὴν μακρὰν, καὶ ἀκατάληπτον
 σήμερον εἰς ἡμᾶς, μαρτυρίαν ταύτην, πλὴν διὰ τὴν παρα-
 βάλλω μὲ τὴν ἀρχαίαν τοῦ Πυθικοῦ ἀγῶνος μουσικὴν, τῆς
 ὁποίας λείψανον φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἀπὸ τὸν Ἀγιοπολίτην
 ἱσορουμένη μουσική. Ἰσορεῖ ὁ Στράβων ὅτι οἱ Ἀμφικτύονες,
 εἰς τοὺς Κιθαρωδοὺς, μόνους πρότερον ἀγωνιζομένους, ἐπρόσ-
 θεσαν Αὐλητάς καὶ Κιθαριστάς, καὶ τοῦτο ὠνομάσθη Νόμος
 Πυθικὸς διαιρούμενος εἰς πέντε μέρη· « Πέντε δὲ αὐτοῦ μέρη
 » ἐσὶν· Ἀγκρουσις, Ἄμπειρα, Κατακελευσμὸς, Ἰαμβοὶ καὶ
 » δάκτυλοι, Σύριγγες ». Ὁ νόμος ἐδοξολόγει τὸν πόλεμον τοῦ
 Ἀπόλλωνος τὸν πρὸς τὸν Δράκοντα, « ἈΓΚΡΟΥΣΙΝ μὲν τὸ
 » προσοίμιον δηλῶν· ἈΜΠΕΙΡΑΝ δὲ, τὴν πρώτην κατάπει-
 » ραν τοῦ ἀγῶνος, ΚΑΤΑΚΕΛΕΥΣΜΟΝ δὲ, αὐτὸν τὸν
 » ἀγῶνα, ἸΑΜΒΟΝ δὲ καὶ δάκτυλον τὸν ἐπικαιανισμὸν τὸν
 » γινόμενον ἐπὶ τῇ νίκῃ μετὰ τοιούτων ῥυθμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνοις
 » οἰκεῖός ἐστιν, ὁ δ' ἱαμβὸς κακισμοῖς..., ΣΥΡΙΓΓΑΣ δὲ,
 » τὴν ἔκλειψιν τοῦ Θηρίου μιμουμένων, ὡς ἂν κατασρέφοντος
 » εἰς ἐσχάτους τινας συριγμοὺς » (Στράβ. Γεωγραφ. IX,
 σελ. 421-422).

ΠΥΞΑΚΑΝΘΟΝ, οὐδετ. Δ. Πυξάκανθα, Θηλ. Ἑλλ. κατὰ
 τὸν Διοσκορίδην (I, 132) « Λύκιον, ὃ ἐνιοὶ Πυξάκανθαν
 » καλοῦσι, δένδρον ἐστὶν ἀκανθῶδες, ῥάβδους ἔχον τριπλήχεις
 » ἢ καὶ μείζονας, περὶ αἷς τὰ φύλλα πύξω ὅμοια, πυκνά...
 » Φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Λυκίᾳ » ὅθεν ὠνο-
 μάσθη καὶ Λύκιον, τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἐπονομασθὲν ἀπ' ἄλλους
 Παταρικὸν (Γαλην. Περί Ἀντιδότ. II, 15, τόμ. XIV,
 σελ. 197, ἐκδόσ. Kuhn), ἐπειδὴ τὰ ἔτι καὶ σήμερον ὀνομα-
 ζόμενα Πάταρα εἶναι πόλις τῆς Λυκίας. Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ
 ὀνομάζουν *Lycium Europæum* (espèce de Liciet).

ΠΥΡ ΘΑΛΑΣΣΙΟΝ, ΠΥΡ ΎΓΡΟΝ, Δ. φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Θεοφάνην (κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Πωγωνάτου): « Τότε Καλλίνικος ἀρχιτέ- » κτων, ἀπὸ Ἰλιουπόλεως Συρίας, προσφυγὼν τοῖς Ῥωμαίοις, » πῦρ θαλάσσιον πατασκευάσας, τὰ τῶν Ἀράδων σκάφη ἐν- » ἐπρησεν ». Ὀνομάζετο καὶ Πῦρ Ῥωμαϊκὸν, Δ. *Glossar. med. et inf. Latinit. V. Ignis*). Οἱ Γάλλοι τὸ ὀνομάζουν Feu grégeois (Πῦρ Γραικικόν).

ΠΥΡΆΓΡΑ. Ζ. Ευλάδιον.

ΠΥΡΆΜΗ, Δ. ἀπὸ τὸν Σουίδα: « Ἄμη, ΤΕΚΤΟΝΙ- » ΚΟΝ ἐργαλεῖον, ὃ ἡμεῖς Πυράμην λέγομεν οὐκ ὀρθῶς ». Ὁ Σαλμάσιος (Not. in Trebell. Pollion. pag. 336-337) ἐδιώρθωνε τὸν Σουίδα γράφων ὈΡΥΚΤΙΚΟΝ, Ἄμην νοῶν ἐδῶ τὸ σκαφεῖον τὴν χυδ. Τζάπαν (bêche) λεγομένην, ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Eir. 299). « Πυράμην δὲ, τὴν Πυράγραν, τὴν χυδ. ὀνομαζομένην » Μασίαν (pincettes), ὄνομα κακῶς ἀρμοσμένον, κατὰ » τοὺς χρόνους τοῦ Σουίδα εἰς τὴν Ἄμην τῶν παλαιῶν ». Εὐλόγως ταῦτα ὁ Σαλμάσιος. Ὑποπεύομαι ὅμως, μὴ ὁ Σουίδας ἐσύγχυσε, κατὰ τὴν συνήθειάν του δύο διάφορα σημαίνόμενα τῆς παλαιᾶς Ἄμης, ἥτις σημαίνει προσέτι καὶ Δρέπανον (faucille), καὶ ἐνόησε Πυράμην, ὅχι τὴν Ἄμην Πυρὸς, ἀλλ' Ἄμην πυροῦ, τὸ φερίζον τὸν Πυρὸν (σίτον) δρέπανον.

ΠΥΡΙΤΗΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. χημικὰ « Σῶρι καὶ » Μαγνησία » Πυρίτας λίθους (Pyrites ἢ Marcassites) ὀνομάζουν οἱ ὀρυκτολόγοι, ὅποιαδήποτε μέταλλα εὕρισκοντ' εἰς τὴν γῆν φυσικὰ ἐνωμένα μὲ θειάφιον, ἐκ τῶν ὁποίων καθὲν λαμβάνει ἴδιον ὄνομα, κατὰ τὴν διαφορὸν φύσιν τοῦ μετάλλου· οὕτω, παραδείγματος χάριν, τὸ θειάφιον ἐνωμένον μὲ κασσίτερον, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νέους ὀρυκτολόγους Pyrite d'é-

tain ἢ Etain sulfure (Πυρίτης κασσιτέρινος ἢ Κασσίτερος πυτίρης)· με χαλκόν, cuivre sulfuré ἢ sulfure de cuivre (Χαλκός θειασμένος, ἢ Θειάφιον χάλκινον). Τοῦτον ἴσως νοεῖ ὁ Διοσκορίδης (V, 143), λέγων: « Πυρίτης εἶδος » ἐστὶ λίθου, ἀφ' οὗ χαλκός μεταλεύτεται· ληπτέον μέντοι τὸν » χαλκοειδῆ.... δύναμιν δὲ ἔχει, κεκαυμένος καὶ ὠμός, θερ- » μαντικὴν, σμηκτικὴν, ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων » ταῖς ὄψεσι (ΔΓ. κόραις), διαφορητικὴν τε καὶ πεπτικὴν σκληρωμάτων κ. τ. λ. ». Τὰς αὐτάς σχεδὸν ἱατρικὰς δυνάμεις ἀποδίδει καὶ εἰς τὸ Σῶρι (V, 119), ἀπὸ χαλκόν καὶ με χαλκόν μίγμενον καὶ τοῦτο, χρήσιμα καὶ τὰ δύο εἰς ἐξωτερικὰ τοπικὰ νοσήματα.

Οὔτε τὸ Σῶρι ὁμῶς οὔτε ὁ Πυρίτης ἔχουν τί κοινὸν μετὰ τὴν Μαγνησίαν, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, τὴν ὁποίαν οἱ ἱατροὶ ἐμεταχειρίζοντο εἰς ἐσωτερικὰ πάθη, ὡς καθαρτικὸν τῆς κοιλίας· « Ἦν δὲ μὴ ταραχθῇ αὐτομάτη ἡ κοιλίη, καθαίρειν χρὴ » διδόντα... τῆς μαγνησίης λίθου » (Ἱπποκράτ. Περὶ τῶν ἐντ. παθ. § 23, σελ. 224. Lind) καὶ ἐξαιρέτως ὁπότε τὸ πάθος ἐγεννᾶτο ἀπὸ χυμοῦς φλεγματώδεις. Ἀλλὰ Μαγνησίαν (Magnésie) ὀνομάζουσι καὶ οἱ σημερινοὶ ἱατροὶ εἶδος τι γῆς χρήσιμον, εἰς τὰ αὐτὰ φλεγματώδη πάθη, ὡς καθαρτικόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ τὴν ὀνόμαζαν Λίθον καὶ ὄχι Γῆν, εὐλόγως ἤθελε τις διδάσκειν, ἂν ἡ πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος (1722) ἀνακαλυφθεῖσα σημερινὴ Μαγνησία ᾗν' ἡ αὐτὴ καὶ ἡ Μαγνησίη λίθος τοῦ Ἱπποκράτους. Ἐπειδὴ ἡ Μαγνησία γῆ τῶν νεωτέρων εὐρίσκεται πολλάκις αὐτοφυῶς μίγμενη μετὰ ἄλλους λίθους μεταλλικοὺς, πιθανὸν ὅτι εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ εἶδη τῆς ὀνομαζομένης ἀπὸ τοῦ ὀρυκτολόγου Magnésie Carbonatée (Μαγνησίας Καρβωνισμένης). Ἐκ ταύτης εἶναι ἡ λεγομένη Magnésie carbonatée spongieuse, ἢ Ecume

de mer (Μαγνησία καρβωνισμένη σπογγώδης, ἡ Ἀφρὸς Θαλάσσιος), εὕρισκομένη πολλὴ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, ἐκ τῆς ὁποίας πλάσσονται οἱ καπνοδόχοι σωλῆνες, τὰ Τουρκοχυδαῖσι λεγόμενα Τζιμπούκια (pipes).

Τὸ ὄνομα Μαγνησία, ἐδόθη εἰς αὐτάς, διότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔχουν καὶ κάποιαν Ἠλεκτρικὴν δύναμιν ἀνάλογον μὲ τὴν δύναμιν τῆς Μαγνήτιδος λίθου (Histoir. Natur. XVIII, σελ. 379, λέξ. Aimant). Καὶ εὐλόγως ἤθελαν ἔτι ὀνομασθῆναι καὶ Πυρῖται μαγνητικοί (Pyrites magnétiques), ἂν τὸνομα τοῦτο δὲν εἶχε δοθῆναι εἰς ἄλλο εἶδος μετάλλου, ἐπειδὴ τινὲς ἀπὸ τὰς Καρβωνισμένας Μαγνησίας, ἐκτοξεύουν καὶ βολίδας πυρὸς, κτυπούμεναι μὲ τὸν χάλικα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔγινε μνήμη Μαγνήτιδος, δὲν εἶν' ἄσκοπον νὰ ἐξηγηθῇ καὶ τὸ ὄνομα. Μαγνήτιδα ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ λίθ. § 41, σελ. 696, Schneider) ὅχι τὴν ἔλκουσαν τὸν σίδηρον πέτραν (aimant), ἀλλ' ἄλλον τινὰ λίθον τοῦ γένους τῶν ὀνομαζομένων ἀπὸ τοὺς ὀρυκτολόγους Tale, ἄρκετὰ μαλακὸν, ὥς τε καὶ νὰ τορνεύεται: « Οἱ μὲν γὰρ, πρισοί, οἱ δὲ, γλυπτοί... καὶ » τορνευτοὶ τυγχάνουσι καθάπερ καὶ ἡ Μαγνήτις αὕτη λίθος » ἡ καὶ τῇ ὀφεί το περιττὸν ἔχουσα, καὶ ὥς γε (γρ. καὶ, ὅγε) » δὴ τινες θαυμάζουσι, τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ, μηδαμῶς » οὔσαν συγγενῇ ». Τὴν δὲ ἔπειτα ὀνομασθεῖσαν, ὡς ὀνομάζεται ἔτι καὶ σήμερον, Μαγνήτιδα, αὐτὸς τὴν ὀνομάζει Ἡρακλείαν καὶ Λυδὴν (αὐτόθ. § 4, σελ. 687): « Ἕτεροι δὲ » [λίθοι] ὀλκὴν τινα ποιεῖν· οἱ δὲ, βασανίζεον τὸν χρυσὸν καὶ » τὸν ἄργυρον, ὥσπερ ἡ τε καλουμένη λίθος Ἡρακλεία καὶ ἡ » Λυδὴ » ὅπου τὸ ἩΡΑΚΛΕΪΑ ἀναφέρεται εἰς τὸ ὈΛΚΗΝ ΠΟΙΕΪΝ, καὶ εἶναι ὄνομα τοῦ ἔλκοντος τὸν σίδηρον λίθου, τὸ δὲ ΛΥΔΗ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ΒΑΣΑΝΙΖΕΙΝ σημαίνει τὸν δοκιμασθῆναι τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀγγύρου λίθον (pierre de

touche) ὡς ἐξηγήθη ἀπ' ἄλλους πλατύτερον (ἰδ. τὰς σημειώσ. τοῦ Schneider, σελ. 541). Ἡ σύγχυσις τῶν δύο τούτων λίθων προῆλθεν ἐκ τούτου, ὅτι εἰς τὴν Λυδίαν ἦτο πόλις ὀνομαζομένη Ἡράκλεια, καὶ ἄλλη ὁμωνύμως Ἡράκλεια εἰς τὴν πλησιόχωρον Καρίαν, ἥτις ὠνομάζετο καὶ Μαγνησία (Στέφαν. Βυζάντ. λέξ. Ἡράκλεια, καὶ Φώτ. λέξ. Ἡρακλεώτης). Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Λυδικὴ λίθος ... τὸν σίδηρον ἐπισπᾶται » ἡ δὲ Μαγνητὶς διεσπᾶται (γρ. Λίθος ἀπατᾷ) τὴν ὕψιν, » ὡς δοκεῖν ἀργύριον εἶναι » ἐξηγῶν καλῶς τὴν Μαγνητὶν, ὀνομαζῶν κακῶς Λυδικὴν λίθον τὴν ἐλκουσαν τὸν σίδηρον, μ' ὅλον ὅτι ἀνωτέρω εἶπεν ὁ αὐτός, « Λυδία λίθος, ἡ βασανίζουσα τὸν χρυσόν » καὶ ἄλλου: « Ἡρακλεία λίθος, ἣν » εἵνοι Μαγνητὶν λέγουσιν οὐκ ὀρθῶς διαλλαττουσι γάρ. Καὶ » ἡ μὲν ἐπισπώμενη τὸν σίδηρον, Ἡρακλεία ἐστὶ, ἡ δὲ ἐτέρα » παραπλήσιος ἀργύρου... ἀπὸ Ἡρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πό- » λεως, κ. τ. λ. ». Ὀρθότερον ὁ Φώτιος: « Λυδία λίθος, » καὶ Βάσανος, ἡ τὸν χρυσόν ἐξετάζουσα· ἡ δὲ Μαγνητὶς τὸν » σίδηρον προσάγεται, ἣν καὶ Ἡρακλεώτιν ὀνομαζοῦσι ». Ὀνομάζετο ἡ Ἡρακλεία λίθος, καὶ Σιδηρίτις, καὶ προσέτι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, Ἐλκυθὶς ἢ Ἐλκητὶς, ἐπεὶ δὴ εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκω « Ἐλκητὶς, ἡ λιθάργυρος » γλῶσσαν ἀμελημένην ἀπὸ τοῦς κριτικῶν καὶ ἀπὸ τοῦς λεξικογράφων, καὶ κακῶς ἐξηγημένην ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον. Τὸ Ἐλκητὶς εἶναι συνώνυμον τῆς Ἡρακλείας ἢ Σιδηρίτιδος λίθου, τῆς ἐλκούσης τὸν σίδηρον, οὐδ' ἔχει τί κοινὸν μὲ τὴν Λιθάργυρον (Ἰτακτ. IV, σελ. 337) πλὴν ἂν νοῇ τὴν λεγομένην Ἀργυρίτιν καὶ Χρυσίτιν Λιθάργυρον (ἰδ. Δεξικ. Ἑλληνογερμανικ. τοῦ Schneider, λέξ. Λιθάργυρος). Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν, ἐσύγχυσε τὴν Ἡράκλειαν, μὲ τὴν Λυδίαν λίθον.

ΠΥΡΚΑΪΩΝ ΤΕΛΕΤΗ, Δ. φέρων μάρτυρα τὸν Βαλσα-

μῶνα, ὅσους ἐξηγῶν τοὺς συνοδικοὺς τὴν ὀνομάζει Τελετην δαιμονιώδη. Τὴν ἐώρταζαν οἱ Γραικορωμαῖοι, ἀνάπτοντες πῦρ εἰς τὰ πρόθυρά των, κατὰ πᾶσαν ἀρχιμηνίαν, καὶ τὸ ἔθος διέμεινεν ἕως τὴν δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα. Ἄλλη πυρκαϊὰ δὲν μας ἔμεινε σήμερον, παρὰ ὁ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἀπτόμενος Φανὸς (Ἄτακτ. IV, σελ. 637).

ΠΥΡΡΟΙ ΔΑΪΜΟΝΕΣ. Δ. Πυρρόους Δαίμονας, καὶ Πυρρόακεις (Démons roux) ὠνόμαζαν οἱ ὀσιώτατοι ἀσκηταὶ τοῦ μασσαϊῶνος, γένος τι δαιμόνων, καὶ διὰ τὸ διάφορον παρὰ τοὺς ἄλλους δαίμονας χρῶμα, καὶ διότι αὐτοὶ μάλιστ' ἔφεραν τοὺς ἀνθρώπους εἰς πύρωσιν τῆς σαρκός. Δαίμονας δὲν ἴδα ποτὲ, πλὴν εἰς τὰ θεάτρα ἐνδυμένους διάφορα χρώματα· δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν ἦσαν μεταξύ των καὶ πυρροί. Ἡ δὲ πύρωσις τῆς σαρκός δὲν ἔχει χρεῖαν δαιμόνων, ἀλλ' εἶναι φυσικὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστ' αὐτοὺς νέους. Διὰ τὰ μὴ γένη δαιμονιώδης, μίαν μόνην θεραπείαν γνωρίζω, σῶφρονα παιδικὴν ἀνατροφὴν, καὶ νόμον γάμιμον, ἔταν ἔλθῃ καιρὸς γάμου.

ΠΩΡΙΚΟΝ. Ζ. Ὀπωρικόν.

P.

ΡΑΒΕΝΤΙ. Ζ. Ρουμπάρμπαρο.

ΡΑΔΑΚΝΗ, Δ. τὸ Βλίτον (blète), Βλίτον καὶ Βλῆτον, Ἑλλ. Blitum, Ῥωμ. Ἡ γραφὴ διαφορεῖται. Εἰς τὸν Ἱπποκράτην εὐρίσκεται διὰ τοῦ ἡ Βλῆτον, οἷον « Βλῆτον θερμὸν* οὐ* » διαχωρητικόν » (Περὶ διαίτ. II, § 26, σελ. 226, Lind), ὅπου ἀδισάκτως πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἄρνησις, ἐπεὶ δὲ ὁ αὐτὸς ἄλλου (Περὶ παθ. § 40 καὶ 48, σελ. 185 καὶ 193) ὀνομάζει διαχωρητικόν τὸ φυτὸν τοῦτο « Βλῆτον εὐκοίλιον » λέγει καὶ ὁ

Διοσκορίδης (II, 143). Πρόσθεσ καὶ τὴν μαρτυρίαν Θεοπόμπου τοῦ κωμικοῦ (Παρ' Ἀθην. XIV, σελ. 649),

—————Τοῖς βλίτοις
Διαχρῶ τὸ λοιπόν· κοιλιάν σκληράν ἔχεις.

Ὁ Σπρέγγελος (σημειῶσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 463) ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὴν ἄτοπον ἄρνησιν τοῦ Ἱπποκρατικοῦ κειμένου, ἐνόμισεν ὅτι δύο Βλήτα ὁμωνύμως εὐρίσκονται εἰς τὴν φύσιν, Διαχωρητικὸν τὸ ἓν καὶ Οὐ διαχωρητικὸν τὸ ἄλλο.

Ἐκ τοῦ Βλίτου ἢ Βλήτου ἐπλάσθη καὶ τὸ κωμικὸν σύνθ. ὁ Βλιτομάμας (Ἀριστοφάν. Νεφ. 1001), ὁ σημαῖνον τὸν εὐήθη καὶ μωρὸν. Bliteus, Ῥωμ. Βλίτων, Ἑλλ. (insipide, lourdaud), διὰ τὴν ἄνοσον (fade) γεῦσιν τοῦ βλίτου.

ΡΑΚΑΝΘΟΝ, Δ. ἀπὸ Γλ. ἱατρικά: « Αἰγόκερον τὸ νῦν » ράκανθον ». Τὸ Αἰγόκερας, Ἑλλ. (καὶ ὅχι Αἰγόκερον) εἶναι ἢ ἄλλως ὀνομαζομένη Τήλις, Ἑλλ. (fenugrec). Ὁ Γαλληνὸς τὸ ὀνομάζει καὶ Βούκερας: « Αἰγόκερας, ὅπερ καὶ Βουκέρας, » καὶ Τήλις ». Ἡ Τήλις εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Ἱπποκράτην· τὸ Βουκέρας ἀπαντᾷται εἰς τὸ Περὶ γυναικείων (I, 93, σελ. 482)· τὸ Αἰγοκέρας δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν τὸ εὔρηκα. Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Βούκερας, τὸ σπέρμα τῆς τήλεως » (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 331).

ΡΑΜΝΟΣ. Ζ. Ἄγριο φίδα.

ΡΑΠΆΝΙΟΝ καὶ ΡΕΠΆΝΙΟΝ. Ζ. Σαλγαμάριος.

ΡΑΣΤΪΚΙ, Σ. χρῶμα μὲ τὸ ὁποῖον βάφουν αἱ γυναῖκες τὰ ὀφρύδια, διὰ τὰ φαίνονται τοῦ φυσικοῦ μαυρότερα. Ὁ ΓΓ. τὸ γράφει Ρασίκι. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκική. Οἱ παλαιοὶ τὸ ὠνόμαζαν Στίδι ἢ Στίμμι, οὐδετ. καὶ Στίβις, Στίμμις, ἢ Στίβη, Θηλ. Λέγει ὁ Ἡσύχιος: « Στίβη... χρῶμα μεταλλι-

» κόν μέλαν ». Ο δὲ Φώτιος : « Στίμην καὶ Στίμιν, ὅτινες ,
 » Στίβην » φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν κωμικὸν Ἀντιφάνην
 τὴν ἐξῆς :

Στίμιν, κάτοπτρον, κρωδύλους, κεκρυφάλους·

Ὁ Μοῖρις : « Στίμμις, Ἀττικῶς, Στίμμι, Ἕλληνες ». Δὲν
 εἶναι οὐτ' Ἑλληνικὴ, οὔτε Ἀττικὴ, ἀλλὰ ξένη λέξις τὸ Στίμ-
 μις ἢ Στίμμι, ἢ Στίβη, ἴσως Αἰγυπτιακὴ, ὡς τὴν ἔκρινεν ὁ
 Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. ξ', σελ. 1761), ὅστις φέρει καὶ μαρτυρίαν
 Ἑλληνικὴν (τὴν πρὸ αὐτοῦ σημειωθείσαν ἀπὸ τὸν Πολυδεύκην)
 τοῦ τραγικοῦ Ἴωνος :

Καὶ τὴν μέλαιναν σίμμιν ὀμματογράφον.

Εἶναι τὸ Stibium τῶν Ρῶμ. σκευαζόμενον ἀπὸ τὸ λεγόμενον
 Ἀντιμόνιον (Antimoine). Ἰσοροῦν τὴν σκευασίαν ὁ Διοσκο-
 ρίδης (V, 99), ὁ Πλίνιος xxxiii, 6, § 33), καὶ μεταξὺ
 τῶν νεωτέρων, ὁ Βελώνιος (Observat, III, 35, pag.
 441).

Ἀπὸ τὸ Στίβι καὶ ῥῆμα Στιβίζω ἢ Στιμμίζω, Ἑλλ.
 τὸ χρίω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὰ ὀφρύδια μετ' ὃ Στίβι, ὀνομασθὲν
 διὰ τοῦτο καὶ Πλατυόφθαλμον (Platyophthalmon)
 ὡς λέγει ὁ Πλίνιος. Ἡ χρῆσις του εἶναι παλαιά. Δὲν ἐστιβίζοντο
 μόναι αἱ Ἑλληνίδες, ἀλλ' ὅλαι σχεδὸν τῆς Ἀσίας αἱ γυναῖκες,
 καὶ τὸ γελοιότερον, καὶ πολλοὶ γυναικίζοντες ἄνδρες. Ἡ Ἰεζά-
 βελ « Ἐσιμμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἠγάθυνε τὴν
 » κεφαλὴν αὐτῆς » (Βασιλ. Δ, 9', 30), καὶ ὁ Σαρδανάπα-
 λος, ὡς καὶ οἱ ἄξιοί του διάδοχοι ἦσαν « Καθυπεσιβισμένοι
 » τῷ ὀφθαλμῷ καὶ ψιμμιθίῳ τὸ χρῶμα ἐναλειφόμενοι »
 (Προδρομ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθήκ. σελ. 231). Ζ. καὶ Κόχλος.
 ΡΕΒΙΘΙΑ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΡΕΜΑΤΙΖΩ. Ζ. Ρευματίζω.

ΡΕΜΠΙΚΟΝ. Ζ. Λαμπίκον.

ΡΕΥΜΑ. Ζ. Ρευματίζω.

ΡΕΥΜΑΤΙΖΩ (Ρεματίζω, μονοφθόγγως, Δ. Σ.). Λέξεις τῶν Γραικορωμαίων, σημαίνουσα τὸ πνίγω εἰς τὰ νερά (noyer, submerger), Ρεῦμα, Δ. ἰδίως ἔλεγαν, τὸ μεταξύ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Χαλκηδόνος μέρος τῆς θαλάσσης, ὅπου ἔρριπτον τοὺς ἐνόχους ἐγκλήματος, καὶ πολλάκις τοὺς ἀθώους, ἢ καὶ τοὺς ἀκρίτους, ἀπαράλλακτα, ὡς ρευματίζει τοὺς Γιανισάρους ὁ διάδοχος τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων Σουλτάνος. Ἀνασάσιος ὁ Δίκωρος, ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος ἀναγορευθεὶς (ἔτος 491) αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων, εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συνήθεις εἰς τὸ Βυζάντιον γάσεις τοῦ λαοῦ, ἐρευμάτισε πολλοὺς γασιασάς. Ὁ ρευματισμὸς οὗτος ἦτο τόσον πλέον τυραννικὸς, ὅσον αἴτιος τῆς στάσεως ἐ χρημάτισεν αὐτὸς ὁ Ἀνασάσιος, ἐπειδὴ ἀντὶ βασιλέως γενόμενος Θεολόγος, ἠθέλησε νὰ ἀνανεώσῃ τὴν αἵρεσιν Πέτρου τοῦ Κναφέως, Πατριάρχου Ἀντιοχείας (τοῦ καὶ δι' αὐτὴν ἀναθεματισθέντος ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν), προσθέτων εἰς τὸν Τρισάγιον ὕμνον τὰς λέξεις Ὁ σαυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. Ὡς ἤκουσαν ἐπ' ἐκκλησίας ὁ λαὸς, τὸ ἐκ προσαγῆς τοῦ Ἀνασασίου ψαλλόμενον, « Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρὸς, ἅγιος ἀθάνατος, ὁ » σαυρωθεὶς δι' ἡμᾶς » ἐσηκώθησαν ὁμοφώνως καὶ Πράσινοι καὶ Βένετοι ζητοῦντες τὴν ἐξωσιν τοῦ Ἀνασασίου ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ φωνάζοντες « Ἄλλον βασιλέα τῇ Ῥωμανίᾳ ». Ἀπὸ τούτους, ἀφοῦ μόλις τοὺς ἡσύχασε μὲ φιλανθρώπους λόγους, ἐκράτησεν ἔπειτα πολλοὺς καὶ τοὺς ἐρευμάτισεν ὁ Θεολόγος δεσπότης (Ἰδ. Μαλάλαν, Χρονογραφ. XVI περὶ τὸ τέλος). Ζ. Θαλασσόνω.

ΡΙΝΙΟΝ. Παροιμ. « Ὁ λόγος πρότερον εἰς τὸ ρινίον κ' » ἔπειτα εἰς τὴν γλῶσσαν ».

ΡΟΒΙ. Ζ. Ὀρβός.

ΡΟΒΙΘΙΑ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΡΟΥΘΟΥΝΙΖΩ, Ζ. Ῥωθωνίζω.

ΡΟΥΜΠΑΡΜΠΑΡΟ, Σ. Ῥενμπάρμπαρο, Δ. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 2) « Ῥᾱ, οἱ δὲ Ῥῆον (ΔΓ. Ῥεῖον) καλοῦσι » γεννᾶται ἐν τοῖς ὑπὲρ Βόσπορον τόποις, ὅθεν καὶ κομίζεται. » Ῥίζα ἐξωθεν μέλαινα, κενταυρίῳ τῷ μεγάλῳ ἔοικυῖα κ. τ. λ. ». Ἐκ τούτου ἐσυγχύθη καὶ μὲ αὐτὸ τὸ Κενταύριον, ὡς φέρεται εἰς τὰ Γλ. « Ῥέον βαρβαρικόν, τοῦ μεγάλου κενταυρίου ἢ » ῥίζα ». Τὸ ἐπωνόμασαν καὶ Ποντικόν ὡς ἄλλα Γλ. « Ῥέον » ποντικόν, τὸ ὄρεον (γρ. ῥέον) βάρβαρον »· ἀκόμη καὶ Ἰνδικόν, Γλ. « Ῥέον ἰνδικόν, ῥαβέντ ». Ἡ τελευταία λέξις εἶναι Τυρκικὴ· Ῥαβέντ τὸνομάζουσι οἱ Τούρκοι σήμερον, καὶ Ῥαβέντι οἱ Τουρκοχυδαῖζοντες.

Ῥᾱ καὶ Ῥῆον, ἢ Ῥεῖον ἐλέγετο, διότι ἤρχετο εἰς τοὺς Ἑλληνας ἀπὸ τοὺς τόπους τοὺς περὶ τὸν Ῥᾱ ποταμὸν, τὸν πλησίον ἄλλου ποταμοῦ τοῦ Ταναΐδος· Ποντικὸν καὶ Βάρβαρον, διότι οἱ φέροντες τὸ ἔφεραν διὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ ἔθνη βάρβαρα. Καὶ τοῦτα ὅλα σημαίνουν τὸ ἀπὸ τὴν Σιθηρίαν σήμερον φερόμενον Ῥαβάρβαρον (Rhubarbe de Moscovie)· Ἰνδικὸν δὲ ὠνόμασαν τὸ ἀπὸ χώραν πλησιόχωρον τοῦ μεγάλου τείχους τῆς Κίνας ἐρχόμενον (Rhubarbe de la Chine, ou Rhubarbe à feuilles palmées). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Διοσκορίδην σημειώσεις τοῦ Σπρεγγέλου (σελ. 491) καὶ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 102, σελ. 352).

* ΡΟΥΣΜΑ. Ὁ Ρουσμάς, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 33, pag. 435) εἶναι Ψίλωθρον (dépilatoire), συνηθέστατον εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Τούρκων, εἰς τὰ λουτρὰ μάλιστα ὅπου μαδοῦν διὰ τοῦ ρουσμά ὅλας τὰς τρίχας τοῦ σώ-

μάτος, πλὴν τῆς κεφαλῆς, χωρὶς πόνον. Ἴδε τὴν σύνθεσίν του εἰς τὰ Γαλλικὰ λεξικά, λέξ. Rusma.

ΡΟΥΦΕΤΙΑ (τά). Ζ. Συναφίαι.

ΡΩΘΩΝΙΖΩ. Ζ. Προμικίδα.

Σ.

ΣΑΓΙΤΤΑΡΙ, ὅφρως ὄνομα ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Sagitta (flèche), Ἀκοντίας, Ἑλλ. (Couleuvre dard, ἡ Serpent volant). Ἴδε τὸν Βελώνιον (Observat. II, 14, pag. 197).

ΣΑΓΜΑΡΙΟΝ. Ζ. Κατάπετρα.

ΣΑΖΑΝΙ. Ζ. Χαβιάρι.

ΣΑΛΑΡΙΔΣ. Ζ. Κλαρίας.

ΣΑΛΓΑΜΑΡΙΟΣ, Δ. Ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 241) ἢ λέξις, χρησὴ εἰς τοὺς παλαιοὺς Ῥωμαίους Salgarius, καὶ τοὺς ἔπειτα Γραικορωμαίους, Σαλγαμάριος. Εἰς ἡμᾶς σήμερον συνειθίζεται τὸ Σαλγάμια οὐδ. πληθ. ἀπὸ τῶν Ῥωμ. τὰ Σάλγαμα, με ταύτην τὴν διαφοράν, ὅτι εἰς μὲν ἐκείνους ἐσήμαινε γενικῶς καρπούς, ρίζας ἢ φύλλα ὁποιοῦδήποτε φυτοῦ, ταριχευμένα εἰς ἄλμην καὶ φυλασσόμενα εἰς χρῆσιν· ἡμεῖς δὲ Σαλγάμια ἰδιαιτέρως ὀνομάζομεν τὰ ταριχευμένα Γογγύλια (raves). Τὸ Γογγύλιον, εἶναι τῶν παλαιῶν ἡ Γογγυλῖς, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. VII, 4, § 3) ἢ κατὰ τὸν παρακμ. Ἑλλην. Γογγύλη, ὡς ὁ Διοσκορίδης (II, 134). Ἐδαιρείτο εἰς δύο εἶδη, ἄρρενα καὶ θήλειαν· ἡ πρώτη ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Ῥωμ. Napus (navet), ἡ δὲ θήλεια, Rapa (rave). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Θεόφραστον σημειώσεις τοῦ Συνεϊδέρου (σελ. 559). Τὸ Rapa τῶν Ῥωμαίων παράγεται ἀπὸ τὴν Ῥάπυν, Ἑλλ. διὰ τοῦ π τὴν ἀπ' ἄλλους λεγομένην διὰ τοῦ ρ Ῥάφυν, κατὰ τὸν Ἀθή-

ναιον (ΙΧ, σελ. 369), εἶδος γογγυλίδος, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐσχηματίσαμεν διὰ τοῦ π τὸ Ῥαπάνιον, Σ. ἀπὸ τὴν Ῥαφανίδα ἢ Ῥάφανον.

Ἡ ταρίχευσις τῆς Γογγύλης (rave) ἦτο παλαιά, ὡς διεγερτικὴ τῆς ὀρέξεως « Ἀλμευθεῖσα δέ... τὰς ὀρέξεις ἀναλαμβάνει » κατὰ τὸν Διοσκορίδην (II, 134), καὶ ἐγένετο, ὡς καὶ σήμερον, μὲ ὄξος καὶ σινάπιον, ὡς μαρτυρεῖ Δίφιλος ὁ ἱατρός (παρὰ τῷ Ἀθην. ΙΧ, σελ. 369): « Ἡ δὲ ταριχευομένη » γογγυλὶς, λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἐφθῆς καὶ μάλισα ἢ διὰ » νάπυος γινομένη ».

Τὰ Ῥαπάνια ὀνομάζονται, καὶ διὰ τοῦ ε Ῥεπάνια. Ἡ πρώτη δὲν εἶναι χυδαῖσμός, ἀλλὰ παλαιοῦ Ἰωνισμοῦ λείψανον, ὡς μαρτυρεῖ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος (σελ. 778): « Οἱ » δὲ Ἴωνες Ῥέπανον τὴν Ῥαφανίδα λέγουσιν ». Ἐνθυμᾶται ὁ Ἀναγνώστης καὶ τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. I, σελ. 193) τὸ Ῥεπανᾶς, ἀντὶ τοῦ Ῥαπανᾶς.

ΣΑΛΓΆΜΙΟΝ. Ζ. Σαλγαμάριος.

ΣΑΜΆΡΙ. Ζ. Κατάπετρα.

ΣΑΝΔΑΡΆΧΗ (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 489). Ἡ ὀνομαζομένη Ψιασικὴ Σανδαράχη, λέγεται κοινῶς καὶ κατὰ συκοπὴν Σαντράχα. D.

ΣΑΝΤΡΆΧΑ. Ζ. Σανδαράχη.

ΣΑΠΪΔΙ, ὄφης μικρὸς φαρμακερὸς, ὁ παλαιὰ ὀνομαζόμενος Σήψ, Ἑλλ. Τὸ ἀπὸ τὴν γενικὴν Σηπός, ὑποκορ. Σηπίδιον, ἐγένετο Δωρικῶς Σαπίδιον. Ἐπειδὴ ἔχει χρῶμα χαλκοῦ, ἐπισεύθη ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς ὄφης καὶ ἡ Χαλκίς, περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσορ. VIII, 23, § 3, σελ. 393) « Δάκνουσα ἀποκτείνει, ἢ σφόδρα ἀλγεῖν ποιεῖ, » καὶ ἡ καλουμένη Χαλκίς, ὑπὸ τινων, ὑπὸ δὲ ἐνίων Ζυγνίς.

» ἔστι δὲ ὁμοιον ταῖς μικραῖς σαύραις κ. τ. λ. » Διὰ ταύτην τὴν πρὸς τὰς σαύρας ὁμοιότητα, εἶπεν ὁ Νίκανδρος (Θηριακ. 817),

Σηπά γε μὴν πεθανοῖσιν ὁμὴν σαύροισιν ἀλύξεις,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς τοῦτο μόνον μᾶς λέγει : « Ἡ δὲ Σήψ ὁμοία » ἐστὶ τῇ σαύρᾳ · καλεῖται δὲ καὶ Χαλκίς ». Οἱ Ἴταλοὶ τὴν ὀνομάζουσαν *Lacertula* (*petit lézard*).

ΣΑΡΑΠΙΔΙ ἤκουσεν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου ὀνομαζόμενον ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 4, pag. 177*) τὸ Λεπίδιον, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 287), ἀπὸ τὸ ὁποῖον (λέγει) κάμνουν φιλοκαλίας (*balais*) οἱ κάτοικοι.

Τὸ Σαραπίδι (Σα ρ α πί δι ο ν) εἶναι ὑποκορ. τοῦ Σαραπίς (*Sérapis*) ὄνομα Θεοῦ Αἰγυπτίου, ὅπου εἶχε τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, εἰς τὴν Μέμφιν, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τρίτον εἰς τὸν Κάνωπον. Οἱ Αἰγύπτιοι ὁμῶς ἔλαβαν τὸν Σάραπιν καὶ τὴν λατρείαν του ἀπὸ τοὺς Σινωπέας, οἱ ὅποιοι τὸν ἔσπειλαν χαρισήριον εἰς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, διότι εἶχε τοὺς βοηθήσειεν χρεῖαν ἔχοντας σιταρίου (Κλημ. Ἀλεξανδρ. Προτρ. πρὸς Ἑλληνα. σελ. 31). Ἐπειδὴ ἡ Σινώπη ἦτο πόλις τοῦ Πόντου, ὅχι ἀλόγως ἤθελε τις ὑποπτευθῆναι, μὴ οἱ παλαιοὶ Σινωπεῖς ὠνόμασαν τὸ φυτὸν Σα ρ α πί δι ο ν, μεταχειριζόμενοί το ἴσως εἰς τὴν δεισιδαίμονα λατρείαν τοῦ Σαράπιδος.

Ἀλλ' ὁμῶς, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὸν συνοδεύοντα πολλαῖς τὰς ἐτυμολογίας κίνδυνον, προσθέτω, ὅτι ἴσως ἐχυδαίσθη ἡ λέξις ἀπὸ τὸ Σαρόω, Ἑλλ. Σαρόνω, κοιν. Σαρωτίδιον, ἐπειδὴ ἡ χρῆσις του εἶναι φιλοκαλίας.

* ΣΕΪΣΗΣ. Ζ. Μαρσκάλδος.

ΣΕΡΜΠΕΤΙ, Σ. χυλὸς διαφόρων καρπῶν, ἀναλυμένος εἰς νερόν, καὶ γλυκισμένος μὲ μέλι, ἢ σάκχαρον (Ἰδ. Βελών. III, 22, pag. 418). Τὸ Σερμπέτιον εἶναι ποτὸν συνηθέστατον εἰς τοὺς Τούρκους, ὥς τε καὶ αὐτὸ τῶνομα, ὡς ἐκεῖνοι τὸ προφέρουν (Σερμπέτ) φαίνεται Τουρκικόν, καὶ τοιοῦτον τὸ ἔκρινεν ὁ Ὑέτιος παράγουν καὶ τοῦτο καὶ τὸ Σιρόπιον (sirop), ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Scharaba (boire), Σεράβια ἔλεγον οἱ Γραικορωμαῖοι τὰ Σερμπέτια καὶ τὰ Σιρόπια ὀνομαζόντες αὐτὰ συνωνύμως καὶ Ζουλάβια (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 159, καὶ Δουκάγγιον λέξ. Σεράβιν). Τινὲς ὁμῶς ὑπωπτεύθησαν μὴ μᾶλλον οἱ Τοῦρκοι ἔλαβαν τὴν λέξιν Σερμπέτι ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους· οὔτοι δὲ ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Sorbium ἢ Sorbitio (Ῥόφημα) ἀπὸ τὸ Sorbeo (Ῥοφῶ), ἐπειδὴ καὶ τὸ Ῥόφημα τῶν παλαιῶν προφέρεται Τουρκιστὶ Σορμπά (potage, soupe).

ΣΕΥΚΛΟΝ, ΣΕΥΚΛΟΓΟΥΛΟΝ. Ζ. Παζιά.

ΣΗΜΑΝΤΙΡΙΟΝ (χυδ. Ἡμαντήριον καὶ Ἡμαντώριον, Δ.), Ἀργυροκοπεῖον, Ἑλλ. (Monnaie) τόπος ὅπου κόπτεται τὸ νόμισμα. Φέρει ὁ Ἀρποκρατίων (ὥς καὶ ὁ Σουεΐδας): « Ἀργυροκοπεῖον... ὅπου κόπτεται τὸ νόμισμα· ὁ νῦν Σημαντήριόν τινες καλοῦσι ».

ΣΗΜΥΔΑ. Ζ. Φοῦντα.

ΣΗΠΙΑ. Ζ. Μαλάκια.

ΣΗΣΆΜΙ (Sésame), Σησάμιον, ὑποκορ. τοῦ Σήσαμον, οὐδετ. Ἑλλ. (Διοσκορίδ. II, 121) καρπὸς δένδρου ὀνομαζομένου Σησάμη καὶ Σήσαμος θηλ. Ἑλλ. Τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον ὀνομάζεται Σησαμόλαδον καὶ χυδαίεστρον Σαμόλαδον, Σησάμινον ἔλαιον, Ἑλλ. (Διοσκορίδ. αὐτόθ. κκι I, 41). Ἡ σκευασία του ἱσορεῖται ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 29, pag. 427). Ὁ Διοσκορίδης κρίνει τὴν σκευασίαν τοῦ Σησα-

μίνου ἐλαίου, ὡς εὖρημα τῶν Αἰγυπτίων. Τοῦτο μὲ βάλλει εἰς ὑποψίαν μὴ καὶ τὸ Σήσαμον ἦναι λέξις Αἰγυπτιακῇ, ἢ καὶ Ἀσιανῇ, ὡς τὸ ὑπωπτεύθη καὶ ὁ Οὐόσσιος, ἐπειδὴ καὶ οἱ Τοῦρκοι Σου σάμ. ὀνομάζουν τὸ Σήσαμον, καὶ Σου σα μελ-βὰ τὰ ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενα ἢ μ' αὐτὸ ἐπισκονισμένα μελί-πηκτα, τὰ ἀπὸ τούς παλαιούς Ἕλληνας ὀνομαζόμενα Σησα-μίδας, Σηλ.

Ἐκθλίβομεν σήμερον (ὡς εἶπα) καὶ ἔλαιον ἀπὸ τὸ Σησάμιον, ὡς οἱ Αἰγύπτιοι, ἐκεῖνοι διὰ σπάνιν ἴσως ἀληθινοῦ ἐλαίου, ἡμεῖς διὰ νὰ τὸ μεταχειρίζώμεθα εἰς τόπον τούτου τὴν Τεσσα-ρακοστήν.

Ἡ ὑποσάβμη (marc) τοῦ Σησαμολάδου ὀνομάζεται Τουρ-κοχυδαῖσι Ταχίνι. Τὸ κακόμοιρον τοῦτο Ταχίνιον, ἀναδεύουν οἱ εὐλαβέστατοι νηστεῖται μὲ τὰ ροφήματα (potages), μὲ τὸ σίραιον (raisiné), καὶ τὸ τρώγουν μὲ πληροφορίαν ὅτι εὐα-ρεςοῦν εἰς τὸν Θεόν, ἀπεχόμενοι ἀπὸ ἡδύτερα καὶ ὑγιεινότερα φαγητά.

ΣΗΣΑΜΟΛΑΔΟΝ (Χυδ. Σαμόλαδον). Ζ. Σησάμι
ΣΙΝΤΕΦΙ. Ζ. Ζάμβυξ.

ΣΙΤΑΡΕΪΩ.

ΣΚΑΛΕΪΩ. Ζ. Ἀσκάλευτος.

ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Ἀσκάλευτος.

ΣΚΑΡΛΑΤΟΝ. Ζ. Πρινοκόκκιον.

* ΣΚΑΡΟΒΟΤΑΝΟΝ, ὀνομάζουν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην τὰ φύλλα τῶν Φασωλίων (haricots), διότι τὰ μεταχειρίζον-ται εἰς τὴν ὀψάρευσιν τοῦ Σκάρου (Scare), γεμίζοντες τοὺς σκύρτους μ' αὐτά (BELON, *Observat.* I, 8, pag. 20).

ΣΚΕΠΑΣΤΗ, οὐσ. Σηλ. Δ. Τὸ ἐρμηνεύει διὰ τῆς Γαλλι-κῆς λέξεως, Appentis, καὶ φέρει μαρτυρίαν τὸν Εὐσάβιον, ὅστις ἐξηγεῖ τὴν Κλισίαν τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. σ', 589) διὰ

τοῦ Σκεπασή. — 2) Σκεπασήν ὀνομάζουσι σήμερον πολλοὶ τὴν κοιν. καὶ Ἑλλ. Στέγην (toit). Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 545.

ΣΚΟΡΔΑΛΙΑ. Ἐπαράβαλλα ἄλλοτε (Ἄτακτ. I, σελ. 135) τὴν συνήθη σήμερον εἰς ἡμᾶς Σκοροδάλιαν ἢ Σκοροδαλατίαν (aillade) μὲ τῶν παλαιῶν τὴν Σκοροδόλμην. Ἀλλ' ἴσως ἡ Σκοροδόλμη ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ μὲν τοῦτο τὴν φύσιν, διάφορον ὅμως τὴν κατασκευὴν, καὶ ὁμοίαν τῆς εἰς τοὺς Τούρκους συνήθους κατασκευῆς. Οὗτοι κοπανίζουσι σκόρδα καὶ ἄλας ἐνταυτῷ, ξηραίνουν τὸ κοπανισμένον, καὶ τὸ μετακοπανίζουν, καὶ τὸ φέρουσι μαζῇ των ταξιδεύοντες, εἰς θερμάτινα σακκύλλια, διὰ νὰ ἀλατίζωσι τὰ φαγητά των (Ἰδε BELON, *Observat.* III, 25, pag. 422).

* ΣΚΟΤΙΔΙΑΖΕΙ, τρίτ. προσ. συνών. τοῦ Σκοτινιάζει.

ΣΚΟΥΤΑΡΙΟΝ, Δ. Σ. (bouclier), Ἀσπίς, Ἑλλ. Ἐξηγήθη (Ἄτακτ. I, σελ. 60) ὅτι εἶναι τὸ Σκυτάριον, ὑποκορ. τοῦ Σκύτος. Τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον, ὅστις τὸ φέρει καὶ μονοφθόγγως, « Ἀσπίδα, σκυτάριον, ἢ ὄπλον » καὶ διφθόγγως, « Ἀσπίς, ὄπλον πολεμικόν, τὸ σκουτάριον ». Ἐλέγετο καὶ Θυρεὸς, Ἑλλ. « Θυρεὸς, ἀσπίς ἢ σκουτάριον » λέγει ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος. Ἀλλ' ὁ Θυρεὸς ἦτο μακρὰ ἀσπίς, σκεπάζουσα ὅλον τὸ σῶμα ἄνωθεν ἕως κάτω, ἢ ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς Γάλλους Pavois, ὅθεν τῶν Γραικορωμαίων τὸ Παδάτιον, Δ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος παραγγέλλων τὴν πίσιν, ἔλαβε τὴν μεταφορὰν ἀπὸ τὸν Θυρεὸν, καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν ἀσπίδα, « Ἀναλαβόντες τὸν Θυρεὸν τῆς πίσεως » (Πρὸς Ἑφ. σ', 16). Πολλάκις ὅμως ὀνομάζεται ἀδιαφόρως Ἀσπίς ἢ Θυρεὸς τὸ πολεμικὸν ὄπλον τοῦτο.

Εἰς Θυρεὸν ἢ ἀσπίδα ἀνέβαζαν οἱ δορικτήτορες Φράγκοι τοὺς ἡγεμόνας των, ὅτε τοὺς ἀνηγόρευαν βασιλεῖς. Οὕτως ἀνηγορεύθη, εἰς Θυρεὸν ἀναθασμένος, ὁ αἰμοδόρος Χλοδοβέχος

ἡ Κλόβις (Clovis) κατὰ τὴν ἑκτὴν ἑκατονταετηρίδα, ἀφοῦ ἔσφαξε πολλοὺς ἄλλους ἡγεμόνας ὁμογενεῖς καὶ συγγενεῖς του, καὶ ἐπαινέθη (λέγει ἡ ἱστορία) ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους, καὶ ἐπανηγυρίσθη σχεδὸν ὡς ἅγιος, διότι εἶχε καταπλουτίσειν τὴν ἐκκλησίαν ὁ ληστὴς καὶ φονεὺς βασιλεὺς (DULAURE, *Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris*, tom. I, pag. 372-384). Εἰς θυρεὸν ἀνεβάσθη πρὸ τούτων καὶ ὁ Ἰουλιανὸς εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅτε ἀνηγορεύθη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας του βασιλεὺς.

Τὸ ἔθος τοῦτο ἐκράτησεν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους αὐτοκράτορας ἕως Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου, ἡγουν περὶ τὰ τέλη τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος (ἔτ. 491), τοῦ ὁποίου τὴν σέψιν ἱσορεῖ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος (Ἑκθ. τῆς βασιλ. τᾶξ. I, σελ. 423) « Ἐσηκώθη οὖν ἐπάνω τοῦ σκουταρίου »
 » ἰστάμενος... καὶ μετὰ τοῦτο κατῆλθεν ἐκ τοῦ σκουταρίου,
 » καὶ εἰσῆλθε πάλιν ἐν τῷ τρικλίνῳ, ἔνθα ἐφόρεσε τὰ βασιλικά·
 » καὶ ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος ἐποίησεν εὐχὴν, καὶ τὸ Κύριε
 » ἐλέησον ἐλέχθη, καὶ περιέθηκεν αὐτῷ τὴν χλαμύδα τὴν
 » βασιλικὴν, καὶ τὸν σέφανον τὸν διάλιθον... καὶ ἡσπάσατο
 » τὸν δῆμον, καὶ ἔκραξαν πάντες, *Auguste* σεβαστέ! ». Ἐδιακόπη ἔπειτα τὸ ἔθος, ὡς εἰκάζει ὁ Ρεΐσκιος (Σημ. εἰς Κ. Πορφυρογενν. σελ. 442) μέχρι τῆς δεκάτης τρίτης ἢ δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε (ἔτ. 1325) φαίνεται πάλιν ἐπὶ τῆς σέψεως Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου, τοῦ δευτέρου, ἱσορούμενον ἀπὸ τὸν Καντακουζηνὸν (Ἱστορ. I, 41, σελ. 196, ἔκδ. 1828) « Τοῦ μέλλοντος χρισθήσεσθαι βασιλέως ἐπὶ »
 » ἀσπίδος καθεσθέντος, ὁ βασιλεὺς καὶ πατὴρ τοῦ ἀναγορευ-
 » ομένου, εἴ γε περίεσι, καὶ ὁ πατριάρχης τῶν ἐμπροσθίων
 » μερῶν ἐπιλαμβανόμενοι τῆς ἀσπίδος, τῶν δ' ἐπιλοιπῶν οἱ
 » ἐν ἀξιώμασι ὑπερέχοντες δεσπότες τε καὶ σεβαστοκράτορες,

» εἴπερ εἰσὶν, ἥ οἱ ἐπιφανέσονται μάλιστα τῶν συγκλητικῶν,
 » καὶ μετεωρίσαντες ὡς ἓν μάλιστα αὐτὸν ἅμα τῇ ἀσπίδι,
 » τοῖς πλήθεσιν ἐπιδεικνύουσι τὸν βασιλέα πάντοθεν περιζα-
 » μένοις ».

* ΣΚΥΛΟΣΤΑΨΥΛΟΝ. Ζ. Βρομοδότανον.

ΣΜΑΪΔΙ. Ζ. Μασγίδιον.

ΣΟΔΙΑΪΩ.

ΣΟΛΟΜΟΝΙΑ. Ζ. Ζηντζάνα.

ΣΟΛΩΜΩΝΙΚΗ (clavicule de Salomon). Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 527), περὶ τῆς Σολωμωνικῆς πρόσθεσε τὴν ὁποίαν οἱ Γραικορωμαῖοι εἶχαν ὑπόληψιν περὶ αὐτῆς, ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Χωνιάτην (παρὰ τῷ CRUSIUS, *Turcogræc.* pag. 503) « Ἐάλω δὲ καὶ βίβλον Σολομώντιον » ἀνελίττων· ἥτις ἀναπτυσσομένη τε καὶ διερχομένη, κατὰ » λεγεῶνας συλλέγει καὶ παρίσῃσι τὰ δαιμόνια, συχνάκις » ἀναπνυθανόμενα, ἐφ' ὅτῳ προσκέκληνται, καὶ τὸ ἐπιτατ- » τόμενον ἐπισπεύδοντα περατοῦν, καὶ προθύμως δρωῦντα τὸ » κτελευόμενον. » Τὴν ὠνόμαζαν βαρβάρως καὶ Κλαυέκουλαν ἢ Κλαδίκουλαν.

ΣΟΡΜΠΑ. Ζ. Οὔβα.

ΣΟΥΜΑΚΙ. Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 483) πρόσθεσε τὰ ἐξῆς ἀπὸ τὸν Βελώνιου (Observat. I, 6, pag. 181, § 52, pag. 113-114. II, 35, pag. 238): Οἱ μεταχειριζόμενοι τὸν καρπὸν τοῦ Σουμακίου ἢ Ροιδίου ὡς ἄρτυμα φαγητῶν, τὸν ἀποφλουδίζουν, ἀφοῦ πρῶτον τὸν ξηράνωσι, καὶ ρίπτοντες τὸ περιεχόμενον κοκκίδιον, φυλάσσουν μόνον τὸ ἀποφλούδισμα, ὡς χρήσιμον εἰς ἄρτυσιν φαγητῶν. Χρησιμεύει ἀκόμη τὸ Σουμάκιον εἰς τὴν βυρσοδέψῃσιν· διὰ τὴν ὁποίαν οἱ μὲν Αἰγύπτιοι μεταχειρίζονται,

ὡς λέγει, τοὺς λοβοὺς τοῦ φυτοῦ τῆς Ἀκακίας, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατολῆς τοὺς κάλυκας τῶν βαλάνων τῆς φηγοῦ (Esculus), οἱ Σκλαβόνοι τὰ μαῦρα μύρτα, οἱ Μιτυληναῖοι, καὶ οἱ Φρύγες τὸν φλοιὸν τῆς ἀγρίας πεύκης (Picea) καὶ οἱ Γάλλοι τὸν φλοιὸν τῆς δρυὸς (chêne).

ΣΟΥΣΟΥΡΑΔΑ, Σ. Δ. ὁ Κνιπολόγος, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν (Ἀριστοτέλ. Περί ζ. ἱσορ. VIII, 5, § 4) τῶν φυσιολόγων ὁ Picus varius (grimpereau, κατ' ἄλλους Gobe-mouchers). Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 19, pag. 24) τὸν ἤκουσεν ὀνομαζόμενον Σουσουράδα. Τοῦτο ἐμφανίζει τὸ Ἑλλ. Σεισοῦρα· ἀλλὰ τὸ Σεισοῦρα ἐτάχθη εἰς τὰ διζαζόμενα ἀπὸ τὸν Σνεϊδέρον ὡς ἀμάρτυρον. Ἀντὶ τούτου μαρτυρημένα σώζονται τὸ συνών. Σεισοπυγίς τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ, καὶ τὰ ἀρχαιότερα τούτου συνών. Ἰυγξ καὶ Κίγκλος, Ῥώμ. Motacilla (hochequeue) « Κίγκλος (λέγει ὁ Σουΐδας), » ὄρνεον πολλὰ τὴν ὁσφὺν κινοῦν, ὃ τινες Σεισοπυγίδα » καλοῦσι κ. τ. λ. » καὶ « Ἰυγξ, τὸ ὄρνεον, τὸ λεγόμενον » Σεισοπυγίς ».

ΣΠΑΡΑΓΚΙΑ ἄγρια. Ζ. Κορρόουδα.

ΣΤΑΦΥΛΙΑΔΑ. Ζ. Πατζός.

ΣΤΑΦΥΛΙΟΝ ΕΠΙΤΑΚΟΙΛΟΝ, ὀνομαζόμενον βότρυ κορμοῦ εἶδους ἀμπέλου, ἣτις φέρει συνάμα ἄνθος καὶ καρπὸν εἰς διαφόρους βαθμοὺς ὠριμότητος, ἐκ τῆς ὁποίας δηλαδὴ ὀρέπεται ἐνταυτῷ καρπὸς βρώσιμος, ἀγουρίδα, καὶ ἄνθος, ὡς νὰ ἐγεννῶντο ἀπὸ ἐπτά, ἤγουν πολλοὺς καὶ διαφόρους κορμούς (ceps) ἢ κοιλίας.

* ΣΤΑΦΥΛΟΝΑ ἤκουσαν οἱ περιηγηταί (δὲν ἐξεύρω ἂν ἄρσ. ἢ Θηλ. ὁ Σταφυλώνας ἢ ἡ Σταφυλώνα), κατὰ τὸν Ἀγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxix) τὸν Δαῦκον, Ἑλλ. ἡ Σταφυλῖνον, Ἑλλ. παλαιὰ ὀνομαζόμενον

καὶ σήμερον κοινῶς Δαυκὶ καὶ Λαυκί, Σ. (κατὰ τὸ παλαιὸν Δάφνη καὶ Λάφνη). Εἶναι τῶν νέων φυτολόγων ὁ *Daucus Carotta*, ἢ *Pastinaca* (*Carotte*). Διοκλῆς ὁ Καρύσιος, ἱατρός, ἀκμάσας περίπου διακόσια πεντήκοντα ἔτη πρὸ Χριστοῦ, τὸν ὀνομάζει καὶ πλεοναστικῶς, Ἀσαφύλινον, Ἑλλ. Λέγει δὲ ἀμέσως (Διοκλ. παρ' Ἀθην. IX, σελ. 371), « Τὸ δὲ » Καρωτὸν καλούμενον, μέγας δ' ἐς καὶ εὐανξῆς σαφυλῖνος, » εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ Σταφυλίνου κ. τ. λ. ». Τὸ Καρωτὸν [*Carotte*] ὀνομάζεται σήμερον, Δαυκίον καὶ Λαυκίον (Δαυκὶ καὶ Λαυκί, Σ.).

Τὸ Δαυκίον λοιπὸν καὶ ἡ Σταφυλόνα (Δαῦκος ἢ Καρωτὸν ἢ Σταφυλῖνος) ἴσως δὲν διαφέρουν πλὴν ὅ,τι διαφέρει τῶν Γάλλων ἡ *Carotte jaune* ἀπὸ τὴν *Carotte blanche*. Ἄλλοι νομίζουν ὅτι ὁ Σταφυλῖνος εἶναι ἡ *Pastinaca silvestris* (*Carotte sauvage*), ὁ δὲ Δαῦκος ἢ *Pastinaca Sativa* (*carotte cultivée*). Ἰδὲ *Dictionnair. d'Histoire. natur.* ἐκδ. Déterville, 1817, tom. XXV, pag. 36).

ΣΤΕΓΗ. Ζ. Σκεπασή.

ΣΤΕΚΟΪΜΕΝΑ. Ζ. Μούλι.

ΣΤΕΨΙΣ καὶ κρίσις τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων.
Ζ. Σκουτάριον.

ΣΤΙΧΟΧΑΡΤΙΟΝ.

ΣΤΟΜΑΧΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Κρομμυδόφυλλον.

ΣΤΡΑΓΆΔΙΑ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΣΤΡΆΤΑ. Ζ. Ὁδοσρωσία.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ. Ζ. Νιφέα.

ΣΤΡΈΜΜΑ. Μέτρον γῆς γεωργησίμου, τοῦ ὁποίου τὰ δύο τρίτα ἐξισοῦνται περίπου μὲ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Jugerum* (Ἰδ. Κούμαν, Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπίν. πράξ. τόμ. 2, σελ. 436).

Τὸ Jugerum τοῦτο λέγεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους Arpent, καὶ ἐξηγεῖται μέτρον γῆς ὅσον δύο βώδια ἐμποροῦν νὰ ἀρωτριάσωσιν εἰς μιᾶς ἡμέρας διάστημα. Ὡς ἀπὸ τὸν ζυγὸν (joug) τῶν βωδίων τὸ Jugerum, οὕτως ἀπὸ τὴν σροφὴν τῶν αὐτῶν τὸ Στρέμμα. Κατὰ τὸν Ἰσίδωρον (Origin. XV, 15, pag. 1204) « Ab eo quod est junctum, jugeri » nomen accepit. *Jugerum* autem constat longi-
 » tudine pedum ducentorum quadraginta [240],
 » latitudine centum viginta [120]. » Τὰ Γλ. φέρουν « Arpendia, πλέθρα » καὶ « Arvipendium, σχοῖνος » γεωμετρικὸς » καὶ « Πλέθρα, jugera, arpendia ». Ἀλλὰ τὸ Πλέθρον τῶν Ἑλλήνων ἐκτιμᾶται 100 πόδας Ἑλληνικοὺς (104 Ῥωμαϊκοὺς), κατὰ δὲ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. λ', σελ. 849) 120 πόδας. — 2) * Στρέμμα συνών. τοῦ Νευροκαβαλίκευμα, Σ. (entorse), Γάγγλιον, Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡσύχιον: « Γαγγάλιον (γρ. Γάγγλιον), νεύρου συστροφή. »

ΣΤΡΙΓΛΟΒΟΤΑΝΟΝ. Ζ. Ἀκόνιτον.

ΣΤΥΛΙΤΗΣ.

ΣΥΓΚΟΪΡΙΟΝ. Ζ. Ζαγάριον.

ΣΥΝΛΞΑΡΙΟΝ, οὐδέτ. οὐσ. συναγωγὴ ἱσοριῶν βίου καὶ πολιτείας διαφόρων ἀγίων (la Fleur des saints ἢ Légende).

ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ, Θηλ. πληθ. ὠνόμασε τίς τὰ συστήματα τῶν τεχνιτῶν τὰ ἄλλως λεγόμενα τουρκοχυδαῖς Ἰσινάφια, ἠθέλησε δηλαδὴ νὰ ἐξελληνίσῃ τὴν βάρβαρον λέξιν, ἀναπλάσσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὸ Συνάπτω (joindre) ῥῆμα. Ἡ λέξις ὅμως εἶναι Τουρκικὴ (Ἰσινάφ) συνώνυμος ἄλλης συνήθους λέξεως Ρουφέτια, ὁμοίως Τουρκικῆς (Ρουφét). Οἱ Γραικορ. τὰ ὠνόμοζαν Σωματεῖα (Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 586). Συνάφειαν ὁ παρακμάζων Ἑλλ. ἔλεγε τὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς σύζευξιν

(coût). Ἴδε Encyclopédie moderne, V. Maîtrises, tom. XV, pag. 489.

* ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΩ. Ζ. Ἀσύνδοτος.

ΣΥΝΟΔΙΑ. Ζ. Κερβάνι.

* ΣΥΝΟΔΟΠΟΡΙΑ. Ζ. Κερβάνι.

ΣΥΡΤΟΣ. Ζ. Γυρισός.

ΣΥΣΓΟΥΔΟΝ, ἡ Σύσγουρδον. Ζ. Τριψίδιον.

ΣΦΑΓΝΟΝ. Ζ. Μασαλευτική.

ΣΦΑΚΙΔΑ, D. τὸ ἐξηγεῖ verrue, καὶ τὸ παράγει ὀρθῶς ἀπὸ τὸ Φακός, Ἑλλ. (Ἄτακτ. II, σελ. 118 καὶ 350-351).

ΣΦΑΛΑΓΓΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Βρούβη.

* ΣΦΗΚΩΜΑ, οὐσ. οὐδέτ. Δ. (ficelle) « Σφήκωμα, ὃ » ἐστὶ σχοινίον λεπτὸν » (Δ. σελ. 645). « Σφήκωμα, » πύκνωμα· καὶ ὁ δεσμός » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Σφηκῶσαι » τὸ δῆσαι κ. τ. λ. » ὁ Φώτιος.

ΣΦΟΝΔΥΛΙ καὶ ΣΦΕΝΔΥΛΙ, Σ. Σφονδύλιον, ὑποκορ. τοῦ Σφόνδυλος, Ἑλλ. καὶ Ἀττικῶς, Σφόνδυλος, Ἑλλ. (ver-tèbre), « Σφόνδυλοι, αἱ ἀρμοгаὶ τῶν μελῶν... τὰ τῆς ῥάχews » ὅς ᾧ κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. — 2) Σφονδύλι, Σ. τὸ προσαρμοζόμενον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀδρακτίου βαρύδιον (bouton du fuseau, ἡ peson, ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Βελώνιος, Observat. I, 46, pag. 95), παρομοιάζων αὐτὸ μὲ ἡμισυ ἀπιδίου κομμένου πλάγια. Σφόνδυλος, Ἑλλ. « Νῶτον συνεχές » ἐνός Σφονδύλου ἐπεργαζομένους περὶ τὴν ἡλακάνην » (Πλάτ. Πολιτικ. X, σελ. 616), καὶ « Ὡσπερ σφόνδυλος » περὶ ἄτρακτον » (Θεοφρασ. Περὶ φ. ἰσop. III, 16, § 4, σελ. 110).

ΣΧΙΝΟΠΟΥΔΙ. Ζ. Κίχλα.

Τ.

ΤΑΒΛᾶΣ ἢ ΤΑΜΠΛᾶΣ, ἄρσ. (cabaret rond de métal) ἀπὸ τὸ Tablā τῶν Τούρκων, οὗτοι δὲ ἀπὸ τὸ Tabula, Ῥώμ. (table), ὅθεν καὶ ἡμεῖς τὸ Τηλ. Τάβλα, Τράπεζα, Ἑλλ. (table) καὶ τὸ Ταβλίον.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ. Ζ. Χριστιανοί.

ΤΑΡΧΟΝ, Δ. φυτὸν μαρτυρούμενον, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐξηγούμενον καθαρὰ ἀπὸ φερομένην μαρτυρίαν τοῦ Ψελλοῦ :
 « Τὸ Ταρχὸν θερμὸν ἐστὶ καὶ ξηρὸν κατὰ δευτέραν ἀπόφασιν,
 » ὑπάρχον δύσπεπτον, διὰ τὸ γαιώδη φησὶν (γρ. φύσιν)
 » ἔχειν αὐτοῦ τὸ σῶμα, πρὸς ἣν ἀφοροῦντές (γρ. ἀφορῶντές)
 » τινες ψυχρὸν ἔφησαν τοῦτο· ἐστὶ δὲ φυσῶδες καὶ κακόχυμον ».
 Προσθέτει ὁ Δ. ὅτι τινὲς τὸ ἐξήγησαν Πύρεθρον (pyrèthre).
 Ἰσως εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Σ. Τροχόν.
 Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 620.

ΤΑΤΟΥΛΑ. Ζ. Ἄρμαλα.

*ΤΑΧΙΝΙΟΝ. Ζ. Σησάμι.

ΤΕΝΔΑ, Σ. Δ. καὶ Τέντα, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Tenda (Tente), Σκηνὴ, Ἑλλ. Φέρει ἀπὸ τὸν Σουΐδαν : « Τένδα παρ' ἡμῖν, οἰκία ἐκ λίνου » καὶ « Παπυλαιῶνος, σκηνῆς, ἥτοι »
 » τένδας. » Τὸ Παπυλαιῶν ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 384).

TENEKÉS. Ζ. Πάφιλος.

ΤΕΝΤΑ. Ζ. Τένδα.

ΤΕΡΝΕΜΕΝΤΟΝ. Ζ. Τζουπτρα.

*ΤΕΣ (Thé). Ζ. Φασκομηλία.

ΤΕΦΛΙΤΙ γένος ὄψεως, Τύφλωψ καὶ Τυφλίνης, Ἑλλ. καὶ

Τυφλῖνος, παρακμαζ. Ἑλλ. ὠνομάζετο καὶ Κωφίας, ἀρσ.
Ἑλλ. Τὸ πρῶτον ὄνομα ἔσωσεν ἡ σημερινή γλῶσσα ἀλλοιωμένον
εἰς τὸ Τεφλίτι κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 31,
pag. 70). Τὸ δεύτερον ἤκουσαν ἄλλοι περιηγηταὶ ὀνομαζόμενον,
Κουφὴ, θηλ. (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περὶ ζ. ἰσorp. VI, 12, 4,
μὲ τὰς σημ. τοῦ Συνειδέρου, καὶ Αἰλιαν. Περὶ ζ. ιδιότητ. VIII,
13 μὲ τὰς σημ. τοῦ αὐτοῦ).

Εἶναι τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων ἡ Cæcilia (Τυφλή). Οἱ
νέοι ζωολόγοι τὴν ὠνόμασαν Anguis fragilis, ἔχουν Ὅφεις
εὐθραυστος.

ΤΕΦΡΑ. Δ. λέξ. Μνημοῦρι.

ΤΖΑΠΑ, Σ. Δ. καὶ ὑποκορ. Τζαπίον, Σ. Δ. Δὲν εἶναι ἀπὸ
τὸ Ἰταλικὸν Zappa, ὡς κρίνει ὁ Δ. ἀλλ' ἀπὸ τὸ Σκάφα,
Σκαπίον, Ἑλλ. Ζ. Λίσκος.

ΤΖΟΥΖΩ. Ζ. Λυχνιάριον.

ΤΖΟΥΔΟΪΦΙ. Ζ. Φοῦντα.

ΤΖΟΥΣΤΡΑ καὶ ΤΖΟΥΣΤΡΙΑ, Δ. ἐλέγετο βαρβάρως
ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους, ἡ διὰ λόγῃς πανηγυρικὴ γυμνα-
σία, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Giostra (jouste), ὅποια γίνεται εἰς
τὰ Γαλλισιὶ λεγόμενα Carrousel καὶ Tournois, ἂν καὶ ὁ
Σαλμάσιος ἐξεναντίας ἰσχυρίζετο, ὅτι τὸ Giostra ἐφθάρη ἀπὸ
τὸ Ζώστρα ἢ Ζούστρα, καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Διώστρα, Ἑλλ. Τὰ δὲ
Tournois, τὰ ὠνόμασαν Τερνεμέντα, Δ. ἀπὸ τοῦ παρ-
ακμάζοντος Λατινισμοῦ τὸ Torneamenta. Οἱ δορικτήτορες
τῆς Γαλλίας Φράγκοι τὰ ἔφεραν πρῶτοι εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅθεν
ἐπέρασαν καὶ εἰς τὰς ἡγεμονικὰς αὐλὰς τῆς λοιπῆς Εὐρώπης,
πλὴν τῆς αὐλῆς τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων. Ἀλλὰ καὶ
οὗτοι τελευταῖον κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα τὰ
ἐδέχθησαν ἀπὸ τοὺς συνοδεύοντας Ἄνναν τὴν ἀπὸ Σαβαυδίας (Sa-
voie) νύμφην, μέλλουσιν νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ τὸν αὐτοκράτορα

Ἀνδρόνικον Παλαιολόγον τὸν νέον (ἔτ. 1326) « Καὶ τὴν λεγο-
 » μένην Τζουστρίαν καὶ τὰ Τερνεμένα αὐτοὶ πρῶτοι
 » ἐδίδαξαν Ῥωμαίους οὕτω πρότερον περὶ τῶν τοιούτων εἰ-
 δότας οὐδὲν » (Καντακουζην. ἱστορ. I, 42, σελ. 205, ἔκδ.
 1828).

ΤΗΓΆΝΙΟΝ. Ζ. Ξεροτήγανα.

* ΤΗΛΙ, ἤγουν Τήλιον, ὑποκορ. τοῦ Τήλεις, Ἑλλ. σημαί-
 νοντος τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Τήλιον (*fenugrec*), κατὰ τὸν Ἄγγλον
 μεταφραστὴν τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. lxiv).
 Συνών. τοῦ Αἰγόκερως, Ἑλλ. κοιν. Μοσχοσίταρον (Ἄτακτ. IV,
 σελ. 331). Ἀλλὰ γράφει τὸ Τήλεις, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου,
 Τύλη, ἀκολουθήσας τὴν καὶ εἰς τὸν Θεόφραστον εὐρισκομένην
 ἀπλὴν γραφὴν, καὶ τὸ ἐξηγεῖ κατὰ τοὺς νεωτέρους φυτολόγους
Trigonella, *foenum græcum*, ἀνωτέρω δὲ (*Idem*,
 pag. xxxvi), πάλιν τὴν αὐτὴν γραφὴν Τύλη, *Trigonel-*
la polycerata.

ΤΙΜΑΡΙΩΤΑΙ. Ζ. Θυματόν.

ΤΟΥΓΙ ἢ ΤΟΥΪ. Ζ. Τούφα.

ΤΟΥΛΟΥΜΟΤΥΡΙΟΝ. Ζ. Δερματίσι.

ΤΟΥΡΚΟΚΑΛΟΓΗΡΟΙ. Ζ. Δερβίσης.

ΤΟΥΦΑ ἢ ΤΥΦΑ, Δ. (Ζ. Φοῦντα). Πιθανὸν ὅτι ἐκ τού-
 του παράγεται καὶ τὸ Τούϊ ἢ Τούγι (Τουῖ, Σ.) τὸ σημαῖνον
 οὐράν ἀλόγου κρεμαμμένην ἀπὸ σημαίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν τιμᾶ ὁ
 Σουλτάνος τοὺς Σατράπας. Ἡ ἀνωτέρω τιμὴ εἶναι ὁ Τριῶν
 τουγιῶν Πασᾶς (Οὔτσ Τουγιοῦ Μπασᾶ), ἡ δευτέρα
 μετὰ ταύτην ὁ Δύο τουγιῶν Πασᾶς.

ΤΡΑΓΆΚΑΝΘΑ. Τῆς τραγακάνθης τὸν ὀπὸν (*gomme*
adragant) μεταχειρίζονται εἰς τὴν Προῦσαν τῆς Βιθυνίας
 (*ville de Pruse*), διὰ νὰ ζιζιδόνωσι τὸ μετᾶξιον (*BELON*,
Observat. III, 49, pag. 456).

ΤΡΑΓΑΡΙΓΑΝΙ, ἡ Τραγορίγανος, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (III, 35), ὅστις τὴν εὑρίκειν εἰς τὴν Κιλικίαν, εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ τὰς νήσους, Κρήτην, Κῶν καὶ Χίον, καὶ τὴν παρομοιάζει μὲ τὴν κυρίως Ὀρίγανον, ἢ μὲ τὸ ἄγριον Ἑρπυλλον. Τὴν ἐγνώρισε καὶ ὁ Βελώνιος (Observat. 62, pag. 140) καὶ τὴν ἤκουσ' ὀνομαζομένην Τραγαρίγανι (Tragarigani). Οἱ νέοι φυτολόγοι τὴν ὠνόμασαν thymus tragoriganum.

ΤΡΑΧΑΝᾶΣ, Trachana καὶ Tracana γράφεται ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 59, pag. 133, καὶ II, 7 et 92, pag. 184, καὶ 338). Τὸ παρομοιάζει μὲ τὴν Μάξαν τῶν παλαιῶν, καὶ τὸ ἐξηγεῖ, « Εἶδος τι σίτου, σκευαζόμενον » μὲ ὀξυνόγαλον, ἔπειτα ξηραίνόμενον, καὶ φυλασσόμενον εἰς » χρῆσιν ». Ὁ Δουκάγγιος ἀπατήθη ἐξηγήσας τὸν Τραχανάν, Εἶδος ἡδύσματος (condimenti genus). Δὲν εἶναι ἡδυσμα, ἀλλὰ ρόφημα (potage), ὁ γνωστὸς εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας Τραχανᾶς. Τραχανά, κατὰ σοιχείων μετὰθεσιν, τὸν ὀνομάζουν καὶ οἱ Τοῦρκοι, λαβόντες τὴν λέξιν ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, χυδαῖσμένην ἀπὸ τὸ Τράγος, Ἑλλ. καρπὸς σιτηροῦ φυτοῦ (Διοσκορίδ. II, 115) λεγομένου καὶ αὐτοῦ ὁμωνύμως Τράγου, συνωνύμου τῆς Ὀλύρας (épautre, ἢ espèce d'épautre). Λέγει ὁ Γαληνὸς (Περὶ τροφ. δυνάμ. I, σελ. 313) « Τὴν εὐγενεστάτην ὀλύραν, ὅταν ὡς χρὴ πτίσσωσι, τὸν » ὀνομαζόμενον τράγον ποιοῦσιν » • ὅπου προσθέτει, ὅτι οἱ χωρικοὶ ἔπλασαν ἀπὸ τὴν ὀλύραν καὶ ἄρτον, καὶ τὸν ἐπωνόμαζαν Ὁξυγαλάκτινον, πιθανὸν διότι τὸν ἐσκεύαζαν μὲ τὸ ὀξύγαλα (lait caillé), ὡς καὶ σήμερον σκευάζεται ὁ Τραχανᾶς. Ἄλλοῦ δὲ (Ὑπομνημ. εἰς τὸ Ἱπποκράτ. Περὶ διαίτ. ὁξ. σελ. 43) λέγει, ὅτι ἐγίνετο ἀπὸ τὴν Ζειάν « Ζειῶν, ἐξ ᾧ » ὁ καλούμενος τράγος γίνεται » διότι ἡ Ζειᾶ εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ Ὀλύρα, ἢ ὀλίγον διαφέρει ἀπ' ἐκείνην (Ἡρόδοτ. II,

36). Τρύγιν ὀνομάζει τὸν Τράγον ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ διαίτ. II, § 12, σελ. 217 Linden) « Ἡ τρύγιν κουφοτέρα » πυρῶν, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς γενόμενα (γρ. γινόμενα) ὅμοια » τῶν ἐκ τῶν πυρῶν ». Ὁ Τραχανᾶς σκευάζεται ἀπὸ ζειᾶν βρασμένην πρῶτον μὲ ὀξυνόγαλον, καὶ ξηραίνομένην ἔπειτα διὰ νὰ τὴν μεταχειρίζωνται βράζοντες πάλιν εἰς ῥόφημα. Τραχανᾶν ἢ Τράγον ἐσκεύαζαν ἔτι καὶ ἀπὸ τὸ λεγόμενον ἰδίως σιτάριον (froment), ὡς ἔκαμναν οἱ Καμπανοὶ τῆς Ἰταλίας καὶ οἱ Αἰγύπτιοι κατὰ τὸν Πλίνιον : Simili modo ex tritici semine tragus fit, in Campania dumtaxat et in Ægypto (PLIN. XVIII, 7, 12, § 16).

Τὸ δὲ Bohourt ἢ Bouhourd τοῦ Βελωνίου (ibid et II, 62, pag. 338) προφέρεται ἀπὸ μὲν τοὺς Τούρκους, Μπουργούλ καὶ Μπουλγούρ (Burghul et Bulghur), ἀπὸ δὲ τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι ἀναγκάζονται κάμποτε νὰ τουρκοχυδαίῳσι τὸ ὀνομάζουν Πληγούρι (Ἄτακτ. IV, σελ. 439 καὶ 688).

* ΤΡΑΨΑΛΟΣ. Ζ. Μαλάκια.

ΤΡΕΧΩ. Παροιμ. « Οὐτ' ὅποιος τρέχει, οὐτ' ὅποιος » θέλει ».

ΤΡΙΚΟΚΚΙΑ, τὰ Μέσπιλα ἢ γένος Μεσπίλων, Μέσπιλα, Ἑλλ. (nèfles) διὰ τοὺς περιεχομένους εἰς τὸν καρπὸν τρεῖς κόκκους. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxxiii) τὸ γράφει τετρασυνλλάβως Τρικόκκια, μὲ συνών. Ἀγλάδα. Κακῶς τὰ Γλ. « ΤΡΙΚΙΑ, τὰ μέσπιλα ». Ὁ Δ. φέρει καὶ ΤΡΙΚΕΑ καὶ ΤΡΙΟΚΟΚΑ. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι ΤΡΙΚΟΚΚΙΑ ἢ ΤΡΙΚΟΚΚΑ. Τὸ φυτὸν (néflier) Μεσπίλη, κατὰ τὸν Θεόφραστον, Μέσπιλον κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 169), ὅστις λέγει « Μέσπιλον, τὸ δένδρον... καρπὸν

» φέρον... ἔχοντα τρία ὀσάρια ἐνδοθεν· ἀφ' ὧν καὶ Τρί-
» κοκκον αὐτὸ ὀνομάζουσι κ. τ. λ. »

Τὸ συνών. Ἀγλάδα ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἀχράδα, Ἀχράς, Ἑλλ. ὄνομα τῆς ἀγριαπιδίας, διότι κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν φυτολόγων τὸ φυτὸν συγγενεῦει μὲ τὴν Ἀχράδα· ἔχει δὲ καὶ ὁ καρπὸς τοῦ τὴν αὐτὴν δύναμιν στυπτικὴν (astringente), ὡς ἐκείνης. Ὅθεν καὶ ὁ Διοσκορίδης ἔταξε τὸ Μέσπιλον ἀμέσως μετὰ τὸ περὶ ἀχράδος κεφάλαιον, λέγων περὶ ταύτης « Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικωτέραν ἀπίου » ὀνομάζων δὲ τὸ Μέσπιλον, « Κοιλίας στυγνωτικόν ».

ΤΡΙΣΆΓΙΟΝ. Ζ. Ρευματίζω.

ΤΡΙΣΤΕΓΟΣ. Ζ. Μονόστεγος.

ΤΡΙΨΪΔΙΟΝ. Τὸ ἐξήγησα ὡς ἐπίθετον τοῦ Καρυοφύλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 252). Ἄλλ' ἐνδέχεται νὰ ἦτο τοῦ Πτωχοπροδρόμου ὁ σίχος σιγμένος οὕτως,

Ἐχουσιν σάχος, σύσγουδον, καριόφυλλον, τριψίδιν,

Τὸ σάχος ἐξηγήθη, Νάρδος Ἰνδική (Nard des Indes). Τὸ Σύσγουδον, γραφόμενον ἀπὸ τὸν Δ. Σίσγουδον καὶ Σίσγουρδον (τὸ αὐτὸ ἴσως καὶ τὸ ὁποῖον ἄλλοῦ ὀνομάζει ἄρσ. Σίσονος), εἶναι, κατὰ τὸν αὐτὸν Δ. ἡ Νάρδος Κελτικὴ (nard de montagne) μαρτυρημένη καὶ ἀπὸ τὰ Γλ. « Νάρδος Κελτικὴ, τὸ σίσγουρδον ». Τὸ Καρυόφυλλον δὲν ἔχει χρεῖαν ἐξηγήσεως. Τριψίδιν ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Δ. Κινάμωμον (Cannelle). Καὶ οὕτω τὸ ἐρμήνευσε καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραστὴς Κωνσταντῖνου τοῦ Πορφυρογεννήτου (Ἐκθεσ. τῆς βασιλικ. τάξ. I, 1, σελ. 34) ὅπου ὁ λόγος εἶναι περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ μεγάλου σαββάτου, ὅτε ὁ πατριάρχης ἐμοίραζεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς συγκλητικούς ἀρώματα: « Τοῦ πατριάρχ-

» χου ἐπιδιδόντος τοῖς δεσπόταις τό, τε νάρδου καὶ τὰ Τρι-
» ψίδια... Καὶ ἐξερχόμενος [ὁ χαρτουλάριος] ποιεῖ τὴν
» διανομὴν τοῦ νάρδου εἰς τοὺς τῆς συγκλήτου κ. τ. λ. » Ζ.
καὶ Νάρδος.

ΤΡΥΓΩΝ καὶ ΤΡΥΓΟΣ. Φέρει ὁ Ἡσύχιος « ΤΡΥΓΩΣ,
» τὰς τρυγῶνας » τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διορθωθῇ ΤΡΥΓΟΥΣ,
ὄξυτόν. ἀπὸ εὐθείας ἢ τῆς Τρυγός, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. I,
σελ. 52) ὀνόματα δικατάληκτα, ὦν καὶ ὅς ἢ τῆς Τρυγῶ (ἀντί
τοῦ Τρυγῶν) ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 559) Εἰκόους
(ἀντί τοῦ Εἰκόνοος), ἀπὸ εὐθείας Εἰκῶ.

Ἡ Τρυγῶν ὀνομάζεται σήμερον, κοιν. καὶ οὐδετ. Τρυγῶ-
νιον καὶ Θηλ. Τρυγῶνα (Tourterelle).

ΤΡΩΓΩ. Ζ. Φάγω.

ΤΣΙΦΡΑ. Ζ. Κυπρίον.

* ΤΥΚΑΝΗ. Ζ. Δουκάνη.

ΤΥΡΙΝΗ, ἢ Τυροφάγος, Δ. ἡ τελευταία πρὸ τῆς μεγάλης
Τεσσαμακοσῆς ἐβδομάς, οὕτως ὀνομασθεῖσα, ἀπὸ τοῦ κυριω-
τέρου τοῦ τυρίου (fromage). Μὲ τὸ τυρίον συγχωρεῖται ἡ
βρωσίς τῶν αὐγῶν, τοῦ βουτύρου καὶ τοῦ Γάλακτος, ἀλλ' ὅχι
(ὁ Θεὸς φυλάξῃ!) τὰ κρέατα τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν τετραπόδων,
ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται τὰ αὐγά, καὶ σύρεται τὸ γάλα καὶ τὸ
βούτυρον. Οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν τὴν ἐβδομάδα ταύτην
καὶ Τυροαπόθεσιν, Δ. καὶ Ἀποτύρωσιν, Δ. Εὐρέτην
καὶ δογματισὴν τῆς Τυρινῆς νομίζουν τινὲς τὸν Αὐτοκράτορα
Ἡράκλειον, βασιλεύσαντα κατὰ τὴν ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα
(ἐτ. 610). Εὖγε τὸν Ἡράκλειον! καὶ εὐτυχῇ τὰ κυβερνώμενα
ἀπὸ τοιούτους βασιλεῖς ἔθνη! ἐπειδὴ ὡς Θεολογεῖ Συμεὼν ὁ
Θεσσαλονίκης, « Ἡ τυροφάγος ἐβδομάς διὰ τοῦτο νενομοθέτηται
» εἰς προκαθάρσιν ἡμῶν, καὶ πρὸς τὴν εἰς τὴν ἀγίαν νηστείαν
» ἐτοιμασίαν· ἵνα προκαθαρθέντες τῇ νηστείᾳ προσέλθωμεν,

» καὶ ἀπὸ βρωμάτων λιπαινόντων καὶ σαρκωδῶν πρὸς ὀλίγον
 » ἐγκρατευόμενοι, τῆς νηστείας ἀψώμεθα καθαροὶ τῆς καθα-
 » ρωτάτης, καὶ ἅγιοι τῆς ἀγνῆς » (Δουκαγγ. λέξ. Τυροφάγος).

Τὴν Τυρινὴν ἠθέλησεν ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς νὰ μετα-
 βάλλῃ εἰς κρεοφαγῆσιμον, ἂν καταλαμβάνω τὰ ἱσορούμενα ἀπὸ
 τὸν Μαλάλαν (χρόνογραφ. XVIII, σελ. 482), διότι ὁ Μα-
 λάλας οὗτος, ἂν καὶ ὁ βαρβαρώτατος ὢλων τῶν συγγραφέων
 τῆς Βυζαντίδος, γίνεται πολλάκις δυσνοητότερος τοῦ Θουκυδί-
 δου. Ἰδοὺ τί λέγει περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. « Τῷ δὲ Νοεμβρίῳ
 » μηνὶ διαστροφή ἐγένετο περὶ τῆς Ἀποκρεωσίμου. Ὁ δὲ βασιλεὺς
 » προσέταξεν ἐτέραν ἐβδομάδα προθεῖναι κρέα· καὶ πάντες
 » μὲν οἱ κρεοπῶλαι ἔσφαξαν καὶ προέθηκαν, οὐδεὶς δὲ
 » ἤσθιεν ».

ΤΥΦΑ. Ζ. Τούφα καὶ Φοῦντα.

ΤΥΦΛΙΝΗ ἢ ΤΥΦΛΙΝΗΣ. Ζ. Νεροφίδι.

Υ.

ΥΑΙΝΑ. Ζ. Κροκόττα.

ΥΛΑΣΣΩ. Ζ. Λάσσω.

ΥΠΟΔΗΣΙΑ. Ζ. Ποδηχία.

Φ.

ΦΑΓΩ ἀόριστος τοῦ ῥήματος Τρώγω (manger), οἶον
 Ἐφαγα, Ἄν φάγω, Νὰ φάγω. Μεταφορικῶς λέγομεν
 Τὴν κεφαλὴν του μέλλει νὰ φάγῃ, περὶ ἀνθρώπου ρι-
 ψοκινδύνου, τοῦ ὁποίου αἱ πράξεις, ἢ ἐπιχειρήσεις, ἂν ἀπο-
 τύχωσιν, ἔχουν νὰ τὸν φονεύσωσιν, ἢ νὰ τὸν καταδικάσωσιν
 εἰς κεφαλικὴν ποινὴν (peine capitale).

Δὲν ἐνθυμοῦμαι τοιαύτην μεταφοράν παλαιάν· τὴν εὐρίσκω
 εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Βυζαντίδος τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκα-

τονταετηρίδος. Ὅταν Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ὁ νέος, ἐσπουδάζε νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ Βυζάντιον μὲ βίαν κατὰ τοῦ πάππου του αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ παλαιοῦ, ἤκουσε τινὰ ἀπὸ τὸ τεῖχος λέγοντα ἀπειλητικῶς, « Ἀποχωρεῖν τῶν ἐνθένδε πρὶν » κατεδηδοκέναι τὴν κεφαλὴν τὴν ἑαυτοῦ » πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθη γελῶν « Ζῶν τε γὰρ οὐκ ἂν καταφάγοιμι τὴν ἰδίαν » κεφαλὴν κ. τ. λ. » (Καντακουζην. ἱστορ. I, 51, σελ. 257, ἐκδ. 1828).

ΦΑΝΑ, τοῦτο διαφέρει ἡ Φάνα ἀπὸ τὴν Εἰρεϊκὴν (*bruyère*), κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* I, 53, pag. 116), ὅτι ἡ μὲν Φάνα ἀποσπάται ἀπὸ τὴν γῆν μὲ μόνας τὰς χεῖρας, εἰς δὲ τὴν ἐκρίζωσιν τῆς Εἰρήκης, χρειάζεται ὄργανον σιδηροῦν.

ΦΑΝΑΡΙΩΤΑΙ. Ζ. Εὐγενής.

ΦΑΡΑΣΙΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 638). Παρὰ τὸ Σαρκοφάγον καὶ τὸ Φροκαλίδα, τὸ ἤκουσεν ἀκόμη ὁ Βελώνιος (*Observat.* I, 26, pag. 60) ὀνομαζόμενον, εἰς τὴν Λέσβον, Μαυρονία, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ἦναι παραφθορὰ τοῦ Ῥωμ. *Marrubium*.

ΦΑΣΚΟΜΗΛΙΑ. Ὁ καρπὸς τῆς τρώγεται καὶ νωπὸς (*BELON, Observat.* I, 17, pag. 39). Σκευάζεται δ' ἀπ' αὐτὸν, μὲ μέλι ἢ ζάχαρην καὶ γλύκυσμα (*confiture de pomme de sauge*).

Ὅτι ἔλεγα (Ἄτακτ. IV, σελ. 641) περὶ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Τὲ μὲ τὴν Φασκομηλίαν, τὸ αὐτὸ ἔπρασαν οἱ Ὁλλανδοὶ περὶ τὴν δεκάτην ἕκτην ἐκατονταετηρίδα· ἐπεχείρησαν νὰ σείλωσιν εἰς τοὺς Κινέζους Φασκομηλίαν, λαμβάνοντες παρ' ἐκείνων τὸν Τέν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀλλαγὴ δὲν ἐκράτησε πολὺν καιρὸν. Ἴδε *Voyage en Chine du Lord Macartney, par George Staunton*.

ΦΑΣΩΛΙΑ. Ζ. Σκαροδότανον.

ΦΑΤΛΙΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 642). Πρόσθεσε ὅτι ἡ λέξις Φατλίου εἰς μόνον Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον εὐρίσκειται· πρῶτον εἰς τὸν ὁποῖον ἐσύγγραφε Βίον τοῦ πάππου του, Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο^ς (Leon. Allat. Σύμμικτ. σελ. 55), ὅπου διηγούμενος τὰς ἀσελγείας τοῦ αὐτοκράτορος Μηχαήλ, τοῦ ἐπονομασθέντος Μεθύσου, καὶ τῶν ἀναισχύντων αὐτοῦ παρασίτων, λέγει περὶ ἐνὸς τούτων, ὅτι σρέψας πρὸς τὸ φῶς τὰ ὀπίσθιά του, ἔκλασε τόσον σφοδρὰ, ὥς ἐκ τὸ σβέσει, διὰ τὸ ὁποῖον ὡς ἄθλον Ἡράκλειον, τὸν ἀντάμειψεν ὁ Μηχαήλ : « Ὑόφον ἀκόλασον ἀπὸ τῆς μιαρᾶς ἀφέντος γαστροῦ » οὕτως βαρὺν καὶ σφοδρῶς καταιγίζοντα, ὥς καὶ τὸ φαῖνον » **ΦΑΤΛΙΟΝ** ἀποσεισθῆναι (γρ. ἀποσδεσθῆναι), πεντήκοντα » λιτρῶν ἐπιδόσει ἐτίμησεν, ὡς Ἡράκλειόν τινα τοῦτον ἄθλου » ἀνύσαντα ». Ὁ κλάσας χοῖρος οὗτος ὡς τὸν ὠνόμαζεν ὁ ὄχι ὀλιγώτερον χοιρώδης Μηχαήλ, ὠνομάζετο Ἰμέριος, τὴν ἀξίαν Πατρικίος. Δεύτερον φέρει τὴν λέξιν Φατλίου ὁ Κωνσταντῖνος εἰς τὴν Ἐκθεσιν τῆς βασιλείου τᾶξεως (I, 71, σελ. 349) : « Εἰσέρχονται τὰ δύο μέρη... μετὰ φατλίων, » καὶ γίγεται ἡ λεγομένη Φακλαρέα ». Καὶ πάλιν (I, 96, σελ. 439, ἐκδ. 1829), ἱσορῶν τὴν ἀναγόρευσιν Νικηφόρου τοῦ αὐτοκράτορος : « Καὶ λαδῶν [ὁ Νικηφόρος] **ΦΑΤΛΙΑ**, » ἐποίησε προσκύνησιν » ὅπου ὁ Ρεῖσκιος εἰς τὰς σημειώσεις (Τόμ. 2, σελ. 464) παράγει τὸ Φατλίον, δισάζων ὁμοίως, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Facula (flambeau).

ΦΙΛΑΡΓΥΡΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΦΙΛΑΡΧΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΦΙΛΗΔΟΝΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Αὔγουστος βασιλεὺς Γαλλίας. Ζ. Ὁδο-
σρωσία.

ΦΙΛΟΔΩΡΩ.

* ΦΙΑΥΚΑ. Φιλύκη, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φυτ. ἰσorp. V, 6, § 2, VII, 7, § 7), *Ramnus alaternus* (Alat-
terne) τῶν φυτολόγων. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I,
16 καὶ 42, σελ. 38 καὶ 87) εἰς μὲν τὸ ὄρος Ἄθωνα, ὀνομά-
ζεται Φιλύκα, εἰς δὲ τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν Κρήτην, Ἐλαί-
πρινος, ἡγοῦν Ἐλαιόπρινος, διότι τὸ χρώμα τῶν φύλλων του
εἶναι μεταξὺ τῆς ἐλαίας καὶ τοῦ πρίνου, *inter ilicem et
olivam*, ὡς λέγει ὁ Πλίνιος (XVI, 26, § 45). Τὸ ξύλον
του, κατὰ τὰς ἰσoriάς τῶν νεωτέρων, εἶναι κίτρινον, καὶ χρη-
σιμεύει εἰς τοὺς ἐβενοτεχνίτας (ébénistes). Διὰ τοῦτο ὀνο-
μάζεται τὸ φυτόν καὶ Κετρινόξυλον (γρ. Κιτρινόξυλον)
κατὰ τὸν Ἀγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Ixxxiv).

Τὴν Φιλύκαν ἐσύγχισαν τινὲς μὲ τὴν Φυλίαν τοῦ Ὀμή-
ρου (Ὀδυσσ. ε', 476)

————— Δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους,
Ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλῆς, ὁ δ' ἐλαίης,

τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Ἡσύχιος, λέγει : « Φυλῆς· Φυλία ἐστὶν
» εἶδος ἀγριελαίας· ἄλλοι, συκῆς· οἱ δὲ, εἶδος δένδρου ὁμοῖον
» πρίνω ».

ΦΛΑΤΙΑ. Ζ. Μαρσαπάς.

ΦΛΕΨΙΑ. Ζ. Μαρσαπάς.

ΦΛΟΜΑΚΙ. Ζ. Χαμαιπιδία.

ΦΛΟΥΣΙΑ. Ζ. Μαρσαπάς.

ΦΟΙΝΙΚΙΑ. ΦΟΙΝΙΚΙΟΝ. ΦΟΙΝΙΚΟΝ. Ζ. Κουρμάς.

ΦΟΡΟΣ. Ζ. Μέση.

ΦΟΥΝΤΑ, μὲ συνών. Τζουλούφι, καὶ ἐξήγησιν *flocco*
(*flocon*), Σ. Φούντα, μὲ συνών. Τούφα [καὶ Τύφα],
Τζουλούφι, μὲ ἐξήγησιν « *Pannicula*, *Apex*, *Floccus*,
» κύτταρος, ἀνθήλη, κολοφών, κροκίς, προκόμιον, Δ. ».

Ὅ,τι ἐνωμένον ἄνωθεν ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, διαιρεῖται κάτωθεν εἰς πολλὰ χωριστὰ λιναρίου, μαλλίου, μεταξίου, ἢ ἄλλης ὕλης φυσικῆς ἢ τεχνικῆς κλωσάρια, ὀνομάζεται Φοῦντα ἢ Φοῦνδα (panicule, panache, flocon, crête, toupet, touffe, huppe). — 2) Φοῦνταν ἀκόμη ὀνομάζει μὲ ἐξήγησιν Betula, Σ. δένδρον, τὸ Ῥωμ. ὀνομαζόμενον Betula (bouleau), τὸ ὁποῖον ἀπὸ μεταγενέστερον ἄλλον λεξικογράφον Γραικογαλλικὸν ὀνομάζεται Σημύδα. Ἐσωσε λοιπὸν τὸ παλαιὸν τῆς ὀνομα Σημύδα, Ἑλλ. ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἰσop. III, 14, § 4, σελ. 105, Schneider). Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Betula alba (bouleau blanc ou commun). Φοῦντα δὲ κοινότερον ὠνομάσθη, διότι ἀληθῶς τὰ λεπτά τῆς κλωνάρια καὶ φύλλα, βαρυνόμενα κλίνουν εἰς τὸ κάτω εἰς σχῆμα φοῦντας.

Τὸ Φοῦντα ἢ Φοῦνδα εἶναι τὸ Ῥωμ. Funda συγγενὲς καὶ ταυτόσημον τοῦ Σφενδόνη, Ἑλλ. Ἡ δὲ Σφενδόνη, παρὰ τὴν κοιν. λεγομένην Σφενδόναν καὶ Ἀσφενδόναν, Σ. (fronde), ἐσήμαινεν ἔτι καὶ τύλιγμα τὶ τῆς κεφαλῆς ἢ περιδέσμιον γυναικείον (bandeau), καὶ τοῦ δακτυλίου τὸν κύτταρον, ἤγουν τὸν κύκλον τὸν περικλείοντα τὸ λιθάριον (chaton de bague).

Τὸ Τούφα ἢ Τύφα φανερόν ὅτι ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Touffe. Τὸ δὲ Τζουλούφι, Τουρκικὴ λέξις (Τζουλούφ) σημαίνει Κίκιννον, Ἑλλ. Cincinnus Ῥωμ. (boucle de cheveux). Ζ. καὶ Τούφα.

Παράγωγον ἐπίθ. εἶναι τὸ Φουντωτός (touffu), Ἐσφενδονισμένος, Ἑλλ. παρακμ. Ἴσως ἀκόμη καὶ τὸ Φουντουλῆς, τὸ σημαῖνου μεταφορ. τὸν δι' ἐπίδειξιν περίεργον εἰς τὴν σολὴν (fastueux), τὸν ἀπὸ τοῦς πρὸ ἡμῶν βαρβάρως ὀνομασθέντα Στλιδίτζην (Ἄτακτ. I, σελ. 324).

ΦΟΥΝΤΟΥΚΙ. Ζ. Λεπτόκαρον.

* ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ. Ζ. Φοῦντα.

ΦΡΆΓΚΟΙ. Ζ. Εὐγενής καὶ Ἰερακάρης.

ΦΡΑΝΤΖΙΌΛΑ, Panis francicus, Δ. λέξ. Panis, σελ. 124.

ΦΡΎΝΗ. Ζ. Καππαρία.

ΦΡΎΟΝ, Δ. λάχανον ἄσπρον. Ζ. Λαχαναρμία.

ΦΎΚΗ. Ζ. Λαμπίνα.

ΦΎΚΙΟΝ, Σ. Φύκος θαλάσσιον, Ἑλλ. (Algue). Ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 99 καὶ 100) τὸ Φύκος θαλάσσιον, καὶ τὸ Βρύον θαλάσσιον, ὡς δύο διάφορα φυτὰ τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Φύκος, τὸ προσβρασσόμενον » ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῇ γῇ, ὅπερ ἔνιοι καὶ Πράσον καλοῦσι, κ. τ. λ. » καὶ « Φυκία, θαλάττια βρύα » καὶ « Πράσα, τὰ βρύα καὶ τὰ φυκία ». Οἱ φυτολόγοι ὠνόμασαν τὸ Βρύον θαλάσσιον *Zostera marina* (algue marine), ὡς τὸ ὠνόμασαν καὶ οἱ παλαιοί, κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Ζω- » σῆρ... καὶ τὸ φύκος ». Τὸ φυτὸν εἶναι πολύχρηστον, διὰ τὸ μακρὸς καὶ πλάτος του. Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 3, pag. 176), ὅστις τὸ ὀνομάζει *Alga latifolia*, λέγει, ὅτι περὶ τὴν Προποντίδα σμίγοντες τὸν Ζωσῆρα τοῦτον μὲ χῶμα λιπαρὸν, κάμνουν * Πηλοκονίαν (torchis), χρήσιμον εἰς σρῶσιν ὀσμάτων. Τοῦτο νοεῖ καὶ ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ γυναικ. σελ 465, Linden), ὅτε λέγει « Βρύον θαλάσσιον, ὃ ἐπὶ » τοὺς ἰχθύας ἐπιβάλλουσι » καὶ τὸ παραγγέλλει μιγμένον μὲ ἄλλα εἶδη ἔμπλαστρον εἰς τὰς φλεγμονὰς τῆς μήτρας.

ΦΥΛΑΚΤΗΡΙΑ. Ζ. Περιάπτει.

ΦΩΤΙΟΣ. Ζ. Εὐνοῦχος.

X.

X. ἀντὶ τοῦ Σ. Μελιχιαί, Δ.

XABIAPY, Σ. (caviar) αὐγὰ ταριχευτὰ τοῦ ὀψαρίου Ὄξυρρίγχου (esturgeon), σιβασμένα καὶ πατημένα εἰς μεγάλα ἀγγεῖα, διὰ τῶν ὁποίων σέλλονται πωλούμενα εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, ἀλλ' ἐξαιρέτως εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὡς τροφὴ χρήσιμος τὴν Τεσσαρακοσὴν καὶ τὰς λοιπὰς νηστείας. Τὸ χρῶμα τοῦ Χαβιαρίου τούτου εἶναι μαῦρον.

Δὲν ἠμέλησεν ὁ Βελώνιος (Observat. I, 75, pag. 162, et De aquatilib. I, pag. 274) νὰ ἰσορήσῃ καὶ ἄλλο εἶδος χαβιαρίου, τὸ γνωστὸν Κόκκινον χαβιάριον, χρηστὸν μάλιστα εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἐπειδὴ ὁ νόμος τοὺς ἀπαγορεύει τὸ μαῦρον. Ἀπὸ ᾧ σκευάζεται καὶ τοῦτο, ὅχι ὁμῶς τοῦ Ὄξυρρίγχου, ἀλλ' ἄλλου ὀψαρίου τοῦ γένους τῶν Κυπρίνων, Ἑλλ. (carpes). Τοῦ Κυπρίνου τὸνομα σώζεται σήμερον εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Βελώνιος· οἱ δὲ λοιποὶ Γραικοὶ τὸν ὀνομάζουν Γριβάδι, καὶ Σαζάνι. Τὸ Σαζάνι εἶναι λέξις Τουρκικὴ· τὸ Γριβάδι, Γραικικὴ, ἴσως ἀντὶ τοῦ Γριπάδι, ἀπὸ τὸ Γρίπος, Ἑλλ. εἶδος δικτίου, τὸ καὶ κοινῶς σήμερον Γρίπος ὀνομαζόμενον.

XAAAZIN. Ἀνωτέρω τὸ ἔγραψε ΛΑΛΑΖΙΝ, πλανηθῆς ἀπὸ κακὴν γραφὴν τῆς φερομένης μαρτυρίας ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Ὅταν βλέφαρον ἀνθρώπου ἔχῃ τὸ λεγόμενον κριθάρι, ἢ » ΛΑΛΑΖΙΝ » ἀντὶ τοῦ ΧΑΛΑΖΙΝ ἤγουν Χαλάζιον, Ἑλλ. καὶ Χάλαζα, Ἑλλ. (tubercule sous la paupière), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Γαληνόν : « Χάλαζα ἐστὶ κεγχρώδης » συστροφὴ, καὶ Λιθίσις ἐστὶ τὸ αὐτό ». Τὸ δὲ Κριθάριον (Κριθάρι τοῦ ματιοῦ, Σ.), Κριθάριον (orgeolet) ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην Κριθή : « Ἐπὶ τῷ βλεφάρῳ τῷ » ἄνω κριθὴ ἐγένετο » (Ἰδε Φοέσ. λέξ. Κριθή). Τοῦ Ἡσυχίου ἡ Γλῶσσα : « Κριθή... ὈΦΘΑΛΜῶΝ ἐπανάσσεις, παρὰ

» ἰατροῖς » δὲν ὀρίζει ἀκριβῶς τὸ πάθος, πλὴν ἀνίσως ἐγράφετο ΒΛΕΦΑΡΩΝ.

ΧΑΛΩ, μεταφορ. τὸ μεταβάλλω τὴν φιλίαν (*se brouiller*) εἰς ἔχθραν, οἶον, Ἦσαν φίλοι, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν τὰ ἔχασαν, ἐλλειπτικῶς τοῦ Φιλικὰ φρονήματα.

ΧΑΜΑΠΙΔΙΑ ἢ ΧΑΜΑΠΙΔΙΑ, Ἄπιος, Ἑλλ. (Διοσκ. ῖδ. IV, 177) οὕτως ὀνομασθεῖσα, διὰ τὸ σχῆμα τῆς ῥίζης ὅμοιον τοῦ καρποῦ τῆς Ἀπιδίας « Ἄπιος... ῥίζα ἀσφοδέλω » παραπλησία, καὶ πρὸς τὸ τῆς ἀπίου σχῆμα ». Ἄπιον τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος (IX, 9, § 5). Σοφώτερα ἢ κοινή μας γλῶσσα Χαμαπιδίαν (Ἰδ. BELON, *Observat.* I, 42, pag. 87), εἰς διάκρισιν τῆς Ἀπίου (*poirier*). Πιστεύεται ἡ *Euphorbia Apius* τῶν φυτολόγων, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxix) δίδει ἄλλο ὄνομα Φλομάκι.

ΧΑΜΟΛΙΟΣ. Εἰς τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 673) ἐρανισθέντα ἀπὸ τὸν Βελώνιον, πρόσθεσε, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν (*Observat.* II, pag. 335), τὸ Κόμμι ἢ Ἰξία τῆς Χονδρίλλης εἶναι ἔργον ζωῦφίου ἢ σκωληκίου, κρυπτομένου εἰς αὐτήν, ἥτις ἔπειτα σκληρύνεται καὶ αὐξάνεται εἰς μέγεθος μικροῦ λεπτοκαρύου.

ΧΑΝΩ. Τὰ ἔχασεν ὥς με ἶδεν, ὥς με ἤκουσεν, Ἀμηχανῶ, Ἐξαποροῦμαι, Ἑλλ. Φράσις χυδαία ἐλλειπτικὴ, ἀντὶ τοῦ ἔχασεν τὰ λογικά του (Ἄτακτ. IV, σελ. 294) ταυτόσημος τῆς παλαιᾶς « Ἀπολέσαι τὸν νοῦν, Ἑλλ. μεταβ. καὶ » Ἀπολωλέναι τῷ φόβῳ » Ἑλλ. ἀμεταβ. (*Perdre la tête*, καὶ χυδαίεστερον *Perdre la tramontane*).

ΧΑΡΑΜΙ, οὐσ. οὐδετ. Σ. τὸ παραφράζει Ἰταλίστῃ, *quasi perniente, à vil prezzo* (chose vendue ou achetée

presque pour rien, ή à vil prix), Εὐωνον, Εὐτελές, Ἑλλ. Ἄξιον, Ἄττικ.

Τὸ Χαρὰμ εἶναι λέξις Ἀσιανή, Χερὲμ ή Χαράμ, (𐤇𐤓𐤇) Ἑβρ. καὶ Ἀραβ. σημαίνει εἰς ἐκείνους κυρίως, ὅ,τι ἐχωρίσθη ἀπ' ἄλλα, ὅ,τι δὲν ἔχει κοινωνίαν μ' ἐκεῖνα· ὅθεν καὶ ή Γυναικωνῖτις, Ἑλλ. ὀνομάζεται χυδ. *Χαρέμι, ἀπὸ τὸ Ἀραβ. Χαράμ (harem).

Ὅ,τι χωρίζεται ἀπ' ἄλλα, χωρίζεται ή ὡς ἐξαίρετον καὶ διαλεκτὸν, ή ὡς ἀχρεῖον καὶ ἀπορρίψιμον. Εἰς τὴν πρώτην σημασίαν λέγονται Ἀναθήματα ή Ἀναθήματα, ἀδιαφόρως (διότι καὶ τὰ δύο παράγονται ἀπὸ τὸ Ἀνατίθημι), ὅσα καθιερόνονται εἰς τὸν Θεόν, ὅποῖα εἶναι τὰ σολίσματα τῶν ναῶν· ή κοινὴ χρῆσις τῶν Ἑλλήνων τὰ ὀνομάζει διὰ τοῦ ή, ὡς ὁ Ἡσύχιος : » Ἀνάθημα, κόσμημα ». Οἱ Ἑβδομ. διὰ τοῦ ε, οἶον (Λευϊτ. κζ', 28) « Πᾶν δὲ ἀνάθεμα ὃ ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ... ἅγιον ἅγιον ἔσαι τῷ κυρίῳ » (Ἰδ. CAHEN, *La Bibl. trad. nouvell.* tom. III, pag. 141). Εἰς τὴν δευτέραν σημασίαν (Ἀχρεῖον, ἀπορρίψιμον) Ἀναθήματα ἐλέγοντο ὅχι μόνον τὰ χωριζόμενα πράγματα, ὡς ἀκάθαρτα ἀπὸ καθαρὰ, ή ἀσεβῇ ἀπὸ εὐσεβῇ, ὡς εἶναι τὰ εἰδῶλα, τὰ ὅποῖα, ὡς βδελύγματα, παραγγέλλει ὁ Μωϋσῆς τοὺς Ἰουδαίους νὰ τὰ ἀπορρίπτωσιν ἀπὸ τὰς οἰκίας των, ὀνομάζων ὅχι αὐτὰ Ἀναθήματα (Χερὲμ), ἥγουν ἄξια χωρισμοῦ καὶ ἀποστροφῆς πράγματα, προσέτι δὲ καὶ αὐτὸν τὸν φυλάσσοντα καὶ λατρεύοντα, Ἀνάθεμα « Οὐκ » εἰσοίσεις βδελυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἀνάθεμα ἔσῃ ὥσπερ » τοῦτο » (Δευτερον. ζ', 26). Ἀνάθεμα ὀνομάζει τὸν εἰδωλοάτρην, διότι κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μωϋσέως, ἔπρεπε νὰ λιθοβοληθῇ (Αὐτόθ. ιζ', 5) ἥγουν νὰ χωρισθῇ (Χερὲμ) ἀπὸ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν. Τὸ αὐτὸ ἐπίθετον ἡρμόζετο καὶ εἰς τοὺς δι' ἄλλα ὁποιαδήποτε ἁμαρτήματα κολαζομένους κατὰ

τοὺς αὐτοὺς νόμους. Καὶ εἰς τοῦτο ἀναφέρεται ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου : « Ἀνάθεμα, ἐπάρατος, ἀκοινώνητος ». Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦντο εἰς τούτους τοὺς μὲ κρίσιν καὶ νόμον ἀναθεματιζομένους. Ἀνάθεμα ἀκόμη ἐλέγοντο καὶ ἐγίνοντο, καὶ οἱ κατὰ πόλεμον ἀσπλάγχχνως σφαζόμενοι ἀφοῦ ἐνικῶντο, ὡς ἔπραξεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, σφάζας ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἰεριχῶ, πλὴν μιᾶς πόρνης, « Καὶ ἔσαι ἡ πόλις ἀνάθεμα [Χερὲμ], αὕτη » καὶ πάντα ὅσα ἐσὶν ἐν αὐτῇ κυρίῳ σαδαὼθ, πλὴν Ῥαάβ τὴν » πόρτην περιποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐσὶν ἐν τῷ » οἴκῳ αὐτῆς » (Ἰησ. Ν. 5', 16).

Τὸ Χ α ρ ά μ ι λοιπὸν εἰς τῶν χυδαίων μας τὴν γλῶσσαν, κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Σ. ἔλαβε τὴν μεταφορ. σημασίαν, διότι ἡ εὐτελής τιμὴ τινὸς πράγματος, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀπορρίψιμον τιμῆν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ἀγορασθὲν ἢ πωληθὲν πολὺ κατωτέρω τῆς ἀξίας του τιμῆς, ἀγοράζεται ἢ πωλεῖται, ὡς ἀχρεῖον καὶ ἀπορρίψιμον.

Ἀλλὰ τὸ *Χαράμι εἰς ἡμᾶς λαμβάνεται καὶ ὡς σχεδὸν ἐπίρρ. οἶον ὅτε πρὸς τὸν ἀποσερήσαντα ἡμᾶς ἀδίκως τί λέγομεν ὀργιζόμενοι, Χ α ρ ά μ ι σου! ἢ Χ α ρ ά μ ι σου νά γείνῃ! Ἐδῶ λαμβάνει τὴν ἀρχαίαν Ἑβραϊκὴν σημασίαν (Χερὲμ) καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἀνάθεμα καὶ τὸ ἀρπασθὲν καὶ σὺ ὁ ἀρπάσας! Εἰς ὄλεθρον καὶ σὺ καὶ ὅ,τι μ' ἀπεσέρησας! « Ἀνάθεμα ἔσῃ ὥσπερ τοῦτο ». Ἐκ τούτου καὶ τὸ ποικηλοσύνθετον (mot hybride) χυδ. ὁ *Χαραμοφάγος, ἤγουν ὁ ζῶν καὶ τρεφόμενος ἀπὸ χαράμια, ἀπὸ κτήματα δηλαδὴ ἀναθεμένα εἰς ἄλλους, καὶ ἐξαιρέτως τὰ δημόσια τὰ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζόμενα, Ὅσια, Ἑλλ. (κατὰ τὸν Ἀρποκρατίωνα). Τοιοῦτοι Χαραμοσιοφάγοι καὶ Χαραμοφάγοι εἶναι, οἱ τύραννοι, οἱ δεσπότες, οἱ ὀλιγαρχικοί, εἰς ἓνα λόγον, ὅσοι οἱ ἀπὸ κόπους ἐργαζομένων τρεφόμενοι ἀργοί.—2) Λέγεται

ἔτι ἀσείως, ὄχι καταρατικῶς, Χαράμι σου! πρὸς τὸν ἀρπάσαντα τὶ παιγνιωδῶς ἀπὸ χειρας ἄλλου.

Ἀπὸ τὸ Ἀνάθεμα, καὶ ῥῆμα Ἀναθεματίζω, μὲ τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύουν οἱ Ἑβραῖοι. τὸ Ἑβραϊκὸν Ἐχερίμ. Εἰς ἐκείνους ἐσήμενεν ἐξολοθρεύω μὲ πῦρ καὶ σίδηρον, οἷον ὅταν ὁ Μωϋσῆς παραγγέλλῃ τοὺς Ἰουδαίους νὰ καίωσι τὰς πόλεις καὶ νὰ φονεύωσι τοὺς κατοίκους πολεμοῦντες τὰ ἔθνη, « Πάντας » τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας, » ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτήν... Καὶ πάντα τὰ σκῦλα » αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν » πόλιν ἐν πυρὶ κ. τ. λ. » (Δευτερον. ιγ', 15-16).

Ἡ χριστιανικὴ Θρησκεία ἐφύλαξε τὴν λέξιν Ἀναθεματίζω, ἀλλ' εἰς σημασίαν τοῦ Ἀφορίζω, χωρίζω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὸν μὴ πιστεύοντα ἢ καὶ βλασφημοῦντα τὰ τῆς ἐκκλησίας (Anathématiser). Καὶ τὸ ῥηματικὸν Ἀναθεματισμός εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Ἀφορισμός, ἡ εἶδος Ἀφορισμοῦ. Οὕτως οἱ ὀρθόδοξοι ἀνεθεμάτισαν πολλάκις συνωδικῶς τοὺς αἵρετικούς. Ἔως ἐδῶ τὸ πρᾶγμα εἶναι συγχωρημένον, ὡς συγχωρεῖται καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην κοινωνίαν, νὰ χωρίζῃ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς τὸν ἐχθρὸν τῆς κοινωνίας. « Ὁ μὴ ᾧ μετ' » ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἔστιν ». Ἀλλ' ὅτε ἡ οἱ ὀρθόδοξοι ἐφόνευαν αἵρετικούς, ἢ οἱ αἵρετικοὶ (διότι ἀνεθεμάτιζαν καὶ οὗτοι) ὀρθοδόξους, τότε ἐξήγοῦσαν τὸ Ἀναθεματίζω, κατὰ τὴν Μωσαϊκὴν σημασίαν.

Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ Ἀναθεματίζω συνωνυμεῖ μὲ τὸ Καταρῶμαι τινὰ λέγων Ἀνάθεμα (maudire). Καὶ τὸ οὐδέτ. ὄν. Ἀνάθεμα, Σ. σημαίνει ἀπώλειαν, ἀφανισμόν, οἷον Ἄρε εἰς τὸ Ἀνάθεμα! Ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸ Ἀνάθεμα! Καὶ ὀρκωτικῶς, Ἀνάθεμά με! ἂν δέν' σε λέγω τὴν ἀλήθειαν (je veux périr, si, etc.).

*ΧΑΡΑΜΟΦΆΓΟΣ. Ζ. Χαράμι.

ΧΑΡΈΜΙ. Ζ. Χαράμι.

ΧΑΡΤΟΚΑΔΊΦΙ. Ζ. Μανδηλίδα.

ΧΕΙΜΩΝΙΚΌΝ. Ζ. Καρπούζι.

*ΧΕΙΡΟΛΟΓΨ, λέξις τοῦ παρακμ. Ἑλλην. (Γεωπόνικ. Χ, 21) σημαίνουσα τὸ παλαιὸν Δρέπω, Ἑλλ. (cueillir).

ΧΕΙΡΟΣΚΌΠΟΙ. Ζ. Παλαμοσκόποι.

ΧΕΙΡΌΨΕΛΛΟΝ. Ζ. Ποδόρτιον.

ΧΕΛΨΌΝΙΑ, οὐδ. πληθ. συνών. καὶ ταυτόσημον τοῦ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, 679) ἐξηγηθέντος, Χελώναι (scrophules). Λέγονται καὶ Χοιράδες, Ἑλλ. καὶ προσέτι Βρογχοκήλη, Ἑλλ. (Bronchocèle), ἤγουν Κήλη τοῦ βρόγχου (hernie du gosier), ἄγνωστον εἰς τοὺς Τούρκους πάθος, ὡς ἰσορεῖ ὁ Βελώνιος (Observat. III, 32, pag. 434), ὅστις τὸ ἀποδίδει εἰς τὰ σκόρδα καὶ κρομμύδια, τὰ ὅποια συχνὰ καὶ κατακόρως τρώγουν ὡμὰ οἱ Τούρκοι. Περί τῶν αἰτιῶν τῆς νόσου καὶ τῶν δεινῶν αὐτῆς συμπτωμάτων ἐξέθεσα τὰς διαφορὰς δόξας τῶν ἱατρῶν εἰς τοῦ Ἱπποκράτους τὸ Περί ἀέρων, ὑδάτων, τόπων (τόμ. II, pag. 131-132, 337-338 καὶ 402).

Ἐπιχωριάζει μάλιστα ἐνδημικῶς τὸ νόσημα εἰς τὰ βαθέα καὶ καταχρησμένα λαγκάδια τῶν Ἄλπεων, τῶν Πυρηναίων, εἰς τὴν Σαβαυδίαν, καὶ ἄλλας τοιαύτας τοποθεσίας. Ὁ ὄγκος τῆς χοιράδος ἐκτείνεται πολλάκις καὶ καταβαίνει καὶ ἕως τὸ στήθος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπτώματα τοῦ πάθους καταστένουσι τοὺς δυσυχεῖς ἀρρώστους ἡλιθίους, καὶ ὄντως χοίρους, γνωρίζομένους μὲ ἴδιον ὄνομα Crétins, Γαλλ. Ἡ διαγωγή των περιορίζεται εἰς βρῶσιν καὶ πόσιν, ῥοπήν ἀκάθεκτον εἰς τὰ ἀφροδίσια, καὶ παντελῆ ἀναισθησίαν τῶν καθηκόντων τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Εἰς τοιαύτην ἐλεινὴν κατὰστασιν ὄντες, πολλοὶ

ὄχι μόνον τοὺς οἰκτεῖρουν ὡς ἀξίους οἰκτιρμῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς σέβονται δεισιδαιμόνως ὡς ἐκλεκτοὺς Θεοῦ, ὡς ἀγίους, ἡγουν γίνονται μωρότεροι παρ' ἐκείνους. Τοῦτο δὲν εἶναι παράξενον· αἱ μωρίαὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι πολύμορφοι καὶ πολύσχημοι.

Ἀπὸ τὰ διάφορα ταῦτα σχήματα ἦτο καὶ ἡ κατέχουσα ἕως περὶ τὰ μέσα τῆς περασμένης ἑκατονταετηρίδος τὴν Εὐρώπην μωρὰ καὶ ὄντως χοιρώδης πίσις, ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἐλάμβαναν ὁμοῦ μὲ τὸ διάδημα, καὶ τὸ Θεῖον χάρισμα νὰ ἰατρεύωσι τὰ χελώνια μὲ μόνην τὴν ἀφὴν τῆς χειρός. Ὁ κατὰ καιρὸν βασιλεὺς ἐθαυματούργει τὴν ἰατρείαν ταύτην, κατὰ διαφόρους καιροὺς τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἐξαιρέτως εἰς τὴν σέψιν του. Τότε συνέτρεχαν ὄχι μόνον ἀπ' ὅλην τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, πλῆθος ἀπειρον πασχόντων χελώνια, τὰ ὅποια ὁ βασιλεὺς, ἀφοῦ πρῶτον ἤκουε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, καὶ ἐπροσεύχετο ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, ἤγγιζε μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ τὰ ἰάτρευεν. Ἀρχὴν ἔλαβε τὸ θαῦμα περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα. Εἶχε τὸ χάρισμα τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, κατὰ μὲν τινάς, ἀρχήτερα, ὡς δὲ ἰσόρησαν ἄλλοι, κατὰ μίμησιν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας (Id. Dictionn. des Scienc. médical. tom. 5o, pag. 553, édit. de 1820).

Τοιούτου χαρίσματος μόνον ἐν παράδειγμα μᾶς ἐφύλαξεν ἡ παλαιὰ ἱστορία τοῦ Πύρρου, βασιλέως τῆς Ἡπείρου. Ἐδιάφερεν ὁμοως ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ὁ Πύρρος, πρῶτον ὅτι ἰάτρευε σπληνικοὺς, δεύτερον, ὅτι ἔθυε πετεινὸν λευκὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ἢ καὶ τὸν Ἀσκληπιόν, τρίτον, ὅτι ἐπατοῦσε τὸν σπλῆνα τοῦ ἀρρώστου, ἐξαπλωμένου καταγῆς, μὲ τὸν δεξιὸν βασιλικόν του πόδα, τέταρτον, ὅτι ἐλάμβανε μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, ὡς μισθὸν τῆς ἰατρείας, καὶ τὸν σφαγιασθέντα πετεινόν, καὶ τελευταῖον, ὅτι ἡ Θεία αὕτη δύναμις ἐσώζετο εἰς μόνον τὸν

μέγαν δάκτυλον τοῦ δεξιοῦ ποδός, ἐπειδὴ, καὶ μετὰ τὸν θά-
νατον τοῦ Πύρρου, εἰς τὴν καῦσιν τοῦ σώματος μόνος οὗτος
ὁ δάκτυλος ἔμεινεν ἀπαθής, ὡς ἰσορεῖ ὁ Πλούταρχος (Πύρρ.
§ 3, σελ. 4).

Μετὰ τὸν Πύρρον δὲν ἐφάνη πλέον βασιλεὺς θαυματουρ-
γὸς οὔτ' εἰς τοὺς Ἕλληνας οὔτ' εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἕως τοῦ
Οὔεσπασιανοῦ, αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης. Οὗτος εὐρισκόμενος
εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰάτρευσεν ἓνα τυφλόν, καὶ ἄλλον παραλυ-
μένον (TACIT. *Histor.* IV, 81. C. SUTTON. TRANQUILL.
T. Fl. Vespasian. 7 καὶ Δίων Κάσσ. 66, § 8) ἀλείψας
τοῦ πρώτου τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τὸ πιῦσμά του καὶ πατήσας μὲ
τοὺς πόδας τὸν παραλύτον. Μετὰ σχεδὸν ἑτη πεντήκοντα ἐφάνη
δεύτερος θαυματουργὸς αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Ἀδριανὸς,
ἰατρεύσας καὶ οὗτος δύο τυφλοὺς ÆL. SPARTIAN. *Hadrian.*
25, pag. 26, édit. 1787).

Ἐδῶ γεννᾶται εὐλογος ἀπορία, διὰ τί οἱ Γραικορωμαῖοι
αὐτοκράτορες χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἐμιμήθησαν πολλὰς παρα-
φροσύνας τῶν Ῥωμικῶν αὐτοκρατόρων, καὶ οὐδεμίαν σχεδὸν
ἀπὸ τὰς ἀρετὰς των, δὲν ἐπενόησαν καὶ νὰ θαυματουργῶσι.
Ἅγιοι καὶ θεῖοι ἐπωνομάζοντο καὶ οὗτοι, ὡς ἐκεῖνοι· καὶ ὁμοῦς
κάνεις ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπεθύμησεν οὔτε παραλυτικὸν οὔτε τυφλόν
νὰ θεραπεύσῃ κανένα, μ' ὅλον ὅτι ὑπερέβαλαν ἐκείνους εἰς
τὴν ἐθελοθηρηκείαν, ἕως καὶ ἀμελήσαντες τῶν κοινῶν τὴν
κυβέρνησιν, νὰ ἀσχολῶνται εἰς θεολογικὰς ζητήσεις, καὶ νὰ
συντάσσωσιν ὕμνους ἐκκλησιαστικoὺς (Συνεκδ. ἱερατικ. Προ-
λεγομ. σελ. κγ', καὶ λθ'-μ'). Λύει τὴν ἀπορίαν ἡ μὲ προσοχὴν
ἀνάγνωσις αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Εἰς τοὺς χρόνους τῶν Γραικορω-
μαίων, καὶ ἐξαιρέτως ἀπὸ τὸν μεσαιῶνα καὶ κάτω, τὸ καθ-
ημέραν αὐξανόμενον πλῆθος τῶν Μοναχῶν ἔφθασε νὰ ἀρπάσῃ
τὸ ἐργαστήριον τῆς θαυματουργίας, ὡς μέσον ν' αὐξήσῃ ἀναλό-

γως τοῦ πλήθους καὶ τοὺς πόρους του· δὲν ἔμεινε πλέον εἰς τοὺς αὐτοκράτερας ἀφορμὴ νὰ θαυματουργῶσιν, ὡς ἐκεῖνοι, οὐδὲ χρεῖαν εἶχαν νὰ μεταχειρισθῶσι μέσον, ἐξευτελισμένον ἀπὸ τὴν κατάχρησιν, ἔχοντες ἄλλα μέσα ἐνεργότερα. Οἱ μοναχοὶ ἀντλοῦσαν τοὺς ἰδρωτάς τοῦ λαοῦ μὲ τὰ θαύματα καὶ τὰς λοιπὰς των δεισιδαιμονίας· οἱ αὐτοκράτορες ἐβύζαναν καὶ αὐτό του τὸ αἷμα μὲ βιαίους φόρους, τῶν ὁποίων μέρος ἀπέλαυναν πάλιν οἱ Μοναχοί, ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς φόρους τούτους ἐκτίζοντο καὶ ἐπληθύνοντο τὰ μοναστήρια, ἀνεγείροντο οἱ λαμπρότατοι ναοί, καὶ κατεπλουτίζοντο οἱ ὑπουργοὶ τῶν ναῶν.

ΧΕΡΙ. Ζ. Δίδω.

ΧΛΟΔΑ. Ζ. Κλόδα.

ΧΟΛᾶΣ. Ζ. Κόχλος.

ΧΟΡΟΣ. Ζ. Γυρισός.

ΧΟΥΡΜΑΣ. Ζ. Κουρμάς.

ΧΡΪΣΙΣ. Ζ. Στέψις.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΪ. Πρώτην φοράν ἠκούσθη τὸνομα Χριστιανὸς (Chrétien) εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὡς ἴσoreῖ Λουκᾶς ὁ ἀπόστολος (Πράξ. ια', 26), κ' ἐκεῖθεν διεδόθη ἔπειτα κ' ἔγινε κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς Χριστόν.

Τὸ κητικόν, χριστιανὸς, σημαίνει ὅ,τι ἀνήκει εἰς χριστιανόν, ὡς ὅταν λέγωμεν Χριστιανικὰ ἀμπέλια, χωράφια, ἢ ὅ,τι πρέπει εἰς χριστιανόν, οἷον Χριστιανικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα περιορίζονται εἰς τὴν δικαιοσύνην· ὅ,τι παρὰ ταύτην πράσσεται εἶναι ἀντιχριστιανικόν. Τὸ ὑπερθετικόν Χριστιανικώτατος (très-chrétien) σωνωνυμεῖ μὲ τὸ Δικαιώτατος. Οἱ πάπαι τῆς Ῥώμης ὁμως τὸ ἐχάρισαν ὡς ἐξαίρετον τίτλον εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ὅλους χωρὶς ἐξαίρεσιν, ἀκόμη καὶ τοὺς ληστὰς καὶ φονεὰς τῶν ἰδίων ὑπηκόων. Πρῶτος χριστιανικώτα-

τος ἐπωνομάσθη ὁ Κάρολος ἔβδομος, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα (1422-1461), DUCANGE, *Glossar. med. et infim. latinit.* V. Christianitas). Οὗτος ἡῤῥξησε τοὺς φόρους τοῦ λαοῦ, κατέστησε πρῶτος τὰ λεγόμενα Τακτικὰ στρατεύματα (*troupes réglées*), μετὰ τὰ ὅποια οἱ ἀπόλυτοι δεσπότες τυραννοῦν ἤδη τριακόσια ἔτη τοὺς λαοὺς, καὶ ἀπέθανεν ἀπὸ πείναν ἐκούσιον, φοβούμενος μὴ τὸν φαρμακεύσῃ ὁ υἱὸς του.

ΧΡΩΣΤΙΚΟΝ. Ζ. Ἀχρώσικον.

ΧΩΡΑ.

ΧΩΣΙΑ. Ζ. Κρύφτρα.

Ψ.

ΨΑΡΆΓΓΙΟ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΕΎΩ. Ζ. Ὁψαρεύω.

ΨΆΡΙ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΌΓΑΡΟΝ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΌΚΟΛΛΑ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΟΛΙΜΝΗ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΕΥΔΟΚΑΣΣΙΑ. Ζ. Ξυλοκασία.

ΨΙΛΩΘΡΟΝ. Ζ. Ξυλόθριον.

Ω.

ΩΡΙΓΈΝΗΣ. Ζ. Εὐνοῦχος.

ΟΙ ΜΝΗΜΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ, ΔΙΟΡΘΩΘΕΝΤΕΣ Η ΕΞΗΓΗΘΕΝΤΕΣ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, Η ΠΟΙΗΤΑΙ.

Αέτιος, 216.

Αθήναιος, 49, 122, 124, 144,
160, 166, 173, 186, 205,
215, 222, 252, 291, 310,
329, 334, 342.

Αίλιανός, 56, 142, 183, 236,
271.

Αίσχυλος, 318.

Αλέξανδρος ὁ Τραλιανός, 230.

Ἀρποκρατίων, 297, 308, 336,
361.

Ἀπολλώνιος, 23.

Ἀριστοτέλης, 25, 97, 110, 121,
152, 159, 199, 236, 284,
334, 341.

Ἀριστοφάνης, 31, 33, 34, 44,
72, 115, 132, 141, 183,
190, 192, 237, 267, 299,
316, 329, 351.

Βίων, 116.

Γαληνός, 23, 26, 36, 40, 43,
88, 124, 128, 133, 182,
186, 197, 207, 216, 239,
264, 266, 269, 289, 297,
310, 323, 348, 358.

Γεωπονικά, 289, 296.

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, 92.

Δημοσθένης, 180.

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, 232.

Διοκλῆς ὁ Καρύστιος, 342.

Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, 181,
283.

Διοσκορίδης, 2, 7, 11, 12, 14,
16, 19 (τρὶς), 23, 25, 26
(δὶς), 27, 30 (δὶς), 31, 34,
35 (δὶς), 37 (δὶς), 38, 40,
45 (δὶς), 46 (δὶς), 49, 50,
61, 73, 82, 84, 85 (δὶς),
86, 87, 88, 111, 121, 122,
125, 126, 129, 131, 133,
141, 142, 148, 149, 152,
153, 154, 156 (δὶς), 159
(δὶς), 160, 161, 162, 164,
167, 168, 171, 172, 174,
176, 177, 184, 186, 190,
193 (δὶς), 196, 197, 199,
200, 201, 205, 215, 230,
234, 235, 238, 239, 240,
241, 248, 255, 257 (δὶς), 258,
265, 266, 273, 277, 285,
297, 299, 304, 310, 311,
313, 323, 325, 329, 330,
332, 333, 334, 336, 348,
349, 357, 359.

Δίων ὁ Χρυσόστομος, 8, 39.

Δουκάγιος, 7, 22, 24, 44, 57,
59, 74, 86 (δὶς), 94, 108,
115, 133, 136, 147 (δὶς),

- 153, 157, 158, 167, 179,
 182, 192, 208, 211, 215,
 216, 221, 228, 229, 231,
 234, 250, 256 (δς), 258,
 259, 267, 269 (δς), 275,
 278, 284, 302, 303, 304,
 322, 345, 348.
 Ἐπιφάνιος, 144.
 Εὐνάπιος, 101-102.
 Εὐριπίδης, 34, 217.
 Ἐρωτιανός, 35, 124, 173, 186,
 205, 206, 279.
 Ἐυστάθιος, 55, 67, 69, 86, 100,
 110, 120, 128, 134, 142,
 144, 150, 179, 184, 207,
 221, 268, 308, 314, 316,
 330, 337, 343.
 Ἡρακλείδης, 177.
 Ἡρόδοτος, 22, 95, 150, 177,
 240, 275, 290, 317, 348.
 Ἡρωδιανός, 292.
 Ἡσίοδος, 184.
 Ἡσύχιος, 8, 20, 27, 28, 31, 32
 (δς), 33, 34, 39, 44, 53, 54
 (δς), 55 (δς), 63, 81, 83,
 106, 108, 112, 115, 117
 (δς), 118, 119, 121, 124,
 128, 134 (δς), 143, 144,
 150, 152 (δς), 154, 155,
 156 (δς), 157, 158, 160,
 163, 178, 179, 181, 183,
 184, 188, 190, 197, 207,
 208, 210 (δς), 216, 217,
 220, 221, 229, 232, 237,
 245, 247, 250, 257, 259,
 264, 265, 266, 267, 271,
 273, 275, 279, 287, 298,
 307, 313, 315, 327, 329
 (δς), 338, 343, 344 (δς),
 351, 355, 357, 358, 360,
 361.
 Θέατρον πολιτικ. 16-17, 28.
 Θεόκριτος, 9, 10, 20, 200, 221,
 265, 268.
 Θεοφάνης, 143, 324.
 Θεόφραστος, 2, 9, 10, 12, 14,
 19, 23, 24, 26, 29, 30, 37,
 61, 63, 64, 84, 88, 107,
 118, 131, 133, 149, 155,
 164, 165, 171, 172, 174,
 177, 189, 193, 207, 208,
 215, 231, 240, 241, 248,
 268 (δς), 269, 285, 295,
 326, 333, 344, 347, 349,
 355, 356, 359.
 Θουκυδίδης, 17.
 Ἱπποκράτης, 14, 26, 28, 45,
 144, 149, 186, 198, 207,
 208, 214, 225, 235, 286,
 325, 328, 329, 349, 357, 358.
 Ἰσοκράτης, 308, 318.
 Λεξικογράφοι, 8, 9, 10, 11, 13,
 17, 20, 34, 53, 121, 153,
 232, 239, 241, 245, 248,
 250, 279, 282, 286, 301,
 304, 310, 349.
 Λουκιανός, 38, 95, 128, 249.
 Μάρκος Αὐρήλιος, 305.
 Μένανδρος, ἱστοριογράφος, 5.
 Μεύρσιες, 7.

- Μοσχίων, 281.
 Νέα Διαθήκη, 16, 38, 71, 82, 89 (δς), 90, 145, 159, 160, 180, 181, 195, 212, 237, 238, 244, 247, 251, 256, 295, 306, 312, 338, 366.
 Νίκανδρος, ποιητής, 12, 16, 50, 55, 164, 236, 238, 264, 335.
 Ξενοφών, 131.
 Όμηρος, 9, 18, 21, 23, 61, 67, 88, 101, 107, 108, 110, 221, 249, 254, 264, 265, 287, 316, 355.
 Όππιανός, 122, 143, 183.
 Παλαιά Διαθήκη, 10, 15, 16 (δς), 18, 29, 47-48, 60, 80, 89, 105, 185, 215, 224, 231, 237, 238, 256, 269, 289, 299, 300, 317, 320, 330, 360, 361, 362.
 Πίνδαρος, 234.
 Πλάτων, 16, 27, 32, 54, 344.
 Πλίνιος, 11, 25, 35, 36, 46, 108, 125, 129, 161, 166, 171, 172, 201, 207, 216, 266, 272, 273, 282, 285, 299, 313, 330, 349, 355.
 Πλούταρχος, 30, 96, 112, 151, 211, 282, 365.
 Πολύαινος, 186.
 Πολυδεύκης, 43, 53, 144, 148, 185, 213, 244, 330.
 Σουίδας, 52, 150 (δς), 158, 163, 169, 183, 206, 211, 220, 234, 256, 279, 324, 336, 341, 345.
 Σοφοκλής, 47, 134, 138.
 Στράβων, 36, 108, 119, 163, 165, 177, 213, 260, 290, 323.
 Σχολιασταί, 1, 9, 16, 21, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 35, 51, 56, 62, 63, 84, 115, 132, 134, 139, 143, 163, 166, 167, 173, 180, 184, 190, 192, 196, 197, 200, 229, 231, 234, 248, 255, 264, 268, 280, 295, 315, 324, 335.
 Τίμαιος, 269.
 Φερεκράτης, 72.
 Φρύνιχος, 20, 34.
 Φώτιος, 34, 54, 67, 121, 128, 145, 156, 158, 183, 216, 253, 287, 297, 298, 309, 327, 330, 344.

ΟΙ ΧΟΡΗΓΗΣΑΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΑΤΑΚΤΩΝ.

ΑΠΟ ΜΟΣΧΑΣ.

Ἀδελφότης Ζωσιμάδων..... 10.

ΑΠΟ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Παντίας Ράλλης..... 5.
Στρατῆς Ράλλης..... 5.
Ν. Θωμᾶς..... 2.
Α. Κ. Ἰωνίδης..... 2.
Ε. Μικρουλάκης..... 2.
Δ. Ν. Ταμβάκος..... 2.
Λ. Ντζίφος..... 1.
Σ. Μαυρογιάννης..... 2.
Μ. Καστέλλης..... 1.
Στ. Φραγκιάδης..... 2.
Α. Σκουλούδης..... 1.
Jno. Spear..... 1.

ΑΠΟ ΑΜΣΤΕΛΟΔΑΜΟΥ.

Στ. Παλαιολόγος γενικὸς Πρόξενος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλείως τῆς
Ἑλλάδος..... 1.
Ἰλαρίων Πασχαλίδης, ἱερομόναχος..... 1.

ΑΠΟ ΛΕΙΨΙΑΣ.

Θεόδ. Κινδ, συνήγορος..... 1.
M. Schaefer..... 1.

ΑΠΟ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

Ο Πρώην Δαλματίας Βενέδικτος Κραλίδης..... 1.

ΑΠΟ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ.

Σχολεῖον Ἑλληνικὸν τῆς Τεργέστης..... 3.
Μ. Ροδοκανάκης Αὐγουστῇ..... 1.
Ι. Ρώτας..... 2.

Θεόδωρος Στούρτζας, Χάτμανος.....	1.
Αλέκος Γκίκας, Χάτμανος.....	1.
Αλέκος Ρωσσέτης, Χάτμανος.....	1.
Γιάνκος Κάντας, Βόρνικος.....	1.
Αλέκος Καλλιμάχης, Βόρνικος.....	1.
Γρηγόριος Γκίκας, Βόρνικος.....	1.
Ιωάννης Κουζας, Ποστέλνικος.....	2.
Μανωλάκης Γάδος, Άγας.....	1.
Ήλιος, Κογολνιτζάνος, Άγας.....	1.
Αλέκος Στούρτζας, Άγας.....	1.
Θεόδωρος Γκίκας, Άγας.....	1.
Αλέκος Βάτσας, Άγας.....	1.
Αλέκος Ρωσσέτης, Άγας.....	1.
Κωστάκης Στούρτζας, Άγας.....	1.
Μιχαήλ Βέϊσας, Άγας.....	1.
Βασίλειος Άλεξανδρής, Σπαθάρης.....	1.
Βασίλειος Βέϊσας, Σπαθάρης.....	1.
Κωνσταντίνος Βούρναβος, Σπαθάρης.....	1.
Γρηγόριος Κουζας, Σπαθάρης.....	1.
Γρηγόριος Ρίζος, Σπαθάρης.....	1.
Αντώνιος Σιών, Σπαθάρης.....	1.
Γρηγόριος Κάρπος, Σπαθάρης.....	1.
Αλέκος Ραλλέτης, Σπαθάρης.....	1.
Ροδοκάνος Καξιμήρης, Σπαθάρης.....	1.
Σάνδος Σταματίνος, Σπαθάρης.....	1.
Γαβριήλ Σταματίνος, Σπαθάρης.....	1.
Γεωργάκης Μικλέσκος, Σπαθάρης.....	1.
Γιάνκος Άγγελικής, Μπάνος.....	1.
Αλέκος Βράνος, Καμινάρης.....	1.
Γιακωβάκης Βέϊσας, Καμινάρης.....	1.
Κωστάκης Τομαζίκης, Καμινάρης.....	1.
Φίλιππος Σχορτζέσκου, Καμινάρης.....	1.
Δημήτρης Μαμάρας, Καμινάρης.....	1.
Σιχλιάνος, Καμινάρης.....	1.

Στέφανος Δασκλέσκος, Καμινάρης.....	1.
Παυλάκης, Καμινάρης.....	1.
Δεσκαλέκος, Κόμισσος.....	1.
Κωνταντῖνος Ζωρέσκος, Κόμισσος.....	1.
Μιχαϊτζής, Κόμισσος.....	2.
Πετράκης Πελαδάς, Κόμισσος.....	1.
Παναγιωτάκης Ράδος, Κόμισσος.....	1.
Βασίλειος, Κόμισσος, Γιάγκος, καὶ Κατίνκο Βοϊνέσκου, τέκνα τοῦ Σπαθάρη Βασιλείου Ἀλεξανδρῆ.....	3.
Κωνσταντῖνος Χρυσοκέφαλος, Στόλνικος.....	1.
Σταμάτιος Φουρναράκης, Στόλνικος.....	5.
Γρηγόριος Οἰκονόμου, Στόλνικος.....	1.
Βασίλειος Δραγιτζής, Σερδάρης.....	1.
Ἰωάννης Ζιάν, Σερδάρης.....	1.
Χρῖστος Τζίκας, Σερδάρης.....	1.
Τριαντάφυλλος, Σουλζέρης.....	1.
Κωνσταντῖνος Ἐλευθερίου, Παχάρνικος.....	1.
Σχολεῖον τοῦ Ἰασίου.....	2.
Ἰωσήφ Ἀρχιμανδρίτης, Καβαλλιέρος.....	2.
Κάρολος, ἱατρὸς.....	1.
Ἀναστάσιος Δασιάδης.....	1.
Νικολάκης Τζίρες.....	1.
Κωστάκης Κέδρου.....	1.
Νικόλαος Νεγρεπόντες.....	1.
Βασίλειος Μποξενέσκος.....	1.
Ἰωάννης Γάωψας.....	1.
Κωττάκης Αβοντάρης.....	1.

